De eerste Surinaamse sportencyclopedie (1893-1988)

Ricky W. Stutgard

bron
Ricky W. Stutgard, *De eerste Surinaamse sportencyclopedie (1893-1988)*. Alberga, Paramaribo, 1990

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/stut004eers01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

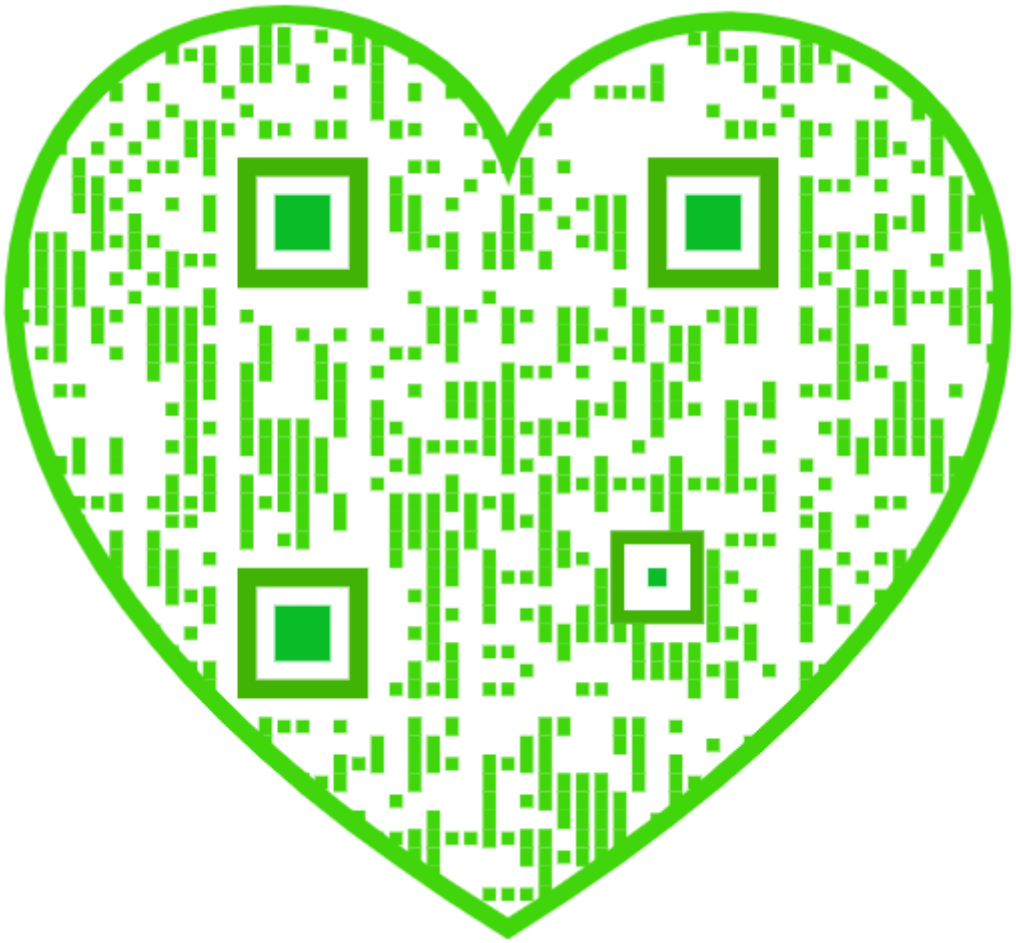

VOOR MIJN OUDERS

Dit sportboek wordt opgedragen aan John en Silvie Stutgard, daar zij zich vele inspanningen hebben getroost om mij voor deze maatschappij positief te vormen.

Voorwoord

Liefde voor je vaderland begint met het kennnen van de eigen geschiedenis. Pas wanneer je weet op welke wijze land en volk zich hebben ontwikkeld en welke invloeden daarbij een rol hebben gespeeld, kan je begrip opbrengen voor alle inspanningen die personen en organisaties zich hebben getroost, om een beter Suriname te scheppen voor de eigen en komende generaties. En vanuit de historie kan een beeld worden gevormd over een gewenste toekomst.

De toekomst hangt dus af van zowel het heden als het verleden.

Net zoals de historie van land en volk de inspiratiebron is voor de verdere ontwikkeling, zo ook is kennis van de sportgeschiedenis, als onderdeel van onze historie, essentieel, voor het uitgroeien tot een natie, waarbinnen sport als vormende kracht centraal staat.

Niet voor niets wordt de jeugd steeds aangemoedigd om in hun vrije tijd aan sport te doen. Niet voor niets dient de lichamelijke opvoeding en schoolsport onderdeel te zijn van het leerprogramma. Langs rekreatieve weg wordt gewerkt aan de vorming van Surinamers, die met uithoudings- en doorzettingsvermogen, in saamhorigheid nationale doelen nastreven.

Ricky Stutgard, schrijver van de Eerste Surinaamse Sportencyclopedie 1893-1988, heeft het op zich genomen om de sporthistorie van Suriname vast te leggen vanaf 1893, toen in het kader van de oprichting van de ‘Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo’, de eerste sportwedstrijden werden georganiseerd. Dit is een mijlpaal in de geschiedenis en geeft aan, dat toen reeds het nationaal belang van sport werd onderkend. Het eindpunt van de beschreven periode is 1988, het jaar waarin Anthony Nesty, tijdens de Olympische Spelen in Seoul, goud behaalde op de 100m vlinderslag.

Ook deze gebeurtenis kan als een absolute mijlpaal in onze sporthistorie worden beschouwd, aangezien ons land toen wereldfaam verwierf op sportgebied.

Op eigen initiatief en met grote vastberadenheid heeft de schrijver zijn vrije tijd besteed aan het verzamelen en op alfabetische volgorde vastleggen van een scala van informatie. Hij heeft niet alleen de diverse sporten beschreven, die in Suriname beoefend worden en personen die een belangrijke plaats innemen in onze sporthistorie, maar ook aandacht besteed aan de geschiedenis van de infrastruktuur, zowel de materiële, zoals de sportaccommodaties, als de immateriële en institutionele, zoals de sportorganisaties en sporttoernooien.

Deze elementen hebben het mogelijk gemaakt, dat aan de rij van helden uit onze geschiedenis ook sporthelden zijn toegevoegd, identificatiefiguren die onontbeerlijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de Surinaamse jeugd.

Ik wil daarom deze sportencyclopedie aan een ieder van harte aanbevelen en ik hoop dat ze, behalve in de grote bibliotheken, ook in alle schoolbibliotheken beschikbaar zal zijn als studieboek en naslagwerk voor jongeren, die inleidingen moeten voorbereiden en werkstukken moeten schrijven. Onze jeugd heeft behoefte aan deze informatie, van waaruit inzicht wordt verkregen voor het verdere werk, dat nu en in de toekomst zal moeten worden verricht.

Tot slot spreek ik mijn waardering uit voor het lofwaardig initiatief van de heer Stutgard en voor de wijze waarop hij de zichzelf opgelegde taak heeft volbracht.

Ook dank aan allen die zijn werk mede ondersteund hebben en zodoende de produktie van de encyclopedie mogelijk hebben gemaakt.

Het streven moet erop gericht zijn om dit goede werk voort te zetten, in het belang van de sportontwikkeling in ons land en de ontwikkeling van de totale Surinaamse natie.

Mireille E.M. Stolz
Onderdirekteur Onderzoek,
Informatie en Kadervorming
Direktoraat Sport en Jeugdzaken

A

Abrahams, Sam;

Abrahams, Sam; is de eerste wereldrecordhouder van Suriname. Sam Abrahams, die eerst evenwichtskunstenaar was, kreeg dit talent van zijn grootvader van moederskant, namelijk de heer Ed Miranda mee.

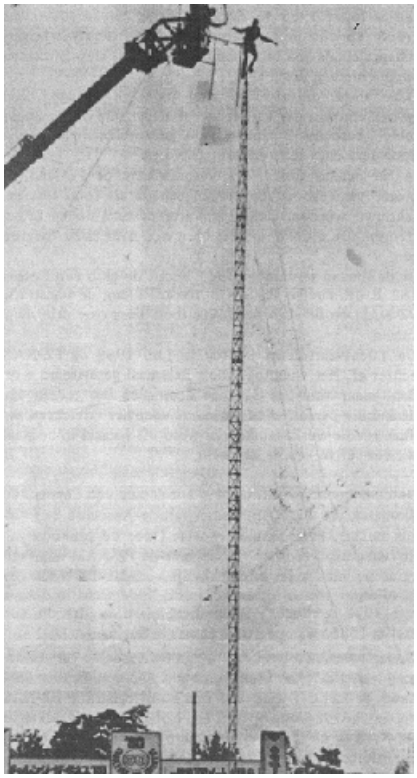

Sam Abrahams (foto De Ware Tijd)

Op zondag 27 november 1977 waagde de toen 15-jarige Sam het wereldrecord van de hoogste eenwielfiets op zijn naam te brengen. Het wereldrecord stond toen op 10,30m en Sam Abrahams moest met zijn 13,17m hoge éénwieler tenminste 5m fietsen om dit record te verbeteren. Hij legde een afstand van 6,20m af en werd zodoende de eerste Surinamer die een wereldrecord vestigde.

Deze poging werd op het SOSIS-terrein gewaagd en de jury bestond uit Willebrod Axwijk, Hans Prade, R. Biervliet en Robert Ferrier.

Op 6 maart 1980 verbeterde Sam zijn eigen wereldrecord tijdens de ‘Challenge the Guiness’ in Japan georganiseerd door op een 21m hoge éénwieler een afstand van 7,32m af te leggen.

Sam en vader moesten voor deze poging naar Japan gaan. Japan betaalde alle kosten die met deze reis gemoeid gingen, maar de fiets werd staatsbezit van dit Aziatisch land.

Aangetekend kan ook worden dat Sam Abrahams met vorengenoemde prestatie de eerste Surinamer werd die in het Guiness book of Records voorkwam.

In de tachtiger jaren vestigde Sam zich in de Verenigde Staten, alwaar hij op professionele basis de éénwielersport sport bedreef. In 1988 trouwde Sam met een Amerikaanse en de gehele trouwplechtigheid vond op éénwielerfietsen plaats.

Vermeld kan worden dat beide fietsen in Suriname gefabriceerd werden door de vader van Sam; Carlo Abrahams, met medewerking van de Suralco. Carlo Abrahams was van huis uit werktuigbouwkundig ingenieur.

Acrobatiek

Acrobatiek (Gr.: akro-bateo, op de tenen lopend), het uitvoeren van bewegingskunststukken, waarbij de hoogste eisen worden gesteld aan lenigheid, kracht en reactievermogen. De bewegingsjuistheid en vooral het tot op onderdelen van seconden 'timen' van een beweging is bij de moeilijke en gevaarlijke acrobatische toeren een van de hoofdvoorwaarden.

Men onderscheidt lucht- en parterre acrobatiek. Het oefenen begint op jeugdige leeftijd. Alleen bij sobere leefwijze en dagelijkse training is het mogelijk een hoog niveau te bereiken en te handhaven. Er zijn geen gegevens bekend waaruit schadelijke invloed van acrobatiek op de gezondheid valt af te leiden. Een grens tussen acrobatiek en kunstturnen is niet te trekken.

De beoefening van de acrobatiek in China stamt af uit de jaren 200 vóór Christus. In 1969 waren archeologen in Jian, de provincie Shandong, met opgraven bezig toen zij in een graf een pottenbaksel aantroffen waarop een voorstelling werd gegeven van acrobaten en jongleerders. Bij nader onderzoek bleek dit voorwerp uit de Han-periode, twee eeuwen vóór Christus, afkomstig te zijn.

Keizer Wu Di (157-87 vóór Christus) van de Han-dynastie had een groep acrobaten voor speciale gelegenheden, in het bijzonder voor het aangenaam bezig houden van buitenlandse gasten.

Toen keizer Yang Di (569-618) van de Sui-dynastie een receptie gaf ter gelegenheid van het bezoek van de Turkse Khan liet hij 1000 acrobaten optreden.

De acrobatiek bereikte zijn piek tijdens de Tang-periode en in de loop der eeuwen verspreidde de acrobatiek zich over de wereld.

In China is acrobatiek erg populair en daar is deze tak van sport heden ten dage tot een kunst verheven.

In augustus 1903 werd de eerste acrobatische club in Suriname opgericht. Oprichter was de heer J. Lobo, die zijn vereniging de naam gaf van Surinaamsche Acrobaten Club.

De vereniging bestond uit een tiental jongens en ze had een tent aan de Gravenstraat op de hoek van de Anniestraat. Over deze vereniging is verder weinig bekend. Voor de verdere ontwikkeling van acrobatiek zie turnen.

Aerosport:

Aerosport: Op 17 februari 1961 werd de eerste vliegvereniging opgericht met als naam Aeroclub Suriname. Deze oprichting vond plaats onder voorzitterschap van Rein van Ommeren en de club telde toen 21 leden.

Hoewel de vereniging bij de oprichting nog geen lesvliegtuig bezat, werd begonnen met het geven van theoretische lessen bestaande uit de volgende vakken: meteorologie, navigatie, motoren, instrumenten, aerodynamica en luchtvaartwetten.

Door de Surinaamse Luchtvaartmaatschappij werd een Cessna 170 B, de Pz-TAC, aan de club verhuurd waarmee praktijklessen van start gingen. Tevens werden de onderhandelingen met de SLM betreffende het kopen van een vliegtuig voortgezet.

Met medewerking van de betonfabriek de N.V. Bedrijven Exploitatie Maatschappij (BEM) en de Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM) kon men beschikken over materialen waardoor de leden in hun vrije tijd begonnen met de bouw van een hangar op het vliegveld Zorg en Hoop voor hun vliegtuig. Toen de hangar gereed was kocht de Aeroclub haar eerste vliegtuig. Het was een Piper Super Club, met als registratie PZ-NAS, dat werd gekocht van de SLM en dat in september 1961 in het bezit kwam van de club. Op dit toestel werd er een gedeelte bij de aankoop betaald en de rest werd met medewerking van de toenmalige minister-president J.A. Pengel (1963-1969) en de toenmalige minister van Openbare werken en verkeer J. Thijm kwijtgescholden.

Vanaf toen begonnen de praktijklessen op Zorg en Hoop, die door verschillende vlieginstructeurs werden gegeven. De eerste luchtshow van de Aeroclub werd in september 1961 gehouden ter gelegenheid van de officiële opening van de hangar. De show werd een groot succes.

Ondanks normale kinderziekten, zoals geldtekort, gebrek aan instructeurs, problemen in verband met het onderhoud en een beperkt aantal leden, was de Aeroclub vanaf haar prille begin toch tegen al deze moeilijkheden opgewassen, dankzij de ijver en toewijding van de leden.

Op 1 augustus 1962 vond de oprichting van de zweefvliegclub Aka plaats. Het doel van deze vereniging was het bevorderen van de zweefvliegsport. Over deze vliegvereniging is echter weinig bekend. Aeroclub zou de dominerende vereniging zijn en blijven binnen de vliegsport. Op 19 februari 1966 kocht de Aeroclub Suriname een tweede vliegtuig uit Guyana, een Cessna 172 B Skyhawk, dat het registratie kenmerk PZ-NAJ kreeg en dat in de stijgen de behoefte voorzag.

In september van hetzelfde jaar kreeg de club haar derde aanwinst. De Piper Cub PZ-NAX werd voor een zeer lage prijs gekocht van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart in Nederland. Dit toestel maakte haar eerste vlucht in Suriname tijdens de tweede luchtshow van oktober 1966 te Zorg en Hoop. Deze show was groots en alle in Suriname gevestigde luchtvaartmaatschappijen als ook buitenlandse vliegclubs en organisaties namen hieraan deel.

Deze show omvatte ook het parachutespringen, een sproeidemonstratie en het zweefvliegen. Op dat moment telde Aeroclub Suriname acht gebreveteer de leden die door deze club zelf waren opgeleid.

In de maand juni 1967 verongelukte de PZ-NAJ en moest vanwege de opgelopen schade als total loss beschouwd worden. Gelukkig waren er geen doden te betreuren. De club beschikte toen nog over twee vliegtuigen.

In de maand september 1967 kocht de club een Cessna 182 E uit Puerto Rico. Dit toestel kreeg de registratie PZ-NAM en de club beschikte toen weer over drie vliegtuigen.

De Luchtvaartdienst keurde in juni 1969 de PZ-NAX echter af. Het vliegtuig moest helemaal gereviseerd worden, maar vanwege de hoge kosten en het gebrek aan deskundig personeel in Suriname voor het verrichten van deze revisie-werkzaamheden, werd dit toestel in de staat waarin het verkeerde verkocht.

De club kocht in oktober 1971 in Miami een Cessna 172 Skyhawk, de PZ-NAB. Leden van de Aeroclub zelf vlogen de kist naar Suriname over. Door de aankoop van dit vliegtuig werd het vliegen met de PZ-NAM naar verhouding niet meer aantrekkelijk, omdat PZ-NAB veel goedkoper was in gebruik. De PZ-NAM werd in december 1972 verkocht. Vermeldenswaard is dat dit toestel in 1986 nog operationeel was in Suriname.

Ondertussen had het bestuur van de Aeroclub ter vervanging van PZ-NAM in september 1972 een Cessna Skyhawk gekocht. Dit toestel kreeg de registratie PZ-NAC en was in 1986 nog operationeel. Helaas verongelukte de PZ-NAB in mei 1974 en liep hierbij zoveel schade op dat het als total loss moest worden beschouwd. Gelukkig waren de inzittenden ongedeerd.

In december 1974 was het zover, de Aeroclub Suriname kwam voor het eerst in haar geschiedenis in het bezit van een nieuw vliegtuig, een Cessna 172, de PZ-NAI, die van Miami uit door leden van de club zelf werd overgevlogen naar Suriname.

In 1983 liep de PZ-NAI dusdanige schade op, dat beslo-

ten werd niet tot reparatie over te gaan en haar in de staat waarin zij verkeerde te verkopen.

Vanwege toename in operationele kosten met daartegenover een te geringe omzet van vlieguren werd besloten de PZ-NAC die hoofdzakelijk als lesvliegtuig dienst deed, te verkopen.

Ondernomen pogingen om de PZ-NAC en de PZ-NAI te vervangen door een vliegtuig van een recenter bouwjaar mochten niet baten.

Gelukkig kon op de lokale markt een prima vliegtuig worden overgenomen te weten wederom een Cessna 172 met de registratie PZ-NAN. Dit vliegtuig voorzag in de behoefte van de vereniging, die in 1986 35 leden telde. De Aeroclub Suriname heeft in de afgelopen jaren als één der oudste luchtvaartinstituten in Suriname haar bestaansrecht bewezen; niet alleen voor de privevliegers maar ook voor de hele gemeenschap.

Surinaamse vliegers die als jonge mannen in Aeroclub verband voor het eerst hun vleugels uitsloegen en later als verkeersvliegers hun dagelijks brood verdienen, zijn levende bewijzen van een van de belangrijkste prestaties van deze vereniging. Enkele hunner zijn later gezagvoerders op de DC8 bij onze National Carrier geworden.
De voorzitters die Aeroclub Suriname tussen 1961 en 1986 heeft voortgebracht zijn:

R. van Ommeren	1961
T. Beets	1962-1963
J.W. Maas	1964-1965
J.M. Vermey	1966-1967
J. Ziel	1968
R.E. Sowma	1969-1971
H.G. Bromet	1972
R.E. Sowma	1973-1974
J.J. Healy	1975
F. Sjiem Tam	1976
H.G. Bromet	1977
M.J.B. Chehin	1978-1981
J. Ziel	1981-1983
J.M. Jaeger	1983-1986

Ambikapersad, Jhinkoe-Rai

Ambikapersad, Jhinkoe-Rai (geb. 9-2-27) startte officieel zijn worstelloopbaan op 15-jarige leeftijd. Onder het wakend oog van zijn vader en oom, die zelf uitstekende worstelaars waren, genoot de jonge Ambikapersad in snel tempo de nodige worstellessen.

Zijn zeer bijzondere aanleg voor deze tak van sport deed hem in afzienbare tijd uitgroeien tot een klasse-worste-laar. Worstelaars als Oesman, Niamut, Boedjoen en Rozenstruik hadden hun handen vol als zij het tegen hem op moesten nemen. Zo kwam hij op 3 mei 1953 uit tegen Oesman Imandi. Oesman won de eerste ronde, maar zowel de tweede als de derde ronde eindigde onbeslist (zie Oesman Imandi).

Een ander groot gevecht van Ambikapersad vond op 28 juni 1959 plaats, hij kwam toen uit tegen Samson, kampioen van West-Indië, die wel 25 kg zwaarder was. Nadat de gevechten van Oesman en Tiemal tegen Samson in een draw eindigden, zag Ambikapersad kans de kampioen van West-Indië op zijn rug te krijgen (een toché) en dit gevecht in zijn voordeel te beslechten. Hij werd ook de enige Surinaamse worstelaar die een toché heeft kunnen scoren op de bekende Nederlandse worstelaar Ab Rosbach.

Andere buitenlandse worstelaars die hij ook versloeg waren Pedro van Brazilië, Diacca van Trinidad, Schioper van Holland en Flying Tiger van Trinidad.

Vanwege zijn zeer agressieve stijl van worstelen kreeg hij al gauw de bijnaam van de ‘Surinaamse Tijger’.

In het jaar 1979 nam hij afscheid van de actieve deelname aan deze tak van sport.

Jhinkoe-Rai Ambikapersad (foto De Ware Tijd)

Algemene Moslim Organisatie Suriname (AMOS);

Algemene Moslim Organisatie Suriname (AMOS); overdekte sportcomplex gebouwd door de mohammedanen. De oprichting van een jongere organisatie, gestoeld op de beginselen van de Islam, is eigenlijk ingegeven door de onmiskenbaar invloedrijke rol van de godsdienst bij de totale opvoeding. Het ging aanvankelijk om de jeugd voor te bereiden op de gewichtige en verantwoordelijke (levens) taken later.

Ook zou zij voldoende moeten worden uitgerust met de attitude en mentaliteit, die een gestadig gemotiveerd werken aan Suriname's vooruitgang garanderen. Zo

gebeurde het dat in het jaar 1953 een aantal gewetensvolle prominenten uit onze samenleving aan het zich ontplooiend initiatief gestalte gaven en de Moslim Organisatie Suriname (MOS) oprichtten.

De MOS bleek al gauw in een behoefte te voorzien en voornamelijk jongens meldden zich prompt aan. De takken van sport die toen beoefend werden waren tafeltennis, biljart, bat-en-bal, cricket en voetbal.

De toeloop van voornamelijk deze jongens is voor het MOS-bestuur de kennelijke aanleiding geweest de naam te veranderen in Algemene Moslim Jongeren Organisatie (AMJO) en spoedig kon een der plannen worden verwe-

zenlijk, namelijk het beschikken over een clubgebouw. Eerst betrok men het pand aan de Keizerstraat 99, later verhuisde men naar de Dr. Sophie Redmondstraat.

In 1963 werd een algemene ledenvergadering gehouden onder anderen ter verkrijging van rechtspersoonlijkheid. De naam AMJO werd gewijzigd in AMOS en was toegankelijk voor jongemannen en vrouwen. Er werden verschillende activiteiten ontplooid, waarbij de dienstverlening aan de behoeftige mens centraal stond. De middelen ter behartiging van die activiteiten werden verkregen uit donaties en diverse fundraisings.

Zo is AMOS in het clubgebouw aan de Saramaccastraat in 1965 begonnen met knip- en naaicursussen. Vele Surinaamse vrouwen hebben daar deze kunst geleerd en verkregen erkende diploma's van mevr. Ceuppens-Geurs. Velen van de afgestudeerden hebben nu eigen mode-vakscholen.

Aan kinderen uit de omgeving werden gratis bijlessen gegeven door bevoegde AMOS-krachten, terwijl ook cursussen in Urdu en het Arabisch werden georganiseerd. Des zondags werd het AMOS-gebouw voor andere verenigingen ter beschikking gesteld voor het houden van clubaktiviteiten.

Het aantal leden evenals de activiteiten namen toe en dit had tot gevolg dat het clubgebouw al gauw te klein werd. In 1970 stelde het bestuur een moedig plan samen voor het bouwen van een eigen clubgebouw. In 1974 kon hiermee gestart worden, mede dankzij de regering van Suriname, die op het Flora-project een terrein beschikbaar stelde voor een gemeenschapscentrum, dat tevens een buurt en wijkfunctie te vervullen zou hebben.

Op 31 maart 1979 werd het AMOS-sportcomplex met zwembad, sporthal enz., geopend.

Amzand, Jacques,

Amzand, Jacques, startte vóór de oorlogsjaren met het damspel en behoorde samen met de dammers Bartje Jessurun en Leo Duiker tot de sterkste dammers van Suriname. Na 1940 emigreerde hij naar Aruba en in 1953 nam hij deel aan de nationale damkampioenschappen van Aruba. Amzand werd kampioen en in die hoedanigheid vertegenwoordigde hij dit land om het op te nemen tegen Louis Sen A Kaw, kampioen 1952 van Suriname. Sen A Kaw won deze tweekamp (zie Louis Sen A Kaw). Na 1953 kwam Jacques Amzand terug naar Suriname, nam deel aan de nationale kampioenschappen 1956 en werd landskampioen. Met deze prestatie werd hij de eerste (en misschien enige) Surinaamse dammer die in twee landen (Aruba en Suriname) landskampioen werd. Jacques Amzand vertegenwoordigde Suriname in 1956 tijdens de wereld damkampioenschappen die in Nederland georganiseerd werden. 19 dammers namen aan dit toernooi deel en Amzand bezette met twee andere dammers de 13de plaats. Aangetekend dient te worden dat Amzand de eerste dammers is geweest die Suriname in het buitenland vertegenwoordigde (zie dammen).

In 1959 won hij het kandidatentoernooi en mocht toen in een tweekamp tegen Louis Sen A Kaw uitkomen om de titel landskampioen. Daar Sen A Kaw tijdens de geplande speeldagen niet verscheen, werd Amzand uitgeroepen tot landskampioen 1959.

In 1962 won hij wederom het kandidatentournooi en versloeg Adjiedj Bakas (zie Adjiedj Bakas) in een tweekamp waardoor hij voor de derde maal het landskampioenschap naar zich toe wist te trekken.

Andre Kamperveen Stadion:

Andre Kamperveen Stadion: (voorheen Suriname stadion); grootste onoverdekte sportaccommodatie in Suriname. Op 29 augustus 1953 werd het toenmalige Suriname Stadion groots geopend, maar vóór deze opening had het aanleggen van een sportterrein aan de Cultuurtuinlaan een hele historie achter de rug.

Vóór augustus 1911 werden op het toenmalige Gouvernementsplein (nu Eenheidsplein) de meeste voetbalwedstrijden georganiseerd. Op 15 augustus 1911 verbood de overheid het spelen van voetbalwedstrijden op dit plein, daar men de mening was toegedaan dat het als wandelpark diende. Door dit verbod werd de voetbalsport gevoelig getroffen en in haar ontwikkeling geremd.

Aangetekend moet worden dat na de bekendmaking van de overheid wel voetbalwedstrijden op het plein werden georganiseerd, maar men moest hiervoor eerst een vergunning aanvragen, wat niet altijd even makkelijk te krijgen was. Door het ontvallen van het Gouvernementsplein als voetbalveld werd het de voetballiefhebbers duidelijk dat men naar een ander sportterrein moest omkijken. In 1915 bereikte de drang naar een sportterrein één van haar hoogtepunten.

Het Steuncomite beloofde het aanleggen van een sportterrein in haar programma op te nemen, maar hiervan kwam weinig terecht.

Bij de openbare behandeling van de begroting van 1916 werd op de wenselijkheid van een sportterrein door de heer van Asch van Wijck gewezen.

De heer Van der Upwich schreef op 12 juni 1915 in ‘Op den Uitkijk’ een artikel over het sportterrein, waarbij hij als alternatief opgaf de Gouvernementsstalweide of het terrein van de veemarkt. Ook de heer Edgar Wijngaarde gaf menigmaal in de ‘Surinamer’ zijn visie over het hebben van een eigen sportterrein.

In juni 1915 wees de gouverneur Van Asbeck (1911-1916) het verzoek van de SVB af om de oude begraafplaats aan de Gravenstraat, die al 40 jaar gesloten was, af te staan.

Men had in 1915 verder een terrein aan het Molenpad op het oog en het was toen al de bedoeling om een wielerbaan daar aan te leggen.

In 1917 verrichtte de toenmalige SVB een historische taak toen zij een verzoek aan de overheid deed om een perceelland groot 20400m^2 aan de Cultuurtuinlaan voor 75 jaar in erfpacht aan te vragen en dit ook te krijgen. Er kon echter weinig gedaan worden met het perceel, daar deze SVB in hetzelfde jaar ophield te bestaan. (zie voetbal)

Op 25 juli 1919 werd de Katholieke Sport Centrale opgericht en door het aanleggen van een sportterrein op het Patronaatterrein had men het probleem van 1911 opgelost, althans dat dacht men.

In deze periode bestond er een felle strijd tussen de katholieken en vooral de protestanten welke ook haar in-

trede in de sport vond. Het gevolg was dat de Katholieke Sport Centrale de katholieke voetbalverenigingen bevoordeelde (zie Sporthelden uit ons verleden - Guno Hoen).

In 1921 was het de heer Walther Hewitt die zich interesseerde voor de Cultuurtuinlaan. Hij inspireerde dr. E. Snellen, die toen directeur was van Landbouw om aldaar een sportterrein aan te leggen. Onder leiding van de heer Hewitt legden arbeiders toen dat sportterrein aan. (zie Walther Hewitt).

De kosten voor de aanleg werden geraamd op 10 duizend gulden en dankzij het initiatief en inzicht van de heer Hewitt, gesteund door dr. E. Snellen, speelde hij het klaar met Sf. 9.600,00 op tafel te komen.

In 1922 sloot het Surinaamse Sportcomité (SSC) een overeenkomst met de overheid, waarbij het sportterrein in de Cultuurtuinlaan werd afgestaan aan het SSC. (zie voetbal).

Dit sportterrein werd 'Het huis van de neutralen' genoemd, wat inhield dat het bestemd was voor clubs die niet dogmatisch en niet-fanatiek katholiek waren (zie Sporthelden uit ons verleden - Guno Hoen).

Op 29 juli 1923 werd door gouverneur Heemstra (1921-1928), in aanwezigheid van ongeveer 2400 mensen, het terrein in de 'Cul' geopend. De opening geschiedde als volgt:

Omstreeks 16.45 u. kwam gouverneur Heemstra aan en werd het Wilhelmus ingezet en medegezongen door de leden van Jong Elto. Toen volgde een demonstratie; onder leiding van een marechaussee trokken de verschillende verenigingen met het hoofd links gericht langs de tribune van de gouverneur.

Vertegenwoordigd waren een tiental voetbal-, drie korfbal-, vijf gymnastiek- en enkele cricketverenigingen. Na de rondgang stelden al die verenigingen zich op voor de gouverneursloge. De heer Simons, voorzitter van het SSC en gouverneur Heemstra kwamen toen aan het woord. Na de officiële toasten volgden spelen van verschillende gymnastiekverenigingen namelijk Thesos, Tonido, Uni en Wilhelmina.
Op zondag 5 augustus 1923 werden de eerste voetbalwedstrijden georganiseerd. De resultaten waren als volgt:

Transvaal	- Juliana	2-0
Voorwaarts	- Excelsior	1-1
Olympia	- UDI	5-0
Tonido	- Vlaamse Leeuw	1-0

In juni 1952 kreeg John Zeegelaar, die in zijn jongere jaren doelverdediger van Spes Patriae is geweest, de toewijzing voor de bouw van het voetbalstadion in de Cul, daar hij het minste bedrag vroeg voor de bouw en wel Sf. 175.000,00 gulden.

Rond augustus 1953 werd het bouwwerk opgeleverd en voor de opening zou er een internationale sportweek worden georganiseerd, waarbij voetbal-, wielren- en atletiekwedstrijden afgedraaid zouden worden.

De moeilijkheden tussen de voetbalbond enerzijds en de atletiekbond en de wielerbond anderzijds begonnen op maandag 24 augustus 1953 toen bekend werd dat de Surinaamse Voetbal Bond bepaald had dat er geen gelegenheid werd gegeven om te oefenen in het stadion. Men ging zelfs zover door te zeggen dat zowel de

wielrenners als de atleten zich zouden terugtrekken indien het bestuur van de SVB niet op haar besluit terugkwam. Een delegatie onder leiding van de heer Emanuels, voorzitter van de wielerbond, begaf zich naar de heer Emile de la Fuente, voorzitter van de SVB, om deze zaak te bespreken. De voorzitter van de SVB deelde de pers mede dat de heer Emanuels hem de vorige week verteld had dat door de wielrenners vanaf maandag 24 augustus geen oefening meer zouden worden gehouden en mede op grond hiervan had de SVB het besluit genomen de poorten van het stadion te sluiten.

Voorzitter Emanuels zei evenwel dat hij bedoeld had ‘oefenen in verband’ doch hij oordeelde het wel nodig dat de wielrenners en atleten zich individueel zo lang mogelijk fit hielden. De heer la Fuente deelde toen mee dat uitsluitend die wielrenners en atleten tot donderdag 27 augustus toegang tot het stadion zou worden verschaft die een toegangskaart toonden. De uren waarop geoefend werd waren 's morgens van 5.00-6.30 u. en 's middags van 17.30-18.30 u.

Het probleem tussen de SVB enerzijds en de SAB en de SWB anderzijds was hiermee niet opgelost, het probleem was gecompliceerder. Zo mochten de voetballers van het nationaal elftal gratis het stadion binnentreden tijdens alle atletiek- en wielrenwedstrijden; bovendien mochten zij ook iemand (hun dame) meenemen. Men eiste daarom ook dat de wielrenners en atleten tot alle 6 voetbalwedstrijden gratis toegang kregen. De SVB was hier tegen.

Eén der aanwezigen stelde dan voor de wielrenners en atleten tot slechts één voetbalwedstrijd gratis toegang te verschaffen. Dit voorstel viel bij de voorzitter van de SVB in de smaak. Tijdens de SVB-bestuursvergadering maandagavond bracht hij deze suggestie over. Het bestuur nam het voorstel over, doch bepaalde tevens op initiatief van de voorzitter dat ook de voetballers van de nationale selektie tot één der wielerwedstrijden gratis toegang kregen.

Nadat de besturen van de wielren- en atletiekbond op donderdag 27 augustus de brief van de SVB ontvangen hadden waarin gezegd werd dat onmogelijk kon worden ingegaan op het door deze bonden gedane voorstel van alle zes voetbalwedstrijden, hadden de wielrenners en atleten donderdagmiddag een bespreking over het gerezen conflict. 's Avonds bereikte het bestuur van de SVB een schrijven, waarin de wielren- en atletiekbond hun eerder genomen standpunt handhaafden. In de brief werden drie voorstellen aan de SVB nogmaals onder de aandacht gebracht. Het eerste luidde dat de SVB het tenue van de wielrenners en atleten niet langer zou bekostigen, doch in stede daarvan hun gratis toegang zou verschaffen tot alle wedstrijden in het kader van de sportweek in het stadion. Het tweede voorstel was dat voor de wielrenners en atleten ter voorkoming van financieel nadeel voor de SVB klapstoelen zouden worden geplaatst. Het laatste voorstel hield in dat er vrijdag 28 augustus een wielrenwedstrijd zou worden georganiseerd, ten einde het financieel nadeel te beperken. De SVB wei-

gerde op zijn standpunt terug te komen zodat het zich aanvankelijk liet aanzien dat het conflict onoplosbaar zou zijn en noch de Surinaamse wielrenners noch de - atleten aan de wedstrijden zouden deelnemen.

De buitenlanders stelden zich op het standpunt dat zij met het conflict niets hadden uit te staan. Dr. Roderik Marcon, manager van de atleten uit Trinidad, A.R. Harding manager van de Trinidadiaanse wielrenners en L.B. Allen, manager van de sportlui uit Guyana verklaarden uitdrukkelijk dat zij de gasten waren van de SVB en dat zij zich zouden gedragen naar de wensen van deze organisatie.

Hun sportlui zouden aan alles meedoen en zij zouden zich niet bemoeien met interne conflicten.

Vrijdagmorgen 28 augustus 1953 ontvingen de besturen van de SAB en de SWB van landsminister van Sociale Zaken, dhr. E. Ensberg, een uitnodiging voor een bespreking met hem en de directeur van Sociale Zaken, Mr. de Groot.

Hierbij werd op de wielrenners en atleten een dringend beroep gedaan om met het oog op de aanwezigheid van vele buitenlandse gasten in Suriname in nationaal belang terdege te beseffen door aan de wedstrijden deel te nemen. Nadat de kwestie van alle zijden was belicht besloten de beide besturen mede gezien de korte tijd, die hun scheidde van de wedstrijden op het beroep van de landsminister in te gaan.

Op vrijdagmiddag 28 augustus werd de volgende brief naar de SVB verzonden:

Geacht Bestuur,

Hierbij delen wij U mede dat wij op verzoek van landsregering van Suriname bij monde van de landsminister van Sociale Zaken in het nationaal belang van Suriname zullen deelnemen aan de op maandag 31 augustus en dinsdag 1 september te houden wielren- en atletiekwedstrijden. Het resultaat van de op voorstel van de landsregering gehouden bespreking werd vastgelegd in het schrijven van de landsminister van Sociale Zaken d.d. 28 augustus 1953 en luidde: ‘Het is mij een genoegen U onze bespreking van hedenmorgen vast te leggen’, waarbij werd besloten dat van beide bonden hun eisen aan de SVB met betrekking tot vrije plaatsen voor de sportweek in het stadion zullen laten varen in landsbelang. Gaarne zeg ik U toe dat ik na afloop van de feestweek onderhandelingen met het bestuur van de SVB zal openen om tot een bevredigende regeling voor de toekomst te komen. Ik zeg U dank voor de sportieve houding door U ten deze aangenomen.

De landsminister van Sociale Zaken,

w.g. E. Ensberg

Uwe uitnodiging om deel te nemen aan bedoelde wedstrijden indertijd gedaan bij monde van de heren Andre Kamperveen en Murvin Pool, leden van het comite opening stadion, beschouwen wij als niet gedaan.

Onze deelname geschiedt uitsluitend in 's landsbelang en ter voldoening aan het verzoek van de landsregering van Suriname, doch wij protesteren met klem tegen de houding en het standpunt van het bestuur van de SVB.

In dit verband brengen wij ter Uwer kennis dat:

1 Wij geen prijs stellen op het door U te bekostigen tenue.

2 Wij geen gebruik zullen maken van de gelegenheid om een gast mede te nemen op de dagen dat wij aan wedstrijden deelnemen.

De opening van het Suriname Stadion vond op 29 augustus 1953 groots plaats en zowel de Surinaamse voetballers als de atleten en wielrenners toonden zich van hun beste zijde. De voetbalresultaten waren als volgt:

29-8-53 Suriname - Aruba 3-3 (Kamperveen, Nelom, Hoen)

01-9-53 Suriname - Paissandu 5-4 (Kamperveen 2x, Kruin, U A Sai, Hoen)

Suriname - Aruba 3-3 (Kamperveen 3x)

Het conflict van 1953 moet niet onderschat worden, daar deze onbevredigde oplossing de oorzaak is geworden dat periodiek steeds opnieuw conflicten ontstonden tussen de SVB enerzijds en de SAB en de SWB anderzijds.

Aangetekend dient te worden dat landsminister E. Ensberg niet met de SVB ging praten en dus geen woord hield.

In 1957 sloot de Surinaamse Voetbal Bond de poorten voor de atleten en wielrenners, daar deze bond de mening was toegedaan dat de bonden van deze sportlui hun financiële verplichtingen niet waren nagekomen. In 1958 ontstond de drang in de Surinaamse voetbalwereld om zich bij het I.O.C. aan te sluiten, waardoor Suriname ook aan de voor-Olympische voetbalwedstrijden kon deelnemen. Het S.O.C. kreeg echter van het I.O.C. te horen dat dit alleen mogelijk was, mits de moeder der sporten ook bij deze organisatie was aangesloten. De SVB wilde alle kosten voor de SAB dekken, die voor deze aansluiting betaald moest worden, maar de atletiekbond weigerde.

De SAB was namelijk de mening toegedaan dat de poorten van het Suriname Stadion eerst voor de atleten en wielrenners geopend moesten worden voor men verder kon praten en zo konden de atleten en wielrenners in 1958 wederom in het Suriname Stadion trainen.

Wat de SVB kwalijk moet worden genomen is dat zij in de periode 1957-58 toestond dat op de atletiekbaan paardenwedstrijden werden georganiseerd (zie paardensport).

Op 31 augustus 1977 hielden de atleten het Suriname Stadion ruim een half uur bezet, uit protest tegen wat zij noemden het negeren van de atletiekbond door de SVB. De atleten hielden het been stijf en zouden verhinderen dat de oefenwedstrijd tussen de bondsselektie en het scholierenteam van de inter-Guyanese spelen gespeeld werd. De toestand werd genormaliseerd na een gesprek tussen Willebrod Axwijk en Dr. Gerard Leckie, secretaris van de SVB.

De atleten hielden deze bezetting omdat ze op 27 augustus 1977 de voortgezette kampioenschappen moesten verschuiven naar 31 augustus, daar een voetbaloefenwedstrijd gespeeld moest worden. Toen ze op 31 augustus verschenen merkten ze op dat de SVB ook op die dag

een oefenwedstrijd had. Dit was zonder medeweten van de SAB gebeurd, terwijl de SVB over een programma beschikte van de SAB, waarin stond dat de SAB normaal gebruik mocht maken van het veld op woensdag en zaterdag.

Vanwege energieproblemen in Paramaribo besloot de SVB in mei 1987 alle avondwedstrijden af te gelasten en deze op de zaterdag en zondagmiddag te organiseren. Hoewel het niet tot een conflict kwam moest het programma van de SAB iet wat gewijzigd worden.

Uit het vorenstaande blijkt dus dat het Suriname Stadion het probleem van 1911 oploste, maar tegelijkertijd ontstond er bij de wielrenners en atleten de drang naar een eigen stadion.

In verband met haar 35 jarig bestaan op 29 augustus 1988 werd het Suriname Stadion omgedoopt in het Andre Kamperveen Stadion (zie Andre Kamperveen).

Anijs, Hubert, Willem

Anijs, Hubert, Willem (geb. 20-5-1899) heeft in zijn sportcarrière verscheidene balsporten beoefend, zoals voetbal, cricket en biljart.

Hubert Anijs, die in Nickerie geboren is, leerde de cricketsport aldaar op jeugdige leeftijd kennen, terwijl hij zich als twaalfjarige jongen in Paramaribo uitleefde met het straatvoetballen in de omgeving van het Gouvernementsplein (nu Eenheidsplein).

Later werd serieuzer gevoetbald toen de voetbalvereniging Blauw Wit werd gevormd.

Blauw Wit nam op het Gouvernementsplein deel aan de aldaar georganiseerde competities die door het Surinaamse Sportcomité afgedraaid werden. Zo organiseerde dit comité in 1919 een competitie waarvan Blauw Wit kampioen werd (zie voetbal). Hubert Anijs was toen de doelman van Blauw Wit.

Anijs heeft Suriname ook tijdens enkele internationale wedstrijden mogen vertegenwoordigen. Zijn eerste interland was tegen Brits Guyana (nu Guyana). Hij verdedigde het doel van het team van KVB en de onzen verloren met 0-1. Als trainer fungeerde toen de 1ste luitenant Dahler.

Hubert heeft ruim 15 jaar als captain van het cricketteam van Excelsior gefungeerd en later heeft hij tijdens het voorzitterschap van dr. Snellen zich ook waar gemaakt als bestuurslid van deze organisatie.

Arend, De:

Arend, De: is een sportvereniging die op 4 september 1950 werd opgericht door een aantal leerlingen van de Graaf van Zinzendorfschool. De eerste voorzitter was Percy Woerdings en het was Wim Bosverschuur die deze vereniging de naam van De Arend gaf (zie Wim Bosverschuur).

Men begon eerst met het beoefenen van de korfbalsport, maar drie jaar later na het verlaten van de schoolbanken werden verscheidene takken van sport zoals voetbal, volleybal, tafeltennis en basketbal beoefend.

Basketbal heeft echter in de loop der jaren een bijzonder plaats bij De Arend ingenomen. Zo beoefende in 1970 van de 150 leden, het grootste deel de basketbalsport. In korfbalverband werd De Arend in 1966 kampioen

De Arend 1974
(v.l.n.r.); van Dillenburg, *Hesdey van Wilgen*, *Regie Gelius*, *Contar (alias Bonze)*, *Waldy Neijhorst*, *?*, *Edmund Pang A Tjok*, *Hunte*, *?*, *John Dawson*, *Kolf*, *Gerold Pang A Tjok*, *August van Wilgen (foto H. Neijhorst)*.

van Suriname, terwijl ze in basketbalverband bij de heren in 1969, '74 en 1980 nationaal kampioen werd en bij de dames in 1962, '64, '68, '73, '80, '81 en '83 t/m 1988.

De Arend heeft bovendien enkele historische records gevestigd. Op dinsdag 23 april 1968 kwamen de heren van deze vereniging uit tegen Sio en versloegen laatstgenoemden met 109-47. De Arend werd zodoende de eerste Surinaamse basketbalvereniging die de centuryscore haalde.

Op zondag 30 mei 1971 versloegen de dames van De Arend de Frans-guyanese selektie met 114-34 en zodoende de eerste Surinaamse basketbalvereniging die een buitenlandse selektie met een century-score versloegen.

Atletiek

Atletiek (v. Gr. athletikos = atletisch, v. athlos = wedstrijd) is in zijn oorspronkelijke vorm nauw verbonden met de Griekse klassieke Olympische Spelen, die vanaf 776 vóór Christus om de vier jaar gehouden werden. Behalve uit sportieve krachtmetingen bestond het vijfdaagse programma uit wedstrijden in de schone kunsten. De beste atleten kwamen tegen elkaar uit in een vijfkamp, die bestond uit hardlopen, verspringen, worstelen, speerwerpen en discuswerpen.

De diverse sportieve onderdelen waren veel minder gereglementeerd dan nu het geval is, dit gold met name voor de krachtsporten (die overigens nu geheel los staan van de moderne atletiek). Hoewel de atletiek in de huidige tijd nog steeds het hoofdnummer van de Olympische Spelen vormt, is de band tussen beide toch geleidelijk losser geworden.

Atletiek wordt wel aangeduid als de moeder der sporten. Door de grote aandacht voor lopen, springen en werpen legt de atletiek de nadruk op de grondvorm van bewegen, vormen die in bijna alle andere sporten bestaan.

Deze vormen zijn dus de technische grondslagen van de in ploegenverband beoefende sporten te land en in het water, zoals op haar beurt, alweer met behulp van elementaire gymnastische oefeningen, het juiste bewegen bij de verschillende onderdelen van de atletiek wordt bevorderd.

De atletieksport berust op het bereiken van maximale prestaties op het gebied van lopen, werpen en springen. De hoge eisen, waaraan het bereiken van een maximumprestatie is gebonden, werkt bij het beoefenen van de atletiek specialisering in de hand.

Deze specialisering bestaat zelfs t.a.v. de onderscheiden loopafstanden. Tot de atletiek behoren de volgende belangrijke onderdelen: 100m, 200m, 400m, 800m, 1500m, 1 mijl, 5000m, 10.000m, marathon (42,195 km) 110m horden, 400m horden, 3000m steeplechase. 4 × 100m estafette, 4 × 400m estafette, verspringen, hoogspringen, hink-stap-sprong, speerwerpen, discuswerpen, kogelslingeren, kogelstoten, de tienkamp, polsstokhoogspringen, 20 km en 50 km snelwandelen.

De wedstrijdonderdelen voor de dames en junioren zijn in overeenstemming met hun leeftijd en hun geslacht. Zo doen vrouwen niet aan hink-stap-sprong, polsstokhoogspringen, kogelslingeren en 3000m steeplechase. In plaats van de tienkamp nemen zij deel aan de zevenkamp en wordt niet de 110, maar de 100m horden gelopen. Ook nemen zij deel aan de 5 en 10km snelwandelen.

De vormen van de atletiek wijzen op een arachaïsche oorsprong. De moderne nikkelen stootkogel stamt af van de steen, waarmee trouwens in historische tijd nog werd gestoten. De wedstrijdspeer van heden vertoont duidelijke overeenkomsten met de stok met een visgraatpunt.

De eerste atletiekwedstrijd in Nederland, een veldwedstrijd, werd gehouden in 1878 en het zou nog eventjes duren eer deze tak van sport naar Suriname zou overwaaien.

De eerste aanwijzingen over de atletieksport in Suriname zijn te vinden op 1 september 1909. In verband met koninginnedag werd toen een loopwedstrijd van plantage Morgenstond naar de stad georganiseerd.

De winnaars van deze wedstrijd waren W. Phillips, S. Craig, C. Artist en A. Sauders, die respectievelijk le, 2e, 3e en 4e werden.

Op 1 september 1910 werden ver- en hoogspringwedstrijden georganiseerd wederom in het kader van koninginnedag.

Tussen 1909 en 1921 werd de atletieksport voornamelijk door de militairen en padvinders beoefend en het had tot doel bij de jonge Surinamers een goede conditie te bewerkstelligen. Toentertijd werden slechts bij uitzonderlijke gevallen wedstrijden georganiseerd.

Zo organiseerden de padvinders op 1 juli 1913 in verband met de Emancipatieviering een wedloop met hindernissen.

In deze dagen waren atletiekonderdelen als hardlopen (100m en 400m), hoogspringen, polsstokhoogspringen en verspringen al bekend in Suriname. Aangetekend kan worden dat vaker in lokale kranten sportorganisaties door atletiekliefhebbers werden aangespoord om deze onderdelen te organiseren, wat echter moeilijk van de grond kwam.

Donderdag 25 augustus 1921 werd een historische dag voor de Surinaamse atletieksport, daar op die dag de militairen het initiatief namen de eerste officiële atletiekwedstrijden te organiseren.

Deze wedstrijden werden door de troepen van het garnizoen op het Patronaatterrein gehouden en ze startten omstreeks 7.30 uur v.m.

De uitslagen van deze wedstrijden waren:

2500m

1 Petersen (10 min. 34 sec.)
2 Van Helvert (11 min. 29 sec.)
3 Gouffear (11 min. 36 sec.)
4 Sas (11 min. 37 sec.)

Verspringen

1 Schermacher (4,92m)
2 Jagtlust (4,87m)
3 Harijs (4,82m)

Hoogspringen over een barricade (paard en 2 banken)

1 Postma 1,56m

2 Schermacher 1,53m
3 Neiden 1,50m

Cricketbalwerpen

1 Postma 75m
2 De Wit 65m

100m snelloop met hindernissen (evenwichtsboom, paard en 3 banken)

1 Zwerver 14.6 sec.
2 Schermacher 14.8 sec.
3 Jagwont 15.0 sec.
4 Van Ellen 15.2 sec.

Aangetekend kan worden dat de atletieksport in Suriname op een iet wat professionele basis begon, daar geldsbedragen aan de winnaars werden uitgereikt. Deze bedragen waren:

	1e prijs	2e prijs	3e prijs	4e prijs
2500m	Sf. 11,-	Sf. 7,-	Sf. 4,--	Sf. 3,--
100m	Sf. 11,-	Sf. 7,-	Sf. 4,--	Sf. 3,-
Ver- en hoogspr.	Sf. 8,-	Sf. 5,-	Sf. 2,--	
Cricket	Sf. 2,-	Sf. 1,50		

In deze dagen was men de mening toegedaan dat vanwege het tropische klimaat alleen lichte atletiek in Suriname bedreven kon worden, vandaar dat atletiekonderdelen als de 5.000m en de 10.000m hier toen niet georganiseerd werden. Opvallend in deze is dat heden ten dage (1989) men dezelfde mening is toegedaan met betrekking tot de marathon (zie marathon).

In verband met het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina (1898-1923) werden op 4, 5 en 6 september 1923 atletiekwedstrijden en andere sportactiviteiten georganiseerd.

De uitslagen waren:

100m sprint

Sergeant Kunst (12.6 sec.), soldaat Baars (13.0 sec.), soldaten Maas en Rouffaer (beiden 14.0 sec.)

Hoog-verspringen

Soldaat de Noten (1,90m en 3,40m), soldaat Maas (1,70m en 3,20m), soldaat Baars (1,60m en 3,20m)

100m hindernis

Ooft (17.0 sec.)
Edam (17.2 sec.)
Baars (17.4 sec.)

Polsstokhoogspringen

Maessen (2,75m)
Bisschop (2,55m)

Hoogspringen

De Noten (1,50m)
Demmers en Baars (1,45m)

Kogelstoten (15 pond)

Sieben (9,90m)
De Wit (9,79m)
Maessen (9,40m)

Verspringen

Baars (5,75m)
Talens (5,25m)
De Noten (5,25m)

4 × 100m estafette

Kunst-Baars-Gerritsen-Petersen	53.6 sec.
Petersen-Lenders-Stomp-Willems	54.0 sec.
Bollen-Rouffaer-Talens-Stomp	54.2 sec.

Crosscountry (3000m hindernissen)

Sergeant Matroos (20 min. 55 sec.)
Sergeant Pleisnes (23 min. 55 sec.)
Sergeant van Linden (24 min. 45 sec.)

Aangetekend dient te worden dat bij het leveren van dezelfde prestatie door loting de uitslag werd bepaald. Tijdens het hoogspringen en de 100m was dit het geval. Onder veel belangstelling werden ter ere van het éénjarig bestaan van het sportterrein in de Cultuurtuin op 31 augustus 1924 atletiekwedstrijden georganiseerd. De resultaten waren als volgt:

Verspringen

Heren:	Lashley (5,55m)
	Slengard (5,30m)
	Stomp (5,25m)
Jongens:	Faverey (4,80m)

4 × 100m estafette

Nijhoven-Maessen-Thalens-Kunst 50 sec.

Hoockerbalwerpen

Semten (1,45m)
Anijs (1,40m)
Reginald (1,40m)

Langzamerhand ontwikkelde de atletieksport zich tot een volwaardig tak van sport en opvallend waren enkele atletiekonderdelen die toen bedreven werden, maar heden ten dage niet bekend zijn. Het gaat hierom onderdelen als hoog-ver-springen en ver-en hoogspringen zonder aanloop.

Hoewel het speerwerpen nog niet gedaan werd moet het stafwerpen als de voorvader van dit onderdeel worden beschouwd. Het valt niet te verwonderen dat de afstanden die bereikt werden niet groot waren daar de staf 7 kg woog.
Op 6, 7 en 8 october 1927 werden de militaire kampioenschappen georganiseerd, de uitslagen waren als volgt:

1500m

Pleiter	3 min. 20 sec.
Tam	3 min. 22.4 sec.
Toren	3 min. 26.8 sec.

Hoogspringen

Pleiter 1,66m

Bodaan 1,55m

Hoogspringen zonder aanloop

Bodaan 1,35m
Van de Berg 1,30m

Stafwerpen (7 kg)

De Wit 20,80m
Sieben 19,95m

400m

Pleiter 62.6 sec.
Talens 63.0 sec.
Bodaan 63.2 sec.

Springen over vast hek zonder aanloop

Pleiter 1,45m
Wolters 1,40m
Stöcker 1,35m

Verspringen

Bodaan 6,00m
Pleiter 5,95m
Talens 5,55m

Hoogspringen over vast hek met aanloop

Pleiter 1,50m
Tol 1,45m
Stöcker 1,45m

4 × 100m estafette

eerste brigade 56 sec. vierde brigade 58 sec.

De tijden van de 1500m zijn niet juist, daar ze de hedendaagse wereldrecords overtreffen.

Een ander opvallend atletiektoernooi in die dagen werd door het Surinaamse Sportcomité op 25, 26 en 28 augustus 1931 in het kader van de sportweek georganiseerd. De atletiekwedstrijden tijdens dit toernooi waren van historische betekenis daar voor de eerste maal junioren en damesatletiekwedstrijden werden georganiseerd. Bovendien dient te worden vermeld dat deze wedstrijden ook als doel hadden een selektie te vormeren en de atleten naar hun prestaties te verdelen in groepen. De resultaten waren als volgt:

Dinsdag 25 augustus

Groep A

4 × 100m:
Bergen-Gummels-Parra-Franckel (jongens)
Fernandes-Guama-Vreeswijk-Agaton (meisjes)

Kruistouwtrekken:

Mohamed Kossis (1e)
Piet Oostburg (2e)
Linscheer (3e)

Groep B

80m jongens: Meurs - D. Brunings - Kosteren
60m meisjes: N. Brunings - Gemert - Hoefdraad

Groep C

200m: R. Anijs 25.4 sec. - Labadie 28.2 sec.
120m hindernis: Tjoe Ny 25.2 sec. - W. Anijs 28.4 sec. - W. Goedhart 29.1 sec.
Hoogspringen: A. de Vries 1,62m - W. Goedhart 1,60m - M. Woiski 1,55m

Groep D

Verspringen: F. Tjon Ajong 5,65m - De Veer 5,27m - Baars 5,24m

Woensdag 26 augustus

Groep A

60m jongens: W. Hirschveld - Playfair - Burke
40m meisjes: Groen - Vreeswijk - Guama

Groep B

Verspringen: E.R. Simons 4,58m - Pinas 4,53m - Nassy 4,14m
Hoogspringen: H. Neus 1,49m - Duiker 1,40m - Pinas 1,40m
Kruistouwtrekken: J. Hermelijn - R. Brown

Groep D

120m hindernis: De Kreek 26.1 sec.
Tjong Ajong 26.4 sec.
Baars 27.0 sec.
Kruistouwtrekken: Hoekstra - Allen

Donderdag 27 augustus

Groep A

Sprongloop: Mobach - Vertrouw - Hanen

Groep B

120m hindernis: Duiker 28.0 sec. - Garcia 28.3 sec. - H. Meurs 29.0 sec.
Sprongloop: Vreden - Lijngaard - Buitendorp
4 × 100m: N. Bruings - E. Bibaz - E. Buitendorp -
J. Durham - D. Bouwers - M. Anijs -
J. Hoefdraad - C. Gemert

Groep C

100m: Bibaz 12.30 sec. - De Vries 12.36 sec. - W. Anijs 12.48 sec.
Verspringen: Lashley 5,32m - Tjoe Ny 4,90m - A. de Vries 4,88m

Groep D

100m: Vallenstein 11,15 sec. - R. Anijs 12.0 sec. - De Kreek 12.24 sec.
Hoogspringen: F. Lashley 1,61m -Tjon Ajong 1,60m

Vrijdag 28 augustus

Groep D

4 × 100m: R. Anijs - A. de Vries -Braafhijt - Tjong Ajong
52.0 sec.
3 km veldloop: De Kreek 11.40 min. - Blik 11,45 min.

Groep C

3 km veldloop: Bibaz 11.35 min. - Tjoe Ny 11.42 min. - Goedhart 12.30 min.

Uit de gepresteerde resultaten kan worden opgemaakt dat atleten van groep D senioren zijn geweest, terwijl de atleten van groep A, B en C junioren waren. Naar alle waarschijnlijkheid behoorden de atleten van groep C tot de leeftijdheidsgroep 17-18 jaar.

Ook tijdens deze wedstrijden blijkt dat atletiekonderdelen toen werden beoefend die heden ten dage niet meer bedreven worden, zoals de 120m hindernissen, het kruistouwtrekken en de sprongloop.

Was het vóór 1936 zo dat men hier te lande de mening was toegedaan dat vanwege het klimaat geen lange afstandwedstrijden georganiseerd konden worden, in augustus 1936 kwam hier echter verandering in.

Op initiatief van de militairen werd op 6 september 1936 een snelloop dwars door Paramaribo georganiseerd. Gelopen werd voor de Gouverneur Kielstra-wisselbeker, maar behalve deze beker hadden vele firma's ook prijzen uitgeloofd. Zo had de winnaar 3 maanden vrije toegang tot de voorstellingen in Bellevue. De eerste snelloop dwars door Paramaribo werd door de Barrios gewonnen (zie snelloop dwars door Paramaribo).

Blijkens een afschrift van een garnizoensorder d.d. 9 october 1943 van de plaatselijk militaire commandant was men van plan de atletieksport meer leven in te blazen, om zodoende te komen tot intensievere beoefening van deze sport. Er werd een commissie samengesteld, die uit de volgende leden bestond: luitenant Wellemans, luitenant Z. Loois, luitenant van Werkum en Vaandrig Pos. De eerste wedstrijden die deze commissie organiseerde, vonden in december 1943 plaats. In deze dagen dacht men al eraan de vijfkamp en de tienkamp in Suriname te introduceren, maar pas op 8 december 1951 werd de vijfkamp door George Wiebers en Willebrod Axwijk geïntroduceerd (zie George Wiebers, zie Willebrod Axwijk).

Met het in leven roepen van de commissie belandde de atletieksport in een stroomversnelling. Zo werden er meer wedstrijden georganiseerd en namen niet alleen militairen daaraan deel. Op 15 en 16 september 1945 werd zo'n toernooi georganiseerd: er namen 20 padvinders, 14 politieagenten, 2 burgers en wel liefst 134 militairen hieraan deel. De resultaten van dit toernooi waren:

100m

George Spier 11.4 sec.
Deimveld 11.9 sec.
Keteldijk 12.1 sec.

200m

George Spier 23.2 sec.
Deimveld 25.0 sec.
Gill 25.0 sec.

400m

George Spier 52.8 sec.
Gill 56.8 sec.
Rack 58.0 sec.

4 × 100m estafette

Artillerie 48.4 sec.
Compagnie 49.4 sec.
Compagnie 49.6 sec.

Kogelstoten

Mac Lean 10,80m

Speerwerpen

Tilon 40,28m
De Clerq 39.92m
Globman 39,90m

Discuswerpen

Arthur Sandel 30,42m
Welleman 27,62m
Tilon 27,57m

Hoogspringen

Riedewald 1,65m
De Meza 1,65m
Hasselbank 1,60m

Verspringen

Keteldijk 5,74m
De Meza 5,73m
Latumarissa 5,69m

Hink stap sprong

De Meza 11,47m
Welleman 11,47m
Rack 11,31m

In december 1948 was het de bedoeling van het comité om in de maand januari 1949 atletiekwedstrijden te organiseren, waaraan alle atletiekverenigingen in Suriname meededen.

Om deze wedstrijden voor Suriname van blijvende aard te laten zijn organiseerde men op 23 december 1948 een vergadering in het militaire tehuis, welke om 18 uur aanving. Voor deze vergadering waren alle verenigingen uitgenodigd, waarbij twee afgevaardigden per vereniging mochten worden gestuurd.

De leiding van deze vergadering was in handen van de heren: le luitenant Harry N. Pelkman, J. van Dongen, Morris Wijngaarde, Roelofs en Frits Juda.

De vergadering had zo'n succes dat op 30 december 1948 een tweede vergadering werd georganiseerd en de Surinaamse Atletiek Bond (SAB) werd opgericht. De eerste voorzitter van de SAB werd de heer Roelofs. Het is aan te nemen dat de prestaties van de Nederlandse atlete Fanny Blankers - Koen de aanleiding zijn geweest tot de oprichting van de SAB. Fanny won namelijk in 1948 tijdens de Olympische Spelen wel liefst vier gouden medailles.

Op 3 maart 1950 organiseerde Spes Patriae atletiekwedstrijden. Aangetekend dient te worden dat Spes Patriae de eerste atletiekvereniging is geweest die hier atletiekwedstrijden organiseerde (zie Spes Patriae). In het verleden hebben militairen en padvinders wel wedstrijden georganiseerd, maar zij vormden geen echte atletiekverenigingen.

De uitslagen van deze wedstrijden waren:

100m

Otto Pengel 11.4 sec.
Roël Guichert 11.6 sec.
Van Leesten 12.2 sec.

200m

Otto Pengel 24.6 sec.
Jules Kluis 25.6 sec.
R. Guichert 25.9 sec.

1500m

Ludwig de Sanders 4:25.6 min.
Markman 4:39.2 min.
Wiersma 4:40.8 min.

5000m

Markman 16:06 min.
Rudolf Madretsma 18:08 min.

Kogelstoten

Arnold Lobman 10,02m
Van Glaneweigle 9,96m
L. de Sanders 9,6 1m

Discuswerpen

Arnold lobman 26,88m
Ludwig de Sanders 26,38m

Speerwerpen

Ludwig de Sanders 42,40m

Bendt 38,40
A. Lobman 34,39m

'*Ludwig de Sanders*, *over.....1 meter 70!*'

Hoogspringen

Ludwig de Sanders 1,76m
Cederman 1,71m
Wiersma 1,71m

Dames 100m

Sweet 14.8 sec.
Busropan 15.0 sec.
G. Macrooy 15.2 sec.

Hoogspringen

Kemers 1,41m
G. Macrooy 1,21m
H. Busropan 1,21m

Uit de resultaten kan worden opgemaakt dat het tijdperk van Ludwig de Sanders begonnen was. Deze atleet zou in de vijftiger jaren zo een dominerende rol spelen in de atletieksport dat hij niet meer weg te denken is in de Surinaamse sporthistorie (zie Ludwig de Sanders).

In november 1950 nam de eerste Surinaamse atletiekploeg deel aan internationale wedstrijden. De ploeg die naar Curaçao vertrok deed het aldaar erg goed. Suriname won 4 gouden, 4 zilveren en 4 bronzen plakken.

De uitblinker van de Surinaamse selektie was Ludwig de Sanders die niet minder dan 3 gouden medailles (1500m, verspringen, hoogspringen) en 1 bronzen plak (kogelstoten) won. De andere gouden plak werd door de 4×100m ploeg gewonnen.

De atleten die een zilveren plak veroverden waren: H. Wiersma (400m), J. de Vries (kogelstoten), G. Vliese (hoogspringen) en H. Bauer (hoogspringen).

De atleten die een bronzen plak veroverden waren: Willebrod Axwijk (200m), L. de Freitas (400m) en R. Boëtius (3000m).
Een ander toernooi waar Ludwig de Sanders met kop en schouders boven de andere atleten uitstak was in augustus 1952. Op 20 en 30 augustus 1952 werden in verband met de sportweek atletiekwedstrijden georganiseerd. De resultaten waren als volgt:

100m	Hill 11.6 sec.
200m	Cornelis Wolf 23.8 sec.
400m	Andre Kamperveen 58.7 sec.
1500m	Ludwig de Sanders 4.35 min.
3000m	Ludwig de Sanders 9.51 min.
Verspringen	Morsen 6,05m
Hoogspringen	Ludwig de Sanders 1,70m
Discuswerpen	Sandel 31,11 m
Kogelstoten	Arnold Lobman 10,09m
Speerwerpen	Ludwig de Sanders 42,56m
4 × 100m	NPV (Jules Walker - Ernst - Willebrod Axwijk - C. Wolf) 48.8 sec.

Het eerste internationale atletiektoernooi dat in Suriname georganiseerd werd vond in verband met de opening van het Suriname Stadion (tegenwoordig Andre Kamperveen Stadion) plaats. De atletiekwedstrijden vonden op 31 augustus en 1 september 1953 plaats en aan dit toernooi namen Trinidad, Guyana en Barbados deel.

De prestaties van onze atleten waren niet groots te noemen.

100m

Paine (Guyana) 11.0
Williams (Trinidad) 11.1
Deane

200m

Williams (Trinidad) 22.0
Bates (Trinidad) 22.2
Paine (Guyana)

400m

Bates (Trinidad) 49.8
Deane (Guyana) 50sec
Cummings (Guyana) 50.2 sec

1500m

L. Modeste (Trinidad) 4:11.5
Doris (Guyana) 4:16.5
Hiland (Trinidad)

3000m

L. Modeste (Trinidad) 9:17.6
Doris (Guyana) 9:24.3
Hasselbaink (Sur.)

Verspringen

Scipio (Trinidad) 6,36m
Jules Walker (Suriname) 6,18m
Ramdamie (Suriname)

Hoogspringen

Scipio (Trinidad) 1,85m
Elstak (Suriname) 1,75m
Cederboom (Suriname) 1,70

De eerste officiële clubkampioenschappen werden door de SAB op 16 april 1955 georganiseerd. Er namen 6 verenigingen hieraan deel t.w. Roda, Gazelle, De Arend, de Nederlandse Padvinders Vereniging, de Militaire Atletiek Vereniging en de Politie Atletiek Vereniging. Deze clubkampioenschappen waren alleen voor heren bestemd. Voor elk onderdeel had men een zekere tijd of afstand als standaard vastgelegd, welke met 500 punten werd gewaardeerd. Leverde een atleet een prestatie van een lager niveau, dan kreeg hij minder punten.

Wim Esajas (no. 4) 1954-1960: Meest op de voorgrond tredende atleet op de midden afstanden. Meervoudige Surinaamse recordhouder op de 800m 1500m en de 3000m. 1956 : Sportman van het jaar. (Foto W. Esajas)

De sterren van deze clubkampioenschappen waren Wim Hasselbaink (800m), Rudolf Madretsma (3000m), Cornelis Wolf (verspringen) en Jules Walker (verspringen). Zij vestigden namelijk allen een nieuw Surinaams record. De resultaten waren:

100m	J. Walker (De Arend) 12.1. sec.
800m	Hasselbaink (Politie) 2:04.4 min.
3000m	Madretsma (Roda) 9:43.5 min.
4 × 100m	Politie Atletiek Vereniging 48.5sec.
Discuswerpen	A. Lobman (Politie) 29,29
Verspringen	C. Wolf (Padvinders) 6.43m
	J. Walker (De Arend) 6,20m
Hoogspringen	Heath (Roda) 1,70m
Kogelstoten	Spong (padvinders) 12,00m
Speerwerpen	Van Tuyl (militairen) 39,15m

Cornelis Wolf verbeterde met een sprong van 6,43m het Surinaamse record op het verspringen; hierdoor kregen de drie besten op dit onderdeel de gelegenheid nog eens een sprong te wagen, echter telde deze alleen als recordverbetering. Jules Walker sprong toen 6,45m.

De Politie Atletiek Vereniging werd de eerste clubkampioen met 9027 punten. Gazelle behaalde 7730 punten, de Militaire Atletiek Vereniging 7117 punten, Roda 6938 punten, De Arend 6080 punten en de Nederlandse Padvinders Vereniging 4613 punten.

Met deze prestatie werd de Politie Atletiek Vereniging de eerste atletiekclubkampioen van de SAB.

De eerste persoonlijke atletiekkampioenschappen geor-

ganiseerd door de SAB vonden op 25, 26 juni en 2 juli 1955 plaats.
Jules Walker verbeterde zijn oude Surinaams record op de 100m (11.3 sec.) en bracht het op 11.2 sec. Wim Hasselbaink ook wel bekend als Wim Esajas stelde zijn 800m record (2:04.4 min.) nu op 2:03.5 min., terwijl van Tuyl het record op het speerwerpen van H. Sallons (43,10m) naar 45,36m bracht. De overige uitslagen waren:

200m	Jules Walker 23.5 sec.
1500m	Wim Esajas 4:18.9 min.
Discuswerpen	Belle 34,16m
Hoogspringen	Heath 1,80m
Verspringen	Jules Walker 6,12m

Junioren

Verspringen	Jozef Mannen 5,70m
Hoogspringen	William Busropan 1,60m

De atleet die in deze periode van zich liet spreken was duidelijk Jules Walker die op de 100m, de 200m en verspringen een dominerende rol ging spelen. Tijdens de atletiekwedstrijden van 2 en 3 maart 1956 die in verband met het 10-jarig bestaan van Spes Patriae werden georganiseerd, was het wederom Jules Walker die opviel. Zo won hij niet alleen de 100m, verspringen en hink-stap-sprong, maar hij vestigde ook nog twee records. Op het verspringen verscherpte hij het record van Cornelis Wolf (6,47m) en bracht het op 6,60m, terwijl hij op de hinkstap-sprong zijn eigen record (12,85m) naar 13,07 verschoof.

Een ander atleet die toen ook opviel, was Wim Esajas die het record op de 800m op 2:02.2 min. bracht. Aangetekend kan worden dat Elionor Bourne tijdens het verspringen een sprong van 5,13m maakte. Zij werd hiermede de eerste Surinaamse die boven de 5m sprong. Het oude record stond op naam van Pique (4,95m).

In het kader van de sportweek werden op 31 augustus 1961 atletiekwedstrijden georganiseerd. De resultaten waren als volgt:

100m

Mencke 12.0 sec.
John Veira 12.0 sec.

400m

Mencke 58.1 sec.
Ludwig Sporkslede 58.2 sec.

800m

Mahadew Kody 2:22.6 min.
Jozef Mannen 2:56.0 min.

1500m

Ludwig Sporkslede 4:40.5 min.
William Busropan 4:44.8 min.

Verspringen

Walther Graves 6,29m John Veira 5,59m

Hoogspringen

Walther Graves 1,80m John Veira 1,65m

Speerwerpen

Treurniet 43,38m
Van der Maat 41,24m

Kogelstoten

Van der Maat 12,83m
Blankendaal 9,82m

Snelwandelen (1500m)

Lashley
Reigenga

De periode van John Veira had een aanvang gemaakt. Hij zou tot 1970 één der belangrijkste rollen gaan vertolken in de Surinaamse atletiekhistorie. Deze atleet specialiseerde zich op de atletiekonderdelen 100m, verspringen, hoogspringen en hink-stap-sprong. In totaal vestigde John Veira 19 Surinaamse records (zie John Veira).

Een atlete die rond 1963 haar tijdperk inluidde, is Orlanda Lynch. Deze atlete beheerste tot en met 1978 de atletiekonderdelen speerwerpen, kogelstoten,

discuswerpen en ook op de 100m en bij het verspringen drukte zij haar stempel. Orlanda Lynch vestigde niet minder dan 25 Surinaamse records (zie Orlanda Lynch).

Atleten die ook van zich lieten spreken waren:

In de 60'er jaren

Helen Tjen A Kwoei, Walther Graves, Franklin Blankendaal, Joyce Veira, Lilian Mijnals, Herbert Sandvliet, Eduard Monsels, enz.

In de 70'er jaren

Georgine Koorndijk, Gerold Pawirodikromo, Dennis Malone, Jegney Barron

In de 80'er jaren

Mireille Sankatsing, Tito Rodrigues, Edward Cruden, Letitia Vriesde, Hellen Weidum, Tommy Asinga, enz. (Voor de verdere ontwikkeling van de atletieksport zie 'Wat zit verkeerd in de atletieksport van Suriname? - Ricky Stutgard).

Mireille Sankatsing (foto De Ware Tijd)

Autar, Eduard (geb. 14-07-59);

Autar, Eduard (geb. 14-07-59); dammer die van zijn vader het damspel leerde. Omstreeks 1978 ging hij in training bij de heer Soekhoe Ramansing.

Tijdens de landskampioenschappen van 1979 werd hij kampioen in de algemene klasse, waardoor hij zich selecteerde voor de landskampioenschappen van 1980. In 1979 nam Autar voor het eerst deel aan landskampioenschappen en hij eindigde op een eervolle vijfde plaats. In 1979 werd hij samen met Franklin Waldring zesde tijdens het eerste Fernandes invitatie toernooi. In 1980 eindigde hij samen met Franklin Waldring met

Eduard Autar vs Ton Sijbrands (foto Sport en Jeugdzaken)

dezelfde aantal punten tijdens de landskampioenschappen en ook de tweekamp, die uit vijf partijen bestond leverde geen kampioen op. De Surinaamse Dambond besloot toen beide dammers uit te roepen tot landskampioen (zie dammen, zie Franklin Waldring).

In 1981 werd hij semi-landskampioen.

In datzelfde jaar nam Eduard Autar deel aan het Panamerikaanse zone tournooi dat in Haiti werd georganiseerd en hij eindigde op de tweede plaats. Hierdoor plaatste hij zich voor de wereldkampioenschappen dammen die in 1982 in Brazilië werden gehouden. Tijdens dat tournooi behaalde Autar een tiende plaats en verwierf hierdoor zijn eerste internationale meesterstitel. Zowel in 1982 als in 1983 werd hij wederom Surinaams kampioen en hij nam in 1983 in Philadelphia deel aan het zone tournooi, waarbij hij wederom op de derde plaats eindigde. Hij verwierf hiermee voor de tweede maal de internationale meesterstitel en plaatste zich bovendien voor de wereldkampioenschappen 1984 in Dakar. Eduard behaalde daar voor de derde maal zijn internationale meesterstitel door op de 14de plaats te eindigen. In 1985 vertegenwoordigde Autar samen met Koeperman van de VS en Texeira van Brazilië het Amerikaanse continent tijdens het wereldcontinententournooi in Valkenburg (Nederland). Tijdens dat tournooi leverde hij opmerkelijke prestaties. Zo dwong hij een remise af van de semi-wereld kampioen Rob Klerk van Nederland. In oktober 1985 tijdens het Panamerikaanse zone damtournooi in Brazilië eindigde Eduard op de derde plaats. Van 20-31 mei 1986 werd te Valkenburg (Nederland) en dam-olympiade georganiseerd. Suriname werd door Autar, Ronald Roethoef en H.

Chitannie vertegenwoordigd. Dat tournooi was een landentournooi en Suriname eindigde op de vierde plaats.

Eduard eindigde op bord 1 samen met de Rus Gantwarg met 17 punten op de eerste plaats. Met deze prestatie werd Eduard Autar de eerste internationale grootmeester van Suriname. De internationale grootmeesterstitel is de hoogste titel die de Wereld Dam Bond aan dammers toekent en Autar is de eerste op het Amerikaanse continent die deze titel heeft weten te behalen.

Autorally:

Autorally: Hoewel in september 1913 de eerste auto in Suriname aankwam (die van de heer Thurkow), duurde het toch wel enkele jaren eer een automobilistenvereniging werd opgericht. In juli 1936 ontstond het initiatief door autobezitters hier te lande een automobilistenvereniging op te richten. Door de initiatiefnemers werd daarop een rondschrijven aan verschillende belanghebbenden gericht, waarin verscheidene wensen op verkeersgebied werden genoemd. Op 12 november 1936 werd een vergadering gehouden, waarin de vereniging 'Paramaribo' werd opgericht en 30 leden traden toe (zie Paramaribo). In 1937 bedroeg dit aantal 42. Om de vereniging meer kracht te geven werd contact gemaakt met de Procureur-Generaal, de Commissaris van politie, het Parket en KNAC in Nederland. Toen was het accent nog niet gelegd op het organiseren van wedstrijden, maar meer op het beter regelen van het verkeer. Op zaterdag 12 februari 1938 werd een behendigheidswedstrijd georganiseerd voor automobilisten en deze ging als volgt: Hindernissen, oprijden op een hellend vlak, motor afzetten, weder aanzetten en de helling over, daarna rijden met de rechterwielen op het trottoir, vervolgens over een wipplank, gevolgd door een baan van kegels al rijdende grijpen naar een op een stellage geplaatste bal en verder in en achteruitrijden in een afgesloten ruimte met de grootte van een automobiel en tenslotte achteruitrijden door een afgezette kegelbaan. Het hoogste aantal te behalen punten was 17, de tijden waarin het geheel werd afgelegd diende mede voor de beoordeling.

De winnaars van dit tournooi waren: Bassier Nassier 17 punten (2min,11sec.), Kolwille 17 punten (3min.2sec.) en Artis 16 punten (3min.11.sec.).

In deze periode werden nog enkele behendigheidswedstrijden georganiseerd, maar hierna bloedde deze tak van sport dood.

Op zondag 28 september 1952 organiseerde de pas opgerichte Surinaamse Motorrijders Vereniging een sterrit (zo wordt een rally ook genoemd). 45 deelnemers namen aan deze rally deel en er werden twee etappe's verreden. De eerste etappe was 77 km lang. Hierna werd twee uren gerust, waarna de tweede etappe werd verreden die 90 km lang was. Winnaar van deze rally was het team Alink/van Heyningen met 22 strafpunten en nummer 2 werd het team Schaad/Abegg.

Zondag 28 september 1952 is voor de rallysport in Suri-

name een historische dag, daar de eerste rally in ons land werd georganiseerd.

Op zondag 29 augustus 1954 werd de eerste Zundapp rally over een 80 km lange parcours verreden. Hieraan namen 70 personen deel en de winnaars waren H.L. Corbiert 15 strafpunten, H.L. de Rooy 16 strafpunten, R. Jong A Kiem 21 en F. Getrouw 21 strafpunten. Als prijs kreeg men respectievelijk Sf. 100,--, Sf. 50,--, Sf 25,-- en Sf 10,--.

Omstreeks november 1954 werd de Eerste Surinaamse Bromfietsen Club opgericht en deze vereniging organiseerde jaren lang sterritten.

Op maandag 18 mei 1959 werd voor de eerste maal een auto-rally in Suriname georganiseerd. Het was de Faja Lobi Rally. Er namen 70 teams hieraan deel w.o. 13 teams van Oase, 11 van Dauphine Club, 6 van Paranam, 5 teams van Billiton, 4 van de Dolfijn en 26 teams van de vereniging Officierssociëteit.

Het eerste team vertrok om 7.00 u uit het toenmalige Prins Bernhard Kampement (nu Memre Boekoe kazerne) terwijl het laatste team rond 13.00 u. in het PBK terugkeerde.

De rally werd in de stad Paramaribo en directe omgeving verreden. De winnaars van deze rally waren: de heren Bos Ligtvoet van de vereniging Officierssociëteit: hun automerk was Ford Taunus, ze behaalden 85 strafpunten en hun tijd was 3 uur. Tweede werden de heren Verwey en van der Maas van Dauphine Club in hun Renault Dauphine met 85 strafpunten en hun tijd was 3 uur en 5 minuten. Als derde gingen over de finish de heren van de Voorde en Oranje van Oase in hun Volkswagen met 111 strafpunten. De clubwisselbeker ging naar de vereniging Officierssociëteit met 322 strafpunten. Oase werd tweede.

De coupe des dames werden van de Meulen en Ehrencton van de vereniging Officierssociëteit in hun Volkswagen met 227 strafpunten.

Op maandag 25 oktober 1959 werd de tweede rally verreden in Suriname, georganiseerd door Dauphine Club Suriname. Voor velen bleek deze rally een zware opgave te zijn, daar van de 37 equipes slechts 18 kans zagen het gehele parcours volledig uit te rijden. 3 equipes gaven het op en 16 werden gediskwalificeerd. In het individuele klassement werd de heer E. Wilson met Vauxhall Victor eerste. D. Ferrier werd met een Volkswagen tweede en A.M. Hewitt bezette met een Citroën de derde plaats. In het clubklassement ging Dauphine Club Suriname met de eer strijken. De Prix des dames equipe werd gewonnen door de dames Haenen en Kolf met een Renault Dauphine.

Op 6 maart 1960 organiseerde het Rode Kruis onder voorzitterschap van mevr. Greve-Hulshoff haar eerste sterrit. 65 teams schreven zich in, waarvan 63 aan dit evenement deelnamen. De start geschied de in het Prins Bernhard Kampement om 8.01u voor de eerste deelnemer en vervolgens per minuut voor de overige deelnemers. Nadat de teams een stripkaart, een cirkelbenadering en een route-beschrijving hadden afgewerkt, keerden ze terug naar het PBK.

De heren Verbeek en Ten Broek kwamen met 110 strafpunten als winnaars uit de bus, gevolgd door de heren Fakkel en d'Arnault met 160 strafpunten en Bubberman en Moolenaar met 165 strafpunten.

De dames 't Hoen sleepten de eerste prijs voor het damesteam in de wacht en de Vries-Hogerwerff kregen de tweede prijs.

De poedelprijs (laatste aankomend) ging naar het echtpaar Heurne (890 strafpunten).

In de zestiger jaren werden verscheidene rally's georganiseerd. Wat de auto-rally's betreft waren de Rode Kruisen de Faja Lobi rally de voornaamsten, terwijl de Zundapp-rally bij de twee-wielige voertuigen de voornaamste was.

In de zeventiger jaren zou de rallysport nog intensiever worden bedreven.

In de zestiger jaren kon dankzij de verbinding over de Marowijnerivier in 1969 voor de eerste maal de afstand Cayenne-Paramaribo verreden worden. Het was de eerste keer in de rally-historie van Suriname dat buiten de stad werd gereden, daar alle vorige rally's binnen de stad plaatsvonden.

In 1970 kwamen namelijk enkele autosport enthousiastelingen bij elkaar en kwamen tot de organisatie van een rally, welke verreden zou worden in het savanne- en bosgebied van Suriname. Het idee werd zo goed ontvangen bij autosportminnend Suriname dat het organisatie-comité hierin genoeg aanleiding en steun vond om de savanne rally, zoals men deze rally ging noemen tot een jaarlijks terugkerend evenement te maken. Men ging zelfs over tot de oprichting van de Surinaamse Auto Rally Klub, de SARK, die de eerste rallyclub was die zich alleen richtte op het organiseren van rally's in het algemeen en de savannerally in het bijzonder.

Het organiserend comité bestond in 1970 uit de personen drs. H. Coutinho (voorzitter), J. Fontaine, H. Nunninga, J.F. Vonk, D. Hillend, ir. F.C. Bubberman, J. Dubois, P. Bolwerk en G. van de Meyracker.

De eerste savanne rally was 60 teams sterk en werd op 7 en 8 november 1970 verreden. Winnaars waren Voorhoede/Nelemans in een Volkswagen. De damesprijs ging naar Gerrits en Alie die een Citroën reden.

In 1973 kreeg de savanne rally internationale belangstelling toen waarnemers (nog geen deelnemers) uit Nederland en Guyana het gehele rallygebeuren meemaakten. Inmiddels was de rally uitgegroeid tot een test van man en machine, die zich uitstrekte over een periode van 3 dagen en 1000 tot 1500 keiharde autokilometers.

Tijdens het eerste lustrum in 1979 werd de lustrumrally grootser opgezet; de duur was 4 dagen met voor de eers-

te maal buitenlandse deelnemers.

De savanne rally zou niet meer weg te denken zijn in het Surinaamse rally-gebeuren.

Axwijk, Willebrod;

Axwijk, Willebrod; begon als jongen met de atletieksport bij de padvinderij. Hij had als leiders Johan en Robert Ferrier, Gouvernante en Joke de Vries en zijn groep heette ‘De Oranje Dassers’.

In 1953 werd hij vanwege zijn prestaties in de atletieksport uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

Hij is mede-oprichter van de Surinaamse Wielren Unie geweest en is van verscheidene sportorganisaties voorzitter geweest, zoals de Surinaamse Atletiek Bond, de Surinaamse Volleybal Bond, de Vereniging voor Sportjournalisten in Suriname. Verder is hij jaren lid geweest van het Surinaamse Olympische Comité.

In 1949 richtte hij samen met George Wiebers de eerste damesvereniging Elvedo op (zie Elvedo), waarvan hij de eerste voorzitter is geweest.

Rond 1954 ging hij voor studie-doeleinden naar Nederland, alwaar hij bij het Cios afstudeerde als sportleraar met als specialisatie badminton, basketbal en tennis. Hij werd trainer van een Nederlandse vereniging en van hem kreeg de bekende Tom Okker konditie-training. Ook Adi Dasler heeft hij onder zijn hoede gehad.

In 1966 keerde Axwijk terug naar Suriname, hier werd hij enkele jaren bondstrainer van de badmintonselektie en van 1970 tot 1982 was hij direkteur van de SOSIS. Op zijn initiatief werd het eerste basketbalveld in Nickerie aangelegd en onder zijn leiding werden mini- en aspiranten voetbalwedstrijden op het SOSIS-terrein georganiseerd. Aangetekend kan ook worden dat Axwijk de eerste Surinaamse gediplomeerde trainer is.

B

Badminton:

Badminton: een door twee of vier personen te spelen en enigzins op lawntennis gelijkend spel, waarbij een pluimbal (shuttle) bestaande uit een half bolletje van kruk (doorsnede 25-28mm), waarop 14 veertjes zijn geplaatst met licht veerkrachtige rackets over een 76 cm hoog net, waarvan de bovenkant zich 1,55mm boven de grond bevindt, moet worden geslagen met dien verstande dat deze pluimbal niet in aanraking met de grond mag komen. Het net verdeelt het 13,40 m lang en 5,81 m of bij dubbelspel 6,1 m brede speelveld in 2 gelijke delen. De pluimbal wordt vanuit één der 2 serveervakken op een speelhelft kruiselings over het net geserveerd en alleen de serverende partij kan punten behalen. Een game wordt gewonnen door de speler die het eerst 15 punten (bij dames-enkel spel 11 punten) verovert. De duur van de game kan worden verlengd indien de stand 13-13 of 14-14 (bij dames-enkelspel 9-9 of 10-10) wordt bereikt. Bij twee gewonnen games is het spel beslist.

Of India het land van oorsprong was, is niet bekend. Beweerd wordt dat het spel al 2000 jaren geleden in China werd gespeeld. Het zou ook bekend zijn geweest in Japan en bij de Inca's van Zuid Amerika.

Vaststaat echter dat er in de 17e eeuw een spel bestond dat veel gelijkenis vertoonde met de huidige badmintonsport. Dit spel vindt men terug op verschillende schilderijen en tekeningen uit die tijd.

Het waren Engelse officieren die in 1813 het badmintonspel naar Engeland brachten en introduceerden op een partij op het landgoed Badminton in Gloucestershire. Zo kwam men aan de naam badminton.

De eerste spelregels werden in 1877 samengesteld door de Britse kolonel H.O. Selby en in 1893 werd de Engelse Badminton Bond opgericht door zijn collega kolonel Dolby. Er waren toen 14 ledenclubs bij de bond aangesloten. Engeland is dus de bakermat van het georganiseerd badmintonspel. In Nederland werd in 1931 de badminton bond opgericht.

De grondslag van het badmintonspel in Suriname werd rond 1953/54 gelegd, toen een groepje personen op het Lelydorpplan zich met dit spel bezighielden.

Later splitste de groep zich in tweeën, waarbij een deel naar Groningen vertrok en een ander deel naar Paramaribo ging.

In de groep die naar Groningen overgeplaatst werd zaten de leraar de Jamaer en de heer Mc. Gillevry. Aldaar richtten de heren De Jamaer, Jacques Jean Eliazer en Mc Gillevry de Badminton Vereniging Groningen op.

Het is niet duidelijk wie de eerste voorzitter van deze vereniging is geweest, daar bepaalde bronnen beweren dat het de heer Eliazer was, terwijl weer andere bronnen

de heer Mc. Gillevry als de eerste voorzitter aanwijzen. Aangetekend kan worden dat door het vertrek van deze ambtenaren uit Saramacca in 1962 deze vereniging ophield te bestaan.

De groep die naar Paramaribo werd overgeplaatst, richtte aldaar op 15 december 1957 de Badminton Vereniging Paramaribo op. Geestesvader was de heer Hugo Ryhiner. Wel moet aangehaald worden dat in 1956 de Militaire Badminton Vereniging werd opgericht die onder leiding stond van sergeant Gerard Booymans. Deze vereniging had echter geen lange levensduur.

Op maandag 24 maart 1958 kwam wat meer leven in de badmintonsport nadat de heer Gerard Booymans een persconferentie omtrent deze tak van sport hield. De heer Booymans was intussen trainer van de vereniging Paramaribo geworden. Hij had het voornemen zelf een club op te richten en te trachten ook verenigingen z.a. Het Park, Spes Patriae, Patronaat en Brutusclub over te halen de badmintonsport te beoefenen en vervolgens te komen tot de oprichting van een bond.

Deze actie van Booymans werd een succes want al op zaterdag 5 april 1958 richtte hij Flying Shuttle op. Andere verenigingen die ook het levenslicht aanschouwden waren Brokopondo, opgericht door Dr. Baltus Oostburg en Paranam.

Aangetekend kan worden dat na het vertrek van Booymans uit Paramaribo Lud Nijman de nieuwe trainer werd van deze vereniging.

Op maandag 17 april 1958 vond het eerste badmintontournooi in Suriname plaats. De club Paramaribo kwam uit tegen de club van Groningen. Eerstgenoemde won met 8-6.

Groningen werd vertegenwoordigd door: Oostburg, Lee, Dompig, Kranenburg, Mc Gillevry, Eliazer, Godfried, Ormskirk, Valies, mevr. Oostburg, mevr. Mc. Gillevry, Wijdenbosch, mevr. Bottse en mej. Kathusing.

Paramaribo werd vertegenwoordigd door mej. Bendter, Ludwig Nijman, Daal, Gerard Booymans, Hugo Ryhiner,

Bang A Foe, Telting, Linger, Rudi Loods, Ro Pocornie, Roberts, Chandler en Rustveld.
De resultaten waren als volgt:

Heren enkel (H.E.)

Valies	- Pocornie	03-15	15-02	12-15
Lee	- Telting	01-15	05-15	
Dompig	- Bang A Foe	15-09	12-15	06-15
Mc Gillevry	- Ryhiner	15-13	05-15	15-17

Heren dubbel (H.D.)

Oostburg/Lee - Rustveld/Booymans	19-14	12-15	14-17
Dompig/Kranenburg - Ryhiner/Bang A Foe	15-05	07-15	12-15
Mc Gillevry/Eliazer - Nijman/Telting	12-15	05-15	03-0
Godfried/Oostburg - Linger/Loods	15-08	07-15	12-15
Ormskirk/Valies - Pocornie/Roberts	15-13	11-15	15-09
Ormskirk/Wijdenbosch - Vasilda/Christon		08-15	08-15

Dames dubbel (D.D.)

Oostburg/Mc Gillevry - Chandler/Bendter	15-13	08-15	
		15-08	
Dompig/Kranenburg - Chandler/Rustveld	15-10	15-05	

Gemengd dubbel (G.D.)

Bottse/Godfried - Bendter/Nijman	03-15		10-15
Kathusing/Ormskirk - Bendter/Daal	15-10	12-15	15-07

Op 17 augustus 1958 werd een werkcomité gevormd om de voorbereidende werkzaamheden te verrichten om tot de oprichting van een badminton bond te komen. Op zondag 16 november 1958 werd door voornoemd comité een oprichtingsvergadering belegd, waarin de statuten van de bond aan de afgevaardigden van de verschillende verenigingen ter goedkeuring werden aangeboden. De statuten werden met algemene stemmen aangenomen, waarna men overging tot de verkiezing van het eerste bestuur van de Surinaamse Badminton Bond. Dit bestuur was als volgt samengesteld:

Gerard Booymans (voorzitter), G. Pool (secretaris), R. Fernandes (penning-meester), I. de Vries (onder-voorzitter) en F. de Veer (commissaris).

De eerste verenigingen die zich aansloten bij deze bond waren: Badminton Club Ferson, Flying Shuttle, Paramaribo, Ever Ready, Badminton Club van der Voet, Drop Shot en Het Park. In deze periode telde Suriname niet minder dan 15 verenigingen.

De eerste daad van de SBB was het organiseren van het december tournooi.

Op vrijdag 7 december 1958 werd een aanvang gemaakt met de eerste badminton competitie in Suriname. B.C. Ferson kwam uit tegen Flying Shuttle en laatstgenoemde club won met 3-2. Op zondag 16 december 1958 werd de finale gespeeld tussen Flying Shuttle en Het Park. Het Park won dit tournooi met 5-0. De finale verliep als volgt:

Dames enkel (D.E.)

Mevr. Lim A Po - Mej. Goed	03-0	05-11	11-03

Dames dubbel (D.D.)

Mevr. Stoutenburg/Mej. Heilbron - Relyveld/Bendter	15-09	10-15	15-10

Gemengd dubbel (G.D.)

Hedges Abraham/Hermelijn-Eras sr./Hermelijn	15-08	15-12

Heren enkel (H.E.)

Cheuk A Lam-Heilbron	11-15	03-0	15-11

Heren dubbel (H.D.)

Hermelijn/Olmtak-Eras jr./Krieger	15-09	15-12

Het Park werd zodoende de eerste competitie winnaar van Suriname.

Van 3 tot 10 juli 1960 werd in het Prins Bernhard Kampement (Memre Boekoe kazerne) door de Troepenmacht een badmintontournooi georganiseerd om het kampioenschap van Paramaribo. Ferson kwam als winnaar uit de bus en het verloop van de finale was als volgt:

Halve finales:	Flying Shuttle-Van der Voet		05-15	08-15
	Ferson-Paramaribo		15-17	15-10
Finale:	Ferson-Van der Voet	14-15	15-07	15-10

De eerste nationale kampioenschappen georganiseerd door de SBB werden in 1964 georganiseerd en niet minder dan 6 verenigingen namen hieraan deel te weten: Paramaribo, Amicitia, All Paranam, Smashers, BCIPV en Tsang Njen Foei.

Op 27 januari 1965 werd de finale tussen Paramaribo en Amicitia gespeeld. Paramaribo won met 3-2 en werd zodoende de eerste clubkampioen van Suriname. De resultaten waren als volgt:

Paramaribo vs Amicitia

H.E.: P.Chang-Bleau	11-15	03-15
D.E.: Wolterstorff-Wesenhagen	11-0	11-06
H.D.: Tjon/Getrouw-Pocornie/Loods	06-15	09-15
D.D.: Shak Sie/Jeffrey-Leckie/Leckie	15-11	15-02
G.D.: [illegible]	06-15	05-15

Aangetekend dient te worden dat in 1963 voor de eerste maal gespeeld werd om de Shell-Wisselbeker. Het lukte Paramaribo toen ook om als winnaar uit de strijd te komen. In 1964 lukte het Paramaribo niet om deze wisselbeker opnieuw te veroveren. Winnaar werd toen Castrol, die ook in 1965 de beker veroverde, maar toen Magic Stars heette. Magic Stars versloeg Vendo in de finale met 5-0 (zie Magic Stars). De finalisten bereikten in 1965 als volgt de finale:

Poule A

Amicitia-RSL	3-2
Vendo-Amicitia	3-2
Vendo-RSL	3-2

Poule B

Paramaribo-Smashers	5-0
Magic Stars-Paramaribo	4-1
Magic Stars-Smashers	5-0

Aangetekend kan worden dat op initiatief van de AMS in

1963 het Shell-tournooi werd georganiseerd.

In juni 1965 maakte de SBB aansluiting bij de Internationale Badminton Federatie en in hetzelfde jaar (14 november 1965) organiseerde zij voor de eerste maal de persoonlijke kampioenschappen.

Ronald Ebeciljo van Magic Stars was de uitblinker van dit tournooi, daar hij beslag wist te leggen op drie nationale titels. De kampioenen waren:
H.E.: Ronald Ebiciljo
H.D.: Ronald Ebiciljo/Karel Bueno de Mesquita
G.D.: Ronald Ebeciljo/Lilian Bendter
De persoonlijke kampioenschappen 1966, waarvan de finales op zondag 28 januari 1967 werden gespeeld brachten de volgende kampioenen naar voren:

H.E.:	Jos Krieger
D.E.:	Ann Arias
G.D.:	Edmund Bleau/Jacqueline Zwennicker
D.D.:	Jacqueline Zwennicker-Julia Jefferie
H.D.:	Ludwig Nijman/Edmund Bleau

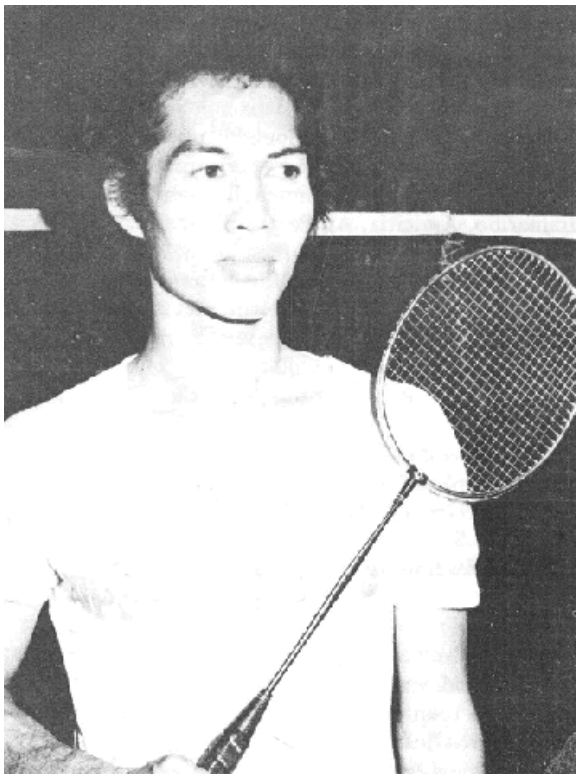

Otmar Kersout (foto De Ware Tijd)

Op zondag 12 februari 1967 vond de eerste badminton jeugdontmoeting plaats. Deze ontmoeting ging tussen Billiton en Paramaribo en werd georganiseerd in de EBG-zaal achter het CCS. De deelnemers zaten in de leeftijdsklasse 12-16 jaar. B.C. Billiton won deze ontmoeting met 4-1. Het verloop van de wedstrijden was als volgt:

Billiton vs Paramaribo

Heren enkel

Max Caldeira - Glenn Leckie	15-13	13-15	03-15

Dames enkel

Carmen Ommen - Hellen Nooitmeer	11-05	11-0

Heren dubbel

Evert Balker/Marcel Francis-Marnix Nijman Ro Tjin A Foe	08-15	05-0	15-04

Dames dubbel

Jetty Martopawiro/Lilian Bruinhart-Ellen Maire Martha Wong A Foe	15-0	15-02

Gemengd dubbel

Magda Amelo/Hein Kasanmonodo-Elvira Franker / Ivan Wong A Foe	15-10	15-09

In juni 1970 bracht het Guyanees team ‘Cicil Service Association’ op uitnodiging van Magic Stars een bezoek aan Suriname. Op zaterdag 27 juni 1970 speelden de Guyanezen tegen Magic Stars. Laatstgenoemden wonnen met 6-1, alleen de dames dubbel wedstrijd verloren de onzen. Op 28 juni 1970 werd de tweede ontmoeting tegen een Billiton team gespeeld. Wederom wonnen de onzen en wel met 4-1. Het gemengd-dubbel team verloor toen. Het was de eerste maal dat Suriname internationaal contact had.

Op vrijdag 6 november 1970 speelde Suriname haar eerste internationale tournooi en wel tegen Trinidad. De eerste nationale badminton selektie zag er als volgt uit: Romeo Caster, mevr. Lilian Bendter, mevr. Ho, Theo Bueno de Mesquita, Artie Heuvel, Frits Terborg, mej. Asin, Roy Chin Jong, Otmar Kersout, Walther Illes en mej. Cornelly da Silva.

Ludwig Nijman was de trainer van deze selektie. Suriname versloeg Trinidad met 7-0. De resultaten waren als volgt:

D.E.: Da Silva - G. Wong	11-02	11-04
H.D.: Bueno de Mesquita/Heuvel - Charles/Smith	15-05	15-08
D.D.: Bendter/Ho - Kelsuk/Chinasing	15-11	15-10
G.D.: Terborg/Asin - Fung/Wong	15-08	15-09
H.D.: Chin Jong/Kersout Young Pow/Shah	18-15	15-13
H.E.: Illes - Smith	15-06	15-12
H.E.: Caster - Kam	15-03	15-03

Dit was de eerste maal dat een Surinaamse badmintonselektie naar het buitenland ging.

Op 21 november 1971 vertrok een badmintonploeg uit Suriname om op Trinidad and Tobago deel te nemen aan ‘The first Caribean Quadrangular Series’.

Dit vier landentournooi, waaraan ook nog Jamaica en Guyana deelnamen wordt beschouwd als de officieuze Caraibische kampioenschappen.

De Surinaamse delegatie zag er als volgt uit: I. Kong, M. Nijman, Lilian Bendter, Anne Hensen. Erwin Pollard, Theo Bueno de Mesquita, Ray Chin Young, Ro Sjauw Moek, Romeo Caster Ludwig Nijman (coach), Ro Pocornie en E.G. Bleau (officials).

Als winnaar kwam Jamaica uit de bus, terwijl Suriname de tweede plaats bezette. Tijdens dit tournooi kwamen de officials menigmaal bijeen om te vergaderen over de oprichting van een Caraibisch Badminton Federatie. Door het succes van deze vergaderingen konden in 1972 de eerste Caraibische kampioenschappen worden georganiseerd.

Suriname werd toen vertegenwoordigd door Anne Hensen, Lilian Bendter, Lilian Abendanon. Ray Chin Jong, Walther Illes, Romeo Caster, Theo Bueno de Mesquita, Ro Sjauw Moek en trainer Ludwig Nijman.
Suriname behaalde het semi-kampioenschap en wel als volgt:

20-11-72 Suriname - Guyana	6-1
21-11-72 Suriname - Trinidad	6-1
22-11-72 Suriname - Jamaica	2-5

Tijdens de persoonlijke Caraibische kampioenschappen behaalde Romeo Caster het kampioenschap bij de herenenkel wedstrijden. Romeo Caster werd zodoende de eerste badminton Caraibisch kampioen (zie Romeo Caster). Op 23 november 1972 vond de inauguratie van de Caraibische Badminton Federatie plaats, Ro Pocornie werd de eerste vice-voorzitter.

Sonja Leckie, meest op de voorgrond tredende badmintonspeelster in de zeventiger jaren (foto De Ware Tijd).

Een groot tournooi waaraan de onzen deelnamen vond in februari 1974 plaats. Het ging om de open Nederlandse kampioenschappen waaraan ook nog deelnamen Zweden, West-Duitsland, de Verenigde Staten, België, Engeland, Zuid-Afrika, Thailand en Nederland.

Degenen die voor Suriname aan dit tournooi deelnamen waren: Romeo Caster, Artie Heuvel, Hildegard Illes en Steven Stjeward. De onzen boekten weinig succes, ze werden allen al in de voorronde uitgeschakeld. Voor de verdere ontwikkeling van het badmintonspel: zie Carebaco games.

Overzicht van de landskampioenen die het badmintonspel voortbracht:

Heren

1965	Ronald Ebeciljo
1966	Jos Krieger
1967	Romeo Caster
1968	Romeo Caster
1969	Romeo Caster
1970	Romeo Caster
1971	Romeo Caster
1972	Walther Illes
1973	Romeo Caster
1974	Walther Illes
1975	Romeo Caster
1976	Romeo Caster
1977	Romeo Caster
1978	Mike van Daal
1979	Otmar Kersout
1980	Mike van Daal
1981	Mike van Daal
1982	Mike van Daal
1983	Mike van Daal
1984	Mike van Daal
1985	Mike van Daal
1986	Mike van Daal
1987	Hedwig de la Fuente
1988	Hedwig de la Fuente

Dames

1965	Lilian Bendter
1966	Ann Arias
1967	Lilian Bendter
1968	Lilian Bendter
1972	Ans Hensen
1973	Cornelly da Silva
1974	Cornelly da Silva
1975	Sonja Leckie
1976	Sonja Leckie
1977	Sonja Leckie
1978	Sonja Leckie
1979	Sonja Leckie
1980	Cornelly Emanuelsonda Silva
1981	Sonja Leckie
1982	Olivia Wijntuin
1983	Olivia Wijntuin
1984	Olivia Wijntuin
1985	Ivy Wongsodomedjo
1988	Yu Nilen

Bakas, Adjiedji

Bakas, Adjiedji mag beschouwd worden als één van de 'stonfotoes' van het damspel in Suriname. Hij heeft jarenlang zijn krachten gegeven aan de dambond en als dammer mocht hij Suriname vaker vertegenwoordigen in het buitenland. In 1961 werd hij landskampioen en in 1962 vertegenwoordigde hij Suriname te Bakoe (zie dammen).

In de zeventiger jaren verzorgde hij op de STVS een damprogramma.

Balrak, Rita;

Balrak, Rita; de eerste Surinaamse die een atletiekdiploma bepaalde met een L.O. bevoegdheid lichamelijke opvoeding. Ze raakte direct betrokken bij de atletieksport door mee te lopen met haar broer die in politie-dienst was en tot de top van deze tak van sport behoorde. Haar belangstelling groeide tijdens de schoolwedstrijden die georganiseerd werden.

Vanaf de oprichting van Atmodes sloot zij zich aan bij deze vereniging. Zij is recordhoudster geweest op de 400m (1:04 min.) en richtte later de atletiekvereniging

Eagles (1-5-68) op die zij langer dan 20 jaar zou leiden.

Rita Balrak (foto R. Balrak)

Trainer Balrak heeft vele topatleten naar voren gebracht, om maar enkele namen op te noemen: Georgine Koorndijk, Rene Esajas, Melitia Herfst, Ruben Vaarnold, Jegney Barron, Tito Rodrigues, Mireille Sankatsing, Patrick Brasdorp, Vivian Strijk enz.

Bansia, Iwan

Bansia, Iwan begon omstreeks 1968 bij de TRIS met de judosport, maar stapte later naar Budokwai. Hij heeft Suriname verscheidene malen vertegenwoordigd in het buitenland. Zo nam hij driemaal deel aan de Koninkrijksspelen en tweemaal aan de Caraibische spelen.

In 1972 won hij een bronzen medaille tijdens de Caraibische spelen en werd zodoende de eerste Surinaamse judoka die op dit niveau een medaille wist te veroveren. In deze jaren zwaaide Iwan Bansia de scepter over de halfzwaargewicht-klasse. Zo werd hij in 1972, '73 en '74 Surinaams kampioen. In 1972 werd hij bovendien ook nog kampioen alle categorieën.

In 1977 zat hij in het Surinaams team dat hier te lande het Frans-guyanese team versloeg en het was Iwan die dit tournooi in het voordeel van Suriname beslechtte, daar hij de laatste partij won.

Hij was in deze jaren de grote tegenhanger van Ricardo Elmont (zie Ricardo Elmont). Eind jaren '70 vertrok hij naar Nederland.

Basketbal:

Basketbal: De geestesvader van de basketsport is de Canadese boerenzoon uit Almonte; Jim Naismith, die in 1891 de opdracht kreeg van de rector van de sportfaculteit van het Springfield College (Mass.) Dr. Luther Gulick, de hinderlijke rebellie van de sportstudenten te doorbreken met iets nieuws. Naismith was daar, na een opleiding als dominee, leraar lichamelijke opvoeding geworden. Hij kon nauwelijks de orde handhaven omdat de leerlingen zich tijdens de lessen stierlijk verveelden en daarom overgingen tot baldadigheden. Gekweld door deze studenten en op zoek naar iets om hun in toom te houden, schreef hij in één nacht de 13 regels neer van een nieuwe teamsport en basketbal was geboren.

Springfield College behoorde tot de wereldorganisatie YMCA en net als bij volleybal zorgde deze organisatie voor de verspreiding van de basketbalsport over de wereld (zie volleybal).

Al voor de Eerste Wereldoorlog kwam Europa met dit spel in aanraking en in 1932 kwamen een 6-tal landen tot de oprichting van een internationale amateursbond: FIBA. In 1936 stond basketbal al op het Olympisch programma.

Basketbal (v Eng. basket = korf) is een spel met twee ploegen, waarbij van elke ploeg vijf man in het veld staan en zeven wissels toegestaan zijn. Het wordt gespeeld op een speelveld van 24 × 13 m^2 tot 28 × 15 m^2. Het doel is de bal in de basket van de tegenstander te werpen. De basket is een ijzeren ring (doorsnede 45cm) waarvan een 60 cm lang naar beneden toelopend net hangt. De nauwste doorsnede van het net laat nog juist de bal door. De ijzeren ring is 3,05 m boven de grond horizontaal opgehangen aan een bord (1.80 × 1.20m^2) ter hoogte van het midden van de korte zijde van het veld (eindlijn) en 1.20 m daarbinnen. Het bord dient als kaatswand voor de bal. De bal mag worden geworpen, geslagen of gestuit. Er mag niet zonder te stuiten met de bal worden gelopen. Fouten kunnen worden gestraft met twee vrije worpen voor de tegenpartij. Heeft één der spelers vijf fouten begaan, dan wordt hij verwijderd, maar hij mag worden vervangen.

Een doelpunt, vanuit het veld gemaakt telt voor 2 punten, uit een vrije worp voor 1 punt. Een wedstrijd duurt 2 × 20 minuten en staat onder leiding van een scheidsrechter en een tweede arbiter die worden bijgestaan door een tijdopnemer, een scorer (voor het bijhouden van het scoreformulier) en een controleur of waarnemer van de 30-secondenregel, die controleert of een ploeg na verkregen balbezit binnen 30 seconden een doelpoging onderneemt. Gelijkspel is niet mogelijk. Is de score bij het eind van de wedstrijd gelijk, dan wordt telkens vijf minuten verlengd, tot een ongelijke stand is bereikt.

Met de komst van de Amerikaanse militairen op 24 no-

vember 1941 kwam ook de basketbalsport naar Suriname.

De Amerikanen, luitenant Carlsen en sergeant Calloway zijn de grondleggers van deze tak van sport hier te lande. Deze heren deden namelijk veel voor de tot standkoming en de bevordering van de basketbalsport.

Behalve deze Amerikanen hebben de Chinezen van Chung Fa Foei Kon ook veel gedaan voor deze tak van sport (zie Chung Fa Foei Kon).

De eerste basketbalwedstrijd in Suriname werd op zondagavond 7 juni 1942 om half acht op het terrein van Chung Fa Foei Kon gespeeld. Het was een vriendschappelijk wedstrijd tussen 35th Bombing Squadron en Chung Fa Foei Kon. De Amerikanen wonnen met 45-36. Aangetekend kan worden dat in die dagen een wedstrijd uit 4 sets bestond en elke set duurde 20 minuten. De setsstanden waren: 17-12, 10-16, 8-2 en 10-6.

Op 10 september 1942 werd de eerste Surinaamse basketbalclub ‘Surinam’ op initiatief van de heer V. Nobrega opgericht.

Laatstgenoemde werd tijdens de openingsvergadering dan ook tot voorzitter gekozen. Surinam bestond uit de volgende spelers: Kenson, Elshot, Echteld, Veldhuizen, Leckie, Moll, Ferrier, Rayman en Doest.

Dankzij de welwillende medewerking van de Amerikanen beschikte de vereniging Surinam reeds over een goede bal, terwijl de Chinese vereniging Chung Fa Foei Kon haar terrein twee keer in de week voor 1½ uur beschikbaar stelde.

Onder leiding van luitenant Carlsen werd op 27 september 1942 in het gebouw van Chung Fa Foei Kon een vergadering gehouden, waarin werd besloten een basketbal bond op te richten die de naam van Basketball Association ging dragen. Er werd een voorlopig bestuur gekozen, waarvan de samenstelling er als volgt uitzag: L.J. Tjon Pian Gi (voorzitter), Tjon Tsoe Jin (onder-voorzitter), V. Nobrega (secr.-penningmeester) en de commissarissen sergeant John E. Richards, Mr. G. Fung, corporaal de Pall en luitenant Frank Speer.

De verenigingen die zich bij deze bond aansloten waren: U.S. Forces Paranam, Moengo A-Co, Lsie Tsie Tsah, Paramaribo A-Co, Zanderij A-Co en Chung Fa Foei Kon. Op zaterdag 10 oktober 1942 werd ter gelegenheid van de Chinese Republieksdag een vriendschappelijk wedstrijd tussen de 35th Bombing Squadron en Chung Fa Foei Kon gespeeld. De Amerikanen wonnen met 26-20 en de setsstanden waren 6-6, 4-0, 8-8, 8-6. Vermeldenswaard is dat de Amerikanen hun vermoeide spelers aflosten, terwijl de Chinezen met dezelfde spelers bleven spelen, wat hen fataal werd.

De eerste competitie startte op 18 oktober 1942 en gestreden werd om de Bettencourtbeker. De 35th Bombing Squadron werd ongeslagen kampioen.

Uitslagen van dit tournooi waren als volgt:

18 oktober	Surinam - Zanderij A-Co	28-39
8 november	Lie Tsie Tsah - Paramaribo A-Co	18-32

15 november	Chung Fa Foei Kon - Zanderij A-Co	36-44
19 november	35th Bombing Squadron - Lie Tsie Tsah	20-10
25 november	Surinam - Chung Fa Foei Kon	19-47
	Kenson scoorde voor Surinam 6 baskets	
30 november	Surinam - Paranam A-Co	24-30
10 december	35th Bombing Squadron - Paramaribo A-Co	38-12
11 december	Lie Tsie Tsah - Surinam	24-12
20 december	Surinam - Zanderij A-Co	22-43
	Helston van Zanderij A-Co maakte tijdens deze partij 26 baskets en verbrak hiermee het record van Jie A Kiet (Lie Tsie Tsah) die al eerder 25 baskets scoorde.	

De spelers van Chung Fa Foei Kon, die aan dit tournooi deelnamen waren: Wong Kon Joe, Jie A Kiet, Tjin Kon Tai, Tjon Joe Kon, Tjin Fat Cheong, Tai Tjin Fa, Woei Joen, Chin Woei Ghie.

De spelers die Paranam A-Co vertegenwoordigden waren: Hillard, Massiy, Waters, Stoer (capt.), Madge, Pratt, Tony, Meyles en Molligen.

De spelers van Surinam zijn al eerder opgenoemd, maar jammer genoeg zijn de spelers van de andere verenigingen niet bekend.

Wat wel vermeld kan worden is dat de eerste scheidsrechters de heren Frankowich en Tjong Fung Tsoi waren. In januari 1943 werd de tweede Surinaamse basketbalvereniging opgericht. Deze vereniging droeg de naam van Racing Club Paramaribo (RCP). RCP speelde haar eerste wedstrijd op 29 januari 1943 tegen Paramaribo A-Co en verloor met 27-39.

In mei 1943 zag een ander vereniging het levenslicht, namelijk Young China.

Op 1 januari 1947 werd de Surinaamse Basketbal Bond opgericht en met deze oprichting werden steeds meer competities georganiseerd en zagen steeds meer verenigingen het levenslicht.

Eén der eerste damesbasketbalverenigingen werd in augustus 1948 opgericht en zij was een afdeling van Racing Club Paramaribo.

De eerste damesbasketbalwedstrijd werd op zaterdag 6 november 1948 gespeeld en wel tussen de al eerder opgerichte club China Star en Racing Club Paramaribo. Aangetekend kan worden dat de derde damesbasketbalvereniging Hercules is geweest.

Op 14 november 1948 zag de basketbalvereniging Indepediënte het levenslicht, terwijl op 28 november 1949 de China's Little Devils (CLD) een feit was. Zowel Indepediënte als CLD zouden een dominerende rol in de Surinaamse basketbalhistorie gaan vertolken (zie Indepediënte, zie CLD).

De eerste internationale wedstrijd die door een Surinaamse vereniging werd gespeeld vond op 25 september 1950 plaats. Kuo Min Tang kwam hier uit tegen een

Venezolaans team en won met 51-42. Let wel de wedstrijden tegen de Amerikaanse verenigingen zijn buiten

beschouwing gelaten.
De eerste buitenlandse reis, waaraan een basketbalvereniging van Suriname deelnam vond op 1 oktober 1950 plaats. Young China maakte namelijk een reis naar Aruba, alwaar zij in totaal 8 wedstrijden speelden. De resultaten waren als volgt:

Young China - Chinese club	54-16
Young China - Combinatie	54-24
Young China - RCA	34-34
Young China - Sparta	15-22
Young China - Lago Colony	32-29
Young China - Indiana	34-20
Young China - Caribe	09-25
Young China - Falcon	30-33

Aangetekend kan worden dat Young China in deze dagen een sterke basketbalvereniging was in Suriname. Zo werd ze in 1947 ongeslagen kampioen van de eerste competitie om de Esso-wisselbeker.

Vrijdag 4 mei 1951 is een historische dag voor de Surinaamse basketbalsport, daar op die dag een aanvang werd gemaakt met de competitie om het landskampioenschap van Suriname. Bij de dames kwamen Thesos en Hercules tegen elkaar uit. Eerstgenoemde won de partij met 16-03. Bij de heren kwamen in het strijdperk China's Little Devils en Old Kooy Tjien Foei, welke door CLD werd gewonnen met 31-24.

Op dinsdag 4 september 1952 versloeg Spes Patriae de ploeg van Indepediënte in de finale met 38-33 om zodoende de eerste landskampioen van Suriname te worden. Vermeldenswaard is dat het de tiende maal was dat Spes Patriae tijdens een kampioenschap met de eer ging strijken. Captain van Spes Patriae was Ludwig de Sanders, die dat jaar uitgeroepen werd tot sportman van het jaar (zie Ludwig de Sanders).

Demi-kampioen werd CLD en de nummers 4, 5 en 6 waren respectievelijk Shooting Stars, Kuo Ming Tang en Young China. Aangetekend kan worden dat door onsportief spel van Kuo Ming Tang (deze vereniging was in 1950 nog de sterkste vereniging) zij zich met de vijfde plaats tevreden moest stellen. Ook de voormalige Essobeker winnaar, namelijk Young China, kwam door onsportief spel niet aan haar trekken.

De eerste dames basketbalkampioen van Suriname werd Thesos. Thesos bestond uit de dames: J. Essed, E. Tjon A Meeuw, I. Tjon A Meeuw, Edith Pool, I. Wong Chung, U. Haime en N. Barends.

Vermeld kan worden dat de vereniging die niet op de geplande wedstrijddag kwam opdagen reglementair de wedstrijd verloor met 0-2. De andere vereniging kreeg voor die dag dan een andere tegenstander.

Wat het laatste betreft was de regel wel vreemd. Een ander vreemd geval was de deelname van de damesvereniging Prins Bernhard, die bij aanvang van de competitie

nog niet bestond, in mei 1951 werd opgericht en op 29 mei al een wedstrijd in de competitie speelde.

We hadden al eerder aangehaald dat Young China de eerste basketbalvereniging was die naar het buitenland vertrok, door het succes van deze vereniging kregen de andere verenigingen de smaak te pakken en regelmatig gingen zij naar het buitenland.

Zo ging Kuo Ming Tang in december 1951 naar Georgetown en Trinidad. Amateur Basketbal Club (ABC) vloog in oktober 1952 naar Aruba en Curaçao. In augustus 1953 zat Young China in Belem (Brazilië), terwijl CLD in mei 1954 op de Antillen was.

Op de Antillen leverde CLD een goede prestatie door uit 8 wedstrijden ongeslagen uit de strijd te komen. De grote man bij CLD was Otmar Sibilo die vaker als topscoorder het veld verliet.

Het Amerikaanse basketbalteam The Globetrotters vernam de prestaties van CLD op zondag 6 juni, toen ze even op het vliegveld Piarco op weg van Belem naar de VS waren. Als blijk van waardering voor hun jonge rivalen lieten zij op het vliegveld voor elke speler van CLD een 'good luck' medaille achter.

De basketballers van CLD die deze trip meemaakten waren: Otmar Sibilo, Henk Chin A Sen (capt.), Bosse, Tjon Hin, Bromet, Rens, W. Kauw A Tjoe, Chin A Sen, Nobrega en Henry Sibilo.

Op maandag 2 september 1957 bezocht het team van de Globbetrotters Suriname voor het spelen van enkele wedstrijden alhier.

In de maand december 1957 bracht de nationale ploeg van Trinidad een bezoek aan Suriname voor het spelen van enkele wedstrijden.

Op 28 november 1957 leed CLD een gevoelige nederlaag door met 72-102 te verliezen van Trinidad. Op 28 november 1957 werd voor de eerste maal een century score in Suriname gemaakt. Let wel: Trinidad scoorde 102 baskets.

Zaterdag 29 november 1957 is een historische dag voor de Surinaamse basketbalsport, daar het de eerste keer was dat onze nationale selektie in het strijdperk verscheen. De Surinaamse selektie bestond uit de volgende personen: Ramon Krieger, De Sanders, Wim Petrici, Henk Chin A Sen, Iwan Sibilo, Henry Sibilo, Rudi Nijman, Van Eyck.

Trinidad versloeg Suriname met 81-78. De scheidsrechters van deze wedstrijd waren Andre Kamperveen en Orlando van Amson.
Het score-totaal kwam als volgt tot stand:

Suriname:	J. Sibilo 18, Petrici 14, Krieger 12, Chin A Sen 9, H. Sibilo 9, De Sanders 4, Van Eyck 4 Nijman 4.
Trinidad:	Gomes 22, Anatol 20, Potter 12, Achille 9, Hislop 6, Clarke 5, Thomas 4, Chrichlow 3.

Op maandag 1 december 1957 nam Suriname revanche door Trinidad te verslaan met 74-62. Wim Petrici werd matchwinnaar met 27 baskets. Op donderdag 4 december 1957 werd de derde ontmoeting tussen Suriname en Trinidad georganiseerd. Suriname won wederom en wel met 63-51 en wist zodoende de uitgeloofde beker te bemachtigen.

Het score-totaal was deze maal:

Suriname:	Petrici 28, Krieger 11, Chin A Sen 9, De Sanders 6, H. Sibilo 6, Nijman 2, Van Eyck 1.

De Nationale Basketbalselektie van 1962
Staand (v.l.n.r.); R. Leeuwin, H. van Gend, E. Zaal, A. Muntslag, A. Breeveld en H. van Wilgen.
Zittend; H. Lie Kwie, R. Kriger, H. Sibilo, C. Nelson en R. Nijman (foto P. Tjon Lim Sang sr.).

Trinidad:	Clarke 14, Gomes 10, Anatol 9, Achille 6, Hislop 4, Pierre 4, Chrichlow 4.

In maart 1958 startte L.O.S.S. met de eerste jeugdcompetitie. De junioren werden in twee klassen verdeeld namelijk van 8-14 jaar en 14 jaar en ouder. Wie als kampioen van dit tournooi uit de bus kwam, is nu jammer genoeg niet bekend.

Het eerste grote internationale tournooi waaraan Suriname deelnam was het kwalificatie-toernooi voor deelname aan de Olympische Spelen die in augustus 1960 te Bologna (Italië) werden georganiseerd.

Suriname werd echter uitgeschakeld en na het troosttoernooi bezetten wij de 16de plaats (zie Olympische Spelen).

Tijdens de competitie 1963 kwamen op dinsdag 21 oktober 1963 Formosa en Columbia tegen elkaar uit. Formosa won deze wedstrijd met 93-37 en werd zodoende de eerste Surinaamse vereniging die het aantal van 90 baskets overschreed.

Op 4 oktober 1964 tijdens de competitie-wedstrijd Ravens - Sio Boys vestigde Brewster een Surinaams record door 39 baskets te scoren. Ravens won deze wedstrijd met 69-63.

De eerste nationale damesselektie werd in augustus 1965 samengesteld. De dames die deze selektie uitmaakten waren: Ina Sanichar-Veldkamp, Ismay van Wilgen, Lucia Kersout, Tine Slager, A. Lo A Njoe, Nelstein, V. Tonch, Y. Mansour, Lilian de Sanders, Vera van Amson - De Sanders, Norma Dias en M. Dawson.

Op zondag 22 augustus 1965 kwam deze damesselektie uit tegen Trinidad, Suriname verloor met 22-36. Topscoorders van het Surinaamse team waren van Amson met 8, Ismay van Wilgen met 4 en Dias met 4 baskets. Bij Trinidad behaalde Moore 16 en Craignett 6 baskets. Op dinsdag 24 augustus versloeg Suriname Trinidad tijdens hun tweede ontmoeting en wel met 36-33. Van Wilgen scoorde 19, van Amson 6 en Nelstein 5 baskets. Bij Trinidad scoorde King 14, Moore en Huggins 8 baskets.

Trinidad won de derde ontmoeting (29 augustus 1965) met 36-22.

In maart 1966 vertrok de damesselektie naar Trinidad voor een tegenbezoek. Het was de eerste maal dat de damesselektie naar het buitenland ging. De dames die deze reis meemaakten waren: Lilian de Sanders, Tine Slager, Helen Gummels, Vera van Amson, Ismay van Wilgen, Vera Mijnals, Norma Dias, Ina Sanichar, Cecilia Mannen en Lucia Kersout. De partijen hadden de volgende resultaten:

29-03-66	Suriname-Trinidad 25-22
31-03-66	Suriname-Trinidad 21-39. Van Wilgen maakte 10 baskets

02-04-66	Suriname-Trinidad 18-20. Van Wilgen maakte 8 baskets.

Dit toernooi werd door Trinidad gewonnen, maar tot most outstanding player werd Norma Dias uitgeroepen. Op vrijdag 16 december 1966 werd voor de eerste maal de wedstrijd noord tegen zuid georganiseerd. Dit toernooi had men overgenomen van de East-West wedstrijd die in de mid-seasons in de VS werd georganiseerd.

Bij de heren werd noord vertegenwoordigd door Brewster, Emanuelson, Leysner, Zemour, Sof en R. Tjon A Man. Zuid werd vertegenwoordigd door Zaal, Krieger, van Gemd, Cruden, Nelson en coach R. Nijman. Van Wilgen en Henry Sibilo waren ook voor zuid geselekteerd, maar deden niet mee ondanks hun afwezigheid versloeg zuid noord met 67-65.

Op dinsdag 23 april 1968 kwamen in het kader van de bondscompetitie de heren van De Arend en Sio tegen elkaar uit. De Arend won deze wedstrijd met 109-47 en werd zodoende de eerste Surinaamse basketbalvereniging die de century-score haalde.

1968 was overigens een historisch jaar voor de basketbalsport, daar nog enkele opmerkelijke gebeurtenissen plaatsvonden.

Op 1 mei 1968 werd voor de eerste maal gestart met de play off games. Er werd namelijk tussen de nummer 1

Premier Johan Pengel met de Trinidadiaanse dames-selektie (augustus 1965). Deze selek tie is de eerste damesbasketbalploeg die naar Suriname kwam. Uiterst links H. Jong A Kiem (voorzitter SBB), achter hem; Lotham Loi (bestuurslid SBB), terwijl in de laatste rij uiters rechts P. Tjon Lim Sang (penningmeester SBB).
(foto: P. Tjon Lim Sang sr.)

en 2 een ‘best of three games’ gespeeld en degene die twee wedstrijden wist te winnen werd dan landskampioen.

Op 10 en 12 mei 1968 kwamen de dames van Indepediënte en Ravens tegen elkaar uit. Ravens won beide wedstrijden en werd zodoende kampioen. De eindstanden waren 48-41 en 47-39.

Op 17 en 21 mei 1968 kwamen de heren van Ravens en Indepediënte in het strijdperk. Ravens won beide wedstrijden met 58-45 en 73.70.

Op 21 mei 1968 was met nog enkele seconden te gaan de stand op 64-62, maar Nelson van Ravens maakte er 64-64 van. Voor de eerste maal in de basketbalhistorie moest een wedstrijd verlengd worden. Zo als eerder vermeld won Ravens toen in de verlenging.
Enkele records die in deze periode gevestigd werden zijn:

1968	Ravens-Formosa	158-48
20-08-70	Yellow Birds-Baracuda (jeugd)	114-34
	Guno Zorgvol maakte de hoogste persoonlijke score over alle afdelingen, namelijk 64 baskets.	
14-03-71	Ravens-Witte Lotus	170-100
	Het was de eerste maal dat beide ploegen een century scoorden.	

De eerste nationale dames basketbalselektie die naar het buitenland ging (april 1966).
Staand v.l.n.r.; Norma Dias, Helen Gummels (capt.), Cecilia Mannen, Ina Sanichar-Veldkamp, Ismay van Wilgen, Vera van Amson - de Sanders.
Knielend; Lilian de Sanders, Vera Mijnals, Lucia Kersout, Tine Slager (foto N. Tonch - Dias).

30-05-71	De Arend-Fransguyanese selektie(dames)	114-34
	De Arend werd de eerste damesselektie die een century scoorde.	
17-04-77	Ravens-Store (dames)	113-13
12-05-77	De Arend-Store (dames)	205-4
	Dulcie Seca scoorde wel liefst 177 baskets.	
	Vermeld kan worden dat Seca de eerste Surinaamse is die zowel in de Surinaamse als Nederlandse selektie heeft gespeeld.	
17-05-55	Yellow Birds-Maisa Kwekie (jeugd)	174-23
11-08-77	De Arend-Maisa Kwekie (jeugd)	236-29

Jammer genoeg zijn geen opmerkelijke records van de meisjesafdeling gevonden. In de zeventiger jaren spreidde de basketbalsport haar vleugels steeds verder uit en maakte daardoor steeds meer internationaal contact. Enkele buitenlandse ploegen die naar Suriname kwamen waren:

November 1975	een selektie uit China
Juli 1976	Buffalo Stars (VS)

In november 1976 nam een jeugdselektie (jongens en meisjes) deel aan de Centraalamerikaanse en Caraibische spelen die te El Salvador werden georganiseerd.

Het was de eerste maal in de basketbalhistorie dat een jeugdselektie werd samengesteld en een reis naar het buitenland ondernam.

De jongensselektie bestond uit de volgende personen: J. Straal, Ch. Vervuurt, O. Daniels, H. Treu, J. Hammen, F. Judel, L. Lo Fo Wong, R. Miskin, G. Ons, E. Pocornie en F. Soesanti.

De meisjesselektie bestond uit: I. Tjien Fooh, G. Fikki, N. Sibilo, H. Spier, U. Gefferie, B. Soebsatiem, J. Held, D. Seca, F. Sleur, H. Bahgen en A. Nooitmeer.

De jongens eindigden op de 8ste en de meisjes op de 5de plaats.

In de tachtiger jaren vonden weinig opvallende gebeurtenissen plaats. Een toernooi dat de basketbalsport uit haar winterslaap haalde was het Cism-toernooi (zie Cism) dat in september 1984 in Suriname werd georganiseerd. 12 landen namen hieraan deel t.w. de VS, Guyana, Italië, West Duitsland, Senegal, Unie Arabisch Emiraten, Saoedi-Arabië, Brazilië, Zuid-Korea, China en Suriname. Voor Suriname kwamen in het veld: Roy Eudozie, Henk Robinson, Jeff Straal, John Chelius, Dennis Spier, August Faverius, Ramon Verwey, Marcel van Kallen, Henry Treu, Gerold Pang A Tjok, Luciën Blaaker en Isaac Cambell. Hoofdtrainer was Rudy Nijman en assis-

Caricom kampioen 1988
Staand (v.l.n.r.); Ileen Gemmith, *Maureen Groeneveld*, *Sieglien Wiegel*, *Ilse Rickets*, *Lydia Tolud*, *Joyce Wiegel. Hurkend; Ifna Pierau*, *Muriël Pierau*, *Carol Braam*, *Patricia Uiterloo*, *Sandra Pierau (Judith Galant ontbreekt op deze foto). (foto I. Rickets)*.

tent-trainer Orlando Renfrum.
Suriname kwam ongeslagen uit de voorronde, maar moest tijdens de finale haar meerdere erkennen. Italië kwam als wereldkampioen uit de strijd. Een overzicht van de Surinaamse prestaties zijn:

20-09-84	Suriname-Brazilië	91-53
21-09-84	Suriname-Saoedi Arabië	89-68
22-09-84	Suriname-West Duitsland	93-88
24-09-84	Suriname-Italië	76-90
25-09-84	Suriname-Korea	110-105
26-09-84	Suriname West Duitsland	73-86
27-09-84	Suriname-VS	70-96
28-09-84	Suriname-China	80-105

De einduitslag van de finale ronde was als volgt:

	gewonnen	**voor**	**tegen**
Italië	5	485	367
VS	4	503	355
China	3	459	416
Korea	1	391	512
West Duitsland	1	367	495
Suriname	1	409	478

Een ander opvallende gebeurtenissen in de tachtiger jaren was het behalen van het Caricom-kampioenschap door de dames selektie in augustus 1988. Het was de eerste keer in onze historie dat Suriname Caribisch basketbal kampioen werd.

In 1988 werden de Caricom basketbalkampioenschappen in Georgetown (Guyana) georganiseerd en wij wonnen alle wedstrijden. In de finale versloegen wij met 73-68 Trinidad die in 1987 kampioen werd.

De Surinaamse dames die met goud terugkwamen waren: Ifna Muriel en Sandra Pireau, Carol Braam, Judith Galant, Ileen Gemith, Maureen Groenveld, Lydia Tolud, Ilse Rickets, Patricia Uiterloo en Joyce en Sieglien Wiegel. Als bondstrainers fungeerden Ro Koorndijk en Harold Tonck.

Overzicht van de landskampioenen van Suriname

Heren

1951	Spes Patriae
1952	Spes Patriae
1953	China's Little Devils
1954	China's Little Devils
1955	Indepediënte
1956	Indepediënte
1957	Indepediënte
1958	Indepediënte
1959	China's Little Devils
1962	China's Little Devils
1963	China's Little Devils
1964	Indepediënte
1965	Blue Birds
1966	Indepediënte
1967	Ravens
1968	Ravens

1969	De Arend
1970	Ravens
1971	Ravens
1972	Ravens
1973	Ravens
1974	De Arend
1975	Caribbean Little Devils
1976	Ravens
1977	Caribbean Little Devils
1978	geen competitie
1979	Ravens
1980	De Arend
1982	Yellow Birds
1983	Caribbean Little Devils
1984	Surinaams Nationaal Leger
1985	Yellow Birds
1986	Caribbean Little Devils
1987	geen competitie
1988	De Schakel
1989	De Schakel

Dames

1951	Thesos
1952	Indepediënte
1953	niet georganiseerd
1962	De Arend
1964	De Arend
1966	De Arend
1967	Indepediënte
1968	De Arend
1969	Yellow Birds
1970	Yellow Birds
1971	Yellow Birds

1972	Yellow Birds
1973	De Arend
1974	Yellow Birds
1976	Yellow Birds
1977	De Arend (?)
1978	geen competitie
1980	De Arend
1981	De Arend
1982	Yellow Birds
1983	De Arend
1984	De Arend
1985	De Arend
1986	Caribbean Little Devils
1987	De Arend
1988	De Arend
1989	De Arend

Belfor, Roy,

Belfor, Roy, begon op Beekhuizen te voetballen en aanvankelijk tijdens straat- en schoolwedstrijden liep hij in de spits. Op 8-9 jarige leeftijd beleefde hij zijn eerste optredens als keeper. Op Beekhuizen werd hij ontdekt door Marius Roosburg, die hem opstelde bij de vereniging ROS in de ongeschoeide afdeling van Beekhuizen. In juni 1973 bracht André Nelom hem naar Voorwaarts. In 1973 ging hij met de Interguyanese ploeg naar Georgetown en in 1974 met de jeugdselektie naar Nederland, in het kader van de Koninkrijksspelen.

De Surinaamse selektie zag toen kans het UEFA-team, dat pas juniorenkampioen van Europa was geworden, te verslaan met 2-1.

In 1974 was Roy ook doelverdediger van het nationale scholieren-team. Ook was hij in 1975 doelverdediger van de jeugdselektie.

Roy's vaardigheid viel zodanig op dat hij in 1977 werd opgenomen in het Caraibisch elftal. 1977 het jaar dat Voorwaarts na 21 jaar wederom nationaal kampioen werd en het was Roy die toen het doel schoon hield. Van 1975 tot 1985 stond hij bovendien nog in het doel van de nationale selektie. In 1981 stapte hij wel over naar Leo Victor.

Belgrave, Rufus:

Belgrave, Rufus: speelde van 1934-1950 voor El Deportivo en daarna voor Transvaal. Hij speelde 50 keer in de nationale selektie en

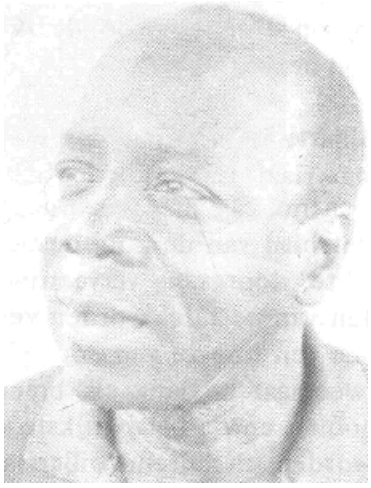

Vossie Belgrave

10 keer in clubinterlands. Hij maakte in juli 1948 ook deel uit van de selektie die Nederland bezocht (zie voetbal).

Na zijn actieve loopbaan als voetballer werd hij jaren coach/ trainer van Leo Victor. Vossie Belgrave, zoals hij ook bekend stond, heeft een gezonde relatie tussen de SVB en de Fransguyanese voetbalbond kunnen bewerkstelligen.

Berge, van de Jack:

Berge, van de Jack: kwam in februari 1947 als militair met het m.s. Bloemfontein in Suriname aan. Hij maakte destijds deel uit van een groep Nederlandse oorlogsvrijwilligers. Op het gebied van de sport was hij geen onbekende. Hij was namelijk de tweede Nederlander die in het nationale voetbal-elftal van Suriname werd opgenomen. Hij behoorde tot de cracks als André Kamperveen en Hein Leeuwin. Jack van de Berge werd voorts de tweede sportkommentator die een sportrubriek begon bij de Avros (zie sportjournalistiek). Als sportverslaggever verzorgde hij meer dan 200 internationale wedstrijden. Vooral de wereldkampioenschappen en de Olympische Spelen hadden zijn volle aandacht. Jack van de Berge wist het nieuws heel snel te vergaren ondanks de beperkte technische mogelijkheden toen.

In de periode 1947-'61 was hij de sportmedewerker van het dagblad 'De West'.

In de gelederen van de SVB hield men terdege rekening met zijn stem als voorzitter van de protestcommissie. In augustus 1974 keerde hij terug naar Nederland, alwaar hij in 1988 stierf.

Berggraaf, Frans,

Berggraaf, Frans, begon op Bronsplein bij Elto te voetballen. Samen met Michel Kruin en de Mijnalsen speelde hij later voor Ajax. Zijn eerste trainer was mevr. Schoonhoven, leidster van Bronsplein. Later werd hij door

douaneman Warner gemotiveerd de voetbalsport serieuzer aan te pakken.

Op 12-jarige leeftijd maakte hij in 1948 deel uit van de selektie van Bronsplein en op 14-jarige leeftijd stapte hij over naar Coronie Boys, die toen onder leiding stond van majoor Walker. Door tussenkomst van Willy Terzol en Bynoe ging hij in 1954 naar Moengo, waar hij voor The Goal Getters (TGG) ging spelen tot hij in 1971 met actieve voetbal stopte. Berggraaf stond als keeper voor het doel en vanaf 1955 vertegenwoordigde hij de selektie van Moengo.

Toen hij op Moengo woonde werd hij op kosten van de SVB naar Paramaribo overgevlogen per vliegtuig om voor de nationale selektie te spelen. Zo speelde hij tegen Cayenne, Malmo, Costa Rica, De Nederlandse Antillen en Nederland. Hij is echter nooit naar het buitenland geweest om Suriname daar te vertegenwoordigen, omdat hij op Moengo woonde en de centrale trainingen niet kon bezoeken.

Biljart;

Biljart; is het spel dat met ivoren of uit synthetische materiaal vervaardigde ballen wordt gespeeld op een rechthoekige met groen bespannen biljarttafel.

Het blad van de tafel bestaat uit platen van 45-60 mm dikte, doorgaans vervaardigd van Portugese lei. De banden van de tafel worden vervaardigd van rubber en hebben een hoogte van 36-37 mm. Een biljarttafel is altijd tweemaal zo lang als breed. Voor internationale tournooien en de belangrijkste nationale kampioenschappen worden uitsluitend biljarttafels gebruikt met een afmeting van (gemeten binnen de banden) $2{,}845 \times 1{,}422 m^2$ (zgn. match-biljart). Daarnaast vind men in talrijkere mate de afmeting $2{,}30 \times 1{,}15 m^2$ het zgn. kleinbiljart, waarop de nationale kampioenschappen klein-biljart worden gespeeld. Er zijn nog biljarttafels van geringere afmeting, doch hierop worden geen officiële wedstrijden gespeeld. Zowel van de kleine als van de grote tafel is de officiële hoogte, gemeten van de grond tot de bovenkant van de houten omlijsting, 79-80 cm.

Het biljartspel wordt gespeeld met drie ballen. Twee van de ballen zijn wit, de derde rood. De middellijn van de ballen is 61-61,5mm.

Het spel wordt verder gespeeld met een houten stok of keu, vervaardigd uit de edelste houtsoorten en ca 140cm lang. Deze keu moet volkomen recht zijn en is aan het vooreinde voorzien van een stukje ivoor, dat steun verleent aan de pomerans, een elastisch stukje leer op het ivoren topeinde, dat elke soort stoottechniek mogelijk maakt. Biljarten is het maken van zoveel mogelijk caramboles, d.i. een serie van 2 tot 500 punten. Onder het maken van een carambole (één punt) wordt verstaan, de speelbal (één van de witte ballen) stoten met de keu, waarna deze speelbal beide andere ballen raakt.

Men onderscheidt bij het biljartspel de vrije partij (zgn. libre spel) de bandenpartijen (eenband en driebanden) en de kaderpartijen (47/1, 47/2 en 71/2). ledere partij, die steeds gaat tussen twee spelers heeft zijn vastgestelde lengte, die bij het libre 500 caramboles bedraagt. Bij kader 47/1 bedraagt het 300 caramboles, bij 47/2 400, bij 71/2 300, bij eenband of bandstoten 200 en bij driebanden 60.

Het oude biljartspel als kogelspel dateert uit de tweede helft van de 16e eeuw. Dit oude primitieve biljartspel was toen aan het Franse hof een geliefde verstrooiing, het

was lange tijd het uitsluitende voorrecht van de koningen, hovelingen en vooraanstaande personen. Maar dit spel verloor in de 18de eeuw zijn exclusief karakter. Het evolueerde tot een der populairste indoorbewegingsspelen, m.n. in Nederland en België.

Het moderne biljartspel dateert van 1827, toen de Fransman Mengaud de pomerans uitvond.

Het is historisch juist dat het biljartspel in Nederland zijn grote vlucht is begonnen en nationaal en internationaal erkenning heeft gevonden na de oprichting van de Nederlandse biljartbond (1911).

Wanneer het biljartspel in Suriname is geïntroduceerd valt moeilijk te achterhalen, maar een feit is dat dit spel door de Nederlandse kolonisten al aan het begin van de 19e eeuw werd gespeeld. In het boek van de Fransman P.J. Benoit 'Voyage a Suriname' dat in 1839 werd gepubliceerd, wordt de situatie omstreeks 1830 weergegeven en daarin wordt aangehaald dat vooral de slaven dit spel bedreven. Wat tot de mogelijkheden behoort is dat het biljartspel al sinds 1786 in Suriname bekend was. In dat jaar werd namelijk de eerste vereniging 'Surinaamse vrienden' opgericht en hoewel deze vereniging meer bestemd was voor het organiseren van feesten is het niet onwaarschijnlijk dat er ook binnenspelen plaatsvonden.

Eén der oudste bekende officiële biljartconcoursen werd op maandag 22 oktober 1900 in het militair tehuis gehouden, waarbij de voorzitter en enige leden van het bestuur aanwezig waren. Dit tournooi werd opgeluisterd door het militaire muziekkorps. Er waren voor onderofficieren en minderen prijzen die als volgt werden behaald:

Onder-officieren:
sergeant Thompson 1e. Hij kreeg een biljartqueue.
sergeant Rijsenback 2e. Hij kreeg een schrijfmap.
sergeant van der Zwaan 3e. Hij kreeg een sigarenkoker.

Manschappen:
De infanterist Klauss 1e. Hij kreeg een tabakspijp.
De infanterist Phillip 2e. Hij kreeg een kistje sigaren.
De infanterist Bijsterveld 3e. Hij kreeg een zakmes.

Na afloop werden de prijzen door majoor Westrouwen van Meeteren uitgereikt. Aangetekend kan worden dat vóór 1900 er al biljartconcoursen werden georganiseerd; zo werden er op 21 mei en 30 mei 1896 in de Buiten-Sociëteit biljartconcoursen afgedraaid.

De Buiten-Sociëteit werd op 25 januari 1881 opgericht en had tot doel de bevordering van onderling genoegen door gezellig verkeer. Mogelijk dat het biljartspel al sinds 1881 serieus werd bedreven in de Buiten-Sociëteit. De heer C.M. Bremer was de eerste voorzitter en de heer Y. Bakker de eerste secretaris van deze organisatie.

Aan het begin van de 20ste eeuw werd dit spel serieus

bedreven in Suriname en al te vaak werden er tournooien georganiseerd. Zo vond op 22 maart 1910 een tournooi (10 speelbeurten) plaats en de resultaten waren als volgt:

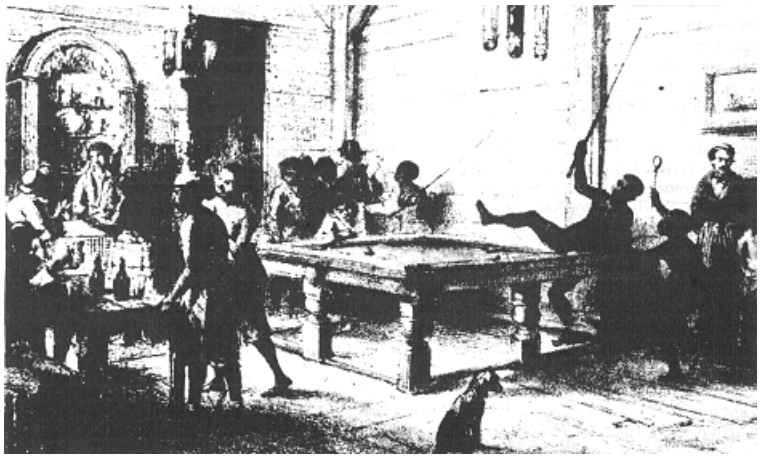

1e klasse

Booms (77 caramboles), Wijers (55 caramboles)

2e klasse

E. Tjon A Kien (38 caramboles), Van Zouten (37), Coenraad Fernandes (35)

3e klasse

Marques (33 caramboles), Tama (29), Alberga (27).

4e klasse

D. Simons (18 caramboles), E, Treurniet (17).

Uit het vorenstaande blijkt dat men al heel vroeg in deze eeuw de biljarters in verschillende klassen had onderverdeeld en dit toont aan dat er toen al sprake was van een goede organisatie.

Een ander tournooi dat georganiseerd werd vond op woensdag 29 september 1916 plaats. De deelname was groot, daar 2300 biljartkaarten verkocht waren. De winnaars waren als volgt:

1e klasse

F. Vanier

J. Alberga	42
F. de Freitas	37

2e klasse

A. Jong A Kiem	30 caram.
J. Waller	29 caram.
M. Thoma	27 caram.

3e klasse

F. Stekkel	25 caram.
C. Vanier	1 caram.
Van Amson	12 caram.

In de week van 23 mei 1921 organiseerde men in het militair tehuis biljartwedstrijden en als prijs werd de winnaars geld overhandigd. De winnaars van dat tournooi waren Graat (sf. 12,50), Kunst (sf. 6,25) en Koppert (sf. 4,25).

In mei 1924 werd in Het Park een tournooi georganiseerd dat de volgende winnaars voortbracht.

1e klasse

A.C.J. Alberga (50 pnt.), Coenraad Fernandes (48), J. de la Parra (48)

2e klasse

H.F.G. Koli (38), A.W. Brakke (37), I.C.W. Buth (33).

3e klasse

L.E. Jessurun (31), J.H. Wijngaard (25), D.D. Robles

4e klasse

H.J. Pool (22), J. Fernandes (21), H.G. Bodeutsch.

Bij het overkampen kregen we de volgende uitslagen:

Coenraad Fernandes - De la Parra 24-17.

Op zondag 16 April 1930 werd in Het Park een biljartconcours georganiseerd, waarbij met geheel nieuwe regels werd gespeeld. Elke deelnemer was verplicht 25 kaarten van 10 stoten te spelen. De speler met de meeste punten werd de winnaar. Dit tournooi eindigde op 21 april 1930 en de winnaars in de verscheidene klassen waren als volgt:

1e klasse

P. Vieira (552 pnt.), J. Buth (434 pnt.)

2e klasse

J. Themen (386 pnt.), A. Brakke (380 pnt.), E. Snellen (378 pnt.).

3e klasse

J. Douglas (353 pnt.), D. Robles de Medina (314 pnt.), J. Wijngaarde (300 pnt.).

4e klasse

A.J. Jartogh (236 pnt.), F. Woisky (242 pnt.), D. Robles de Medina (188 pnt.).

Op 2 april 1934 werd met het eerste clubkampioenschap gestart. Het Park had hiervoor een wisselbeker beschikbaar gesteld. Voor het militair tehuis kwamen uit: De Kreek, Vriendwijk, Petersen en Baltzer. Voor het politie tehuis kwamen uit: Eduard Kaersenhout, Abendanon, da Costa, de Vries. Voor Het Park kwamen uit: Morpurgo, Kreps, Alberga en Nunes.

Het Park werd de eerste biljartclubkampioen met 14 punten, het politie tehuis werd tweede (3 punten) en het militair tehuis derde (2 punten).

Da Costa behaalde de hoogste serie namelijk 18.

De clubkampioen van 1935 werd het militair tehuis met 9 punten, de politie behaalde 8 en Het Park 7 punten. Tijdens dit tournooi behaalde Nunes met 27 caramboles de hoogste serie, terwijl Eduard Kaersenhout het hoogste gemiddelde haalde namelijk 3,75.

In 1936, '37 en 1938 won Het Park achtereenvolgend de beker en werd hierdoor eigenaar van deze trofee.

In 1938 behaalde Het Park 12 punten, de politie 7 en het militair tehuis 5 punten. De spelers die toen in het strijdperk verschenen waren:

Het Park: F. Morpurgo, H. da Costa, H. Zaal en Erwin de Vries.

Politie: Eduard Kaersenhout, Sijpel de Vries, Davidson en H. Landkoer.

Militair tehuis: Petersen, de Kreek, Maas en J. Anches. Tijdens dit tournooi behaalde Maas de hoogste serie (29), terwijl Eduard Kaersenhout het hoogste gemiddelde behaalde (5).

Door het succes van dit tournooi nam het bestuur van het politie tehuis het initiatief in hetzelfde jaar (1938) de eerste persoonlijke kampioenschappen te organiseren. Gestreden werd in 2 klassen nl. de A- en de B afdeling en een ieder mocht aan dit tournooi deelnemen. Het inschrijfgeld bedroeg sf 2,50 en het tournooi, dat op zaterdag 6 augustus startte werd in het biljarttehuis van de politie georganiseerd.

Om een beeld te krijgen van dit tournooi het volgende: aan het begin leverde Zaal de hoogste serie (38), terwijl Eduard Kaersenhout het hoogste gemiddelde behaalde 5 5/39. Halverwege de strijd bracht Tjin A Djie het hoogste gemiddelde op 5 15/37, terwijl E. Morpurgo het gemiddelde op 6 1/4 stelde en samen met H. Zaal de grootste serie behaalde nl. 38. Ondanks deze goede prestatie van E. Morpurgo versloeg Eduard Kaersenhout hem toch nog in de finale om het kampioenschap en werd zo de eerste Surinaamse biljartkampioen.

Winnaars van de gehouden landskampioenschappen waren:

In de A klasse

1e Eduard Kaersenhout, 2e E. Morpurgo, 3e Kaersenhout, 4e Tjin A Djie en 5e Groenloo.

In de B klasse

1e Siem Fat, 2e Tel, 3e Aksel, 4e Brohim en 5e Sijpel de Vries.

Het biljartcomité dat dit tournooi had georganiseerd, bestond uit de volgende personen: A.C.J. Alberga (voorzitter). A. Maas, J. van den Ende, J. Ruitenbeen en H. da Costa.

In 1941 vond een felle strijd plaats tussen de clubkampioenschappen van Het Park en de politie. Nadat de competitie was afgedraaid, behaalden beide verenigingen 13,5 punten. Er werd vervolgens een tweekamp tussen beide teams afgedraaid en weer was de uitslag gelijk: uit 8 gespeelde wedstrijden 4 gewonnen en 4 verloren met in totaal 4 competitiepunten.

Om toch een kampioen aan te kunnen wijzen, werd een halve competitie afgedraaid en Het Park wist toen met de eer te strijken door als volgt te winnen: 4 gespeeld 3 gewonnen 1 verloren, dus 3 competitiepunten. Het Park werd dat jaar vertegenwoordigd door: dr. Zaal. da Costa, van Marion en E. Morpurgo. De Politie werd vertegenwoordigd door Eduard Kaersenhout, Sijpel de Vries, Goedhoop en Kaersenhout.
De biljart-competitie van 1942 zag er als volgt uit:

Het Park	24 gespeeld	17,5 punten
Politie	24 gespeeld	13 punten
Kooy Tjien Foei	24 gespeeld	11,5 punten
Militairen	24 gespeeld	6 punten

Tjin A Djie en van Marion behaalden met 37 caramboles de hoogste serie en moesten om de eerste prijs in deze categorie elkaar nogmaals bekampen in een partij van 100 caramboles. Van Marion won deze partij en behaalde met 24 caramboles de hoogste serie in deze tweekamp. Tjin A Djie verloor weliswaar, maar behaalde het hoogste gemiddelde met 6 9/11. Een opvallende prestatie leverde E. Morpurgo door ongeslagen uit het tournooi te komen en bovendien met 5,36 het hoogste gemiddelde van alle partijen te behalen. De heer Rijnberg behaalde met 1,89 het laagste gemiddelde.

Ook in 1943 behaalde Het Park het clubkampioenschap. Van de 24 gespeelde wedstrijden wonnen de biljarters van Het Park er 19, verloren 4 en speelden 1 gelijk. De opvallendste prestaties waren toen:

Het hoogste algemene gemiddelde: Morpurgo met 4,54.
De hoogste serie in één partij: Eduard Kaersenhout met 35.
Het hoogste gemiddelde: Morpurgo met 6,82.
Het laagste gemiddelde: J. Leenvaart met 1,43.

Het hoogste algemene gemiddelde in 24 partijen gespeeld door elke vereniging: Het Park met 3,05, Politie met 2,71, Militairen met 2,60 en Kooy Tjien Foei met 2,43. Uit het vorenstaande kan worden opgemaakt dat in deze periode alleen de clubkampioenschappen het belangrijkste tournooi voor de Surinaamse biljarters waren en dat Het Park verreweg de sterkste vereniging was.

In 1944 ging men er toe over meer tournooien te organiseren. Zo stelde drs. Kreps een wisselbeker ter beschikking. Op vrijdag 11 februari 1944 versloeg drs. Kreps in de finale Chin Ten Fung en won zo zijn eigen beker. Hij stelde het toen meteen weer ter beschikking.

Ook de vereniging Kooy Tjien Foei stelde bekers voor alle klassen ter beschikking. Deze vereniging. stelde verder een commissie voor het organiseren van een competitie samen onder voorzitterschap van de heer Veira. Geinspireerd door dit voornemen stelden de heren Refos en Abendanon ook een beker beschikbaar voor de 1e

klasse, terwijl de heer Arrias eentje voor de 4e klasse uitloofde.

Op maandag 14 februari 1944 startte een knock out tournooi en op zondag 20 februari 1944 verloor drs. Kreps van M. Chin A Sen en laatstgenoemde ging met drie bekers naar huis, namelijk één van Kooy Tjien Foei, één van Refos en één van Abendanon. Dit tournooi was bedoeld om de eenheid te bewaren onder de leden en donateurs en om het spelpeil op te voeren.
Tijdens de clubkampioenschappen van 1944 zagen de militairen kans Het Park naar de tweede plaats te verschuiven. De uitslag was:

1.	Militairen 18 gewonnen- 4 verloren-2 gelijk-19 punten
2.	Het Park 10 gewonnen-12 verloren-2 gelijk-11 punten
3.	Kooy Tjien Foei 9 gewonnen-11 verloren-4 gelijk-11 punten
4.	Politie 7 gewonnen-17 verloren-0 gelijk-7 punten.

Morpurgo behaalde met 7,5 caramboles het hoogste gemiddelde, terwijl van Marion de hoogste serie haalde met 37 caramboles. Kaersenhout kwam op het hoogste algemene gemiddelde met 5,15.

De prestaties die de biljarters in 1951 leverden, tonen aan dat er duidelijke vorderingen waren gemaakt in de loop der jaren.
In april dat jaar veroverde Het Park het clubkampioenschap als volgt:

1.	Het Park	20 gewonnen
2.	Garnizoen	18 gewonnen
3.	Bodega	15 gewonnen
4.	Kooy Tjien Foei	15 gewonnen
5.	Politie	12 gewonnen

Alle verenigingen speelden 32 partijen.

Brohim behaalde het hoogste gemiddelde met 9,50 caramboles. Hij won bovendien de meeste partijen en leverde met 74 caramboles de hoogste serie.

De eerste buitenlandse biljarter die Suriname bezocht was de 29 jarige wereldkampioen en grootmeester señor Edwardo Gargani, die hier op 9 juli 1959 kwam en die in 1957 wereldkampioen was geworden. Het Surinaamse publiek genoot van de kunstjes van deze wereldkampioen.

Op vrijdag 25 oktober 1963 kwamen leden van de verenigingen Spes Patriae, Kaderclub, Brutusclub en HNS bij elkaar om te praten over de oprichting van een bond. Er werd een voorlopig bestuur gevormd dat uit de volgende leden bestond: G.K. Brunings (voorzitter), H. Verwey (1e secretaris), L. Leeflang (2e secretaris) en B. Abhelak (penningmeester). De Surinaamse Biljart Bond was een feit.

Het merkwaardige is echter dat de biljartsport langzaam maar zeker doodbloedde, totdat aan het eind van de zestiger jaren deze tak van sport slechts in recreatieverband werd bedreven. Het laatste toernooi dat in de zestiger jaren georganiseerd werd en in 1969 plaats vond, was een clubtournooi waaraan Het Park (organisator), de politie, Kaderclub, de militairen en PWO deelnamen. Het Park, bestaande uit Verwey, Aksel en Erwin de Vries, werd kampioen van dit tournooi.

In 1974 nam Andre Kamperveen het initiatief de persoonlijke kampioenschappen te organiseren. Hierdoor kwam er een opleving in het biljartspel. Er werd een comité gevormd dat onder leiding stond van Eugene Brohim en op zondag 24 november 1974 was het zover. Uit de prestaties van de biljarters bleek dat ondanks de slappe periode zij toch nog vooruitgang hadden geboekt. Zo maakte Paul Chin A Foeng op maandag 9 december 1974 met zijn 15e beurt 131 caramboles en verbeterde het record van Iwan Kaersenhout, die twee weken geleden met 72 caramboles de hoogste serie behaalde. Paul Chin A Foeng kwam toen uit tegen Alfred Amir die hij versloeg met 243-85.

Op dinsdag 10 december 1974 was het de beurt aan Johan Chin om voor het voetlicht te verschijnen. Chin maakte in 9 beurten zijn partij af en behaalde daardoor het hoogste gemiddelde van 22,22. Een week eerder stond het record al op zijn naam met 20 caramboles. In deze partij werd Paul Chin A Foeng met 243-42 verslagen door Johan Chin. Chin behaalde aan het eind van dit tournooi ook het hoogst algemene gemiddelde namelijk 13,33. In de finale speelde hij 6 partijen en won alle 6 om zodoende ongeslagen landskampioen 1974 te worden. Paul Chin A Foeng werd semi-kampioen en John Woei demi-kampioen.

Johan Chin werd voor de eerste maal landskampioen en hij zou voor lange tijd het gezicht van het biljartspel in Suriname gaan bepalen (zie Johan Chin).

Tijdens het Paas-tournooi van 1975 stal Johan Chin de show toen hij op dinsdag 15 april 1975 in 14 beurten een totaal van 257 caramboles behaalde.

Tijdens het Paas-tournooi van 1976 evenaarde Paul Chin A Foeng op woensdag 2 maart het record van Iwan Kaersenhout door zijn partij tegen Gangaram Panday in 6 beurten uit te spelen.

In januari 1977 werd de eerste nationale biljart-selektie samengesteld. Deze bestond uit de volgende personen: Johan Chin, Paul Chin A Foeng, Iwan Kaersenhout en Frank Adams.

Van 14 tot 24 januari 1977 nam deze selektie aan enkele wedstrijden op de Antillen deel.

Op Curaçao speelde men twee tournooien, één in libre en de andere in drie-banden. Suriname versloeg Curaçao door een totaal van 34 punten te halen, terwijl Curaçao 30 punten behaalde. Suriname vergaarde namelijk tijdens de libre-wedstrijden 18 punten tegen Curaçao 14 en tijdens de drie-banden wedstrijden vergaarden beide landen 16 punten. Opgemerkt kan worden dat het de eerste maal was dat Suriname aan internationale biljartwedstrijden deelnam.

Op Aruba speelde Suriname 5 vriendschappelijke wedstrijden en won ze allen.

Tijdens de clubkampioenschappen 1977 maakte Johan Chin op donderdag 21 april 1977 geschiedenis toen hij zijn partij tegen Paul Woei in slechts 4 beurten uitspeelde. Dit was een nieuw Surinaams record, daar hij 200 caramboles wist te behalen en bovendien het hoogste gemiddelde van 50 op zijn naam bracht.

Spes Patriae werd clubkampioen 1977, Bruynzeel werd

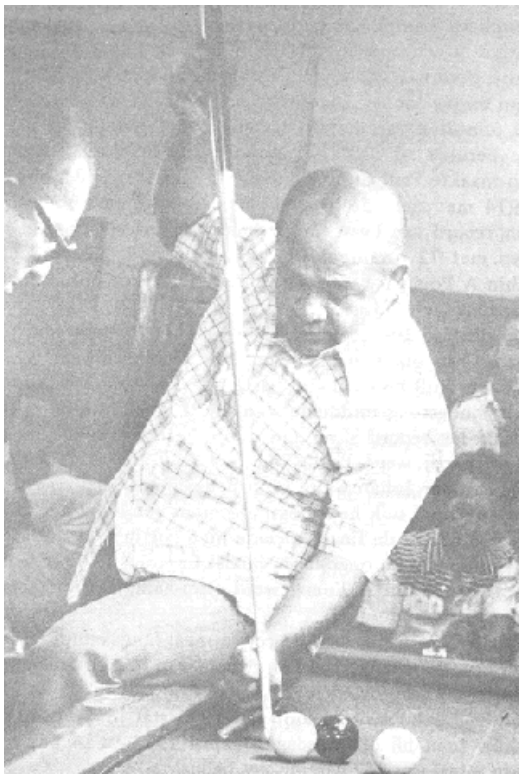

Johan Chin (foto De Ware Tijd)

semi-kampioen en Het Park en Billiton werden respectievelijk 3e en 4e.

Clubkampioen 1978 werd Bruynzeel met 29 punten. Spes Patriae werd semi-kampioen met 24 punten, Het Park behaalde 13 punten, terwijl Paranam 6 punten vergaarde.

De grote man tijdens deze spelen was Johan Chin. Hij behaalde de hoogste serie (159 caramboles), het hoogste gemiddelde: 28,57 en het hoogste algemene gemiddelde: 15,93.

Als deze prestaties al niet opmerkelijk genoeg waren, overtrof Johan Chin in oktober 1978 zichzelf en hij veranderde het Surinaamse biljartspel compleet.

Tijdens de landskampioenschappen 1978 leverde hij tot tweemaal toe een uitzonderlijke prestatie, waardoor hij zichzelf manifesteerde als de briljantste biljarter die Suriname ooit heeft voortgebracht.

Op dinsdag 31 oktober en woensdag 1 november 1978 maakte hij in één beurt 200 caramboles en verbrak hiermee verscheidene Surinaamse records.

Hij bracht zowel de hoogste serie, als het hoogste algemene gemiddelde op zijn naam, namelijk 200 caramboles. Hij werd de eerste Surinaamse biljarter die tijdens een officiële wedstrijd in één beurt uitspeelde en wel tot tweemaal toe.

De Surinaamse biljartsport zou nooit meer hetzelfde zijn.

In de week van 30 januari tot 6 februari 1979 werd Surinaams kampioen Johan Chin door de Antilliaanse Biljart Bond uitgenodigd voor deelname aan wedstrijden tegen de Antilliaanse kampioen en tegen de wereldkampioen Hans Vultink. Hoewel Chin alle partijen van de wereldkampioen verloor liet hij wel een goede indruk achter.

Mogelijk dat zijn spelkwaliteiten de wereldkampioen stimuleerde om op 21 augustus 1979 een bezoek te brengen aan Suriname.

In november 1979 werden de biljartkampioen schappen georganiseerd. Op vrijdag 30 november 1979 kwam Chin in de libre-klasse uit tegen Iwan Kaersenhout. Johan Chin versloeg Kaersenhout met 250-4 en het opmerkelijke was dat hij in één beurt 250 caramboles behaalde hetgeen een nieuw Surinaams record was.

Surinaams kampioen 1979 werd Johan Chin met 12 punten uit 6 partijen. Iwan Kaersenhout vergaarde 7 punten, Kenneth Chin A Foeng behaalde 2 en Frank Adams 1 punt.

Vanwege zijn prestatie op 30 november 1979 behaalde Chin het hoogste gemiddelde per partij (250), de hoogste serie (250) en het hoogste algemene gemiddelde (51, 69).

In 1979 werd Johan Chin door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

In november 1980 werd voor de eerste maal behalve de libre-wedstrijden ook kampioenschappen in de categorie kader 38 georganiseerd. Johan Chin werd dubbelkampioen door beide categorieën te winnen. Het libre-kampioenschap kreeg hij niet cadeau, daar aan het einde van het tournooi hij met hetzelfde aantal punten als Paul Chin A Foeng eindigde. Er werd tussen deze spelers een beslissingswedstrijd gespeeld die door Chin gewonnen werd met 250-122. Johan Chin was weliswaar voor de 6e achtereenvolgende maal kampioen geworden, maar Paul Chin A Foeng had zijn suprematie aan wankelen gebracht.

In 1982 was het zover, Paul Chin A Foeng werd de nieuwe man aan de top. Dat jaar veroverde hij namelijk het libre-kampioenschap. In 1983 prolongeerde hij de titel en werd bovendien ook nog kader 38 kampioen. Tijdens de kampioenschappen van 1983 maakte Paul Chin A Foeng in één beurt 250 caramboles en evenaarde het record van Chin.

In 1984 behaalde Johan Chin wederom het kampioenschap, tijdens de libre-wedstrijden. Hij bracht de hoogste serie op zijn naam namelijk 298 (27 november 1984) en behaalde ook het algemene gemiddelde 53,35 en het hoogste gemiddelde per partij 150.

Tijdens de kader 38 wedstrijden deed Johan Chin het ook goed. Hij verbeterde het record van de hoogste serie en bracht het eerst naar 98 en later naar 110. Het oude record stond op naam van Paul Chin A Foeng met 93. Chin behaalde bovendien ook het hoogste algemene gemiddelde 17,85 en het hoogste gemiddelde per partij

28,27, maar hij moest het kampioenschap aan Paul Chin A Foeng overlaten, die ongeslagen uit de strijd kwam. In 1985 werd Kenneth Chin A Foeng (zie Kenneth Chin A Foeng) libre-kampioen door uit 8 wedstrijden de volle 16 punten te halen. Hij won bovendien alle prijzen t.w. het hoogste algemeen gemiddelde 60 (een verbetering van dat van 1984), en het hoogste partij gemiddelde 300 (op 5 september).

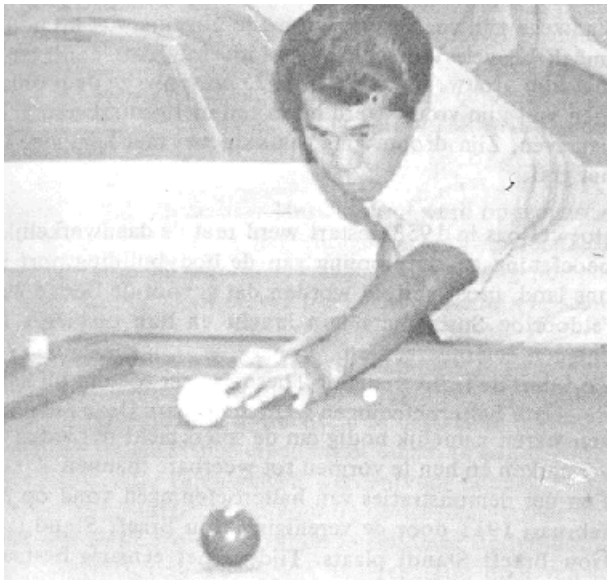

Chin A Foeng (foto De Ware Tijd)

Een groot probleem waarmee het biljartspel te kampen heeft is de vergrijzing die optreedt. Het is te hopen dat in de toekomst meer jongeren voor deze sport geïnteresseerd kunnen worden.

Blijd, Harry

Blijd, Harry is zijn voetbalcarrière begonnen bij Coronie Boys. Hij was toen 17 jaar. Hij had grote bewondering voor de doelman Graanoogst (zie Cornelis Graanoogst) van Voorwaarts, vandaar dat hij Baas Smith bij wie hij in de leer ging als automonteur, vroeg om hem in te schrijven bij Voorwaarts. Baas Smith nam hem niet serieus, maar drie maanden later toen Voorwaarts te Billiton kwam spelen tegen Americanos vroeg Baas Smith aan Voorwaarts of Blijd bij hen kon komen spelen. Het was echter te laat want intussen had Jarman Ristie een medespeler van Blijd hem als lid ingeschreven bij Jong Corona. Jong Corona was de jeugdploeg van Coronie Boys die toen op het Bronsplein voetbalde. In 1956 werd Harry Blijd opgenomen in het eerste elftal van Coronie Boys dat toen eerste klasse voetbal speelde. Hij was reserve keeper en Zwennicker was de vaste doelman. In 1959 promoveerde Coronie Boys naar de hoofdklasse en daar Zwennicker geblesseerd was nam Blijd over. Hij bleef vanaf toen de vaste keeper tot 1966. In die dagen woonde Blijd te Billiton en kwam per fiets naar de stad om in het kampement bij majoor Walker te trainen en te spelen.

Bij een twist tijdens een wedstrijd ging Blijd mèt scheidsrechter Freddy de Koning op de vuist. De SVB schorste Blijd voor de duur van een jaar en Coronie Boys werd

twee punten in mindering gebracht. Dat jaar degradeerde Coronie Boys naar de eerste klasse.

Na de schorsing keepte Blijd wederom voor Coronie Boys en een jaar later was deze vereniging wederom in staat hoofdklasse voetbal te spelen. Hoewel Harry Blijd al bij Coronie Boys werd opgeroepen voor de bondstraining, vergaarde hij meer roem bij Leo-Victor waar zijn collega Billitonees Jatin ook als keeper meespeelde. Hij had eigenlijk uitgediend bij Coronie Boys en voetbalde niet meer actief toen hij door Vossie Belgrave gevraagd werd als doelman voor de nationale selektie te gaan naar Cayenne, maar hij moest bij een vereniging aangesloten zijn. Blijd koos voor Leo Victor.

Blijd heeft vele blessures opgelopen. Zo moest hij negenmaal met een hersenschudding naar het hospitaal en een trap tegen het hoofd zorgde voor 34 dagen hospitalisatie. Ook onderging hij twee keer een miniscus-operatie.

Harry Blijd heeft in elf jaar tijd meer dan 70 wedstrijden voor de nationale selektie gekeept. Zijn beste wedstrijd was die tussen Leo Victor en Robinhood. Driekwart van de Leeuwen waren geblesseerd, maar ze wonnen toch met 1-0.

Bodybuilding (engels):

Bodybuilding (engels): Een activiteit, ook in wedstrijdverband, waarbij men zoveel mogelijk spieren aan de oppervlakte van het lichaam zichtbaar maakt. Training vindt plaats d.m.v. het uitvoeren van statische of isometrische contracties van de betrokken spiergroepen. Of die hypertofie van de spieren die daarbij optreedt ook gepaard gaat met een evenredige krachtstoename is twijfelachtig. Ook worden anabole steroiden gebruikt om de spieromvang te laten toenemen.

De geestesvader van de bodybuildingsport is de Duitser Eugen Sandow, die op 2 april 1867 in Königsberg (nu Kallingrad in de USSR) geboren werd.

Zijn werkelijke naam was Friedrich Muller en hij was zoon van een groentenverkoper. Hij veranderde zijn naam in Eugen Sandow om zijn Duitse afkomst te verbergen.

Na menigmaal ruzie te hebben gemaakt met zijn familie verliet hij het ouderlijk huis en sloot zich aan bij een passerende circusgroep. Hij werd acrobaat en zo trok hij van stad tot stad. Deze periode eindigde echter in Brussel toen het circus bankroet raakte.

Te Brussel kwam hij in kontakt met Louis Attila, een professionele krachtpatser en een voormalige instrukteur in physical culture. Louis Attila zag in Sandow, die van nature goed gebouwd was, een toekomstige krachtpatser. Attila nam Sandow onder zijn hoede, leerde hem de kneepjes van het performen en trainde hem met gewichten. Na een korte trainingsperiode gingen beide heren stad in stad uit om hun kunnen te demonstreren.

In 1889 namen zij echter afscheid van elkaar, maar behielden middels brieven het kontakt. Attila vestigde zich in Londen, terwijl Sandow Europa afreisde.

In die dagen waren in Londen twee pseudo-krachtpatsers: Sampson en Cyclops. Sampson daagde een ieder uit

die instaat was hun stunts te evenaren, hij betaalde voor die prestatie $ 500.

Attila liet Sandow overkomen en na enkele oefeningen nam laatstgenoemde deze uitdaging aan en verraste vriend en vijand, daar hij betere prestaties leverde dan Sampson en Cyclops. Dit was wat Sandow nodig had voor zijn carrière, hij werd over geheel Engeland uitgenodigd om te showen. Vier jaar lang poseerde hij en demonstreerde hij zijn kracht. In 1893 inspireerde een Amerikaan hem over te komen naar New York, maar zijn optreden aldaar werd niet wat men ervan verwachtte. Een oorzaak daarvan was het slechte weer dat het publiek niet aanmoedigde om zijn demonstraties te bezoeken.

Florenz Ziegfeld, een andere Amerikaan, zag echter tijdens één der demonstraties het gedrag van de vrouwen. Net als Attila, werd Sandow ook door Ziegfeld getraind. Het eerste dat deze deed was New York verlaten.

In 1893 werd in Chicago een wereldexpositie gehouden en Ziegfeld vond dat Sandow daar zijn doorbraak moest forceren. Het publiek was overenthousiast en ook de pers begon over hem te schrijven. Na de expositie reisde Sandow Noord-Amerika af en leverde het ene staaltje na het andere. Zo vocht hij in San Francisco tegen een leeuw en een andere keer organiseerde hij een show die alleen bestemd was voor dames. Na drie jaren van dagelijkse demonstraties ging zijn gezondheid achteruit, hij was namelijk oververmoeid. Hij vertrok daarom naar Engeland en trouwde aldaar met Blanche Brookes. Na een goede rustperiode begon hij zijn werk als trainer.

Hij opende zijn eerste school voor physical culture en leerde zijn studenten hoe te komen aan een goed gevormd lichaam. Dit werd een groot succes en het veranderde het beeld van het publiek over gezondheid en fitness.

Voor het eerst was er een plaats waar mensen naartoe konden gaan om hun lichaam te vormen. Al heel snel begon Sandow over geheel Engeland scholen te openen. Hij legde zodoende het fundament voor het fitness-empirium dat over de gehele wereld verspreid zou worden. Door de goede resultaten die de trainingen teweeg brachten, werden anderen gemotiveerd zich bij een der scholen van Sandow aan te sluiten en ook andere leraren openden nieuwe scholen en instrueerden hun leerlingen. Om zijn ideeën nog meer ingang bij het publiek te doen vinden, begon Sandow in 1898 met een tijdschrift genaamd ‘Sandow Magazine’ en ook dit motiveerde anderen te gaan schrijven.

Sandow publiceerde ook boeken. Zo verscheen in 1897 ‘Strength and how to obtain it’. In 1904 verscheen ‘Bodybuilding, or man in making’. Naar dit boek werd de nieuwe tak van sport genoemd.

Sandow werkte ook aan het vervaardigen van equipments. Hij ontwierp en perfectioneerde vele apparaten om de spieren te ontwikkelen. Muuroefeningen, waarbij rubberen strands werden gebruikt waren zijn eerste successen. Dit bracht de fitness-oefeningen binnenshuis, wat dagelijkse trainingen voor iedereen mogelijk maakte.

De kroon op zijn werk kwam in 1901 toen hij de eerste wereld bodybuilding competitie organiseerde. Dit vond in de Londense Royal Albert Hall plaats. De toegangskaarten voor deze competitie waren uitverkocht en het één en ander zorgde voor een nog snellere groei van de bodybuildingsport.

Sandow reisde de wereld af om zijn sport te propageren en zo bezocht hij Zuid-Afrika, India, Japan, Australië, Nieuw Zeeland enz.

In 1911 werd hij tot speciale instrukteur in physical culture gepromoveerd door de koning van Engeland. Vanwege zijn succes en zijn goede uiterlijk viel hij in de smaak bij vele vrouwen, dit leidde tot grote conflicten met zijn vrouw. Hij stierf in 1925 en vanwege de problemen met zijn vrouw werd hij in een niet gemarkeerd graf begraven. Zijn droom ging gelukkig niet met hem mee in het graf.

Hoewel pas in 1953 gestart werd met de daadwerkelijke beoefening en ontplooiing van de bodybuildingsport in ons land, moet gesteld worden dat al vóór de Eerste Wereldoorlog Surinamers hun kracht en hun gespierde lichamen demonstreerden.

Zo komt de turnvereniging Thesos de eer toe dat bij haar de eerste halteroefeningen werden gedaan. Deze oefeningen waren namelijk nodig om de spierkracht der leden te versterken en hen te vormen tot weerbare mannen.

Eén der demonstraties van halteroefeningen vond op 25 februari 1911 door de vereniging Hou Braeft Stand (zie Hou Braeft Stand) plaats. Tijdens het éénjarig bestaan van deze vereniging voerden 12 dames halteroefeningen uit (kan dit niet gezien worden als het begin van damesbody building?).

Jan Rambouts, één der eerste krachtpatsers van Suriname, dwong vóór de Tweede Wereldoorlog veel respect van zich af. Zo organiseerde Elvedo (zie Elvedo) in april 1933 een turndemonstratie en toen was Jan Rambouts met zijn kracht- en halteroefeningen één der personen die de show stal. Zo tilde hij zelfs een piano op.

Na de Tweede Wereldoorlog gingen steeds meer Surinamers over tot het ontwikkelen van hun spieren. Zo werd op 1 en 2 september 1951 door Thesos halteroefeningen gedemonstreerd, terwijl in 1952 de gewichtheffers R. Bradley, Henk Brandflu en Sedney op het Gouvernementsplein (tegenwoordig Eenheidsplein) hun kunnen demonstreerden.

Dinsdag 10 maart 1953 kan als de officiële start van de bodybuildingsport in Suriname aangemerkt worden. Op deze dag werd namelijk het eerste body-contest in Thalia georganiseerd. De organisatoren waren Wim Bosverschuur (zie Bosverschuur), M. Woei A Tsoi en S. Continho. In zijn woord pleitte Wim Bosverschuur voor de ontwikkeling van deze tak van sport, waarbij men niet meer individueel trainde, maar in verenigingsverband. In totaal schreven 35 personen zich in, 13 voor gewichtheffen en 22 voor bodybuilding.

De resultaten waren als volgt:

Gewichtheffen: In de lichtgewichtsklasse werd P. Baag eerste (170-185 en 235 lbs.), tweede Henk Brandflu (160-190 en 235 lbs.) en derde F. de Montel (155-185 en 225 lbs.).

In de middengewichtsklasse werd R. Bradley eerste (175-200 en 250 lbs.), tweede werd H. Wikkeling (170-180 en 235 lbs.) en derde Rozenstruik (105-150 en 200 lbs) In de zwaargewichtsklasse werd Spong eerste (200-205 en 250 lbs), A. Visbeen werd hier tweede.

Bodybuilding: A. Wesenhagen werd de eerste mr. Surinam. Theo Nekrui werd nummer één met de beste armen en de beste rug. H. Wikkeling werd eerste met de beste borst en beste buik.

De jury tijdens het gewichtheffen bestond uit de personen: R. Laatst, M. Jessurun en A. Macrooy. De scheidsrechter was Murwin Pool.

De jury bij bodybuilding bestond uit de personen mevr. Kaboord en de heren P.F. Tjong A Jong, Murwin Pool en Eysenring.

Op initiatief van de heer Murwin Pool werd op woensdag 17 augustus 1955 in het clubgebouw van Voorwaarts een werkcomité gevormd bestaande uit de volgende personen: Murvin Pool (voorzitter), Theo Nekrui (1e secretaris), J.S. Jong A Kiem (2e secretaris), M. Jessurun (penningmeester), R.F. Bradley, L. Lieuw A Len en A. Macrooy (Commissarissen).

Dit werkcomité moest trachten de bestaande bodybuilding- en weightliftingverenigingen samen te bundelen tot één bond. Alle verenigingen werden voor zondag 21 augustus 1955 uitgenodigd voor de oprichtingsvergadering. Dit werd een groot succes; de Surinaamse Bodybuilding and Weightlifting Bond was een feit. Het doel van de

3 april 1966; officiële in gebruikname van de Olympic Barbell set (545 lbs), *ten huize van de heer Purcey Tjon Lim Sang. Staand (v.l.n.r.) Gustaaf van Lierop*, *?*, *Henk Brandflu*, *?*, *Walther Peneux*, *?*, *Purcey Tjon Lim Sang*, *Charles Spong*, *A. Macrooy*, *?*, *Alfons Rozenstruik*.
Knielend; Hendrik Bleu, *Akon Wijnhart*, *Eric de Clerq*, *?. (foto P. Tjon Lim Sang sr.)*

SBWB was om deze sport in geheel Suriname te bevorderen en voorts de gunstigste omstandigheden te scheppen voor de beoefenaars.

Het eerste internationale bodybuilding and weightlifting contest waaraan Suriname deelnam werd op zondag 13 augustus 1955 alhier georganiseerd en de strijd ging tussen Suriname en Guyana.
Deze eerste internationale ontmoeting werd een les voor onze gewichtheffers, daar duidelijk het verschil in techniek tussen de Surinamers en Guyanezen bleek. De

gasten wonnen daarom de prijzen van de licht- en middengewichtsklasse. Suriname won weliswaar in de half-zwaargewichtsklasse, maar toegegeven moet worden dat een Guyanese deelnemer een verrekking opliep tijdens het onderdeel clean and jerk. De resultaten bij het gewichtheffen waren:

Lichtgewichtsklasse	**Montel (Sur.) vs Goring (Guy.)**	
Press	160 lbs mislukt	210 lbs
Snatch	180 lbs mislukt	230 lbs
Clean and Jerk	230 lbs	260 lbs

Middengewichtsklasse	**Baag (Sur.)**	**Park (Guy.)**
Press	210 lbs	215 lbs
Snatch	220 lbs	240 lbs
Clean and Jerk	265 lbs	315 lbs

Rozenstruik van Suriname won van Gullin (Guyana), daar laatstgenoemde geblesseerd raakte.

De bodybuilders van Suriname deden het beter. Gustaaf

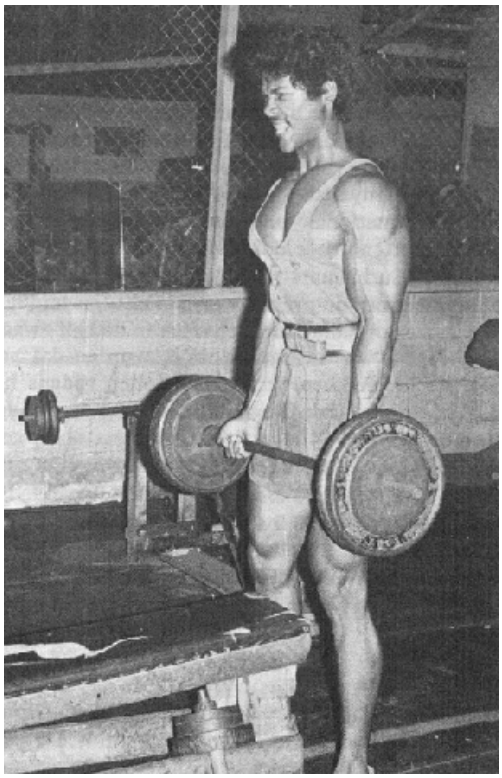

Hans Djarkasie (foto De Ware Tijd)

van Lierop (zie Gustaaf van Lierop) werd uitgeroepen tot Mr. Guyana, gevolgd door Soendermanie en Theo Nekrui. Van Lierop behaalde geen prijs bij de verschillende onderdelen, maar maakte in totaliteit de beste indruk.

In de periode 1955-1980 vonden geen opvallende gebeurtenissen plaats. De bodybuildingsport kwam niet goed tot ontplooiing, daar er weinig kontakt was met het buitenland. Er werden wel nationale wedstrijden georganiseerd, maar niet altijd waren deze een groot succes.

Enkele opvallende gebeurtenissen in deze periode zijn: In 1957 werd ook een junioren-contest georganiseerd, waarvan van der Geld kampioen werd.

Op 1 november 1964 werd voor de eerste maal het mr. Teenage-contest gehouden. De 18-jarige Waldi Martoworono werd de eerste kampioen. Mr. Teenage 1965 werd Eric de Clerq en in 1966 Saridjo Kartoredjo.

In augustus 1965 brachten Antilliaanse bodybuilders en gewichtsheffers een bezoek aan Suriname en gaven op 8 augustus 1965 een demonstratie weg.

Eugene Liauw A Njie werd in 1965 de eerste mr. Paramaribo, in 1966 opgevolgd door Waldi Martowirono.

In de periode 1966-1979 gebeurde niet veel in Suriname. In 1980 kwam hier echter verandering in. Zo werd op maandag 30 juni 1980 het eerste dames body building contest in Suriname georganiseerd.

In juli 1980 werd gestart met de centrale training voor de heren. Men was namelijk voornemens later dat jaar naar Curaçao te gaan. Het was de eerste maal dat er een

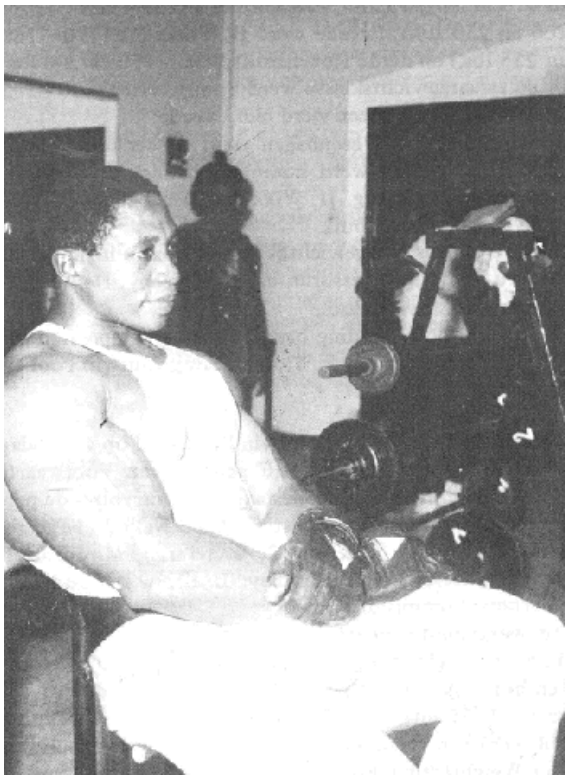

Ronny Lugard (foto Sport en Jeugdzaken)

centrale training werd gehouden. Op Curaçao maakte Suriname geen onaardige beurt, daar de onzen in het landenklassement op de derde plaats eindigden en tijdens de individuele wedstrijden Gordon Hunsel een derde plaats veroverde. Het mr. Surinam contest van 1980 werd luister bijgezet door het bezoek van mr. World Darcy Beckles van Barbados.

Op 21 november 1981 werd de 17-jarige Jolanda van Lierop tot miss Independence uitverkoren uit een groep van 5 dames. Het was voor de eerste maal dat een bodybuildingwedstrijd voor dames werd georganiseerd. Jolanda van Lierop zal de geschiedenis ingaan als de dame die het eerste dameskampioenschap won (zie Jolanda van Lierop).

Op 2 juli 1983 werd als attraktie tijdens bodybuildingwedstrijden een demonstratie door kleuters weggegeven wat goed in de smaak viel bij het publiek.

In november 1983 werd Theo Nekrui door de Internationale Federatie van Body Builders (IFBB) aangewezen als international judge voor bodybuildingwedstrijden op alle niveaus. Theo Nekrui werd de eerste Surinamer met deze bevoegdheid.

In november 1984 namen Gordon Hunsel en Hans Djarkasie deel aan de wereldkampioenschappen te Las Vegas. Ze behaalden de halve finales echter niet.

In 1988 deed Ronny Lugard het beter. Tijdens de wereld kampioenschappen eindigde hij op de 16e plaats. Later in het jaar en wel november 1988 werd Ronny Lugard derde tijdens de Zuidamerikaanse kampioenschappen.

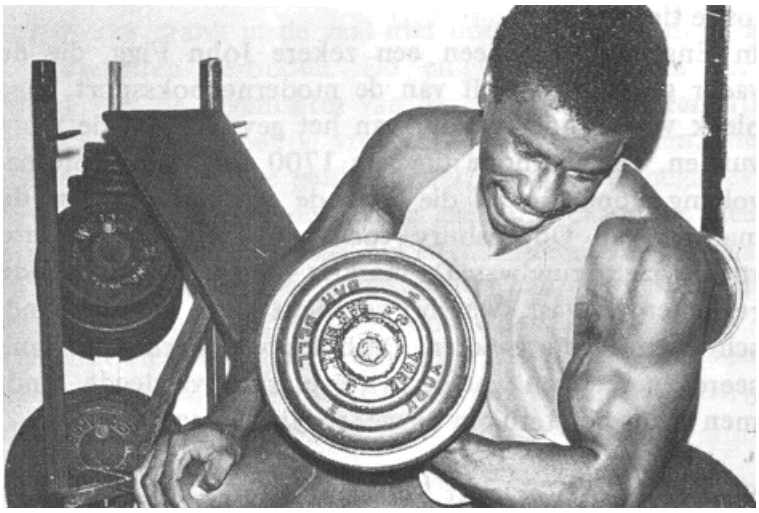

Gordon Hunsel (foto De Ware Tijd)

Gezien de huidige ontwikkeling binnen de bodybuildingsport is te verwachten dat in de jaren '90 de doorbraak naar internationale topprestaties een feit zal zijn.

Een overzicht van de Mr. Surinams die de bodybuildingsport voortbracht:

1953	A. Wesenhagen
1954	Gustaaf van Lierop
1955	Theo Nekrui
1957	Tevreden
1961	Jan Sariman
1963	M. Favery
1964	Ludwig Leter
1965	Hendrik Bleu
1966	Rudy Liesdek
1968	Waldy Martowirono
1970	Willem Mariman
1971	Lucien Gunther
1972	Roland Blokland
1974	Ramrattan
1976	Djoremi Amatredjo
1977	John Kross
1978	Edward Morgenstond
1979	Djoremi Amatredjo
1980	Edward Morgenstond

1981	Gordon Hunsel
1982	Gordon Hunsel
1983	Ronny Lugard
1984	Gordon Hunsel
1985	Ronny Lugard
1986	Ronny Lugard
1987	Errol Derby
1988	Ronny Lugard/Percy Lens
1989	Ronny Lugard

In de jaren 1958-'60, 1967 werden geen wedstrijden georganiseerd. De overige kampioenen konden niet achterhaald worden.

In 1988 werd niet gestreden om de overall titel. Lugard werd daarom kampioen in de klasse boven 70 kg en Lens in de klasse tot 70 kg.

Boerleider, Humbert (geb. 17-8-'33)

Boerleider, Humbert (geb. 17-8-'33) was 10 jaar toen hij op het 'Plein van 12 mei' serieus tegen een bal begon te trappen. Daar speelde hij met de bekende Transvaler Puck Eliazer voor Klein Maar Dapper.

Op 15-jarige leeftijd werd hij ontdekt door Baas Mack, in die tijd de bekende scout van Transvaal. Deze interesseerde Boerleider voor Hopper, een klub van het mr. Bronsplein, te spelen. Bij deze club speelden ook cracks als Green, gebroeders Sleur, Humbert Lobato enz.

Op 17-jarige leeftijd ging Boelie, zoals hij meer bekend stond, naar Transvaal. Later sloot hij zich aan bij Ajax in de 3e klasse van de SVB, maar na een jaar ging hij terug naar Transvaal. De toenmalige secretaris van Transvaal, Jim White, voerde een verjonging door, waarbij oude spelers als Vossie Belgrave, Andre Watson, Liesdek, Woerdings, Edam Zwakke, Kartaram, Ferdinand U.A. Sai en Sleur werden vervangen door Boerleider, Burzer, ds. Karel Zeefuik, Tjiko Bijnoe, Blinker, Charlie Marbach en Mauke Pool.

De eerste voetbalschoen kreeg Boelie van zijn broer, die voor PVV speelde en de eerste voetballessen heeft hij ontvangen van oud-Transvaal speler Federik Purperhart, de vader van Frits Purperhart. Zijn eerste buitenlandse trip maakte hij met Transvaal naar Cayenne mee en zijn eerste wedstrijd voor de nationale selektie speelde hij in 1957 in Demerara. Zijn beste wedstrijd speelde hij in 1959 op Curaçao, toen Suriname 2-2 gelijk speelde tegen de Antillen. Het was een Surinaams team voor het eerst gelukt gelijk te spelen tegen de Antillen op hun bodem.

In 1965 toog hij naar Nederland, waar hij de opleiding tot sportleider aan het Cios met succes afrondde. Tijdens zijn studieperiode in Zeist was hij hulptrainer bij Sittard. Van 1969 tot 1971 was hij trainer van Transvaal en in 1973 werd hij bondstrainer. Hij leidde Transvaal eenmaal naar het kampioenschap en tweemaal naar het semi-kampioenschap.

Boksen:

Boksen: De moderne vorm van het vuistgevecht, behoort tot de zgn. zelfverdedigingssporten en wordt alleen door mannen beoefend. Het is een spel van aanval en verdediging, waarbij speciaal bij het verdedigen de geringste fout wordt gestraft. Ook uit de in het Engels gebruikte benaming voor boksen, the noble art of selfdefence (de edele kunst der zelfverdediging) blijkt de betekenis van de verdediging.

Bij een wedstrijd wint hij die de meeste treffers heeft geplaatst d.w.z. door de verdediging van de tegenstander heen is gekomen.

De belangrijkste aanvalsstoten zijn de rechte stoot, de hoekstoot en opstoot (uppercut), de zwaaislag (swinging blow of swing), de neerstoot en de opzwaai. Voor zelfverdediging komt vooral de rechte stoot in aanmerking, daar hij veilig is voor de blote vuist en de tegenstander terugwerpt. Ditzelfde doet de opstoot (uppercut) op korte afstand. De verdediging beschikt over ontwijken, stoppen en afweren, of opvangen met de armen of handschoenen. In de ring is ontwijken meestal te verkiezen. Het beenwerk (footwork) ondersteunt zowel het ontkomen als de aanval. Men onderscheidt: de schijnbewegingen waardoor men 1. de tegenstander noopt een plaats te verdedigen en daarbij een andere open te laten (feinting) en 2. hem verleidt tot een (tegen) aanval, waarbij hij zich blootgeeft.

De wedstrijd vindt plaats in een boksring gewoonlijk een vierkant podium (minimaal $5 \times 5 m^2$, maximaal $6 \times 6 m^2$) afgesloten door 3 strak gespannen, zacht omwonden koorden van tenminste 2,5 cm doorsnede, waarvan het laagste 40, het middelste op 80 en het hoogste op 120 cm van de ringvloer moeten zijn bevestigd aan palen van 130 cm hoogte en sterk genoeg om de koorden te spannen. De ringvloer is opgebouwd uit hout afgedekt met vilt of viltpapier en daarover een strak gespannen zeildoek. De bokshandschoenen moeten een bepaald mini-

mumgewicht hebben en wel voor beroepsboksers elk 6 ounces (171 g) voor amateurs 10 ounces (284 g). De wedstrijd gaat voor amateurs over 3 of 4 ronden van 3 minuten. De scheidsrechter die zich in de ring bevindt is absoluut heerser bij de wedstrijd. Als de boksers elkaar vastgrijpen of op elkaar hangen (clinch), dan commandeert hij: 'break' (los), waarop de boksers eerst de beginhouding moeten aannemen voordat zij weer door mogen gaan met de wedstrijd. Stoten mogen alleen geplaatst worden boven de gordel van de broek, slagen op de rug, het achterhoofd, de nek en de nierstreek zijn evenwel verboden. Komt een stoot hard aan en de ontvanger is niet direct in staat door te boksen dan krijgt hij tien seconden om weer gevechtsklaar te zijn. Is hij na 10 seconden, die duidelijk door de scheidsrechter worden aangegeven, nog niet in staat door te gaan, dan is hij liggend of staand knock out en heeft hij de wedstrijd verloren.

Verdeling in gewichtsklassen

Beroepsboksers

Vlieggewicht	tot 50,802 kg
Bantamgewicht	tot 53,542 kg
Vedergewicht	tot 57,153 kg
Lichtgewicht	tot 61,235 kg
Weltergewicht	tot 66,235 kg
Middengewicht	tot 72,574 kg
Halfzwaargewicht	tot 79,378 kg
Zwaargewicht	elk gewicht hierboven

Amateurs

Halfvlieggewicht	tot 48 kg
Vlieggewicht	tot 51 kg
Bantamgewicht	tot 54 kg
Vedergewicht	tot 57 kg
Lichtgewicht	tot 60 kg
Lichtweltergewicht	tot 63,5 kg
Weltergewicht	tot 67 kg
Zwaarweltergewicht	tot 71 kg
Middengewicht	tot 75 kg
Halfzwaargewicht	tot 81 kg
Zwaargewicht	tot elk gewicht hierboven.

De bokssport ontstond reeds in de oude Griekse tijd, maar werd onder de naam van vuistschermen beoefend en uiteraard met andere regels (reglementen) dan de huidige.

Ook de Egyptenaren en de Romeinen bedreven de bokssport, maar weer op een andere wijze dan de Grieken dat deden. De Romeinen bijvoorbeeld vonden het boksen der Grieken veel te zachtzinnig. Ze betraden de arena liever met van koperen punten voorziene leren riemen, die om de vuisten gewikkeld waren en als middel dienden om de tegenstander ernstige verwondingen toe te brengen. Met het verdwijnen van het Romeinse keizerrijk verdween tevens deze vorm van boksen.

Aangetekend kan toch nog worden dat van de 14e tot de 16e eeuw in Italië een vorm van boksen populair was, waarbij het toegestaan was op de tenen van de opposant te staan, hem alzo op één plaats te houden en dan erop los te timmeren.

In Engeland verscheen een zekere John Figg, die de vader genoemd wordt van de moderne bokssport. Figg bleek voorstander te zijn van het gevecht met de blote vuisten, een methode die van 1700 tot 1866 grote navolging vond, maar die met de verschijning van de markies van Queensbury toch verdween, omdat deze strijdwijze te ruw was. De markies van Queensbury stelde reglementen vast, waarbij verplicht werd gesteld handschoenen aan te trekken. De bokssport werd gehumaniseerd en veel van wat de Britse markies vastlegde, vindt men thans nog terug in de wedstrijdreglementen.

Wie de bokssport naar Suriname heeft gebracht is niet duidelijk. Wat wel vasstaat is, dat deze tak van sport reeds vóór de Eerste Wereldoorlog werd bedreven in Suriname.

Het boksen had toen al een professioneel karakter en men vocht wel 20 ronden. De bokssport kon echter niet goed tot ontplooiing komen en een oorzaak hiervan was de slechte organisatie en de onsportiviteit in deze tak van sport.

Zo werd op maandag 4 september 1911 een gevecht georganiseerd tussen Taylor en Braffith. Vóór dit gevecht braken echter enkele gevechten uit. Zo verliet iemand zijn plaats om een drankje te kopen en de man was nog niet goed weg of een tiental mensen vochten om zijn plaats te bezetten. Bij terugkeer eiste de man zijn plaats op, maar toen hij deze niet terug kreeg, brak een gevecht uit. De heer O'Connor, die als scheidsrechter zou fungeren, kon bij zijn aankomst de vechtende partijen bedaren.

Het eerste gevecht ging tussen twee leerlingen van Taylor en Braffith. Bij de 3e ronde van dit gevecht brak er brand uit, wat paniek veroorzaakte. Iedereen probeerde de Sociale Hall, waar deze bokspartijen georganiseerd werden, te verlaten. Door deze paniek vielen vele vrouwen op de grond en ze werden door de menigte vertrapt. Enkele mensen verloren hun tegenwoordigheid van geest niet en konden het vuur doven. Ondanks deze gebeurtenissen was het enthousiasme voor de bokswedstrijden bij de menigte niet gedoofd. Het gevecht tussen de leerlingen van Taylor en Braffith ging echter niet door, daar dr. Voet één der boksers afkeurde vanwege zenuwachtigheid.

Toen vond het hoofdgevecht over 20 ronden plaats. De eerste ronde was voor Braffith, terwijl de tweede ronde gelijk eindigde. Na de tweede ronde maakte de hoofdinspekteur van politie echter bekend dat er maar vier ronden zouden mogen worden gevochten. De aanwezigen wilden hier niets van horen en eisten hun geld terug. De derde en vierde ronde werden onder verward geschreeuw afgemaakt en toen moest de voorstelling eindigen. De mensen eisten hun geld terug en nadat de politie ook nog de danspartij die hierna gepland was verbood, brak de hel los.

De oorzaak van deze wanordelijkheden lag in het feit dat bij het geven van de vergunning, niet bepaald was dat niet meer kaarten mochten worden verkocht dan de zaal aan personen kon bevatten. Ook was het schenken

van sterke drank in de zaal niet door de wet of door de organisatoren verboden. De enige winnaar van deze nacht was de organisator van deze bokswedstrijden. Hij maakte zich namelijk vroegtijdig uit de voeten, met medeneming van de geldtrommel. Door deze negatieve invloeden verleende de politie geen medewerking meer voor het organiseren van bokswedstrijden. Vandaar dat maandag 4 september 1911 gezien kan worden als de eerste zwarte dag in de Surinaamse bokshistorie.

Het zou tientallen jaren duren eer de politie wederom een vergunning voor het organiseren van bokswedstrijden zou verstrekken.

Hoewel geen bokswedstrijden meer in Suriname werden georganiseerd, werd de bokssport vóór de Tweede Wereldoorlog door enkele Surinamers fel bedreven. Een bekende Surinaamse bokser uit deze periode was Joe Ralph meer bekend onder de naam 'The Belgian Terror' (zie Joe Ralph). Joe Ralph woonde en trainde in België, maar kwam naar het Caraibisch Gebied om het tegen boksers uit deze regio op te nemen. Joe Ralph versloeg vele West-Indische kampioenen. Zo vocht hij op maandag 26 februari 1932 tegen de Trinidadiaanse kampioen Kid Cephus te Port of Spain.

In november 1933 leed de toen 31-jarige Ralph een gevoelige nederlaag tegen Lionel Gibbs, de middengewichtkampioen van Guyana. Dit gevecht dat voor 10 ronden gepland was, werd te Georgetown georganiseerd.

Joe ontving in de eerste ronde een hevige rechtse, waarna een korte worsteling van man tot man ontstond. Dit treffen veroorzaakte niet alleen een bloeduitstorting in Ralph's ene oog, maar veroorzaakte ook tijdelijke blindheid aan het andere oog. Ralph zakte in elkaar, maar door reeds bij de 8ste tel weder overeind te staan werd het gevecht voortgezet.

Zijn tegenstander die dadelijk had opgemerkt dat Ralph aan het oog gewond was deed, terwijl Ralph zich oprichtte, een regen van slagen op zijn hoofd nederdalen. Ralph was vrijwel hulpeloos en wilde dadelijk de strijd staken, maar zijn promotor dwong hem om de 2e ronde in te gaan, daar het publiek anders hevig teleurgesteld zou worden. Ralph liet zich overhalen en betrad het strijdperk, nagenoeg blind.

Hij was niet instaat zijn tegenstander te zien en het enige wat hij onder een regen van slagen kon doen was zijn gelaat met zijn handen beschermen. Spoedig zakte hij opnieuw neer en was het voor een ieder duidelijk dat de strijd niet kon worden voortgezet. Het publiek was ten hoogste verbaasd. Ralph was niet de geduchte bokser zoals men hem uit tal van gevechten kende. Hij was vleugellam geslagen en het was pijnlijk te zien hoe een nagenoeg blinde man door zijn tegenstander werd toegetakeld. Joe Ralph verloor niet alleen het gevecht maar ook zijn gezichtsvermogen.

Op zaterdag 30 mei 1936 werd ten bate van Joe Ralph een bokswedstrijd te Georgetown georganiseerd. Daar dit gevecht weinig geld opbracht werd in 1937 in België een bokstoernooi georganiseerd, waaraan ook Nederlandse boksers deelnamen. Dit toernooi werd een kassucces (zie Joe Ralph).

Een andere bokser van Surinaamse origine was Andre Jessurun die op 20 november 1914 geboren werd. Op vierjarige leeftijd vertrok hij met zijn ouders naar de VS, alwaar hij zich op latere leeftijd ontplooide tot een goede bokser. Hij vocht 150-amateurgevechten en veroverde voor die tijd drie begeerde titels nl.: The State, the Metropolitan en the Inter City titel. In 1935 werd Andre Jessurun professional bokser in het middengewicht, waar hij grote faam verwierf. Hij viel zodanig in de

belangstelling dat hij door een officieel boksorgaan ‘Ring’ in het april nummer van 1940 werd geinterviewd.

Wat de bokssport in Suriname betreft, het volgende rond 1933 werden in het Fort Zeelandia door sergeant van Helden bokslessen gegeven. Men werkte met zandzakken en bokskussens, wat voor de meeste amateurs hier nieuw was. De oefeningen waren zodanig, dat iedereen ze zonder bezwaar kon ondergaan. Ook werden vooroefeningen gegeven w.o. Zweedse gymnastiek. Aangetekend kan worden dat vóór 1933 Joe Ralph aan enkele vrienden bokslessen had gegeven.

Op zondag 6 oktober 1940 werden na jaren wederom bokswedstrijden in Suriname georganiseerd, n.l. amateurwedstrijden.

In de voorwedstrijden demonstreerden de jeugdige boksers hun kunnen. In de hoofdwedstrijd kwam Harry Krassens uit tegen ‘Bing Crosby’ in een gevecht van 3 ronden. Krassens won op punten.

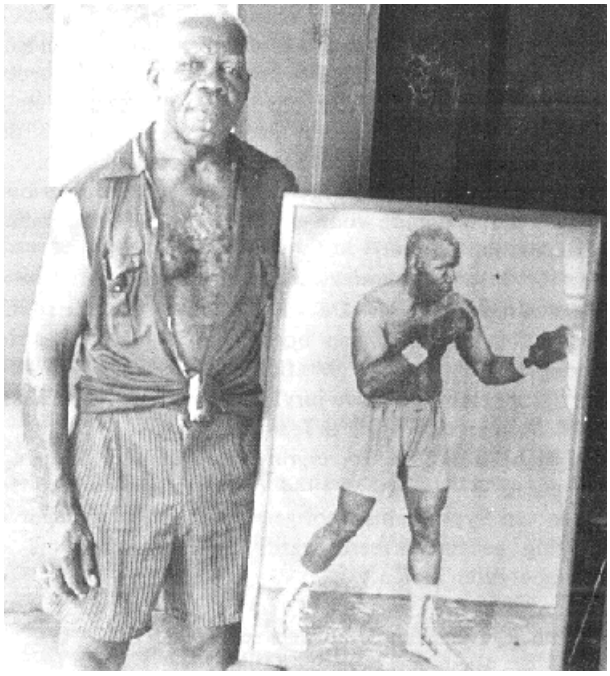

Harry Krassens (foto De Ware Tijd)

Door het succes van deze wedstrijden werd op zondag 24 november 1940 onder leiding van de heer Sparendam een boksdemonstratie op Saron gegeven, waarna verscheidene wedstrijden werden gevochten.

Aangetekend kan worden dat in deze periode vele boksers op eigen kracht waren aangewezen en men had het voordeel niet, van anderen te leren die in de gelegenheid waren geweest meer te zien en ook meer te doen. Vandaar dat de gevechten niet op een al te hoog niveau waren. Sergeant van Helden was wel gerichter bezig, maar zijn bokslessen waren voor de militairen bestemd.

Hoewel de bokssport nog in de kinderschoenen was, werd Suriname toch gefascineerd door het boksgebeuren in de wereld. Vooral boksers als Joe Louis spraken tot de verbeelding van de Surinaamse jongeren, vandaar dat met de komst van de Amerikaanse militairen tijdens de Tweede Wereldoorlog (24 november 1941) een grote ommekeer op boksgebied in Suriname plaatsvond.

Onder de Amerikaanse militairen bevonden zich namelijk boksers die te Onverwacht (waar ze gestationeerd waren) hun kunnen demonstreerden.

Een bekende uit die tijd was sergeant Gilberto Caldona een talentvol bokser uit Puerto Rico. De Surinaamse jongeren raakten zodanig onder de indruk dat zij ook onder de leiding van de militairen besloten de bokssport serieuzer te bedrijven.

De eerste bokser die hier te lande faam verwierf en bij de amateurs respect afdwong was Harry Krassens, die toen tot de klasse lichtzwaar behoorde.

Op dinsdag 26 december 1944 werd de eerste professionele bokswedstrijd van Harry Krassens georganiseerd. Harry Krassens ofwel ‘Smashing Dutchy’ kwam uit tegen Lionel Fullerton alias ‘Fighting Shradrack’ van Guyana. Emile Dalen was de promotor van dit gevecht, terwijl Paramaribo Trading Co. deze organiseerde. In het voorprogramma dat om 15.30 aanving werden 2 wedstrijden van 3 ronden georganiseerd, terwijl de hoofdwedstrijd die om 16.45 startte 10 ronden telde.

De toegangsprijzen bedroegen Sf. 3,50 voor hoofdtribune, Sf. 2,50 voor de voor- en zijtribune en voor staanplaatsen Sf. 1,50.

Van de netto-opbrengst kwam 24 percent ten goede van het oorlogsnoodfonds. De scheidsrechter was Harry L. Dillashaw, bootsman aan boord van het Amerikaanse oorlogsvaartuig dat hier gestationeerd was.

De tijdopnemers en mede-juryleden waren de Amerikaan W.M. Flyn en de Guyanees Joseph A. Lewis.

Om de belangstelling te vergroten had de heer Dalen op woensdag 20 december 1944 demonstratie-wedstrijden in de van Sypensteinschool georganiseerd, waar shadow fighting gedemonstreerd werd. Ook waren er enkele vuistgevechten tezien.

Wat de gegevens van de boksers zelf betreft:

Naam	**Harry Krassens**	**Fullerton**
leeftijd	27	30
gewicht	170 lbs	170 lbs
lengte	68,5 inch	72,5 inch

Fullerton was bovendien kampioen van Berbice en semikampioen van Demerara. De historische bokswedstrijd in de Surinaamse boksgeschiedenis startte dus op 26 december 1944 om precies 16.45 uur. Het verloop van het gevecht was als volgt:

1e ronde onbeslist

2e ronde Fullerton

3e ronde Krassens

4e ronde Fullerton

5e ronde Fullerton

6e ronde Krassens

7e ronde Krassens

8e ronde onbeslist

9e ronde Krassens

10e ronde Krassens

De winnaar was onze landgenoot Krassens.

In de 4e ronde was Krassens de betere, maar daar hij twee ongeoorloofde slagen toebracht werd zijn tegenstander als winnaar van die ronde aangewezen. Een soortgelijk geval overkwam Fullerton in de 7e ronde.

Door deze overwinning verdiende Krassens 300 dollars. Aangetekend kan worden dat in de voorwedstrijd in de vedergewichtsklasse gestreden werd om de titel kampioen van Suriname, wat amateurs betreft. Het gevecht ging tussen Eugene Bouterse (21 jaar, 68,5 kg) die zichzelf 'Tom Jenny' noemde en Herman Arah (23 jaar, 64 kg) die meer bekend stond als 'Trocadero kid'. Het werd een bloedige strijd welke meer op een stierengevecht leek, zodat de scheidsrechter er vroegtijdig tussen moest komen en Bouterse als winnaar aanwees.

Dat deze gevechten veel publieke belangstelling genoten, bleek uit het feit dat vele toenmalige autoriteiten aanwezig waren t.w. Statenvoorzitter Lim A Po, Procureurgeneraal Mr. de Niet; de territoriaal commandant, kolonel van Oosten, de oudste aanwezend zee-officier kapitein ter zee Jonkheer Boreel en Stadscommissaris Dr. Noorlander.

Op 1 januari 1945 kwam Fullerton uit tegen Sluisdom (de grootste concurrent van Krassens), maar de Guyanees won dit gevecht.

Op zaterdag 20 januari 1945 vond de tweede ontmoeting tussen Krassens en Fullerton plaats. De ronden verliepen als volgt:

1e ronde Fullerton

2e ronde Krassens

3e ronde Fullerton

4e ronde Krassens

5e ronde onbeslist

6e ronde onbeslist

7e ronde Fullerton

8e ronde Krassens

9e ronde Fullerton

10e ronde Krassens

De scheidsrechter wees Krassens als winnaar aan, daar Fullerton enkele ongeoorloofde slagen had toegebracht tijdens het gevecht.

Laatstgenoemde protesteerde, net als na zijn eerste nederlaag, maar dit maal deed hij er een schepje op door te zeggen nooit meer in Suriname te zullen boksen. Toch zou hij in april 1945 terug zijn in Suriname. Harry Krassens verdiende wederom 300 dollars en de winnaar kreeg bovendien van een onbekende gever een gouden medaille. Ook had de heer Jules Fernandes 75 gulden voor de winnaar en 25 gulden voor de verliezer uitgeloofd.

Zondag 8 april 1945 is de tweede zwarte dag in de Surinaamse bokshistorie. Op deze dag bleek tijdens het gevecht tussen Harry Krassens en Lionel Fullerton dat een overeenkomst tussen beide boksers, de promotor en de scheidsrechter was gesloten en dat van tevoren al de uitslag bepaald was. Ondanks het feit dat Fullerton heer en meester was van het gevecht en de eerste 7 ronden duidelijk won, terwijl Krassens steeds maar het gevecht ontliep, besliste scheidsrechter Charles Evariste Duzant dat

dit gevecht in een draw was geëindigd. Het meest opvallendste op deze middag was dat Fullerton, in tegenstelling tot de twee vorige gevechten, ditmaal tevreden was met de uitslag en niet protesteerde. De reden dat een overeenkomst tot stand kon komen was dat belangstellenden bij de promotor een weddenschap konden aangaan, wie als winnaar uit de bus zou komen.

Deze wijze van bedrog in de bokssport zou veel schade voor deze tak van sport met zich meebrengen en dit zou ook één der redenen zijn waarom deze sport in ons land niet die ontwikkeling meemaakte die zij verdiende (zie worstelen).

Dat de promotors alleen geïnteresseerd waren in het vele geld dat zij aan de wedstrijden konden verdienen, blijkt uit het feit dat de boksring niet voldeed aan de gestelde eisen. Zo waren de touwen zodanig dat de leuner (bokser) uit de ring moest vallen en bij deze val kwam hij nergens anders terecht dan op de scherpe kanten van de ruw afgezaagde planken.

Op zondag 8 januari 1950 zou deze slechte omstandigheden van boksen voor wat ophef zorgen. Op die dag moest Henry Sno van Suriname (68 kg) het opnemen tegen de Guyanees Young Joe Louis (67 kg). De Guyanees weigerde echter het gevecht voortgang te doen vinden, daar hij en zijn trainer de mening waren toegedaan dat eerst aan de gestelde eisen omtrent de boksring voldaan moest worden. Iemand die dit gebeuren fel becritiseerde was de heer Ivan de Vries.

Aan het eind van de veertiger jaren begon de bokssport hoe langer hoe meer in populariteit te stijgen. Boksers die in die periode van zich liet horen waren Henry Sno, Oscar de Kom, George Sno en Eugene Held.

Dat de prestaties van de Surinaamse boksers tot in het Caribisch Gebied doordrongen, blijkt uit het feit dat vele buitenlanders onze boksers uitdaagden. Een duidelijk voorbeeld hiervan was de uitdaging van de Arubaan Alfredo Richardson ‘El Tigre’ kampioen lichtgewicht van Aruba (62,5 kg) die een Surinaamse bokser uitdaagde het tegen hem op te nemen. Richardson had al 49 gevechten achter de rug, waarvan hij 36 op knock out en 10 op punten had gewonnen, een partij eindigde remise en 2 had hij verloren.

Ook boksers als Kid Chocolate (kampioen van Curaçao) en de Guyanezen Dynamite Kid, Lesie Moore, Kid Cavilan en Sugar Bonny Garraway daagden Surinamers uit.

Een opvallende nederlaag van Krassens vond op 18 juni 1950 plaats. Krassens kwam uit tegen de Guyanees Dynamite Kid.

Tot tweemaal toe sloeg Harry Krassens de Guyanees in de touwen, maar deze herstelde zich en Krassens moest al in de eerste ronde een slag incasseren, die hem in de touwen liet gaan. Krassens was niet meer in staat verder te boksen en scheidsrechter Bouterse telde hem toen uit. De doktoren constateerden later dat Krassens in de nierstreek was geraakt.

Op zondag 15 juli 1951 kwam Henry Sno uit tegen de Guyanees Dynamite Kid. Dit gevecht trok veel belangstelling daar het zowat een jaar geleden was dat de Guyanees al in de eerste ronde Krassens had neergeslagen. Henry Sno hield de Surinaamse eer hoog door de Guyanees in de eerste ronde wel liefst driemaal neer te slaan. In de tweede ronde maakte de Guyanees wederom kennis met de boksvloer waardoor de scheidsrechter zich genoodzaakt zag het gevecht te beëindigen.

Enkele gevechten van Henry Sno zijn:

datum	naam tegenstander	resultaat
01-09-51	Kid Chocolate (Cur.)	draw
09-09-51	Kid Chocolate (Cur.)	verloren (3e ronde)
07-02-54	Kid Cavilan (Guyana)	winst (5e ronde)
21-03-54	Sugar Bonny Garraway	winst
24-06-54	Helslijne (Suriname)	draw
1954	Cramp (Suriname)	verloren (punten)

Aan het eind van de vijftiger jaren traden andere boksers naar voren, zoals Defares, Michel Blinker, Woelkens, Hubart, Eugene Grant, Weidum, Ronald Riedewald, Killer Mac Coy, Thomson, Bosse enz.

Behalve de professionele bokspartijen die regelmatig werden georganiseerd, werd in deze periode het boksen in verenigingsverband sterk bevorderd. Zo probeerde men op elke maandagavond steeds twee boksscholen tegen elkaar uit te laten komen. Opgemerkt dient te worden dat de Surinaamse Boks Bond op 21 december 1955 werd opgericht.

Een bokser die eind vijftiger en in de zestiger jaren van zich liet spreken is Ronald Riedewald.

Enkele gevechten van Ronald Riedewald zijn:

datum	naam tegenstander	resultaat
28-10-59	Gerard van Eyck (Ned.)	draw
24-04-61	Killer Mac Coy (Sur.)	winst (punten)
14-05-64	Bagis Hansen (Noorw.)	winst (4e ronde)
25-09-64	Carlo (België)	verlies
08-05-67	Jack Jackson (Cur.)	winst (4e ronde)

In 1961 werd door het nieuwe bestuur enkele bepalingen ingevoerd voor titelgevechten. Van deze bepalingen maakten Killer Mac Coy en Kid Waldo (Ronald Riedewald) gebruikt om elkaar in het middengewicht uit te dagen om de titel kampioen van Suriname. Dit gevecht vond op vrijdag 28 april 1961 plaats en het was het eerste officiële titelgevecht dat in Suriname werd georganiseerd.
Deze keuze was mogelijk daar beide boksers nog nimmer als professionals in Suriname hadden verloren. Dit gevecht was gepland voor 15 ronden. Bijzonderheden van beide boksers waren:

	Riedewald	Mac Coy
Leeftijd	24	31
Gewicht	71 kg	73 kg
Lengte	1,81m	1,815m
Armlengte	76 cm	81 cm

vuist	30 cm	31 cm
borst	96 cm	98 cm
borst gespierd	98 cm	101 cm
middel	76 cm	73 cm
bisep	32 cm	32 cm
bisep gespierd	37 cm	36 cm

Ronald Riedewald won op punten en werd zodoende

de eerste officiële boskampioen van Suriname.

Ook het gevecht dat op 8 mei 1967 werd gevochten was een titelgevecht, maar dan nu om het Nederlandskam-pioenschap. Het gevecht was voor 12 ronden gepland, maar Riedewald won middels knock out in de vierde ronde en werd zodoende de eerste Surinamer die een Nederlandse bokstitel veroverde.

Een groot aantal boksliefhebbers kon op dinsdag 17 april 1962 hun hart ophalen in het toenmalige Suriname Stadion van hetgeen de Amerikaanse bokser Sugar Ray Robinson hen vertoonde. Met feilloos voetwerk en weergaloze techniek toonde Sugar Ray zijn kunnen tijdens het demonstratie-gevecht tegen Otis Woodward.

In 1979 kwam een ander groot Amerikaanse bokser naar Suriname namelijk Mohamed Ali ofwel Cassius Clay. In de zeventiger jaren ging het berg afwaarts met de bokssport in Suriname. Roy Bottse die in 1974 naar Suriname kwam, trachtte meer leven in de bokssport te blazen. Hij richtte een school op die tot 1980 goed draaide. Het niveau van de veertiger en vijftiger jaren heeft de bokssport echter nooit kunnen bereiken (zie Roy Bottse).

Borstlap, Jaap,

Borstlap, Jaap, een Nederlander die in 1952 naar Suriname kwam. In hetzelfde jaar werd hij lid van de tennisvereniging Paramaribo, maar stapte later over naar Boys. In 1952 behaalde hij samen met zijn vrouw in de klasse gemengd-dubbel het semi-kampioenschap. In de finale om het tenniskampioenschap werden ze verslagen door Leo Tjin A Djie en mej. de Quant (zie Leo Tjin A Djie). In 1954 schreef hij zich in bij de golfclub Paramaribo, waar hij later penningmeester werd, bovendien werd hij ook nog lid van de zwemvereniging Kwie Kwie om in 1956 naar Oase over te stappen.

In 1954 keerde hij de tennissport om principiële redenen de rug toe, maar werd in 1957 door de heer H. van Waart overgehaald om op zijn voorgenomen beslissing terug te komen.

In 1958 werkte hij achter de schermen bij de vorming van een nieuw tennisbestuur, in een tijd dat er weinig tot zelfs niets in deze tak van sport georganiseerd werd. In 1958 werd hij bovendien bestuurslid van Oase en startte met de clubkampioenschappen voor deze vereniging die later meer bekend stonden als ‘Onderlinge’. In 1959 werd hij voorzitter van Oase, een functie die hij tot maart 1964 zou bekleden. Tijdens zijn voorzitterschap stelde hij een programma voor het gehele jaar op, waarbij ook aan de jeugd aandacht werd besteed.

In 1962 streefde hij naar een derde tennisbaan met als doel meer speelgelegenheid voor de jeugd, hetgeen gerealiseerd werd.

Zijn inspanningen voor de tennissport gingen zelfs zover dat de heer Borstlap samen met de heer A. Sparenberg met eigen financieel risico in 1962 de overkomst van de trainer A. Emnes regelde. Gezorgd werd dat Henk Emmes en Stanley Franker een tennistraining kregen van deze heer (zie Stanley Franker).

In 1962 schreef Jaap Borstlap een ‘sportnota’, waarin hij zijn visie gaf over hetgeen gedaan moest worden om de achterstand bij de sportbeoefening in het algemeen in te lopen. Als gevolg van deze nota schonk Suralco een bedrag van Sf. 50.000,-- voor jeugdvoetbal.

Door gouverneur Currie (1962-64) en Dr. ir. F. Essed werd hij gevraagd om als mede-oprichter en bestuurslid op te treden voor de stichting jeugdvoetbal.

Rond 1965 schreef hij de regering een nota inzake het invoeren van een sporttoto in Suriname. Deze gedachte werd overgenomen en ons land kreeg een toto. Jaap Borstlap werd het enige niet ambtelijk lid van de door de regering ingestelde toto commissie.

In augustus 1965 vertrok de toen 52-jarige Jaap Borstlap terug naar Nederland.

Bosverschuur, Bernard, W.H.

Bosverschuur, Bernard, W.H. (geb. 23-05-1904 - gestr. 04-01-85) heeft in de veertiger en vijftiger jaren vanwege zijn grote organisatorische vermogen een belangrijke rol in de Surinaamse sport gespeeld.

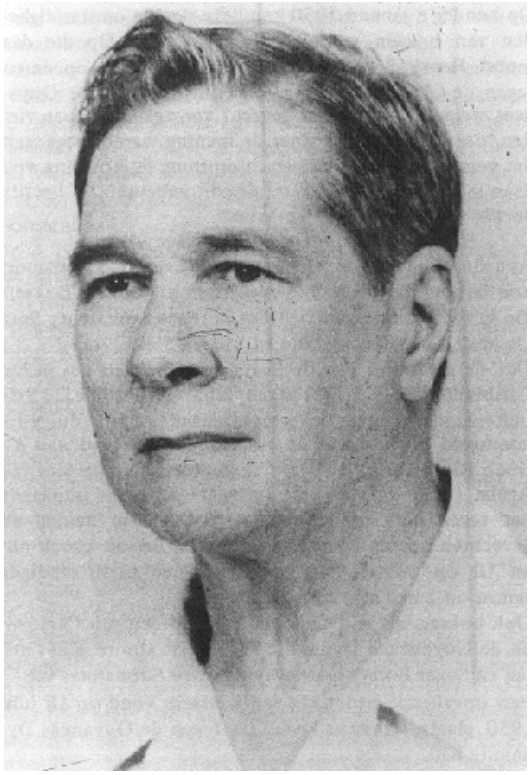

Wim Bosverschuur (foto B. Kletter)

Vooral voor de voetballerij heeft hij veel betekend. Zo was hij jaren voorzitter van Transvaal. Samen met mr. Fedor Emanuels richtte hij op 7 juni 1952 de Surinaamse Wielren Unie op.

Als leerkracht van de Graaf van Zinzendorfschool maakte hij de oprichting van de sportvereniging De Arend op 4 september 1950 mee.

Hij was het die de vereniging de naam van De Arend gaf (zie De Arend).

In 1953 was hij één der organisatoren die het eerste contest voor bodybuilding en gewichtheffen organiseerde (zie bodybuilding). Ook was hij één der stuwende krachten bij de ontwikkeling van de paardensport (zie paardensport).

Bottse, Roy

Bottse, Roy heeft zowel in de bokssport als in de atletieksport zijn sporen achtergelaten. In de atletieksport heeft hij menigmaal een record verscherpt. Zijn specialiteiten: de middenafstanden (800m en 1500m) en met tijden van 1:58.9 min. (25-7-70), 1:56.6 min. op de 800m en van 4:17.4 min (aug. '68) en 4:08.4 min. (5-8-70) op de 1500m bracht hij het juniorenrecord enkele malen op zijn naam.

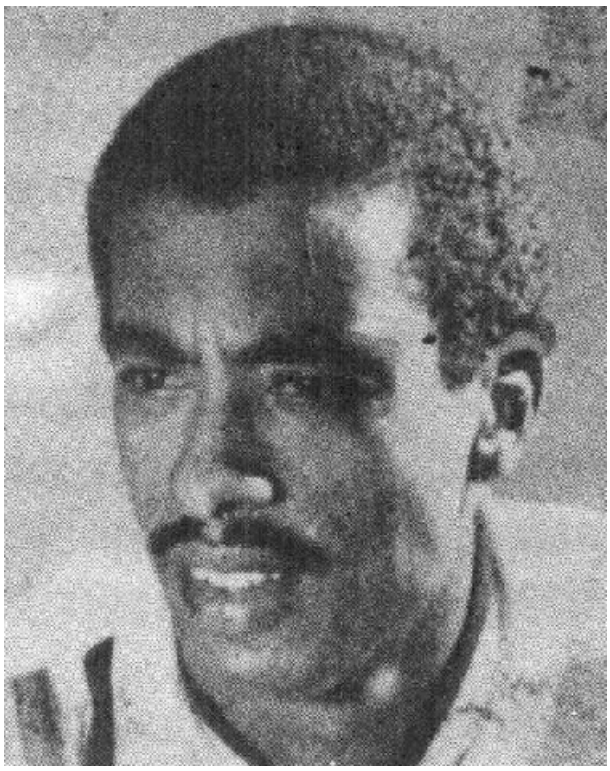

Roy Bottse (foto De Ware Tijd)

Aangetekend dient te worden dat Roy's laatstgenoemde 1500m record pas op 11 augustus 1984 tijdens de Olympische Spelen van Los Angelos door Tito Rodrigues (4:02.87min.) verbeterd werd (zie Olympische Spelen). Roy Bottse vertegenwoordigde in 1976 Suriname tijdens de Olympische Spelen te Montreal en vestigde op de 800 m (1:49.85min.) een nieuw Surinaams record (zie Olympische Spelen).

In 1976 werd hij uitgeroepen tot ‘Sportman van het jaar’, niet alleen om zijn atletiekprestaties, maar temeer daar hij de bokssport wat leven had ingeblazen en hierdoor de belangstelling bij zowel de aktieve boksers als bij het sportminnend publiek was toegenomen (zie Sportman van het jaar).

Boys:

Boys: Op 20 juni 1934 werd te Paramaribo de tennisvereniging Boys opgericht. Tot de oprichters behoorden de heren J. Nassief, J. Wessels, A. Gonsalves, J. Chehin, A. Dutier, H. Tjin A Djie en mevr. Nunes.

In de eerste jaren maakte men voor de oefeningen gebruik van het terrein aan de mgr. Wulfingsstraat, waarna de club verhuisde naar het terrein van het R.K. ziekenhuis. In de vijftiger jaren beschikte de vereniging over een tenniscentrum te Ma Retraite; dit terrein was groot genoeg voor 5 tennisbanen.

In 1951 werd Boys voor de eerste maal Surinaams clubkampioen en doorbrak hiermee de superioriteit van de tennisvereniging Paramaribo, die in de jaren 1930-1950 haar imperium had gevestigd (zie tennis).

Aangetekend moet worden dat Boys al in 1940 deze suprematie aan het wankelen had gebracht toen zij na de competitie om het clubkampioenschap met hetzelfde aantal punten als Paramaribo eindigde: 24 gespeeld, 18 gewonnen. Er werd toen een competitie tussen Boys en Paramaribo gespeeld die door laatstgenoemde werd gewonnen (zie tennis).

Na 1951 werd Boys nog enkele malen ongeslagen clubkampioen van Suriname. Tennisspelers die door deze vereniging zijn voortgebracht zijn: Lilian Kaboord-Polak en de gebroeders Herman en Leo Tjin A Djie.

Boy Scouts:

Boy Scouts: De geestesvader van de Boy Scouts is Baden Powell die als achtste kind in het gezin van professor Powell op 22-2-1857 werd geboren te Londen. In 1870 kreeg Baden Powell een beurs van de beroemde kostschool van Charterhouse, het historische klooster der Karthuizer-monniken te Londen.

Daar bleef hij tot 1876, waarna hij deelnam aan een openbaar examen voor opname in het leger. Hij slaagde als no. 2 voor de cavalerie en no.4 voor de infanterie uit een aantal van 700 kandidaten.

In oktober 1876 vertrok hij naar Brits-Indië (nu India en Pakistan) waar hij te Lucknow als onder-luitenant werd ingedeeld bij het 13e regiment huzaren van de lichte brigade.

In 1888 ging hij als Aide de Camp van generaal Smyth naar Zoeloeland waar hij deelnam aan de expeditie die een einde maakte aan het verzet van de Ashanti-Kumassi Prempen.

Hierna werd hij als le stafofficier uitgezonden naar Matabililand bij Sir Frederick Carrington. Hier verkreeg hij de naam van Impresa d.i. ‘De wolf die nooit slaapt’.

Als brevet-kolonel keerde hij naar Engeland terug. In 1897 kreeg hij het commando van het 5e regiment dragonders in Meerut. Brits-Indië. In 1899 werd hij naar Zuid Afrika gezonden en daar onderscheidde hij zich door de verdediging van Mafeking.

Tijdens de Boerenoorlog bezette hij in oktober 1900 het niet versterkte dorp Mafeking.

Hij werd toen bevolen het dorp met zijn weinige soldaten onder alle omstandigheden in bezit te houden en het gelukte hem 217 dagen lang aan het beleg weerstand te bieden, tot de versterking was aangekomen.

Baden Powell behaalde dit groot succes, daar hij op het idee kwam jongens te gebruiken om zijn leger aan te vullen. Deze jongens hielpen de kazernes schoonmaken, zij brachten berichten over en bleken ook uitstekend te zijn voor uitkijkdiensten.

Powell kwam toen tot de ontdekking dat hij als een nationale held beschouwd werd door de Engelsen. Hij kreeg vervolgens de eervolle opdracht de Zuidafrikaanse

politie te organiseren, maar midden in het werk werd hij verrast door de totaal onverwachte promotie tot Inspekteur Generaal van de cavalerie voor Groot-Brittanië en Ierland.

In 1907 kwam er een hele ommekeer in het leven van Inspekteur Generaal Baden Powell. Dit jaar zou de geschiedenis ingaan als de start van een wereldbeweging voor

jongens. Op 25 juli van dat jaar ontplooide zich namelijk boven een proefkamp op Brown Sea Island de historische vlag die boven Mafeking had gewapperd. Dit zou het begin worden van de padvinders beweging. Toen in 1910 de beweging al meer dan 120.000 ingeschreven leden telde, besloot Baden Powell definitief dat hij meer voor zijn land zou kunnen doen door het komende geslacht tot goede burgers te helpen opleiden, dan een handvol soldaten voor een mogelijke toekomstige oorlog. In 1910 vroeg en kreeg hij, na ernstige bedenkingen van de legerleiding, zijn ontslag. Hij gaf zich toen volledig aan de padvinders beweging en heeft langer dan 30 jaren zijn levenstaak gebouwd en gereorganiseerd in vele landen verspreid over de wereld. Zijn motieven waren om te trachten door het vormen van een wereldbroederschap de vrede te bevorderen en dat door deze verbroedering de jeugd uit alle werelddelen elkaar beter zou gaan begrijpen en waarderen. Dit verbroederen was ook de bedoeling van de vierjaarlijkse wereld-jamborees.

Vorstelijke waardering mocht hij ondervinden, toen hij op 1 januari 1922 door koning George V tot baron werd verheven en in 1932 van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina het Groot Kruis in de Orde van Oranje Nassau verkreeg. In januari 1941 stierf Baden Powell op 83-jarige leeftijd te Kenya.

De Boy Scouts werd de eerste organisatie in Suriname, waar jongeren bijeen kwamen om op gedisciplineerde wijze gevormd te worden.

Op zondag 18 september 1910 werd opgericht het eerste Korps Surinaamsche Boy Scouts (SBS hetgeen ook stond voor Steeds Bezig Siert). Initiatiefnemers waren de heren F. Smith, D.J. van Meerendonk en J.C.W. Brunings (zie Geschiedkundige tijdtafel van Suriname-F. Oudshans Dentz). De oprichting vond in Thalia plaats en meer dan 100 jongens waren die middag aanwezig.

De eerste oefening van de Boy Scouts vond op maandag 19 september 1910 plaats. Onder leiding van sergeant de Jong werden gymnastische oefeningen gehouden en geexerceerd. Daarna werd onder leiding van de heer Gorris onderricht gegeven in het behandelen van touw en het leggen van knoppen. De heer Lobato bracht de jongens de regels van orde bij. Hoewel een afdeling 25 jongens moest hebben begon men toch met 30 jongens. De eerste openbare mars van de Boy Scouts vond op 1 januari 1911 plaats. Vier tamboers liepen vooraan om de mars op te vrolijken. Samen met de militairen en politie hebben de Boy Scouts de beginjaren van de atletieksport bepaald en toegegeven kan worden dat zij mede-grond-leggers zijn geweest van de atletieksport (zie atletiek). Ook hebben de Boy Scouts hun sporen verdiend bij korfbal (zie korfbal).

Bourne, William

Bourne, William (geb. 1876 - gestr. 2-4-45) werd op Barbados geboren en kwam omstreeks 1885 naar Suriname om zich hier voorgoed te vestigen.

William Bourne is één der grondleggers geweest van de cricketsport. Zo was hij voorzitter van Paramaribo Cricket Club (rond 1909) en was hij mede-oprichter en lid van het eerste bestuur van de Surinaamse Cricket Bond (zie cricket).

William Bourne heeft veel voor de ontwikkeling van de cricketsport in Suriname gedaan. Toen deze tak van sport rond 1933 met uitsterving bedreigd werd, loofde hij een beker uit voor het spelen van een competitie. Deze competitie stond bekend

als de Bourne Competitie (zie cricket). Op 2 april 1945 stierf deze grote cricketliefhebber op 69-jarige leeftijd.

Bouwer-Jansen, Ancika,

Bouwer-Jansen, Ancika, is een Nederlandse vrouw die zich jarenlang belangeloos heeft ingezet voor de jeugd van Houttuin.

Dankzij de inzet van haar en haar medewerkers zoals Siegfried Wolfram, Sonja Ghierdat, dhr. Ashruff, mevr. Overeem. Geert Bruinage en Celsius Hendrikson werd de jeugd van Houttuin georganiseerd en op vakkundige wijze begeleid op het gebied van de sport. Zij richtten de organisatie Houttuin op en sloten zich aan bij de Surinaamse Atletiek Bond.

Vanaf haar aankomst in Suriname in 1973 merkte zij het isolement van de jeugd van Houttuin op. Ancika die van huis physio-therapeut is en de opleiding van KNAU met specialisatie jeugdtrainingen gevolg had, besloot iets te doen. Hoewel er geen sport-noch recreatiemogelijkheden waren, organiseerde zij de jeugd. Er werden voetbalclubjes opgericht, lessen in zwemmen werden gegeven en sporten zoals atletiek, volleybal en tafeltennis werden daar bedreven.

Mevr. Marian Ackermans-Thomas speelde op het gebied van atletiek ook een belangrijke rol.

Bouwer was zo behebt met haar werk dat ze zelf op een bedeltocht ging in Nederland toen ze in 1979 daar met vakantie ging. Van Quick kreeg ze toen verscheidene sportartikelen.

Braithwaite, Walther

Braithwaite, Walther (geb. 18-11-33), heeft als cricketer veel naam gemaakt. Hij is drager van drie gouden cricketmedailles. In 1957 boekte hij zijn eerste century tegen Paramaribo (134 runs). Later scoorde hij wederom tegen Paramaribo (103) en tegen het Queens college-team van Guyana in het Snellenpark een 128 runs not out.

In 1963 verbeterde hij het Surinaams record van Jack Promes (138) in een wedstrijd tegen Paramaribo. Hij boekte 213 runs not out.

Een ander hoogtepunt in de cricketsport is het jaar 1966 toen hij in Nederland studeerde en voor de cricketclub Rood-Wit speelde. Als eerste Surinamer werd hij gekozen voor de Nederlandse nationale cricketselektie, die uitkwam tegen Oxford universiteit van Engeland. Deze wedstrijd eindigde in een draw. Als lid van Rood-Wit vestigde hij in Heemstede een Nederlandse rekord van 153 runs.

Ook als voetballer en als trainer heeft Braithwaite zijn sporen verdien.

In zijn jeugdjaren voetbalde hij voor v.v. Robinhood in Nickerie zijn geboorteplaats en toen hij naar de stad ging schreef hij zich in bij Transvaal en speelde voor het eerste elftal mee in de voorhoede. Van 1956 tot 1964 speelde hij voor de hoofdklasser Voorwaarts, eerst op het middenveld en later als linksback. Hij was zelfs twee jaar aanvoerder van Voorwaarts.

Walther Braithwaite ontplooide zich als een goede trainer en hij is trainer van het jeugdelftal en van het nationaal elftal geweest.

Mr. Bronsplein;

Mr. Bronsplein; sportterrein dat al vóór de Tweede Wereldoorlog bestond en die toen bekend stond als ‘Lanti Djari’.

In 1946 namen Frits Juda. J. Sleur en Walther het initiatief georganiseerd voetbal (met reglementen en competities) te introduceren op Bronsplein.

Tussen 1946 en 1952 werden de verscheidene competities door een werkcomité georganiseerd, maar in 1952 werd de Bronsplein Sport Bond opgericht. Het eerste bestuur bestond uit de volgende personen: P.H. Emanuels (voorzitter), R. Bleyert (onder-voorzitter), J. Sleur (secretaris), A. Holland (penningmeester). L. Wijks, F. Juda en Hooten (commissarissen).

Aangetekend kan worden dat dit sportveld in 1948 de naam van Mr. Bronsplein kreeg, genoemd naar gouverneur Brons, die van 20 september 1945 tot en met 5 juli 1948 gouverneur in Suriname was.

Bekende verenigingen van Bronsplein zijn: Ajax, Remo, Myob, Read Cirkel, Jong Atlas, Rijper Jeugd, Elto, Rosario, Hooper, Benjamin Boys, Haiti, Klein Maar Dapper, Toreno, Nautico, Arsenal, Victoria, Hercules, Rijzende Zon, Hercules e.a.

Spelers die op Bronsplein met hun voetbalcarrière zijn begonnen, zijn: Leo Kogeldans, Ludwig Mans, Humphrey en Frank Mijnals, Paul Degenaar, August Fo A Man, Leo Marcet, Erwin Sparendam, Herman Rijkaard Ewald Oniel, Bill Waterval, Wilfred Slengard, Armand Sahadewsing, Eugene Testing, Ronald Kolf, Frits Purperhart, Michel Kruin, Jacques Alex Hasselbank, Humbert Boerleider, Iwan Frankel, Wiene Schal, Ro Vanenburg, Charlie Marbach, Jules Lagadeau, Ronald Breinburg, Leo Schipper, Stanley Krenten, Frank Righters, Frans Berggraaf e.a.

Spelers die op Bronsplein met hun voetbalcarrière startten en in de ere-divisie van Nederland terecht kwamen zijn: Leo Kogeldans, Humphrey Mijnals, Frank Mijnals, Erwin Sparendam, Michel Kruin, Ro Breinburg e.a. Aangetekend kan worden dat Humphrey Mijnals zelfs in het nationaal team van Nederland terecht kwam.

Bridge;

Bridge; is een kaartspel gespeeld met 52 kaarten door vier of drie (met een blinde) personen. Bridge is een van de populairste en in zijn tegenwoordige vorm (contract bridge) meest verbreide kaartspelen ter wereld. Bridge wordt gespeeld door vier personen, die voor de duur van een robbe (speelperiode) twee vaste paren vormen. Men speelt het met 52 kaarten; ieder krijgt 13 kaarten. Indien door het bieden is uitgemaakt wie speelt (leider van het spel), moet diens partner de kaarten gerangschikt open leggen, nadat de eerste kaart is gespeeld (blinde). Terwijl zijn partner afspeelt

mag de blinde op generlei wijze beinvloeden. De leider geeft steeds aan welke kaart van de tafel bij- of uitgespeeld wordt.

Oorspronkelijk heerste veel verwarring t.a.v. de spelregels maar hierin heeft de Nederlandse Bridge Bond rond 1930 orde op zaken gesteld. Het doel van het spel is het maken van de robber, hetgeen door de puntentelling wordt bepaald. Het biedproces, dat in 1934 verscherpt werd, verhoogt de aantrekkelijkheid van het spel, vooral het Clubertson Approach Forcing System. Het doel werd nu tot een zo hoog mogelijk bod te komen, waardoor de verlies- en winstkansen veel groter werden.

Wanneer de biedende partij alles wat zij boven het contract maakt, mag meetellen, spreekt men van auction bridge. Om het sportieve element te versterken heeft men een matchspel voor viertallen ontworpen, dat gelegenheid biedt tot competitiewedstrijden.

Bridge is ontstaan uit Whist, waarvan de geschiedschrijving teruggaat tot 1529. Bridge stamt uit Zuidoost-Europa en reeds in de 19e eeuw en misschien nog eerder stond het in Rusland als Vint en in Turkije als britch bekend.

Rond 1880 werd het in Frankrijk gespeeld als khedive, daarna werd het via diplomatenkringen snel verbreid. In 1925 introduceerde Harold S. Vanderbilt een aantal vernieuwingen o.a. een geheel nieuwe scoretafel. Het nieuwe spel werd contractbridge genoemd en wordt heden ten dage nog steeds zo gespeeld.

Vooral dankzij het Amerikaanse echtpaar Culbertson werd bridge sindsdien zeer populair. In 1930 publiceerde Culbertson zijn beroemde Blue Book, de basis voor alle latere ontwikkelingen op theoretisch gebied.

Het eerste wereldkampioenschap werd gespeeld in 1935. In 1958 werd de Wereld Bridge Federatie opgericht. In Nederland werd bridge omstreeks 1930 populair, vooral onder invloed van de broers Frits en Ernst Goudsmit. De Nederlandse Bridge Bond werd in 1930 opgericht en het zou niet lang meer duren of ook het bridgespel zou in Suriname geintroduceerd worden.

In de begin dertiger jaren werd het bridgespel al in Suriname bedreven en werd het door Nederlanders in Het Park geïntroduceerd. Van een echte competitie was er in die dagen nog geen sprake, maar met de komst van Roohé (1934) naar Suriname werd door Het Park voor haar leden, aspirant-leden en hun dames een tournooi georganiseerd.

Er werd paarsgewijs (team of two) en volgens het Schevenings wedstrijdsysteem gespeeld. Tegen dezelfde tegenstanders werden 4 spelen gespeeld, het eerste met niemand kwetsbaar, het tweede en derde spel met de respectievelijke partijen kwetsbaar en het vierde met beide partijen kwetsbaar.

Op zaterdag 29 december 1934 werd dit tournooi in Het Park georganiseerd en het mag beschouwd worden als de eerste bridge competitie die in Suriname georganiseerd werd.

De prijzen O-W en N-Z werden respectievelijk door H. da Costa/E. Wijngaarde en de heer en mevr. Roohé ge-

wonnen. De tweede prijzen gingen naar A. Alberga/G. van der Schroeff en dr. J. Raatgever/Erwin de Vries. Na afloop van dit tournooi werd door de eerste prijswinnaars 8 partijen gespeeld om een zilveren beker, die door Hans Fernandes (Gelukkige Dag) was uitgeloofd. Het echtpaar Roohé kwam als winnaar uit de bus.

Ondanks het succes van dat tournooi kwam het bridgespel toch niet tot ontplooiing. Er werden wel enkele tournooien in Het Park georganiseerd, maar ze bleven slechts in besloten verband. Ook het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog zorgde voor wat slapte. Na de Tweede Wereldoorlog pas werd op zaterdag 21 januari 1950 in Het Park een bridge-drive georganiseerd, waaraan 40 deelnemers participeerden. Er werd gespeeld volgens het Schevenings systeem en de deelnemers werden in twee groepen verdeeld.

Van groep A waren de winnaars richting O-W de heren Adriaan de Vries en Meyers. Het koppel Kamerbeek en Meerkamp van Emden werd tweede.

Bij richting N-Z werd het echtpaar F Salomons eerste en het echtpaar de Groot tweede. In groep B werden bij richting O-W de heren Marengo en Pool eerste, terwijl mevr. Crena Uiterwijk en de heer Wijnhoven de tweede plaats in de wacht sleepten.

Bij richting N-Z veroverde het echtpaar Specken de titel, terwijl de heren Radhakisun en Steins zich tevreden stelden met de tweede plaats. Vermeldenswaard is dat de heren Marengo en Pool de beste score behaalden en daarom mochten zij uit de vele prijzen de eerste keus maken. Door het succes van deze bridge-drive besloten de organisatoren meerdere malen in het jaar zo'n drive te houden.

Op uitnodiging van de Officiersclub (O.C.) nam in augustus 1951 een zevental paren van Het Park (H.P.) deel aan een bridgetournooi tegen eerstgenoemde vereniging.

Er werd volgens het Schevenings systeem gespeeld. Het Park won met 27-15.

De heren Marengo en Pool (H.P.) wonnen de eerste prijs in de N-Z richting, terwijl het echtpaar Crena Uiterwijk (O.C.) de tweede plaats in beslag nam. In de O-W richting gingen de heren de Koning en Groenedijk (H.P.) met de eer strijken, terwijl het echtpaar Specken (O.C.) de tweede plaats bezette.

Op initiatief van enkele leden van de zwemvereniging Oase werd in 1953 de eerste viertallen bridge-competitie georganiseerd. De verenigingen die hieraan deelnamen waren Het Park, Officiersclub, Dolfijn, Kwie Kwie en Oase. De eerste zitting, waarbij alle deelnemers aanwezig waren, vond op 20 juni 1953 in Het Park plaats. Wel liefst 22 viertallen namen aan dit tien weken durende tournooi deel.

Dit tournooi eindigde op 22 augustus 1953 en Het Park kwam als winnaar uit de bus en werd de eerste viertallen kampioen van Suriname en bovendien kampioen in alle klassen.

Door deze goede ontwikkeling binnen het bridgespel was de tijd rijp voor een bond en op 18 februari 1954 werd de Surinaamse Bridge Bond opgericht.
In 1954 werd ook nog het eerste nationale parenkampioenschap gehouden. De resultaten waren als volgt:

Groep 1	Wijnhoven/Douglas	56,44%
	Stallaert/v.d. Meulen	54,88
	Dennert/Lepelblad	54,08

Groep 2	Specken/Specken	57,37
	Salomons/Salomons	57,25
	De Moor/De Moor	53,85
Groep 3	Mevr. Malmberg/Mevr. Leckie	54,05
	Loning/Loning	54,05
	Van Eyck/Monkou	53,93
Groep 4	Mevr. Koenen/Denz	56,75
	Prijs/Witteveen	55,24
	Heerenveen/Monpellier	
Groep 5	De Vries/De Vries	56,9
	De Haas/De Haas	56,0
	Putters/Hageman	52,6
Groep 6	Verwey/mevr. Roose	
	Nagel/Nagel	
	Vermeulen/Vermeulen	

De eerste viertallen-competitie om het landskampioenschap van Suriname werd door de Surinaamse Bridge Bond in 1954 georganiseerd. In augustus kwam deze competitie ten einde en de eerste viertallen kampioen werd de Officiersclub, die vertegenwoordigd werd door de heren Douglas, Wijnhoven, Stallaert en van der Meulen. De Officiersclub won als volgt:

Groep 1	Officiersclub	15 punten
	Park 1	13 punten
	Park 2	12 punten
	Dolfijn 1	11 punten
	Kwie Kwie	6 punten
Groep 2	Oase 12	punten
	Officiersclub	9 punten
	Onder-officiers	7 punten

Groep 1 speelde 10 wedstrijden en groep 2 speelde er 8.

Groep 3	(8 wedstrijden)	
	Kwie Kwie 3	11 punten
	Oase 3	11 punten
Groep 4	(10 wedstrijden)	
	Oase 5	16 punten
	Dolfijn 5	12 punten
	Dolfijn 6	11 punten

Hoewel er in de vijftiger jaren een goede start gemaakt was met het bridgespel, kan niet gezegd worden dat de ontwikkeling zich in de jaren '60 voortzette. Behalve de bekercompetities, de paren- en viertallen tournooien, die wel regelmatig plaatsvonden, bleef het bridgespel een geïsoleerde positie behouden. Een kort overzicht uit

deze periode is:

Viertallen competitie 1960	
Monkou/Van Eyck/Meyer/Van Eyck	12 punten
Winnaars van de bekercompetitie 1963	
1. Fernandes/Mej. Gummels	1071 punten
2. Alberga/Pool	1071 punten
3. Wijnhoven/Huizinga	1062 punten
26 april 1964	
Groep A Officierssociëteit	46 punten
Groep B Spes Patriae	78 punten
11 mei 1964 wisselbekercompetitie	
Wijnhoven/Van der Meulen	345,5
December 1964 parenkompetitie	
Wijnhoven/Van der Meulen	579
Parencompetitie 1965	
Van Eyck/Koppel	504
12 november 1966 liefdadigheidsbridge drive Mevr. Koppel/Blufpand	189
Parencompetitie 1966	
H. Pool/Meyer	468
Mollen/Sedney	466
Viertallencompetitie 1967	
Gutz/Leeuwin/Tjon/Muskiet	97

In de zeventiger jaren vond wel een gestadigde ontwikkeling plaats. Suriname maakte internationaal kontakt en zodoende werd een doorbraak geforceerd.

Zo vond op zondag 29 december 1973 een belangrijke gebeurtenis in het Rode Kruisgebouw plaats. Voor de eerste maal in de bridge-historie nam Suriname aan een interland deel. Op die dag vond namelijk een interland tussen Suriname en Frans Guyana plaats. Suriname won dit tournooi met 15-6.

In de periode 1973-1975 kwam Suriname vijfmaal uit tegen Frans Guyana. De onzen wonnen 3 van deze ontmoetingen.

In 1976 werd voor de eerste maal een internationale tournooi georganiseerd, waaraan alle drie Guyana's deelnamen. Dit tournooi werd van 17-19 april 1976 in Suriname georganiseerd. Het verloop van dit tournooi was als volgt:

Suriname - Guyana	35-5

Suriname - Frans Guyana	2-34
Frans Guyana - Guyana	25-15

Frans Guyana kwam zodoende als winnaar uit de bus. In januari 1977 werd Hans Prade gekozen als voorzitter van de Surinaamse Bridge Bond en samen met zijn bestuursleden zou hij voor de internationale doorbraak zorgen. De eerste doelen van dit bestuur waren namelijk aansluiting te zoeken bij de Olympic Bridge Federation en de World Bridge Federation en deze doelen werden hetzelfde jaar gerealiseerd.

Tijdens de bridge kampioenschappen 1977 zorgde het dameskoppel De Boey/d'Hollosy voor sensatie, daar zij op donderdag 21 februari 1977 het eerste dameskoppel werd in Suriname dat parenkampioen werd.

Op vrijdag 6 mei 1977 vertrok een selektie van Suriname naar Aruba voor deelname aan de voorronde van het wereldkampioenschap bridge. Te Aruba werden gedurende 10 dagen wedstrijden van de zone Midden-Amerika en het Caraibisch Gebied gespeeld. Het was de eerste maal dat ons land aan dit tournooi deelnam en ook kan aangetekend worden dat het de eerste maal was dat Midden-Amerika en het Caraibisch Gebied als een zelfstandige zone werden beschouwd. De overige zones zijn Azië, Europa, Noord-Amerika en Afrika.

De Surinaamse delegatie bestond uit de volgende personen: Piet en Waded Sonneveld, Paul Kappel, Ewald Muskiet en 1t. kolonel Hein Leeuwin. Suriname eindigde op de 12de plaats. Winnaar van dit tournooi werd Venezuela.

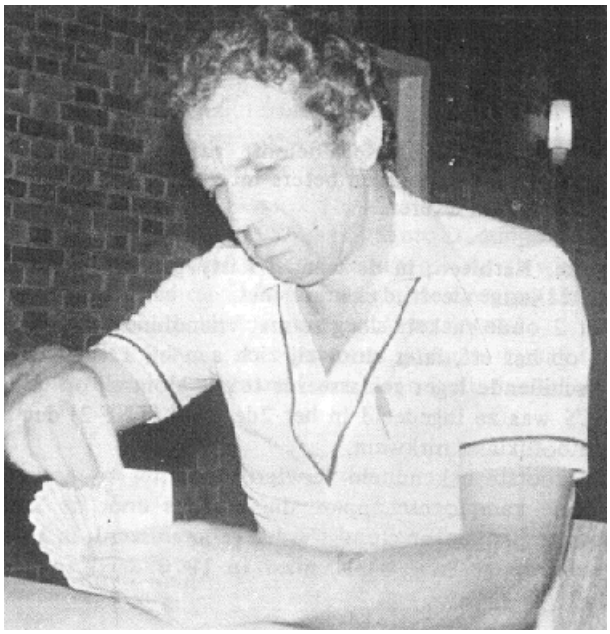

Piet Sonneveld (foto De Ware Tijd)

Op 23 september 1980 vertrok een bridge-delegatie naar Valkenburg (Nederland) om van 28 september tot 10 oktober deel te nemen aan de Bridge Olympiade. Voor het eerst nam Suriname aan een Bridge Olympiade deel. De Surinaamse selektie bestond uit: Piet en Waded Sonneveld, H. Vos, G. Elias, E. Muskiet en S. Tjon A Tsoi. Suriname werd tijdens dit tournooi gediskwalificeerd, daar zij weigerde uit te komen tegen Zuid-Afrika, vanwege het rascistisch systeem in dat land.

In 1983 won Suriname voor de derde maal de wisseltrofee van de inter-Guyanese bridge kampioenschappen en werd eigenaar van deze trofee. Een overzicht van de gespeelde inter-Guyanese Bridge kampioenschappen is als volgt:

jaar	**gespeeld te**	**winnaar**
1979	Georgetown	Guyana
1980	Kourou	Suriname
1981	Paramaribo	Frans Guyana
1982	Georgetown	Suriname
1983	Kourou	Suriname
1984	Paramaribo	Guyana

In november 1984 vertrok een bridgeploeg naar Washing-

ton D.C. om deel te nemen aan de Bridge Olympiade. De Surinaamse ploeg bestond uit Piet en Waded Sonneveld, George Elias, Jiawan Adhin en Siesen Tjon A Tsoi (reserve).

Er namen 54 landen aan dit tournooi deel en Suriname eindigde op de 39ste plaats.

In juni 1985 nam Suriname deel aan de Centraal Amerikaans en Caraibische Bridge kampioenschappen te Martinique. 13 landen namen hieraan deel en Suriname behaalde een 5de plaats. Het was de beste klassering van een bridge team uit ons land tijdens deze wedstrijden. In het verleden bereikten onze teams steeds een 8ste plaats.

De eindklassering was; Venezuela (284 punten), Columbia (238), Guaduloupe (223), Trinidad (232), Suriname (209).

Het Surinaams bridgespel belooft, gezien de ontwikkelingen, in de 90'er jaren betere internationale prestaties te zullen gaan leveren.

Burke, Kathleen;

Burke, Kathleen; in de wandel Kitty genoemd maakte op 11-jarige leeftijd kennis met de badmintonsport. Met 2 oude rackets sloeg ze met vriendinnen een balletje op het erf, later sloot zij zich aan bij TNF. Via de verschillende lager geklasseerde teams klom zij op en in 1975 was ze ingedeeld in het 2de team (TNF-2) dat in de hoofdklasse uitkwam.

De grootste bekendheid verwierf zij echter bij de individuele kampioenschappen, die jaarlijks door de Surinaamse Badminton Bond werden georganiseerd. In 1975 veroverde ze twee titels, maar in 1976 deed ze daar een schepje bovenop. Ze behaalde in de klasse tot en met 15 jaar alle drie titels en in de leeftijdsgroep tot en met 18 jaar werd ze dubbel- en gemengd-dubbelkampioene. Een week later kompleteerde zij haar prijzen met het dubbelkampioenschap bij de senioren. In totaal behaalde Kathleen van de 6 kampioenschappen 5 titels en één semi-kampioenschap, iets wat niemand eerder had gepresteerd. In haar latere jaren zou Kathleen Burke meer bekendheid gaan genieten in de volleybalsport.

Kathleen Burke (foto K. Burke)

G

Cacso:

Cacso: Central American and Caribbean Sports Organisation is een regionale sportorganisatie voor Centraal Amerika en het Caraibisch Gebied. Zij erkent het I.O.C. en onderschrijft de Olympische idealen met het doel de bevordering van vriendschap, eenheid en lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn van de bevolking in Centraal Amerika en het Caraibisch Gebied. De Cacso werd in 1926 opgericht en is daarmee de oudste regionale sportorganisatie. Haar voornaamste taak is de organisatie van de Cacso-spelen (zie Cacso spelen).

Cacso-spelen;

Cacso-spelen; vierjaarlijks terugkerend sporttournooi voor Centraal en Midden-Amerika. In 1970 nam Suriname voor de eerste maal deel aan de Cacso spelen. In dat jaar werden wij vertegenwoordigd door de atleten John Veira (zie John Veira) en Henry Borger. Op het nummer hink-stap-sprong bereikte John Veira een afstand van

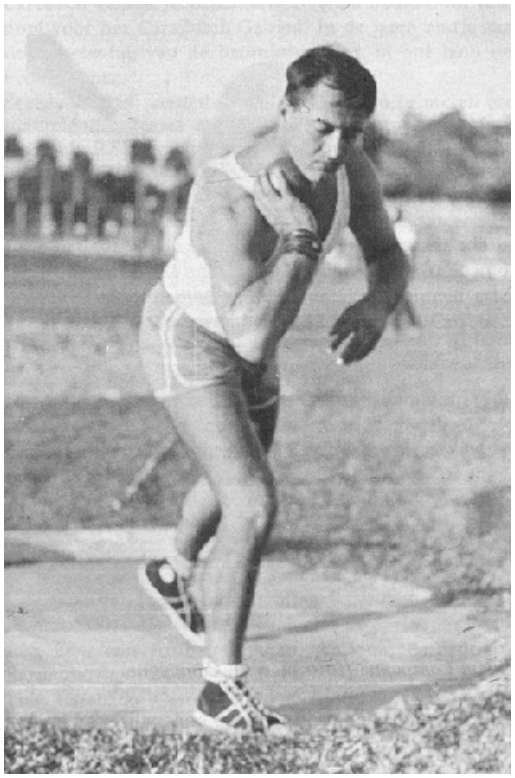

Henry Borger (foto De Ware Tijd)

15,27m. Hoewel hij met deze prestatie slechts vierde werd, vestigde hij daarmee een nieuw Surinaams record en werd hij bovendien de eerste Surinamer die tijdens hink-stap-sprong de 15m grens passeerde.

Henry Borger stootte tijdens kogelstoten 14,66m om hiermee een vijfde plaats te bezetten. Op het nummer discuswerpen bereikte hij een afstand van 46,56m en

vestigde een nieuw Surinaams record. Hij viel echter niet in de prijzen. Aangetekend kan worden dat deze spelen te Panama City werden georganiseerd.

Tijdens de spelen van 1974 die te Santo-Domingo plaatsvonden, nam Suriname met judoka's, atleten en wielrenners deel. De judoka's waren Ricardo Elmont (zie Ricardo Elmont) en Iwan Bansia (zie Iwan Bansia).

De atleten waren Hanna Rosheuvel, Orlanda Lynch (zie Orlanda Lynch) en Eduard Pirau. Iwan Baak en een zekere

Cacso-selektie 1974
Achter (v.l.n.r.): ?, Arnold Lobman, Iwan Bansia, premier Henk Arron, prof. Baltus Oostburg.
Midden: Ricardo Elmont, ?, Orlanda Lynch, Dick Staphorst.
Voor: Eduard Pirau, Hanna Rosheuvel, ?.
(foto De Ware Tijd)

Marcel waren de wielrenners.

Ricardo Elmont leverde de opvallendste prestatie door in de midden gewichtsklasse (70-80kg) brons te veroveren. Met deze prestatie werd hij de eerste Surinamer die tijdens de Cacso-spelen een medaille veroverde.

De spelen van 1978 werden te Medellin (Columbia) georganiseerd. Suriname werd door een nog grotere delegatie vertegenwoordigd. De Surinaamse delegatie bestond uit Orlanda Lynch, Wilfred Burgos en Gerold Pawirodi-

kromo (zie Gerold Pawirodikromo). De judoka's waren Ricardo Elmont, Helio Tsai A Hoen, John Kohinor, Lucien Snip en Ricky Stutgard.

800m prijsuitreiking 1978
Links: Gerold Pawirodikromo, rechts: Alberto Juantoreno; tweevoudig Olympisch kampioen 1976.

(foto G. Pawirodikromo)

De volleyballers bestonden uit jongens als Paul de Baas en Frank Judell. De prestaties van de volleyballers waren beneden niveau, onze ploeg verloor van Puerto Rico, de Nederlandse Antillen, Venezuela en Cuba met 0-3. In de verliezerspoule verloren ze van Guatemala met 2-3. De judoka's moesten zich tevreden stellen met twee vierde plaatsen, namelijk in het half-lichtgewichtsklasse (Ricky Stutgard) en het half-middengewichtsklasse (Ricardo Elmont).

Het was Gerold Pawirodikromo die de eer van Suriname redde door op 17 juli 1978 op de 800m zilver te veroveren in een tijd van 1:47.46 min. Gerold werd hiermee de eerste Surinamer die tijdens de Cacso spelen een zilveren medaille veroverde.

Medellin '78 kreeg een staartje, daar enkele volleyballers zich aldaar misdroegen en terug in Suriname werd tenminste één voor zijn leven geschorst. De gehele Surinaamse volleybalwereld kwam in opstand, waardoor de Suvobo genoodzaakt was deze straf terug te trekken. In 1982 lag het in de bedoeling een ploeg van 80 man naar Havanna (Cuba) te sturen, maar vanwege financiële problemen werd de ploeg tot 17 man gebracht. Dennis Malone (zie Dennis Malone), Jegney Barron en Sammy Monsels (zie Samuel Monsels) waren de atleten, terwijl de judoka's Lucien van Leeuwaarde en Winston Currie waren. Als zwemmers gingen mee Pauline Nesty (zie Pauline Nesty), Hugo Goossen (zie Hugo Goossen), Guno van der Jagt en Deborah Cheng (zie Deborah Cheng). Lucien van Leeuwaarde (zie Lucien van Leeuwaarde) kreeg brons in de midden-gewichtsklasse. Sammy Monsels werd met 10.61 sec. 7de op de 100m, terwijl Dennis Malone met 10.8 sec. al in de halve finale was uitgeschakeld. Op de 5000m werd Jegney Barron 9de met 16:03. 92 min., terwijl

hij op de 10.000m een nieuw Surinaams record vestigde met 33:49.73 min. en 7de werd.

De prestaties van de zwemmers waren nihil.

Nog nooit eerder is er zo'n grote sport-delegatie naar het buitenland vertrokken als in 1986. Er werden niet minder dan 80 sporters naar Santo Domingo gestuurd. In deze delegatie zaten een heren en een dames volleybalploeg, atleten, schutters, judoka's en zwemmers.

Het was onverstandig zo'n grote ploeg naar Santo Domingo te sturen, daar slechts één medaille veroverd werd en de deskundigen al van tevoren wisten dat vele van onze sporters op een veel lager niveau waren dan het niveau van de Cacso-spelen.

Anthony Nesty (zie Anthony Nesty) won op de 100m vlinderslag met 56.09 sec. goud voor Suriname, hiermee werd hij de eerste Surinamer die een gouden medaille veroverde tijdens de Cacso-spelen. Hij werd dat jaar uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

Campagne, Willem, Hendrik

Campagne, Willem, Hendrik (geb. 24-5-1891), was zoon van een Indiaans vader, uit het dorp Mata die zich in Paramaribo had gevestigd en een negerin als moeder. Bij zijn scholing en verdere ontwikkeling werd hem veel bijstand verleend door de fraters van Tilborg van de Bonifacus parochie.

Willem Campagne (foto mevr. I. Campagne)

Willem Campagne was van beroep onderwijzer en in deze hoedanigheid heeft hij veel bekendheid genoten in Suriname.

Op 26 november 1902 maakte hij een verdrinkingsdrama mee waarbij een man verdronk en hij beloofde zichzelf

dat zo lang hij er iets aan kon doen, dit niet meer zou gebeuren. Samen met enkele vriendjes begon hij te trainen en doken ze met water gevulde flessen in de Domineekreek op en probeerden ze elkaar aan wal te slepen. Uit zijn sociale bewogenheid werd hij ertoe gebracht om bij de Poelepantje, waar hij geboren en getogen was, vele jaren kinderen uit alle lagen van de bevolking bij elkaar te brengen om recreatief bezit te zijn door het beoefenen van de zwemsport in de Domineekreek aldaar (zie zwemmen).

In die dagen (omstreeks 1911-1918) was er geen enkel zwembad in Suriname. Willem Campagne en William Kraan waren de eerste zweminstrukteurs in Suriname en een ieder die vóór 1945 heeft leren zwemmen is persoonlijk door deze zwemmeesters of door hun bemoeienis getraind. Vandaar dat hij samen met William Kraan beschouwd mag worden als de geestesvader van de Surinaamse zwemsport (zie zwemmen).

Willem Campagne voerde de schoolslag en de crawl in, welke hij had afgekeken van de Hollandse soldaten. Om zijn nagedachtenis te eren is de Zinniaschool van naam veranderd en is naar hem genoemd. Ook werd de straat die gevormd werd na het dempen van de Domineekreek en die voor de verbinding zorgt tussen de Van Hogerhuysstraat en de Wanicastraat naar hem genoemd.

Carebaco games;

Carebaco games; jaarlijks terugkerende badminton tournooi voor het Caraibisch Gebied. In de jaren zestig nam de beoefening van de badmintonsport in ons land een hoge vlucht.

Steeds sterker werd de roep de krachten te meten met buitenlandse teams en in 1968 was het zover, Magic Stars en RSL brachten in kombinatie-verband een bezoek aan Trinidad. Niet lang hierna vond er een krachtmeting plaats tussen de badmintonvereniging Paramaribo en een Guyanese selektie. De gelegde kontakten werden door het toenmalig bestuur van de Surinaamse Badminton Bond opgepakt en zo kregen wij in 1970 Trinidad op bezoek. De uitdieping van de kontakten leidden ertoe dat er van 20-22 november 1982 ‘The first Caribbean Quadrangular Series’ georganiseerd werden (zie Badminton).

De deelnemers waren Trinidad, Guyana, Jamaica en Suriname. Tijdens dat tournooi werd de kiem gelegd voor de Caraibische badmintonkampioenschappen en in 1972 te Kingston (Jamaica) vond de inauguratie van de Caribbean Regional Badminton Confederation (Carebaco) plaats. De toenmalige voorzitter van de Surinaamse Badminton Bond, Ro Pocornie, werd de eerste vice-voorzitter en later voorzitter van de Carebaco.

In 1974 bestond Carebaco uit 4 lidlanden: Suriname, Trinidad, Guyana en Jamaica. Naast de oprichters sloten zich later aan Aruba, Curaçao, Antiqua, Barbados en Bermuda.

The Carebaco Games werden jaarlijkse terugkerende kampioenschappen die onderverdeeld zijn in een landenen een persoonlijke klassement.

In het beginne waren zij alleen voor senioren bestemd, maar in 1976 werd aan de spelen ook een juniorentournooi toegevoegd.

Suriname organiseerde de Carebaco games in 1973, 1978 en 1984.

Hoogtepunten van de Carebaco games zijn:

1972

Suriname werd semi-kampioen, na Jamaica en Romeo Caster werd de eerste heren-enkel Caraibisch kampioen (zie Romeo Caster).

1973

Suriname werd wederom semi-kampioen en Romeo Caster prolongeerde zijn heren-enkel titel. Samen met Lilian Bendter werd hij ook nog semi-kampioen gemengd-dubbel.

1974

Suriname werd semi-kampioen en Romeo Caster behaalde bij de heren-enkel wedstrijden het semi-kampioenschap.

1975

Suriname werd semi-kampioen. Roel Sjauw Moek en Otmar Kersout werden kampioen heren-dubbel, terwijl Walther Illes samen met Lilian Monsanto semi-kampioen gemengd-dubbel werd.

1976

Voor de eerste maal werden ook wedstrijden voor junioren georganiseerd. Suriname werd bij de senioren semikampioen, terwijl ze bij de junioren demi-kampioen werd. In de seniorenklasse werden Roel Sjauw Moek en

Carebaco team (1976)
Staand (v.l.n.r.): Artie Kersout, *Reginald Chin-Jong. Ruben Ratin*, *Romeo Caster*, *Diana Uiterloo*, *Sonja Leckie.*
Knielend: Armand Vliet, *Amernath Jhinkoerai*, *coach Willy Axwijk*, *Ivy Wongsodimedjo*, *Kathleen Burke*.

Otmar Kersout heren-dubbel kampioen. Semi-kampioen heren-enkel werd Regie Chin Jong en semi-kampioen dames-dubbel werd het team Sonja Leckie/Diana Uiterloo. Bij de junioren werd semi-kampioen dames-enkel I. Wongsodikromo, terwijl ze samen met Kathleen Burke brons won tijdens de dames-dubbelwedstrijden. Een bronzen medaille veroverde het team A. Vliet/A. Jhinkoerai tijdens de heren-dubbelwedstrijden.

1977

De Carebaco spelen moesten dat jaar op Aruba georganiseerd worden, maar vanwege technische problemen vonden ze geen voortgang.

1978

Zowel bij de junioren als bij de senioren behaalde Suriname het semi-kampioenschap. Wat de individuele kampioenschappen betreft, werden de volgende resultaten geleverd.

Junioren: Mike van Daal won zilver tijdens de herenenkel, heren-dubbel (samen met H. Breide) en gemengddubbel (samen met Ann Watkin). Ann Watkin won bovendien goud tijdens de dames-enkelwedstrijden en zilver tijdens de dames-dubbelwedstrijden (samen met Anita de Landes).

Senioren: Heren-enkel semi-kampioen werd Regie Chin Jong. Sonja Leckie werd dames-enkel semi-kampioene. Roel Sjauw Mook en Otmar Kersout semi-kampioen heren-dubbel, terwijl Diana Uiterloo en L. Sjauw Mook

Diana Uiterloo (foto De Ware Tijd)

met het goud tijdens de dames-dubbelwedstrijden naar huis gingen.

1979

Suriname tweemaal semi-kampioen.

Senioren:	Otmar Kersout 3de (heren-enkel)
	Roel en Emanuel Sjauw Mook 2de (heren-dubbel)
	Loes en Emanuel Sjauw Mook 2de (gemengd-dubbel)
Junioren:	Mike van Daal 1ste (heren-enkel)
	Stuart Klint en Roy Ringeling 2de (heren-dubbel)
	Sherita Breidel en Dominique Jong Tjien Fa 3de (dames-dubbel)

1980

Suriname werd semi-kampioen (senioren) en demi-kampioen (junioren).

Senioren:	Otmar Kersout en Emanuel Sjauw Mook werden 2de (heren-dubbel)
	Diana Uiterloo en Irene Haynes werden 2de (dames-dubbel)
Junioren:	Hedwig de la Fuente en John Sno werden 1ste (heren-dubbel)

1981

Dit jaar werden de spelen op Trinidad gehouden. Tijdens het landenklassement behaalde Suriname bij de senioren het semi-kampioenschap. De onzen namen niet deel aan de individuele wedstrijden, daar tijdens de loting Trinidad bevoordeeld werd. Suriname toonde haar misnoegen en uit protest nam ze niet deel aan de individuele wedstrijden.

1982

Suriname werd tweemaal semi-kampioen

Senioren:	Olivia Wijntuin werd 2de (dames-enkel)
	Mike van Daal en Diana Uiterloo werden 3de (gemengd-dubbel)

Junioren	Hedwig de la Fuente werd 1ste (heren-enkel)
	Hedwig de la Fuente en Steve Nobibux werden 1ste (heren-dubbel)
	Hedwig de la Fuente en Sherida Ramzan werden 1ste (gemengd-dubbel)

1983

De spelen werden te Aruba georganiseerd. Voor de eerste maal behaalde Suriname bij de senioren het kampioenschap. Deze overwinning was echter iet wat geflatteerd, daar Jamaica geen seniorenploeg naar deze spelen had gezonden. Van 1972-1982 was Jamaica steeds weer kampioen geworden.
De junioren werden tweede. De prijswinnaars tijdens de individuele wedstrijden waren:

Junioren:	Joan Jong Pian Kie 1ste (dames-enkel)
	Joan Jong Pian Kie en Carmen Partoredjo 1ste (dames-dubbel)
	Joan Pian Kie en Steve Nobibux 1ste (gemengd-dubbel)
	Wendy Sardjo en Steve Nobibux 1ste (heren-dubbel)
Senioren:	Mike van Daal 2de (heren-enkel)
	Mike van Daal en Hedwig de la Fuente 2de (heren-dubbel)
	Mike van Daal en Diana Uiterloo 2de (gemengd-dubbel)
	Sonja Leckie en Ivy Wongsodimedjo 2de (dames-dubbel)
	Rinia Haynes en Diana Uiterloo 3de (dames-dubbel)
	Ray Chin Jong en Sonja Leckie 3de (gemengd-dubbel)

1984

Suriname werd zowel bij de senioren als de junioren kampioen. Het was de eerst maal dat de junioren kampioen werden. De junioren ploeg bestond uit Steve Nobibux, Fayaz Nazir, Audry Paworonadi en Carmen Partoredjo.

Senioren:	Mike van Daal 1ste (heren-enkel)
	Mike van Daal en Clyde van Daal 1ste (heren-dubbel)
Junioren:	Audrey Pawironadi en Carmen Partoredjo 1ste (dames-dubbel)
	Carmen Partoredjo en Steve Nobibux 1ste (gemengd-dubbel)

Caster Romeo

Caster Romeo (geb. 2-1-40, gestr. 2-1-78): begon met de badmintonsport in 1958 te Paranam.

Van 1960-1964 was hij al de ongekroonde koning van deze tak van sport in Suriname. Hij kwam voor Magic Stars uit en met deze club werd hij enkele malen clubkampioen. Hij werd negenmaal heren-enkelkampioen en werd in 1972 de eerste heren-enkel Caraibisch kampioen (zie badminton en zie Carebaco games). In 1973 veroverde hij de Caraibische titel voor de tweede maal. Hij werd meerdere malen heren-dubbel kampioen (1965, '67, '68 en 1969) en gemengd-dubbelkampioen (1965, 1967 en 1968).

Vanwege zijn prestaties werd hij door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname in 1971 uitgeroepen tot ‘sportman van het jaar’ (zie sportman van het jaar).

Op 2 januari 1978 (zijn jaardag) stierf Romeo Caster plotseling aan een hartaanval en hierdoor had de Surinaamse badmintonsport één van haar grootste spelers verloren.

Cheng Deborah;

Cheng Deborah; begon al op haar zevende jaar met wedstrijdstrijdzwemmen en met haar elfde jaar behoorde zij al tot de top van Suriname. Zwemmen heeft ze in Parima geleerd, toen zij al op 3-jarige leeftijd door haar ouders naar dit zwembad werd gebracht. Later werd ze lid van De Dolfijn.

Deborah Cheng werd eerst getraind door Galdys Simons en Chris van Lierop. In 1977 vertegenwoordigde ze haar vereniging tijdens de clubkampioenschappen en nam in de A-groep (10 tot 12-jarigen) aan de wedstrijden deel. Op de nummers vlinderslag, borstcrawl en rugslag werd ze eerste en tijdens de nationale kampioenschappen van dat jaar won ze tweemaal goud en tweemaal zilver.

Aangetekend kan worden dat ze in 1976 met haar 9 jaar de jongste was die deelnam aan de zwemmarathon; ze werd twintigste.

In 1978 kwam ze beter voor de dag tijdens deze marathon daar ze alle dames versloeg en de eerste prijs veroverde.

In 1986 werd ze in het algemeen klassement heren en dames met een tijd van 2:31. 26 min. eerste en werd met deze prestatie de eerste vrouw die de zwemmarathon overall won (zie zwemmarathon).

Chin, Johan,

Chin, Johan, begon in 1949 te biljarten in de toenmalige Colabas van de heer Vriendwijk aan de Keizerstraat, samen

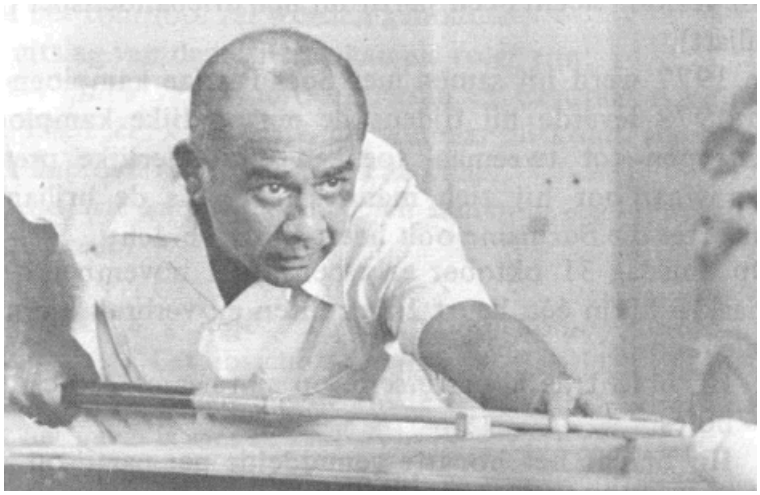

Johan Chin (foto De Ware Tijd)

met jongens als Waldi en Paul van Gelder, Eliuszoon en Eugene Balschen 'bochel'.

Ze betaalden 30 cent voor een half uur en speelden om een popsicle. Later ging hij spelen in Bodega en in de Chinese club Kooi Tjien Foei aan de Herenstraat.

In 1951 moest Chin voor zijn werk naar Nickerie en in 1952 speelde hij daar zijn eerste tournooiwedstrijd. Enkele sterke stadsbiljarters te weten Iwan en Andre Kaersenhout en Ako Chin A Hing, kwamen op uitnodiging naar Nickerie, waar ze het opnamen tegen een team van Nickerie. De Nickeriaanse ploeg bestond uit Asang Tjon Tjauw Liem, Johan Li Piang en Johan Chin. De stadsploeg won dit tournooi.

In 1953 won Chin een tournooi in Nickerie en dat jaar nam hetzelfde Nickeriaanse ploeg van 1952 (.m.u.v. Li Piang) het op tegen Paul Indiaan en Helderman van Wageningen. Dit tournooi eindigde in een draw.

In 1960 keerde Chin naar de stad terug en werd toen lid van de jongerenvereniging Spes Patriae. In die dagen speelde hij regelmatig met Frank Adams en Iwan Kaersenhout en kreeg hierdoor de kunst van het biljarten onder de knie.

In 1969 nam hij voor de eerste maal aan een groot tournooi deel. Het Park organiseerde namelijk het clubtournooi en behalve deze club, namen ook deel de Politie, de Kaderclub, Militairen en de PWO. Chin speelde samen met Iwan Kaersenhout en Buitenman voor de Kaderclub. Het Park, bestaande uit Verwey, Aksel en Erwin de Vries, werd kampioen.

Tussen 1969 en 1974 werden er geen wedstrijden meer georganiseerd, maar in 1974 organiseerde het comité onder leiding van Eugene Brohim de persoonlijke kamppioenschappen. Johan Chin werd toen voor de eerste maal landskampioen (zie biljart).

In 1975 behaalde Spes Patriae het clubkampioenschap en deze vereniging werd vertegenwoordigd door Johan Chin, Frank Adams en George Benjamin. De persoonlijke kampioenschappen van 1976 brachten voor Chin wederom het kampioenschap. Paul Chin A Foeng werd net als in 1974 wederom tweede en Iwan Kaersenhout bezette de derde plaats.

In januari 1977 nam hij voor de eerste maal deel aan internationale wedstrijden. Op Curaçao versloeg hij alle sterke biljarters en won al zijn partijen in de libre-klasse.

Hij verloor slechts één partij bij het driebandenspel (zie biljart).

In 1977 werd hij samen met Spes Patriae kampioen en in 1978 leverde hij tijdens de persoonlijke kampioenschappen tot tweemaal toe een uitzonderlijke prestatie, waardoor hij zich manifesteerde als de briljanste biljarter die Suriname ooit heeft voortgebracht.

Op dinsdag 31 oktober en woensdag 1 november 1978 maakte hij in één beurt 200 punten en verbrak hiermee vele records:

- Hij bracht de hoogste serie op zijn naam: 200 caramboles
- Hij bracht het hoogste gemiddelde per partij op zijn naam: 200 caramboles
- Hij bracht het hoogste gemiddelde (moyenne) van 23,74 caramboles op zijn naam
- Hij werd de eerste Surinamer die tijdens officiële wedstrijden in 1 beurt uitspeelde en wel tot tweemaal toe.

Vermeldenswaard is dat hij in 1979 (vrijdag 30 november) tijdens die landskampioenschappen in één beurt 250 caramboles maakte en wederom alle records verbrak. In 1979 werd Johan Chin uitgeroepen tot ‘sportman van het jaar’ (zie sportman van het jaar).

Vermeldenswaard is wel dat een serie van 250 caramboles niet de hoogste is die Chin haalde, daar hij in 1977 tijdens het Bruynzeeltournooi in 11 beurten 500 caramboles behaalde en daaronder maakte hij een serie van 313 caramboles.

Chin A Foeng, Kenneth

Chin A Foeng, Kenneth komt uit een biljart-familie. In de jaren veertig en vijftig behoorde zijn vader Henri Chin A Foeng tot de top van het wedstrijdbiljart. Een oudere broer van Kenneth, namelijk Paul, maakte in de zeventiger en tachtiger jaren de top van de Surinaamse biljartsport uit.

Op 16 jarige leeftijd las Kenneth Chin A Foeng dat zijn broer kampioen van het driebandentoernooi in de derde klasse in Nederland was geworden. Dat bericht inspireerde hem zodanig dat hij in het jongenstehuis van Boniface, waar er een biljarttafel stond, deze tak van sport van de fraters Raoel en Stefano aanleerde.

Zijn eerste grote toernooi speelde hij in 1971 in Moengo.

Hij werd toen kampioen in de eerste klasse, terwijl zijn broer de titel in de hoofdklasse veroverde. In de zeventiger jaren nam hij aan verscheidene clubkampioenschappen deel. Hij kwam toen uit voor verscheidene verenigingen namelijk Bruynzeel, Spes Patriae, Het Park en PWO. In 1980 stapte hij over naar de hoofdklasse, maar pas in 1984 leverde hij opvallende prestaties.

In dat jaar werd hij namelijk tweede bij het librespel en derde bij het kaderspel. In 1985 kwam de kroon op zijn werk. Hij versloeg een ieder en behalve dat hij hoofdklasse kampioen werd evenaarde hij het record van Johan Chin door in één partij 300 caramboles te maken.

Aangetekend moet worden dat hij in 1983 in één beurt 250 caramboles maakte en toen evenaarde hij ook al het record van Chin.

In 1983 stond het record op naam van Chin met 250 caramboles, maar hij zou het later brengen naar 300.

Chung Fa Foei Kon,

Chung Fa Foei Kon, een Chinese vereniging die op 28 juni 1938 werd opgericht en één van haar doelstellingen was om middels recreatie, sport en ontspanning voor de jeugd te zorgen. Het ontstaan van deze vereniging geschiedde als volgt:

In 1880 werd de eerste Chinese vereniging Kong Ngie Tong (zie Kong Ngie Tong), opgericht. Daar deze vereniging toestond dat het piauwspel (een hazardspel dat op 14 februari 1923 door de overheid werd verboden) gespeeld werd, waarbij het zijn weg vond naar het volk, werd een oppositie binnen de vereniging gevormd. Deze oppositie werd feller, daar menig huismoeder haar laatste kwartje besteedde om het spel te spelen inplaats voor de kinderen te zorgen.

In die dagen waren er 100 piauwbanken, die tweemaal per dag opengingen. De Chinese gemeenschap eiste actie van het bestuur van Kong Ngie Tong, maar daar deze uitbleef, zo ook de bestuursverkiezingen, besloot men een nieuwe Chinese vereniging op te richten. Chung Fa Foei Kong was geboren. Behalve dat deze vereniging de slechte naam die de Chinezen kregen door het piauwspel in ere kon herstellen, hebben zij ook het basketbalspel in Suriname mede-geïntroduceerd (zie basketbal).

Het waren deze Chinezen die CLD oprichtten, maar toen betekende deze afkorting China's Little Devils (zie CLD).

Cicerone,

Cicerone, wat ook wel betekent ‘gids’ werd op 26 oktober 1910 als kunstdansvereniging opgericht met als doel de beoefening der danskunst en de bevordering van goede omgangsvormen onder de leden.

In de loop der jaren veranderde Cicerone in een sportvereniging, waar takken van sport als korfbal en voetbal bedreven werden.

De voetbal-afdeling werd op 22 januari 1929 opgericht en werd tot de tweede klasse van de SVB-competitie toegelaten. In oktober 1931 promoveerde Cicerone naar de le klasse (de huidige hoofdklasse) en vestigde in 1934 een record door voor de 4de achtereenvolgende keer het landskampioenschap te behalen (zie voetbal).

In 1933 werd ze zelfs ongeslagen kampioen en dat jaar ging zij bovendien in 25 achtereenvolgende wedstrijden ongeslagen uit de strijd. De 26ste wedstrijd verloor ze weliswaar van Voorwaarts met 0-1.

Spelers die deze vereniging tot deze hoogte brachten waren: Charles Naloop, R. Pinas, Leo Rijzenburg, C. Cairo, Charles Wijdenbosch, Richard Wijdenbosch, J. Eendragt, Anton Balrak, Bil Bromet, Cornelis Naloop, Eugene René enz.

De geestesvader van Cicerone was de heer O. Stenhuys, terwijl de heer Jurion Henny Stenhuys de voetbalspelers in de omgeving van de Gonggrijpstraat en de Prinssessestraat zocht om de voetbal-afdeling van Cicerone te vertegenwoordigen.

In juni 1937 kwam in de voetbalafdeling een scheuring en Cicerone heeft de Surinaamse voetbaltop nooit meer kunnen bereiken, totdat zij ophield te bestaan. Toegegeven moet wel worden dat Cicerone in 1939 nog kampioen werd van de tweede klasse.

Cism:

Cism: Conseil International du Sport Militaire, is een overkoepelende internationale militaire organisatie, die op 18 februari 1948 door België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk en Denemarken werd opgericht, met de doelstelling de vriendschapsbanden tussen leden der strijdkrachten van alle landen te bevorderen middels de sport.

Suriname werd in 1977 lid van het Cism, maar pas in de tachtiger jaren ging zij daadwerkelijk in deze organisatie participeren.

Zo nam ze in 1983 deel aan de Cism-basketbalkampioenschappen te Senegal. Suriname eindigde toen op de 6de plaats, terwijl in 1984 ons land deze basketbalwereldkampioenschappen in het Amos-sporthal organiseerde (zie basketbal).

In april 1988 mocht Suriname de 43ste Algemene Ledenvergadering organiseren en werd de 40ste jaardag van het Cism herdacht. Er werd toen een halve marathon in de stad georganiseerd.

Concacaf:

Concacaf: is een door de Fifa erkende confederatie die opgericht werd in september 1961 in Mexico en die internationale voetbaltournooien organiseert voor de landen van Noord-, Centraal-Amerika en het Caraibisch Gebied met het doel de vriendschap tussen de volkeren der landen in het algemeen en van de spelers der diverse clubs in het bijzonder te bevorderen. Bovendien worden de spelers in de gelegenheid gesteld internationale ervaringen op te doen. Het secretariaat van de Concacaf is gevestigd in Guatemala.

De eerste president van deze organisatie was Ramon Coll van Costa Rica die van 18 september 1961 tot 27 maart 1969 aanzat.

Enkele Zuidamerikaanse landen w.o. Suriname zijn ook lid van Concacaf. De Concacaf organiseert o.a.

- de voorronde van de wereldkampioenschappen,
- de voorronde van de Olympische Spelen,
- de voorronde van de jeugd wereldkampioenschappen,
- de Concacaf clubkampioenschappen.

Concacaf clubkampioenschappen:

Concacaf clubkampioenschappen: Als deelnemers aan dit jaarlijks terugkerend Concacaftournooi komen in aanmerking de kampioen en semi-kampioen van de landen, die bij deze organisatie zijn aangesloten.

Indien door een of andere reden nummer 1 of 2 niet kunnen participeren aan het tournooi, kan de club op de 3de plaats van de ranglijst worden uitgenodigd om mee te doen.

De Concacaf is ingedeeld in drie regio's; Noord-Amerika, Centraal Amerika en het Caraibisch Gebied.

Er is een voorronde en een finale. De clubs, die in de voorronde als eerste zijn geëindigd (er worden uit- en thuiswedstrijden gespeeld) zijn kampioen van hun regio of sectie. Zo ontstaat dan de kampioen van de Caraibisch zone, de kampioen van

Noord Amerika en de kampioen van Centraal Amerika. Deze drie kampioenen strijden tenslotte om het kampioenschap van de Concacaf.

Alvorens de finale wordt gespeeld komen de vertegenwoordigers van alle daarvoor in aanmerking komende clubs op een speciale zitting van de Concacaf in Guatemala bijeen om vast te stellen op welke wijze en in welk land het tournooi zal worden gehouden.

De uitslag van deze zitting kan als volgt zijn:

a De clubs van Noord Amerika en Centraal Amerika spelen eerst, waarna de winnaar uitkomt tegen de kampioen van de Caraibische zone.

b Alle drie kampioenen spelen samen in een competitie de finale.

Het onder a gestelde is vaker voorgekomen omdat de clubs van de Caraibische zone meer wedstrijden tegen elkaar moeten spelen om de finale te bereiken, terwijl dat niet het geval is met de clubs van de andere regio's.

Ook in dit geval worden dan uit- en thuiswedstrijden gespeeld.

Uit financieel oogpunt wordt t.a.v. het gestelde onder b meestal een land uitgezocht waar er kan worden gerekend op een financieel succes. Dit kan soms erg tegenvallen. Het Concacaftournooi werd voor de eerste maal in 1962 georganiseerd en de kampioenen tot nu toe zijn:

jaar	**club**	**land**
1962	Guadalajara	Mexico
1963	Racing	Haiti
1967	Alianza	El Salvador
1968	Toluca	Mexico
1969	Cruz Azul	Mexico
1970	Cruz Azul	Mexico
1971	Cruz Azul	Mexico
1972	Olympia	Honduras
1973	Transvaal	Suriname
1974	Municipal	Guatemala
1975	Toluca	Mexico
1976	Atletico Español	Mexico
1977	America	Mexico
1978	Universidad Guadalajara	Mexico
1979	FAS	El Savador
1980	Universidad Mexico	Mexico
1981	Transvaal	Suriname

1982	Universidad Mexico	Mexico
1984	Atlante	Mexico

In 1964 tot 1966 werd het tournooi niet georganiseerd. Hoe deden de Surinaamse clubs het tijdens het Concacaftournooi?

1964

Leo Victor werd de eerste Surinaamse voetbalvereniging die aan dit tournooi deelnam. De Leeuwen kwamen uit tegen Maple en Aille, waarna het tournooi door onbekende redenen werd afgebroken.

1968

Transvaal en Robinhood namen dit jaar deel. Transvaal kwam uit tegen Scherpenheuvel (Trinidad) en Aurora (Guatemala). Zowel Transie (wegens het meedoen van ongerechtigde spelers), als Aurora (wegens wangedrag) werden gediskwalificeerd.

1970

Het is niet duidelijk wat in dit jaar precies gebeurd is. Volgens bepaalde berichten werd Cruz Azul kampioen, maar in Transvaal-kringen wordt beweerd dat Transvaal met de eer ging strijken. De Transvalers menen dat ze, nadat zij de eerste Surinaamse vereniging werden die Caraibisch kampioen werd, het moesten opnemen tegen de Mexicaanse vereniging Toluca. De Mexicanen weigerden echter te spelen, vandaar dat het hoofdbestuur van de Concacaf dat jaar Transvaal als kampioen aanwees.

1971

Transvaal eindigde in de eindronde op de vijfde plaats.

1972

Robinhood werd eerst Caraibisch kampioen, maar moest zich tevreden stellen met het Concacaf semi-kampioenschap. Aangetekend kan worden dat Robinhood pas in 1974 haar beker zou krijgen.

1973

Transvaal werd Concacafkampioen en wel als volgt:

1-7-73	Subt (Curaçao) 5-2 (Schal 2x, Castillion, Klein, Bundel)
8-7-73	Subt (Curaçao) 4-1 (Klein, Vanenburg, Castillion, Schal)
22-7-73	Jong Columbia (Curaçao) 2-1 (Castillion, Klein)
17-8-73	Jong Columbia (Curaçao) 2-1 (Headley, Schal)
30-9-73	Catolica (St. Domingo) 8-0 (Schal 2x, Klein 2x, Musanto, Corte, Nortan, auto goal)
2-10-73	Catolica (St. Domingo) 6-0 (Klein 3x, Schal, Headley, Del Prado)
8-1-74	Devonschire (Bermuda) 4-2 (Schal, Bundel, Klein, Castellion)

10-1-74	Devonschire (Bermuda) 3-1 (Klein, Schal, Vanenburg)

De Transie-ploeg bestond uit: Anchen, Castillion, Winston Bundel, Nortan, Boschman, Gesser, Grootfaam, Roy Vanenburg, Theo Klein, Headley, Wiene Schal, Paul Corte, Monsanto, Del Prado.

1974

Tranvaal werd semi-kampioen.

1975

Voorwaarts werd de vierde Surinaamse voetbalvereniging die aan dit tournooi deelnam. Op 11 juli 1976 vestigde Voorwaarts een Concacafrecord door Christiaanburg uit Guyana met 12-0 te verslaan. Voorwaarts zou echter de eindronde niet halen.

1976 en 1977

Robinhood werd semi-kampioen.

1978

Transvaal en Voorwaarts werden uitgeschakeld door Defence Force uit Guyana.

1979

Leo Victor en Robinhood werden in de voorronde uitgeschakeld.

1980

Robinhood werd na een driehoekstournooi demi-kampioen.

1981

Transvaal werd voor de tweede maal Concacaf-kampioen. Winston Bundel werd de enige Surinamer die tweemaal (driemaal?) Concacafkampioen werd.

Winston Bundel (foto De Ware Tijd)

1982

Robinhood werd semi-kampioen.

1983

Robinhood en Leo Victor werden te laat ingeschreven en konden niet deelnemen.

1984

Zowel Robinhood als Transvaal werden al in de eerste ronde uitgeschakeld.

1985

Transvaal werd semi-kampioen.

1986

Paloeloe en Robinhood konden vanwege deviezen problemen niet deelnemen.

1987

Robinhood en Leo Victor werden vroegtijdig uitgeschakeld.

Coronie Sportbond:

Coronie Sportbond: Op Paasmaandag (april 1924) werd een sportterrein tegenover de katholieke kerk te Coronie ingewijd. Dit terrein (het eerste sportterrein in Coronie) was ter beschikking gesteld voor de Coroniaanse verenigingen en was tot stand gekomen op initiatief van pater de Kort.

Coronie telde toen 4 cricket- en 2 voetbalverenigingen.

Coronie Boys 1957
De eerste voetbalselektie van de Coronie Sportbond die hoofdklasse voetbal speelde.
V.l.n.r. Frans Esajas, *Alwin Sylvester*, *Erwin Esajas. Eduard Williams*, *Nelis Zwennicker*, *Hendrik Sylvester*, *Anton Righters*, *Rebdot*, *Sjaak Hasselbaink*, *Cornelis Limont*, *Albert Esajas*, *Eddy Esajas*, *Jan Landsdorf*, *Ramon Daniels*. *(foto H. Sylvester)*

Door de grote droogte in 1927 verflauwde de sport in Coronie en alles werd verwaarloosd, zo ook het terrein. De heren Herbert Prelwitz, Alexander Boldewijn, Evert Nassy, Hendrik Feller, Joseph Schoenman, Alexander Gebhardt en Johnny Esajas vroegen aan de overheid later een stuk terrein voor een nieuw sportveld, maar toen zij geen medewerking kregen van gouverneur Rutgers (1928-1933), gingen ze zelf ertoe over om een perceel te kopen. Zo werd het speelveld aan de eerste serie van de Totness polder aangelegd.

Op 24 augustus 1932 richtten bovengenoemde heren de Coronie Sportbond op.

CLD:

CLD: werd op 28 maart 1948 door de Chinezen van Chung Fa Foei Kon opgericht. CLD betekende toen China Little Devils. Het eerste bestuur van deze basketbalvereniging zag er als volgt uit: H. Stroommat (voorzitter), E.W. Kauw A Tjoe (secretaris), L.G. Vasconcellos (onder-voorzitter), H.A. Schutte (penningmeester), C.H.J. Loe, E.R. Ho Kan You en G. Tjien Sew Kwai (commissarissen).

CLD heeft samen met basketbalverenignngen als De Arend, Ravens e.a. de meest belangrijke rol in de Surinaamse basketbalhistorie gespeeld (zie basketbal).

Al tijdens de eerste competitie om het landskampioenschap in 1951 werd ze demi-kampioen, in 1952 behaalde ze het semi-kampioenschap om in 1953 met de eer te strijken.

CLD is meerdere malen landskampioen geweest (zie basketbal). In de latere jaren onderging deze vereniging een naamsverandering en CLD stond toen voor Caribbean Little Devils.

Cramp, Willem, Alfred

Cramp, Willem, Alfred (geb. 13-12-26) werd door de verrichtingen van de Amerikaanse bokser Joe Louis geïnspireerd en inspekteur van politie Mac Donald moedigde hem aan de bokssport te beoefenen. Cramp sloot zich aan bij de boksschool van Henry Sno aan de Wanicastraat. Zijn eerste officiële gevecht in Paramaribo was tegen Fighting Denny, die Cramp met k.o. won.

Gefingeerd verloor hij het gevecht tegen Kira. Het was namelijk de bedoeling van de promotors om de centjes van het publiek op oneerlijke methoden binnen te halen. Volgens afspraak moest Kira dus winnen, wat ook gebeurde. Bij de tweede ontmoeting werd geen afspraak gemaakt en Cramp versloeg Kira in de 2de ronde. Ook Robby van Elten moest zijn partij tegen Cramp staken. Omstreeks 1955 werd een gevecht tussen Harry Kras-

sens en Willem Cramp om het zwaargewicht kampioenschap van Suriname georganiseerd. Cramp werd toen de nieuwe kampioen.

Tegen Jessy Brewster verdedigde hij zijn titel en dit gevecht eindigde in een draw, maar in de tweede ontmoeting versloeg Cramp hem met een k.o.

Op 8 oktober 1955 vertrok Cramp naar Nederland, waar hij zich bij Piet de Graaf (van Amsterdam) aansloot op aanmoediging van Pieter Polanen. In Italië vocht Cramp tegen Mino Scarabilino en won op k.o. Voor dit gevecht ontving hij sf. 3000,-- terwijl manager Piet Termeulen sf. 45.000,-- in de wacht sleepte.

In Rotterdam sloeg Cramp in de 8ste ronde Deby de Voigt neer, terwijl Tonny Scogard in de le ronde neerging. Tonny Scogard kreeg een revanche, maar bleef niet langer dan twee ronden op zijn benen staan. Ook Mino Scarabilino maakte de derde ronde niet mee.

Cramp's eerste echte nederlaag leed hij tegen de Italiaan Mino Bozano, terwijl de Nederlandse Wim Snoek hem later ook onder kreeg.

Cricket

Cricket (woordafleiding onzeker) veldsport, gespeeld door 2 teams van elk 11 spelers, die beurtelings veld- en slagpartij zijn. In het midden van het veld zijn 2 wickets op een afstand van 20,12 m van elkaar opgesteld. De wickets (22,88 cm breed) bestaan uit 3 paaltjes (stumps) waarop twee dwarshoutjes (bals). Van de slagpartij nemen 2 mannen (batsman) een plaats bij de wickets. Zij zijn beiden voorzien van een ca. 95 cm lang slaghout (bat). Een der spelers van de veldpartij (de bowler) werpt met gestrekte arm een bal naar een der wickets (het levende wicket) en de daarvoor staande batsman (striker) tracht enerzijds de wicket te beschermen, anderzijds de bal buiten het bereik van de leden der veldpartij (fielders) te slaan.

Terwijl de bal het veld ingeslagen wordt en door een fielder weer wordt ingegooid, tracht de striker een run te maken door met de batsman van de dode wicket van plaats te ruilen. Een run betekent één punt voor de slagpartij.

Wordt de bal verder het veld ingeslagen, dan kunnen meer runs gemaakt worden. Bereikt de bal de grens (boundary) van het veld dan geldt dat voor 4 runs. Wordt de bal zonder stuiten over de boundary van het veld geslagen, dan worden 6 runs bijgeteld. Een batsman is uit wanneer:

- de bowler erin slaagt met de bal de wicket te raken,
- wanneer een door hem geslagen bal zonder de grond geraakt te hebben wordt vervangen door een fielder,
- wanneer de batsman zijn wicket later bereikt dan de bal,
- bij overtreding van één van 5 hier niet nader beschreven regels.

Een batsman die uit is, wordt vervangen door een lid van de slagpartij. Deze slagpartij kan zolang batsman vervangen tot alle spelers een beurt hebben gehad. Dan wordt de slagpartij veldpartij. Een bowler werpt een serie van 6 ballen, wanneer de fielders omlopen en een ander lid van de veldpartij 6 ballen bowlt (een over).

Cricket vond haar oorsprong in Engeland. In de 13e eeuw werd deze tak van sport al in haar primitieve vorm beoefend. In Engeland was cricket een sport van standing. Historisch bekeken is het verklaarbaar waarom de door Engeland gekoloniseerde

landen o.a. in het Caraibisch Gebied zich gingen ontwikkelen tot cricketlanden. Cricket werd verplicht gesteld op school en als je het kon maken in deze tak van sport, dan kon je het maatschappelijk ver schoppen. Dit was een uitdaging voor de jeugd. Het is daarom niet verwonderlijk dat het Caraibisch Gebied spelers van wereldformaat heeft voortgebracht. Begrijpelijk is ook waarom deze tak van sport 'The game of the gentlemen' wordt genoemd.

De eerste officiële spelregels dateren van 1774 en sinds 1840 kent men ook professionals in dit spel. Bij de internationale cricket conference zijn 23 landen aangesloten. De invloedrijke Marylebone Cricket Club (MCC, 1787) bepaalt nog steeds de spelregels.

Het is niet duidelijk wanneer cricket in Nederland werd geïntroduceerd. In bepaalde encyclopieën wordt aangehaald dat deze tak van sport al in 1850 gespeeld werd, terwijl andere bronnen aanhalen dat het rond 1875 door Pim Muller werd geïntroduceerd.

Wel kan aangetekend worden dat de cricketsport niet via Nederland naar Suriname is overgewaaid. Ook is cricket niet in Paramaribo begonnen, in tegenstelling tot vele andere sporten.

De cricketsport werd rond 1900 in Suriname geïntroduceerd en het zijn voornamelijk de Guyanezen die hierbij een belangrijke rol hebben gespeeld. Nickerie werd als eerste distrikt gefascineerd door deze tak van sport en sindsdien is Nickerie altijd het centrum van de cricketsport in Suriname gebleven.

Cricketliefhebbers deden er alles aan deze tak van sport ook in Paramaribo populair te maken en het duurde enkele jaren voordat het lukte. Zo organiseerde de heer J.H. Morgenstond op 2 september 1907 een openbare cricketwedstrijd te Combé ter gelegenheid van de jaardag van de koningin, terwijl op 27 december 1909 de Britisch Guiana Cricket Club uitkwam tegen de Paramaribo Cricket Club. Laatstgenoemde won met 84-24. De heer Stephen was toen voorzitter van BGCC, terwijl William Bourne voorzitter was van Paramaribo.

Als er in de cricketsport een geestesvader moet worden aangewezen dan is William Boume zeker de man die hiervoor in aanmerking komt (zie William Bourne).

Op 17 augustus 1911 werd Excelsior opgericht en het eerste bestuur van deze cricketclub zag er als volgt uit: E. Snellen (voorzitter), E.C. Heath (commissaris), W. Douglas (commissaris), W.H. Tower (secretaris) en A.F. Heath (penningmeester). Excelsior zou in de loop van de komende 25 jaar de skepter over deze tak van sport zwaaien.

Op 4 en 5 april 1915 kwam Excelsior uit tegen Surinam Cricket Club (opgericht 3-11-14). Het verloop van deze wedstrijd was als volgt:

Excelsior	**1e partij**	**2e partij**
Frankel	5 bowled	5 bowled

Sedney	0 run out	1 not out
Nieuwendam	0 bowled	1 run out
Willem Anijs	3 caught	4 caught
Dunker	4 bowled	1 caught
Albert Anijs	10 bowled	5 l.b.w.
J. Slengard	0 bowled	6 bowled
Walther Anijs	10 not out	0 caught
Van Leeuwaarde	4 run out	3 caught
Dickmoet	0 caught	2 caught
Schloss	2 bowled	8 run out
extra	4	5
	32	41

Surinam c.c.	**1e partij**	**2e partij**
Headley	0 run out	5 caught
Vanier	0 run out	0 bowled
Harry Chundroo	12 caught	1 bowled
Dickmoet	1 caught	2 caught
Pestano	0 caught	0 bowled
Van der Koy	0 bowled	7 run out
Janes	0 bowled	0 bowled
Watchman	0 caught	2 caught
Hoele	0 caught	0 not out
Walther Bourne	5 not out	0 bowled
Shepperd	2 caught	6 l.b.w.
	21	23

Excelsior won deze partij met 73 tegen 44.

Op 1 april 1916 werd de wedstrijd Excelsior - All Comers Cricket Club gespeeld. Excelsior won de partij met 70-55. Drie jaar later kreeg All Commers Cricket Club haar revanche en wel op 1 januari 1919. Excelsior won toen met 50-48. De tweede partij van Excelsior werd zelfs niet gespeeld daar ze al gewonnen hadden. All Commers behaalde in haar eerste partij 20 en in haar tweede 28 punten.

In Nickerie werd omstreeks 8 september 1916 een cricket club opgericht en naar commissaris Boonacker genoemd. Voorzitter was de heer G.R. Watchman. Een

andere vereniging die in deze periode werd opgericht was de Rijzende Zon en wel op 20 februari 1918 op het Willemplein.

In februari 1919 werd een wedstrijd gespeeld tussen Excelsior en de Rooms Katholieke Cricket Club (RKCC). Excelsior won met 150 tegen 74. De 2de partij van RKCC werd niet uitgespeeld en wegens het vergevorderd uur werd Excelsior als winnaar aangewezen. Op 21 november 1920 kreeg RKCC haar revanche. 4 Leden van Excelsior behaalden reeds in de eerste partij 185 punten, zodat de partij niet verder behoefde te worden gespeeld. Een bat dat door de heer Nobrega uitgeloofd was voor degene die de eerste 50 punten behaalde, viel ten deel aan Willem Anijs. Het hoogste aantal punten (87) behaalde Gustaaf Henar en daarmee verbeterde hij het 15 jaar oude record te Paramaribo. De vereniging gaf hem voor deze prestatie een bat cadeau.

De spelers die aan deze wedstrijd deelnamen waren:

Excelsior: Albert Anijs, Willem Anijs, C. Shepperd, Gustaaf Henar, J. Bascom, Willem Bourne, J. Brown, J. Patterson, A. Heath, S. van de Koy, A. van Leeuwaarde, Th. Sedoc (12de man).

RKCC: J. Rodrigues, J. de Freitas, Harry Chundroo, Van Geene, J. Irwin, J. Fernandes, M. Chehin, S. Jo A Sjo, J. Ramos, F. Vanier, A.N. Other (12de man).

Daar Nickerie de bakermat is van de cricketsport kreeg zij het voorrecht de eerste internationale wedstrijd te spelen. In september 1921 vond namelijk een internationale ontmoeting plaats tussen een Nickeriaanse ploeg en een Guyanese elftal. Nickerie won met 102-67.

Het Nickeriaanse elftal bestond uit: Jacob Brown, G.R. Watchman, Oedaray Singh, John Brown, Boonacker, Lee A Jong, Kolader, J. Pedro, Dookan, Anijs, Van Sichem en Byes.

De eerste ontmoeting tussen Nickerie en Paramaribo vond op 17 en 18 april 1922 plaats in Paramaribo. Bij hun aankomst te Paramaribo werden de Nickerianen groots ontvangen, temeer daar een ieder ze wilde zien, aangezien ze al tweemaal de Guyanezen hadden verslagen. De publieke belangstelling voor de ontmoeting was groots en de uitslag was Paramaribo 175 - Nickerie 165. Nickerie werd vertegenwoordigd door: J. Boonacker A. Kolader, J. Clarke, R. Mac Intosch, R. Mac Donald, J. Predo, D.L. Young (Capt.), Ch. Peneux, G. Mac Donald, Jacob Brown, H. Oeer, I. Singh en G.R. Watchman. 8 leden van deze selektie waren van Boonacker Cricket Club, 3 van Nickerie Cricket Club en 1 van de Hindostaanse Cricket Club.

Paramaribo werd vertegenwoordigd door: Shepperd, Gomes, H. Chundroo, W. Anijs, van der Kooy (capt.), Bascom, Douglas, A. Anijs, Lashley en Labriek.

Hoewel een ieder de mening was toegedaan dat heel spoedig de revanche-match gespeeld moest worden, zou het echter 12 jaar duren voor deze georganiseerd werd.

In deze periode was alles wat de klok in Nickerie sloeg de cricketsport. In 1923 telde dit distrikt niet minder dan 10 verenigingen t.w. The Grean and Gold C.C., de Boonacker, de Hindostaanse C.C., de Asbeck, de Juliana Excelsior, de Kleine Asbeck, de Eerste Dames C.C., de Tweede Dames C.C. en de Nickerie C.C.

Wat opgetekend kan worden is, dat op zondag 27 mei 1923 de eerste cricketontmoeting te Domburg plaatsvond en wel tussen Surnaukreek en de Sportvereniging Domburg. De uitslag was 33-28 voor Domburg.

Sportvereniging Domburg werd op 1 januari 1923 opgericht en was de eerste sportvereniging te Para. Voorzitter van deze vereniging was de heer J.E. Zandgrond.

Op 1 april 1923 werd de tweede sportvereniging te Domburg opgericht. De heer Hedges Abrahams was de oprichter van deze vereniging.

De eerste sportontmoeting op Moengo vond op 4 maart 1925 plaats. Deze was een cricketontmoeting tussen Ephrata C.C. tegen een combinatie van Union C.C. en Moengo C.C. De eerstgenoemde wonnen met 50-30.

De eerste internationale wedstrijd die door het Surinaamse nationale elftal werd gespeeld vond op 16 februari 1929 plaats en wel tegen Trinidad.

Suriname behaalde in haar eerste partij 67 en in haar tweede 54 punten. Trinidad behaalde respectievelijk 38 om 94 punten en won zodoende de wedstrijd.

Het eerste nationale elftal van Suriname bestond uit: Walther Anijs, J. Jie Sam Foek, R. Arlaud, J. Alexander, Adamson, Harry Chundroo, K. Coleridge, Bisessar, Jagroep, F. Rodrigues en J. Slengard.

Op zondag 1 december 1929 werd een aanvang gemaakt met de eerste cricket-competitie in Suriname. Gestreden werd om de G. Bettencourt wisselbeker. Op 1 december kwamen Excelsior en Rust en Werk tegen elkaar uit. Rust en Werk won deze partij.

Aan deze competitie namen de volgende verenigingen deel: Dutch Guyana, Paramaribo, Rust en Werk, Excelsior en Alliance.

Rust en Werk werd ongeslagen kampioen en daarmee winnaar van de eerste cricket-competitie in Suriname. Deze vereniging werd vertegenwoordigd door: G. de Vries (capt.), R. Arlaud, W. Alexander, H. Esajas, J. Ravales, Jagroep, Bisessar, R. Esajas, Ramphersad, J. Westhoek, Kisna (reserve) en M.E. Essed (scorer).

Toch was deze competitie geen volledig succes, daar Paramaribo op 2 april 1930 werd geroyeerd uit de competitie. Paramaribo speelde namelijk een wedstrijd tegen Mariënburg C.C. op een dag dat er nog een competitiewedstrijd werd gespeeld. Dit was verboden door de competitie leiding.

Op zaterdag 24 januari 1931 kwam de Surinaamse vereniging Paramaribo uit tegen de Trinidadiaanse club Casuals. Dit was de eerste keer dat Suriname een eerste klasse cricketers van Trinidad in die dagen. In 1930 zat hij in het West-Indische team dat naar Australië werd uitgezonden.

Paramaribo behaalde in haar eerste partij 49 en in haar tweede eveneens 49 punten. Casuals behaalde respectievelijk 63 om 83 en won zodoende deze partij.

In 1933 loofde William Bourne een beker uit voor het houden van een andere competitie, namelijk de Bourne-competitie. Deze competitie ging echter dat jaar niet door vanwege onvoorziene omstandigheden, maar in 1934 won Surinam Cricket Club deze beker.

Op dinsdag 24 april 1934 werd de Surinaamse Cricket Bond opgericht.

Alle 6 clubs sloten zich direkt aan bij deze bond.

Het eerste bestuur zag er als volgt uit: F. Mathijssen (voorzitter), J. Zeegelaar (sec.), P.A. May, W.M.F. Bourne, J.A. da Costa, J. de Freitas en C. Bollers (leden).

Na 12 jaar op een revanche te hebben moeten wachten, zag Nickerie op 28 en 29 oktober 1934 haar wens in vervulling gaan. Nickerie versloeg Paramaribo toen met 211-94. Gespeeld werd om de Wico beker.

Het eerste inter-koloniale cricket tournament tussen Suriname en Guyana vond in september 1935 plaats. Guyana kwam hier op bezoek, en speelde op 30 augustus 1935 eerst een vriendschappelijke wedstrijd tegen Zwaluw (123-123) om vervolgens op zondag 1 september uit te komen tegen Suriname. Suriname verloor met 109-206. De man die financieel een belangrijke rol gespeeld heeft om Guyana hier naar toe te halen, was de zakenman Chaitram Singh (zie Chaitram Singh).

De eerste trip die de Surinaamse selektie naar het buitenland ondernam vond op 9 mei 1937 plaats. In verband met kroningsfeesten in Engeland werd de Surinaamse

Cricket Bond door Britisch Guyana East Cricket Club uitgenodigd voor het spelen van een wedstrijd.

Op zondag 16 mei 1936 werd deze wedstrijd gespeeld. De uitslag was All East Indian 208, Suriname 70 runs voor 7 wickets.

De Surinaamse selektie bestond uit: P. Nassy (capt.), A. de Freitas, Willem Anijs, U. Mansour, Nagessar, Sam van der Kooy, F. Hartogh, U. Alexander, Harry Slengard, J. Cansaeves, B. Hindorie, Sammy Persad, J. Burleson, M. Dickmoet, Piet de Vries en Chaitram Singh. Door de Tweede Wereldoorlog werd de cricketsport lam gelegd, maar na afloop van deze oorlog kwam langzaam maar zeker weer leven in deze tak van sport. In 1948 vond zo de competitie om de Anton F. Lissone beker plaats.

Op woensdag 24 maart 1948 kwam het Nickeriaanse elftal in Paramaribo aan voor het spelen van een wedstrijd tegen Paramaribo.

Na 14 jaar vond wederom zo'n ontmoeting plaats. Voor Nickerie kwamen in het strijdperk: S. Tjangoer, James Perk, Loel Djola, J. Bent, Mac Intosch, Adamson, J. Mac Donald, E. Clark, Pompel, Ramessar, J. Rober, Akiem. Paramaribo werd vertegenwoordigd door: A. Mansour, Samipersad, Jaques Promes, Jaques Bang A Foe, Nages sar, Kissorie, J. Berenstein, J. Paton, A. Meye, Jainarain, Nanga, Louis en reserven waren A. Slengard, P. Mac Donald, Sieuwpersad en Tholell. Door dr. van Ommeren werd de Autograph Cricket bat uitgeloofd voor de hoogste individuele score, terwijl de heer Chaitram Singh een wisselbat uitloofde voor de hoogste score in de kortste tijd. Dit tournooi vond op 27, 28 en 29 maart 1948 plaats. Paramaribo behaalde 121 en 50 voor 6 wickets, terwijl Nickerie goed was voor 64 en 46 voor 6 wickets. Het eerste Internationale Cricket Tournament in Suriname werd in augustus 1948 georganiseerd. Uit Trinidad en Guyana kwamen cricketelftallen van de hindostaanse gemeenschappen om het hier op te nemen tegen een vertegenwoordigd elftal der hindostanen. Gestreden werd om een Kewall Cup. Voor Suriname kwamen in het veld: B. Hindorie (capt.), Sewrattan, Ponpel, Loel Djola, Rambocus, Biekramsing, Louis Ramlall, Kissorie, Samipersad, Soeroedi en Attam.

Op 14 en 15 augustus 1948 kwam Suriname uit tegen Guyana en verloor met 128-307. Op 18 en 19 augustus kwam Trinidad uit tegen Guyana. De uitslag was 92 all out voor Guyana, terwijl Trinidad voor 2 wickets 69 runs behaalde. Trinidad werd zodoende kampioen.

De eerste persoonlijke century score werd op 12 juni 1950 door Jacques Promes (102 runs) gescoord tijdens de wedstrijd Paramaribo - Ranjitsing. Paramaribo won deze wedstrijd met 184-146 voor 8 wickets.

Bowler-batsman Promes was lid van Paramaribo. Een andere goede prestatie werd door Jainansingh geleverd. Deze Ranjitsing-speler scoorde 61 runs.

Op 31 augustus 1951 behaalde Paramaribo een record totaal van 201 voor 9 wickets gescoord in 255 minuten. Paramaribo kwam namelijk uit tegen Victoria die 172 runs behaalde.

Op maandag 22 oktober 1951 werd een ander record gevestigd, maar dit viel bij onze cricketliefhebbers niet in goede aarde. Een ploeg van Suriname vertrok namelijk in oktober 1951 naar Guyana voor deelname aan de Kewall Cup. Op maandag 22 oktober 1951 leed Suriname met 57 runs tegen 537 voor 5 wickets haar grootste nederlaag tegen Guyana.

Op 21 december 1953 behaalde Paramaribo ook een monsterzege door Ranjitsing met 287-47 te verslaan. Behalve dat Paramaribo binnen 340 minuten deze prestatie behaalde en daarbij de klok 47 runs sneller was, werden nog enkele records gevestigd. Jacques Bang A Foe vestigde een Surinaams record met 110 runs en verbrak hiermee het record van zijn clubgenoot Jacques Pormes, die op 12 juni 1950 102 runs behaalde.

Ook was het de eerste keer dat een vereniging een nederlaag van wel 340 runs leed.

Over records gesproken; in mei 1956 werd Montaj Ali de eerste cricketer die 105 runs maakte en ‘not out’ was.

Op 24 november 1957 kwam Paramaribo uit tegen Victoria. Paramaribo won met 250-106. Het opvallendste van deze wedstrijd was dat alleen Walther Brathwaite (zie Walther Braithwaite) 107 runs behaalde.

In de zestiger jaren bereikte de cricketsport weinig hoogtepunten en deze tak van sport bloedde langzaam dood. Aan het eind van de zestiger jaren werden zelfs geen cricketwedstrijden georganiseerd.

In 1971 trachtten Jai Rambocus en Ratan Oemrawsing deze sport nieuw leven in te blazen. Zo werd het Dr. Snellenpark gerestaureerd, dit cricketveld in de Cultuurtuinlaan was door de loop van de jaren flink verwaarloosd. Men startte wederom met het spelen van cricketwedstrijden aldaar.

Het cricketspel heeft echter het enthousiasme van vóór de zestiger jaren niet kunnen bereiken.

Cruden, Edward

Cruden, Edward (geb. 20-4-66) maakte eind 1982 kennis met de atletieksport. Hij werd namelijk door trainer George Wiebers gemotiveerd deze tak van sport te bedrijven en hij sloot zich aan bij de atletiekvereniging Roda '54. Zijn specialiteit was het onderdeel hink-stap-sprong en al bij zijn eerste deelname (9 april 1983) liet hij van zich spreken. In de klasse jongens-B vestigde hij namelijk een jongens-B record met een sprong van 12,25 m.

In 1983 verbeterde hij het jongens-B record wel acht maal en vanwege deze prestaties werd hij dat jaar door de redaktie van Sur-Atletics uitgeroepen tot junior van het jaar.

Op 9 april 1985 verscherpte hij het 14 jaar oude junioren record van Roy Sedoc (14,65 m op 3-4-71) en bracht het naar 14,69 m.

Op 25 mei 1985 werd Edward de eerste Surinaamse junior en de tweede Surinamer die tijdens het onderdeel hink-stap-sprong verder dan 15 m sprong. Hij behaalde toen sprongen van 15,04 en 15,20 m.

Zowel in 1985 als 1986 werd hij uitgeroepen tot atleet van het jaar.

Op 4 juli 1986 tijdens de Cacso spelen te Santo Domingo verbrak hij met een sprong van 15,38 m het Surinaams record, dat sinds 5 maart 1970 op naam stond van John Veira met 15,27 m. (zie John Veira). Op 19 juli (15, 46m.) en 30 augustus 1986 (15,62 m.) zou hij het Surinaamse record nogmaals verbeteren.

D

Mike van Daal.

Mike van Daal. begon in 1976 bij ABO met de badmintonsport. Vanwege zijn spel werd hij al in 1977 opgeroepen voor de centrale training. Met zijn 14 jaar (1977) werd hij jongens-dubbelkampioen en semi-kampioen jongens enkel en gemengd-dubbel. In 1978 werd hij zesvoudig jeugdkampioen in de categorie 0-16 jaar en 17-19 jaar.

In 1979 werd hij met ABO semi-kampioen en later in het jaar werd hij drievoudig jeugdkampioen. In hetzelfde jaar nam hij deel aan de Carebaco-kampioenschappen en bij de heren-enkelwedstrijden werd hij uitgeroepen tot ‘the most outstanding player’.

Van 1979-1986 werd hij heren-enkelkampioen van Suriname. In 1983 werd hij drievoudig Carebaco kampioen (zie Carebaco games) en in dat jaar werd hij uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

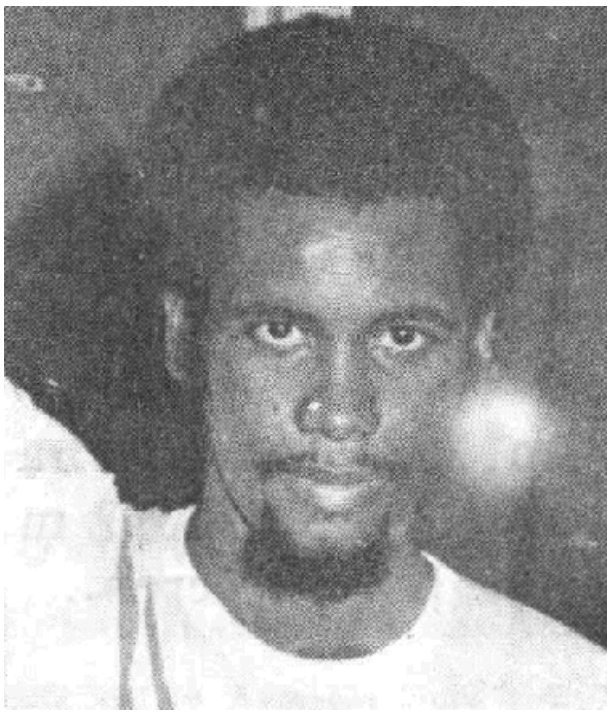

Mike van Daal

Aangetekend kan worden dat hij van 1984 tot 1986 bovendien drievoudig kampioen van Suriname werd.

Damesvoetbal:

Damesvoetbal: werd in 1954 door de sportvereniging Elvedo (zie Elvedo) geïntroduceerd. In mei 1954 werd namelijk voor de eerste maal in Suriname een damesvoetbal wedstrijd georganiseerd. Beide teams waren leden van Elvedo, maar om verwarring te voorkomen gebruikten zij voor deze wedstrijd namen van Flores en Americanos. Flores won deze wedstrijd met 2-1, maar het spel was niet op een

hoog niveau, waardoor de motivatie er niet inzat damesvoetbal in Suriname daadwerkelijk te gaan ontplooien.

De dames waren getraind door Andre Kamperveen, Andre Nijman, Rufus Belgrave en Samson.

In de maand juli 1960 kwamen een Engelse- en een Schotse damesvoetbalploeg naar Suriname en op vrijdag 15 juli 1960 speelden zij in het toenmalige Suriname Stadion een voortreffelijke voetbalwedstrijd, wat de motivatie om damesvoetbal in Suriname te bedrijven stimuleerde. De Engelse dames wonnen met 4-2.

Op 30 april 1961 organiseerde Moengo Sport Organisatie een jeugdvoetbalcompetitie en ook 2 damesploegen mochten hun kunnen demonstreren op het grasveld. De voetballende dames hadden veel succes en de dames die het meest opvielen waren Texel en Diaz.

Ondanks dit succes zou er pas in 1977 sprake zijn van georganiseerd damesvoetbal.

Aan het eind van 1976 toen de voetbalgedachte bij de meisjes begon te groeien vroegen Sandra Veldhuizen en Jeane Lo Sam Sjoe, beide leerlingen van de Hendrikschool, hun mede-leerlingen hun gedachte hier over te laten gaan en al gauw stemden 84 meisjes in, allemaal van de Hendrikschool.

Op 18 januari 1977 was het een feit, Oema Soso werd geboren (zie Oema Soso). De bekende Transvaler Wiene Schal (zie Edwin Schal) werd trainer van deze eerste Surinaamse damesvoetbalvereniging en dat nog zelfs in 1989.

In september 1978 kwam een damesvoetbalteam uit Trinidad: The Fifth Dimension, op bezoek voor het spelen van een vierhoekstournooi.

Aan dit tournooi namen verder deel Oema Soso, Elda en Edo. Op vrijdag 22 september 1978 werd de finale tussen Oema Soso en Elda gespeeld. Nadat deze wedstrijd met 1-1 was geëindigd won Oema Soso door penalty's met 4-3.

In 1978 waren er al meer dan 6 damesvoetbalverenigingen in Suriname en in de tachtiger jaren is deze tak van sport in Suriname zodanig gaan groeien dat zij nu niet meer weg te denken is.

De landskampioenen die zijn voortgebracht:

- 1980	Elda
- 1981-1988	Oema Soso

Dammen:

Dammen: is een bordspel dat door twee personen gespeeld wordt op een vierkant, in 50 witte en 50 donkere speelvelden verdeeld bord, met 20 witte schijven voor de ene en 20 zwarte schijven voor de andere partij. De speler die door middel van ‘slaan’ de schijven van de andere partij weet te reduceren tot er geen meer in het spel is, is winnaar.

Het bord wordt zo geplaatst dat elk der spelers links op de voor hem onderste rij een donker veld heeft. Volgens de bepaling van de wereld dambond wordt gespeeld op

de donkere velden; in Frankrijk bijvoorbeeld speelt men op de lichte velden. Om standen en zetten op het bord te kunnen aanduiden worden de speelvelden geacht genummerd te zijn van 1 t/m 50, in dezelfde volgorde als de woorden in een boek. In de aanvangsstelling van een partij heeft zwart schijven op 1 t/m 20 en wit op 31 t/m 50. Wit begint; vervolgens zetten de spelers om beurten. Een schijf mag één veld diagonaal vooruit (nooit achteruit) naar een onbezet veld gespeeld worden. Slaan van een schijf geschiedt door over een aangrenzende vijandelijk stuk naar een onbezet veld te springen en daarna het vijandelijk stuk van het bord te nemen. Slaan mag zowel diagonaal vooruit als achteruit en is bovendien verplicht. Een schijf die door een zet of slag eindigt op de velden 1 t/m 5 voor wit of 46 t/m 50 voor zwart (de zg. damlijnen), wordt tot dam gekroond door er een tweede stuk van dezelfde kleur op te plaatsen, waarna het een dam genoemd wordt. Een dam mag vooruit en achteruit zetten over de gehele (diagonale) lijn, waarop zij staat, voor zover deze vrij is.

De dam kan elk vijandelijk stuk dat zij op haar weg ontmoet en waarachter zich een of meer onbezette velden bevinden, slaan.

Meerslag gaat voor d.w.z. men moet bij verschillende slagmogelijkheden het grootste aantal stukken slaan, waarbij zowel dam als schijf voor één stuk telt; de schijven mogen pas van het bord worden verwijderd, nadat de slag volledig is uitgevoerd. Men mag bij het slaan wel meermalen het zelfde veld, doch niet tweemaal dezelfde stuk passeren. Damslag gaat niet voor. Wie aan zet zijnde niet meer kan spelen, heeft verloren.

Behalve deze speelwijze zijn er nog andere zoals Friese dammen, Canadees dammen, Russisch dammen enz.

Op grond van vondsten van borden en stukken heeft men lang gemeend dat het damspel reeds ca. 2000 vóór Christus door de Egyptenaren zou zijn beoefend. Thans heeft men redenen aan te nemen dat de spelregels van het betrokken spel fundamenteel verschillen van die van het huidige damspel. Volgens recente gegevens is het spel in de 11de eeuw in Zuid-Frankrijk ontstaan.

Het oudste bewaard gebleven damboek dateert van 1591. Vóór de 18de eeuw werd uitsluitend gespeeld op een bord met 64 velden, het spelen op de 100 ruiten werd ca. 1722 in Parijs ontwikkeld.

In 1947 werd in Parijs de Federation Mondiale du Jeu de Dames (zie FMJD); oftewel de wereld dambond opgericht.

Het damspel werd met de komst van de Nederlandse kolonisten naar Suriname (1667) mogelijkerwijs hier geïntroduceerd. In die dagen moet dan dit spel in kleine kringen binnenshuis zijn gespeeld.

Het zou echter tot na de Eerste Wereldoorlog duren eer het damspel daadwerkelijk haar intrede in Suriname zou doen.

Van 1920-1924 werd dit spel voornamelijk aan de Heiligenweg en de Saramaccastraat (manjawinkri) in het openbaar gespeeld. Ook in het militair tehuis werd gedamd. Zo werd in de week van 23 mei 1921 een damtournooi georganiseerd en als winnaars kwamen uit de bus de fuseliers Starke, Shermacher en van Bochoven, die respectievelijk als prijs ontvingen sf. 10,00, sf. 5,-- en sf. 3,-.

Een ander tournooi vond op 30 april 1924 onder de belastingsambtenaren plaats en de dammers waren in twee klassen verdeeld. In de eerste klasse waren er 6 deelnemers en in de tweede klasse 4.

Ch. Huisden en W. Sjoe A Gnie werden eerste en tweede in de eerste klasse, terwijl in de tweede klasse J. Lindveld en E. van Hetten de 1ste en 2de plaats bezetten.

Uit vorengenoemde tournooien kan worden opgemaakt dat het damspel in de twintiger jaren al in georganiseerd verband werd gespeeld.

In 1925 waren er nog meer bekende dam-centra o.a. Halikibe, Freemangrond (Anton de Komstraat), Waterkant (oude steiger) en Poelepantje (winkel Wong A Liem). De heer I. Fernandes, vader van Jules Fernandes had een zitbank op Poelepantje doen plaatsen hier vonden destijds de belangrijkste damwedstrijden plaats.

In die jaren speelde men 'damslag gaat voor' d.w.z. er moest met de dam geslagen worden, al kon men met een schijf meer stukken van de tegenstander slaan. Ook werd bij afspraak de z.g. brong stong speelwijze toegepast. Brong stong hield in dat als de ene speler met een schijf of dam moest slaan, doch zulks vergeten had te doen, de tegenstander het stuk (stong) waarmee geslagen moest worden, van het bord mocht nemen na eerst tegen het stuk geblazen te hebben (bro winti gi a stong). De z.g. brong stong is geen Surinaamse uitvinding, daar in een officieel damtijdschrift van 1906 stond vermeld dat blazen tegen een stuk bij art. 14 van het algemeen reglement van het damspel d.d. mei 1904 officieel werd afgeschaft in Nederland.

Het waren voornamelijk volwassenen die op de bovengenoemde plaatsen in Suriname dam speelden. Men speelde meestal tegen inzet. Er werden ook ere-partijen gespeeld en er werd ook voor BOB gespeeld.

BOB was een populaire koele drank die door schaafijsventers als volgt werd gebrouwen; een groot glas schaafijs, veel melk, suiker of gekleurde stroop, flink roeren en klaar was ..... BOB.

In die tijd noteerde men de partijen niet, hetgeen wel jammer is daar de huidige dammers er veel van konden hebben geleerd. Zeer bekwame dammers in de beginjaren zijn: Baas Pinto, Hafiskhan, Nehboo, Baas Watkin Jagot, Anjie, Bartje Jessurun, Karimin en Jacques Amzand (zie Jacques Amzand).

De heer de Vries (vader van ex-bankdirekteur Erwin de Vries), die als evenknie van Baas Pinto bekend stond, was onder de notabelen van Paramaribo aktief met het damspel.

Van 1927 tot 1935 waren Poelepantje, Pontenwerfstraat (Anton de Komstraat) en achter de markt de meest bekende dam-centra. Nieuwe dammers die in deze periode kwamen opdagen waren: Dougle, Marcus, Leo Duiker, Claiber, Soe Agnie, Lim A Po, Johan Adolf Pengel, Sijpel de Vries, de onderwijzer Asin, Louis Sen A Kaw (zie Louis Sen A Kaw), Abdoel Ghanie, Coupain, Hugo de Miranda, Max Bonse en Adjiedji Bakas.

De Miranda en Bakas waren in die dagen de jeugdigen van de groep. Meester Asin stond toen bekend als de

theoreticus.

Wedstrijden en tournooien waren krachtmetingen, welke in alle hoeken van Paramaribo wekenlange discussies opgang brachten.

Zoals eerder vermeld werd altijd gespeeld om gelag al ging het maar om een loto (stuiver), een doni (dubbeltje) of een tjawa of skwal (kwartje).

Na 1935 tot kort voor de Tweede Wereldoorlog ging het niet zo goed met de damsport in ons land. Na 1940 leek het zelfs dat dit spel nooit meer tot bloei zou komen. Het gevreesde drietal uit die dagen namelijk Bartje Jessurun, Jacques Amzand en Leo Duiker, bevond zich in het buitenland en ook Sijpel de Vries vertoefde in militaire dienst ver buiten onze grenzen. Het damspel bleef zich a.h.w. concentreren aan de Pontenwerfstraat en Prinsenstraat.

Marcus, Louis Sen A Kaw, Adjiedji Bakas, Soe Agnie, Lurfs, Ilahie, Mahes en Hugo de Miranda waren de pijlers waarop de damsport destijds rustte.

Pas in 1949 was er weer sprake van een begin van een gezonde ontwikkeling. Het waren de heren August Holland en Sijpel de Vries, die in 1949 het initiatief namen tot de oprichting van een damvereniging. Deze vereniging kreeg de naam van ‘Eerste Surinaamse damvereniging Suriname’. Max Bonse werd de eerste clubkampioen van deze vereniging, daar in hetzelfde jaar (1949) nog clubkampioenschappen werden georganiseerd.

Onder leiding van de heer Dalaysingh werd op zondag 15 oktober 1950 een vergadering bijeen geroepen, welk ten doel had de dammers aan te moedigen het damspel in Suriname beter te bestuderen. Op deze dag startte men ook met het tweede clubkampioenschap. Louis Sen A Kaw werd winnaar van dit tournooi.

In 1950 richtte de heer Frits Dalaysingh de tweede damvereniging op, waarvan Charles Nieleveld de voorzitter werd. Deze vereniging droeg de naam van ‘Ontwaak’. Een derde damvereniging kwam in 1951 tot stand ‘Vlammende Hand’ was een feit. In hetzelfde jaar (1951) legden August Holland en Charles Nieleveld de

Enkele topdammers van de vijftiger jaren
Staand (v.l.n.r.); Adjiedji Bakas, Leo Duiker.
Zittend: Hugo de Miranda, Abdoel Ghanie, Leo Markiet. (foto H. de Miranda)

basis voor de oprichting van een bond. Dit geschiedde ten huize van eerstgenoemde aan de Jamponicastraat 11. De Surinaamse Dam Bond werd op 7 april 1952, ten

huize van Charles Nieleveld aan de Costerstraat 18 beneden opgericht. Het eerste bestuur bestond uit de leden: August Holland (voorzitter), Charles Nieleveld (ondervoorzitter), Eduard Grauwde (secretaris), Jozef Nazier (penningmeester) en Adjiedji Bakas (commissaris).

Met de oprichting van deze bond was het mogelijk landskampioenschappen te organiseren. De eerste verenigingen die zich bij deze bond aansloten waren Suriname, Ontwaak en Vlammende Hand.

In 1951 werd Louis Sen A Kaw wederom clubkampioen van de vereniging Suriname. Louis behaalde 40 punten.

Max Bonse (36 punten), E. Soe Agnie (33), H. Cutman (32) en H. Valies (30) werden respectievelijk 2de, 3de, 4de en 5de.

In de B-klasse werd E. Blijheid kampioen, terwijl Sijpel de Vries in de C-klasse met de eer ging strijken.

De eerste landskampioenschappen startten op woensdag 13 augustus 1952 in het bovenlokaal van de Emmaschool. Gouverneur J. Klaasesz (1949-1956) was ook aanwezig. Aan dit tournooi namen 12 dammers deel; 6 van Suriname en 6 van Ontwaak. De dammers waren Mac Nack, Coupain, Leo Duiker, Zuilen, Abdoel Ghanie, Sijpel de Vries, Louis Sen A Kaw, Ellis, Adjiedji Bakas, Ilahie, Hugo de Miranda en Markiet.
De einduitslag was als volgt:

Louis Sen A Kaw	32 punten
Hugo de Miranda	30 punten
Abdoel Ghanie	29 punten
Ellis	26 punten
Zuilen	25 punten
Leo Duiker	23 punten
Coupain	23 punten
Sijpel de Vries	23 punten
Ilahi	19 punten
Leo Markiet	12 punten
Adjiedji Bakas	12 punten
Mac Nack	12 punten

Louis Sen A Kaw werd de eerste landskampioen dammen van Suriname (zie Louis Sen A Kaw).

Op dinsdag 9 februari 1953 werd de eerste internationale damontmoeting in Suriname georganiseerd. Louis Sen A Kaw, kampioen van Suriname kwam uit tegen Jacques Amzand, kampioen van Aruba. Deze heren speelden twee partijen, Louis Sen A Kaw won met 3-1.

Aangetekend dient te worden dat deze tweekamp toch geen daadwerkelijke interland was. Amzand was namelijk Surinamer die naar Aruba ging om daar te werken en tijdens de nationale Arubaanse kampioenschappen kampioen werd (zie Jacques Amzand).

De eerste damvereniging die in Nickerie werd opgericht heette: Eerste Nickerie Damclub. Deze damvereniging werd in juni 1955 op initiatief van Adjiedji Bakas en August Holland opgericht (zie Adjiedji Bakas).

In 1956 vertegenwoordigde Jacques Amzand Suriname tijdens de wereld damkampioenschappen die in Nederland werden georganiseerd. Er namen 19 dammers aan dit tournooi deel en Amzand bezette samen met twee andere dammers de 13de

plaats. Jacques Amzand is de eerste Surinamer geweest, die ons land in het buitenland vertegenwoordigde.

Op zondag 21 september 1958 werd gestart met de eerste nationale damjeugdkampioenschappen. Er waren 16 deelnemers in de leeftijdsklasse 13-19 jaar. Na een enerverende strijd eindigde Johnny Sadiek (zie John Sadiek) en Ramersad met een gelijk aantal punten en moesten 5 partijen tussen deze dammers worden gespeeld. Johnny Sadiek won deze tweekamp en werd de eerste nationale jeugdkampioen van Suriname. Hij zou in vier achtereenvolgende jeugdkampioenschappen met de eer gaan strijken.

De groei en ontwikkeling van het damspel waren verbluffend; waren er in 1952 slechts 3 verenigingen, in 1958 waren het er 8, terwijl er in 1960 liefst 26 damverenigingen waren, waarvan 3 jeugdverenigingen.

Aangetekend dient ook te worden dat in 1958 voor de eerste maal een distrikt deelnam aan de landskampioenschappen, namelijk Nickerie.
In 1960 werden te Hengelo (Nederland) de wereldkampioenschappen dammen georganiseerd. Louis Sen A Kaw werd door de Surinaamse Dam Bond afgevaardigd om ons land te vertegenwoordigen. Sen A Kaw zorgde voor wat sensatie, daar hij oud-wereldkampioen Deslaurier versloeg en bovendien remises afdwong van de wereldkampioen Tjegolev en Koeperman. Sen A Kaw leverde de volgende prestaties:

	1e ronde	**2e ronde**
Tjegolev (Rus)	0-2	1-1
Descallar (Mar)	1-1	2-0
Agliardi (Mon)	2-0	1-1
Baba Sy (Sen)	0-2	0-2
Deslaurier (Can)	2-0	0-2
Verse (Fr)	2-0	2-0
Gordijn (Ned)	2-0	0-2
Verpoest (Bel)	2-0	1-1
Dukel (Ned)	0-2	1-1
Bom (Ned)	0-2	1-1
Saint Fort (Haiti)	0-2	1-1
Diones (Fr)	0-2	1-1
Koeperman (Rus)	1-1	1-1

De Russische kampioen Tjegolev, die in 1956 al wereldkampioen werd, prolongeerde wederom deze titel. Louis Sen A Kaw werd 8ste en vanwege zijn prestatie werd hij door de Nederlandse Dam Bond uitgeroepen tot internationale grootmeester, het zou echter 16 jaren duren eer Suriname Louis Sen A Kaw tot grootmeester betitelde. De prestaties van Sen A Kaw moeten niet onderschat worden, van de 13 aanwezige grootmeesters dwong hij van 11 tenminste één remise af. Alleen Baba Sy won beide partijen tegen Sen A Kaw.

Johnny Sadiek behaalde in oktober 1961 voor de vierde achtereenvolgende maal het jeugddamkampioenschap. Deze overwinning kreeg hij echter niet cadeau daar

hij na het eigenlijke tournooi met gelijk aantal punten eindigde als Jules Valois Smith (zie Jules Valois Smith). Er werd hierna een tweekamp van 4 partijen georganiseerd en Johnny Sadiek won deze met 5-3. Dat jaar was Johnny amper 16 jaar oud.

Ook de nationale kampioenschappen van 1961 waren tot de laatste wedstrijddag spannend. Adjiedji Bakas en Roepnarain Balak eindigden met gelijk aantal punten en moesten in een tweekamp van 2 partijen tegen elkaar uitkomen. Bakas won met 3-1.

In mei 1962 nam Bakas deel aan een internationaal tournooi in Bakoe (Sovjet Unie). Hij eindigde op de laatste plaats. In totaal waren er 9 Russen en 5 buitenlanders (inclusief Bakas) die aan dit tournooi deelnamen.

Een betere beurt maakte Jules Valois Smith tijdens de internationale wedstrijden die georganiseerd werden te Luik (2 t/m 7 september 1962) en te Hoogezand - Sap-

pemeer (12 t/m 19 september 1962).
Deze 19-jarige dammer leverde de volgende prestaties:

Het tournooi te Luik (België):

3 september	De Jong (ned)	1-1
3 september	Saint Fort (Haiti)	1-1
4 september	Reiman (Tsj)	2-0
5 september	Hisard (Fr)	0-2
5 september	Verleende (Bel)	1-1
6 september	Laporta (It)	2-0
6 september	De Descallar (Mar)	2-0
7 september	Agliardi (Mon)	2-0
7 september	Baba Sy (Sen)	0-2

De eindstand van dit tournooi was: 1) Baba Sy (15 pnt.), 2/3) De Jong en Hisard (14 pnt. voor beiden), 4) Saint Fort (12 pnt.), 5/6/7) Valois Smith, Laporta en Verleende (allen 9 pnt.), 8) De Descallar (5 pnt.), Agliardi (2 pnt.) en Reiman (1 pnt.)

Het tournooi te Hoogezand-Sappemeer:

12 september	Holstvoogd (Ned)	1-1
12 september	De Jong (Ned)	0-2
	Saint Forte (Haiti)	1-1
	Hisard (Fr)	1-1
15 september	Gordijn (Ned)	1-1
16 september	Baba Sy (Sen)	0-2
16 september	Gournier (Fr)	0-2
17 september	Verleene (Bel)	1-1
17 september	Bergsma (Ned)	0-2
18 september	Diones (Fr)	1-1
19 september	Verpoeste (Bel)	1-1

De eindstand was: 1) Baba Sij (17 pnt.), 2/3/4) Gordijn, Verpoest en Bergsma (allen 15 pnt.), 5/6) Hisard en de Jong (13 pnt.), 7) Holstvoogd (11 pnt.), 8) Gournier (9 pnt.), 9/10) Saint Forte en Valois Smith (elk 7 pnt.), 11/12) Diones en Verleene (5 pnt.).

In juni 1964 vertegenwoordigde Hendrik Sanichar Suriname tijdens de wereldkampioenschappen die in Italië werden georganiseerd. Sanichar speelde 16 partijen, won er 4, speelde 9 remise en verloor er 3. Hij eindigde in de middenmoot. In november 1965 kreeg de Surinaamse Dam Bond hoog bezoek, namelijk van de Senegalees Baba Sy; semiwereldkampioen van 1960. Baba Sy kwam tegen vele Surinamers uit en dwong veel respect van zich af. De prestaties van onze topdammers waren:

10-11-65 Hendrik Sanichar - Baba Sy	0-2
12-11-65 Johnny Sadiek - Baba Sy	0-2
19-11-65 Marius Persad - Baba Sy	1-1
22-11-65 Louis Sen A Kaw - Baba Sy	0-2

Op zondag 15 november 1965 kwam Baba Sy simultaan uit tegen 77 jeugdige dammers in het clubgebouw ABO. Hij won 74 partijen en speelde 3 remises. Ardjoe Narain (17 jaar), Andre Jozefzoon (14 jaar) en Alain Waldhoe (14 jaar) konden een remise van de semi-kampioen afdwingen.

Op woensdag 17 november 1965 kwam deze grootmeester uit tegen 51 dammers. Hij won 39, speelde 11 remises en verloor alleen van Adjiet Pangalie.

Het bezoek van Baba Sy was van groot belang voor de ontwikkeling van het damspel in Suriname.

Op 10 maart 1968 werden de eerste landskampioenschappen voor dames georganiseerd. De eerste landskampioene werd mevr. Renwich die uit 6 partijen ongeslagen uit de strijd kwam. Marica behaalde 10 punten, Nieleveld 8, Dens 6, Zorgvol 1 en Huisden 1 punt. Jammer genoeg is hierna geen kampioenschap meer voor dames georganiseerd.

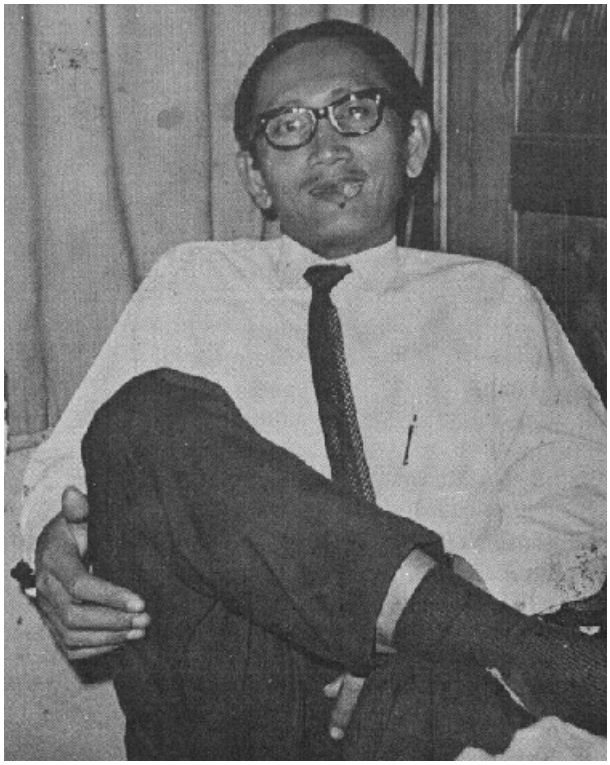

Hendrik Sanichar (foto De Ware Tijd)

Van 11 tot 25 juni 1968 werden in Italië de wereld damkampioenschappen georganiseerd. Marius Persad vertegenwoordigde Suriname aldaar. Onze landgenoot leverde een matige prestatie. Uit de 15 partijen behaalde hij 11 punten en bezette de 12de plaats. De Rus Andreiko werd wereldkampioen.

In augustus 1969 kwam Europees kampioen Ton Sijbrands op bezoek. Hij nam deel aan het Naks internationale damtournooi en van de 8 gespeelde partijen won hij er 7 en speelde 1 remise. Op 13 augustus 1969 verraste Hugo Kemp een ieder daar hij een remise wist af te dwingen van Sijbrands.

Ramdeo Ramcharan behaalde 11 punten, Hugo Kemp 10 en Johnny Sadiek 10 punten, deze werden zodoende 2de, 3de en 4de van het tournooi.

Ton Sijbrands introduceerde via de STVS blind dammen. Zonder het dambord en de schijven te zien gaf hij een demonstratie op internationaal niveau.

In juli 1970 nam Ramdeo Ramcharan deel aan de Chal-

lenge Mondial. Aan dit tournooi namen 18 dammers deel en Ramcharan veroverde een 7de plaats. Tijdens dit tournooi speelde hij bovendien gelijk tegen oud-wereldkampioen Koeperman.

Baba Sy op bezoek
Links Hugo de Miranda, rechts Baba Sy; semi-wereldkampioen. (foto H. de Miranda)

In december 1970 nam Hugo Kemp in de meestergroep deel aan het Suikerdamstournooi. Aan dit tournooi namen 12 dammers deel en Kemp werd 6de. De opvallendste prestatie die hij leverde was op vrijdag 18 december 1970, namelijk de overwinning op de Rus Metsjvanski. De Nederlander Hermelink werd eerste, terwijl Metsjvanski de tweede plaats bezette.

In 1970, tijdens het voorzitterschap van George Derby, kwam de bond met het plan middels het houden van een centrale training het spelniveau van de topdammers te verhogen. Een groep van 12 dammers werd toen opgeroepen voor de centrale training. Het was de eerste maal in de damhistorie dat men met een centrale training startte.

Op uitnodiging van de Surinaamse Dam Bond kwam op dinsdag 19 januari 1971 Ton Sijbrands wederom naar Suriname. Op 21 januari startte men met een invitatie-tournooi, waaraan 10 dammers (inclusief Sijbrands) deelnamen. Laatstgenoemde won dit tournooi door 14 punten te vergaren. Hugo Kemp werd tweede (11 punten) en Franklin Waldring (zie Franklin Waldring) werd derde (11 punten).

Tijdens dit bezoek bezocht Sijbrands 12 plaatsen en speelde in totaal 351 partijen. Hij won er 337, speelde 13 remise en verloor slechts één en wel van Setrowirono (Wagiron).

Van 18-29 december 1971 werd te Amsterdam voor het eerst in de damhistorie een internationale wereld jeugdkampioenschap dammen georganiseerd. Suriname werd vertegenwoordigd door jeugdkampioen 1971 Achoug Mohamed Joesoef en hij werd zodoende de eerste Surinaamse jeugddammer die aan een interland deelnam. Achoug viel echter niet in de prijzen. De Rus Metsjvanski werd de eerste wereld jeugdkampioen.

Op woensdag 3 mei 1972 werd te Hengelo een aanvang gemaakt met het tournooi om het wereldkampioenschap dammen. Suriname werd toen vertegenwoordigd door de 20-jarige nationaal kampioen Waldo Aliar. De resultaten van Aliar waren:

3 mei	Fannelli (It)	1-1
4 mei	Andreiko (Rus)	1-1
5 mei	Koeperman (Rus)	1-1
6 mei	Wiersma (Ned)	0-2
9 mei	Aliardi (Mon)	2-0
10 mei	Laportte (It)	1-1
11 mei	Kuyken (Zw)	0-2
12 mei	Hisard (Fr)	1-1
14 mei	Smith (VS)	0-2
15 mei	Sijbrands (Ned)	0-2
16 mei	Baba Sy (Sen)	0-2
18 mei	Verpoest (Bel)	2-0
19 mei	Janecek (Tsj)	2-0
20 mei	Deslauriers (Can)	1-1
22 mei	Delhom	1-1

Waldo Aliar eindigde op de 11de plaats en kreeg vanwege zijn prestatie een HNS-onderscheiding. Ton Sijbrands werd tijdens dit tournooi wereldkampioen.

Op 2 november 1975 liet Franklin Waldring de schijnwerpers op zich schijnen toen hij, tijdens het kandidatendamtournooi in de Sowjet Unie weigerde te spelen tegen Andreiko als de Surinaamse vlag niet gehesen zou worden. De Russische organisatoren hadden voor Suriname een Nederlandse vlag ontvouwd. Waldring bleef volhouden, waardoor de Russen zich genoodzaakt zagen het Nederlandse dundoek te vervangen voor een Surinaamse. Waldring eindigde tijdens dit tournooi op de vijfde plaats.

Wanneer we een korte evaluatie maken over de zestiger jaren en de eerste helft van de zeventiger jaren dan blijkt dat het damspel grote vorderingen heeft gemaakt. Ook namen onze dammers aan vele internationale tournooien deel en kwamen steeds meer buitenlandse grootmeesters naar Suriname voor het spelen van vele dampartijen.

Een grootmeester die Suriname op 30 mei 1975 bezocht was Harm Wiersma. Harley Overman (zie Harley Overman) verraste vriend en vijand toen hij remise speelde tegen Wiersma. Later in dat jaar gingen Franklin Waldring en Harley Overman naar Hoogezand (Nederland) om deel te nemen aan het 8ste Koninlijk Scholten Honig damtournooi. Waldring werd in de eregroep 6de, terwijl Overman in de hoofdgroep samen met Robillard van Haiti, Visser en Van Vloten van Nederland met 15 competitie-punten op de eerste plaats eindigde. Het was de eerste keer dat tijdens een daminternationaal tournooi een Surinamer op de eerste plaats eindigde.

In 1976 vond de uitreiking van nationale titels aan 13 Surinamers plaats. Degenen die deze eer te beurt vielen waren Louis Sen A Kaw, Jules Valois Smith, Jacques Amzand, Hendrik Sanichar en Franklin Waldring, die de grootmeesterstitel kregen.

Adjiedji Bakas, dr. John Sadiek, Nellis Fleur, Hugo Kemp, Ramdeo Ramcharan, Waldo Aliar, Marius Persad,

en Harley Overman, kregen de nationale meesterstitel. Het was de eerste maal in de damhistorie dat damtitels werden uitgereikt.

Links Franklin Waldring, *rechts Harley Overman. (foto De Ware Tijd)*

Enkele opvallende gebeurtenissen in de zeventiger jaren zijn:

- Pertab Malabe vertegenwoordigde Suriname in augustus 1977 in Nederland tijdens een internationaal tournooi.
- Ramon Norden (zie Ramon Norden) werd op 1 september 1978 aangewezen om Suriname te vertegenwoordigen in Italië tijdens de wereldkampioenschappen.
- Op 30 september 1979 werd een aanvang gemaakt met het eerste Fernandes-damtournooi. Hugo Kemp werd eerste met 20 punten, Hendrik Sanichar en Tuur vergaarden beiden 19 punten, terwijl Ramdeo Ramcharan en Sheoratan goed waren voor 18 punten.

De tachtiger jaren moeten gezien worden als de jaren waarin de Surinaamse damsport een internationale doorbraak forceerde en wat ook lukte. Niet alleen namen Surinaamse dammers aan vele internationale tournooien deel, maar ook werden in Suriname damtournooien op wereldniveau georganiseerd. We denken bijvoorbeeld aan het Zone 4-Damtournooi van 22 juni tot 4 juli 1980 en aan de wereld damkampioenschappen en de wereldkampioenschappen van 1988.

Ook werd Suriname de eerste Zuidamerikaanse kampioen tijdens het tournooi dat van 17-21 april 1981 te Sao Paulo werd georganiseerd.

Tijdens de Damolympiade van 1986 werd Suriname na Rusland (21 punten), Nederland (20 punten) en Senegal (15 punten), vierde met 14 punten. Eduard Autar veroverde op de ranglijst van bord 1 een tweede plaats. Aangetekend dient te worden dat Autar met gelijk aantal punten als Gantwarg (17 punten) eindigde, maar Gantwarg belandde op de eerste plaats. Tijdens dit tournooi werd aan Eduard Autar (zie Eduard Autar) de internatiorale Grootmeesterstitel uitgereikt.

De tachtiger jaren mogen ook beschouwd worden als de jaren van Eduard Autar. Deze Surinaamse dammer heeft Suriname vaker waardig vertegenwoordigd in het

buitenland en ook vaak met succes. Eduard Autar is ongetwijfeld de beste dammer die Suriname voortbracht. Het Surinaams damspel zal zich in de negentiger jaren nog beter gaan ontwikkelen en het is te verwachten dat wij straks, misschien onze eerste wereld damkampioen zullen mogen begroeten.

Overzicht van de landskampioenen die het damspel voortbracht:

1952	Louis Sen A Kaw
1956	Jacques Amzand
1958	Louis Sen A Kaw
1959	Jacques Amzand
1960	Louis Sen A Kaw
1961	Adjiedji Bakas
1962	Jacques Amzand/Jules Valois Smith
1963	Jules Valois Smith
1964	Hendrik Sanichar
1965	John Sadiek
1966	Franklin Waldring
1967	Mulder (0)
1968	Nellis Fleur
1969	Hendrik Sanichar
1970	Hugo Kemp
1971	Ramdeo Ramcharan (o)
1972	Waldo Aliar
1973	Marius Persad
1974	Franklin Waldring (o)
1975	Harley Overman
1976	Harley Overman
1977	Pertab Malabe
1978	Ramon Norden
1979	Ramdeo Ramcharan
1980	Franklin Waldring / Eduard Autar
1981	Jagdies Sheoratan
1982	Eduard Autar (o)
1983	Eduard Autar (o)
1984	Eduard Autar (o)
1985	Franklin Waldring (o)

1986	Eduard Autar (o)
1987	John Sadiek
1988	John Sadiek
1989	Eduard Autar

o = ongeslagen

Bijzonderheden van de landskampioenen:

- Jules Valois Smith is de jongste landskampioen van Suriname geweest. In 1962 was hij slechts 19 jaar.
- Franklin Waldring is de oudste landskampioen van Suriname geweest. In 1985 was hij 50 jaar oud.
- In 1962 versloeg Jacques Amzand in een tweekamp de toenmalige landskampioen Adjiedji Bakas en werd zodoende kampioen. Later in het jaar werd een damconcours gehouden met als inzet het landskampioenschap. Jules Valois Smith veroverde toen de titel en zodoende kregen wij in 1962 twee landskampioenen.
- In 1980 eindigden Franklin Waldring en Eduard Autar tijdens de landskampioenschappen met gelijk aantal punten. Deze dammers kwamen toen in een

tweekamp van 5 partijen tegen elkaar uit, maar ook toen kwam geen winnaar uit de bus. De SDB wees toen beide dammers als landskampioenen aan.
- John Sadiek werd de eerste dammer die zowel bij de jeugd als bij de senioren het landskampioenschap veroverde.

Eduard Autar; Internationaal Grootmeester. (foto Sport en Jeugdzaken)

- John Sadiek werd in 1965 landskampioen en na 22 jaren veroverde hij de titel wederom. Hij is zodoende de eerste Surinamer die na 22 jaren wederom landskampioen werd.
- Jacques Amzand is de eerste en enige dammer die in twee landen landskampioen werd. In 1953 werd hij kampioen van Aruba, terwijl hij in 1956 voor de eerste maal het landskampioenschap van Suriname veroverde.
- Harley Overman is de eerste en enige dammer die tot sportman van het jaar (1975) werd uitgeroepen.
- In 1953, '54, '55, '57, '59 en 1961 werden geen landskampioenschappen georganiseerd.

Overzicht van de jeugdkampioenen die het damspel voortbracht:

1958	Johnny Sadiek
1959	Johnny Sadiek
1960	Johnny Sadiek
1961	Johnny Sadiek
1968	Waldo Aliar
1970	Achoug Mohamed Joesoef
1971	Achoug Mohamed Joesoef

1972	Bhaillal
1974	Ferdinand Leter
1983	Ronald Roethof
1984	Ronald Roethof
1985	Ronald Roethof
1988	Regie Koetoe
1989	Regie Koetoe

Demon, Lesley

Demon, Lesley (geboren 22 januari 1952) speelde als blotevoeter voor de clubs Americanos, Unitas en Stormvogels. Geschoeid begon hij te voetballen voor Sonny Boys, maar een jaar later stapte hij over naar Tuna, waar hij zich ontplooide tot de doelpuntenmaker. Hij werd lid van het jeugdteam en was slechts 18 jaar toen hij voor het nationale elftal uitkwam.

In 1968 ging hij met het mulo-scholierenteam naar Guyana voor deelname aan de Inter-Guyanese spelen. Hij scoorde toen twee doelpunten. In juli 1970 maakte hij furore op de Antillen, waar de Koninkrijksspelen werden gehouden. Suriname behaalde bij voetbal het kampioenschap door Curaçao met 4-2 en Nederland met 2-0 te verslaan (zie Koninkrijksspelen). Zowel tegen Curaçao als Nederland scoorde Demon tweemaal.

In augustus 1970 tijdens het jubileumtoernooi van de SVB speelde hij de eerste maal in de nationale selektie en wel tegen de Antillen en tegen Trinidad. Lesley scoorde toen eenmaal.

Doesburg, Armand:

Doesburg, Armand: komt uit een voetbal-familie. Vader Cornelis speelde voor El Deportivo en Transvaal, broer Henk was in 1970 aanvoerder van het jeugdelftal van Leo Victor. Een ander broer Erwin speelde in Nederland actief mee.

Armand begon zijn voetbalcarriére bij de 3de klassers Enitas, verhuisde later naar hoofdklasse Sonny Boys en versterkte in 1966 MVV.

Samen met Gerrit Niekoop, George Headley, Triebel en Plein vormde hij de voorhoede van MVV en in die dagen stond hij bekend als één van de gevaarlijkste goalgetters van de SVB-competitie.

In 1967 werd hij opgeroepen voor de centrale training en heeft Suriname tijdens meer dan 20 interlands vertegenwoordigd.

Dolfijn:

Dolfijn: De eerste zwemvereniging die de naam droeg van de Dolfijn moet in de periode 1911-1918 zijn opgericht en was toen een zwemvereniging voor de militairen. Over deze zwemvereniging is nu weinig bekend, wel staat vast dat zij samen met de

zwemverenigingen Neptunes en club Kraan in die dagen de zwemsport uitmaakte (zie zwemmen).

De tweede zwemvereniging met de naam Dolfijn werd op 8 augustus 1951 opgericht. Het eerste bestuur bestond uit: G.J. Nijweide (voorzitter), W.J.J. Snijders (ondervoorzitter), H.J. Heinsdijk-Rijnaarts (penningmeesteres), A. Joe Sam Foek, E. Robles, D. Dillevis, F. Ferrari en W J.A. Wijnhoven (commissarissen). Met het winnen van de eerste zwemcompetitie, die hier in Suriname op 14 september 1952 werd georganiseerd, liet de Dolfijn al zien welke rol zij zou gaan vertolken in de Surinaamse zwemsport (zie zwemmen).

Grote zwemmers die door deze vereniging zijn voortgebracht: Margaret Schaad, Vera Speksnijder, Eddy Troeleman, Gladys Simons, Sandra Hermelijn, Pauline Nesty en Anthony Nesty.

Een tournooi dat door de Dolfijn zeer populair is gemaakt, zijn de Dolfijn 1 km zwemwedstrijden, die in

1956 voor de eerste maal werden georganiseerd.

Een overzicht van de winnaars van de Dolfijn 1 km zwemwedstrijden:

1956	Eddy Troeleman	17:43.2 min.
1957	Eddy Troeleman	
1958	Eddy Troeleman	17:23.2
1959	Daan Byzne	14:38.7
1960	Hans Hertley	14:48.8
1961	Bert Diepstraten	14:57.6
1962	Bert Diepstraten	14:30.6
1963	Albert del Prado	14:33.1
1964	John Alvares	14:57.7
1965	Jaap Goezinne	14:41.5
1966	Jaap Goezinne	14:46.6
1968	Oscar Braaf	14:01.1
1969	Coos van Wageningen	13:40.1
1970	Harry Willems	
1971	Harry Willems	
1972	Harry Willems	13:07.9
1973	Stephen Gongrijp	13:01.8
1974	Roberto Hens	13:50.0
1975	Niko Kluyver	11:59.2
1976	Max Brandon	
1977	Cecil Bergen	13:36.2
1978	Hugo Goossen	
1979	Hugo Goossen	12:28.5
1980	Hugo Goossen	12:04.4
1981	Hugo Goosen	11:56.4
1982	Tjakko de Boer	11:30.8
1984	Anthony Nesty	11:10.1
1985	Anthony Nesty	11:33.1
1956	Vera Speksnijder	19:45.5
1958	Trees Lyding	21:22.2

1959	Loeki Sillevis	19:21.9
1960	Gladys Simons	18:18.3
1961	Gladys Simons	17:28.0
1962	Galdys Simons	17:02.6
1963	Gladys Simons	16:41.4
1964	Gladys Simons	16:39.5
1965	Gladys Simons	16:26.4
1966	Janneke Groot	16:41.6
1967	Janneke Groot	16:12.1
1969	Jacqueline Simons	16:35.6
1970	Dorein van Tongeren	14:29.3
1971	Dorein van Tongeren	14:58.0
1972	Dorein van Tongeren	14:29.3
1973	Dorein van Tongeren	
1974	Dorein van Tongeren	14:06.6
1975	Dorein van Tongeren	
1977	Pauline Nesty	14:43.6
1978	Pauline Nesty	
1979	Pauline Nesty	13:50.7
1980	Pauline Nesty	13:47.7
1981	Pauline Nesty	13:19.7
1982	Pauline Nesty	13:04.6
1985	Claudia van Lierop	13:22.4

Links Tjakko de Boer, *rechts Hugo Goossen (foto De Ware Tijd)*

Dongen, Martin;

Dongen, Martin; (heeft langer dan 30 jaar belangeloos de jeugd in de omgeving van Combé helpen vormen. In 1951, toen er elders in het land geen buurtehuis bestond, kreeg Dongen (toen 27 jaar) toestemming de 'ondro oso' van zijn ouderlijke woning aan de Costerstraat 65 in te richten als buurtehuis. Het was een trefcentrum, waar ruim 100 jongens en meisjes regelmatig bij elkaar kwamen en zich in een ontspannen sfeer hebben bezig gehouden met binnenspelen. Het buurtehuis werd geopend door de toenmalige direkteur van Onderwijs dr. Johan Ferrier. Naast de binnenspelen werd er ook aan voetbal, basketbal en atletiek gedaan. Dit buurtehuis droeg de naam van Surinam, was het eerste buurtehuis in Suriname en had als motto 'Wie de jeugd helpt, helpt dubbel'.

Buurtjongens en -meisjes die door Dongen gevormd zijn hebben het maatschappelijk ver geschopt. Enkele stonfoetoes van de buurt waren John en Henk Kamperveen, Palem, de gebroeders Vonsee, Van Leeuwaarde, August Jong A Tai, Rusie Jap Njie en Wim IJzer.

Behalve lichamelijke vorming moest Dongen in sommige gevallen financieel bijspringen, maar zijn zak had nooit een gat om dit te doen. Om aan middelen te komen werden fundraising-activiteiten gehouden.

In 1961 verschoof Dongen de activiteiten naar de NGVB. Hij wilde in een breder verband werken aan de vorming van de jeugd en stelde zich ter beschikking van de bond onder leiding van John Wessels. Hij kreeg de totale leiding van de jeugdafdeling (het ging om jongens van 14-17 jaar) en hiermee had hij een stap gedaan in de richting van georganiseerd jeugdvoetbal in Suriname.

Het terrein was verwaarloosd en Dongen moest veel werk

verzetten om orde op zaken te stellen.

Op 4 juni 1961 was het zover en werden de eerste jeugdwedstrijden gespeeld, vooraf gegaan door een defilé en toespraken.

Martin Dongen (foto De Ware Tijd)

Over deze heropening van de NGVB schreef één der jongeren Anton Koblijn een brief naar De Ware Tijd, waarin hij vroeg om deze te publiceren om zodoende de blijdschap van de honderden jongeren kenbaar te maken. Martin Dongen werd door Koblijn in deze brief erg geprezen.

Door deze ontwikkeling was het mogelijk het eerste jeugdelftal samen te stellen en naar Trinidad te sturen voor het spelen tegen de jeugdploeg van Trinidad.

Martin Dongen had ook andere activiteiten. Hij organiseerde zo de eerste voettocht naar Bosbivak en de eerste fietstocht naar Coronie. Van de SVB kreeg hij vanwege zijn inzet een oorkonde en van de NGVB een zilveren medaille.

Duyzer, Stanley;

Duyzer, Stanley; begon zijn voetballoopbaan in Coronie, waar hij geboren is. Op 10-jarige leeftijd (1945) speelde hij aldaar voor ‘Holland’. Zijn hartewens was altijd voor Robinhood te spelen, vandaar dat hij tijdens de schoolvakantie naar Paramaribo ging, waar hij de oefeningen van Robinhood op het Wees Paraat terrein bezocht.

Hij leerde toen Louis Mijnals en Michel Kruin kennen. In 1950 kwam hij in Paramaribo wonen en speelde 1 jaar later voor Torpedo op het mr. Bronsplein. In 1952 werd hij lid van TGG omdat hij te Combé woonde en samen optrok met vrienden van de buurt. Eén der spelers van TGG was Leo Marcet.

In 1957 werd hij lid van Robinhood, alwaar hij als speler minder naam maakte, maar des te meer als trainer.

In 1967 deed de toenmalige trainer van Robinhood, Humphrey Mac Nack, een beroep op hem de jeugd te trainen, maar pas in 1969 nam hij dit aanbod aan toen trainer Ro Kolf een beroep op hem deed (zie Ronald Kolf).

Met de Robinhood-junioren werd hij in 1974 ongeslagen landskampioen, 2x semi-kampioen en 2x sterrenkampioen. Tijdens de kompetitie 1974 kreeg de ploeg de prijs voor minst gepasseerde doelman, topscoorder en sportiefste ploeg.

Als sterrenkampioen 1974 kreeg deze ploeg wederom de prijzen voor minst gepasseerde doelman en topscoorder.

E

Eliazer, Jacques, Jean

Eliazer, Jacques, Jean (geb. 19-10-03) is de peetvader van de sport in Saramacca geweest. In zijn jongere jaren was hij een allround sportman. In 1946 kwam hij als bestuursopzichter in Saramacca. In zijn ambtenarenperiode en ook in de jaren daarna heeft hij veel voor de sportontwikkeling in dit distrikt gedaan.

In 1946 werkte hij mee aan het aanleggen van een terrein voor de voetbalsport in Saramacca.

Op 25 juni 1950 richtte hij de Saramacca Sport Bond op, waarvan hij tot 1964 voorzitter is geweest (zie Saramacca Sport Bond).

In 1965 keerde hij uit Nederland terug en hem werd dat jaar het roer van de Saramacca Sport Bond voor korte tijd weer in handen gegeven en hij leidde Saramacca naar het eerste distrikten kampioenschap.

In 1948 gaf hij de stoot voor de tennissport in Saramacca en de periode van 1948-1953 mag beschouwd worden als de bloeiperiode van tennis in dit distrikt.

In het jaar 1953 was hij mede-oprichter en de eerste voorzitter van de Badminton Vereniging Groningen (zie Badminton).

Op 4 juli 1949 was hij mede-oprichter en onder-voorzitter van de zwemvereniging Pireng.

Naast zijn bestuurswerk trad hij ook vaak op als scheidsrechter van de Saramacca Sport Bond.

Elmont, Ricardo;

Elmont, Ricardo; startte in 1970 bij Budokwai van A. Hens met de judosport, maar stapte later over naar Eddy Murray. Hij werd meervoudig judokampioen van Suriname en zwaaide in de zeventiger jaren zijn skepter over de middengewichtsklasse (70-80 kg) en de alle categorieën klasse. Zo werd hij nationaal kampioen in 1972, 1973 en 1974 in het middengewicht en in 1974 in alle categorieën.

In 1974 won hij brons tijdens de Caraibische kampioenschappen die in Caracas werden georganiseerd en tijdens de 12de Cacso spelen te Santo Domingo behaalde Ricardo Elmont wederom brons (zie Cacso spelen). Met laatstgenoemde prestatie werd hij de eerste Surinamer die een medaille veroverde tijdens de Cacso spelen.

Hij werd bovendien door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot sportman van het jaar en werd zodoende de eerste en enige judoka die tot sportman werd uitgeroepen (zie sportman van het jaar).

Op zondag 7 maart 1976 leverde Ricardo Elmont een opvallende prestatie door zich in te schrijven voor de middengewichts- de halfzwaargewichtsklasse en de alle categorieën, tijdens de landskampioenschappen. Hij won in alle drie klassen goud en vestigde hiermee een record. Later in hetzelfde jaar (1976) vertegenwoordigde hij Suriname tijdens de Olympische Spelen (zie Olympische Spelen).

Ricardo Elmont nam in 1978 wederom deel aan de Cacso spelen die te Medellin werden georganiseerd, maar toen werd hij vierde (zie Cacso spelen).

In 1979 verliet hij Suriname en ging zich in Nederland vestigen. Ricardo Elmont stond bekend om zijn agressieve vechtlust en is ongetwijfeld de beste judoka die Suriname ooit heeft voortgebracht.

Elvedo

Elvedo (Een Lichaam Vol Energie Door Oefening); Dé eerste vereniging die de naam Elvedo droeg werd rond 1933 opgericht en deze was een turnvereniging. Bekende gymnasten van Elvedo toen waren Jan Rambouts en de Miranda. Over deze vereniging is nu weinig bekend.

De tweede vereniging met de naam Elvedo werd in 1949 door Willebrod Axwijk en George Wiebers opgericht. (zie Willebrod Axwijk, zie George Wiebers). Elvedo was de eerste damesvereniging in Suriname en werd later een sportvereniging. Willebrod Axwijk was de eerste voorzitter

Elvedo stond bekend om haar Spartaanse discipline en bekende atleten van deze club waren Rinia Smith en mej. Kempes.

Van de eerste vijf vrouwen die in de politiedienst gingen waren 4 van Elvedo.

De rol van Elvedo voor de emancipatie van de vrouw moet niet onderschat worden. Zo werd damesatletiek in georganiseerd verband het eerst bij deze vereniging beoefend.

Elvedo werd in 1950 de winnaar tijdens de eerste wandelmars die in Suriname werd georganiseerd en zowel in 1951 als 1952 prolongeerde zij de titel.

80 tot 90 percent van de prijzen tijdens de atletiekwedstrijden werd door Elvedo veroverd en aangetekend kan worden dat de eerste damesvoetbalwedstrijd georganiseerd in Suriname door twee teams van Elvedo werd gespeeld (zie damesvoetbal).

Emanuelson, Errol

Emanuelson, Errol (geb. 16-4-53) begon op 14-jarige leeftijd in Nickerie (club Santos) te voetballen en stond als spits opgesteld.

Hij kwam in 1975 bij Robinhood en maakte in 1976 furore. In 1976 reisde hij namelijk met Robinhood mee naar Nederland en aldaar bracht hij tijdens de wedstrijd tegen Ajax de gehele verdediging met spelers als Ruud Krol in verlegenheid.

Errol Emanuelson (Emau) moest zelfs hardhandig worden aangepakt om zodoende aan zijn wervelende acties een eind te maken.

In de periode 1975-1979 vormde hij samen met Rinaldo Entingh en Roy George de voorhoede in de gelederen van Robinhood. Errol Emanuelson werd in 1976, 1977 en 1978 topscoorder van de SVB -competitie.

Op 30 juli 1979 verleende Robinhood via de SVB overschrijving aan 'Emau' om in België te mogen uitkomen voor club Sint Niklaas.

Wat ook vermeld kan worden is dat Errol in 1970 naar Paramaribo kwam en twee jaar voor de Tuna-junioren heeft gespeeld en met hen jeugdkampioen werd.

Ook heeft hij deelgenomen aan de Koninkrijksspelen van 1971 en in 1975 vertegenwoordigde hij Suriname tijdens de voorronde van de Olympische Spelen (zie Olympische Spelen).

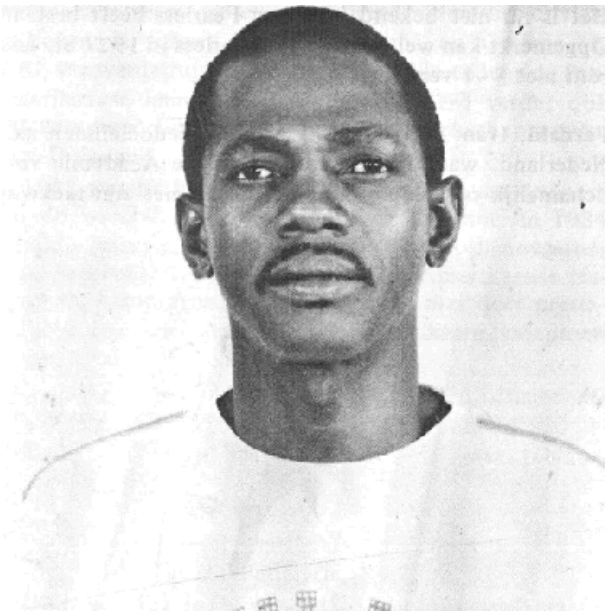

Etnel Bernard

Eric Lie's Taekwon do school:

Eric Lie's Taekwon do school: In 1968 begon Terry Agerkop met een taekwon do school, die hij noemde 'Hwarang do' naar een groep jonge vrijheidstrijders uit het oude Korea. Na twee jaar in Suriname gewerkt te hebben vertrok Terry naar Venezuela en liet de leiding van de school over aan Eric Lie, de eerste man die bewees dat het mogelijk was om de zware opleiding tot zwarte band ook hier in Suriname te volgen. Voor het zwarte band examen moest Eric Lie naar Nederland in 1970, zo ook voor het tweede dan examen was hij aangewezen op Europa.

Zijn voorbeeld werd al spoedig opgevolgd door anderen en in 1976 waren er al 12 zwarte banders in Suriname, die allen hier hun opleiding hadden genoten, maar in Nederland werden geexamineerd.
Feiten en gebeurtenissen die over deze school als primeur mogen worden beschouwd zijn:

1970:	De eerste school die ook buiten de stad een afdeling oprichtte. Eerst te Billiton,

	later ook te Paranam, Domburg, Blauwgrond en Kwatta.
1972:	Suriname werd voor het eerst in het buitenland op karate gebied vertegenwoordigd door de school van Eric Lie.
1973:	Winnaar van de nationale taekwon do clubkampioenschappen.
1974:	Eerste gevechtsschool die de republiek in het buitenland vertegenwoordigde.

In 1988 herdacht deze school haar twintig jarig bestaan dat tevens het twintig jarig bestaan van taekwon do in Suriname betekende.

Etnel, Bernard;

Etnel, Bernard; stond in zijn voetballoopbaan meer bekend onder de naam Jenny alias Sorgoe. Hij begon zijn carriére als blotevoeter in de club Victoria op Land van Dijk. Toen hij 17 jaar oud was, kreeg hij zijn eerste voetbalschoenen van de heer Zwennecker alias Aruba.

Etnel ging vervolgens in de hoofdklasse spelen voor Coronie Boys welke ploeg toen spelers had als Jacko Hasselbaink, Emile Esajas, Erwin Esajas, Cornelis Blijd enz. Met Coronie Boys ging hij naar Cayenne, waarmee hij ongeslagen uit een tournooi kwam. Etnel scoorde in totaal 7 keer, waarvan alle drie doelpunten tegen Sinnemary.

Toen een aantal spelers van Coronie Boys zich afsplitste om Orkaan J.C. te gaan vormen, vertrok hij naar Sonny Boys en kwam terecht in een ijzersterke ploeg die de naam ‘Kampioendoder’ droeg en waarin sterren als Leo Marcet, Louis Watson, Gus Foe, Gal Byne, Cha Cha Wooter, Tjon A Jong speelden.

Met Sonny Boys ging Etnel naar Venezuela. Na drie jaar stapte hij over naar Voorwaarts, maar moest een jaar later eruit, daar hij in Politiedienst trad en voor PVV moest voetballen.

PVV zat toen in de eerste klasse. In dat jaar scoorde Etnel 28 doelpunten voor PVV en deze vereniging promoveerde naar de hoofdklasse. Twee jaar lang speelde PVV goed voetbal, maar daarna daalden de prestaties omdat de PVV'ers toestemming kregen om naar andere clubs over te stappen. Goede voetballers als John Hoft en Letterboom gingen naar Leo Victor, terwijl de doelman de Mees voor Robinhood koos. Niet lang hierna degradeerde PVV en Etnel besloot er mee op te houden. Hij was toen 33 jaar oud.

F

Faverius August;

Faverius August; koos op 12-jarige leeftijd voor de basketbalsport. Dat was op Beekhuizen onder leiding van Hennie Lieuw A Sjoe. In 1969 (hij was toen 13 jaar) begon zijn carrière pas goed toen hij zich aansloot bij de vereniging Harlem en zowel voor de junioren als senioren uitkwam.

Bij Harlem ontwikkelde August zich als een goede speler die zich ging toeleggen op het onderdeel 'schooten', doelen, baskets maken. In 1972 stapte hij over naar Trainers. In deze vereniging zaten spelers als René Lieveld en John Dawson. Met Trainers werd hij kampioen en met deze vereniging promoveerde hij naar de hoofdklasse, waarna hij naar Ravens ging.

Met Ravens werd hij in het seizoen 1974 ongeslagen kampioen.

August Faverius heeft Suriname vaker vertegenwoordigd tijdens internationale wedstrijden. Zo nam hij in 1984 deel aan de Cism wereldbasketbalkampioenschappen, die dat jaar in Suriname werden georganiseerd. Vanwege zijn prestaties werd hij dat jaar uitgeroepen tot basketballer van het jaar.

Fearless:

Fearless: werd op 28 mei 1925 opgericht en werd hiermee de tweede voetbalvereniging te Moengo. Aangetekend dient te worden dat Bauxite Star de eerste voetbalvereniging is geweest te Moengo en in maart 1925 werd ze opgericht, maar over deze vereniging is nu weinig bekend.

De initiatiefnemers van Fearless waren de heren: H. Jurjens, W. Gersie, F. Gunther, E. Jie Sam Foek en J. Jie Sam Foek. Met een ledental van 21 leden bereikte zij in 1927 haar hoogtepunt.

Het bestuur bestond uit: J. Jie Sam Foek (voorzitter), F. Gunther (secretaris), R. Thijm (penningmeester), Anton Jie Sam Foek (commissaris), W. Gersie (commissaris), terwijl Anton Jie Sam Foek ook als captain van het team werd gekozen.

In de loop van de eerste vijf jaren van haar bestaan vonden enkele bestuurswijzigingen plaats. Zo werd W. Burside voorzitter, D. Monnes penningmeester en Tulberg commissaris.

Al in 1925 was Fearless in staat het tegen verenigingen uit Paramaribo op te nemen en ook Albina moest het ontgelden.
De resultaten waren als volgt:

1925	
Fearless-Transvaal	1-1
Fearless-Voorwaarts	1-0
Fearless-Voorwaarts	1-1
1926	
Fearless-Ajax	3-1

Fearless-Voorwaarts	3-1
Fearless-MVV	0-1
Fearless-Albina	5-1
Fearless-Albina	5-1

Van 1925 tot en met 1930 speelde deze vereniging in totaal 55 wedstrijden. Ze wonnen 26, verloren 16 en speelden 13 gelijk. Van 1925 tot en met 1928 werd Fearless kampioen van Moengo.

Spelers die een belangrijke rol bij Fearless hebben gespeeld zijn: Jurjens, Klink, Naaldijk, Caprino en Wix. Het is nu niet bekend hoe lang Fearless heeft bestaan. Opgemerkt kan wel worden dat Fearless in 1927 St. Laurent met 5-1 versloeg.

Fernald, Ivan:

Fernald, Ivan: vertrok 1973 voor studiedoeleinden naar Nederland, waar hij als student op de Academie voor lichamelijk opvoeding in 1974 startte met zijn taekwon

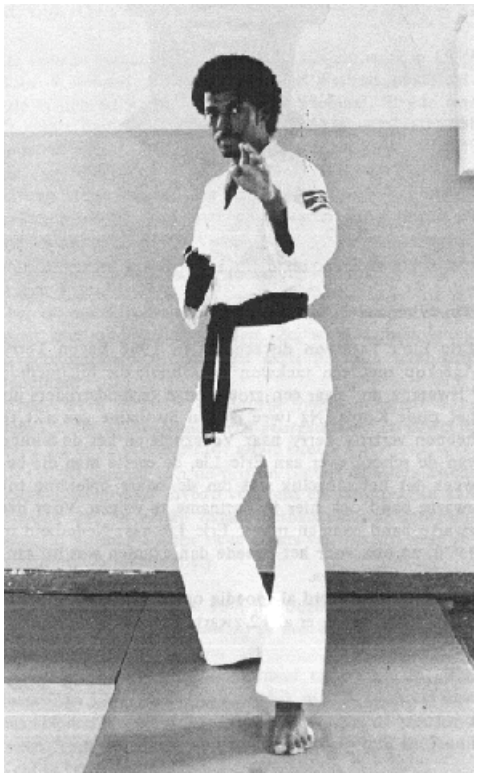

Ivan Fernald (foto De Ware Tijd)

do carrière. Hij werd geinspireerd daar gevechtsporten in die dagen erg populair waren in de studentenkringen. In 1976 maakte hij zijn entree in de wedstrijdsport en werd prompt kampioen van West Nederland. In 1977 werd hij kampioen free-fight taekwan do in Den Haag, terwijl hij in 1978 middengewicht kampioen van Delft werd. Dat jaar werd hij kampioen van Zuid-Holland en ook nog Nederlands kampioen senioren-B. In 1979 prolongeerde hij het Nederlandskampioenschap senioren-B en voorts werd hij eerste op de vier taekwan do tournooien in Nederland.

In 1980 keerde hij na zijn studie te hebben afgerond, naar Suriname terug waar hij toen de vereniging Yellow Birds oprichtte. In dat jaar was hij lid van het Surinaamse taekwon do team dat kampioen werd tijdens het drielandentournooi tussen Suriname, Aruba en Guyana. In 1981 veroverde hij een bronzen medaille tijdens de Pan-Amerikaanse kampioenschappen. Hij werd verder ook nog kampioen bij de open karate kampioenschappen van West-Duitsland.

In 1982 was hij lid van het Surinaams team dat deelnam aan de wereldkampioenschappen te Ecuador. In 1984 bereikte Ivan Fernald zijn top toen hij op 19 november goud veroverde tijdens de vierde Pan Amerikaanse teakwon do kampioenschappen. Hij werd met deze prestatie de eerste Surinamer die Pan Amerikaans kampioen werd (zie taekwon do).

Op zondag 24 mei 1987 nam Ivan Femald officieel afscheid van de actieve sportbeoefening. Fernald had de taekwon do sport 14 jaar actief gediend, hij was toen 31 jaar oud.

FIDE:

FIDE: Federation International Des Echecs oftewel de Internationale Schaak Federatie, werd op 20 juli 1924 in Parijs opgericht. De oprichting vond als volgt plaats. Toen de Olympische zomerspelen van 1924 in Frankrijk werden gehouden, maakte de Franse schaakbond van die gelegenheid gebruik om gelijktijdig ook een schaakolympiade te organiseren. 18 landen deden eraan mee. De daar aanwezige schakers besloten toen een lang gekoesterde gedachte te verwezenlijken. Zij stichtten toen de wereldschaakbond; de FIDE.

De FIDE is samengesteld uit alle schaaklanden van de wereld. Zij houdt zich bezig met het uitbouwen van de betrekkingen tussen de schaakbonden, zonder zich in hun interne aangelegenheden te mengen. Ook organiseert zij internationale wedstrijden en probeert iedere internationale schaakactiviteit te bevorderen.

De FIDE heeft als verdere doelstellingen de opvoedkundige waarde en het verbroederende karakter van het spel aan te tonen. In dit brede kader moet ook de schaakolympiade gezien worden.

In juli 1974 werd de Surinaamse Schaak Bond toegelaten tot deze organisatie.

Fifa;

Fifa; Federation International Football Association oftewel de Wereldvoetbal Bond: Op 21 mei 1904 werd de basis voor de wereldkampioenschappen voetbal gelegd in de Rue St. Honore van Parijs. Toen kwamen voetbalvertegenwoordigers van Frankrijk, België, Nederland, Denemarken, Zwitserland, Zweden en Spanje bij elkaar voor de oprichting van de internationale voetbalfederatie. Duitsland werd nog hetzelfde jaar

lid, Engeland volgde in 1905, stapte tot tweemaal toe uit deze organisatie om in 1946 dan te stabiliseren. Suriname werd op het congres van 17 en 18 mei 1929 te Madrid tot lid toegelaten (zie voetbal).

De Fifa is de grootste internationale sportorganisatie met meer dan 142 leden en meer dan 20 miljoen voetballers die bij deze organisatie zijn aangesloten.

In 1930 werden na jaren van hard werken door de toenmalige voorzitter Jules Rimet van Frankrijk de eerste wereldvoetbalkampioenschappen georganiseerd. Uraquay werd de eerste wereldkampioen.

Ook Suriname heeft aan voorronde-wedstrijden voor de wereldkampioenschappen deelgenomen, maar de eindronde heeft zij nog nooit gehaald (zie voetbal).

Op het organisatorische vlak heeft Suriname het beter gedaan, namelijk in de persoon van Andre Kamperveen, die op het congres van 6 en 7 juni 1980 tot bestuurslid van het hoofdbestuur van de Fifa werd gekozen (zie Andre Kamperveen).

FMJD:

FMJD: Federation Mondiale du Jeu de Dames oftewel de Wereld Dam Bond, werd in 1947 door Frankrijk en Nederland opgericht. Het initiatief werd door de Franse dambond genomen, vandaar dat deze eiste dat de internationale dambond een Franse naam zou krijgen en dat de statuten en het huishoudelijk reglement in het Frans zouden staan.

Aangezien de wereldbond niet uit één land kon bestaan, maar minstens uit twee landen, werd Nederland betrokken bij de oprichting. Aan de Franse eisen werden voldaan, maar Nederland eiste wel dat de voorzitter een Nederlander moest zijn. De Fransen gingen met dit voorstel akkoord. De Nederlander Willemse werd de eerste voorzitter van de FMJD en 25 jaar lang bekleedde hij deze functie.

In 1948 werd het eerste officiële werelddamkampioenschap georganiseerd.

In 1956 nam Suriname voor het eerst hieraan deel in de persoon van Jacques Amzand (zie dammen, zie Jacques Amzand).

Op het organisatorisch vlak deed Suriname het niet slecht. In januari 1980 werd Ronny Vlijter gekozen tot bestuurslid van de FMJD (zie Ronny Vlijter). Verder mocht Suriname in oktober 1988 het wereldkampioenschap en het wereldsnelkampioenschap dammen organiseren.

Forster, Harold

Forster, Harold begon als knaapje te voetballen op het mr. Bronsplein voor Funmakers, daar bleef hij tot deze vereniging in de 3de klasse van de SVB belandde.

Hij stapte toen over naar de jeugd van Voorwaarts. In 1968 kwam hij bij de hoofdklasse terecht. Harold Forster zat in de jeugdploeg die in 1968 en 1969 jeugdkampioen werd en in 1969 vertegenwoordigde hij Suriname in Nederland tijdens de Koninkrijksspelen. Forster stond bekend als een keiharde stopper van Voorwaarts en zowel met de bondsselektie als met Voorwaarts heeft hij

aan vele interlands deelgenomen.

Francis, Kenneth

Francis, Kenneth (geb. 9-12-64) begon zijn voetballoopbaan bij Bill Star te Billiton. Op 16-jarige leeftijd dook hij op bij de jeugd van Robinhood. 3 jaar later werd hij opgeroepen voor de nationale senioren selektie.

Met de jeugd van Robinhood behaalde hij eenmaal ongeslagen het kampioenschap. In 1984 was hij een vaste keus van trainer Ro Kolf.

Ook zijn broers Guno en Romeo hebben topvoetbal in ons land gespeeld. Bovendien was Frederik Francis een vermaarde verdediger bij Robinhood, later werd hij scheidsrechter.

Francis heeft Suriname verscheidene malen in het buitenland vertegenwoordigd. In augustus 1986 viel hij in Nederland op, tijdens het tournooi van Robinhood aldaar. Ajax nam hem zelfs een week mee naar Manocco voor het spelen van twee wedstrijden.

Franker, Stanley;

Franker, Stanley; begon in 1958 als 13-jarige knaap bij de tennisvereniging Ready met de tennissport. Trainer L. Silos gaf hem daar de eerste tennis-instrukties. Vanwege zijn goede tennisspel werd hij met medewerking van de Surinaamse Tennis Bond en op verzoek van de heer Hemmes, die toen hier als trainer fungeerde, in 1966 naar Nederland gezonden. In Nederland kreeg hij de kans om als assistent-leraar te fungeren op de banen te Plaswijk (Rotterdam) en enige tijd daarna behaalde hij de bevoegdheid als tennisleraar. Zowel in de praktijk als de theorie stond hij hoog aangeschreven. Stanley Franker werd zodoende de eerste gediplomeerde Surinaamse tennisspeler.

Tijdens zijn studie behaalde hij het kampioenschap aspirant-leraren en leraren. Zijn services waren van dien aard dat hij werd uitgekozen om de Nederlandse vertegenwoordigers van de David Cup, dit onderdeel bij te brengen.

In oktober 1971 werd hij tennisleraar bij de Sosis en in hetzelfde jaar werd hij landskampioen van Suriname (zie tennis).

Hij vertegenwoordigde Suriname enkele malen in het Caraibisch Gebied. Zo nam hij deel aan de jaarlijkse ontmoeting tussen Suriname en Curaçao.

Op 15 juni 1975 vertrok hij naar de Verenigde Staten om verder te studeren aan het Central Texas College. In 1979 behaalde hij zijn master degree lichamelijke opvoeding.

Tussen 1973-1979 tenniste hij voor zijn universiteit en gaf prive lessen aan beroemde acteurs als Kirk Douglas, Charton Heston en Sedney Poiter.

Eind 1979 vertrok hij naar Nederland al waar hij als distriktstrainer voor de Nederlandse Tennis Bond fungeerde. Vanwege zijn prestatie werd hij in 1983 aangetrokken als nationale trainer van de Oostenrijkse selektie.

Fuente, de la, Emile;

Fuente, de la, Emile; is één van de personen die veel voor de sport van Suriname heeft gedaan, waarvan vele activiteiten nergens staan opgetekend. Ondanks dit handicap dient zijn naam toch genoemd te worden.

In de vijftiger jaren was hij voorzitter van de Surinaamse Voetbal Bond en tijdens zijn bestuursperiode vonden twee belangrijke gebeurtenissen plaats.

In 1953 was hij namelijk één der geestesvaders die mee hadden gewerkt tot de bouw van het toenmalige Suriname Stadion. In 1954 was hij de man die het conflict tussen de SVB en de NGVB oploste. Een conflict dat sinds 1920 had bestaan (zie voetbal).

De SVB en NGVB gingen toen een fusie aan en vanaf toen werd laatstgenoemde organisatie gebruik voor jeugdwedstrijden en om ontmoetingen tussen clubs en distrikten te organiseren.

Als voorzitter van Parima zorgde hij ervoor dat de uiteindelijke bouw van dit zwembad plaatsvond (zie zwemmen).

Emile de la Fuente stond bekend om zijn vele giften aan verenigingen, organisaties en particulieren, die allen een sociaal karakter hadden. Op zaterdag 22 februari 1977 overleed hij op 79-jarige leeftijd.

Fuente, de la, Hedwig;

Fuente, de la, Hedwig; werd niet minder dan 8 maal jeugdbadminton kampioen jongens-enkel. In 1977 werd hij op 12-jarige leeftijd voor de eerste maal jeugdkampioen. Hij werd in 1982 drievoudig Carebaco kampioen bij de junioren (zie Carebaco games). In 1983 en 1984 speelde hij een beslissende rol door voor Suriname het kampioenschap van de landenteams te behalen tijdens de Carebaco spelen. In 1987, '88 en 1990 werd hij herenenkel landskampioen.

G

Gemerts, Glenn;

Gemerts, Glenn; begon rond 1974 met de taekwon do sport bij Frank Doelwijt. In april 1976 behaalde hij zijn eerste dan.

In hetzelfde jaar nam hij deel aan de Caraibische kampioenschappen, die voor de eerste maal werden georganiseerd en het organiserend land was Jamaica. Tijdens die kampioenschappen werd Gemerts met het Surinaamse team semi-kampioen (zie taekwon do).

In 1977 werd hij middengewicht kampioen van Suriname en van 1979 tot en met 1984 had hij een vaste plaats in de nationale selektie. In 1979 nam hij deel aan de CNE Taekwon do kampioenschappen te Toronto (Canada) en in 1981 zat hij in het Surinaams team dat kampioen werd van het driehoekstournooi tussen Guyana, Aruba en Suriname.

In 1981 nam hij deel aan de Panam Karate kampioenschappen op Curaçao en eindigde op de derde plaats.

Zowel in 1982 als 1983 werd hij weltergewicht kampioen van Suriname, terwijl hij in 1982 (Ecuador) en 1983 (Denemarken) aan de wereldkampioenschappen taekwon do deelnam.

In 1984 werd Glenn Gemerts houder van de derde dan en verkreeg bovendien een A licentie als scheidsrechter.

In 1987 vertrok hij naar België voor studiedoeleinden.

George W. Streepy Stadion;

George W. Streepy Stadion; onoverdekt voetbalveld, waar voornamelijk de jeugdvoetbalwedstrijden worden gespeeld.

Op zaterdag 17 december 1966 om 16.30 uur werd het George Streepy Stadion, genoemd naar de destijds hier gestationeerde direkteur beheerder van de Surinaamse Aluminium Company, aan de Rode Kruislaan te Paramaribo plechtig in gebruik genomen door gouverneur Mr. H.L. de Vries (1965-1967).

Als eerste wedstrijd werd gespeeld selectie Jeugd-Paramaribo vs selectie Jeugd-distrikten. Deze wedstrijd, die onder leiding stond van S. Reemet en de grensrechters R. Vyent en R. Redmond, eindigde 3-3 gelijk.

Het bestuur van de sectie jeugd-voetbal bestond toen (1966) als volgt uit J. Gersie (voorzitter), A. Hoost (secretaris/penningmeester), Frits Juda (competitie-leider), Andre Kamperveen, R. Belgrave, Mouke Pool en G. Lichtveld, allen commissarissen.

Was het zo dat de jeugdafdeling zich uitsluitend bezighield met het afdraaien van de SVB-competitie in de juniorenklasse, in het jaar 1965 nam zij de leiding van de jeugdvoetballerij in het gehele land in handen.

De eerste jeugdverenigingen waren: Coronie Boys, Jai Hind, Leo Victor, Robinhood, Nautico Rio, Transvaal, Tuna en Voorwaarts.

De eerste jeugdkampioenen waren Transvaal (1966), Tuna (1967) en Voorwaarts (1968).

Gesser, Humbert;

Gesser, Humbert; startte op 15-jarige leeftijd (1965) bij Transvaal met de voetbalsport. Hij speelde drie jaar voor de Transvaal-junioren en werd toen opgeroepen voor het eerste elftal. Hij speelde als centrale back en vanwege zijn vaardigheid stond hij bekend als ‘de generaal van de defensie bij Transvaal’.

Uit ontevredenheid stapte hij in 1972 uit Transvaal en ging toen naar Robinhood. Dat duurde echter niet lang, want voor Robinhood speelde hij twee vriendschappelijke wedstrijden in Nickerie en eer een aanvang met de nieuwe competitie werd gemaakt ging hij terug naar Transvaal.

Met Transvaal werd hij vijfmaal landskampioen en eenmaal Concacaf-kampioen (1973).

Voor Transvaal speelde hij meer dan 20 internationale wedstrijden en bezocht o.a. Jamaica, Trinidad, Guatemala, Venezuela, Guadeloupe, Guyana, Cayenne en Nederland.

In 1970 werd hij opgeroepen voor de nationale selektie en ook in dit verband heeft hij aan vele interlands deelgenomen.

Getrouw, Verdy;

Getrouw, Verdy; komt uit een volleybal-familie. Vader Leo was van 1982-1984 voorzitter van de Suvobo. Zus Audrey, broer Frank en een ander broer Robert verdienden hun sporen voornamelijk bij de volleybalvereniging Condor.

In 1985 maakte Verdy Getrouw als trainer volleybalhistorie daar hij drie teams naar het kampioenschap leidde. Bij de dames werd Yellow Birds voor de tweede achtereenvolgende maal landskampioen. Bij de meisjes ging Yelyco met de eer strijken, terwijl dezelfde vereniging bij de jongens aspiranten het kampioenschap veroverde. In 1988 leverde Verdy Getrouw wederom een volleybalprestatie door Yellow Birds voor de vijfde achtereenvolgende keer naar het landskampioenschap te leiden.

Goedhart, Freddy:

Goedhart, Freddy: heeft als voetbalscheidsrechter tientallen jaren baanbrekend werk verricht. De eerste maal dat hij als scheidsrechter optrad was op 1 december 1945 tijdens een wedstrijd TGG tegen Indian Stars op het terrein geheten Koelie wee aan de Kankantriestraat. Freddy Goedhart was toen slechts 17 jaar oud. Hij bleef dit soort wedstrijden leiden tot dat hij op 1 februari 1955 bij de SVB werd ingeschreven. Zijn scheidsrechterscarrière aldaar was als volgt:

1955-57	scheidsrechter in de 3e klasse: 514 wedstrijden

1957-58	scheidsrechter in de 2e klasse: 347 wedstrijden
1958-60	scheidsrechter in de le klasse: 256 wedstrijden
1960-81	scheidsrechter in de hoofdklasse 636 wedstrijden.

Zijn eerste wedstrijd in de eerste klasse floot hij op 28 november 1958 (Dynamo-Toofan), terwijl zijn eerste wedstrijd in de hoofdklasse Sonny Boys - Coronie Boys was.

Hij is mede-oprichter geweest van de voetbalvereniging Orkaan en was van 1953 - secretaris, aanvoerder, lid en speler van deze vereniging.

Hij is bovendien houder van de volgende scheidsrechtersoorkonden:

- SVB voetbalscheidsrechters diploma (01-11-59).
- Federation Mexicana do futbol Associacion (Mexico 1964).
- SVB 1965.
- Federation Haitionne de football (Haiti 1966)
- Federation Nacional de futbol de Guatemala (Guatemala 1972).

Op 1 augustus 1963 werd hij aanvaard als Fifa-scheidsrechter en werd zodoende de eerste Surinamer die deze funktie mocht bekleden. Tussen 1963 en 1973 werd hij onafgebroken gehandhaafd tot hij op 31 juli 1973 de maximale leeftijd van 47 jaar bereikte.

Als Fifa scheidsrechter blijft men tot zijn 47ste jaar gehandhaafd. In 1978 werd hij lid van de scheidsrechtercommissie van de CFU en was mede-oprichter van de scheidsrechtersvereniging SVSO, die op 15 september 1959 werd opgericht. In 1971 werd Goedhart geroyeerd uit deze vereniging, maar werd in 1972 wederom lid om datzelfde jaar wederom geroyeerd te worden.

Op 4 maart 1973 richtte hij ASVS (Associatie van Surinaamse Voetbal Scheidsrechters op). ASVS verzorgde jeugdwedstrijden, wedstrijden in de distrikten en jubileumtoernooien.

Van 1 april 1955 tot 1988 is hij administrateur voor sportaangelegenheden van de SVB geweest en is van 1964 tot 1980 scheidsrechter instructeur geweest.

Van 1945 tot 1980 heeft Freddy Goedhart niet minder dan 2015 wedstrijden gefloten.

Zijn eerste Transvaal-Robinhood ontmoeting floot hij op 25 december 1960. In totaal floot hij 30 van deze ontmoetingen en de laatste was ook zijn afscheidswedstrijd, namelijk de finale-wedstrijd die op 18 november 1981 werd gespeeld. Transvaal en Robinhood speelden toen 1-1 gelijk.

Freddy Goedhart is ook bezitter geworden van de ballen waarmede gespeeld zijn in de finale-wedstrijden. Zoals bekend werden scheidsrechters die dergelijke finalewedstrijden leidden bezitters van de bal waarmee gespeeld werd. De finale-wedstrijden die door Goedhart geleid werden zijn:

- Panama-Mexico 1964, tijdens de kwalificatie van de voorronde van de Olympische Spelen.

- Haiti-Trinidad om de Francois Duvalier cup 1966 en
- Guatemala-Mexico 1972 om de Concacaf-titel.

Freddy Goedhart komt uit een voetbal-familie. Zijn vader Philip heeft 43 jaar de voetbalsport gediend. Het was deze man die zich het lot aantrok van de blotevoetersverenigingen en velen van hen overbracht naar het geschoeide voetbal van de SVB. Philip Goedhart was een van de steunpilaren van de SVB in de beginjaren.

Waldi Goedhart (een broer) heeft de SVB 25 jaar gediend en was speler en aanvoerder van Transvaal. Later vertegenwoordigde hij de SVB in het Caribisch Gebied. Ed Goedhart (een oudere broer) speelde voor Cicerone, die vier achtereenvolgende jaren landskampioen werd (zie Cicerone). Verder was er nog een oom Sjinnie Goedhart die in de gloriejaren van Robinhood als rechtsbuiten speelde. Ook een zoon van Freddy, namelijk Henk Goedhart hield de traditie hoog, daar hij bij de Schakel voetbalde.

Golf

Golf (waarschijnlijk Engels) is in zijn huidige vorm ontwikkeld in Schotland. Waarschijnlijk is het oorspronkelijk voortgekomen uit de vroegere middeleeuwse Franse spelen als ‘jeu de mail’ (malie) en ‘chale’. Reeds ca 1400 komt het spel ‘metten calve’ in Holland voor in een aantal keurboeken. In Schotland dateert de eerste vermelding van 1457. Hoewel het spel in Nederland een bloeiperiode in de 16de en 17de eeuw beleefde, kwam daar eind 17de eeuw abrupt een einde aan. De opbloei in Schotland begint omstreeks 1730. In de 19de eeuw breidde het spel zich van de oostkust van Schotland uit over de gehele wereld. In 1893 werd in Den Haag het spel opnieuw ingevoerd.

Er is geen wereldorganisatie van golf. De Royal and Ancient Golf Club of St. Andrews in Schotland en de United States Golf Association in de VS vormen samen het wetgevende lichaam van het golfspel.

In 1954 kwam Ir. H. Meyer in Suriname om de directie van de SBM over te nemen van Ir. Greve. De nieuwe directeur-beheerder van Suralco kwam behalve met de nodige papieren ook met golfstokken in zijn koffers. In Indonesië had Ir. Meyer namelijk op vele plaatsen gegolfd en daar hij een verwoed golfspeler was nam hij het initiatief tot invoering van golf in Suriname.

Hij polste verschillende personen w.o. de heer P.H. Sheppard; directeur van De Nationale, dhr. de Vries en Bosch Reitz.

Op vrijdag 15 october 1954 werd een inleidende bijeenkomst gehouden ten huize van Ir. H. Meyer aan de Waterkant, waarbij de mogelijkheid voor de oprichting van een golfclub besproken werd. Er werd verder een uiteenzetting gegeven over de plannen en de financiële consequenties die hieraan verbonden waren aan het lidmaatschap.

De overige besprekingen die hierop volgden ten huize van de heer Meyer hadden als resultaat dat een kleine groep nieuwelingen accoord ging met de oprichting van een club.

De organisatie moest geheel uit de grond worden gestampt, daar behalve het enthousiasme zo goed als alles ontbrak om de eerste slag aan de golfbal te geven.

Op 4 november 1954 werd de eerste golfclub in Suriname opgericht, namelijk golfclub ‘Paramaribo’. Het doel van deze vereniging was de beoefening en bevordering

van het golfspel en alles wat daarmee samenging. Het bestuur van 'Paramaribo' bestond uit de volgende personen:

- H. Meyer (voorzitter)
- A.B. van Luyk (secretaris)
- J. Borstlap (penningmeester)
- G.J.C. van der Schroeff (Commissaris)
- C.R. Singh (Commissaris)
- J. de Vries (Commissaris)
- P.H. Sheppard (Commissaris)

De club keek uit naar een geschikt veld en vond het terrein van de familie Pont aan het Pad van Wanica. Men had echter veel geld (ongeveer Sf. 30.000, -) nodig om het terrein tot een geschikt golfveld te maken. Grote maatschappijen die er wat in zagen, verleenden financiële medewerking en ook de leden droegen hun duitje bij door aandelen te kopen. In snel tempo werkte men aan de egalisatie en beplanting van het terrein, dat niet meer was dan een oneffen weiland. Het departement Landbouw heeft hierbij goed werk verricht, terwijl de heer Waller met het dagelijkse toezicht belast was.

Ook werd de constructie van een eenvoudig doch degelijk clubhuis ter hand genomen.

Na deze arbeid kreeg men de beschikking over een golfveld van 9 hectare, dat naar internationale maatstaven gemeten wel wat klein was.

In 1955 werd golfclub Paramaribo pas goed geopend en vanaf toen groeide zij uit tot een sportorganisatie die in 1961 ongeveer 100 leden telde.

Een belangrijke stap van de golfclub Paramaribo was het aantrekken van trainer Jimmy Maraj, hij was tevens belast met de supervisie over het veld. Trainer Maraj had een goede naam in het buitenland.

Op zondag 31 november 1958 kwam een team van Paramaribo uit tegen een team van golfclub Moengo. Eerstgenoemde won deze wedstrijd met 15-9.

In 1958 werd voor de eerste maal het Medail Playtournooi georganiseerd; de heer Clark won dit toernooi.

Op maandag 18 mei 1958 werden voor de tweede maal golfwedstrijden georganiseerd in het kader van het Medail Playtournooi. Er heerste een aangename stemming en als winnaar kwam uit de bus R. Sparenberg.

De heren L. Tjon Pian Gi en Phillips werden respectievelijk tweede en derde.

In het begin van de zestiger jaren werden steeds meer golfwedstrijden georganiseerd. Zo werd in maart 1961 de competitie om de Shell Cup afgedraaid. Bij de heren werd de finale gespeeld tussen Jack Fernandes en A. Hedges. Fernandes kwam als winnaar uit de strijd. Bij de dames versloeg E. Womeldorf, M. Parlette in de finale. In december 1961 werd het landskampioenschap georganiseerd. Bij de heren werden 1e en 2e Dr. S. Ruby en A. Hedges, terwijl bij de dames mevr. G. Treurniet en E. Napier met de eer gingen strijken.

Hierna werd gestreden om de Lichtveld Cup en als winnaars kwamen uit de bus G. Anderson en Dr. S. Ruby. Op 5 en 6 november werd de eerste internationale wedstrijd

gespeeld en wel tussen Jack Fernandes van Suriname en Frits Zinhagel van Curaçao. Fatum had namelijk het initiatief genomen om zowel in Suriname als op Curaçao een toernooi te organiseren en de winnaars tegen elkaar te laten uitkomen.

Jack Fernandes won in Suriname, terwijl Frits Zinhagel op Curaçao met de eer ging strijken en zodoende kwamen de heren tegen elkaar uit. Onze landgenoot won met een verschil van 9 punten.

1966 was overigens een belangrijk jaar voor de golfsport, daar golfclub Paramaribo koning Leopold van België op bezoek kreeg. Met Leo Tjin A Djie speelde de koning tegen Jules de Vries en S.G. Newcomb een partijtje golf, welke op 2 december 1966 werd georganiseerd. Laatstgenoemden verloren deze partij.

Tijdens de nationale kampioenschappen van 1966 werd Harold Scholz de nieuwe kampioen.

Tot grote hoogten kwam het niet in de golfsport, wel werden verscheidene internationale toernooien georganiseerd. Een hoogtepunt was wel de overwinning van Suriname op Guyana in het weekend van 13 en 14 oktober 1973. Na jaren van strijd lukte het de Surinaamse golfspelers voor de eerste maal een overwinning te boeken op onze Guyanese buren. Het was bovendien een grandioze zege op alle fronten. Bij de heren versloeg Suriname Guyana met 33-21, waarbij onze heren in teamverband 18,5 punten behaalden tegen de gasten 8,5.

Tijdens de individuele wedstrijden behaalde Suriname 14,5 en Guyana 12,5 punten. Suriname werd vertegenwoordigd door de heren: Chehin, Freud, Hedges, Tjon Pian Gi, Neven, Mills, Walker, Fernandes, Ziel, Jenkins, Batacharhie, Engelhard, de Vries, Oostvriesland, Tjin A Djie en Wegner.

Onze dames versloegen de Guyanese dames met 12,5-8,5 en voor Suriname kwamen op het veld Sauma, Tong, Hermelijn, Klass en Tjon Pian Gi.

Goossen, Hugo

Goossen, Hugo (geb. 15-10-63, Nederland) kwam op de leeftijd van 6 maanden met zijn ouders naar Suriname, waar hij grotendeels op Moengo zijn jeugd doorbracht. Daar maakte hij kennis met het water, daar zijn broer Gerold hem naar het zwembad bracht. In 1969 vestigde familie Goossen zich te Paramaribo en Hugo sloot zich aan bij zwemvereniging Dolfijn, waar hij begeleid werd door Gladys Simons.

Voor Simons hoefde hij geen diploma 1 te maken, hij begon meteen aan diploma 2 en behaalde alle diploma's in één ruk.

Op 9-jarige leeftijd nam hij voor het eerst deel aan wedstrijden en in 1979 (hij was toen 15) had hij al 8 records op zijn naam w.o. de 4 × 50m persoonlijke wisselslag (2:34.5 min.), de 1000m borstcrawl (12:28.5 min.), de 1500m borstcrawl (19:39.3 min.), de 100m rugslag (1:13.3 min.), 400m borstcrawl (5:06.9 min.).

Deze records waren in een 25m bad gevestigd.

De records in het 50m bad waren: 100m rugslag (1:09.8 min.), 200m rugslag (2:33.8 min.), 4 × 50m persoonlijke wisselslag (2:34.4 min.).

Hugo Goossen (foto De Ware Tijd)

In estafette-verband vestigde hij ook een nationaal record en wel op de 4 × 100m wisselslag (4:41.6 min.). Hugo Goossen zou in de loop van de jaren meerdere records op zijn naam brengen.

Vanaf 1975 nam hij deel aan de traditionele zwemmarathon en vestigde op dit onderdeel een record door wel vijfmaal als winnaar uit de bus te komen (zie zwemmarathon). Een ander record vestigde hij ook nog daar hij in 1977 slechts 13 jaar oud was toen hij deze marathon voor de eerste keer won.

Degenen die een rol in Hugo's zwemcarriére hebben gespeeld zijn Chris van Lierop, Kenneth Mac Donald en Robby Buth.

In 1979 werd hij uitgeroepen tot zwemmer van het jaar. Hij nam aan vele internationale wedstrijden deel. Zo vertegenwoordigde hij Suriname in 1982 bij de Cacso spelen te Havanna (Cuba). In 1983 nam hij deel aan de Pan-Amerikaanse spelen te Caracas en in 1984 nam hij deel aan de Olympische Spelen te Los Angelos (zie Paso Games, zie Olympische Spelen).

Op 1 juli 1985 vestigde Hugo Goossen wederom een record bij de zwemmarathon. Van de 13 georganiseerde zwemmarathons had hij aan 11 deelgenomen. In 1985 vertrok hij naar de VS voor studiedoeleinden.

Graanoogst, Carlo;

Graanoogst, Carlo; begon in 1972 met volleyballen tijdens het middelbare scholen sporttoernooi en speelde voor het Lyceum. Sinds 1975 maakte hij deel uit van onze nationale volleybalselektie en van 1977-1987 is hij ongetwijfeld Suriname's beste spelverdeler geweest. Vanwege zijn spelkwaliteiten werd hij in 1977 en 1978 door

de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot de meest opvallende speler.

Carlo Graanoogst was aanvoerder/spelverdeler van de volleybalvereniging Lyzecks, waarmee hij zesmaal landskampioen werd, namelijk 1980, 1982, '84 t/m 1987 (zie Volleybal).

Op 25 juli 1987 nam hij afscheid van actief volleyballen. Hij was toen 33 jaar oud.

Graanoogst, Cornelis;

Graanoogst, Cornelis; begon als doelman van de blotevoetersvereniging Vios. In 1934 werd Vios kampioen en kreeg als prijs 12 paar voetbalschoenen, hetgeen voor de jongens reden was om over te stappen naar het geschoeid voetbal. Later viel Vios uiteen en de jongens gingen naar diverse verenigingen.

Cornelis stapte in 1943 naar hoofdklasser Voorwaarts en werd meteen de eerste doelman, een post die hij 17 jaren onafgebroken behield, totdat hij in 1960 afscheid van het actieve voetbal nam. In de loop van de jaren ontpopte hij zich als één van Suriname's beste doelmannen en kreeg vanwege zijn fantastische zweefduiken de naam van ‘Engel Gabriel’. Hij leek op een zwevende engel zei men.

Voorwaarts kende toen gloriejaren met spelers als Gill, Deira, Mans, Kogeldans, Samie, Guno Hoen, Esser, Holband, Stolting e.a.

Met Voorwaarts werd Cornelis Graanoogst tweemaal landskampioen namelijk in 1952 en 1957. In 1946 werd hij voor de nationale training opgeroepen en zijn eerste wedstrijd, die hij voor de nationale selektie speelde, was op Curaçao en wel tegen Aruba. Keeper Charles Knel liep tijdens die wedstrijd een kaakfractuur op en moest vervangen worden door Graanoogst. Suriname verloor toen met 1-8 (zie voetbal). Knel heeft nooit meer voor Suriname gekeept.

Graanoogst speelde vanaf toen voor de nationale selektie totdat hij in 1960 afscheid nam. Hij was toen 37 jaar oud.

Beweerd wordt dat die nationale selektie de sterkste is geweest die Suriname ooit heeft gehad. De spelers die toen voor Suriname uitkwamen waren: Gill, Bab, Zorgvol, Paton, Evan Zwakke, Desi Samson, Andre Kamperveen, Richard de Clerq, Vossie Belgrave en Cornelis Graanoogst. Cornelis Graanoogst heeft het eens gepresteerd slechts twee doelpunten in één jaar toe te laten. In 1978 raakte Cornelis Graanoogst bij een verkeers-ongeval betrokken en vanwege de opgelopen verwondingen moesten beide benen geamputeerd worden. Hij stierf in juni 1978.

Griffith Edmund

Griffith Edmund (geb. 3-10-39), begon in Nickerie met cricket en basketbal en als blote voetballer speelde hij voor Zwaluw. In 1956 kwam hij naar de stad en sloot zich aan bij de 2de klasser Dynamo. Zijn spel viel zodanig op dat hij van 1957-1959 werd opgenomen in de centrale training. In deze periode speelde hij echter geen interlands, wel nam hij deel aan enkele oefenwedstrijden van de nationale selektie tegen een sterk Moengonees elftal. Eind 1959 verhuisde hij naar Leo Victor en hij werd in de voorhoede de grote man van deze vereniging. In het seizoen 1964 werd hij met de Leeuwen landskampioen en van 1964 tot 1967 was hij aanvoerder van zijn club, hierna nam Frits Purperhart deze funktie over (zie Frits Purperhart).

Hij speelde tot 1972 voor Leo-Victor, waarna hij met actief voetbal stopte om zijn trainerstalenten te ontplooien.

H

Hajime:

Hajime: op zaterdag 29 januari 1977 werd de sportschool Hajime geopend door de gebroeders Jerry en Ralph van Keeken. In deze school werd voornamelijk judo beoefend.

Hajime vloeide voort uit de judoschool van Ronny Wijngaarde, die in 1975 naar Curaçao vertrok en zijn school aan Ralph van Keeken overdroeg.

Ralph van Keeken begon op 6-jarige leeftijd op de judoschool van Murray, waarna hij bij Andre Kamperveen en later bij August Hens op les ging.

Jerry van Keeken begon in 1964 op 7-jarige leeftijd (1964) met de judosport en boekte veel succes op de judomat; Zo werd hij lichtgewicht kampioen van Suriname. In 1974 ging hij naar Nederland en kwam enkele jaren later terug als gediplomeerde sportleraar met specialiteit judo, zwemmen; badminton en diverse verdedigingssporten. Ook was hij judoscheidsrechter en tweede danner.

In de tachtiger jaren vertrok hij wederom naar Nederland, alwaar hij physio-therapeut werd en zijn derde dan behaalde.

Ralph van Keeken heeft aan vele internationale wedstrijden deelgenomen en was aanvoerder tijdens de Koninkrijksspelen. Zowel Jerry als Ralph zijn trainer van de nationale judo-selektie geweest.

Hoogtepunten van de sportschool Hajime zijn de jaarlijkse ontmoetingen met de Fransguyanese judoschool Samuari en de trip naar de Antillen in september 1984. In deze sportschool werd ook gymnastiek beoefend en in 1983 werd ook aerobic dancing geïntroduceerd. De judoka's van Hajime stonden meer bekend onder de naam ‘Hajime Tigers’. Bekende judoka's van deze school waren: de gebroeders Kohinor (John, Roël, Harold en Jimmy), de gebroeders Wekker (Brian en Maikel), Shies Madhar, enz.

Headley Clyde

Headley Clyde (geb. 16-7-54) begon op zijn tiende jaar te zwemmen voor de zwemvereniging Trapoen. Hij stapte later over naar Neptunes en maakte in 1969 deel uit van de jeugdzwemploeg, die deelnam aan de Koninkrijksspelen (zie Koninkrijksspelen). Reeds in zijn aspiranten periode eindigde hij steeds op de eerste plaats. Zo was hij in de jaren 1969 en 1970 ingedeeld bij de junioren en hij behaalde beide jaren het kampioenschap op de onderdelen schoolslag, rugslag en vlinderslag, terwijl hij semikampioen werd op borstcrawl (al deze zwemonderdelen op de 100 meter).

Tijdens de zwemkampioenschappen van 1971 bereikte Clyde zijn hoogtepunt. Op de 100m rugcrawl verscherpte hij zijn record van 1:16.7 min. en bracht het naar 1:14.7 min., terwijl hij het oude record van Marcel Nahar (1:11.2 min.) op de 100m vlinderslag verbeterde en in een 25 meter-bad op 1:09.7 min. bracht. Een ander record dat hij in 1971 verbeterde was de 4 × 50m persoonlijk wisselslag (2:39.3 min.).

Vanwege zijn goede prestaties werd hij in 1972 uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

Clyde Headley kwam uit een sportfamilie; zijn vader was eens een goede cricketspeler, zijn broer Kenny was een bekende figuur in de bridgekringen. Een ander broer George was de bekende voorhoeder van MVV.

Lloyd bedreef in Nederland atletiek en zwemmen, Edward was een bekend judoka, terwijl Dennis ook een topzwemmer van Suriname was.

Headley George;

Headley George; begon te voetballen bij Naks jr. om vandaar over te stappen naar de voorhoede van de jonge Leeuwen, waar hij in zijn element was. Hij was zo goed op dreef dat hij in 1967 in het jeugdelftal werd opgenomen voor deelname aan de Koninkrijksspelen. In deze periode vestigde hij als speler van Leo Victor een topscoordersrecord van 48 doelpunten in één jaar. Midden 1967 maakte hij zijn debuut in de hoofdklasse om in 1969 Leo Victor te verlaten.

Hij transfereerde naar MVV, aangezien hij emplooi vond bij de Troepenmacht, maar in 1972 schreef hij zich in bij Transvaal.

George Headley heeft niet alleen op het gebied van voetballen zijn sporen verdiend. Hij was ook een aktieve zwemmer en schoonspringer, hij heeft zich ook verdienstelijk gemaakt in de atletiek bij Olympia. Tijdens de atletiek-clubkampioenschappen van 1968 vestigde hij een rekord door de 100m, 200m en 400m te winnen. In 1969 werd hij kampioen schoonspringen op de 1 m-plank.

Hens, August;

Hens, August; gymleraar, judo- en zweminstrukteur heeft jarenlang aktief deelgenomen aan de wedstrijdsport. In 1967 werd hij winnaar in het middengewicht van de eerste nationale judokampioenschappen in Suriname. In 1971 werd hij wederom judokampioen en semikampioen alle categorieën. Hij was toen lid van de judoschool van Jozef Lee.

In 1971 richtte hij Budokwai op en een aantal goede judoka's als Marcel Zwennicker en Lloyd Sumter kwamen uit deze vereniging. De eerste vrouwelijke zwarte danner (Ursila Strijdhaftig) heeft bij hem het examen afgenomen (zie Ursila Strijdhaftig).

Als zwemleraar was hij verbonden aan de zwemvereniging de Witte Lotus; daarvoor was hij 8 jaar bij Neptunes

en hij is ook trainer van de nationale zwemploeg geweest.

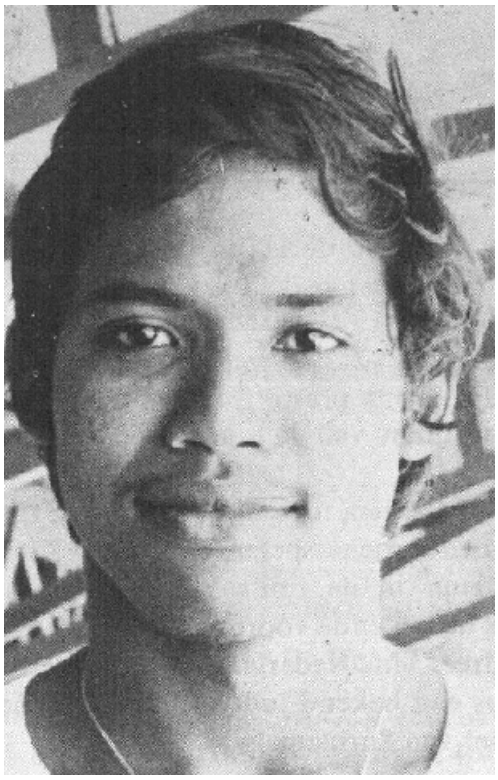

Hens, Roberto:

Hens, Roberto: is de zoon van August en Vera Hens. Rob was lid van Witte Lotus en had als specialiteit borstcrawl. Hij werd in 1973 en 1974 winnaar van de zwemmarathon (zie zwemmarathon) en in 1975 werd hij de eerste Surinamer die de 100m borstcrawl onder de één minuut zwom. Rob klokte 59.8 sec. Tijdens de Koninkrijksspelen van 1975 verscherpte hij dit record en bracht het naar 59.5 sec.

Een hoogtepunt voor hem was de uitverkoring tot 'the most outstanding swimmer' tijdens de interlands in Guyana. Dit geschiedde in 1976, toen Suriname bijna alle evenementen won. In 1977 werd hij uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar). Niet lang daarna vertrok Rob Hens voor studiedoeleinden naar het buitenland.

Hewitt, Walther;

Hewitt, Walther; (geboren 8 januari 1897, overleden op 6 oktober 1964) is de geestesvader van het sportterrein aan de Cultuurtuinlaan. Dit terrein omvat het SVB Stadion (op 29 augustus 1953 geopend) en het Dr. Snellenpark (op 27 november 1954 geopend).

In 1921 liep hij als waarnemend-directeur van de Cultuurtuin op een goede dag naar de kamer van de directeur van Landbouw, de heer E. Snellen binnen en vertelde hem het volgende: 'Momenteel hebben alleen de Roomskatholieken een behoorlijk sportterrein te Paramaribo (toen Patronaat). Er is grote behoefte aan een goed neutraal sportterrein. Gisteren heb ik in het zuidwestelijk deel van de Cultuurtuin een stuk

land in ogenschouw genomen, dat begroeid is met bamboe, koffimama, oude koffie en kapoeweri en dat voor het grootste deel uit zand bestaat. De oppervlakte is ruim 2 hectare. Ik ben U komen verzoeken om het af te staan, zodat onder mijn leiding aldaar een neutraal sportterrein kan worden aangelegd. Ook dat U tracht daarvoor het benodigde crediet ter beschikking te krijgen'. Dit voorstel vond ingang bij de heer Snellen en hij gaf de heer Hewitt opdracht een begroting op te nemen voor de aanleg van het sportterrein. De begroting kwam op Sf. 9.000,-- en binnen 2 weken kwam de resolutie van gouverneur Heemstra (1921-1928) uit, waarbij een bedrag van Sf. 9.000,-- ter beschikking werd gesteld van de directeur van Landbouw om in de 'Cul' een sportterrein aan te leggen.

Aangetekend kan worden dat de heer E. de Vries de waterpassing van dit terrein had verricht.

De heer Hewitt nam voor het dagelijks toezicht de planter Louis Dahlberg in dienst. Die verstond de kunst met de arbeiders om te gaan en hen tot de uiterste inspanning aan te zetten. Op maanlichtavonden werd er tot 10 uur 's avonds doorgewerkt op voorstel van de arbeiders zelf. De aanleg van het sportterrein duurde 4 maanden. Het terrein was volkomen geëgaliseerd, de ondergrondse drainage was aangelegd en het speelveld was met gras beplant.

De totale uitgave was Sf. 8.400,-- en van het toegestane crediet bleef dus Sf. 600,-- over.

Walther Hewitt (foto Meur. Henar-Hewitt)

Het terrein werd in 1922 in gebruik afgestaan aan het Surinaamse Sport Comité (zie Surinaamse Sport Comité).

Op 29 juli 1923 werd door gouverneur Heemstra in aanwezigheid van 2.400 mensen het terrein in de Cul geopend (zie Andre Kamperveen Stadion).

Zowel tijdens de opening van het sportterrein (1923)

als tijdens de opening van het toenmalige Suriname Stadion (1953) en het dr. Snellenpark (1954) kwam de eer de heer Hewitt niet toe. Ook in het boek van de heer Kamperveen, die met de opening van het stadion gepubliceerd werd en in het boek van Guno Hoen 'Sporthelden uit ons verleden' is de naam Hewitt niet of nauwelijks aangehaald. De oorzaak hiervan moet gezocht worden in het feit dat de heer Snellen een veel bekender en populairder figuur in die dagen was, waardoor de naam Walther Hewitt op de achtergrond raakte. Toegegeven moet wel worden dat de rol van dr. Snellen niet minder belangrijk is geweest. Door diens positie kreeg de heer Hewitt de gelegenheid het terrein aan te leggen.

Hockey:

Hockey: Als er een tak van sport is geweest die maar niet kon aarden in Suriname, dan is het zeker wel de hockeysport. Op maandag 13 januari 1930 organiseerde men een vergadering met als doel een hockey club op te richten en de hockeysport te introduceren. Deze poging mislukte door de zeer geringe opkomst.

In mei 1934 had men meer succes en de oprichting van de eerste hockeyclub: de Surinaamse Hockey Club, was een feit in Suriname.

Het bestuur van deze vereniging was als volgt: D. Samson (voorzitter), mej. L. Boschreitz (secretaris), Brook (penningmeester) en de commissarissen F. Eliazer en R. Samson. Desondanks had de Surinaamse Hockey Club geen lang leven.

In januari 1937 werd voor de derde maal een poging gedaan de hockeysport te introduceren in Suriname. De vereniging Kwiek werd opgericht en men bestelde verscheidene benodigdheden uit Holland. In maart 1937 arriveerden deze spullen en in de week van 5 april 1937 startte men o.l.v. Rik Anijs met de training. Hoelang deze vereniging heeft bestaan is nu niet bekend, maar vermoedelijk heeft zij haar laatste adem tijdens de oorlogsjaren uitgeblazen.

In 1948 werd wederom een poging gedaan de hockeysport leven in te blazen. Tijdens een bijeenkomst in Het Park werd de hockeyvereniging 'Paramaribo' opgericht. Dit vond op zondag 28 november 1948 plaats.

De leiding van 'Paramaribo' was in handen van een werkcomité dat uit de volgende heren bestond: J. Chr. Crena-Uiterwijk (voorzitter), Ivan de Vries (secretaris), H.W. Stol (penningmeester), H. Larijn en P.L. Laurey (commissarissen). De oefendagen waren gesteld op donderdag en zaterdag en getraind werd op het terrein van de militairen aan de Gemenelandsweg.

Langzaam maar zeker groeide de belangstelling voor de hockeysport en op maandag 1 september 1952 was het al zo ver dat op het NGVB-terrein een A en een B-elftal het tegen elkaar opnamen.

In het A-elftal zaten er spelers met ruime ervaring, goede balcontrole, goede sticktechniek en een behoorlijke dosis wedstrijdroutine zoals: Mungra, Strang, Kuenen, Wolff, Binnendijk, van de Wal, Pols, Borstlap, Lammers, van Marken en Menajan.

In het B-elftal zaten er jonge spelers zonder noemenswaardige ervaring, die echter veel sneller en enthousiaster waren, zoals Sanichar, Chandansing, Haime, Suleman, van Aals, Monpelier, Budhulall, Mitrasingh, Sletering, Ramdas en Leysner.

Op 8 oktober 1966 werd een hockeywedstrijd gespeeld tussen Paramaribo en een combinatie van de leden van Snellius, Oase, HMS en de Troepenmacht. In een vorige

ontmoeting verloor Paramaribo met 2-5, maar ditmaal waren de jongens van pater Querido op revanche uit en wonnen met 2-1.

Paramaribo werd vertegenwoordigd door Tjin A Tsoi, W. Biervliet, Haime, Tjin A Sjoe, Mans, Sloot, Banwarie, Panday, Blaker (keeper), Gusi en de Vries.

Aangetekend dient te worden dat pater Querido een verwoed hockeyspeler was, die in 1932 in het nationale elftal van India had gespeeld. In 1932 werd India Olympisch kampioen op het onderdeel hockey.

Regelmatiger werden hockeywedstrijden georganiseerd en langzaam groeide de belangstelling voor deze tak van sport. Deze groei resulteerde op zaterdag 5 augustus '67 tot de officiële opening van de eerste hockeycompetitie in Suriname. Deze opening vond op het veld van het politie opleidingscentrum te Zorg en Hoop plaats. Er werd eerst tussen twee damesploegen, te weten wit en blauw, een wedstrijd gespeeld.

Voor Wit kwamen op het veld: De Kok, Havenier, Mathieu, Bles, Verhoef, Gerhards, Tjon, de Jong, de Hartog, van der Sterren en E. van der Giessen.

Voor Blauw kwamen op het veld: Sallons, Steenbeeke, Resida, Kreffer, Jens, Bijman, Blaas, Berenos, van der Sterren, Jonker en Niedander.

Bij de heren waren eveneens twee ploegen genaamd Wit en Blauw. Voor Wit kwamen in het strijdperk: Sallons, Ghazie, Mathieu, de Hartog, de Vries, van Haselen, Sloote, Tjon A Man, van Aalst, Biervliet en Abdoelkhan. Blauw werd vertegenwoordigd door Bles, Banwari, Panday, Beurskei, Sorgdrager, Lucassen, Koerner, Leistekow, Schotz, de Groot en Reyme.

Aangetekend kan worden dat in het team van Blauw vier Nederlanders als gastspelers deelnamen. Blauw won met 2-1.

Op zondag 12 augustus 1967 werd een aanvang gemaakt met de eerste hockeycompetitie om het landskampioenschap. De verenigingen die hieraan deelnamen waren Paramaribo-A, Paramaribo-B, MCH I, MCH II en Tris. Gespeeld werd in een twee ronden competitie, waarin de verenigingen elkaar tweemaal ontmoetten. Tris behaalde na 7 wedstrijden 12 punten en was onbereikbaar voor de overige deelnemers en werd de eerste hockeykampioen van Suriname.

In het kader van de sportweek werd op zondag 1 september 1968 op het Oranjeplein (nu Eenheidsplein) om 4.30 uur een hockeydemonstratie georganiseerd. Een combinatie van Paramaribo, MCH en Tris nam het op tegen het nationale elftal. Het lag namelijk in de bedoeling dat in het weekend van 6-8 september 1968 de Surinaamse Hockey Bond in oprichting een vertegenwoordigend elftal uit Guyana zou ontvangen. De hockeydemonstratie had daarom ook tot doel het eerste nationale hockey-elftal van Suriname te testen.

De selectie zag er als volgt uit: Sallons, van der Vlies, Panday, Ghazi, de Vries, van Haselen, Sloot, de Hartog, Scholtz, van Vloten en Weissenbruch.

Op vrijdag 6 september 1968 bekampten Suriname en Guyana elkaar in het George Streepey Stadion. Na beëindiging van de reglementaire speeltijd was de stand 1-1. Deze wedstrijd was echter een demonstratie-wedstrijd.

De eerste officiële wedstrijd vond op zaterdag 7 september 1968 plaats. Suriname speelde toen 1-1 gelijk en het was Hans Sloot die voor Suriname scoorde. Op zondag 8 september 1968 vond de tweede officiële wedstrijd plaats, maar Guyana won toen met 3-0.

Aangetekend dient wel te worden dat Suriname al eerder internationaal contact had. Rond 1949 moeten enkele wedstrijden tussen Surinaamse en Guyanese verenigingen hebben plaatsgevonden. De onzen verloren toen alle wedstrijden.

Wat na 1968 met de hockeysport is gebeurd, is nu niet duidelijk maar zij verdween geheel uit de spotlights.

Hoefdraad, Gillmore;

Hoefdraad, Gillmore; leerde op jeugdige leeftijd schaken van Theo van Philips in de Hendrikschool (zie Theo van Philips). Van die groep is hij de enige die overbleef en later in Het Jonge Paard schaakte. De meeste successen boekte hij tijdens het Suralco Jeugdtoernooi en hij was de enige schaker die aan de eerste 9 jeugdtoernooien heeft deelgenomen. In de B-klasse werd hij tweemaal kampioen en eenmaal semi-kampioen, terwijl hij de hoogste eer verkreeg in de A-klasse door driemaal jeugdkampioen (1978-1980) te worden (zie schaken). In 1982 werd hij nog semi-jeugdkampioen. In 1980 vertegenwoordigde hij Suriname op het Panamerikaanse jeugdtoernooi in Argentinië.

Zijn beste prestatie bij de senioren leverde hij in 1979 toen hij 5de werd. Hij won tal van andere toernooien z.a. het Van Philips toernooi, het Jeugdcentrumtoernooi en het Snelschaaktoernooi.

Op het bestuurlijk vlak heeft Gillmore Hoefdraad geruime tijd in het bestuur van Het Jonge Paard zitting genomen en was in 1979 zelfs voorzitter.

In 1981 zette hij samen met Frank Lo Kim Lin en Paul Victoriashoop de Campagne schaakschool op en was één van de grote motoren van dit projekt. Vanaf maart 1982 tot aan zijn vertrek in september 1982 (hij ging voor studie naar Cuba) nam hij zitting in de Surinaamse Schaak Bond.

Hoen, Adolf;

Hoen, Adolf; begon op zijn 15de jaar (1972) te voetballen bij de jeugd van Transvaal die toen onder leiding stond van Jules Lagadeau (zie Jules Lagadeau). Hij nam drie jaren deel aan de Koninkrijksspelen en deed daarnaast met de jeugdploeg meer internationale ervaringen op. De mooiste wedstrijd van Hoen speelde zich in 1974 af in Nederland, tijdens de Koninkrijksspelen. De Surinaamse jeugdploeg kwam uit tegen het Nederlandse team dat pas jeugdkampioen van Europa was geworden. Suriname won met 2-1 en Hoen scoorde het eerste doelpunt (zie Koninkrijksspelen).

Hoen was nauwelijks 17 jaar toen hij al een vaste plaats kreeg als linksback. Hij stond bekend als een penalty-specialist.

Hoen, Guno;

Hoen, Guno; begon als 12-jarige in 1934 te voetballen in een blote voetersvereniging van de militair sergeant Roell. Op 15-jarige leeftijd voetbalde hij voor de blote voetersvereniging Uruquay. Deze vereniging bestond uit buurtjongens uit de Rust en Vredestraat. Oude baas Philips Goedhart was de geestesvader van deze vereniging. Toen Hoen met zijn ouders verhuisde naar de Gravenstraat, speelde hij voor een clubje uit die buurt. Een mede-speler uit die dagen

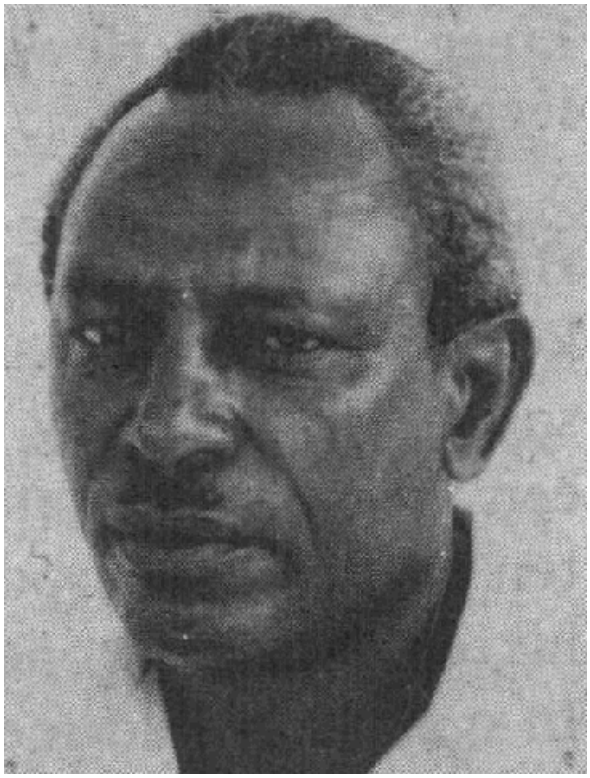

was de later zo bekende Desi Samson.

Een voetballer van betekenis werd Guno Hoen pas in 1942 toen hij in de schutterij als dienstplichtige moest.

Hij werd ingedeeld in het Eerste Bataljon Infanterie en werd gestationeerd op Albina, waar de militairen regelmatig voetbalden. Dat jaar speelde hij voor het eerst een internationale wedstrijd en wel tegen St. Laurent. Van de gepensioneerde soldaat Peters kreeg hij de eerste voetbalschoenen. De Surinaamse militairen speelden toen 1-1 gelijk tegen St. Laurent. Aangetekend kan worden dat in de gelederen van St. Laurent de gebroeders van Genderen speelden.

Na Albina ging Hoen naar de afdeling Artillerie te Fort Nieuw Amsterdam. Daar diende hij de oorlogsjaren uit en voetbalde voor de militairen samen met George Spier en de Meza.

In 1945 net na de oorlog heeft hij een jaartje gespeeld voor Cicerone samen met de voetballers Tromp, Alberga, Sandel, Badjoe en van Ommeren.

In 1947 stapte hij naar Voorwaarts, maar in hetzelfde jaar trad hij toe tot PVV, daar hij in de politiedienst ging en in die dagen was men dan verplicht uit te komen

voor de politie. Spelers van PVV uit die dagen waren: Leo Rack, Gilly Ellis, Koole, Terborg en de gebroeders Cederboom.

Guno Hoen bleef tot 1951 bij PVV.

In dat jaar stapte hij uit de politiedienst, ging toen op Moengo werken en speelde aldaar voor TGG. In 1952 kwam hij terug naar de stad en ging voor Voorwaarts spelen wat tot 1960 heeft geduurd.

In 1960 stopte hij met actief voetballen, hij was toen 37 jaar oud. Guno werd tweemaal landskampioen met Voorwaarts (1952 en 1957).

In 1948 ging hij met de nationale selektie naar Nederland en in 1953 nam hij ook deel aan de internationale wedstrijden in verband met de opening van het toenmalige Suriname Stadion (zie voetbal).

Na zijn actieve voetbalperiode heeft Guno Hoen bekendheid genoten als sportverslaggever en schrijver. In 1980 publiceerde hij het boek ‘Sporthelden uit ons verleden’ en in 1989 verscheen ‘Onze Sporthelden deel II’.

Hoft John Rudolf;

Hoft John Rudolf; begon in Nickerie met voetballen. Hij sloot zich aan bij de blote voetersvereniging Rosario. Op 14-jarige leeftijd kreeg hij een paar schoenen van een vriend van zijn vader als cadeau en begon toen met geschoeid voetbal in Nickerie. Later kwam de familie Hoft naar de stad en John ging de gelederen van Nautico versterken om later drie jaar lang Leo Victor te vertegenwoordigen.

Toen hij in de politiedienst ging, moest hij overzwaaien naar PVV en werd daar de grote man van de achterhoede.

Hij behaalde de hoogste voetbaleer in Suriname, daar hij onze nationale selektie zowel bij de junioren als senioren mocht vertegenwoordigen.

In 1969 werd hij na de wedstrijd Leo Victor-Transvaal (3-2) uitgeroepen tot de beste speler en datzelfde jaar, na de wedstrijd Leo Victor-Orkaan JC tot de sportiefste speler.

Hou Braeft Stand;

Hou Braeft Stand; werd op 25 februari 1910 opgericht. Deze vereniging is de eerste sportvereniging in Suriname geweest en bestond uit kantoormensen en anderen wier werkkring weinig lichaamsbeweging eiste. Hou Braeft Stand bood de gelegenheid tot voetbal, korfbal, tennis en figuurdansen. De eerste voorzitter van deze vereniging was de heer Bensdorp.

In mei 1910 huurde Hou Braeft Stand een gedeelte af van het voorland van Ma Retraite als sportterrein en werd hiermee de eerste vereniging die een eigen terrein ter beschikking had.

Op zaterdag 30 juli 1910 vond de inwijding plaats van het terrein van Hou Braeft Stand. De dames en heren verschenen in hun clubcostuum, die van de dames was een blauw-zwarte rok met witte blouse, een blauwe sportkraag en een dito das. De heren droegen een witte broek met een wit sporthemd en blauwe das.

Omstreeks 16.30 uur opende voorzitter Bensdorp het terrein, daarna werd wat gekorfbald (zie Korfbal).

In het begin werden alleen korfbal en voetbal op het terrein gespeeld, maar later werden de sporten cricket, crocket en tennis ook bedreven.

Deze vereniging genoot echter meer bekendheid als voetbalvereniging, maar toch moet opgemerkt worden dat Hou Braeft Stand op 30 juli 1910 korfbal introduceerde in Suriname (zie Korfbal).

Rond 1914 kwijnde deze vereniging weg en de oorzaak hiertoe moet gezocht worden in het feit dat men met de beoefening van verschillende voor de meeste leden nieuwe sporten begon. Hou Braeft Stand nam hierdoor te veel hooi op haar vork en in 1915 was deze vereniging slechts een herinnering.

Honkbal

Honkbal (base-ball) werd in de Tweede Wereldoorlog met de komst van de Amerikaanse militairen in 1941 in Suriname geintroduceerd. Deze tak van sport heeft echter geen lang leven in Suriname gehad.

De eerste demonstratie vond pas op 30 augustus 1948 op het toenmalige Gouvernementsplein (nu Eenheidsplein) plaats. Er werd toen een wedstrijd gespeeld tussen Spes Patriae en de militairen. Tijdens deze demonstratie werd zo mogelijk een uitleg gegeven en zij die dit spel al eerder hadden gespeeld, mochten ook aan de wedstrijd meedoen. De organisatoren van deze demonstratie waren de heren C. Eygenbergen en sergeant majoor van Dongen.

Behalve deze introductie was het ook de bedoeling van deze heren te trachten een vereniging op te richten. De heren slaagden in hun opzet en niet lang hierna was de honkbalvereniging ‘Surinam’ een feit.

Om de honkbalsport meer bekendheid te geven, startte de heer C.D.H. Eygenbergen in februari 1950 met een scheidsrechterscursus in het gebouw van Spes Patriae en een volledige uiteenzetting over deze tak van sport werd gegeven. Deze cursus vond elke dinsdag om 19.30 uur plaats. De wedstrijden die in die dagen georganiseerd werden, waren voornamelijk tussen ‘Surinam’ en matrozen van de Amerikaanse Alcoa schepen.

Enkele uitslagen zijn:

11-02-'50	Surinam-Alcoa Patriot	29-19
25-02-'50	Surinam-Alcoa Raomer	2-23
17-03-'50	Surinam-Alcoa Polaris	18-12

Op vrijdag 8 september vond een internationale wedstrijd plaats tussen Suriname en Caribbean Boys van Aruba. De Arubanen wonnen met 13-5. Voor Suriname kwamen in het veld Guicherit, Gonsalves, Does (capt.), Pool, Alvares, Isse, Douglas en van Dijk.

Deze tak van sport moet door nu onbekende redenen in de vijftiger jaren zijn doodgebloed en voor zover bekend tegenwoordig niet echt meer bedreven in Suriname.

I

Imandi, Oesman

Imandi, Oesman is de beste worstelaar, dan wel één van de besten die de Surinaamse worstelsport heeft voortgebracht. Hij stond in die dagen bekend onder de naam Oesman en zowel in de vijftiger als in de zestiger jaren beheerste hij als geen ander de worstelsport in Suriname. Alle toen bekende worstelaars werden door de jonge Oesman verslagen en hij werd algemeen erkend als kampioen van Suriname.

In zijn sportcarrière leed hij slechts één nederlaag en wel op latere leeftijd. Hij kwam toen uit tegen de Nederlander Rosbag. Twee grote overwinningen die Oesman behaalde zijn de partijen tegen King Kong en Rodo Aqua. Tijdens de partij tegen Rodo Aqua vond er in de tweede ronde een incident plaats. Nadat de scheidsrechter de partij even staakte, bracht Rodo Aqua Oesman een slag toe aan de kin. Wat hierna gebeurde deed het hele Suriname Stadion, waar de wedstrijd plaats vond, de adem inhouden. Oesman Imandi greep Rodo Aqua vast, tilde hem omhoog en gooide hem vierkant in de touwen. Zo'n demonstratie van kracht tegen een volwaardig tegenstander was nog nooit eerder gezien.

Oesman Imandi had onnoemlijk veel bewonderaars; zijn sportief en eerlijk karakter bezorgde hem bovendien ook nog vele vrienden. In november 1984 stierf hij op 58-jarige leeftijd, maar zijn naam als één der grootsten zal blijven bestaan in de Surinaamse worstelhistorie.

Indepediente;

Indepediente; werd op 18 november 1948 als basketbalvereniging opgericht door enkele jongeren die deze sport een warm hart toedroegen. Rond 1958 was Indepediente echter uitgegroeid tot een sportvereniging.

In de basketbalsport heeft deze vereniging vele successen geboekt.

Zo is zij de eerste basketbalvereniging geweest die in vier achtereenvolgende jaren landskampioen (1955-1958) werd (zie basketbal). Verder wonnen zij in drie achtereenvolgende jaren de Spes-wisselbeker (1952-1954), welke haar eigendom werd. Ook de dames lieten zich niet onbetuigd; zo werden zij in 1953 landskampioen (zie basketbal).

De basketballers die in de beginjaren voor deze successen hebben gezorgd zijn Eddy Zaal, Rudy Nijman, Ramon Krieger, H. de Sanders, Humphrey Sibilo, M. Burgzorg, R. Dorn, F. Liao, R. Liesdek, A. Muntslag en coach H. Resida.

Ismay van Wilgen Sporthal;

Ismay van Wilgen Sporthal; eerste overdekte sportaccomodatie in Suriname: In de zestiger jaren werd de behoefte naar een sporthal groot. In 1963 kreeg de toenmalige minister van Financiën Dr. Sedney uit de Nederlandse sportkringen Sf. 100.000,-- toegezegd voor de bouw van een sporthal. Een loterij in Suriname bracht ruim sf. 40.000,-- op en het was de bedoeling om op 1 januari 1965 met de bouw te starten,

maar dit ging toen niet door daar premier Johan Pengel (1963-1969) het nut van een sporthal in Suriname niet inzag.

Eerder en wel in juli 1964 vertrok de heer Bregen naar Nederland met de opdracht van de Surinaamse Basketbal Bond om aldaar sporthallen te bekijken. De SBB legde zelf Sf. 30.000,-- voor de bouw van een sporthal op tafel en de Tris stond een terrein af.

Hoe premier Pengel werd overgehaald om de bouw van de sporthal toch te doen plaatsvinden, is nu niet duidelijk, een feit is dat de sporthal er in 1968 was en toen gewoon Sporthal heette.

Ismay van Wilgen

- *In de zestiger jaren speelster van De Arend.*
- *Landskampioene in 1964, 1966 en 1968*
- *1969: Sportvrouw van het jaar (foto G. Wiebers)*

Vanaf toen was het mogelijk de basketbalsport in een zaal te spelen.

In de zeventiger jaren onderging de sporthal een naamsverandering en heette Ismay van Wilgen Sporthal, genoemd naar de bekende Ismay van Wilgen, een jonge dame die in de zestiger jaren een belangrijke rol in de basketbalsport heeft gespeeld, maar te vroeg overleed.

In de Ismay van Wilgen Sporthal wordt behalve basketbal ook zaalvoetbal, badminton, volleybal enz. bedreven.

J

Jeugdcentrum:

Jeugdcentrum: Op zaterdag 6 maart 1954 werd het Jeugdcentrum der Evangelische Broedergemeente officieel geopend. De geestesvader van Jeugdcentrum was ds. Graafland, jeugdleider van de Evangelische Broedergemeente, die zijn hart verpand had aan de jongeren en alles wilde doen om hun leven aangenamer te maken en hen van de straat te houden.

Hij sprak met het kerkbestuur der EBG over het jeugdprobleem en men was het unaniem eens dat er iets moest gebeuren. Er moest een plaats komen waar de jeugd zich onbezorgd en op gepaste wijze onder degelijke leiding zou kunnen vermaken. Daar de kerk bijna alle invloed op de jeugd verloren had, was dit hoogst noodzakelijk. Men zag in dat de jeugd niet met primitieve middelen en in muffe lokalen zou kunnen houden en zo werden er plannen gemaakt. Het kerkbestuur gaf voor dit doel de oude begraafplaats 'Leopoldrust' cadeau, dit was de eerste stap.

De eerste stoot die tot dit centrum geleid heeft, werd gegeven door Emile de la Fuente die Sf. 5000,-- aanbood (zie Emile de la Fuente). Onmiddellijk werd aangevangen met de ontbossing van het miniatuur oerwoud en van verschillende maatschappijen en particulieren werden bijdragen ontvangen, terwijl het Maranatha-kwartet op de Antillen een prachtige bedrag binnenhaalde.

Mede-oprichters van het Jeugdcentrum waren ds. J. Raillard en F.W. Weisselberg.

Het doel van Jeugdcentrum was het bevorderen van het geestelijk en lichamelijk welzijn van de Surinaamse jeugd in het algemeen en van de Evangelische Broedergemeente in het bijzonder.

Het eerste bestuur van Jeugdcentrum bestond uit: J. Graafland, F.J.A. Murray, J. Volhand, B.J. Parabirsing, J.D.V. Polanen, F.A. del Prado en B. Pronk.

Jonge Paard, Het;

Jonge Paard, Het; Op 19 mei 1972 richtte Theo van Philips de schaakvereniging 'Het Jonge Paard' op (zie Theo van Philips). Het was deze man die na zijn televisieschaaklessen met een aantal kleine jongens begon in de Hendrikschool. Door deze daad legde hij de zaden voor jeugdschaken voor de toekomst.

Onder de kleinere jongens met korte broeken bevonden zich o.a. De Valpoorts, De Oliveira's, Rommy en Ferdinand Bonapart en Gillmore Hoefdraad (zie Gillmore Hoefdraad), André Hooten, Roël Meyer, André Tjon A Hung. Toen 'Paramaribo' verhuisde naar de Lionsschool, volgde 'Het Jonge Paard' haar moeder.

In 1974 ging het eerste Suralco jeugdschaaktournooi van start en met dit evenement werd de toekomst van het schaken veiliggesteld. In die dagen was deze vereniging de enige schaakvereniging voor de jeugd, waardoor voornamelijk schakers uit deze club deelnamen. Door het Suralco jeugdschaaktournooi maakten enkele prominente schakers hun intreden in de schaakwereld. Enkele zijn Jerome Lindeboom en de gebroeders Carlos en Ricardo dos Ramos (zie Jerome Lindeboom).

In 1974 nam de heer Wielzen de leiding bij ‘Het Jonge Paard’ over en rond 1976 maakte deze club een dieptepunt mee, daar de lesdagen slecht bezocht werden. Desondanks bleef de heer Wielzen volhouden.

Na het 3de Suralco tournooi in 1976 kwam er een opleving doordat een vaste kern, bestaande uit de gebroeders dos Ramos, Lont, Paul Victoriashoop, P. van de Boogaard en Gillmore Hoefdraad, gevormd werd (zie Gillmore Hoefdraad).

In 1977 werd een competitie begonnen die niet werd beeindigd, maar aan het eind van datzelfde jaar werd het Kersttournooi geïntroduceerd.

In 1978 werd voor het eerst in de geschiedenis van ‘Het Jonge Paard’ een jaarprogramma opgesteld en afgewerkt Bovendien verscheen behalve de competitie en het kersttournooi ook nog het ‘Van Philipstournooi.’

In 1978 gaf de heer Wielzen de leiding van deze vereniging over aan jeugdigen. Er werd een voorlopig bestuur geformeerd o.l.v. Carlos dos Ramos. Dit bestuur zag kans de kas van de club wat op te vijzelen.

In 1979 werd een nieuw bestuur o.l.v. Gillmore Hoefdraad gevormd, dat jaar werd ‘Het Jonge Paard’ clubkampioen.

In 1980 nam Jerry Chance de leiding van deze vereniging over.

In de tachtiger jaren bleef ‘Het Jonge Paard’ een voorname rol binnen de schaakgemeenschap spelen.

Jong Tjien Fa, Jeffrey;

Jong Tjien Fa, Jeffrey; leerde de tafeltennissport omstreeks 1968 toen zijn vader een tafeltennisbord kocht. Later ging hij in georganiseerd verband spelen en door zijn behendigheid werd hij jeugdkampioen.

Tafeltennis zit in het bloed van de familie Jong Tjien Fa, daar Jef's broer Stewart en zijn oom Robert hun sporen in deze tak van sport hebben verdiend. Oom Robert is zelfs landskampioen geweest.

Jef Jong Tjien Fa heeft Suriname vaker mogen vertegenwoordigen in het buitenland. Zo heeft hij deel mogen nemen aan de Caraibische kampioenschappen en de Inter-Guyanese spelen.

Eén van de hoogtepunten van Jef is toen hij demonstratie-wedstrijden mocht spelen tijdens het bezoek van tafeltennissers uit het Volksrepubliek China en uit Cuba aan ons land.

In 1980 vertrok hij voor verdere studie naar het buitenland. In 1948 kwam hij met vakantie naar Suriname,

nam aan de landskampioenschappen deel en werd landskampioen.

Juda, Frits

Juda, Frits (geb. 13-4-22); sportman die zich voornamelijk op het bestuurlijk vlak verdienstelijk heeft gemaakt. Van 1946 tot 1957 was hij bestuurslid van de Mr. Bronsplein Sport Bond en was tevens mede-oprichter van deze sportorganisatie.

Frits Juda (foto F. Juda)

Van 1946 tot 1957 was hij bestuurslid van Voorwaarts.

Van 1948 tot 1952 was hij bestuurslid van de Surinaamse Atletiek Bond en tevens mede-oprichter van deze bond.

Van 1969 tot 1975 was hij bestuurslid van de Boy Scouts van Suriname.

Van 1967 tot 1979 was hij lid van de technische commissie tijdens de Inter Guyanese spelen sektie voetbal.

Van 1966 tot 1981 was hij bestuurslid van de sektie jeugdvoetbal van de SVB.

Judell, Frank;

Judell, Frank; is mede-oprichter geweest van de volleybalclub Yellow Birds. In 1974 kwam hij met Orlando Renfrum in contact en deze gesprekken resulteerden in de oprichting van het volleybalteam, naast het basketbalteam van Yellow Birds. Spelers van het eerste uur zijn: John Raan, Vivian de Jong en Delano de Vries.

Frank speelde zijn eerste interland tegen Cuba, die hier in 1977 op bezoek was. In 1979 werd hij met Yellow Birds landskampioen en werd zelfs door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot volleyballer van het jaar.

Hij heeft aan verscheidene internationale wedstrijden deelgenomen, zo ging hij naar Columbia (1978), Curaçao en Aruba. In Suriname speelde hij ook tegen Guyana en Venezuela.

Judo:

Judo: verdedigingssport, waarin 16 graden van geoefendheid, waarvan de eerste zes leerlingengraden (kioe-graden) zijn. de overige tien meestergraden (dan-graden).

De houders van kioe-graden zijn herkenbaar aan de kleur van hun band. 1. wit, 2. geel, 3. oranje, 4. groen, 5. blauw, en 6 bruin.

Dan-graden 1 t/m 5 zijn zwart, 6 t/m 8 rood-wit, 9 en 10 rood.

De zesde en hogere dan's worden uitgereikt aan houders van de vijfde dan's die bijzondere verdiensten hebben geleverd voor de judosport.

Het gevecht, staande uitgevoerd, kent 60 werptechnieken (naga waza) verdeeld in beenworpen (asji-waza), heupworpen (kasji-waza), schouderworpen (kata-waza), armworpen (te-waza) en offerworpen (katame-waza), wurgingen (sjime-waza) en armklemmen (oedoe-kanset soe waza).

Winnaar is de judoka die een vol (10) punt (ippon) behaalt. Slaagt geen der judoka's erin ippon te scoren dan is die judoka winnaar die via een andersoortige puntentelling de meeste punten heeft verzameld. Hierbij zijn te onderscheiden waza-ari (7 punten), yuko (5 punten), koka (3 punten). Ook is de wedstrijd geëindigd wanneer een judoka twee waza-ari's heeft behaald.

Voorts kunnen er straffen worden opgelegd, die bij het einde van de wedstrijd als positief resultaat voor de nietbestrafte judoka gelden.
De diverse gewichtsklassen zijn:

	Heren	**Dames**
Halflichtgewicht	tot 60 kg	tot 48 kg
Lichtgewicht	60-65 kg	48-52 kg
Halfmiddengewicht	65-71 kg	52-56 kg
Middengewicht	71-78 kg	56-61 kg
Halfzwaargewicht	78-86 kg	61-68 kg
Zwaargewicht	86-95 kg	68-72 kg
Superzwaargewicht	boven 95 kg	boven 72 kg

Het huidige judo dat nu over de gehele wereld vele aanhangers telt, stamt af van het jiu-jitsu dat al eeuwenlang in Japan beoefend wordt. Jiu Jitsu is de kunst van aanval en verdediging met een tegenstander, die al dan niet gewapend is. Uit Japanse schrifturen is gebleken dat jiujitsu al in de 12de eeuw in het land van de Rijzende Zonwerd beoefend. Jiu jitsu werd onderwezen in verschil-

lende scholen, waarbij men zijn eigen methoden gebruikten. De ene school specialiseerde zich in stokslagen, de andere had schoppen en slagen als voornaamste studiepunt. Kito Ryo en Tenshin Skinyo Ryo waren de voornaamste scholen in Japan.

Jigoro Kano, de in 1860 in een dorp bij Kobe geboren student in de filosofie, bestudeerde de jiu jitsu. In zijn jeugd was hij een lichamelijk zwakke jongeman, die jiujitsu ging beoefenen, omdat hij niet wilde onderdoen voor zijn sterke mede-studenten, maar bovendien omdat hij in het principe van jiu-jitsu, ontdaan van verschillende uitwassen een prachtige methode zag voor de morele en lichamelijke opvoeding. Uit verschillende vormen ontwierp hij een nieuwe sport, namelijk judo, dat letterlijk ‘zachte weg’ betekent.

In 1882 richtte Kano (later professor) de Kodokan op; het hoofdkwartier van de internationale judowereld. Judo werd sindsdien snel verspreid over de wereld.

Jigoro Kano behaalde de hoogste graad in de judosport namelijk de 12de dan. In 1940 stierf hij op 80-jarige leeftijd. Zijn zoon Risei Kano werd later president van de Kodokan. Hij droeg een witte band en hiermee wilde hij aangeven dat zowel de beginner als de grote meester een witte band droegen, dus dat er in de judosport geen begin en geen eind is en dat men als judoka nooit uitgestudeerd is.

Judo werd in Nederland in 1938 door John van der Bruggen, leerling van de Japanner T. Nakada, geïntroduceerd en Suriname zou heel gauw kennis gaan maken met deze tak van sport.

Vóór de Tweede Wereldoorlog werden de Nederlanders Maurice van Nieuwehuizen en John van der Bruggen door vooraanstaande Japanners ingewijd in de judosport. In 1945 werd deze tak van sport pas goed in Nederland geïntroduceerd, nadat enkele leden van de judoschool Budokwai een demonstratie aldaar weggaven. Rond 1951 waren van Nieuwehuizen en van der Bruggen hoog gegradueerde judoka's.

Op zaterdag 8 september 1951 werd de judosport in Suriname geïntroduceerd. De heer N.H. Kroon, een instrukteur van Maurice van Nieuwehuizen, jiu-jitsu en drager van de groene band, kwam naar Suriname om Surinamers in deze tak van sport te begeleiden.

Op zaterdag 20 mei 1952 werd door het toenemende enthousiasme in Paramaribo voor de judosport de eerste Surinaamse jiu-jitsu en judovereniging opgericht die de naam droeg van Surinaamse Jiu-Jitsu en Judo Amateursvereniging (SJJA). Het bestuur van deze vereniging bestond uit de heren N. van Vollevelde (voorzitter), Ludwig de Sanders (secretaris) en F. Doven (penningsmeester). De judolessen werden verzorgd door de heer N.H. Kroon, die onder supervisie stond van Maurice van Nieuwehuizen.

Op vrijdag 4 juli 1952 werd voor het eerst een goede mat in gebruik genomen en werd een judoka geëxamineerd. De aanschaf van deze mat was mogelijk geworden door spontane en volledige medewerking van de firma Kersten en het harde werk van enkele judoka's. De geëxamineerde was de heer Eddy Eggers en nadat deze zich met succes aan het examen had onderworpen werd hij houder van de witte gordel (band).

Op 1 september 1952 werd wederom een witte band examen afgenomen. De judoka's die dit examen met succes aflegden waren: H.J. van Vollevelde, Jozef Lee, H.J. Kousolea, D.H. Druiventak, Ch.F. Sweeb, F.H. Biezen, E.W. Kousolea, D.E. Biervliet, F.R. Bottse, R.E. Duurvoort, E. Profijt, A.Ch. Tapeseur en A. Verwey.

Onder leiding van de heer Kroon gaven de judoka's van SJJA op dinsdag 30 september 1952 hun eerste demonstratie op het terrein van Chung Fa Foei Kon. Mej. Wonny van Vollevelde dwong respect van zich af, vooral toen zij de bekende atleet Ludwig de Sanders 'versloeg'. Aangetekend dient te worden dat de eerste vrouwelijke judoka Wonny van Vollevelde is geweest en in die dagen was zij bovendien de enige vrouwelijke judoka. Ook de judoka's Halfhide, Ristie, Godeken, de Sanders en Jozef Lee stalen tijdens deze demonstratie de show.

Deze demonstratie werd de laatste handeling van de heer Kroon, daar hij niet lang daarna terug ging naar Nederland voor verdere studie.

De judoka's Ristie, de Sanders, Godeken, Jozef Lee, Halfhide en Dide werden toen de nieuwe trainers van SJJA. Aangetekend kan worden dat met de loop van de jaren zowat alle vorengenoemde trainers de judosport de rug zouden keren. Alleen Jozef Lee zou tenslotte overblijven en zelfs nog in de tachtiger jaren de judosport bedrijven.

Na het vertrek van de heer Kroon ging het bergafwaarts met de judosport, temeer daar ook nog enkele judoka's als de Sanders en Eggers Suriname verlieten. De ontwikkeling van de Surinaamse judosport zou zich enkele jaren in Nederland gaan voortzetten, zo nam in januari 1954 een Surinaamse studenten judoteam het in Nederland op tegen de Nederlandse judovereniging 'Zuiderbad'. Onze jongens wonnen met 4-1 en de Surinaamse ploeg bestond uit de volgende Judoka's: Andre Jessurun, Ramon Hannes, Hugo Haarloo, Harold Fritzsche, Eddy Eggers en Frits Moll, G. Koning was de trainer van deze ploeg. Op 3 mei 1957 werd de judovereniging Kodokan door de heer André Kamperveen opgericht

Deze club zou in de loop van de jaren een historische rol gaan vertolken in de Surinaamse judosport.

Op maandag 24 februari 1958 werden judokampioenschappen door deze vereniging georganiseerd. In de finale behaalde van Kallen het kampioenschap op Colijn middels een houdgreep. Op deze dag werden ook enkele examens afgenomen; zo behaalde Eddy Murray toen zijn gele band. Eddy Murray zou in de toekomst grote judoka's voortbrengen en daarmee één der belangrijkste rollen gaan vertolken in de judosport.

In 1959 organiseerde Kodokan wederom kampioenschappen, de heer Koker werd hiervan de kampioen.

Op maandag 27 juli 1960 werden examens afgenomen van judoka's van Kodokan. H. Enser en H. Samson behaalden de oranje band, terwijl Ch. Jap Sam. S. Nikkelson, D. Kopensky en E. Radhakishun de gele band be-

haalden. Op woensdag 10 augustus 1960 behaalde Eddy Murray en Mannes met succes het examen voor de blauwe band.

Het was de eerste maal in Suriname dat een blauwe band examen werd afgenomen.

De eerste Surinaamse zwarte bander is de heer Andre Kamperveen geweest, die in 1956 als sportleraar afstudeerde bij het CIOS (Centraal Instituut Opleiding Sportleider) en ook judo in zijn pakket had. Andre Kamperveen behaalde aldaar bovendien zijn 2e dan. Zoals eerder vermeld richtte hij in Suriname de vereniging Kodokan op en gaf hij de judosport een positieve push.

Judoploeg die in 1975 naar Venezuela ging.
Staand (v.l.n.r.): Ronny Esajas, Ralph van Keeken, Ricardo Elmont en Dick Staphorst.
Knielend: Iwan Blijd, Iwan Bansia en Meda Kommies. (foto K. Slijngard)

In 1964 trachtte de heer Kamperveen de oprichting van een algemene judo en jiu jitsu bond te bewerkstelligen, maar deze poging mislukte. Wat hem wel lukte, was het propageren van de judosport in de distrikten. Men raakte zodanig gemotiveerd in deze tak van sport dat Andre Kamperveen in verscheidene distrikten afdelingen kon oprichten.

Tijdens het bezoek van Transvaal aan het distrikt Nickerie (Kamperveen was bovendien trainer van Transvaal) werden door Kamperveen judoka's gegradueerd.

In het kader van de sportweek 1965 gaf Kodokan een demonstratie weg op dinsdag 31 augustus 1965 op het Oranjeplein (nu Eenheidsplein). Vooral de jeugdige judoka's genoten de bewondering van het publiek.

bliek.

Op tweede Pinksterdag 1966 organiseerde Kodokan clubkampioenschappen in de dojo (school) aan de Mgr. Wulfingstraat. De strijd ging tussen de afdelingen Moengo, Commewijne en Paramaribo. Paramaribo werd winnaar gevolgd door Commewijne en Moengo. Voor Paramaribo wonnen Reumer, Tjoen Tak Sen en Oelers alle partijen. Voor Commewijne won Goepoek alle partijen, terwijl voor Moengo Samoer steeds weer als winnaar het strijdperk verliet.

De eerste internationale judowedstrijden waaraan een Surinaams team deelnam, vonden in augustus 1967 tijdens de Koninkrijksspelen plaats (zie Koninkrijksspelen). De Surinaamse selektie zag er als volgt uit: Norden, Wong Chang, Bendter en Tsang

Hsien Hang. Tegen Nederland verloor Suriname alle gevechten met ippon, terwijl tegen de Nederlandse Antillen alleen Tsang Hsien Hang van Paula wist te winnen met yuko. De overigen verloren allen met een ippon.

De judosport maakte in deze dagen een goede ontwikkeling door, vandaar dat niet lang hierna de Surinaamse Judo Bond op donderdag 6 juni 1968 werd opgericht. De eerste voorzitter werd de heer Andre Kamperveen (zie Andre Kamperveen).

Op initiatief van de Tris werden op 22 en 23 juni 1968 de eerste Open Judokampioenschappen voor junioren en senioren georganiseerd in het Prins Bernhard Kampement (thans Memre Boekoe Kazerne). Niet minder dan 7 scholen namen hieraan deel t.w. Kodokan, de Politie, de Sportschool Lee, de judoschool Murray, de judoschool Abdoelrahman, het Jeugdcentrum en de Tris.

De junioren waren verdeeld in 5 leeftijdsklassen tussen 7 en 15 jaar. De senioren waren eveneens in 5 klassen verdeeld, maar in hun geval in gewichtsklasse variërend tussen 63 kg en 86 kg en daar boven.
De resultaten van de eerste open judokampioenschappen waren als volgt:

Junioren	**1e**	**2e**
7-9 jaar	Tjon A Hung	A. Thijm
10-11 jaar	E. van Dongen	Helio Tsai A Woen
12-13 jaar	M. de Vries	R. Buth
14-15 jaar	H. Gooswit	Headley

Met uitzondering van L. Headley die voor Tris uitkwam, waren alle overige winnaars van Sportschool Lee.

Senioren	**1e**	**2e**
Halflichtgewicht	Winston Currie	Grave
Lichtgewicht	C. Breeveld	E. Wong
Middengewicht	R. Kost H. Blue	
Halfzwaargewicht	Eric de Clerq	F. Plet
Zwaargewicht	J. Donk Lo Fo Wong	
Alle categorieën	Eric de Clerq	C. Breeveld

Op zondag 30 maart 1969 werd voor de eerste maal in Suriname een zwarte band examen afgenomen. Kandidaat was Eddy Murray, die met succes het examen onderging. De examencommissie bestond uit de heren Ronny Wijngaarde, Leeflang, Andre Kamperveen en Dick Staphorst.

Op zondag 5 april 1969 werd een interland gehouden tussen Suriname en een Curaçaose club Shudokan. Suriname behaalde met 3-2 de overwinning. In de volgende

Judoploeg die in 1987, naar Frans Guyana ging. Van links naar rechts: Harvey Dundas, John Kohinor, Meda Kammies, Stephen Vos, Luciën van Leeuwaarde, Wolfram, Marcel Zwennicker en Helio Tsai A Woen.
(foto L. van Leeuwaarde)

ronde behaalde Shudokan een puntenoverwinning op Kodokan. De sterke man bij de Antillen was de zwarte bander Braaf, die het tegen 5 Surinaamse judoka's opnam en daarbij als winnaar uit de bus kwam.

Tijdens de vergadering van de Caraibische Judo Federatie (van 17 tot 22 juli 1970) werd Suriname vertegenwoordigd door Ronny Wijngaarde en werd toen toegelaten tot deze organisatie. Het was nu voor ons land mogelijk om aan Caraibische tournooien deel te nemen.
Opgemerkt dient te worden dat in deze jaren Surinaamse judoka's wel deelnamen aan de Koninkrijksspelen. Nederland kwam steeds als winnaar uit de bus en al te vaak was Suriname na de Antillen de hekkensluiter. (zie Koninkrijksspelen). Een voorbeeld hiervan waren de Koninkrijksspelen van 1970. De prestaties van onze judoka's waren als volgt:

Suriname	**Nederland**	**Antillen**
Iwan Blijd	J. Florentius 0-10	R. Frederici 0-10
Edward Headley	B. Rekon 0-5	R. van Trik 0-7
J. Pinas	E. Boselmans 0-10	J. Vink 7-0
Winston Currie	N. Bosman 0-10	H. Paule 0-10
R. Berenos	J. Peters 0-10	V. van Eyten 0-10

De einduitslag was Nederland 73, Antillen 47 en Suriname 7 punten. Alleen Jonas zag kans zijn gevecht tegen Vink met 7-0 te winnen. Hoe de judoka's het verder deden zie de Koninkrijksspelen.

De zeventiger jaren zijn de meest succesvolle jaren van de Surinaamse judosport geweest. Nationaal werden regelmatig wedstrijden georganiseerd en internationaal

deden de judoka's het steeds beter. De nationale kampioenen van 1972, 1974, 1976 en 1977 waren de volgenden:

	1972	**1974**
halflicht	geen	geen
lichtgewicht	Meda Kommies	Ronald Breinburg
halfmiddengew.	Iwan Blijd	Iwan Blijd
middengewicht	Ricardo Elmont	Ricardo Elmont
halfzwaargew.	Iwan Bansia	Iwan Bansia
zwaargewicht	Blikslager	Geofrie Sanches
alle categorieën	Iwan Bansia	Ricardo Elmont

	1976	**1977**
halflicht	geen	Brain Wekker
lichtgewicht	Lloyd Bansia	John Kohinor
halfmiddengew.	Ronny Esajas	Lucien van Leeuwaarde
middengewicht	Ricardo Elmont	Ricardo Elmont
halfzwaargew.	Ricardo Elmont	Lucien Snip
alle categorieën	Ricardo Elmont	Ricardo Elmont

De rol van Ricardo Elmont in de zeventiger jaren spreekt voor zichzelf (zie Ricardo Elmont).

Ook internationaal ging het verder opwaarts met de judosport. Van 27 februari tot 13 maart 1974 werden de Cacso spelen te Santo Domingo georganiseerd. De judodelegatie bestond uit Iwan Bansia, Ricardo Elmont en Dick Staphorst was coach/trainer. Tijdens dit tournooi veroverde Ricardo Elmont een bronzen plak in het middengewicht en werd hiermee de eerste Surinamer die tijdens de Cacso spelen een medaille veroverde (zie Cacso spelen). Later in dat jaar won Ricardo Elmont wederom een bronzen medaille en nu tijdens de Caraibische spelen die te Caracas werden georganiseerd. Vanwege zijn prestaties werd Ricardo Elmont in 1974 uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

In januari 1975 vertrok een judoploeg onder leiding van Dick Staphorst naar Venezuela voor het deelnemen aan twee internationale tournooien. De judoka's waren Meda Kommies, Ronny Esajas, Ricardo Elmont, Ralph van Keeken en Iwan Bansia. De Surinaamse judoka's waren succesvol, ze wonnen namelijk 1x goud, 4x zilver, 4x brons en 2x een stijlprijs.

Tijdens de wedstrijden van 1 februari 1975 won Iwan Bansia in de halfzwaargewichtsklasse goud. Van Keeken won brons in deze klasse. Ook Meda Kommies (lichtgewicht) en Ricardo Elmont (middengewicht) veroverden brons.

Aangetekend dient te worden dat Meda Kommies een stijlprijs kreeg. In de alle categorieën veroverde Bansia zilver en van Keeken brons. Vermeld moet ook worden dat Iwan Bansia, met het behalen van de gouden medaille, de eerste Surinaamse judoka is geweest die tijdens internationale judo wedstrijden goud veroverde (zie Iwan Bansia).

Ook op 4 februari 1975 deden de judoka's het niet slecht. Ricardo Elmont won tweemaal zilver (bij het middengewicht en in alle categorieën) en hij won ook een stijlprijs. Iwan Bansia was in de half zwaargewichtsklasse ook goed voor zilver.

In mei 1975 werd Ralph van Keeken de tweede Surinaamse judoka die hier te lande zijn zwarte band behaalde.

Andere internationale wedstrijden waaraan de Surinaamse judoka's in de zeventiger jaren deelnamen zijn:

- De Olympische Spelen van 1972 (Iwan Blijd) en 1976 (Ricardo Elmont)
- De Cacso spelen van 1978 (Ricardo Elmont, Lucien Snip, Helio Tsai A Woen, John Kohinor en Ricky Stutgard).
- De Paso games van 1979 (Lucien Snip, Iwan Muntslag en Dennis Stutgard).

In de tachtiger jaren heeft Suriname wel aan interlands deelgenomen, maar het ging bergafwaarts met de judosport. Als het zo blijft doorgaan dan zal de judosport straks slechts een herinnering zijn.

K

Kaersenhout, Eduard, Ch.

Kaersenhout, Eduard, Ch. (geb. 14-6-04) kwam als jongen in Albina in contact met de biljartsport. Zijn vader had namelijk een biljarttafel aangeschaft en dagelijks speelde deze met zijn vrienden een partij. Kaersenhout raakte door deze tak van sport zo geïnspireerd, dat hij op 8-jarige leeftijd zelf uit een pakkist een biljarttafel construeerde en door dagelijks te oefenen wist hij al op 11-jarige leeftijd veel van deze sport.

Als tiener kwam hij naar Paramaribo en aangezien Bodega één van de belangrijkste plaatsen was waar het biljartspel bedreven werd, ging hij zich daar aansluiten. Hij mocht al spoedig vanwege zijn bedrevenheid aan concours meedoen en meedingen naar het club- en persoonlijkkampioenschap van Suriname. Omstreeks 1929 trad hij in de politiedienst, in welk verband hij veel heeft bijgedragen tot het behalen van het clubkampioenschap. In augustus 1938 bêhaalde hij in een titanenstrijd tegen één van zijn leermeesters Morpurgo het persoonlijk kampioenschap. Met deze prestatie werd hij de eerste biljartkampioen van Suriname (zie biljart).

Kaersenhout heeft dit spel nooit uit boeken geleerd en zijn specialiteit was bandballen.

De naam Kaersenhout heeft een onwisbare rol in de biljart-historie van Suriname, daar hebben Eduard, Andre, Armand (drie broers) en neef Iwan voor gezorgd (zie biljart).

Kallen van, Walther

Kallen van, Walther (geb. 25-8-33) werd ook Skale en Vanka genoemd, begon zijn scheidsrechtersloopbaan op Moengo. Op aandrang van de bekende Marius Rodgers floot hij vele voetbalwedstrijden daar tijdens de zogenaamde piki-piki-plays. Walther van Kallen maakte toen gebruik van de speelgoed fluitjes die in de Tide-poederzeepdoosjes te vinden waren.

In 1961 werd door de Moengo Sportbond een beroep op hem gedaan om kompetitie-wedstrijden te leiden. Dit deed hij tot 1963. In die dagen behoorde hij samen met Reinier Elsenhout, Frank Markelo, Marius Rodgers en Rene Maatstaf tot de scheidsrechterstop van Moengo. In 1961 behaalde hij het scheidsrechtersdiploma en als geschenk schonk Mej. Florine Summerville hem een fluit. Door snelle promotie vanwege zijn kundigheid floot hij slechts 6 maanden in de eerste klasse en werd toen opgenomen in de hoofdklasse.

Een hoogtepunt voor hem is de internationale wedstrijd Trinidad - Suriname die hij in 1974 moest leiden. In 1975 werd hij uitgeroepen tot scheidsrechter van het jaar.

Kamperveen, André

Kamperveen, André (geb. 27-4-24, overl. 8-12-82) begon op 11-jarige leeftijd met de voetbalsport in de omgeving van de Dr. Sophie Redmondstraat en de Weidestraat.

Later bedreef hij ook de atletiek- en de basketbalsport. Op zijn achttiende jaar (1942) werd hij voor de dienstplicht opgeroepen en daar heeft hij jaren gespeeld voor MVV. Op een bepaald moment werd hij zowel voor het nationale basket- en het nationale voetbalteam opgeroepen.

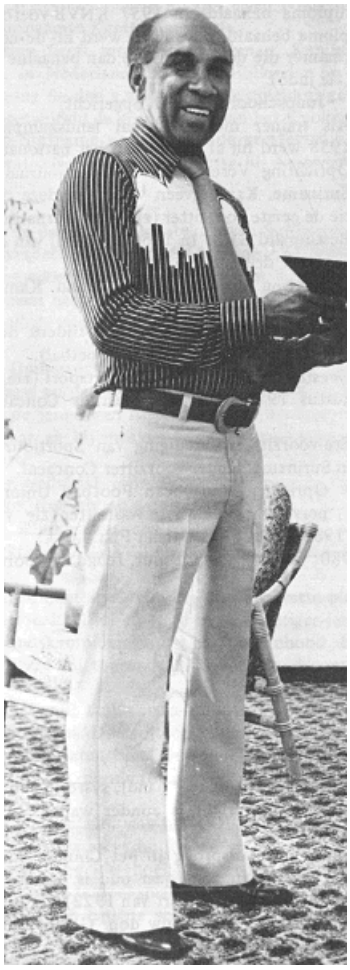

André Kamperveen (foto De Ware Tijd)

Als semi-prof vertrok hij in de vijftiger jaren naar Brazilië en later naar Nederland. Samen met Defares startte hij met het sportblad Sok; het tweede sportblad in Suriname (zie sportjournalistiek).
De sportprestaties van André Kamperveen zijn enorm, maar getracht zal worden een aantal op te sommen:

1948 en 1949:	Landskampioen samen met MVV.
1945-1954:	speler van het nationaal elftal.
2-2-'47:	Suriname - Fr. Guyana (9-0) Kamperveen scoorde 4x.
Juli 1948:	Met nationaal elftal naar Nederland.
1952:	Samen met Michel Kruin, Humphrey Mijnals uitverkoren voor het Caraibisch team (zie voetbal).
1954:	Naar Nederland voor studie bij het Cios, in 1956 diploma behaald. In 1957 KNVB-voetbal A-diploma behaald, bovendien werd hij de eerste Surinamer die de 1ste en 2de dan behaalde bij judo (zie judo).
3-5-'57:	Judoschool Kodokan opgericht.
1962:	Als trainer met Transvaal landskampioen. In 1958 werd hij al trainer van het nationaal elftal.
1963:	Oprichting Vereniging van Sportjournalisten in Suriname. Kamperveen werd van deze organisatie de eerste voorzitter (zie sportjournalistiek).
1964:	Bestuurslid SVB. In 1960 kreeg hij van deze organisatie de gouden voetbal.
1968:	Oprichting Surinaamse Judo Bond. Kamperveen was de eerste voorzitter.
1973:	Lid strafcommissie Concacaf, tijdens de vergadering in Mexico aangewezen (zie voetbal).
1974:	Geestesvader heropleving biljartsport (zie biljart).
3/6 augustus 1975:	Lid hoofdbestuur Concacaf (zie voetbal).

1976:	Ere-voorzitter Vereniging van Sportjournalisten in Suriname. Onder-voorzitter Concacaf.
27-1-'78:	Oprichting Caribbean Football Union, Kamperveen was de eerste voorzitter (zie voetbal).
6/7 juni 1980-1982:	Bestuurslid Fifa.
Maart 1980:	Minister van Cultuur, Jeugd en Sport.

Karate

Karate (Jap: Kara = leeg, te = hand), systeem van zelfverdediging dat erop gericht is zonder wapens (met lege hand) te strijden.

Karate vindt zijn oorsprong in het Chinese kungfu of kempo dat meer dan 2000 jaar oud is. Karate in zijn huidige vorm (de naam dateert van 1922) werd in Japan in het begin van de 20ste eeuw door Gichin Funakoshi ontwikkeld. Karate als sport nam in Japan een grote vlucht; na de Tweede Wereldoorlog wordt karate ook in de Verenigde Staten en Europa als zodanig beoefend.

De basisbewegingen (kihon) van karate worden gevormd door een uitgebreid assortiment stoten, slagen en trappen, die vanuit een groot aantal houdingen kunnen worden uitgevoerd en waarmee de karatebeoefenaar (karateka) een aanval pareert en onmiddellijk overneemt. Met het kihon als uitgangspunt zijn reeksen gecombineerde verdedigings- en aanvalsacties opgebouwd, die de geoefende karateka in staat stellen zich in de meest uiteenlopende gevechtssituaties te verdedigen.

Voor een optimale beheersing hiervan zijn jaren van oefening nodig. Van groot belang bij opleiding en training is het schaduwgevecht dat de beste mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van reactiesnelheid, evenwicht en coördinatie. Vaak wordt tevens een speciale ademhalingstechniek aangeleerd. De als wapen gebruikte lichaamsdelen (handen, voeten, ellebogen, knieën en soms zelfs het hoofd) worden bij de meeste trainingsmethoden gehard door het slaan of schoppen tegen zandzakken en strobalen, later hout en steen.

Voor een geoefende karateka is het met de blote hand of voet splijten van een normale baksteen geen bijzondere prestatie. De beheersing van karate is in zijn ideale vorm een kunst van veelzijdigheid, harmonie van lichaam en geest, reactiesnelheid en uiterste concentratie en zal veelal slechts door de oosterling kunnen worden bereikt.

Het uniform van de karateka is hetzelfde als dat van de judoka, zij het van lichtere kwaliteit.

De mate van geoefendheid wordt net als bij judo uitgedrukt in kyu- en dangraden. In 1970 werd de World Union of Karate Do organisation opgericht.

Wanneer de eerste karate-beoefenaar naar Suriname kwam is niet bekend. Wat wel vaststaat is, dat na de Tweede Wereldoorlog vele jonge Surinamers de eerste kneepjes van deze tak van sport door Japanse vissers werden bijgebracht.

7 mei 1972 is voor de karatesport een historische dag, daar op die dag geschoold karate in Suriname werd geintroduceerd.

In de bovenzaal van 'De Schakel' aan de Van Idsingastraat begon sensei Cecil Tirion voor het eerst in ons land met een karateschool. De oprichting van deze school vond o.a. op aandringen van enkele leraren van het Kweekschool- en Middelbaaronderwijs plaats. De stijl die werd geintroduceerd was het harde Kyokushinkai karate van Japan.

De eerste leden van de eerste karateschool waren: Humphrey Berggraaf, Roy van Geenen, Dennis Gummels, Rosa en Hugo van Horenbeek, W. Lie A Njoek, H. Mac Andrew, Theo Nekrui, H. Schenkers, Edmund Simons en J. de Zwart. Later werd deze groep uitgebreid met personen als Jack Uden, Erwin Anches, Frank Lobman, Lucien Snip, Iwan Blankendaal, Vincent Bemmel, de gebroeders Pertapsing, de gebroeders Soerdjbali en vele anderen. Het succes van deze introductie was enorm. Binnen enkele maanden groeide de school zodanig uit dat spoedig moest worden uitgekeken naar een grotere oefenruimte (dojo). Er werd gekozen voor de gymzaal van de Kweek A aan de Commewijnestraat (nu gymzaal Polanenschool).

De karatesport in Suriname maakte in de zeventiger ja-

ren een snelle ontwikkeling door. Er waren drie belangrijke impulsen die hierbij een rol hebben gespeeld.

- De komst van de karate-films, waarbij voornamelijk de acteur Bruce Lee tot de verbeelding van de Surinaamse jeugd sprak.
- De terugkomst van enkele Surinamers die in Nederland in contact met deze tak van sport waren gekomen en veel faam hiermee hadden verworven.

Zo kwam Harold la Rose in 1973 terug naar Suriname. La Rose was 2de dan en had in het Nederlands team gezeten dat zowel aan de Europese- als de wereldkampioenschappen had deelgenomen.

In januari 1975 kwam Paul del Prado als 4de danner terug naar huis. Hij had in Nederland en Japan de nodige kennis opgedaan. Hedwig Lobman kwam in november 1975 terug naar Suriname en richtte op 1 december 1975 zijn Karate Academie op.

- Als derde impuls diende de prestaties die de karateka's van Surinaamse origine in Nederland leverden. Zo leidde Stanley Brug in 1975 als captain het Nederlands team naar het Europees kampioenschap, terwijl hij zelf in de middengewichtsklasse semi-kampioen werd.

Otti Roethof werd in 1977 wereldkampioen en met deze prestatie werd hij de eerste westerling die met de eer ging strijken. In hetzelfde jaar werd hij samen met Ludwig Kotzebue en John Reeberg in teamverband wereldkampioen.

John Reeberg werd in 1978 en 1979 in de zwaargewichtsklasse Europees kampioen en ga zo maar door.

Om terug te komen naar Suriname; Op 1 en 2 oktober 1977 nam Suriname deel aan de Caraibische karate kampioenschappen, die op Aruba werden georganiseerd. Suriname werd vertegenwoordigd door Frank Lobman, Ramon Tjon A Fat en G. Tjon Swie Tong. Alleen Frank Lobman veroverde een bronzen plak en wel tijdens het kata-lopen.

In februari 1978 behaalden Frank Lobman en Wilfred Burgos de le dan karate Kyokushinkai. Frank en Wilfred zijn de eerste karateka's die in Suriname de eerste dan behaalden. Zij waren beiden van de Karate Academie van Hedwig Lobman.

Burgos liet niet lang op zich wachten en richtte op 30 maart 1978 Karateschool Burgos op.

In april 1981 werd de Budo organisatie opgericht en deze organisatie had ten doel alle Oosterse gevechten binnen één bond te brengen en vandaar uit deze tak van sport te aktiveren en te propageren in Suriname. Het bestuur bestond uit Frank Doelwijt (voorzitter) Cecil Tirion (secretaris), Edmund Simons, W. Burgos en Gerard Alberga (commissarissen).

Deze organisatie faalde echter in haar opzet en viel later uiteen.

Op vrijdag 22 mei en 25 mei 1982 werden door Shihan Hedwig Lobman (5de dan) tweede dan examens afgenomen van Wilfred Burgos en Cecil Tirion. Beide heren legden met succes dit examen af. Vermeldenswaard is dat het de eerste keer was dat een zo hoog gegradueerde Surinamer op karate gebied in Suriname tweede danexamens afnam.

Aangetekend dient te worden dat Wilfred Burgos en Cecil Tirion de belangrijkste rollen zouden vertolken in de tachtiger jaren, maar dan onafhankelijk van elkaar.

Wilfred Burgos (geb. 27-8-47 op Aruba) begon in 1962 met de atletieksport. Hij genoot veel bekendheid in het Caribisch Gebied en won tijdens internationale wedstrijden 16 maal een gouden medaille. Hij nam tweemaal deel aan de Cacso spelen. Zijn specialiteit was voornamelijk het discuswerpen.

In 1972 begon hij met de karatesport bij Cecil Tirion en stapte later over naar Frank Lobman. In 1978 behaalde hij zijn eerste dan, in 1981 werd hij tweede dan en in 1988 was hij al vierde dan. Na een ruzie binnen de Surinaamse karatesport richtte hij zijn eigen bond op namelijk de Surinaamse Karate Associatie.

Cecil Tirion heeft samen met Lobman, Kembel, Reeberg e.a. in Nederland (bij Loek Hollander 6e dan en Jon Bluming 6e dan e.a.) zijn karate opleiding gekregen. Hij is ongetwijfeld de grondlegger van het Kyokushinkaikarate in Suriname en was ook de geestesvader achter schoolkarate. Na de splitsing richtte hij Amateur Karate Unie op.

Vandaag de dag zijn de karateka's van Suriname in twee groepen verdeeld. Zowel de SKA als de AKU hebben positieve ontwikkelingen teweeg gebracht binnen de karatesport, maar het is te hopen dat binnenkort slechts één karatebond als overkoepelend lichaam zal fungeren.

Klinker, Umberto;

Klinker, Umberto; begon zijn loopbaan bij Lions in de eerste klasse en daarna werden de spotlights op hem gericht bij de jeugd van Robinhood (1978). Daar speelde hij één jaar en hij maakte toen de grote stap naar de hoofdklasse.

De eerste wedstrijd voor de senioren speelde hij tegen Leo Victor. Robinhood won toen met 7-0.

Umberto Klinker was een vaste keus bij de nationale jeugdselektie van de SVB en bij het mulo-elftal van het Minow.

Door zijn briljant spel eiste hij later een vaste plaats op in het nationale elftal en werd in de tachtiger jaren menigmaal landskampioen samen met Robinhood. In 1982 en 1983 werd hij topscoorder van de bondscompetitie.

Ko Dang Kwan;

Ko Dang Kwan; taekwondo-school die op 11 januari 1972 door Frank Doelwijt opgericht werd. Gedurende de eerste twee jaren bleef de school vrijwel onbekend, maar groeide daarna uit tot een begrip in onze taekwondo-gemeenschap.

De eerste oefenplaats was het COB-gebouw aan de Gemenelandsweg; later verhuisde de school naar een oud Court-gebouw op de hoek Keizer-Jodenbredenstraat, waar nu de grote tempel staat.

In februari 1976 had de school een eigen zaal aan de Gravenstraat 18. In oktober 1983 trok Frank Doelwijt zich terug als instrukteur van de school. De leiding werd overgenomen door Glenn Gemerts, Hesdy Esajas en Harvey Kluis, allen instructeurs van de school.

Een jaar later, oktober 1984, verhuisde de school naar het Jeugdcentrum aan de Dr. Sophie Redmondstraat. Enkele hoogtepunten van deze school zijn:

- In januari 1977 kwam ter gelegenheid van het eerste lustrum grootmeester Park Yong Soo (7e dan) op bezoek bij Ko Dang Kwan. Park verzorgde een grootse demonstratie tijdens door Ko Dang Kwan georganiseerde open-teamkampioenschappen, waaraan karateen taekwondoscholen deelnamen. Ko Dang Kwan werd toen kampioen.
- In april 1979 bracht General Choi Hong Hi (9e dan) de stichter van taekwondo en president van de internationale taekwondo federatie op uitnodiging van Frank Doelwijt een bezoek aan ons land. Tien kandidaten uit drie scholen deden bij deze gelegenheid examen voor de zwarte band en allen slaagden. 6 waren van Ko Dang Kwan, waaronder de eerste dame, Mirjam Burkhard.
- In augustus 1979 vertrok een ploeg van 6 zwarte banders, waaronder Glenn Gemerts, Hesdy Esajas en Harvey Kluis naar Canada voor een training van 7 weken bij grootmeester Park, Yong Soo en om deel te nemen aan een internationale taekwondo-toernooi. Mirjam Burkhard behaalde bij de dames het kampioenschap. In 1980 werd Mirjam tijdens deze zelfde spelen tweede.
- In 1983 organiseerde de Surinaamse Taekwondo Associatie voor de eerste maal in de geschiedenis een scholenteam-competitie.
  Ko Dang Kwan werd de eerste kampioen en veroverde bovendien de wisseltrofee, uitgeloofd door de Koreaanse Ambassade, ook in 1984 en 1987. De school zodoende bezitter van deze trofee.
- In 1986 vertegenwoordigde Jimmy Belfor Suriname tijdens de Zuid-amerikaanse kampioenschappen en veroverde een bronzen plak.

Kolf Ronald

Kolf Ronald (geb. 6-5-39) begon zijn voetballoopbaan bij een jeugdklubje. Op 9-jarige leeftijd speelde hij voor Jong Robinhood en later voor Jong Brazil. Medespelers uit die tijd zijn Wim Petrici, Jan Helstone, van Eyck, Charlo Stynberg, en Kenny Headley. De meeste van zijn jeugdvoetbalvrienden kozen later voor de basketbalsport. Etire Strok schonk Kolf de eerste voetbalschoenen. Ro had bewondering voor Strok, maar zijn grootste bewonderaar zowel nationaal als internationaal is Humphrey Mijnals geweest. Die was ook zijn voorbeeld.

Tijdens zijn groei naar volwassenheid kwam hij bij de befaamde klub Rio op het mr. Bronsplein terecht en speelde ook voor Trappers en Millionaros.

Kolf was bij de Trappers aanvoerder, trainer en voorzitter tegelijk. Hij was ook aanvoerder van de eerste sterke jeugdselektie met Breinburg, Poerwo, Leo Schipper enz. In 1958 bracht de Robinhood-scout Andre de Vries hem naar Binhood. Hij speelde drie jaar voor deze vereniging en kreeg problemen met de technische leiding, omdat hij steeds een andere visie had en de lijnen wilde uitzetten. In 1962 ging hij over naar Transvaal en speelde daar 3 jaar actief mee, waarna hij naar Moengo ging om zijn beroep als onderwijzer te vervullen.

Ro Kolf (foto De Ware Tijd)

Op Moengo begon zijn echte loopbaan als trainer. Hij was speler/trainer bij Concordia en speelde voor de bondsselektie van Moengo.

Hij bleef slechts twee jaar op Moengo en terug in Paramaribo ging hij een jaar voor Transvaal spelen en werd daarna belast met de leiding bij de junioren. Met Transvaal werd hij ongeslagen jeugdkampioen. Na de periode bij de junioren ging hij over naar de senioren en werd tweemaal kampioen met Transvaal (1967 en 1968). Op 1 januari 1969 ging Ro Kolf over naar Robinhood, werd met deze ploeg 13 maal landskampioen (zie voetbal, zie Robinhood).

In 1976 heeft hij samen met trainer Walther Brathwaite de Surinaamse selektie geloodst naar de eindronden voor deelname aan de wereldkampioenschappen voetbal in Mexico. Suriname werd echter uitgeschakeld.

In 1976 volgde hij in Mexico gedurende drie maanden een voetbal opleiding, waarvoor hij cumlaude slaagde. Hij behaalde als best geslaagde het A-diploma van de SVB. In 1980 en in 1981 behaalde hij het Fifa instructeurs diploma op Trinidad, waar hij uitgeroepen werd tot ‘most outstanding student’.

Vanaf 1982 is hij hoofddocent, verbonden aan de opleiding van de SVB en sinds die tijd voorzitter technische commissie CFU en lid technisch commissie van de Concacaf.

De prestaties van Ro Kolf zijn o.a. geweest:

- 1967 en 1968 kampioen met Transvaal
- Kampioen met Robinhood 1971, '75, '76, '78-'81, '83-'89.
- Semi-kampioen met Robinhood 1970, '73, '74 en 1982.
- Demi-kampioen met Robinhood 1977.
- Caribisch kampioen 1972, '76, '77, '80, '82 en 1983.

Ro Kolf mag één der grootste Surinaamse voetbaltrainers genoemd worden.

Kong Ngie Tong Sang:

Kong Ngie Tong Sang: Op 16 april 1880 werd de vereniging Kong Ngie Tong, wat letterlijk betekent ‘Chinese vereniging’, opgericht. Deze vereniging werd op 30 november 1880 zedelijk erkend en het eerste officiële bestuur werd geïnstalleerd. De oprichters waren de heren Fong A Foe, Jie A Ton, Kok Aman, Lo A Tsoen, Salmon Lui Atjin, Lie A Ling en Lie Sam Foek. Het verenigingsgebouw was aan de Maagdenstraat in het pad ‘Veira’, maar drie jaar later werd het overgebracht naar de Steenbakkersgracht.

Het Chinese verenigingsleven in Suriname begon echter eerder. Tussen de aankomst van de eerste groep van 18 Chinezen, voor arbeid op de toenmalige gouvernementssuikerplantage Catharina-Sophia in 1853 en de laatste groep in 1869, bevonden zich in totaal 2514 Chinezen in Suriname. Een groot aantal verliet het land na gedane arbeid, terwijl de achterblijvers zich in de handel vestigden. In die tijd waren de Chinezen, die slechts een heel klein gemeenschap vormden, absoluut op elkaar aangewezen en probeerden ze elkaar zoveel mogelijk te helpen o.a. door verenigingen op te richten.

Kong Ngie Tong Sang, zoals deze vereniging later ging heten, kon zich in stand houden door vele giften en de jaarlijkse contributie van de leden. Door deze financiële injekties en inkomsten was de vereniging instaat zowel op sociaal als cultureel gebied vele aktiviteiten te ontplooien en vooral aan de jongeren werden lessen en cursussen, in muziek, dans, de Nederlandse taal en de Chinezen sporten, zoals boksen gegeven. Mogelijkerwijs zijn het de Chinezen van Kong Ngie Tong Sang geweest die de bokssport in Suriname hebben geïntroduceerd, maar dan wel vóór 1911. Vaststaat dat de Chinezen van de vereniging Chung Fa Foei Kon, die uit Kong Ngie Tong Sang is voortgekomen, mede hebben geholpen de basketbalsport in Suriname te introduceren (zie Chung Fa Foei Kon). Zo is de basketbalvereniging CLD oorspronkelijk een Chinese vereniging geweest.

In 1961 startte Kong Ngie Tong Sang met de bouw van het zwem- en sportcomplex van de Witte Lotus.

Koning de, Kenneth

Koning de, Kenneth (geb. 4-7-47) begon op 13-jarige leeftijd met de tennissport als lid van Oase. Hij behaalde reeds op 16-jarige leeftijd in 1964 voor de eerste maal het landskampioenschap en in dat jaar werd hij bovendien drievoudig landskampioen. In 1965, '66 en 1969 werd hij wederom heren-enkel landskampioen. In 1964 versloeg hij op de banen van Oase tijdens het tennistournooi Suriname - Nederland, de Nederlandse crack Just Barth (de nummer 6 geplaatst in Nederland). Kort daarop kreeg hij Humphrey Hose van Curacao, tijdens het interland Suriname - Antillen onderuit. In 1965 werd hij uitgeroepen tot ‘sportman van het jaar’ (zie sportman van het jaar).

In 1967 vertrok Kenneth de Koning voor drie maanden naar Venezuela om in de leer te gaan bij de wereldberoemde tennistrainer Arthur Francois Savy. In totaal ging hij 6 keer bij Savy trainen. In 1968 vertrok Kenneth naar Nederland, waar hij werd opgenomen in het Nederlandse Davis Cupteam, samen met Jan Hardijk, Nick Fleury en Fred Hemmes. Nederland verloor tegen Canada.

In zijn tennisloopbaan heeft Kenneth aan vele internationale wedstrijden deelgenomen in landen als Frankrijk, Engeland, België enz. Zo speelde hij in het kader van de internationale overdekte kampioenschappen in een gemengd-dubbel met Betty Stoeve.

In 1969 won hij van Nick Fleury (kampioen van Nederland), van David Pratt (nummer 3 van Jamaica) en van Mavi Paza (nummer 3 van Venezuela).

In februari 1970 kreeg hij een tennis scholarship door tussenkomst van Humphrey Hose, aan de universiteit Corpus Christie in Texas. Op deze universiteit werden tennissers uit verscheidene landen getraind door de Amerikaanse trainer Bob Mapes.

Koninkrijksspelen:

Koninkrijksspelen: Jaarlijks terugkerend driehoekstournooi tussen de Nederlandse Antillen, Nederland en Suriname in de periode 1966-1975. De geestesvader van de Koninkrijksspelen is de heer Ludwig de Sanders geweest (zie Ludwig de Sanders). Aan het eind van de vijftiger jaren ontstond bij hem het idee Rijksspelen te organiseren vanwege de leemte op sportgebied, die hij indertijd werkzaam als hoofd van de sectie sport en spel van het ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling in Suriname, constateerde.

Ludwig de Sanders kon echter zijn ideaal toen nog niet verwezenlijken, door de geringe mogelijkheden die in Suriname aanwezig waren. Nadat hij in 1954 naar Nederland ging om te Overeen op het Cios te studeren, besloot hij zich in 1961 definitief te vestigen in Nederland. In Nederland trachtte hij zijn droom te verwezenlijken. Op 1 mei 1965 werd de Vereniging Rijksspelen opgericht en het eerste bestuur was als volgt samengesteld: Ludwig de Sanders (voorzitter), L. de Rooy (secretaris), A. Berge (penningmeester).

Het doel van de Vereniging Rijksspelen was op de eerste plaats de sport op de Nederlandse Antillen en Suriname op peil te brengen door middel van uitwisseling van sportlui en op de tweede plaats om de drie Rijksdelen door middel van sport dichter bij elkaar te brengen.

De vereniging ging hard aan het werk, legde contacten, praatte veel, maar deed ook veel, want in augustus 1965 kwam de Sanders met een Nederlandse ploeg van 40 man voor een goodwill-reis naar Suriname. De voetballers van Real Sranang met enkele gastspelers, de basketbalclub Azima, de worstelaars Ab Rosberg en Lith vormden samen de 40 man.

Rond mei 1966 werd de Koninklijke Sport Liga opgericht en deze vereniging had tot doel het bevorderen van de contacten op sportgebied tussen de Rijksdelen en het stimuleren van de onderlinge prestaties. Verder werd beoogd het opleiden van goede oefenmeesters, het onderling uitwisselen van scheidsrechters, het verlenen van steun enz. bijstand aan bonden die daarvoor in aanmerking kwamen en het ijveren naar goede sportaccomodaties.

Initiatiefnemers waren Ir. Frank Essed, Biesheuvel, Mordy Maduro en Lo Brunt. Het zou deze vereniging zijn die in 1966 de eerste Koninkrijksspelen zou gaan organiseren, maar deze prestatie is iets wat geflatteerd, daar de

heer de Sanders met zijn vereniging meerdere malen heeft getracht een samenwerking tot stand te brengen tussen de Vereniging Rijksspelen en de Koninklijke Sport Liga, maar laatstgenoemde organisatie heeft zich altijd hiertegen verzet.

Dr. Ir. Frank Essed

- *Organisator en mede-geestesvader van de Koninkrijksspelen.*
- *1964 t/m 1975: Voorzitter van SVB*
- *Geestesvader van*
    - *Het bondsgebouw van de SVB*
    - *De bouw van het George Streepey Stadion*
    - *Het Flora-stadion.*
    - *Nieuwe competitie-systeem van de SVB*
    - *drie SVB-boekjes.*

(foto mevr. V. Essed - Fruin)

Op zaterdag 9 juli 1966 kwam hij wederom met een delegatie van Nederlandse sportlui naar Suriname w.o. de voetbalvereniging DWS Amsterdam, de Utrechtse basketbalploeg Sportvereniging Eendracht, de worstelaars T. Terpstra en Ab Rosenberg en een tennisploeg. Aangetekend dient te worden dat de Sanders trachtte een driehoekstournooi te organiseren tussen de Nederlandse Antillen, Nederland en Suriname. De Antillen lieten niets van zich horen en de SVB voelde ook weinig hiervoor. De oorzaak hiervan moet gezocht worden in het feit dat de Koninklijke Sport Liga een groter sportzeggenschap had in de drie Rijksdelen.

Op zondag 7 augustus 1966 werden in Suriname de eerste Koninkrijksspelen geopend door prins Claus.

De takken van sport die tijdens deze spelen georganiseerd werden, waren atletiek, voetbal en zwemmen.

De eerste spelen werden geheel door Nederland gefinancieerd en het totaal bedrag werd geraamd op 150.000 (Nederlands courant).

Het lag in de bedoeling om in tourbeurten deze wedstrijden te organiseren. Voor de voetbalcompetitie moest elk land zorgen voor een scheidsrechter. Bij elke wedstrijd had één hunner de leiding, terwijl de anderen als grensrechters fungeerden. Voor Suriname nam E. Rudge deze taak op zich, de Antillen kwamen met T. Koetsier en Nederland met P. Roomers.

De resultaten van deze spelen waren als volgt:

Voetbal

7-8-'66	Suriname - Ned. Antillen 5-1 (Doesburg 3x, Miller 2x)
-8-'66	Nederland - Ned. Antillen 5-3
14-8-'66	Suriname - Nederland 1-1 (Vanenburg)

Door een beter doelgemiddelde werd Suriname de eerste voetbalkampioen. De spelers die voor deze prestatie zorgden waren: Aliar (k), Vreds, Vanenburg, de Haas, Nortan, Brewster, Hoft, Conrad, Doesburg, Miller en Simons.

Zwemmen

Het zwemmen was een Nederlandse aangelegenheid, daar ze alle gouden medailles wonnen. Suriname werd op dit onderdeel tweede en de Antillen derde.

100m vrije slag (Heren) Jaap Goezinne 1:02.1 min.	2e
100m rugslag (Dames) Jacqueline Simons 1.25.0 min.	2e
100m vlinderslag (H) Rinio Artist 1.17.0 min.	2e
100m schoolslag (D) Erna Hagens 1.41.2 min.	3e
100m schoolslag (H) Marcel Nahar 1.21.5 min.	3e
100m rguslag (H) Oscar Braaf 1.22.8 min.	3e
4 × 100m wisselslag (H) Suriname 5.01.18 min.	2e
4 × 100m wisselslag (D) Suriname 5.30.8 min.	2e

Atletiek

Tijdens de atletiekwedstrijden behaalde Nederland de eerste plaats, de Antillen werd tweede, terwijl Suriname genoegen moest nemen met de derde plaats.

800m	H. Callender	2.06.5 min.	3e
1500m	Eduard Held	4.40.5 min.	2e
4 × 100m	Suriname	48.3 sec.	3e
verspringen	Brewster	6,21 m	3e
hoogspringen	A. Hostman	1,65 m	3e
1500m	U. Cruden	5.13.5 min	3e
Kogelstoten	Wilfred Burgos	14,14 m	2e

De tweede Koninkrijksspelen startten op 15 augustus 1967 te Willemstad. Tijdens deze spelen werden behalve atletiek, zwemmen en voetbal ook tennis en judo bedreven.

Tijdens deze spelen werd Marcel Nahar de eerste individuele Surinamer die goud veroverde en werd bovendien de eerste niet-Nederlander die tijdens het zwemmen op de eerste plaats eindigde (zie Marcel Nahar). Als deze prestatie niet sensationeel genoeg was deed Eduard Monsels er een schepje op. Tijdens de atletiekwedstrijden werd hij de eerste Surinamer die met twee gouden plak-

ken naar huis ging (zie Eduard Monsels).

Voetbal

15-8-'67	Suriname - Nederland 3-3 (S.Oosthuizen 2x, Rijsenburg)
17-8-'67	Nederland - Antillen 0-2
19-8-'67	Suriname - Antillen 1-2 (Rijsenburg)

De Surinaamse selektie bestond uit: Halfhide, Nortan, Sordan, Hitzert, Wouter, Bundel, Hoft, Rijsenburg, Oosthuizen, Graven en Muntslag.

Zwemmen (18-8-'67)

100m schoolslag - H - Marcel Nahar 1.17.1 min. - le

100m rugslag - D - Jacqueline Simons 1.22.9 min. - 2e

100m rugslag - H - Oscar Braaf 1.12.3 min. - 2e

100m vlinderslag - D - Gladys Simons 1.36.2 min. - 2e

100m vlinderslag - H - Rinio Artist 1.15.8 min. - 2e

100m vrije slag - H - Coos van Wageningen 1.05.5 min. 2e

4 × 100m wissel - D - Suriname 5.59.8 min. - 3e

4 × 100m wissel - H - Suriname 4.55.2 min. - 2e

Atletiek (19-8-'67)

100m	Eduard Monsels	11.0 sec.	1e
200m	Eduard Monsels	22.7 sec.	1e
400m	Hugo Fernandes Mendes		3e
800m	Arnold Lobman		3e
verspringen	Eric Kafiluddi	6.45m	3e
kogelstoten	P. Nichols	11,58m	3e

Bij atletiek behaalde Nederland 86 punten, Suriname 47 en de Antillen 41 punten.

Judo

Onze judoka's konden tijdens deze spelen niet imponeren. Suriname verloor alle wedstrijden op ippon (0-10) tegen Nederland en tegen de Antillen won alleen Tsang Hsien Hang van de Antilliaanse judoka Paul met yuko (5-0), de overigen verloren allen op ippon. De Surinaamse selektie was als volgt samengesteld: Norden, Wong Chang, Bendter en Tsang Hsien Hang.

Nederland behaalde 90 punten, de Antillen 30 en Suriname 5 punten.

Tennis

Ook bij tennis kon Suriname weinig doen. Bij de heren werd de Nederlandse Antillen eerste, Nederland tweede en Suriname hekkensluiter. Nederland won bij de dames, de Antillen werden tweede en Suriname derde. De Surinaamse selektie bestond uit Karel Persad, Kenneth de Koning, M. Lieuw en F. de Haas (zie Kenneth de Koning).

Aangetekend kan worden dat in juli 1967 de heer Ludwig de Sanders wederom met Nederlandse sporters naar Suriname was gekomen om aan de Rijksspelen deel te nemen. Deze delegatie bracht zelfs een bezoek aan premier Jopie Pengel (1963-1969).

De derde Koninkrijksspelen werden door prins Claus op 5 augustus 1968 in Nederland geopend. De resultaten van onze landgenoten waren:

Voetbal:

5-8-'68	Suriname - Nederland 1-0 (Danarag)
7-8-'68	Suriname - Ned. Antillen 2-2 (Siegfried Oosthuizen, Nortan)
9-8-'68	Nederland - Antillen 0-0 of 1-1

Suriname werd winnaar van dit tournooi.

Judo

6-8-'68	Suriname - Nederland	0-5
	Suriname - Antillen	2-2
	Nederland - Antillen	5-0

Zwemmen

100m schoolslag - D - D. Tseng 1.41.2 min. 3e

100m schoolslag - H - Marcel Nahar 1.17.4 min. 2e

100m rugslag - D - Jacqueline Simons 1.23,0 min. 2e

100m rugslag - H - Oscar Braaf 1.11.0 min. 1ste

100m vlinderslag - D - Martha Silos 1.49.4 min. 3e

100m vlinderslag - H - Rinio Artist 1.17.0 min. 2e

100m vrijeslag - D - E. Hagens 1.21.3 min 3e

100m vrije slag - H - Louis Headley 1.05.3 min. 3e

4 × 100m wisselslag - D - Suriname 6.19.2 min. 3e

4 × 100m wisselslag - H - Suriname 4.51.0 min. 2e

Atletiek

200m	Hugo Fernandes-Mendes	22.5 sec.	3e
800m	Arnold Lobman	2.02.3 min	3e
1500m	Roy Bottse	4.17.4 min	3e
verspringen	Hugo Fernandes-Mendes	6,30m	3e
kogelstoten	Nichols	12,67m	3e
olymp. estaf.	Suriname	3.39.6 min	3e

De vierde Koninkrijksspelen werden te Suriname georganiseerd en de opening geschiedde op 26 juli 1969 door prins Claus.

Atletiek

100m	Stanley Jackman	11.1 sec.	3e
200m	Stanley Jackman	23.0 sec.	3e
400m	Stanley Jackman	52.6 sec.	2e
400m	O. Mac Donald	53.1 sec.	3e
800m	O. Mac Donald	2.04.2 min.	3e
1500m	Roy Bottse	4.32.7 min.	3e
verspringen	Arnold Lobman	6,26m	3e

kogelstoten	Arnold Lobman	13,87m	3e
speerwerpen	Arnold Lobman	46.58m	3e
olym. estaf.	Suriname	3.27.8 min.	3e

Judo (30 juli)

Nederland kwam wederom als winnaar uit de bus, terwijl de Antillen tweede werden. Voor Suriname kwamen in het strijdperk: J. Pinas, Sam Tjoe, R. Berenos, Sam Hing Hang en Blikslager.

Voetbal

27-7-'69	Suriname - Nederland 1-3 (Olmberg)
29-7-'69	Antillen - Nederland 3-1
31-7-'69	Suriname - Antillen 2-1 (Corte, Burleson)

Door een betere doelgemiddelde werd de Nederlandse Antillen als winnaar aangewezen.

Zwemmen (27-7-'69)

100m schoolslag - H - Marcel Nahar 1.17.9 min. 1e

100m schoolslag - D - F. Miedema 1.35.2 min. 3e

100m vrijeslag - H - Coos van Wageningen 1.03.5 min. 2e

100m vrijeslag - D - A. White 1.18.3 min. 3e

100m vlinderslag - H - O. Bottenbly 1.13.6 min. 2e

100m vlinderslag - D - Helga Gonggrijp 1.33.5 min. 3e

100m rugslag - H - Clyde Headley 1.16.5 min. 3e

100m rugslag - D - Jacqueline Simons 1.23.1 min. 2e

4 × 100m estafette - D - Suriname 5.53.3 min. 3e

4 × 100m estafette - H - Suriname 4.51.5 min. 3e

Tennis

Suriname - Antillen (28-7-'69)

H.E.	Anton de Koning - K. Hennep	7-5 9-7
	Karel Persad - L. Howell	6-3 6-4
D.E.	Dixie Lapre - N. Pimentel	4-6 5-7
	Ankie van Dijk - A. Salas	2-6 3-6
H.D.	De Koning/Persad - Howell/Pimentel	6-2 6-1
G.D.	Persad/van Dijk - Howell/Pimentel	8-6 6-3

Suriname - Nederland (31-7-'69)

H.E.	Anton de Koning - J. Muller	1-6 3-6
	Karel Persad - R. Thung	3-6 8-6 3-6
D.E.	Dixie Lapre - N. Brouwer	0-6 1-6
	Ankie van Dijk - D. Falkenburg	1-6 1-6

H.D.	De Koning/Persad - Muller/Thung	1-6 1-6
D.D.	Van Dijk/Lapre - Brouwer/Falkenburg	1-6 1-6
G.D.	Van Dijk/Persad - Thung/Falkenburg	1-6 1-6
	De Koning/Lapre - J.Muller/Brouwer	4-6 0-6

Nederland versloeg ook de Nederlandse Antillen en behaalde hierdoor het kampioenschap. Suriname bezette de tweede plaats.

De vijfde Koninkrijksspelen werden door de gouverneur van de Antillen te Willemstad op 3-8-'70 geopend. Op het onderdeel atletiek namen dit jaar voor de eerste keer dames deel. Marcel Nahar nam als enige sporter voor de vijfde achtereenvolgende maal aan deze spelen deel. Aangetekend dient te worden dat Nahar het zwemonderdeel 100m schoolslag won, maar gediskwalificeerd werd.

Voetbal

Suriname werd winnaar van dit tournooi.

Judo (8-8-'70)

Nederland behaalde 73 punten, de Antillen 47 en Suriname 7 punten.

Atletiek

100m	Lilian Mijnals	11.6 sec.	2e
100m	Joyce Veira	11.8 sec.	3e
100m	Hugo Fernandes-Mendes	10.0 sec.	1e
200m	Hugo Fernandes-Mendes	21.0 sec.	1e
200m	Samuel Monsels	21.8 sec.	3e
400m	Stanley Velland	51.5 sec.	2e

Atletiekploeg 1970
Staand (v.l.n.r.): L. Komproe, *H. Goossen*, *Rita Balrak*, *Stanley Velland*, *Joyce Veira*, *R. Olf*, *Lilian Mijnals*, *Humphrey Veira*, *Walther Bourne*, *Hugo Fernandes - Mendes*, *Iwan.*
Zittend: Louis Headley, *Eduard Monsels*, *Roy Sedoc*, *Roy Bottse*, *Samuel Monsels*, *George Wiebers*.

Liggend: Lesley Rogers.

800m	Roy Bottse	1.56.0min.	1e
1500m	Roy Bottse	4.08.4min.	1e
verspringen	Lilian Mijnals	5.20 m	3e
verspringen	Hugo Fernandes-Mendes	7.11 m	1e
kogelstoten	Walther Bourne	13.92m	3e
speerwerpen	Louis Headley	44.49m	2e

Hugo Fernandes-Mendes was tijdens deze spelen de absolute uitblinker van Suriname. Hij werd de eerste Surinamer die met drie gouden plakken tijdens de Koninkrijksspelen naar huis ging. Aangetekend dient te worden dat tijdens de sprintnummers de rugwind 6 m/s was.

De zesde Koninkrijksspelen startten op 31 juli 1971. Ook dit jaar domineerde Nederland over de verscheidene onderdelen. Vermeldenswaard is dat het de eerste maal was dat tijdens de judowedstrijden de Nederlandse Antillen verslagen werd door Suriname. Door dit resultaat eindigde Suriname op de tweede plaats. De judoka's die Suriname toen vertegenwoordigden waren Iwan Blijd, Winston Currie, Louis Headley, Iwan Bansa en Paddy Jonas.

Samuel Monsels was de grote uitblinker bij Suriname, daar hij met twee gouden plakken naar huis ging en wel op de 100m en 200m. Een prestatie die zijn broer Eduard al in 1967 had geleverd (zie Samuel Monsels).

Op zondag 23 juli 1972 werd een aanvang gemaakt met de 7de Koninkrijksspelen en wel te Willemstad.

Atletiek (23-7-'72)

Samuel Monsels leverde een prestatie door voor de tweede maal dezelfde nummers te winnen. Behalve Samuel Monsels wonnen Roy Sedoc (verspringen) en Walther Bourne (kogelstoten) ook een gouden plak tijdens deze spelen.

Tijdens de atletiekwedstrijden behaalde Nederland 90 punten, Suriname 84 en de Antillen 80 punten.

Tijdens de zwemwedstrijden verraste Dorien van Tongeren een ieder door de 100m rugslag (1.15.8 min.) te winnen. Dorien van Tongeren werd hiermee de eerste Surinaamse die tijdens het zwemmen een gouden plak won (zie Dorien van Tongeren).

In 1973 werd Eduard Pirau de atleet van deze spelen. Hij won namelijk drie gouden medailles. Eduard won namelijk de 100m, de 200m en verspringen.

Vermeld dient te worden dat Eduard Pirau vanwege deze prestaties dat jaar uitgeroepen werd tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

In 1973 kwam voor het eerst basketbal voor in het programma. De resultaten waren:

5-8-'73	Nederland - Antillen	95-61
7-8-'73	Suriname - Antillen	85-56
8-8-.73	Suriname - Nederland	78-62

Suriname werd zodoende kampioen. De basketballers die voor deze prestatie zorgden waren: Glenn Scholsberg, Mathijs van Tongeren, Roy Eudoxie, John Dawson, Paul Burgos, Guno Pang A Tjok, Lloyd Goedhart, August Faverius, Victor Sibilo, Imro Dawson en coach Orlando Renfrum.

Tijdens de zwemwedstrijden won Nederland alle tien gouden plakken. Suriname won 7 zilveren en 3 bronzen plakken, de Antillen was goed voor 3 zilver en 7 brons. Nederland werd eerste bij judo gevolgd door Suriname en de Antillen.

Tijdens de negende Koninkrijksspelen van 1974 was Eduard Pirau wederom de meest opvallende atleet. Hij won driemaal goud en vestigde bovendien drie Koninkrijksspelenrecords. Eduard won wederom de 100m, de 200m en verspringen en hij is de enige Surinaamse atleet die tot tweemaal toe drie onderdelen won.

Nederland won 6 goud, Suriname 4 en de Antillen 3. Walther Bourne won de vierde gouden plak voor Suriname.

Margreet Schaad werd de tweede Surinaamse zwemster die een gouden medaille won tijdens de Koninkrijksspelen. Ze won de 100m vlinderslag in 1.19.5 min. Nederland won alle overige gouden medailles.

Een ander opvallende gebeurtenis in 1974 was de overwinning van de Surinaamse voetbalploeg. Ondanks het feit dat de Nederlandse UEFA-selektie ampertjes een maand eerder Europees jeugdkampioen werd, zag Suriname kans toch met de gouden plak naar huis te gaan. Suriname versloeg Nederland met 10 man.

11-8-'74	Suriname-Nederland 2-1(Adolf Hoen, Hankers)
12-8-'74	Nederland - Antillen 7-3
15-8-'74	Suriname - Antillen 5-0(Tjon Sack Kie, IJssel, Stewart, Playfair 2x).

Eduard Pirau (foto De Ware Tijd)

Op 13 augustus won Nederland goud tijdens de judowedstrijden, Suriname werd tweede en de Antillen derde.

Meda Kommies verraste een ieder door de Nederlandse judoka van Sommeren met ippon te verslaan.

De basketbalwedstrijden brachten Nederland de overwinning.

12-8-'74	Nederland - Suriname	96-63
13-8-'74	Suriname - Antillen	105-54
14-8-'74	Nederland - Antillen	102-44

De tiende Koninkrijksspelen werden in Suriname georganiseerd. Opvallend is dat Suriname dit jaar de slechtste prestatie leverde. Wij wonnen geen enkel gouden medaille.

Nederland won 29 goud, 7 zilver en 5 brons. De Antillen was goed voor 5 goud, 15 zilver en 13 brons. Suriname behaalde 12 zilveren en 16 bronzen plakken.

Het was de laatste keer dat Suriname aan de Koninkrijksspelen deelnam. Op 25 november 1975 werd ons land onafhankelijk en maakte toen geen deel meer uit van het Koninkrijk der Nederlanden.

Hugo Fernandes - Mendes

- *Beoefende tussen 1968 en 1972 de atletieksport*
- *Vestigde als junior 12 Surinaamse records (tot 1985 een absolute record in de Surinaamse atletieksport, zie Mireille Sankatsing)*
- *1970; Eerste Surinamer die tijdens de Koninkrijksspelen drie gouden plakken won.*

(foto H. Fernandes-Mendes)

Pogingen om de Koninkrijksspelen om te dopen in Jeugdspelen mislukten. Het is te hopen dat in de negentiger jaren pogingen zullen worden ondernomen om wederom een tournooi voor de jeugd te organiseren zoals de toenmalige Koninkrijksspelen.

Koorndijk, Ronald Stanley

Koorndijk, Ronald Stanley (geb. 27-9-39) is een veelzijdig sportman geweest. Hij bedreef verscheidene takken van sport w.o. zwemmen, tennis, voetbal en basketbal. Hij maakte voornamelijk naam tijdens het voetballen en basketballen.

Ronald begon bij Velocitas, een clubje van jongens in de omgeving van de Gonggrijpstraat, zijn erf grensde aan het oud-SVB terrein. Van dat terrein hebben de jongens flink gebruik gemaakt. In die tijd draaiden jongens als Monsanto, Pietje Frankel, Dolf Poerwo, Baba Kaster en Henkie Schotsborg hoog.

Het waren allemaal jongens van de Anniestraat. Zijn eerste geschoeid optreden was bij Jong Atlas op 16-jarige leeftijd. Drie jaar later incasseerde deze vereniging een pijnlijke nederlaag tegen Toofan om het kampioenschap in de tweede klasse van de SVB-competitie, wat tot gevolg had dat Jong Atlas uit elkaar viel. Ronald stapte over naar Robinhood en stond toen meer bekend onder de naam 'Anton Geesink' door zijn forse aanpak van tegenstanders en de acrobatiek die hij ten beste gaf.

Door zijn lenigheid en uitmuntend reaktievermogen heeft hij vaak doelpunten kunnen voorkomen. Zijn beste jaar was 1964 toen Robinhood ongeslagen landskampioen werd. Robinhood werd dat jaar vertegenwoordigd door: Jordan, Bill Waterval, Stanley Krenten, Sion, Elliot, Koorndijk, van Dorpel, Kluivert, Mijnals, Niekoop, Haltman en Chyrill.

In 1966 vertrok Ronald naar Nederland en speelde daar tot 1976 voor Real Sranang. In Nederland werd hij een van de stuwende krachten van de basketbalclub Azima, die door Surinamers in Nederland is gevormd. In Nederland behaalde hij het diploma jeugdtrainer van de KNVB Terug in Suriname behaalde hij enkele sportdiploma's w.o. het voetbal-B diploma.

Korfbal:

Korfbal: gemengd balspel, gespeeld door twee twaalftallen op een rechthoekig veld (90 × 40m), dat in drie gelijke vakken is verdeeld. In de uiterste vakken staat een 3.50m hoge paal, waaraan een korf zonder bodem bevestigd is. De ene ploeg maakt een doelpunt als de bal aan de bovenzijde door de mand van de tegenpartij wordt geworpen.

Spelregels: In elk vak staan van beide partijen twee speelsters en twee spelers opgesteld. Elk buitenvak is van de ene partij het aanvals-, van de andere het verdedigingsvak; de spelers in het middenvak hebben tot taak de bal van de verdediging naar de aanval te brengen. Het opbrengen geschiedt uitsluitend door samenspel, met de bal mag niet worden gelopen en ook alleen spel is verboden. De bal mag niet uit de handen van een tegenspeler worden geslagen en duwen, vasthouden en afhouden is verboden. Bij het hinderen moet de tegenstander het vrije gebruik van zijn lichaam worden gelaten, terwijl alleen een lid van de eigen sekse mag worden gehinderd. De aanvallers dienen zich door vlot samenspel vrije doelkansen te verschaffen, uit gehinderde stand mag niet worden gedoeld. Bij een overtreding van de spelregels krijgt de tegenstander een vrije worp, gaat door de overtreding een doelkans verloren, dan volgt een strafworp. Om de twee doelpunten wordt door opschuiving van vak verwisseld. Een wedstrijd duur tweemaal drie kwartier.

In 1902 werd door de Amsterdamse onderwijzer Nico Broekhuysen de korfbalsport geïntroduceerd. Hij experimenteerde er op zijn school mee en al spoedig ontdekte hij dat korfbal grote mogelijkheden in zich had om tot een volwaardige sport uit te groeien. De in 1903 door

hem opgerichte Nederlandse Korfbal Bond werd in korte tijd een grote organisatie met honderden clubs en duizenden leden. Deze bond organiseerde vanaf 1904 competities (zie Grote Winkler Prins Encyclopedie).

Hoewel vaak aangehaald wordt dat de korfbalsport rond 1922 (ook wordt aangehaald 1916) in Suriname haar eerste intreden maakte is dit niet juist. Ook staat in de 7de druk van Winkler Prins Encyclopedie dat deze tak van sport in 1946 haar ingang vond in Suriname, maar ook dat is niet juist.

Vermeld moet worden dat de korfbalsport op 30 juli 1910 door de sportvereniging Hou Braeft Stand geïntrodueerd werd. Op die dag werd namelijk het speelterrein van deze club geopend en werd de eerste korfbalwedstrijd gespeeld (zie Hou Braeft Stand). Deze wedstrijd was van korte duur daar de regen als spelbreekster optrad (zie De West van juli 1910).

Rond 1916 waren het de padvinders van de Surinaamse Padvinders Organisatie (SPO) die voornamelijk deze tak van sport bedreven. In die dagen vormde men uit de leden 12-tallen van ongeveer gelijke krachten om tegen elkaar uit te komen.

Op 1 maart 1916 werd de eerste korfbalvereniging opgericht. Deze vereniging heette Surinaamsche Korfbal Vereniging (SKV).

Op zondag 13 augustus 1916 kwamen SPO en SKV voor de eerste keer tegen elkaar uit.

Langzaam groeide de animo voor de korfbalsport en zo waren er in 1932 al vijf verenigingen namelijk SKV, Vitesse, Eendracht Doet Overwinnen (EDO), Elto en DAVA (Door Allen Voor Allen). Laatstgenoemde club was op 25 augustus 1923 opgericht.

In dat jaar speelde de heer Godefroy een belangrijke rol, daar hij in De West van 27 juli 1923 propaganda voor deze tak van sport maakte. Ook werden enkele propagandawedstrijden gespeeld.

Enkele wedstrijden uit deze periode zijn:

26-12-'23	Elto - Vitesse	5-0
7-3-'26	SKV - Elto	9-0
6-9-'28	SKV - Vitesse	3-1

Op 25 juni 1928 werd de Rooms Katholieke Korfbalvereniging opgericht, wat het aantal verenigingen vermeerderde. Aangetekend kan worden dat in 1928 de eerste korfbalvereniging op Moengo werd opgericht.

Ondanks het feit dat er veel gedaan werd om de korfbalsport in Suriname tot ontwikkeling te brengen, waren de liefhebbers van deze sport niet instaat een goede doorbraak te forceren in Suriname.

In 1932 kwam er echter wat verandering. De heer A.R. Pina, die enkele jaren daarvoor al een wisselbeker had uitgeloofd, zag zijn wens in vervulling gaan. Op maandag 28 maart 1932 ging de eerste korfbalcompetitie van start en de eerste wedstrijd ging tussen SKV - Vitesse. Eerstgenoemde won met 4-1. De finale van deze competitie werd op maandag 18 mei 1932 gespeeld en het ging tussen SKV en Cicerone. SKV won met 6-4 en werd hiermee kampioen van de eerste korfbalcompetitie in Suriname.

Aan deze competitie namen de volgende verenigingen deel: SKV, Cicerone, Vitesse, SDL en UDI. Vermeldenswaard is dat SKV zowel in 1933 als 1934 deze wisselbeker won en zodoende eigenaar hiervan werd.

Ter stimulering van de korfbalsport loofde hotel Glans ook een beker uit en in 1933 werd voor de eerste maal gestreden voor de Glans-beker. Cicerone werd kampioen in deze competitie, zo ook in 1934 en 1935, waardoor ze eigenaar werd van de Glans-beker.

Opgemerkt dient te worden dat op 1 januari 1934 de Surinaamse Korfbal Bond werd opgericht. Deze bond zou pas in 1938 voor de eerste maal de landskampioenschappen organiseren.

SDL werd de eerste landskampioen en behaalde 10 competitie-punten. Vitesse behaalde 8, Lelydorp 6, UDI 5, Cicerone 3 en de Stromvogels 0 punten. In 1939 werd SDL wederom landskampioen.

In 1941 werd UDI landskampioen en wel als volgt:

1 UDI 5 gespeeld, 4 gewonnen, 0 verloren, 1 gelijk, 9 punten.
2 Cicerone 5 gespeeld, 3 gewonnen, 1 verloren, 1 gelijk, 7 punten.
3 SDL 5 gespeeld, 3 gewonnen, 2 verloren, 0 gelijk, 6 punten.
4 Xerxes 5 gespeeld, 2 gewonnen, 3 verloren, 0 gelijk, 4 punten.
5 Vitesse 5 gespeeld, 1 gewonnen, 4 verloren, 0 gelijk, 2 punten.
6 Succes 5 gespeeld, 1 gewonnen, 4 verloren, 0 gelijk, 2 punten.

Door de Tweede Wereldoorlog werd weinig of niet gekorfbald in Suriname. Na de oorlog kwam er wel wat opleving. De competitie van 1950 werd als volgt afgesloten.

1. Cicerone 5 gewonnen, 1 gelijk, 0 verloren, 11 punten.
2. El Deportivo 5 gewonnen, 1 gelijk, 0 verloren, 11
3. SDL 4 gewonnen, 0 gelijk, 2 verloren, 8 punten.
4. Leo Victor 3 gewonnen, 0 gelijk, 3 verloren, 6 punten
5. Xerxes 2 gewonnen, 0 gelijk, 4 verloren, 4 punten
6. Edo 1 gewonnen, 0 gelijk, 5 verloren, 2 punten
7. Contact 0 gewonnen, 0 gelijk 6 verloren, 0 punten.

Cicerone had 33 doelpunten voor en 3 tegen, terwijl El Deportivo 28 voor had en 13 tegen. Cicerone en El Deportivo moesten opnieuw tegen elkaar uitkomen en dit vond op tweede Pinksteren plaats. Cicerone versloeg El Deportivo met 1-0 een doelpunt van Jap Ngie en werd zodoende kampioen van Suriname.

Een probleem waarmee de korfbalsport in die dagen (en nog steeds) geconfronteerd raakte, was dat zij niet de plaats kreeg van de gemeenschap, waarop zij recht had. Een oorzaak hiervan was de grote onbekendheid met deze tak van sport, hetgeen het gevolg van het ontbreken van een eigen speelterrein was. Nagenoeg alle wedstrijden moesten op de zondagmorgen gespeeld worden en dat was een onverkomelijk bezwaar.

In de zestiger jaren was er wel een bloeiperiode te bespeuren, maar in de zeventiger jaren raakte de korfbalsport in de vergetenheid.

In de tachtiger jaren werden er wel korfbalcompetities georganiseerd, maar deze sport zal een grote push moeten krijgen, wil zij uitgroeien tot een volwaardige sport in Suriname.

Kort, Sheila;

Kort, Sheila; begon op 4-jarige leeftijd (1974) in het pierenbad te Billiton met de zwemsport. Een jaar later begon

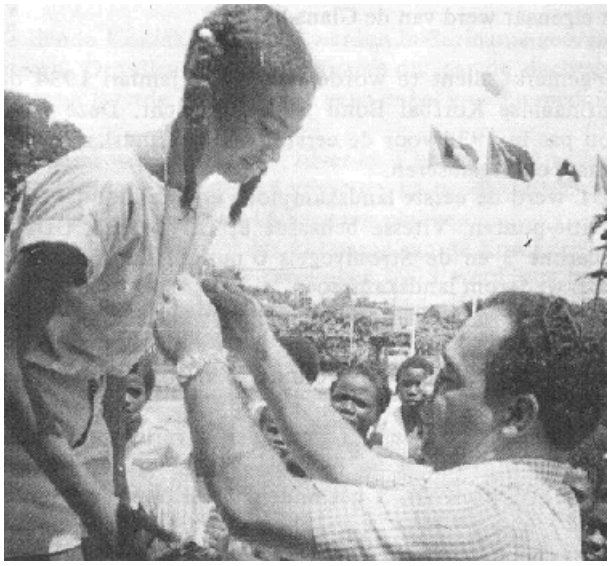

Sheila Kort (foto De Ware Tijd)

zij ook deel te nemen aan het wedstrijdzwemmen. Alhoewel zij in de leeftijdsklasse 6/7 jaar kampioen werd op de schoolslag, kwam zij pas op 10-jarige leeftijd in de belangstelling. Dat gebeurde in Mexico in 1981 tijdens de CCCAN spelen. Sheila zwom de 50m schoolslag in 39.10 sec. wat goed was voor goud en voor een Centraal Amerikaans en Caraibisch record. Dit record stond tot 1985 op haar naam.

Enkele maanden later verbrak zij wederom het record op Trinidad. Zij zwom de 50m schoolslag in 39.06 sec. en won wederom goud. Vanaf toen zwom zij vaker voor Suriname.

Geïnspireerd door de heer Rene Robles en Ivonne Broer ging Sheila Kort in 1983 voor Neptunes zwemmen. Dat jaar behaalde zij de beste prestatie in de klasse meisjes-C. Zij werd op de school- en rugslag eerste, tweede op de vlinderslag op de I.M. derde. In 1987 vertrok zij voor verdere studie naar het buitenland.

Kranenburg, Glenn;

Kranenburg, Glenn; Voetballer die uit een sportief gezin kwam. Vader en moeder behoorden tot het EHBO-personeel en waren praktisch elke wedstrijd te zien in het Suriname Stadion (nu Andre Kamperveen stadion). Een broer van Glenn speelde als linksbuiten voor Leo-Victor.

Glenn was zelf ook voetballer, zo was hij in 1966 aanvoerder van Hercules en werd dat jaar opgeroepen voor de centrale training voor de Koninkrijksspelen. Op

aandrang van Freddie Goedhart (zie Freddie Goedhart) nam hij in 1970 deel aan het scheidsrechtersexamen. Door zelfstudie doorliep hij met succes dit examen. In de beginjaren van zijn loopbaan kreeg hij adviezen van ervaren scheidsrechters als Goedhart, Rudge, Letnom, Jacot en Charmes.

De eerste fluitbeurt in de hoofdklasse was de ontmoeting tussen Coronie Boys en Leo Victor in 1971. In 1974 werd hij benoemd tot Fifa-scheidsrechter.

Krieger, Ramon Theodorus

Krieger, Ramon Theodorus (geb. 17-6-'35) begon in 1955 met de basketbalsport op het oude Spesveld aan de Keizerstraat, waar hij samen met Eddy Zaal getraind werd door Max Chotkan. Vanaf de oprichting van het nationaal team in 1957 tot en met 1970 maakte Ramon deel uit van deze selektie.

Hij was lid van Indepediënte en behalve basketballer was hij als trainer verbonden aan de eerste klasser Inde' 70 (die in 1970 naar de hoofdklasse promoveerde) en van de dames-bondsselektie, waarmee hij grote successen boekte tegen de Nederlandse damesselektie AMVJ.
Hoogtepunten van zijn basketbal-loopbaan zijn:

- 1957:	werd hij uitgeroepen tot sportman van het jaar, en tijdens een tournooi op Trinidad uitgeroepen tot ‘most outstanding player’.
- 1958:	speelde hij tegen de beroemde Harlem Globetrotters en het vermaarde US College Team.
- 1960:	nam hij deel aan de Olympische Spelen (voorronde wedstrijden) in Italië.
- 1971	(29 april) ontving hij een koninklijke onderscheiding.

L

Lagadeau, Jules;

Lagadeau, Jules; begon met het voetballen voor de Benjamin Boys op het Mr. Bronsplein. Hij heeft daarna nooit meer voor een andere club dan voor Transvaal gespeeld. Hij is wel enkele maanden lid van Robinhood geweest. Die Robinhood-periode sproot voort uit de grote bewondering die hij had voor Humphrey Mijnals. Jules werd op aandringen van zijn idool aangespoord lid van Robinhood te worden, maar toen Mijnals kort daarna naar Nederland vertrok schreef Jules zich af van Robinhood en trad toe tot Transvaal.

Op 4 januari 1959 maakte hij als 19-jarige speler zijn debuut in het nationaal elftal tegen de Zweedse voetbalclub Malmo. Vanaf toen werd hij een vaste keus in de selektie. Een andere hoogtepunt in 1959 was het gelijkspel Suriname - Curaçao (2-2). Deze wedstrijd werd op de Antillen gespeeld en nooit eerder had Suriname op de Antillen gewonnen of gelijk gespeeld.

In 1963 vertrok hij naar Nederland, waar hij een proefwedstrijd speelde voor de Nederlandse club PSV, terwijl hij in 1965 op uitnodiging van Dom Basil voor 3 maanden naar Trinidad ging.

Onder zijn leiding werd Transvaal van 1965 tot en met 1970 landskampioen, terwijl hij in 1973 als trainer de hoogste eer behaalde door met Transvaal dat seizoen wel vijf kampioenschappen in de wacht te slepen: Landskampioen, sterren-, jeugd-Caraibisch- en Concacafkampioen. (zie voetbal)

Landkoer, Hendrik Henny

Landkoer, Hendrik Henny (geb. 1908 - gestr. 5-7-'85) verdiende zijn voetbalsporen in de dertiger jaren. Met

Henny Landkoer (foto De Ware Tijd)

Cicerone werd hij van 1932 tot en met 1935 landskampioen (zie Cicerone). Henny Landkoer vertegenwoordigde Suriname verscheidene malen in het buitenland. In

1935 behoorde hij ook tot één der spelers die de eerste afvaardiging van de SVB naar het buitenland meemaakte (zie voetbal).

Leeflang, Purcy, R.D.

Leeflang, Purcy, R.D. beter bekend als Pa Lefi, heeft langer dan 30 jaar aan jeugdbegeleiding gedaan. Hij verhuisde in 1950 naar Beekhuizen en daar merkte hij op

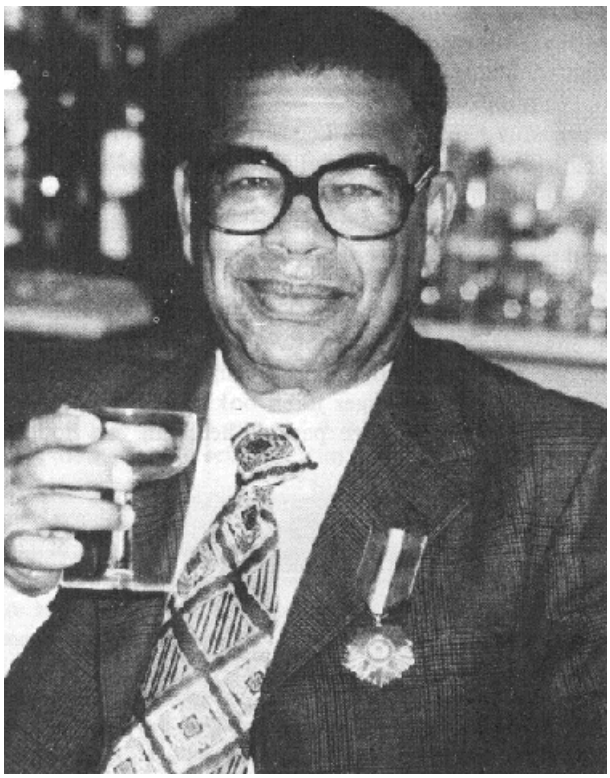

Purcy Leeflang (pa Levi) - (foto P. Leeflang)

dat de buurt nauwelijks recreatie-mogelijkheden had. Het duurde niet lang of door inzet van Pa Lefi werd een vereniging opgericht, die de naam droeg van Amicitia. Later sloten twee verenigingen zich bij deze organisatie aan. Door de uitbreidingsplannen van de overheid enkele jaren later, kwamen de activiteiten van Amicitia in gedrang. Op verzoek van Pa Lefi werd door de overheid een nieuw terrein voor de organisatie ter beschikking gesteld en tot heden worden er nog sportactiviteiten daar ontplooid.

Aan het begin van de zestiger jaren verhuisde hij naar Uitvlugt en ook daar startte hij met buurtwerk. Op zijn

initiatief werd in 1964 de Sociaal-Culturele en Sportvereniging Uitvlugt opgericht.

Door bemiddeling van Pa Lefi kreeg de SCVU een terrein in erfpacht en middels de sport werd de vriendschap en de goede relaties tussen de buurtbewoners bevorderd. Door de inzet van Pa Lefi en dat van vele anderen werd in 1979 het SCVU-complex geopend, bestaande uit een dependence en een kinderspeelplaats. Een gemengd koor en een toneelgroep waren ook actief op het sportcomplex.

Het zou niet bij dit sportcomplex blijven want later richtte hij de Pa Lefi Sporthal op.

Door de vele activiteiten die Purcy Leeflang verricht heeft werd hij op 13 december 1984 door president Mr. L.F. Ramdat Misier (1983-1988) benoemd tot ridder in de ere-orde van de Palm.

Leiles, Edmund

Leiles, Edmund (geb. 17-4-'50) begon zijn voetbalcarrière in de blote voetersclub Veritas van de jongens van de Van Idsingastraat. Hij speelde later voor Haiti op het Mr. Bronsplein, om in 1965 op 15-jarige leeftijd over te stappen naar de Robinhood junioren, die onder leiding stond van Leo Schipper

In augustus 1968 maakte Leiles zijn debuut in het eerste elftal van Robinhood en wel tegen Transvaal (1-1). Het enige doelpunt dat hij toeliet kwam uit een penalty, genomen door Iwan Wong Swie Son. Edmund heeft tijdens talrijke interlands voor het doel gestaan en met Robinhood heeft hij het hele Caraibisch Gebied afgereisd. In 1969 ging hij met het nationale elftal naar Frans-Guyana, maar daarvoor had hij twee jaar lang als doelman van het Surinaams jeugdelftal gefungeerd. Edmund Leiles heeft in de zeventiger jaren ook voor het nationaal elftal gekeept en in deze periode heeft hij vele hoogtepunten gekend.

Edmund Leilis (foto De Ware Tijd)

Hij was ook doelman van het Caraibisch team dat in de afscheidwedstrijd van Pele uitkwam tegen The New York Cosmos.

Met Robinhood werd hij tienmaal landskampioen (tussen 1971 en 1986). Hij maakte de reis van Robinhood naar Nederland in 1976 mee (zie voetbal). Hij werd de minst gepasseerde doelman in de jaren 1971, 1974, 1976 1978, 1979 en 1984.

In 1987 nam hij afscheid van het actief voetbal.

Leon de, Patricia;

Leon de, Patricia; begon in 1978 op 17-jarige leeftijd met de volleybalsport. Het begon allemaal op de AMS. Ze kreeg lichamelijke opvoeding van Betty Burgos en in die dagen werd op de AMS veel tijd besteedde aan volleybal. Aan het Middelbare Scholentournooi nam ze toen deel en met het scholierenteam deed ze mee aan de volleybalcompetitie in de eerste klasse. Later veranderde de naam in Krawasie 2. Vanwege haar spelkwaliteiten promoveerde ze naar Krawasie 1 en werd in 1982 landskampioen met dit team (zie Volleybal).

Aan het eind van de competitie 1982 besloot ze voor Yellow Birds te spelen. Powl Amerali zwaaide toen de scepter aldaar. Later nam Verdy Getrouw (zie Verdy Getrouw) de training na het vertrek van Powl over. Met de nieuwe trainer behaalde Patricia, die als hoofdaanvalster en aanvoerster van Yellow Birds fungeerde, van 1984 tot en met 1989 het landskampioenschap, terwijl ze in 1983 semi-kampioen werd. Patricia werd bovendien in 1987 en 1988 uit geroepen tot ‘volleybalster van het jaar’.

Leo Victor

Leo Victor is vaak beschouwd als een rooms katholieke voetbal vereniging, daar het opgericht was in 1934 door jongens die in de sigarenfabriek en drukkerij Leo Victor werkzaam waren. De link tussen deze club en de sigarenfabriek, gerund door pastoors, werd dus gelegd. Vooral de aansluiting van Leo Victor bij de NGVB, een bond die geassocieerd kon worden met het RK-bisdom versterkte de vermoedens (zie NGVB).

Leo Victor werd de eerste club van Suriname die deelnam aan het Concacaf tournooi (zie Concacaf).

Deze voetbalvereniging werd viermaal landskampioen en wel in 1961, 1963, 1978 en 1981 (zie Voetbal).

Het team van 1963 bestond uit de spelers: Henk Schotsborg, Ewald van Bosse, Edmund Wong Swie Sang, André Fernandes, Arnold Sanches, Etiré Strok (aanvoerder), Rudi de Randamie, Edmund Griffith, Rudolf Marcet, Emile Esajas, Cyrill Mossel en de invallers waren Henry Enig voor Strok en Rudie Schutte voor de Randamie.

De kampioensploeg van Leo Victor in 1961.
Staand (v.l.n.r.): Vossie Belgrave, Henry Enig, Dillenburg, Henk Schotborg, Etiré Strok, Pique, Nuboer. Knielend: Degenaar, Leter, Harrison, ?, Rudie Blankendaal. (foto A. Si Man Joe)

Het elftal van 1978 bestond uit Ro Bottse (aanvoerder), doelman Saliek, Ramon Burgzorg, Kenneth Borgia,

Frank Borgia, Oliviera, Ronny Borgia, Valdink, Gerrit Waal, Willmans en Frits Purperhart (speler/trainer).

Op 24 januari 1986 maakte Leo Victor haar dieptepunt door toen deze ploeg de wedstrijd tegen Santos met 0-2 verloor en zodoende naar de eerste klasse degradeerde. Leo Victor werd de eerste hoofdklasse vereniging die naar het Flora Stadion werd verwezen.

Hetzelfde jaar echter kwam Leo Victor terug om zowel kampioen te worden in de eerste klasse en in de jeugdklasse.

In 1987 werd ze semi-landskampioen en in 1988 als 1989 demikampioen.

Lierop van, Chris;

Lierop van, Chris; heeft met zijn broer Gustaaf zijn stempel in de sport van Suriname gedrukt en na hun actieve sportperiode hebben zij hun liefde voor de sport overgedragen aan hun kinderen.

Chris van Lierop genoot als wielrenner grote bekendheid aan het begin van de zestiger jaren. Zo werd hij meerdere malen wielrenkampioen tijdens de wegkampioenschappen. In 1960 en 1961 veroverde hij de titel wegkampioen, terwijl hij in 1960 op de 1000m met een tijd van 1 min. 22.6 sec. een Surinaams record vestigde. In de zeventiger jaren zwaaide hij over naar de zwemsport, werd in 1975 trainer van De Dolfijn en bleef tot en met 1983 trainer van deze zwemvereniging. In deze periode was hij trainer van de latere legendarische Anthony Nesty (zie Anthony Nesty).

In 1983 werd Neptunes weder opgericht door Chris van Lierop. Hij was bovendien de geestesvader van de Willem Campagne sprintwedstrijden (5 februari 1983) en van de mini-triathlon (17 februari 1983).

Lierop van, Christel

Lierop van, Christel (geb. 26-4-'67); zwemster die dochter is van Chris. Zij begon in 1973 met de zwemsport vanwege darmproblemen. Zij kreeg medisch advies te gaan zwemmen vandaar dat haar moeder haar en Claudia naar het zwembad bracht. Haar eerste zwemvereniging was De Dolfijn, maar in 1983 stapte zij samen met haar vader, haar zus Claudia en broer Anthony over naar Neptunes (zie Neptunes).

Zij heeft Suriname meerdere malen in het buitenland mogen vertegenwoordigen. Haar eerste interland was in 1976 te Guyana, toen was zij de jongste van de ploeg. In 1978 nam ze deel aan de Inter Guyanese spelen. In 1979 ging ze naar Venezuela en in 1980 nam ze deel aan de open- en leeftijdskampioenschappen van Trinidad. Ze won toen in de klasse meisjes-B twee gouden plakken namelijk op de 100m rugslag en 100m vrije slag (zie zwemmen).

In 1979 en 1982 werd zij derde tijdens de zwemmarathon, maar werd in 1983 kampioene op dit onderdeel om in 1985 het semi-kampioenschap van de zwemmarathon te veroveren (zie zwemmarathon).

Tijdens de nationale zwemkampioenschappen van 1985 waren zij en haar zus Claudia oppermachtig, toen wonnen ze alle onderdelen. In februari 1985 werd ze bovendien winnares van de eerste mini-triathlon (zie triathlon). In estafette-verband

was zij samen met Claudia, Pauline Nesty en Deborah Cheng (zie Deborah Cheng) onverslaanbaar en menigmaal hebben zij het Surinaamse record verbeterd.

Christel van Lierop heeft altijd in de schaduw gestaan van Pauline Nesty (zie Pauline Nesty) en later van Claudia van Lierop. In 1989 vertrok zij voor studie naar het buitenland.

Lierop van, Gustaaf;

Lierop van, Gustaaf; heeft zijn sporen verdiend in de body buildingsport. Zo werd hij in 1954 mr. Surinam. In 1955 werd hij uitgeroepen tot mr. Guyana en werd zodoende de eerste Surinamer die tijdens internationale wedstrijden goud won (zie bodybuilding).

Gustaaf van Lierop is samen met personen als Theo Nekrui de grondlegger van de body buildingsport in Suriname geweest. Aangetekend kan worden dat Charles van Lierop, een broer van Chris en Gustaaf in de vijftiger jaren zijn sporen als voetballer van Voorwaarts heeft verdiend.

Lierop van, Jolanda

Lierop van, Jolanda (geb. 5-6-'64); is dochter van Gustaaf. Samen met haar broers Marvin en Steve en ook nog haar zus Maureen, volgde zij de voetsporen van haar vader op.

In juli 1981 werd zij uitgeroepen tot miss Independence, en werd zij de eerste Surinaamse dame die in Suriname een body building contest won (zie bodybuilding).

Lieveld, Ferdinand;

Lieveld, Ferdinand; begon als knaap van 10 jaar met het zwemmen bij de vereniging Neptunes, onder leiding van coach Freddy Alvares. In 1976 hield deze vereniging op te bestaan daar vele leden naar het buitenland vertrokken waren.

Nauwelijks 13 jaar oud werd Ferdinand al opgeroepen voor de nationale selektie. Zijn specialiteit was eerst rugslag, maar later schakelde hij over naar vlinderslag en niet zonder succes want het record op de 50m vlinderslag bracht hij op 27.8 sec. Later bracht hij het record van de 50m rugslag op 33.1 sec.

In 1972 werd hij in de leeftijdsgroep tot 17 jaar kampioen op de nummers 100m rugslag en 100m vlinderslag. In 1974, 1975 en 1976 werd hij Surinaams kampioen in alle leeftijdsgroepen, waarin hij mocht zwemmen, terwijl hij in 1977 de titels op de 100m en 200m rugslag en de 4 × 50m wisselslag behaalde.

In 1978 vertrok hij naar het buitenland om te studeren. In 1981 keerde hij terug naar Suriname. In de afgelopen drie jaar had hij in Italië een opleiding voor zwemcoaches gevolgd.

Lindeboom, Jerome;

Lindeboom, Jerome; leerde schaken van zijn neef Edwin Tjong A Hung. Zijn eerste tournooi was het derde Suralco Jeugdschaaktournooi (1976) waar hij als vijfde eindigde en uitgeroepen werd tot de ‘most outstanding player’. Dit stimuleerde hem door te gaan, vandaar dat hij zich bij ‘Het Jonge Paard’ aansloot. Hij stapte in 1977

over naar En Passant na de oprichting van deze vereniging. Zijn doorbraak naar de top was in 1979 toen hij kampioen werd van En Passant, vierde in het

NEN-tournooi snelschaakkampioen en verder nog tal van kleine tournooitjes won.

In 1980 vertegenwoordigde hij Suriname op het Pan Amerikaanse kadetten tournooi in Argentinië. Verder nam hij, zowel in 1981 als in 1982 deel met het Surinaams team dat tegen Curaçao uitkwam.

In 1981 won Jerome drie grote tournooien, namelijk het En Passant tournooi, het Suralco Jeugdschaaktournooi, en het NEN-tournooi.

Jerome werd met zijn 17 jaar de jongste schaker die zowel jeugd als landskampioen werd (zie schaken). In 1981 werd hij vanwege deze prestatie uitgeroepen tot 'schaker van het jaar'.

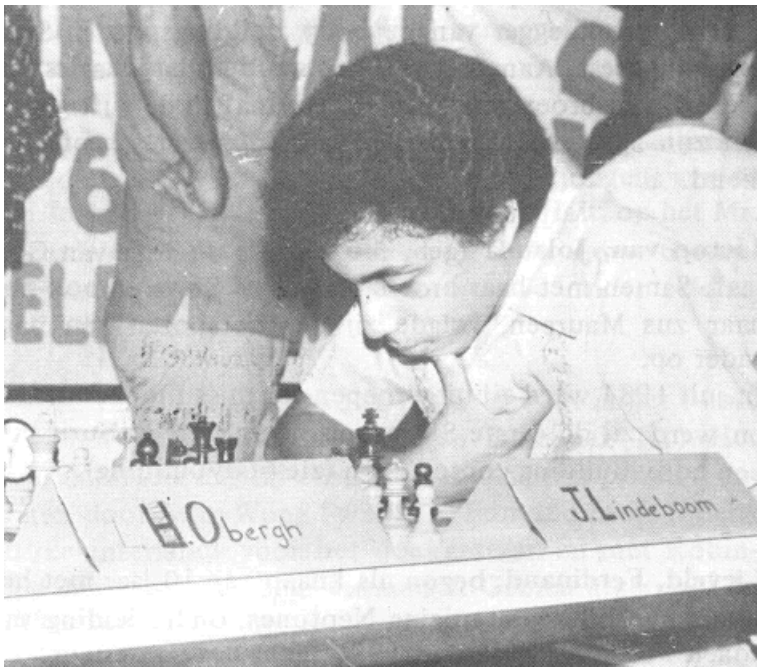

Jerome Lindeboom (foto De Ware Tijd)

In 1982 nam hij deel aan de Schaakolympiade te Lüzern (zie schaakolympiade).

Momenteel (1989) studeert hij in Nederland, alwaar hij ook de schaaksport beoefend in de hoofdklasse van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond. Jerome is tot nog toe de Surinaamse schaker met de hoogste rating op de wereldranglijst namelijk 2220

Linger, Winston;

Linger, Winston; was 5 jaar toen Stan Franker (zie Stanley Franker) hem meenam naar Ready om als ballenjongen te fungeren. Hij begon te oefenen met een plankje, maar toen hij 10 jaar oud was, gaf Franker hem een afgedankte racket. Hij werd lid van Ready, werd kampioen van groep C, stootte door naar groep B en ook hier werd hij clubkampioen. Met zijn zestiende jaar zat hij al in de A-groep.

In 1969 en 1970 deed hij met Ready in Cayenne internationale ervaringen op. Winston vertegenwoordigde Suriname ook in het Caraibisch Gebied. In 1975 en 1976 werd hij landskampioen en samen met Urmi Tjon won hij in 1976 het gemengd-dubbel kampioenschap. In 1978 en 1979 werd hij semi-kampioen van Suriname.

Linscheer, Giovanni;

Linscheer, Giovanni; viel in 1980 al op 7-jarige leeftijd op toen hij door de Surinaamse Zwem Bond werd aangewezen om deel te mogen nemen aan de Open Trinidad and Tobago Swimming Championships. Hij werd hierdoor de jongste Surinamer die ooit in het buitenland aan zwemwedstrijden deelnam (zie zwemmen).

Vanaf de klasse 6/7 jaar is hij in alle klassen kampioen geweest. In 1980 werd hij kampioen in de leeftijdsklasse 6/7 jaar. In 1983 werd hij kampioen in de klasse A, in 1984 kampioen klasse B en in 1985 in klasse C.

1985 is eigenlijk het jaar dat Giovanni Linscheer ook opviel bij het niet zwemmend publiek. Zo nam hij op 2 februari 1985 deel aan de Willem Campagne sprintwedstrijden en won goud op alle onderdelen waaraan hij deelnam, namelijk 50m vlinderslag (32.7 sec.), 50m schoolslag (39.1 sec.), 50m rugslag (37.7 sec.) en 50m vrije slag (29.9 sec.).

Op 14 april 1985 nam hij deel aan de Oase-wedstrijden en vestigde toen twee leeftijdsrecords op de 100m borstcrawl (1:02.2 min.). Op 4 mei 1985 was hij wederom opperbest tijdens de Rudi Dest Kampioenschappen. Hij vestigde toen twee leeftijdsrecords en wel op de 100m vrije slag (1 min. 02.0 sec.) en de 50m vrije slag (28.7 sec.).

Giovanni Linscheer bleek tijdens de nationale kampioenschappen van 1985 oppermachtig te zijn. Hij werd op alle onderdelen kampioen, namelijk 100m vlinderslag 100m schoolslag, 100m rugslag, 100m vrije slag en 200m wisselslag. Op de 100m vlinderslag vestigde hij een nieuw leeftijdsrecord met 1 min. 12.20 sec.

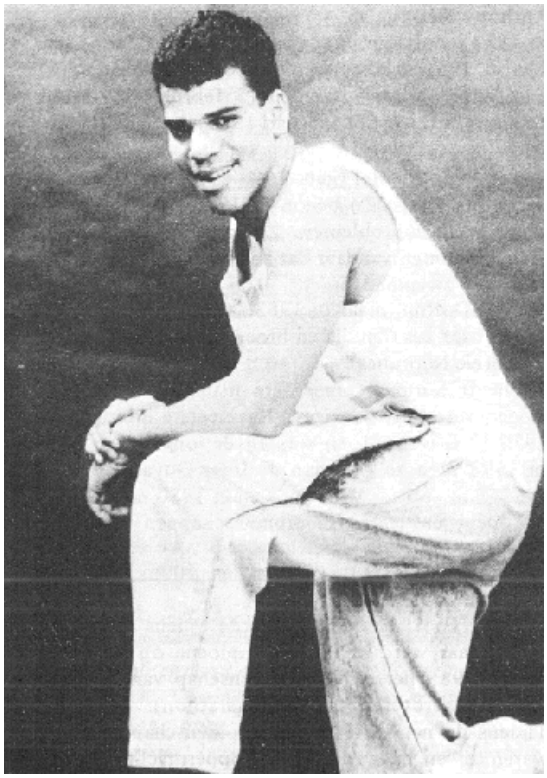

Giovanni Linscheer (foto mevr. S. Linscheer-Graanoogst)

De 200m I.M persoonlijke wisselslag verbeterde hij tweemaal. Eerst zwom hij in de serie 2 min. 42.6 sec. en later in de finale 2 min. 40.7 sec.

Op 5 augustus 1988 nam Giovanni deel aan de CISC-games te Santo Domingo en won in een tijd van 1 min. 00.8 sec. zilver op de 100m vlinderslag.

In september 1988 vertrok hij naar de VS met een Surinaams beurs om daar te studeren en te trainen. Al in maart 1989 liet Giovanni van zich horen, toen hij aan de Zuidamerikaanse kampioenschappen deelnam, die in Rosario (Argentinië) werden georganiseerd. Op 10 maart 1989 won hij goud op de 50m borstcrawl jongens D (25.37 sec.) en op 11 maart 1989 ging hij ook met het goud op de 100m borstcrawl naar huis.

Lobman, Arnold

Lobman, Arnold (geb. 20-10-23) maakte zijn debuut als topatleet tijdens de Tweede Wereldoorlog in bataljonwedstrijden, die onder andere in het Prins Bernhard Kampement (nu Memre Boekoe Kazerne) werden georganiseerd. Lobman debuteerde op de atletiekonderdelen speerwerpen, kogelstoten en discuswerpen. Bij de opening van het toenmalige Suriname Stadion op 30 augustus 1953 werd een internationale tournooi georganiseerd. Lobman sleepte diverse prijzen in de wacht op de werpnummers. Hij heeft nooit een echte leraar gehad, wel leerde hij van Mouke de kneepjes van kogelstoten, speer- en discuswerpen.

Tot Lobmans concurrenten behoorden: Charles Spong, Henry Weidum, Arthur Sandel en later Sante. In mei 1958 vertrok hij als coach/atleet van het politie-team naar Guyana. De delegatie bestond verder uit Leterboom (voor de loopnummers) en Grand (bokser). Aan dit tournooi namen deel: Suriname, Trinidad, Grenada en Guyana.

Lobman won twee eerste plaatsen en wel op speerwerpen (55,80m) en discuswerpen (40m), terwijl hij met 14,50m derde werd tijdens het kogelstoten. In 1967 stopte hij met de aktieve sportbeoefening.

Lobman, Hedwig;

Lobman, Hedwig; een karateka die uit een sportfamilie kwam. In Nederland maakte hij kennis met de karatesport door vrienden, die hem naar de sportschool ‘De Hollander’ brachten.

De eerste kennismaking met de karatesport was geen prettige, daar hij bij de eerste les knock out werd geslagen, maar na keiharde doorzetting werd hij binnen twee jaar en vier maanden drager van de zwarte band.

Na het behalen van de zwarte band ging hij om de twee weken op een kadercursus van John Bluming, een zesde danner. Twee jaar lang trainde hij daar om hard en agressief te worden. Voor het behalen van zijn zwarte band moest Hedwig met 40 man vechten. Na anderhalf jaar moest hij met 50 man vechten voor de 2e dan, terwijl in mei 1975 hij met 65 man moest vechten om te bevorderen tot 3e danner.

‘De Hollander’ werd geleid door Loek Hollander, een zesde danner.

Zowel in 1969, 1971 als 1973 werd hij Nederlands kampioen. In 1972 schakelde hij over van de kyokushinkaistijl naar de wuko-stijl en nam deel aan de

wereldkampioenschappen te Parijs. Nederland werd toen achtste. In dit team zat ook een ander Surinamer namelijk Henry la Rose.

Hedwig zat ook in het team dat in 1970 (Londen) en 1974 (Brussel) aan de Europese kampioenschappen deelnam. Nederland werd 5e en 6e, terwijl Hedwig individueel 5e werd.

In november 1975 vertrok een Nederlandse ploeg naar Japan voor de open kampioenschappen. Hedwig werd toen 13e uit een groep van 150 deelnemers.

Op 1 december 1975 richtte hij in Suriname zijn eigen karate akademie op. Deze school werd echter in de tachtiger jaren opgeheven en Hedwig vertrok wederom naar Nederland.

Lo Kim Lin, Frank

Lo Kim Lin, Frank werd op 8-jarige leeftijd de spelregels van het schaken door een neef bijgebracht. Op 12-jarige leeftijd nam hij voor het eerst deel aan een schaaktournooi en eindigde op de tweede plaats. Dit werd een stimulans voor hem om verder te gaan. Op 15-jarige leeftijd zocht hij aansluiting bij de schaakvereniging Paramaribo, die in die dagen alles van schakend Suriname uitmaakte. Deze club was namelijk verdeeld in een tweede, eerste en hoofdklasse.

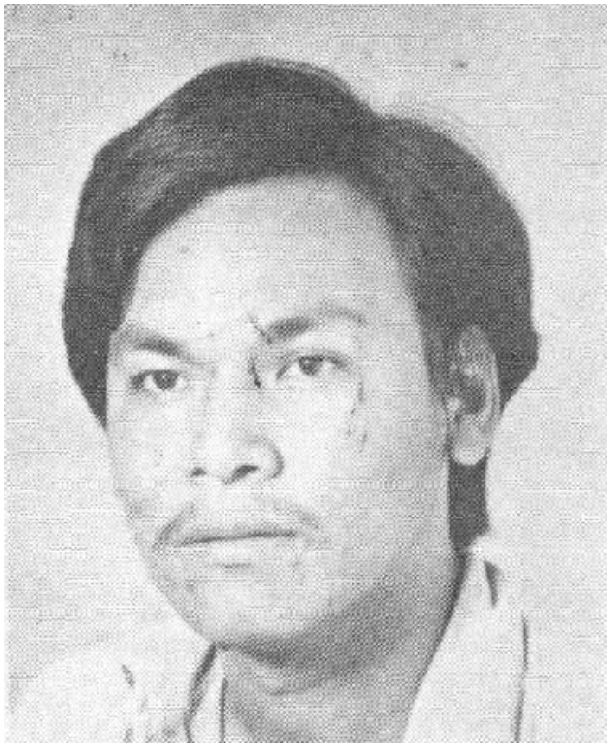

Frank Lo Kim Lin (foto De Ware Tijd)

Frank begon in de tweede klasse en promoveerde naar de eerste klasse waar hij eerste werd, waardoor hij in de hoofdklasse mocht deelnemen.

In 1977 werd hij jeugdkampioen en vertegenwoordigde Suriname dat jaar tijdens de jeugdwereldkampioenschappen, die in Nederland werden gehouden.

Op het bestuurlijk vlak heeft Frank Lo Kim Lin meer naam gemaakt. Op 17 augustus 1977 richtte hij samen met Etienne Koenders en Guno Oliveira ‘En Passant’ op (zie schaken). Dankzij zijn medewerking door het verzorgen van schaaklessen

werd in 1979 serieus geschaakt in de fanclub Grease. Bovendien was hij de motor achter de oprichting van de eerste schaakschool in Suriname, namelijk de Willem Campagneschool, die op 7 november 1981 werd opgericht (zie schaken).

Hij is bovendien ook oprichter van de sportclub CSV '81 met een eigen schaakafdeling in 1983.

Lynch, Orlanda;

Lynch, Orlanda; begon op 15-jarige leeftijd (1965) bij Atmodes met de atletieksport en bleef bij deze vereniging tot ze in 1978 naar Nederland vertrok. In de periode 1963-1978 heeft ze als geen ander haar scepter ge-

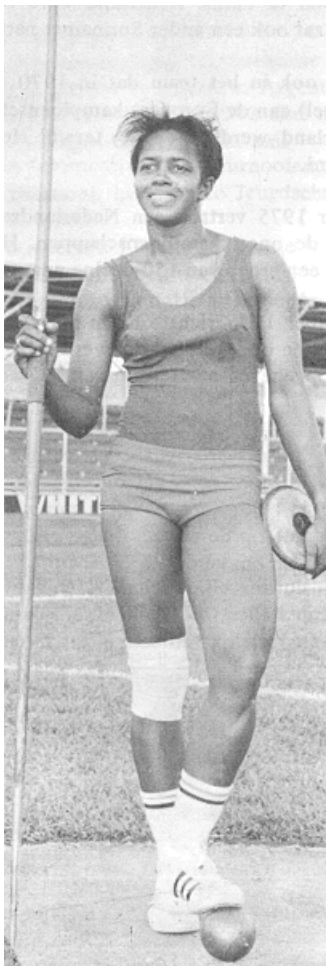

Orlanda Lynch (foto De Ware Tijd)

zwaaid over de atletieksport. Haar specialiteiten waren voornamelijk speerwerpen, kogelstoten en discuswerpen, maar ook op de 100m en bij het verspringen heeft ze van zich laten spreken. Op alle vorengenoemde onderdelen (behalve het verspringen) heeft ze tenminste één Surinaamse record gevestigd.

In totaal verbeterde Orlanda 25 Surinaamse records en tot nog toe heeft alleen Letitia Vriesde deze prestatie kunnen evenaren. Na Lynch en Vriesde volgt John Veira met 19 records (zie John Veira).

Het record van speerwerpen bracht ze van 24,96m (28-8-'66) naar 39.78m (2-11-'75). Discuswerpen ging van 26.01m (5-6-'65) naar 40.52m (7-3-'76), terwijl kogelstoten een verbetering onderging van 8.72m (24-1'64) naar 12.91m (11-8-'75).

Orlanda Lynch heeft Suriname vaker in het buitenland vertegenwoordigd en vooral in het Caraibisch Gebied heeft zij van zich doen spreken. Zo nam ze meerdere malen deel aan de Texaco Games en de Whitsuntide Games. Ook vertegenwoordigde zij Suriname tijdens de Cacso Games (1974 en 1978) en de Paso Games (1975).

Haar opvallendste prestatie leverde zij tijdens de Whitsuntide Games in 1972. Ze won goud op de onderdelen verspringen, kogelstoten, speerwerpen en discuswerpen. Ze wilde toen op de 100m deelnemen om een vijfde gouden medaille in de wacht te slepen. De organisatie van deze spelen weigerde botweg. Waarschijnlijk was men bang dat ze met teveel gouden plakken naar huis zou vertrekken. Wat men wel

toestond was haar uitroepen tot most outstanding atlete van deze spelen. Dat jaar werd ze door BVSS uitgeroepen tot sportvrouw van het jaar.

Op zaterdag 21 oktober 1978, nadat ze tijdens de Kersten Games 2 gouden medailles had gewonnen, maakte Orlanda Lynch bekend dat ze met de atletieksport stopte. Niet lang hierna vertrok ze naar Nederland om zich daar te vestigen.

M

Mac Nack, Humphrey

Mac Nack, Humphrey (geb. 6-8-'25) begon zijn trainerscarrière bij Robinhood. In 1958 leidde hij deze vereniging naar het semi-kampioenschap. In 1959 en in 1964 werd Robinhood ongeslagen kampioen.

In 1960 kwam Robinhood als bekerwinnaar uit de bus, terwijl trainer Mac Nack in 1963, 1965, 1967 en 1968 Robinhood leidde naar het semi-kampioenschap. Mac Nack maakte verder met Robinhood furore in het buitenland, namelijk Aruba, Guyana en Cayenne.

In 1969 nam hij Funmakers, die in de lagere klasse voetbalde, onder zijn beschermende vleugels en al in 1972 bracht hij deze vereniging in de hoofdklasse.

Een ander hoogte in de voetbalcarrière van trainer Mac Nack was de training grant die hij in 1966 van de SOSIS kreeg. Hij werd hierdoor in de gelegenheid gesteld gedurende 6 maanden een stage in Brazilië te lopen. Hij kwam bij Juventus, A.C. Santos en Sao Paulo te werken en mocht meelopen met de grote Braziliaanse trainer Ai Morei Moreira, de man die Brazilië in 1962 in Chili leidde naar het wereldkampioenschap.

Trainer Mac Nack werd ook in de gelegenheid gesteld samen te trainen met Braziliaanse grootheden als Pele, Carlos Alberto, Clodualdo, Edu, Mauro e.a.

Magic Stars;

Magic Stars; deze badmintonvereniging werd rond 1962 opgericht. Deze vereniging bestond uit studenten van de AMS, vandaar dat zij in 1962 ook VAMS heette. In 1963 onderging zij een naamsverandering en heette toen Castrol om dan in 1964 haar uiteindelijke naam te verkrijgen, namelijk Magic Stars.

Magic Stars heeft in de Surinaamse badmintonsport een belangrijke rol gespeeld. Zo won zij de Shell-beker in 1965 en 1966. In 1966 werd ze voor de eerste maal clubkampioen en tussen 1966 en 1973 werd ze wel 6 maal landskampioen.

Malone, Dennis

Malone, Dennis begon op 9-jarige leeftijd (1971) met de atletieksport. In het begin van deze periode bedreef hij in zijn woonomgeving (De Boerbuiten) spelenderwijs deze tak van sport en regelmatig hielden de broers met enkele buurtgenoten onderling wedstrijdjes. Op 12-jarige leeftijd sloot hij zich aan bij de atletiekvereniging Roda '54 en werd toen begeleid door de trainers Eduard Held en George Wiebers (zie George Wiebers).

Op 19 februari 1977 vestigde hij tijdens de Inter-Guyanese spelen te Georgetown met een sprong van 6,34m een nieuw jongens-C record op het nummer verspringen. Tijdens de senioren atletiekkampioenschappen van 1 en 2 oktober 1977 overbrugde hij een afstand van 6.63m. Hoewel Dennis Malone toen pas 15-jaar oud was en nog tot de juniorenklasse behoorde, werd hij door slechts één senior verslagen, namelijk Robby Rijsel. Robby Rijsel sprong toen 6,77m.

Op 4 maart 1978 bracht Dennis Malone het jongens-B record op 6,93m, maar op 23 juli 1978 overklaste hij zichzelf met een sprong van 7,00m.

Vanwege zijn goede prestaties in 1978 werd hij dat jaar door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot ‘atleet van het jaar’.

Op 30 augustus 1970 verscherpte hij wederom het jongens-B record met een sprong van 7,31m.

Tijdens de Inter-Guyanese spelen van 1979 die te Georgetown werden georganiseerd, sprong Dennis 7,67m en verbrak hiermee het Surinaamse record dat met 7,41m op naam stond van John Veira (zie John Veira). Dat jaar werd hij wederom uitgeroepen tot atleet van het jaar. Wilfred Benjamin was toen trainer van deze atleet.

Dennis Malone heeft Suriname menigmaal in het buitenland vertegenwoordigd. Zo nam hij in 1980 te Montreal deel aan de Panamerikaanse juniorenkampioenschappen en in 1982 vertegenwoordigde hij Suriname te Cuba tijdens de Cacso-spelen. In 1983 stopte hij met aktieve sportbeoefening.

Marathon;

Marathon; snelloop over 41,195 km. In het jaar 490 vóór Christus besloot de Perzische koning Darius Griekenland te veroveren. Om zijn doel te bereiken, belandde hij in het stadje Marathon, maar daar werd zijn leger door de Atheners na een felle strijd verslagen.

De Atheners zonden toen hun boodschapper Pheidipudes naar Athene om het blijde nieuws daar te vertellen. Door de slechte en onbegaanbare wegen, de weg van Marathon naar Athene bedroeg 37 km en bovendien droeg hij zijn volledige zware strijdkleding aan, kwam hij uitgeput in Athene aan. Pheidipides riep uit ‘Verheug U de overwinning is behaald’ en viel toen dood neer door de overmatige inspanning.

Ter nagedachtenis van deze boodschapper werd tijdens de eerste moderne Olympische Spelen van 1896 de marathon georganiseerd; toen was de afstand 42 km.

Tijdens de vierde Olympische Spelen die in 1908 in Londen werden georganiseerd, was het de bedoeling dat koningin Alexandra bij de finish zou staan om als eerste de winnaar te feliciteren. Daar het een regenachtige dag was had ze bezwaren om de winnaar in de regen op te wach-

ten. Men verlengde toen de afstand met 195m, zodat de koningin onder een dak de winnaar kon opwachten. Vanaf toen is de afstand van de marathon 42,195 km inplaats van 42 km (zie Het Marathonboek door Willson e.a.)

In 1980 ontstond de drang om de marathon in Suriname te organiseren, maar door de bezwaren die rezen liet men dit idee varen en organiseerde men de halve marathon. Velen vonden het namelijk niet verantwoord met een volledige marathon te starten, daar men bang was dat door overmatige inspanning atleten de dood zouden kunnen vinden.

Op 25 november 1980 werd de eerste halve marathon (22,195 km) door Headly Brown gewonnen. Aangetekend dient te worden dat ondanks het feit dat in 1980 de eerste halve marathon hier werd georganiseerd, enkele jaren eerder (6 juni 1976) een Surinamer een halve marathon al had uitgelopen, namelijk Desiré Bouterse die op Grenada op de 20,5 km afstand vierde werd.

Op zaterdag 19 april 1986 was het eindelijk zover. Henk Otto Treurniet werd de eerste Surinamer die aan een volle marathon deelnam en deze ook uitliep, maar dan wel te Rotterdam.

Henk Treurniet geboren op 13 juni 1935 te Nieuw-Nickerie was lid van de sportvereniging Gazelle en was een vaste verschijning in de veteranen kategorie tijdens de traditionele landelijke 10 km straatlopen en de Paul Breeveld halve marathon in ons land.

Met toestemming van de Surinaamse Atletiek Bond nam deze veteraan deel aan de zesde Internationale Phillips Rotterdam Marathon en legde deze afstand af in 3u.55 min.04 sec. De eerste Surinamer die een marathon uitliep had zich al aangemeld, maar het organiseren van de eerste marathon in Suriname zou nog lang op zich laten wachten. Wij zouden het hier moeten blijven doen met de Paul Breeveld halve marathon.

Paul Breeveld begon op 18-jarige leeftijd (1963) met de atletieksport. Hij werd geïnspireerd door Rudolf Madretsma en het was op diens voorstel dat Breeveld naar Roda '54 ging. Trainer George Wiebers was zijn eerste trainer en na vier jaar in Roda '54 te zijn gebleven, stapte hij over naar Olympia, alwaar hij trainde met atleten als Doest, Marinus Zalman, Herbert Sandvliet enz.

Paul Breeveld was geen kampioensatleet, maar was steeds tijdens elke lange afstandswedstrijd te zien. Door zijn bekende ‘comische’ eindsprint werd hij de lieveling van het publiek.

In april 1980 raakte hij betrokken bij een verkeersongeluk, dat hem gedeeltelijk verlamde. Paul Breeveld kwam deze teleurstelling niet te boven en stierf op 1 juli 1980. Op verzoek van zijn vereniging Olympia gaf de SAB in 1981 de halve marathon de naam van Paul Breeveld.

Winnaars van de halve marathons zijn:

1988	Headly Brown	1u.25min.29sec.
1981	Jegney Barron	1u.29min.16.01sec.

1982	Jegney Barron	1u.26min.11.56sec.
1983	Glenn Haltman	1u.21min.03.9sec.
1984	Jegney Barron	1u.18min.40sec.
1985	Glenn Haltman	1u.20min.31.7sec.
1986	Premradj Binda	1u.24min.56,8sec.
1987	Premradj Binda	1u.24min.29.2sec.
1988	Premradj Binda	1u.14min.50.9sec.
1989	niet georganiseerd	

In 1980 heette deze halve marathon nog geen Paul Breeveld halve marathon. Er werd toen een geheel andere route gelopen en was deze afstand 22,195 km lang, vanaf 1981 was de route 22,250 km.

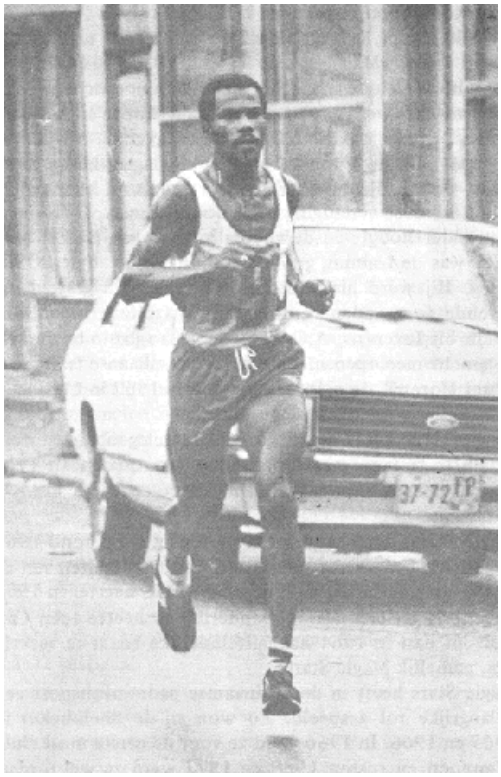

Jegney Barron

- *Meest op de voorgrond tredende atleet op de lange afstanden in de periode 1976-1984.*
- *Voormalig Surinaamse recordhouder op de 3000m, 10.000m en de halve marathon.*

1981: Sportman van het jaar
(foto De Ware Tijd)

In 1988 werd wederom van route veranderd en toen werd de Bata halve marathon gelopen en niet de Paul Breeveld halve marathon. Gezien de prestaties van de atleten kan worden opgemaakt dat deze afstand minder dan 22,250 km was.

Een atleet wiens naam toch wel genoemd moet worden is Premradj Binda. Binda begon in 1984 met de atletieksport en hij sloot zich aan bij Yellow Birds; die onder leiding stond van Ivan Fernald (zie Ivan Fernald).

Al op 3 november 1984 werd hij tijdens de Olympia 10 km derde, maar zijn atletiekcarrière begon pas goed toen hij in 1986 de Paul Breeveld halve marathon won. Na deze halve marathon won hij alle lange afstanden, waaraan hij deelnam zoals: de Yellow Birds 10 km, De Rotary vrijheidsloop en de halve marathon.

Op zondag 19 maart 1989 nam hij op Aruba deel aan een halve marathon. Hij legde deze 21 km af in een tijd van 1u.13min.13sec. en werd winnaar van deze loop. Met deze prestatie werd Premradj Binda de eerste Surinamer die een internationale halve marathon won.

Marcet, Leo;

Marcet, Leo; is net als elke jongen blootvoets begonnen met de voetbalsport. Hij speelde in de veertiger jaren voor Rosario aan de Hogestraat en op het Mr. Bronsplein. Later meldde hij zich aan bij de combinatie Arsenal/Orkaan in de eerste klasse, daarna dook hij op bij Naks van de NGVB.

Eigenlijk had hij belangstelling voor Transvaal. Hij stuurde met de later bekende Charlie Maarbach een brief voor het bestuur van Transvaal, maar heeft nooit antwoord gekregen.

Op zekere dag interesseerde August Foe A Man van Sonny Boys hem voor deze vereniging en daar maakte hij kennis met Pa Doesie. Deze ontmoeting vond in de vijftiger jaren plaats.

Moesjoe, zoals hij beter bekend stond, vond kort daarop zijn draai en werd dan ook opgenomen in de bondsselektie. Hij speelde in totaal 43 interlands.

Leo Marcet was ongenaakbaar en ‘zag’ geen enkele verdediger op zijn weg naar het doel.

Een hoogtepunt in Leo Marcets voetbalcarrière was de strijd om een beker die door Pa Doesie was uitgeloofd. Dit was een uitdaging aan de clubs Robinhood, Voorwaarts en Transvaal. Sonny Boys klopte alle drie clubs.

Mijnals, Lilian

Mijnals, Lilian (geb. 19-8-'52); was lid van de atletiekvereniging Gazelle en specialiseerde zich op de 100m, 200m en het verspringen. Op 16-jarige leeftijd begon ze actief de atletieksport te bedrijven en ze werd getraind door de trainers Hans Bosch, Groman en Ludwig Sporkslede. Lilian bereikte snel de Surinaamse top en werd geselekteerd in de nationale ploeg om deel te nemen aan wedstrijden op Guadeloupe, Grenada, Curaçao, Trinidad, Barbados en Cayenne.

In 1971 won ze driemaal goud op Trinidad en Barbados, terwijl ze tijdens de Koninkrijksspelen van 1970 zilver won op de 100m en brons op verspringen (zie Koninkrijksspelen).

Lilian Mijnals vestigde in totaal 6 maal een Surinaamse record en haar beste prestaties waren: 100m (12.0 sec.), 200m (25.0 sec.) en verspringen (5,64m).

Moengo zwembad:

Moengo zwembad: Aan het begin van de zestiger jaren werd door enkele Moengonezen het initiatief genomen om te beginnen met de bouw van een zwembad. Dit met het doel, de zwemvaardigheid voornamelijk onder de jongeren en verder onder dat deel van de bevolking dat niet kon zwemmen te bevorderen.

Het bestuur van de Moengo Mijnwerkersbond, die toen o.l.v. de heer N. Gout stond, gaf de eerste stoot in de goede richting door een bedrag van sf. 5000,-- te schenken voor dit doel. En werden fundraisingsactiviteiten gehouden en diverse fancy fairs. Ook de overheid, de Suralco en het bedrijfsleven, tevens de totale gemeenschap van Moengo leverden hun positieve bijdrage, waardoor er op gegeven moment een bedrag van sf. 50.000,-- bijeen was gebracht.

Met de bouw van het zwembad werd in mei 1963 begonnen en op 6 december 1964 werd het complex feestelijk geopend door de toenmalige bedrijfsleider van Suralco, de heer G.J.M. Toxopeus.

Deze verrichtte met volledige uitgangstenue de opening middels het opduiken van een grote sleutel uit het zwembad.

De voorzitter van het toenmalige bestuur, de heer Arti Abercrombie bracht in zijn openingsrede dank uit aan iedereen die zijn/haar bijdrage had geleverd tot realisatie van het bad.

De eerste zweminstructies werden verzorgd door de bekende gymleraar Chris Fernald, die bijgestaan werd door de dames M. Hofwijk en C. Abercrombie-Wolff.

Monkou, John;

Monkou, John; begon op 15-jarige leeftijd (1919) in de eerste klasse (de huidige hoofdklasse) als midvoor bij Voorwaarts te spelen om na korte tijd naar de middenlinie te verhuizen. Sindsdien heeft hij voortdurend voor deze voetbalvereniging gespeeld en in de dertiger jaren was hij tevens captain van dit team. Vooral de achterhoede liet hij zich gelden en daar behaalde hij de meeste roem, zodat hij reeds op 18 jaar zijn eerste wedstrijd als international speelde.

Vanwege zijn prestaties werd hij op 4 november 1933 in Het Park gehuldigd, waarbij hij een oorkonde en een gouden medaille kreeg. Alle lagen van de bevolking hadden hiertoe hun bijdrage geleverd en dat was het beste bewijs

John Monkou (foto R. Balrak)

van de populariteit die Monkou genoot. In die dagen werd beweerd dat hij de beste achterhoedespeler was die Suriname ooit naar voren had gebracht. In 1936 werd hij met Voorwaarts landskampioen (zie Voorwaarts, zie voetbal).

Op vrijdag 4 maart 1938 werd een afscheidswedstrijd tussen een combinatie en MVV voor hem gespeeld. In totaal had hij Suriname in internationaal verband 17 keer vertegenwoordigd.

Monpellier, Carlo

Monpellier, Carlo (geb. 25-6-'60); een voetballer die als 12-jarige op het SOSIS-terrein speelde in de zogenaamde piki piki plays.

Adolf Hoen die toen voor Transvaal speelde vroeg hem bij deze vereniging te komen. In 1973 kwam Carlo als doelman tussen de palen staan van de Transvaal-junioren. Twee jaar speelde hij daar totdat trainer Jules Lagadeau hem weghaalde om voor de senioren te keepen.

Daar Emile Barron te kennen gaf niet meer actief te zullen voetballen en Imro Pengel door de club voor tenminste een maand geschorst was, moest Lagadeau naar een ander keeper omkijken, temeer daar Transvaal kans maakte op het semi-kampioenschap. Hij koos voor Carlo.

Monpellier maakte zijn debuut in de wedstrijd Transvaal-Paloeloe (5-2) en zijn tweede wedstrijd was Transvaal-Jai Hind (4-0).

Carlo Monpellier werd zodoende de jongste voetballer (15 jaar) die ooit gevoetbald heeft voor de hoofdklasse van de SVB. Op 18-jarige leeftijd zat hij in de nationale selektie. In 1982 werd hij vanwege zijn geleverde prestaties uitgeroepen tot voetballer van het jaar en werd met Transvaal Concacaf kampioen.

Monsels, Eduard;

Monsels, Eduard; begon in de zestiger jaren met de atletieksport, was lid van Gazelle en drukte zijn stempel op de 100m en 200m.

Eduard liet op 13 en 14 mei 1967 van zich horen toen hij de 100 yards in 10.1 sec. liep en het Surinaamse record verbeterde. In de finale liet hij 9.8 sec. klokken, maar dit record werd niet erkend daar de tijdwaarnemer een fout maakte. Eerder (1966) verbeterde hij tot tweemaal toe het 100m jongens-A record. Zo liep hij op 2 juli 1966 de 100m in 11.1 sec., terwijl hij op 19 augustus 1966 11.0 sec. klokte.

In augustus 1967 won Eduard tijdens de Koninkrijksspelen twee gouden medailles en werd hiermee de eerste Surinamer die tijdens deze spelen twee gouden medailles won (zie Koninkrijksspelen).

In 1967 vertrok Eddy, zoals hij genoemd werd, naar Nederland voor verdere studie en op 10 oktober 1967 wist hij de 100m in 10.6 sec. te lopen en hiermee het jongens A record van Nederland te verscherpen. Op 22 mei 1968 was hij goed voor 10.5 sec.

Tijdens de Olympische Spelen van 1968 te Mexico City bracht hij het Surinaamse record tot tweemaal toe op 10.41 sec. Eddy Monsels werd de eerste Surinamer die daadwerkelijk aan de Olympische Spelen deelnam (zie Olympische Spelen).

Lang werd het stil rond Eddy, vanwege zijn studie, maar in 1977 vertegenwoordigde hij Suriname tijdens de Texaco Games op Trinidad en tijdens de Middenamerikaanse en Caraibische spelen op Mexico.

Eduard Monsels (foto E. Monsels)

Monsels, Samuel;

Monsels, Samuel; begon ook in de zestiger jaren met de atletieksport als lid van Gazelle. Sammy is de atleet die alle records van zijn broer Eddy verbeterde.

Zo won hij vijfmaal goud tijdens de Koninkrijksspelen. De 100m won hij tweemaal (1971 en 1972), terwijl hij de 200m driemaal won (1970, 1971 en 1972, zie Koninkrijksspelen).

Het 100m jongens-A record bracht hij driemaal op zijn naam, van 10.9 sec. tot 10.5 sec., terwijl hij de 200m in 1971 op 21.6 sec. stelde.

Ook bracht Sammy op 6 juni 1976 het Surinaamse record van de 100m op zijn naam toen hij 10.3 sec. klokte.

Sammy vertegenwoordigde Suriname meerdere malen in het buitenland t.w.

Juli 1971	Caraibische spelen te Jamaica
Maart 1972	Texaco Games te Trinidad
Augustus 1972	Olympische Spelen te München
Juli 1976	Olympische Spelen te Montreal
Augustus 1982	Cacso spelen te Cuba

In de tachtiger jaren heeft Sammy Monsels veel voor de Cism-organisatie (zie Cism) gedaan.

Sammy Monsels (foto R. Balrak)

N

Nahar, Harry Isidor;

Nahar, Harry Isidor; begon op 8-jarige leeftijd aan de Saramaccastraat (omstreeks 1918) met de voetbalsport en maakte in de dertiger jaren grote furore. Hij behoorde in die dagen tot één van de beste Surinaamse voetballers en is één der grootsten die Suriname op voetbalgebied heeft voortgebracht.

Hij heeft gespeeld voor Go Ahead, Transvaal, Mind Your Own Business, Voorwaarts, Politie Voetbal Vereniging, de Mariënburg Voetbal Vereniging en Arsenal.

Behalve dat hij in het nationaal team Suriname vertegenwoordigd heeft, speelde hij 10 jaar voor de nationale selektie van Aruba en 3 jaar voor de nationale selektie van Curaçao.

Harry (ook wel Hans) Nahar (foto R. Balrak)

Hij was hierdoor erg beroemd in het Caraibisch Gebied; zo werd hij in Brits-Guyana gevreesd en genoemd 'the wizzard from Surinam'. Hans heeft in totaal 70 interlands mogen spelen (40 voor Patronaat en 30 voor SVB). Zijn opvallendste prestaties zijn de volgende:

- Op dinsdag 23 juli 1935 versloeg PVV de voetbalvereniging DRD met 11-1. Hans scoorde wel 7 maal en vestigde hiermee een Surinaams record. Dit record werd pas in 1961 verbeterd (zie voetbal).
- Op 17 december 1939 speelde een Surinaamse ploeg 3-3 gelijk tegende Paraquaanse ploeg Paraquayos. Hans scoorde toen alle drie doelpunten en bracht de stand zelfs op 3-0 voor Suriname.
- In december 1984 werd deze voorhoeder van de dertiger jaren door de toenmalige minister van Onderwijs en Cultuurwetenschappen onderscheiden voor de prestaties die hij geleverd heeft in de voetbalsport.

Nahar, Marcel;

Nahar, Marcel; was aan het eind van de zestiger jaren en aan het begin van de zeventiger jaren één der beste Surinaamse zwemmers. Hij maakte grote furore tijdens de Koninkrijksspelen en hij is de enige atleet die aan de eerste 5 tournooien heeft deelgenomen.

In 1965 was hij slechts 13 jaar oud toen hij geselecteerd werd. In 1967 zorgde Marcel voor opschudding door als eerste niet-Nederlander een gouden medaille te veroveren op een zwemonderdeel.

Op het nummer 100m schoolslag tikte hij als eerste aan in een tijd van 1min.17.1sec. en verbrak hiermee de suprematie van de Nederlanders. Aangetekend moet worden dat Marcel Nahar met deze prestatie de eerste Surinamer werd die tijdens internationale wedstrijden een gouden medaille veroverde. Ook kan vermeld worden dat Marcel lid is geweest van de zwemvereniging Neptunes.

Nelson, Carol;

Nelson, Carol; begon als 13-jarige met het basketballen in de mulo-kompetitie. Hierna ging hij spelen voor hoofdklasser Spes Patriae, waar hij spoedig een vaste plaats veroverde. Carol stapte later over naar SIO, om kort daarna Ravens te versterken. Met deze vereniging werd hij enkele malen landskampioen (zie basketbal). Hii vertegenwoordigde Suriname in meer dan 50 interlands en zijn topscore in één wedstrijd was 51 baskets.

Neptunes:

Neptunes: De eerste zwemvereniging die de naam Neptunes had moet rond 1911-1918 zijn opgericht en samen met de zwemverenigingen Dolfijn en Club Kraan de zwemsport in die dagen hebben bepaald. Over deze zwemvereniging is vandaag de dag echter weinig bekend. De tweede vereniging met de naam Neptunes werd op zaterdag 16 februari 1963 opgericht. De initiatiefnemers waren de heren August Hermelijn, Fred Glans, F. Dilrosen, F. Alvares en mevr. W. Robles.

De aanleiding tot de oprichting van Neptunes is namelijk het volgende; in november 1962 werd de zwem- en polovereniging Parima na wangedrag van enkele van haar leden uit de bond geroyeerd. Men wilde toen het aanwezige talent niet verloren laten gaan, vandaar dat de ouderen veel werk verzetten om een nieuwe vereniging op te richten. Deze vereniging startte met 124 leden, waarvan de meesten afkomstig waren van de geroyeerde en uiteengevallen zwemvereniging Parima.

Het eerste bestuur van Neptunes was als volgt: August Hermelijn (voorzitter), Humbert Boerleider (le secretaris), Yolanda Hargain (2e secretaris), Friedrich El-

mont (penningmeester), Humphrey Thijn, Emile Polanen en Eddy de Leon (commissarissen), trainer Arthur Maarten en beschermheer was M. Wijngaarde.

In 1974 organiseerde deze vereniging samen met 'Peace for ever' voor de eerste maal de zwemmarathon (zie zwemmarathon).

Door het vertrek van vele leden naar het buitenland en vanwege het feit dat de vereniging niet over een trainer kon beschikken, hield Neptunes aan het eind van de zeventiger jaren op te bestaan.

In augustus 1983 was Chris van Lierop de motor achter de wederoprichting van Neptunes (zie Chris van Lierop). In februari 1985 introduceerde Neptunes de mini-triathlon in Suriname (zie triathlon).

Nesty, Anthony;

Nesty, Anthony; een zwemmer die op 25 november 1967 te Port of Spain (Trinidad) werd geboren en in 1968 kwam hij met zijn ouders mee naar Suriname. Anthony komt uit een gezin van 5 kinderen, waaronder zijn ook bekende zuster Pauline Nesty (zie Pauline Nesty).

In de tachtiger jaren drukte hij zijn stempel op de Surinaamse zwemsport. Hij vestigde tientallen records op verscheidene zwemonderdelen w.o. vlinderslag (50m, 100m en 200m), borst crawl (50m, 100m en 400m) persoonlijke wisselslag (200m en 400m).

Verder was hij ook rekordhouder op de 1 kilometer en de 1500m en hij maakte ook deel uit van de estafetteploegen die Surinaamse rekords vestigden op de nummers 4 × 100m wisselslag en de 4 × 100m vrije slag. Hij won driemaal de zwemmarathon (1982, 1984 en 1985) en in 1985 zwom hij zelfs de beste tijd, namelijk 2u.24 min.58sec.

Dit zijn dan enkele prestaties die Anthony nationaal leverde, maar zijn verhaal was daarmee nog niet eens begonnen.

Het verhaal van Anthony Nesty begon echt goed op 26 februari 1983 toen hij tijdens de vijfde Dolfijn zwemkampioenschappen de 100m vlinderslag in 59.4 sec. zwom en hiermee de eerste Surinamer werd die dit onderdeel in minder dan een minuut aflegde (zie zwemmen).

Later in het jaar nam hij deel aan de XIII CCCAN zwemkampioenschappen, die van 27 juni tot 1 juli 1983 werden georganiseerd. In de serie zwom Anthony de 100m vlinderslag in 58.76 sec., terwijl hij met 58.62 sec. zilver veroverde in de finale.

Vanwege zijn prestatie werd hij in 1983 uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

In augustus 1984 nam hij deel aan de CISC kampioenschappen en won toen goud in een tijd van 56.35 sec. Eerder in het jaar werd hij tijdens de Consanat kampioenschappen vierde, hij zwom toen de 100m vlinderslag in 57.51 sec.

Anthony werd tijdens de Olympische Spelen, die te Los Angelos werden georganiseerd, derde in zijn serie en werd zodoende uitgeschakeld voor de finale. Hij zwom toen een tijd van 56.15 sec. en eindigde op de 21ste plaats (zie Olympische Spelen).

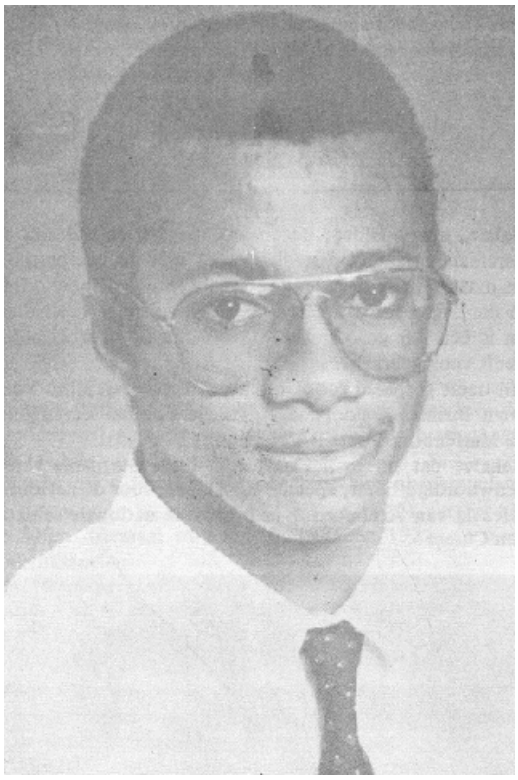

Olympisch kampioen 1988: Anthony Nesty
(foto Sport en Jeugdzaken)

Vanwege zijn prestaties in 1984 werd hij wederom uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

Op 13 februari 1985 won hij goud tijdens de Zuidamerikaanse jeugdkampioenschappen op de 100m vlinderslag (56.11 sec.) en op 15 februari 1985 zilver op de 200m vlinderslag (2:10.69min.).

Zijn prestatie op de 100m vlinderslag betekende niet alleen een nieuw Surinaamse record, maar het was ook een nieuw Zuidamerikaanse juniorenrecord, het oude record stond op 57.32 sec. Aangetekend kan worden dat deze zwemkampioenschappen te Rosario (Argentinië) werden georganiseerd.

In juli 1985 nam Anthony Nesty deel aan de Caribisch en Centraal-amerikaanse zwemkampioenschappen; de CCCAN-spelen. Op de 100m vlinderslag won hij met 56.43 sec. goud en vestigde een nieuw spelenrecord.

Vanwege zijn prestaties kreeg hij in september 1985 een beurs om in de VS te gaan studeren en te trainen. Op 16 november 1985 nam hij deel aan de Districts Championships van Jacksonville (Florida). Hij kwam uit voor zijn schoolteam ‘The Bolles Sharks’.

Op de 100 yards vlinderslag won hij goud in een tijd

van 50.02 sec. en de 100 yards vrije slag won hij in 48.1 sec.

Tijdens de zwemkampioenschappen van 1986 die te Peru werden georganiseerd won Anthony Nesty op 10 april goud op de 100m vlinderslag in een tijd van 57.40 sec. In april 1986 tijdens de Open Amerikaanse Kampioenschappen won hij brons op de 100 yards vlinderslag in een tijd van 48.50 sec. Later in het jaar won hij goud tijdens de Consanat Spelen op de 100m vlinderslag in een tijd van 54.53 sec. In juli 1986 won Anthony wederom goud en nu tijdens de CACSO Spelen te Santo Domingo. Hij zwom een tijd van 56.12 sec. en werd met deze prestatie de eerste Surinamer die goud won tijdens de CACSO Spelen (zie Cacso Spelen).

De wereldkampioenschappen van 1986 te Madrid leverde hem een vijfde plaats op met een tijd van 54.56 sec. Hij eindigde achter grootheden als Michael Gross, Matt Bionde, Pablo Morales en Andrew Jameson.

In november 1986 behaalde Anthony tijdens de High School Championships goud op de 100 yards vlinderslag in een tijd van 47.6 sec. Hij vestigde hiermee een nieuw highschoolrecord, de voormalige recordhouder was Pablo Morales van de VS. In 1986 werd hij de beste zwemmer van de staat Florida in de leeftijdscategorie van 17-18 jaar. Vanwege zijn prestaties werd hij in 1986 uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie Sportman van het jaar).

Op zaterdag 28 maart 1987 werd hij op de 100 yards vlinderslag tijdens de Open Amerikaanse Kampioenschappen tweede (47.53 sec.).

Anthony verraste een ieder toen hij tijdens zwemwedstrijden van 18-19 juni 1987 op de 50 yards Pablo Morales versloeg. Morales was in die dagen wereldrekordhouder op de 100m vlinderslag in een tijd van 52.48 sec. In juli 1987 zwom hij tijdens zwemwedstrijden te Caroline (Amerika) de 100m vlinderslag in 54.35 sec. goed voor een nieuw Surinaamse record.

Op maandag 10 augustus 1987 vestigde Anthony tijdens de Panamerikaanse kampioenschappen in de voorronde een spelenrecord met 54.06 sec. Later op de dag won Anthony goud met een tijd van 53.89 sec. Op vrijdag 14 augustus 1987 won hij brons op de 200m vlinderslag in een tijd van 2 min. 01.09 sec. Met deze prestaties werd Anthony Nesty de eerste Surinamer die tijdens de PASO Games een medaille veroverde en dan wel goud (zie Paso Games).

In december 1987 nam hij deel aan de Open Canadese Kampioenschappen. Hij won toen zowel op de 100m als de 200m (1:58.3 min.) vlinderslag goud.

Op 22 december 1987 werd hij tijdens de Amerikaanse Open Zwemkampioenschappen tweede op de 100m vlinderslag en verbrak het Surinaamse record met een tijd van 53.63 sec. Vanwege zijn prestaties in het jaar 1987 werd hij wederom uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie Sportman van het jaar).

In maart 1988 nam Anthony Nesty deel aan de Open Zuidamerikaanse Kampioenschappen, die te Medellin georganiseerd werden. Hij won niet minder dan drie gouden plakken, namelijk: op 24 maart 1988 de 200m vlinderslag (2 min.05.29 sec.), op zaterdag 26 maart 1988 de 50m vrije slag (23.84 sec.) en op zondag 27 maart 1988 de 100m vlinderslag.

Op dinsdag 20 september 1988 won Anthony tijdens de Olympische Spelen de zesde serie van de 100m vlinderslag in 54.50 (nieuw Surinaamse record). Op woensdag 21 september 1988 werd Anthony Nesty de grootste Surinaamse atleet allertijden toen hij met 53.00 sec. Olympisch goud veroverde. Deze tijd was bovendien ook een nieuw Olympische record. Anthony werd de eerste Surinamer die een

medaille veroverde tijdens de Olympische Spelen en dan wel goud (zie Olympische Spelen). Uit dankbaarheid gaf Suriname hem verscheidene geschenken: De Faja Lobi (het SLM vliegtuig) werd omgedoopt in Anthony Nesty. Er werd een gouden en zilveren gedenkpenning door de Centrale Bank uitgegeven. De dienst der Posterijen legde deze prestatie filatelistisch vast. Hij werd door president Shankar (1988-heden) beedigd tot Commandant van de ere orde van de Palm. Hij kreeg $ 200.000 van Suriname en een perceel aan de 4de Rijweg, het NIS-stadion werd omgedoopt in Anthony Nesty Indoor Stadion en door Erwin de Vries werd een borstbeeld van hem gemaakt.

Familie Nesty
(v.l.n.r.): mevr. Nesty, *Anthony*, *hr. Nesty.*
(foto Sport en Jeugdzaken)

Nesty, Pauline;

Nesty, Pauline; een zwemster die in Trinidad op 17 januari 1966 geboren werd, en in 1968 met haar ouders naar Suriname kwam. De eerste trainer van Pauline was de bekende Gladys Simons die de basis legde. Het was ook trainer Simons die op een zekere dag de ouders van Pauline vroeg of zij mocht deelnemen aan wedstrijden. Dit gebeurde in 1974. Dat jaar nam ze voor het eerst deel aan de nationale kampioenschappen.

Op 1 mei 1976 was ze ampertje 10 jaar oud toen ze toestemming kreeg Suriname te mogen vertegenwoordigen te Guyana.

Pauline won toen vier gouden plakken. In april 1977 liet ze wederom van zich horen toen ze met 22 min. 50.7sec. het Surinaamse record op de 1500m borstcrawl op haar naam bracht. Niet lang hierna verbeterde ze het Surinaamse record op de 50m vlinderslag (32.0 sec.), het voormalige record stond op naam van Dorien van Tongeren en wel met 32.1 sec. (zie Dorien van Tongeren). In 1977 werd Pauline winnares van de zwemmarathon en werd hiermee de jongste zwemster die met de eer ging strijken. Vanwege haar prestaties in 1979 werd ze uitgeroepen tot zwemster van het jaar.

Tussen 1977 en 1982 domineerde Pauline als geen ander over de verschillende zwemonderdelen (zie zwemmen). Zo won ze de Dolfijn 1 km van 1977 tot en met 1982 (zie Dolfijn). Ze won de zwemmarathon wel zesmaal (zie zwemmarathon). Tijdens de nationale kampioenschappen, de Dolfijn wedstrijden, de Oase- en de Witte Lotustoernooien was het steeds weer Pauline, die met de eer ging strijken. Een duidelijk voorbeeld van haar suprematie is 1980. In dat jaar nam ze tijdens de nationale kampioenschappen aan 16 onderdelen mee en won niet minder dan 16 gouden plakken, nog nooit eerder was zo'n prestatie geleverd in Suriname.

Pauline Nesty (foto De Ware Tijd)

In 1980 werd Pauline uitgeroepen tot sportvrouw van het jaar (zie Sportman van het jaar). In 1985 vertrok Pauline Nesty (samen met Anthony) voor verdere studie naar de VS.

NGVB:

NGVB: Nieuw Generatie Voetbal Bond, werd op 10 augustus 1924 opgericht en werd eertijds Katholieke Voetbal Bond genoemd, maar onderging op 1 januari 1930 een naamsverandering en werd Nederlandsch Guyana Voetbal Bond genoemd (zie GAB 1930 no. 58).

De doelstellingen van de NGVB waren:

- De voetbalsport in Suriname te spelen onder de verschillende wedstrijdsystemen, te propageren, te veredelen en het opzicht daarover uit te oefenen in hoogste instantie.
- Inter-koloniale en inter-nationale overeenkomsten inzake de voetbalsport aan te gaan.
- Zowel de technische als geestelijke belangen der aangesloten leden te behartigen.

Aangetekend dient te worden dat vóór de Katholieke Voetbal Bond al een katholieke organisatie in Suriname was geweest die hier voetbalwedstrijden organiseerde. Deze organisatie was de Katholieke Sport Centrale, die op 25 juni 1919 werd opgericht en op het terrein achter de St. Petrus en Paulus Kathedraal aan de Gravenstraat wedstrijden organiseerde. Rond 1921 moet deze bond opgehouden hebben te bestaan.

Het was vooral de NGVB die in de beginjaren Suriname officieel vertegenwoordigde tijdens internationale wedstrijden, waaraan ook Demerara (Guyana) en Trinidad deelnamen. De Katholieke Voetbal Bond (nu NGVB) organiseerde in mei 1925 een trip naar Guyana.

Een selektie van deze bond nam aan enkele wedstrijden te Guyana deel. Vermeld kan worden dat de Katholieke Voetbal Bond de eer toekomt dat zij de eerste sportploeg naar het buitenland zond (zie voetbal). Deze bond bereikte haar hoogtepunt in de dertiger jaren, toen spelers als Hans Nahar, John Wessels, Holband, Michel Kersout, Imro Schoonhoven, de Vieira's, de Chehin's en anderen de toon aangaven in de voetballerij.

De NGVB, die in volksmond meer bekend stond als Patro, heeft verenigingen voortgebracht als Mind Your Own Business (MYOB), Olympia, Boys, Xerxes, Hallo en SDO.

Wat internationale wedstrijden betreft, kwam de NGVB in de dertiger jaren uit tegen Brits-Guyana om de Walcot Cup.
Het verloop van de wedstrijden in maart 1932 was als volgt:

02-03-32	NGVB-Brits Guyana	3-3
		(Hans Nahar, Michel Kersout 2x)
05-03-32	NGVB-Brits Guyana	2-1
		(Hans Nahar, Kersout)
07-03-32	NGVB-Brits Guyana	1-3
		(Schoonhoven)

Daar NGVB in 1931 de Walcot beker won, prolongeerde zij in 1932 deze trofee wederom. Uit het vorenstaande kan dus worden opgemaakt dat men drie hoofdwedstrijden speelde, waarvan het doelsaldo niet mee gerekend werd.
In mei 1936 maakte NGVB een bezoek aan Brits-Guyana en de resultaten die zij aldaar boekten geven een beeld van de kracht van deze voetbalbond in die dagen:

04-05-36	NGVB-Guyana Footbal Club	0-1
06-05-36	NGVB-Brits Guyana Footbal Association	1-1
08-05-36	NGVB-Artillerie	3-2
11-05-36	NGVB-Victoria	1-1
13-05-36	NGVB-Berbice	2-1

15-05-36	NGVB-Brits Guyana Footbal Association	2-1

De spelers die deze trip meemaakten waren: A. Drielingen, A. Vieira, Ch. van Aals, M. Holtuin, J. Haakmat, Riboet, J. Tjon Poen Tjoen, M. Kersout, A. Rayman, L. Kluivert, F. Veldhuizen, C. Corte, R. King, F. Gomes, H. Pinas, E. van West, J. Tjon A Tjauw, G. Schoonhoven (capt.) en J. Amo.

Behalve het deelnemen aan internationale wedstrijden organiseerde NGVB jaarlijks een competitie om het landskampioenschap. Zo werd Olympia in 1928 kampioen, terwijl Hallo in 1929 de titel veroverde. Het verloop van de competitie 1936 was als volgt:

	gewonnen	**gelijk**	**verloren**	**doelpunten**	
				voor	**tegen**
Boys	10	2	1	33	11
Mariënburg	8	1	4	21	12
Olympia	7	2	4	20	18
Myob	5	2	6	21	27
Hallo	5	1	7	21	27
Surinam	4	2	7	9	15
Fearless	2	3	8	13	23

Andere toernooien die bij de NGVB werden georganiseerd waren: het toernooi om de Neptune beker, het Olympia toernooi en de Anna Margaretha competitie. Laatstgenoemde competitie werd in 1936 voor de eerste maal georganiseerd en Boys werd hiervan de eerste winnaar. In 1937 veroverde Mariënburg deze trofee.

Zowel in 1936 als 1937 won NGVB de Walcot Cup. Het NGVB-team van 1937 was als volgt:

keeper:	Drielinger (Olympia)
achter:	Pinas (Surinam), Vieira (Mariënburg)
midden:	Holtuin (Olympia), Moe (Olympia), Tjon Poen Tjoe (Mariënburg)
voor:	Henricus (Mariënburg), Kersout (Mariënburg), Schoonhoven (Myob), Nahar (Mariënburg), Veldhuizen.

De reserves waren: W. Amo, Suydon, F. Purperhart, Profijt, Cameron, Kersout en Goudmijn. De trainers waren de heren J. Wessels en J. Chehin.

De NGVB won de Walcot Cup in 1937 als volgt:

31-08-37	NGVB-Brits Guyana	1-0
01-09-37	NGVB-Brits Guyana	2-0
02-09-37	NGVB-Brits Guyana	2-1
		(Hans Nahar 2x)

Na de oprichting van de SVB, welke zich aansloot bij de FIFA in mei 1929 nam de ontstane rivaliteit tussen beide bonden toe en werd de strijd in het nadeel van de NGVB beslecht, daar de SVB internationaal erkend was als enige voetbalbond van Suriname (zie Voetbal).

Door deze erkenning van de SVB ging het bergafwaarts met de NGVB. In 1954 werd een fusie aangegaan met de SVB en vanaf toen werd de NGVB gebruik om jeugdwedstrijden en ontmoetingen tussen clubs en distrikten te organiseren.

In deze periode moet deze organisatie wederom een naamsverandering zijn ondergaan, want NGVB stond vanaf toen voor Nieuwe Generatie Voetbal Bond.

Gaandeweg raakte NGVB in verval en aan het eind van de vijftiger jaren was weinig te zien van de glorieperiode. In 1961 sloot Martin Dongen zich aan bij de NGVB (zie Martin Dongen).

Van deze bond kreeg hij de totale leiding van de jeugdafdeling. Het terrein was verwaarloosd en de heer Dongen moest veel werk verzetten om het geheel weer bespeelbaar te maken. Op zondag 4 juni 1961 werden de eerste wedstrijden georganiseerd en NGVB was wederom een feit in Suriname.

Niekoop, Gerrit;

Niekoop, Gerrit; heeft een belangrijke rol gespeeld voor de turnsport in Suriname. Hij is 3 generaties lang instrukteur geweest van UNI, die aan het jongelingen Patronaat aan de Wulfinghstraat gekoppeld was. Opmerkelijk van Gerrit was dat hij slechts één been had. Op erg jonge leeftijd was zijn linkerbeen geamputeerd en hij ging verder door het leven met een houtenbeen. Ondanks deze handicap wist hij zich te ontwikkelen tot één van onze beste turners. Gerrit Niekoop stierf in 1974 op 82-jarige leeftijd.

Nijman, Rudie, Walther

Nijman, Rudie, Walther (geb. 02-06-34) heeft voor verscheidene basketbalclubs gespeeld. Zo was hij in de kleuren van Spes Patriae, Indepediënte, Trainers van Moengo en De Arend te zien. Rudie heeft Suriname wel 50 keer vertegenwoordigd.

Zijn beste jaren waren 1956-1958, toen hij voor Spes Patriae en Indepediënte speelde.

Een hoogtepunt in zijn carrière was het toernooi dat Indepediënte o.l.v. de heren Bruma en Kamperveen in het Caribisch Gebied maakte. In 1964 werd hij trainer van De Arend en later van de Surinaamse Basketbal Bond, om op 7 april 1972 de funktie van bondstrainer op te zeggen.

In 1984 leidde hij de basketbalvereniging SNL naar het landskampioenschap en zowel in 1983 en 1984 zorgde hij ervoor dat SNL tijdens de Cism-wereldbasketbalkampioenschappen de zesde plaats veroverde.

O

Oema Soso:

Oema Soso: Op 18 januari 1977 werd de eerste damesvoetbalvereniging in Suriname opgericht. Initiatiefnemers waren Sandra Veldhuizen en Jeane Lo Sam Sjoe, beide leerlingen van de Hendrikschool. Het begon aan het eind van 1976 toen de gedachte van een voetbalclub voor vrouwen bij de meisjes begon te groeien. Ze vroegen hun mede-leerlingen hun gedachte hierover te laten gaan en al gauw stemden 84 meisjes in, allemaal van de Hendrikschool. Zo werd Oema Soso geboren. Het eerste bestuur bestond uit de volgende personen: Jeane Lo Sam Sjoe (voorzitter), Sandra Veldhuizen, Muriël Linger, Joyce Riedewald en Heliante Redan (leden). Beschermheer was Hein Leeuwin, adviseur mevr. Dilrosun-Alwart en Wiene Schal werd trainer van deze damesvoetbalvereniging (zie Edwin Schal).

Oema Soso maakte haar eerste buitenlandse reis naar Frans-Guyana, daarna volgden Trinidad, Guadeloupe, Guyana, Haiti en Belem.

De club speelde de meest dominerende rol in Suriname, wat damesvoetbal betreft. Zo werden ze van 1981-1988 landskampioen van Suriname (zie damesvoetbal).

Oemrawsing, Ratan;

Oemrawsing, Ratan; begon op 20-jarige leeftijd (1947) in Den Haag met de cricketsport. Hij speelde toen voor Quik. Terug in Suriname richtte hij samen met enkele vrienden een cricketclub ‘Suriname’ op en later werd hij bestuurslid van de cricketbond. In de zeventiger jaren was hij zelf de centrale figuur waar omheen de cricketsport draaide.

Als cricketspeler was hij aanvoerder van de nationale selektie en in geheel West-Indië genoot hij bekendheid. Op de velden van West-Indië ontmoette hij spelers als Singh, Putcher, Salomon enz.

In zijn intermenselijke contact met anderen, zelfs met jongens van andere verenigingen die hulpbehoevend waren, heeft hij hulp verleend bij de aanschaf van cricketmateriaal. Ratan, die op 27 december 1927 geboren was, stierf op 24 december 1978 aan een hartaanval.

Oemrawsing, Soerdjoesingh

Oemrawsing, Soerdjoesingh (geb. 20-10-'42) was al van kleins af geinteresseerd in de worstelsport en thuis oefende hij vaak met zijn broertjes. Vader Oerawsing die zelf een goede worstelaar is geweest, fungeerde als trainer.

Op 18-jarige leeftijd werd hij lid van een vereniging en zijn eerste partij vocht hij in 1961 en wel tegen Adar. Hij verloor deze partij, maar dat zou in de volgende 30 partijen niet meer gebeuren.

In 1965 kreeg hij een grotere belangstelling voor deze tak van sport toen hij de Nederlandse kampioen Ab Rosbag zag winnen van Ambikapersad. Laatstgenoemde behoorde niet alleen tot één van de beste worstelaars van Suriname, maar hij was ook Soerdjoesingh's idool. Vanaf toen beoefende hij serieuzer deze tak van sport. In

1967 kwam de Nederlandse worstelaar Ed Alflen naar Suriname en Oemrawsing meldde zich aan bij hem, later werd hij zelfs Eds assistent en plaatsvervanger. In 1971 had Oemrawsing al 31 partijen gevochten, slechts één verloren tegen Adar en 3 in een draw beslecht. De partijen die in remise eindigden waren tegen Theo Wannes (3x Nederlands kampioen), Ashok Kumar van Domburg en Eric de Clerq. Aangetekend kan worden dat in het gevecht tegen Ashok, Soerdjoesingh slechts 78 kg woog, terwijl Ashok 112 kg zwaar was. Een ander gevecht van Oemrawsing, waarbij het gewichtsverschil boekdelen sprak, was tegen de 33 kg zwaarder wegende Levant (118 kg)en dit gevecht vond op 7 mei 1972 plaats. Soerdjoesingh versloeg Levant binnen drie en een halve minuut.

Olmberg, Remie Jacques

Olmberg, Remie Jacques (geb. 28-8-'50) maakte op 8-jarige leeftijd in de Fredericistraat kennis met de voetbalsport. Zijn makkers uit die tijd waren Jules Coblijn (Robinhood) en Saften (Voorwaarts).

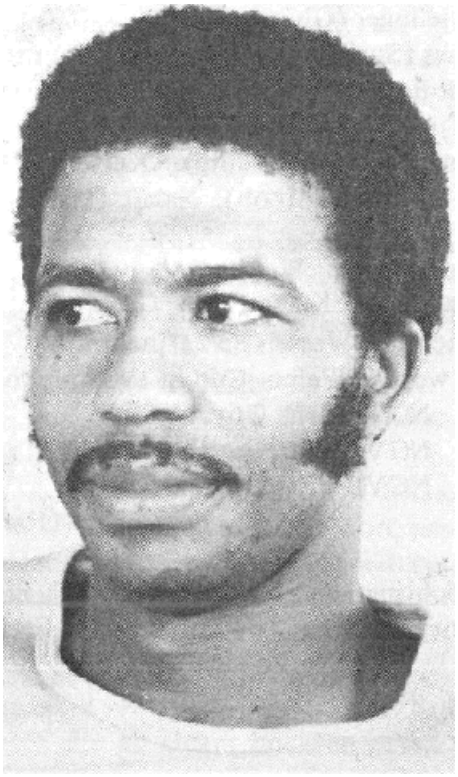

Remie Olmberg (foto De Ware Tijd)

Van die ‘piki-piki-plays’ ging Remie over tot voetballen in georganiseerd verband in het George Streepy Stadion. Samen met schoolkameraad Blank speelde hij voor de

Robinhood-junioren, maar daarvoor vertegenwoordigde hij de Froweinschool tijdens de mulo-competitie. Remie was toen 14 jaar oud.

Vanwege zijn prestaties werd hij opgenomen in de jeugdselektie, die in 1966 aan de Koninkrijksspelen deelnam (zie Koninkrijksspelen). De Nederlandse Bondscoach; George Kessler had toen lof over het spel van Remie. In 1969 promoveerde hij naar de hoofdafdeling van Robinhood en in zijn actieve periode speelde hij samen met Theo Blaaker, Ewout Leefland en Wilfred Garden. In 1970 werd hij opgenomen in de centrale training.

Zowel in 1970 als in 1977 werd hij uitgeroepen tot voetballer van het jaar. Met Robinhood behaalde hij menigmaal het landskampioenschap (zie voetbal). Remie Olmberg is jarenlang aanvoerder van Robinhood geweest. Tijdens het tournooi in Mexico in 1978 stond hij als no. 2 met 8 doelpunten op de topscoorderslijst. Hij is ook uitgekomen voor het Caraibisch team in de wedstrijd op Trinidad tegen New York Cosmos, in welke wedstrijd Arnold Zebeda (Miller) en Edmund Leiles ook meegespeeld hebben. Dit gebeurde in augustus 1977, Cosmos won toen met 4-1.

Olympische Spelen;

Olympische Spelen; vierjaarlijks terugkerende wereld sporttournooi. De oorsprong van de Olympische Spelen gaat terug tot het Griekenland uit de oudheid. De tijd van de oude Griekse goden en helden. Over het ontstaan van deze spelen bestaan er verscheidene legenden.

- De ene zegt dat oppergod Zeus sportwedstrijden in Olympia instelde, nadat hij zijn vader Kromos verslagen had bij hun strijd om de heerschappij over de wereld.
- Een andere legende verhaalt dat de held Heracles, afkomstig uit Kreta, werkte als oppas van de jonge Zeus. Heracles organiseerde hardloopwedstrijden tussen Zeus en diens vier broers. Uit deze wedstrijden moeten de Olympische Spelen zijn voortgekomen.
- De derde legende geeft aan dat Heracles koning Augeas versloeg tijdens een oorlog en als dank stelde hij deze spelen in.
- Tenslotte meent de vierde legende dat Heracles, de zoon van Zeus, de vuile stallen van koning Augeas van Els opruimde en toen hij klaar was, wilde Augeas hem niet betalen. Heracles doodde Augeas en om de overwinning te vieren organiseerde hij met zijn vier broers een snelloop, waarbij een afstand van 600 maal de lengte van zijn voet moest worden afgelegd.

Een meer menselijke en aannemelijke verklaring over het ontstaan van de Olympische Spelen kunnen we zoeken in de wijdingsdiensten welke de vorsten en oorlogshelden van de verschillende Griekse staten hielden om hun gesneuvelde of gestorven strijdmakkers te herdenken. Zo ontstonden in alle Griekse staten de spelen als sportieve evenementen met een godsdienstige inslag. Vanal deze spelen waren die ter ere van de koningszoon Pelops in Olympia de belangrijkste in heel Griekenland. Deze wedstrijden werden al rond 1500 vóór Christus georganiseerd.

Let wel, deze spelen waren nog geen Olympische Spelen, daar ze nog in verschillende staten werden gehouden. De eerste aantekeningen waarvan we zeker kunnen zijn, namelijk op grond van de namenlijst van winnaars, stammen uit 776 vóór Christus. De sportwedstrijden van dat jaar werden door koning Iphitos uit Ellis georganiseerd in het heilig woud Olympia. Het sportieve gedeelte van het feest te Olympia moet oorspronkelijk maar uit één wedstrijd bestaan hebben, namelijk uit één ronde hardlopen in het stadion over een afstand van 192,27m. Vermeldenswaard is dat de atleten naakt aan de start moesten verschijnen. Dit is dan ook de reden waarom vrouwen op straffe des doods niet in het stadion mochten. Merkwaardig is ook dat de arbiters van deze spelen niet gewapend waren met fluitjes en vlaggetjes en ook niet met gele en rode kaarten, maar met stevige stokken. Wie bijvoorbeeld bij een wedloop te vroeg startte kreeg met die stok een aantal klappen.

Volgens de geschiedkundigen waren de succesvolle deelnemers uit de oudheid Leondis uit Rhodos (12 maal winnaar), Asrijdeos uit Kroton (8 maal winnaard) en Milon uit Kroton (6 maal winnaar). Vermeldenswaard is dat deze Milon met zijn 17 jaar de allerjongste winnaar van de felbegeerde olijftak moet zijn geweest.

Milon wordt beschouwd als de pionier in gewichtstraining. Deze Olympisch kampioen bediende zich van een simpel, maar effectief oefenprogramma. Volgens de legende nam Milon een kalf op de schouders en droeg het overal met zich mee. Naarmate het kalf groeide en zwaarder werd, werd Milon sterker. Later droeg hij de os over de volle lengte van het stadion te Olympia, een afstand van zo'n 200m.

Vanaf één maand vóór het begin van de Olympische Spelen tot iets na de afloop heerste er een wapenstilstand tussen de zo vechtlustige Griekse staten om de deelnemers in staat te stellen hun reis naar Olympia te ondernemen en ook weer veilig naar huis te kunnen terugkeren. Anders was dit echter in 1916, 1940 en 1944 toen door de wereldoorlogen de Moderne Olympische Spelen niet konden worden georganiseerd.

Nadat de Olympische Spelen in de vlakte van Olympia ruim 1200 jaar regelmatig om de vier jaar werden gehouden, werden ze in het jaar 393 afgeschaft door de Romeinse keizer Theodosus, omdat hij de Olympische Spelen als heidens beschouwde.

Halverwege de vorige eeuw gingen vooral in Europa stemmen op om de oude Spelen te doen herleven. Een rijke Griek; Evangel Zappas, zag er wel wat in, founeerde een hoop geld en in 1859 werden in Athene de eerste ‘Pan Helleense spelen’ georganiseerd, maar dan alleen voor Grieken.

Op 25 november 1882 uitte baron Pierre de Coubertin, die in opdracht van de Franse regering belast was met een onderzoek naar de lichamelijke opvoeding, zijn bezorgdheid over de ontwikkelingskansen van de jeugd en hij legde er toen al de nadruk op dat de ontwikkeling van de sport een belangrijke bijdrage zou kunnen betekenen voor de vorming van de jongeren. Hij bepleitte de stimulering van de sport op school en in Frankrijk en uitte denkbeelden over het doen herleven van de oude

Spelen. Nadat hij vele buitenlandse reizen ondernam en waardering oogstte voor zijn gedachte en op 23 juni 1894 (Olympic Day) zijn voorstel internationaal aangenomen werd, vonden de eerste moderne Olympische Spelen in 1896 te Athene plaats. De Olympische gedachte was weer werkelijkheid geworden (zie Atletiekwereld 34e jaargang 1968).

Olympische Spelen (in ons land):

Olympische Spelen (in ons land): Aan het eind van de vijftiger jaren groeide in Suriname de drang om aan de Olympische Spelen deel te nemen. In 1959 werd het Surinaams Olympische Comité (SOC) opgericht met als eerste voorzitter Sam Salomons (zie SOC).

De eerste bonden die zich bij deze organisatie aansloten waren de Surinaamse Atletiek Bond, de Surinaamse Voetbal Bond en de Surinaamse Basketbal Bond.

Het SOC werd lid van het IOC en vanaf toen was het mogelijk dat Suriname aan de Olympische Spelen kon deelnemen.

In de maand april 1960 nam een SVB-ploeg deel aan het kwalificatie tournooi voor de Olympische Spelen te Lima. Behalve Suriname namen ook deel Argentinië, Brazilië, Mexico en gastland Peru.

Er werd in een halve competitie gespeeld, waarbij elk land tegen de anderen uitkwam. Suriname werd vertegenwoordigd door de volgende personen: John Hekbert (keeper), Ronald Breinburg, August Wooter (achter), Leo Schipper, Humbert Boerleider, Armand Sahadewsing (midden), Leo Marcet, August Fo A Man, Niekoop, Jules Lagadeau, Mijnals (voor).

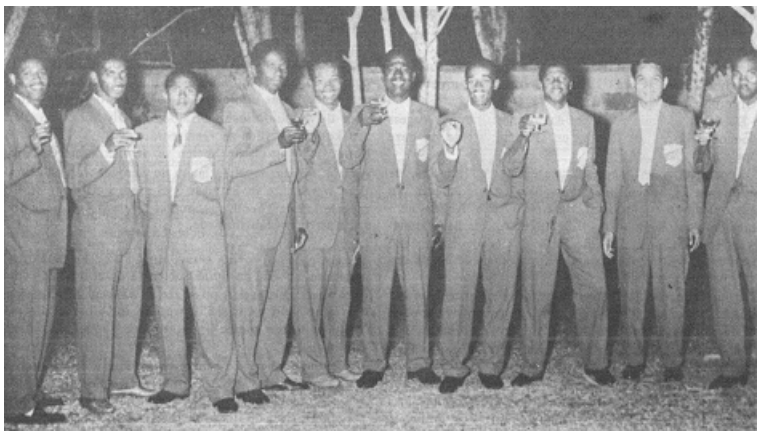

Peru 1960
(v.l.n.r.): Leo Schipper, *Eugene Testing*, *Chyrill*, *John Heckbert*, *Ronald Breinburg*, *Harry Blijd*, *Gerrit Niekoop*, *Jules Lagadeau*, *Adolf Poerwo. (foto H. Neijhorst)*

Het verloop van dit tournooi was als volgt:

16-4-'60	Suriname - Argentinië	2-6
19-4-'60	Suriname - Peru	1-3
25-4-'60	Suriname - Mexico	0-4
27-4-'60	Suriname - Brazilië	1-4

Suriname was zodoende uitgeschakeld voor deelname aan de Olympische Spelen voor wat het onderdeel voetbal betreft.
In de maand augustus 1960 vertrok een basketbalploeg naar Bologna (Italië) voor deelname aan het Olympische kwalificatie-tournooi. De Surinaamse basketballers waren: Rudi van Eyck, Ramon Krieger, Eddy Zaal, H.W. de Sanders, Otmar Sibilo, Wim Petrici, Carol Nelson, Rudi Nijman, H.L.F. Sibilo, H.G. Pan A Tjok en Hesdy van Wilgen. Trainer/coach was Ludwig de Sanders. Suriname speelde als volgt:

12-8-'60	Suriname - Soedan	61-51
14-8-'60	Suriname - Tsjecho Slowakije	42-121
15-8-'60	Suriname - Spanje	54-77
17-8-'60	Suriname - Nationalistisch China	82-95

De einduitslag was als volgt in B poule:

	gewonnen	**verloren**	**punten**
Tsjecho Slowakije	4	0	8
Spanje	3	1	6
China	2	2	4
Suriname	1	3	2
Soedan	0	4	0

Suriname was uitgeschakeld voor deelname aan de Olympische Spelen, daar de eerste drie landen zich selecteer-

den. Aangetekend dient te worden dat Suriname op 14 augustus 1960 voor de tweede maal met een century score verloor (zie Basketbal).

Na de kwalificatie-wedstrijden werd nog een troosttournooi georganiseerd. Op 21 augustus 1960 kwam Suriname uit tegen Zwitserland en verloor met 60-71. In het algemeen klassement bezette Suriname de 16de plaats. Wim Esajas werd de eerste en enige Surinamer die Suriname tijdens de 17de Olympische Spelen mocht vertegenwoordigen. Hij was vergezeld van de heer Fred Glans, die als chef de mission fungeerde.

Wim Esajas studeerde en trainde in Nederland en vanwege zijn goede prestaties op de 800m werd hij geselekteerd om Suriname op dit atletiekonderdeel te vertegenwoordigen. Het drama dat toen afspeelde waarbij Wim Esajas niet bij de start van de 800m serie aanwezig was, heeft deze atleet jarenlang veel leed bezorgd. Hoewel officieel doorgegeven is dat Wim Esajas nog lag te slapen toen hij zijn serie moest lopen, is er nog een tweede verhaal over deze gebeurtenis.

In ‘Atletiekwereld’ 34e jaargang no.17 van 5 september 1968 blz. 16 onder de titel ‘Ploegleider en niet Esajas versliep zich’ staat het volgende: Al is het een late reactie, toch wil ik nog even schrijven op het omlijnde stukje ‘Siegfried Willem versliep zich’, onderdeel van de 17e Olympische Spelen in Rome’, op pag. 7 in de AW no.14 van 19 juli 1968.

Het betreft de oorzaak van het niet starten van Wim Esajas van Suriname, waarbij nog door mij wordt vastgesteld dat Wim niet sliep tijdens de series van de 800m race. De gewijzigde starttijden werden door de organisatie van de Olympische Spelen schriftelijk medegedeeld aan de ploegleiders. De heer Moerman wist er tijdig van en deelde aan Wim mede dat de starttijden waren veranderd, doch geen verdere details, die zou hij aan zijn Surinaamse ploegleider moeten vragen. Dat was de dag vóór de start.

Wim kon die dag de Surinaamse ploegleider niet te pakken krijgen, terwijl deze de volgende dag zo lang sliep (en niet Wim, die reeds vroeg vele malen bij hem aanklopte) dat toen hij wakker was en de Olympische post inzag, het voor Wim Esajas te laat was nog op tijd aan de start te verschijnen.

Er is dus geen sprake van dat Wim Esajas iemands routine aan zijn laars lapte. Hij kreeg de noodzakelijke inlichtingen niet op tijd. Het is wel een hele ontgoocheling voor hem geweest, waarbij dan nog komt de volkomen misplaatste en op sensatie beluste, de gekwetste mens niet ontziende, publiciteit.

T'W.Reijenga, Wageningen.

Opmerking: Het zou onrechtvaardig tegenover ons zelf zijn als we vandaag aan de dag degene die toen een fout begaan heeft vervolgen. We moeten wel lering hieruit trekken zodat zo iets zich nooit meer voordoet.

In de maand maart 1964 nam een SVB ploeg deel aan het kwalificatie tournooi voor de Olympische Spelen te Mexico. Behalve Suriname en gastland Mexico namen aan dit tournooi ook deel de Verenigde Staten en Panama. Het verloop van dit tournooi was:

Rome 1960
Links Wim Esajas, midden Jesse Owens; viervoudig Olympisch kampioen 1936. (foto W. Esajas)

18-3-'64	Suriname - VS	1-0
22-3-'64	Suriname - Panama	6-1
24-3-'64	Suriname - Mexico	1-6

Mexico versloeg bovendien nog Panama en de VS en plaatste zich zodoende voor de Olympische Spelen. Aangetekend kan worden dat Freddy Goedhart de eer te beurt viel om een wedstrijd te Mexico te leiden als scheidsrechter. Hij leidde de finale Mexico - Panama (zie Freddy Goedhart).

Op 11 juni 1967 versloeg de Surinaamse voetbalselektie die van Trinidad met 5-2 in het kader van de voorronde van de Olympische Spelen 1968. Trinidad werd uitgeschakeld voor verdere deelname. Op 19 juni 1967 zond de Trinidad Football Association echter een protestbrief naar de FIFA tegen het spelen van Siegfried Haltman en Armand Mosanto, daar deze organisatie de mening was toegedaan dat Haltman in Brazilië en Mosanto in Nederland als profvoetballers hadden gespeeld. De FIFA deed hierin een onderzoek en zowel de Braziliaanse als de Nederlandse bond antwoordden in hun schrijven dat vorengenoemde spelers bij hun niet als profvoetballers geregistreerd stonden. De FIFA was echter de mening toegedaan dat Siegfried Haltman wel als prof-voet-

baller enkele wedstrijden voor de Braziliaanse vereniging America had gespeeld en op grond daarvan diskwalificeerde zij Suriname voor verdere deelname aan de voorronde-wedstrijden van de Olympische Spelen.

Wat precies gebeurde is, dat Siegfried Haltman op 2 juli 1966 naar Brazilië vertrok om voor de voetbalvereniging America te gaan spelen. In augustus 1966 vroeg de Braziliaanse Bond aan de SVB om deze Surinaamse speler over te schrijven, maar toen de SVB vroeg naar de transfer-gelden ($ 8000) die hierbij gepaard gaan, liet de Braziliaanse bond afweten en Haltman werd niet meer geregistreerd. Haltman werd terug naar Suriname gezonden om zijn transfer zelf te regelen, maar hij bleef in Suriname.

In 1968 werd Eduard Monsels aangewezen Suriname in Mexico tijdens de Spelen van 1968 te vertegenwoordigen. Eduard studeerde toen in Nederland en hij werd de eerste Surinamer die daadwerkelijk aan de Olympische Spelen deelnam. Eduard kwam uit op de 100m (zie Eduard Monsels).

Op 13 oktober 1968 liep hij zowel de 8ste serie als de kwartfinale in 10.41 sec. Hij vestigde weliswaar een Surinaamse record, maar kon zich niet kwalificeren voor de halve finale.

In 1972 tijdens de Olympische Spelen te München probeerde Suriname het nog eens in de personen van Samuel Monsels (atleet) en Iwan Blijd (judoka).

Sammy liep de 100m (de 6de serie) in 10.61 sec. (31 augustus 1972) en de 5de kwartfinale in 10.64 sec. Tijdens de kwartfinale werd hij 7de en was daardoor voor verdere deelname uitgeschakeld (zie Samuel Monsels). Op 3 september 1972 werden de series voor de 200m georganiseerd. Sammy liep in de 4de serie 21.26 sec. en selecteerde zich voor de kwartfinale, die later de dag werd gelopen. Tijdens de kwart-finale maakte hij echter een val en moest hij op een brancard worden weggevoerd. De judoka Iwan Blijd kwam uit in de middengewichtsklasse, maar hij werd echter bij zijn eerste partij uitgeschakeld.

In 1975 nam de SVB weer deel aan de voorronde van de Olympische Spelen 1976. Het verloop van de gespeelde wedstrijden was als volgt:

10-08-75	Suriname-Trinidad	2-0
		(Schal, Miller)
24-08-75	Suriname-Trinidad	1-1
		(Schal)
07-12-75	Suriname-Cuba	0-1
21-12-75	Suriname-Cuba	1-6
		(H. Playfair)

Suriname werd wat voetbal betreft uitgeschakeld voor verdere deelname.

In 1976 vertegenwoordigden Ricardo Elmont (judoka) en de atleten Sammy Monsels en Roy Bottse Suriname tijdens de Olympische Spelen te Montreal.

Roy Bottse liep de 800m in 1 min. 49.85 sec. (derde serie) werd zevende en was uitgeschakeld voor verdere deelname (zie Roy Bottse).

Sammy Monsels won de 9de serie met 10.58 sec. maar werd in de tweede kwartfinale zesde (10.61 sec.) en was voor verdere deelname op de 100m uitgeschakeld.

De vijfde serie van de 200m liep Sammy in 21.60 sec. selecteerde zich voor de derde kwartfinale en werd daarop vijfde met 21.29 sec. Hij was zodoende uitgeschakeld voor verdere deelname op de 200m. Ricardo Elmont vertegenwoordigde Suriname in de middengewichtsklasse en werd al bij zijn eerste partij uitgeschakeld door Valeriy Dvoinikov uit de Sovjet Unie, die later semi-Olympisch kampioen werd (zie Ricardo Elmont).

In 1979 moest Suriname in verband met de Olympische Spelen 1980 een aantal voorronde-wedstrijden spelen. Het verloop van deze wedstrijden was:

06-05-79	Suriname-Aruba	2-1
		(Stewart, Mc Lean)
20-05-79	Suriname-Aruba	5-1
		(Smith, Righter, Stewart, George, Gorden)
	Suriname-Trinidad	2-0
		(George, Righters)
	Suriname-Trinidad	0-2
26-08-79	Suriname-Trinidad	3-1
		(Righters 2x, Entingh)
07-12-79	Suriname-Haiti	0-2
14-12-79	Suriname-Haiti	2-0
		(Rustenberg, Nelom)
	Suriname-Haiti	3-1
	Suriname-Costa Rica	2-3
	Suriname-VS	1-2
30-03-79	Suriname-Costa Rica	2-3
		(Rustenberg, Entingh)
02-04-80	Suriname-VS	4-2
		(George, Lieveld, Stewart, Nelom)

Daar Suriname voor de wedstrijd tegen Costa Rica op 30 maart 1980 nog een kleine kans maakte om Moskou te halen, bewoog de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname hemel en aarde om het Surinaamse publiek naar het stadion te krijgen om onze voetballers aan te vuren. Men geloofde namelijk in de kracht van de ‘12de

man’. De VSJS gebruikte de leuze ‘Wij gaan naar Moskou nu’. De activiteiten die men ontplooide hadden het gende tot gevolg. Elke stadionbezoeker kreeg een vlaggetje en de stoottroepen kregen shirts en petjes met de leuze erop. De verscheidene radio-stations gaven gratis zendtijd. Ondanks alle inzet mocht het echter niet baten. Suriname verloor met 2-3. Toch moet toegegeven worden dat niet alles tevergeefs was geweest, daar voor het eerst in de sportgeschiedenis van Suriname zoveel mensen met vlaggen gezwaaid en uit volle borst het volkslied hadden gezongen (zie sportjournalistiek). Jammer is dat hierna binnen de Surinaamse voetbalkringen gespeculeerd werd op een uitspraak van de FIFA die erop neer moest komen dat bij terugtrekking van de VS, Suriname als invaller zou worden aangewezen om samen met Costa Rica naar het eindtoernooi in Moskou te gaan. De Verenigde Staten van Amerika trokken zich namelijk

terug, daar in 1979 de Sovjet Unie, Afghanistan was binnengevallen.

Het is jammer dat vele Surinamers bereid waren hun waardigheid op te geven om naar Moskou te gaan.

Laten wij één ding goed onthouden, Surinamers behoren trotse mensen te zijn. Wanneer wij niet in staat zijn middels goed strijd onszelf te kwalificeren voor één of ander eindronde, dan moeten wij mans genoeg zijn en weigeren via omwegen het eindtoernooi toch te bereiken. Gelukkig nam de SVB het besluit niet naar Moskou te gaan.

Olympisch ploeg 1984
Van boven naar beneden (en v.l.n.r.): Mevr. Moi Tuk Shung, *L. Lo A Njoe*, *Marcel Meyer*, *Shies Madhar*, *Siegfried Cruden*, *Tito Rodrigues*, *Wati Deets*, *Stanley Malone. (foto De Ware Tijd)*

Gerold Pawirodikromo was één der potentiële kandidaten voor Moskou, maar hij weigerde echter (zie Gerold Pawirodikromo).

De enige kandidaat die nog een kans maakte deel te nemen aan de Olympische Spelen 1980 was Dennis Malone. Samuel Monsels was weliswaar ook aangewezen, maar nadat bleek dat hij Nederlander was, werd hij afgevoerd.

Om naar Moskou te gaan werd de atleet Dennis Malone de eis gesteld dat hij eerst hier te lande een sprong van 7,55m bij het verspringen moest maken om zich te kwalificeren. Zowel op 17 mei als op 7 juni 1980 kreeg deze atleet de gelegenheid de sprong te wagen, echter zonder succes. Suriname nam in 1980 niet deel aan de Olympische Spelen (zie Dennis Malone).

Aangetekend dient te worden dat in die dagen er veel kritiek geleverd werd op die Spelen. Ook in Suriname was de vraag gerezen of we wel of niet naar Moskou zouden gaan. Desi Truideman en Eric Lee waren de mening toegedaan dat in de Sovjet Unie de mensenrechten vertrapt werden.

Nog gecompliceerder werd het probleem, daar de Surinaamse Atletiek Bond geen voorstander was van deelname, terwijl het Surinaams Olympisch Comité dat wel was. Begrijpelijk is dat er van alle kanten aan Dennis Malone werd getrokken, iet wat natuurlijk nooit het geval bij een atleet mag zijn, wil deze zich goed concentreren.

Door het niet halen van het limiet bedaarden de gemoederen in Suriname.

Het Surinaams Olympisch Comité liet wel duidelijk aan de organisatoren blijken dat Suriname niet geboycot had, maar dat zij geen sporters voor deze Spelen kon leveren.

Van 28 juli - 11 augustus 1984 werden de 23ste Olympische Spelen te Los Angelos georganiseerd. De sporters die Suriname toen vertegenwoordigden waren:

Zwemmen: Anthony Nesty en Hugo Goossen.

Atletiek: Siegfried Cruden en Tito Rodrigues

Judo: Shies Madhar

Op 30 juli (100m vlinderslag) en 31 juli (100m vrije slag) nam Anthony Nesty deel aan deze Spelen, maar werd vroegtijdig uitgeschakeld. De 100m vlinderslag zwom hij in 56.15 sec., werd derde in zijn serie en eindigde op de 21ste plaats (zie Anthony Nesty).

Hugo Goossen zwom op 3 augustus de 100m rugslag, maar werd uitgeschakeld voor verdere deelname (zie Hugo Goossen).

Siegfried Cruden liep op 3 augustus de 800m (1 min. 53.31 sec.) en op 4 augustus de 400m (50.7 sec.). Beide tijden waren persoonlijke records, maar waren niet voldoende voor verdere deelname. Tito Rodrigues liep op 9 augustus 1984 de 1500m in een nieuw Surinaams recordtijd (4 min. 02.87 sec.), maar hij werd slechts 7de in zijn serie.

den in de half lichtgewichtsklasse deel. Hij won wel zijn eerste gevecht, maar werd daarna uitgeschakeld.

Ook dat jaar was er veel kritiek in Suriname omtrent de deelname aan deze Spelen.

Vele sportliefhebbers waren namelijk de mening toegedaan dat de Surinaamse atleten geen goede prestaties

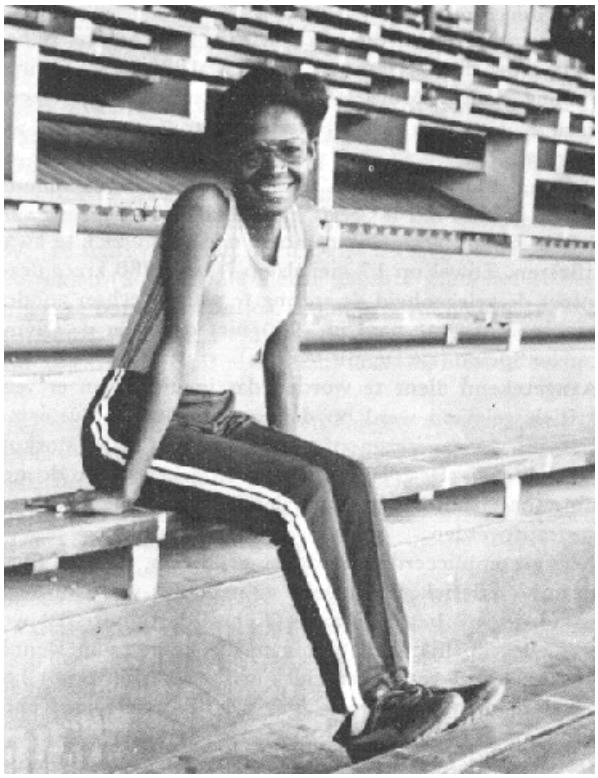

Letitia Vriesde

- *Meest op de voorgrond tredende atlete op de midden afstanden in de tachtiger jaren*.
- *Surinaamse recordhoudster op de 400m*, *800*, *1500m en 3000m*.
- *Vestigde tussen 1983 en 1989 vijfentwintig Sur. records*.
- *Vestigde alleen in 1988 dertien Sur. records (beide laatstgenoemde prestaties zijn absolute records binnen de Sur. atletieksport) zie Orlanda Lynch*, *zie John Veira*.

zouden leveren en daardoor de naam van Suriname door het slijk zouden halen. Zelfs het militair gezag (voornamelijk in de persoon van Commandant Desiré Bouterse) was deze mening toegedaan.

In juni 1984 moest zelfs een vergadering bijeen worden geroepen, waaraan alle sportbonden deelnamen, om te bepalen als Suriname wel of niet aan de Olympische Spelen zou deelnemen. Het Surinaams Olympisch Comité kreeg haar in en Suriname nam deel aan de Spelen. De mening van het SOC was: Het deelnemen is belangrijker dan het winnen. In de loop van de komende jaren zou binnen de Surinaamse sport deze opvatting aan kritiek blootstaan.

Een historisch gebeurtenis was het bezoek dat I.O.C. voorzitter, Juan Samaranch, in april 1984 aan Suriname bracht. Het was de eerste keer dat Suriname bezocht werd door een I.O.C.-voorzitter.

Van 17 september tot en met 2 oktober 1988 werden de 24ste Olympische Spelen te Seoul (Zuid-Korea) georganiseerd. Ook nu werd er fel kritiek geleverd in Suriname. Voornamelijk de sportjournalisten waren van mening dat op Anthony Nesty en Letitia

Vriesde na alle overige kandidaten niet geschikt waren voor deelname aan de Olympische Spelen.

In de kranten werd de mening van het S.O.C. meer dan ooit aangevochten, maar het kon echter niet baten: Suriname nam deel aan deze Spelen en degene die Suriname vertegenwoordigden waren:

Anthony Nesty (zwemmen): 100m en 200m vlinderslag.
Shies Madhar (judo): half lichtgewicht.
Realdo Jessurun (wielrennen)
Letitia Vriesde (atletiek): 800m en 1500m.
Ivette Bonapart (atletiek): 100m en 200m.

Letitia Vriesde liep in de series van de 800m een tijd van 2 min. 01.83 sec. (24 september) en bereikte de halve finale. In de halve finale werd ze echter uitgeschakeld (2 min. 02.34 sec.).

De 1500m liep Letitia in 4 min. 19.58 sec. en werd uitgeschakeld. Realdo Jessurun, Shies Madhar en Ivette Bonapart bereikten de volgende ronde niet.

Anthony Nesty zal misschien de historie ingaan als de grootste Surinaamse sporter. Nadat hij als eerste Surinamer goud won tijdens de CACSO Spelen (1986) en de Panam Games (1987) werd hij ook de eerste Surinamer die goud won tijdens de Olympische Spelen.

Op dinsdag 20 september 1988 won Anthony de zesde serie van de 100m vlinderslag in 53.50 sec. (nieuw Surinaams record). Op woensdag 21 september 1988 werd Anthony Olympisch kampioen op de 100m vlinderslag door met 53.00 sec. een nieuw Olympisch record te vestigen. Anthony werd met deze prestatie de eerste zwarte zwemmer die goud veroverde. Hij leverde tevens de beste prestatie voor Zuid-Amerika. Uit dankbaarheid kreeg hij van Suriname verscheidene geschenken (zie Anthony Nesty).

Ommeren van, Henk:

Ommeren van, Henk: vanaf 1926 tot in de zestiger jaren was de heer van Ommeren permanent in officiële functies verbonden geweest aan de SVB, eerst bestuurslid en later als voorzitter.

Bij zijn detachering als medicus in Nickerie werd hij benoemd tot vertegenwoordiger van de SVB in dat distrikt. Gedurende zijn diensttijd in Nickerie heeft hij zich voor de sport in het algemeen en voor de voetbalsport in het distrikt ingespannen. In 1937 richtte hij aldaar V.V. Voorwaarts op en deze voetbalvereniging was van 1937 tot en met 1945 kampioen van Nickerie.

V.V. Voorwaarts heeft grote voetballers naar voren gebracht die zelfs doordrongen tot de nationale selektie. Spelers die door V.V. Voorwaarts zijn voortgebracht, zijn: Anton de Clerq, Piet de Clerq, Salons, W. Dikmoet, Kardijk, Paul Mac Donald, E. Klaverweide, R. Beck, Hazelbank, keeper Clark, Adamson, Richard en Johan de Clerq.

Om enkelen van deze voetballers de kans te geven zich verder in de voetbalsport te ontplooien, liet de heer van Ommeren ze overkomen naar Paramaribo.

Rond 1965 was Henk van Ommeren voorzitter van de medische commissie van de SVB. Op vrijdag 26 februari 1965 werd hij onderscheiden met de ‘Gouden Voetbal’.

Drs. Henk van Ommeren (foto H. van Ommeren)

Ommeren van, Woodrow

Ommeren van, Woodrow (geb. 25-05-53) tennisspeler die geboren is op Curaçao uit Surinaamse ouders. In 1969 was hij nauwelijks 16 jaar oud toen hij tenniskampioen heren-dubbel werd van de staat Rio Grande do Sul in ons buurland Brazilië, waar hij met zijn vader voor een jaar vertoefde. Van Ommeren speelde toen voor de club Sagipa en zijn trainer was Ernesto Petersen. In hetzelfde jaar werd hij kampioen van het Esbreantes toernooi, een toernooi voor vreemdelingen in Porte Alegro. In 1970 ging hij voor enkele maanden naar Caracas om te trainen onder de bekende trainer Arthur Savy. In dat jaar (augustus 1970) won hij goud samen met Anton de Koning in de heren-dubbel tijdens de Koninkrijksspelen.

In oktober 1970 werd hij heren-dubbel kampioen van Oase en kampioen heren-dubbel (samen met Anton) van Suriname. Dat jaar werd hij als nummer 3 geklassifiseerd en kreeg een beurs om in de VS te gaan studeren.

Tijdens zijn studie tenniste hij. In mei 1976 behaalde hij zijn bachelor of arts degree, maar besloot als prof-tennisser zijn brood te verdienen. Dit viel echter tegen, maar hij ontmoette wel veel internationale toptennissers en leerde veel van hen.

In 1976 nam hij deel aan het professional circuit. In 1979 werd hij 13de op de ranglijst van het toernooi van de Texas association.

In 1978 werd hij tijdens de heren-enkel- en heren-dubbel-wedstrijden

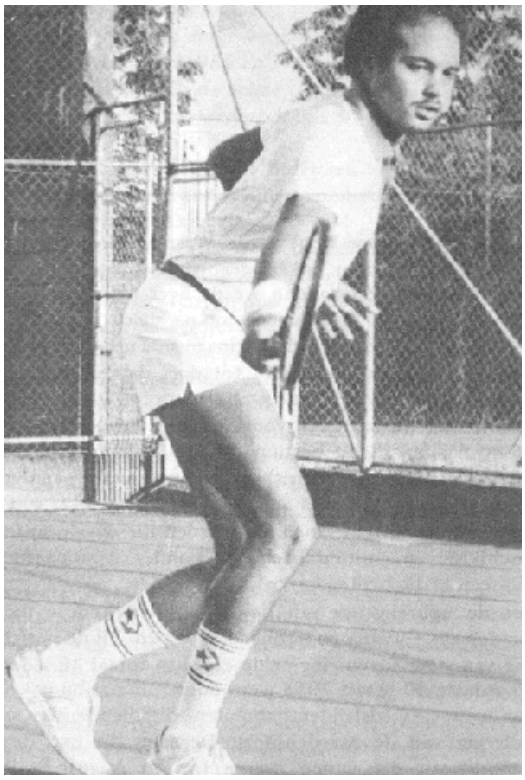

Woody van Ommeren (foto De Ware Tijd)

(samen met Anton) vierde.

In 1977 werd hij heren-enkel kampioen van het Fernandes internationale toernooi. In 1977, '81, '86 en 1987 werd hij Surinaams heren-enkel kampioen (zie tennis).

Overman, Harley

Overman, Harley (geb. 16-08-42); was lid van de damclub van Naks en in 1963 nam hij voor het eerst deel aan het clubkampioenschap van deze vereniging. Hij eindigde toen op de vierde plaats.

In 1972 werd hij kampioen van het toernooi, georganiseerd door het Ministerie van Opbouw. In 1973 werd hij clubkampioen van Naks en bezette de 5e plaats in het toernooi om het landskampioenschap. In 1974 werd hij semi-landskampioen.

Een hoogtepunt in de loopbaan van Overman was de remise tegen internationaal grootmeester Harm Wiersma, die in 1975 Suriname bezocht (zie dammen).

In 1975 nam hij deel aan het achtste Koninlijk Scholten Honing damtoernooi. Harley eindigde samen met Robillard (Haiti), Visser en Vloten (Nederland) op de eerste plaats in de hoofdgroep. Met deze prestatie werd Overman de eerste Surinamer, die tijdens zo'n toernooi van wereldklasse op de eerste plaats eindigde. In 1975 werd hij door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie Sportman van het jaar). In 1975 en 1976 werd hij landskampioen (zie dammen).

P

Paardensport:

Paardensport: Vóór de Tweede Wereldoorlog werd de paardensport al door enkele gegoede burgers van Suriname bedreven. Zo hadden we de heer Willem van het Hogerhuys die een prive-manege op na hield.

Rond maart 1958 werd de Surinaamse Turf Club opgericht en deze vereniging had tot doel dames en heren het sportrijden aan te leren en paardenrenwedstrijden te organiseren. Er werd een voorlopig bestuur gevormd en zitting hadden in dit bestuur: M.S. Abrahams (voorzitter), J.V. Gomes (secretaris) en R. Jungerman (penningmeester).

Deze vereniging telde toen al 10 leden die over paarden beschikten en enthousiastelingen konden deze paarden voor een matig bedrag huren.

Met de opbrengsten van de wedstrijden hoopte men paarden uit Guyana en Trinidad te kopen. Bij de oprichting van deze vereniging telde zij al in totaal 30 leden. Op zondag 30 maart 1958 werd door Paramaribo enkele demonstratie-wedstrijden gehouden, die dienden ter stimulering van de paardensport. Degenen die aan deze demonstratie deelnamen, waren Jim en August Stolk, Rotsburg en Abdoelhak.

Op dinsdag 15 april 1958 werd een vergadering van de Turfclub gehouden met als agendapunten aanvulling van het voorlopig bestuur en opstellen van plannen voor de toekomst. Op deze vergadering waren er vele nieuwe leden, waaronder ook dames, aanwezig. Hieruit kon worden opgemaakt dat de belangstelling voor deze sport groeide.

Het bestuur werd aangevuld met de volgende leden: mevr. Samson, W. Joseph en T.R. Petzoldt. Men wilde een propaganda-campagne uitvoeren en als eerste activiteit organiseerde men op zondag 20 april 1958 op het zgn. kermisplein aan de Zinniastraat een bijeenkomst voor de leden, waarbij de nieuwelingen in de paardensport de gelegenheid kregen kennis te maken met het paard.

Op 29 april 1958 werd in het C.C.S.-gebouw aan de Gravenstraat een bijeenkomst gehouden voor allen die zich hadden opgegeven als lid.

Op zondag 5 oktober 1958 werden voor de eerste maal paardenrenwedstrijden in Suriname georganiseerd. Deze wedstrijden vonden in het Suriname Stadion (nu Andre Kamperveen Stadion) plaats.

In de open wedstrijd waren er vier deelnemers. Jim Stolk werd op Robby eerste, terwijl zijn broer August tweede werd.

Tijdens de hoofdwedstrijd werd Robby Tjon A Jong kampioen 1958 op het paard Piemel. Jim Stolk werd op Robby tweede, terwijl Graanoogst als derde over de finish ging. Aangetekend kan worden dat op 1 september 1958 de voorwedstrijden van dit kampioenschap hadden plaatsgevonden.

In november 1958 kon, dankzij de medewerking van de heer Reinier Chin A Loi, de Surinaamse Turf Club intensief rijlessen geven op het terrein gelegen aan de Tourtonnelaan no. 21. Dit terrein was door de heer Chin A Loi omgezet in een prachtige manege. De lessen werden drie maal per week gegeven.

De heer Reinier Chin A Loi zou achttien jaar lang de belangrijkste dan wel één van de belangrijkste rollen in de paardensport van Suriname gaan spelen. Op 6 november 1958 richtte hij ‘Hakken Omhoog’ op.

Op zondag 16 november 1958 werd voor het eerst in Suriname een rijmanege (de prive-manege van de heer van het Hogerhuvs buiten beschouwing gelaten) aan de Tourtonnelaan geopend. Er werden enkele demonstraties weggegeven en de paarden die aan deze show deelnamen waren; Charlie (The Golden Boy), Kitty, Frits (Odinie) en Shadow.

Alhoewel de paarden niet volledig waren afgericht voor het manegerijden, probeerden de heren Chin A Loi en Cordaal één der moeilijkste nummers uit namelijk hoogspringen.

De heer Wim Bosverschuur nam de eerste rondrit door de manege (zie Wim Bosverschuur).

In de loop van de jaren vonden wel verscheidene paardenrenwedstrijden plaats en groeide de paardensport gestadig, maar ze bleef toch nog een geisoleerde tak van sport in Suriname.

Pamuda Timbol Tjokro Bwana;

Pamuda Timbol Tjokro Bwana; Pentjak Silat vereniging die op 16 juli 1950 door Bapah Soelijo Dipowidjojo werd opgericht. De betekenis van Pamuda Timbol is de overdracht van de kunst door de guru op de leerlingen en Tjokro Bwana is het wapen van Indonesië.

Bapah Soelijo werd geïnspireerd door het feit dat Pentjak Silat gedurende de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd, die in 1942 begon, veelvuldig werd toegepast door inwoners.

Op 10-jarige leeftijd (1927) werd Bapah Soelijo door zijn vader Pah Dipo ingewijd in de geheimen van pentjak silat en in 1950 werd hij geïnspireerd een school op te zetten.

Deze pentjak silat school is de eerste in Suriname en het was deze school die zorgde dat ook in Suriname deze tak van sport populair werd. In 1985 herdacht deze school haar 35 jarig bestaan en in 1987 stapte Bapah Soelijo Dipowidjojo (de geestesvader van pentjak silat in Suriname) uit de actieve sportbeoefening (zie pentjak silat).

Paramaribo:

Paramaribo: De naam Paramaribo heeft altijd een fascinerende rol in de sport van Suriname gespeeld. Veel verenigingen hebben in de loop van de tientallen jaren deze als officiële naam gekozen en aangetekend dient te worden dat de meeste van deze verenigingen ook een historische rol in de sport van Suriname hebben vertolkt.

De eerste vereniging die de naam Paramaribo koos, moet rond 1906 zijn opgericht en zij was een schietvereniging. Over deze vereniging is nu weinig bekend, wel staat vast dat ze op 26 en 27 mei 1906 winnaar werd van het toernooi dat door de schietvereniging Weerbaarheid werd georganiseerd (zie schietsport).

De tweede vereniging die de naam Paramaribo aannam, was een cricketvereniging, die rond 1909 werd opgericht. De eerste voorzitter van deze cricketclub was de heer William Bourne, één der grondleggers van de cricketsport in Suriname (zie William Bourne).

De meest opmerkelijke prestaties die deze vereniging leverden, vonden in de vijftiger jaren plaats. Zo behaalde Jacques Promes van Paramaribo op 12 juni 1950 de eerste persoonlijke century met 102 runs in de wedstrijd tegen Ranjitsing.

Op 31 augustus 1951 behaalde Paramaribo een record totaal van 201 voor 9 wiekets in de wedstrijd tegen Victoria, terwijl op 21 december 1953 Paramaribo een monsterzege behaalde op Ranjitsing door in 340 minuten 387 runs te halen. Jacques Bang A Foe behaalde een persoonlijke score van 110 runs.

Met deze prestatie behaalde Paramaribo de grootste overwinning in de Surinaamse crickethistorie, daar Ranjitsing slechts 47 runs behaalde (zie cricket).

Op 1 april 1915 werd de tennisvereniging Paramaribo opgericht. Deze vereniging heeft in de tennissport van Suriname de belangrijkste dan wel één der belangrijkste rol vertolkt.

In 1930 werd zij de winnaar van de eerste tenniscompetitie die hier te lande werd georganiseerd en van 1930 tot 1950 heeft zij meer dan 10 maal het clubkampioenschap veroverd (zie tennis).

Grote tennisspelers die door Paramaribo werden voortgebracht zijn: Gerard van der Schroeff en Wiesje de Freitas-Hirschfeld (zie Gerard van der Schroeff).

In de maand juli 1932 werd in Nederland de eerste Surinaamse voetbalvereniging opgericht en deze droeg de naam van Paramaribo.

Op 12 november 1936 werd de eerste automobilistenvereniging opgericht en deze droeg de naam van Paramaribo. Deze vereniging heeft baanbrekend werk verricht voor de autosport in Suriname.

Op 30 juni 1937 werd de schaakvereniging Paramaribo opgericht met als voorzitter Siegfried Beck. Deze schaakvereniging leed later een sluimerend bestaan, maar werd op 30 november 1946 wederom leven ingeblazen. De toenmalige voorzitter was de heer L. Kanteman.

Paramaribo heeft veel werk verricht ter bevordering van de schaaksport in Suriname. In de zestiger jaren was Paramaribo zelfs de enige vereniging, waar de

schaaksport werd bedreven. In 1954 en 1955 werd Paramaribo bekerwinnaar en in 1956 de eerste clubkampioen. In 1957 veroverde zij deze titel wederom (zie schaken).

Ook in de basketbalsport heeft een vereniging de naam van Paramaribo gehad en moet rond september 1942 zijn opgericht (zie basketbal).

Op 4 november 1954 werd de eerste golfclub in Suriname opgericht, ook deze vereniging heette Paramaribo. De eerste voorzitter van deze vereniging was Ir. H. Meyer en hij is ook de geestesvader van de golfsport in Suriname geweest. Paramaribo heeft een onmisbaar rol gespeeld in de Surinaamse golfsport (zie golf).

In 1958 werd de badmintonclub Paramaribo opgericht. De trainer van deze vereniging was de heer Gerard Booymans, die tevens de eerste voorzitter werd van de Surinaamse Badminton Bond en beschouwd mag worden als de geestesvader van het badmintonspel in Suriname (zie badminton).

Parima:

Parima: Rond 1948 voteerde de Staten van Suriname op initiatief van Wim Bosverschuur Sf. 100.000,-- voor de bouw van een volkszwembad. Door omstandigheden vond de bouw geen voortgang en het geld werd voor andere zaken besteed. In een vergadering van 30 december 1953 werden de stichtingsakte en de statuten vastgelegd en verder de bouw en eventuele exploitatiekosten besproken van het algemeen zwembad.

Gouverneur Klaassesz (1949-1956), die een stoot gaf in deze zaak, stelde voor om daadwerkelijk te beginnen met het inzamelen van gelden welke aktie Sf. 46.000,-- opbracht.

De rol die de heer Willem Campagne hierbij speelde is niet weg te denken en hij mag beschouwd worden als de geestesvader van het volkszwembad (zie Willem Campagne, zie zwemmen). De inzamelaktie werd gecoördineerd door een werkcomité, de Stichting Algemeen Zwembad Suriname. Degenen die hierin zitting hadden waren: Willem Campagne, Emile de la Fuente, Speek, van Zuylen en Pool.

De Nederlandse regering schonk de stichting Sf. 175.000,-. Na het vertrek van gouverneur Klaassesz (1949-1956) nam gouverneur Tilburg (1956-1962) de zaak over en wist ook nog heel wat los te krijgen uit het bedrijfsleven. Van de toenmalige regering werd een renteloos voorschot van Sf. 42.000,-- gekregen, dat terugbetaald moest worden uit de opbrengsten van loterijen en het verkoop van zegels.

In november 1958 werd middels een inzendwedstrijd de naam van het algemeen zwembad gekozen namelijk: Parima. De inzenders Franklin E. Vreden, H. van Ritter en F.W.H. Panday hadden deze naam ingezonden. Andere ingezonden namen waren Anakie, Pireng, Skroertje, Neptunes enz. Op 12 december 1958 werd Parima door gouverneur Tilburg geopend en de 7-jarige Marina Ziel mocht de eerste duik in het bad nemen.

Ir. Winter, voorzitter van de zwembond, loofde een zilverenbeker uit voor schoolwedstrijden voor de compe-

titie 1958-1959.

Op 14 december 1958 werden de nationale zwemkampioenschappen in Parima georganiseerd.

Paso:

Paso: Pan American Sports Organisation. Deze regionale sport-organisatie voor de Amerika's werd opgericht in 1955. Zij erkent het I.O.C. en onderschrijft de Olympische idealen met het doel de bevordering van vriendschap, eenheid, lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn van de bevolking in de Amerika's.

Deze principes zijn vastgelegd in een document dat bekend staat als de 'Winnipeg Charter', die op 22 juli 1967 tijdens een congres van de Paso bij de vijfde Pasogames in Winnepeg door de NOC's van de Amerika's was aangenomen. De zetel van de Paso is Mexico City. Om de vier jaar worden er de Paso-games georganiseerd (zie SOC-Bulletin juli 1987 - Prof. B. Oostburg).

Paso-Games:

Paso-Games: Vier jaarlijks terugkerende sporttoernooi voor de Amerika's. In 1971 nam Suriname voor het eerst deel aan de Paso games, die van 10 juli tot 13 augustus in Cali (Columbia) werden georganiseerd. Wij werden toen vertegenwoordigd door atleten en basketballers.

De basketbalploeg bestond uit: O. van Kempen, Roy Lieuw A Sie, Robby Kerk, Waldi Nijhorst, Jozef Chelius, R. Wezer, H. Kong, Ramon Krieger, Harold Tonch, H. Brewster en R. Tjon Aman.

Joyce Veira ging als atlete mee naar Cali.

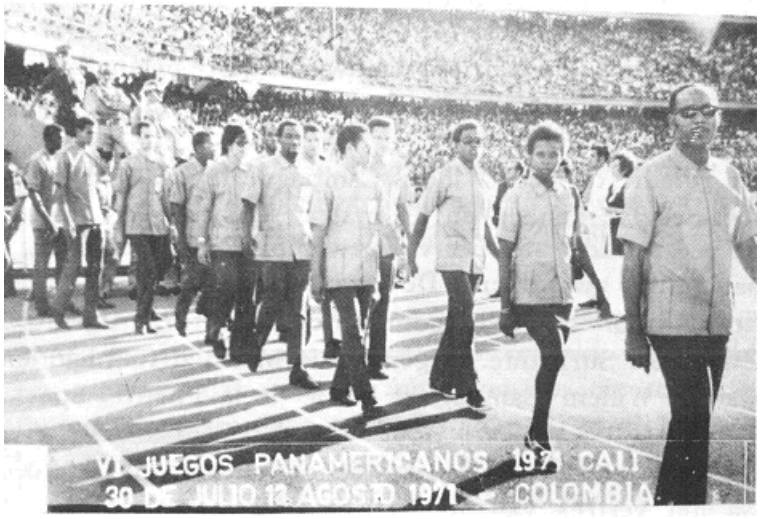

Panam Games 1971
Op de voorgrond Willy Axwijk en Joyce Veira.

Hoewel Joyce Veira (zie Joyce Veira) de finales niet bereikte vestigde ze op de 100m met 12.09 sec. een nieuw Surinaams record.

Onze basketballers gingen roemloos ten onder, de uitslagen waren als volgt:

Suriname - Brazilië	56-135
Suriname - Cuba	66-111
Suriname - VS	48-128

Tijdens de zevende Paso Games die in oktober 1975 in Mexico werden georganiseerd, werd Suriname door judoka's, atleten en boksers vertegenwoordigd. De sporters die naar Mexico gingen waren:

Judo: Meda Kommies, Ricardo Elmont, Iwan Bansia en Dick Staphorst (coach)

Boksen: Joval, Haime en Walther Brathwaite (coach)

Atletiek: Melitia Herfst, Orlanda Lynch, Georgine Koorndijk en Lesley Rodgers (coach).

De prestaties van deze sporters zijn nooit bekendgemaakt, maar vaststaat dat ze nihil waren.

Judoploeg 1979
(v.l.n.r.): Luciën Snip, Palph van Keeken, Iwan Muntslag.
Knielend: Dennis Stutgard. (foto D. Stutgard)

De achtste Paso-games werden te Puerto Rico in de periode juni - juli 1979 georganiseerd. Suriname werd vertegenwoordigd door:

Atletiek: Gerold Pawirodikromo (400m en 800m, zie Gerold Pawirodikromo)

Judo: Dennis Stutgard (half licht), Iwan Muntslag (middengewicht) en Luciën Snip (half zwaar).

Ook dit jaar maakte Suriname geen indruk in het strijdperk.

De negende Paso-games werd van 14 tot 28 augustus 1983 te Caracas georganíseerd. Suriname nam ditmaal alleen met een zwemploeg deel. De zwemmers die Suriname vertegenwoordigden waren: Pauline en Anthony Nesty, Tjakko de Boer, Hugo

Goossen, N. Assin en F. van Kempen. Ook tijdens deze spelen viel Suriname niet in de prijzen.

De 10de Paso-games werden van 3 tot 23 augustus 1987 in Indianapolis (VS) georganiseerd. De Surinaamse delegatie was 26 man sterk w.o. 11 atleten en 15 officials. Suriname werd vertegenwoordigd door:

Atletiek: Edward Cruden (hink-stap-sprong), Mireille Sankatsing (800m)

Schieten: Dennis Chin A Foeng en Dolf Douglas.

Taekwondo: Kenneth Slijngard, Jimmy Belfor, Moreno Ristie en Mark Slijngard.

Wielrennen: Ruben Vismale en Errol Mc Lean.

Zwemmen: Anthony Nesty (zie Anthony Nesty).

Vermeld kan worden dat Ramon Tjon A Fat, 4e dan international master instructor en international referee, op uitnodiging van PATU mede leiding gaf aan het taekwondo gebeuren (zie Ramon Tjon A Fat).

Tijdens deze spelen verraste Anthony Nesty vriend en vijand toen hij op maandag 10 augustus in de serie van de 100m vlinderslag met 54.06 sec. een spelenrecord vestigde en later op de dag met 53.89 sec. goud veroverde. Anthony Nesty werd hiermee de eerste Surinamer die tijdens de Paso games een medaille won en dan wel goud. Op vrijdag 14 augustus won hij brons op de 200m vlinderslag in een tijd van 2 min. 01.09 sec., een nieuw Surinaams record. De overige Surinaamse deelnemers vielen echter niet in de prijzen.

Een negatieve gebeurtenis tijdens deze spelen was het onderduiken van Errol Mc Lean.

Pawirodikromo, Gerold

Pawirodikromo, Gerold begon op 12-jarige leeftijd (1970) met de atletieksport. Even leek het erop dat hij voor de wielersport zou kiezen, toen hij op jeugdige leeftijd samen met zijn broer naar het toenmalig Suriname Stadion ging om wielrennen te bedrijven. Het was Vincent Burgos die hem van gedachten deed veranderen. Met Vincent Burgos als trainer boekte hij vele prestaties.

Gerold Pawirodikromo werd namelijk lid van de atletiekvereniging Olympia en in de beginjaren liep hij voornamelijk de 100m en 200m.

Later werd hij door John Lieveld getraind en het was deze trainer die hem de 400m liet lopen. In 1977 kreeg Gerold een beurs om aan de Washington State University te studeren en te trainen. Door de Amerikaanse coach werd hem toen erop gewezen dat hij het op de 800m

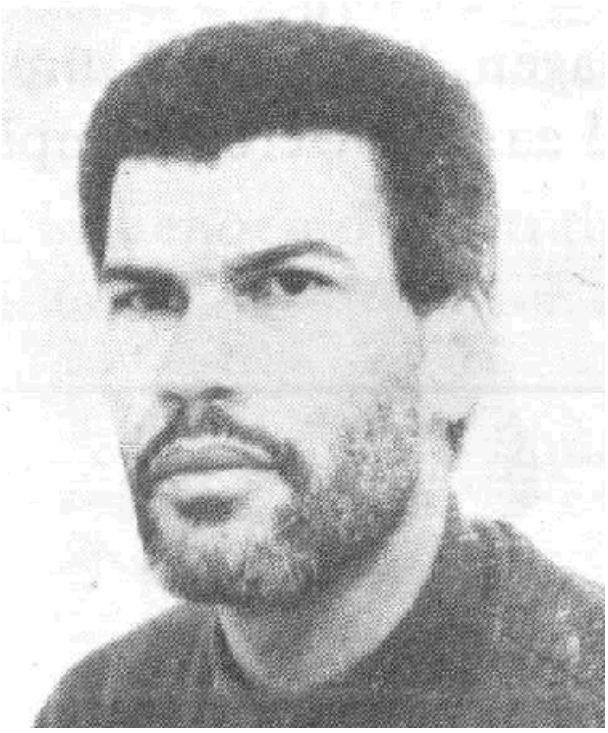

(foto G. Pawirodikromo)

beter zou maken. Deze trainer had het bij het rechte eind, daar op 17 juli 1978 tijdens de Cacso spelen te Medellin Gerold de 800m in 1 min. 47.46 sec. liep en tweede werd achter de Cubaanse renner Alberto Juantorena. Met deze prestatie werd Gerold Pawirodikromo de eerste Surinamer die tijdens de Cacso spelen een zilveren medaille won (zie Cacso Games).

Hij vestigde bovendien een nieuw Surinaamse record.

Andere prestaties van Gerold zijn:

- Hij verbeterde het Surinaamse record op de 400m driemaal, namelijk op 31 mei 1977 te Grenada in een tijd van 49.8 sec. Met deze prestatie werd hij de eerste Surinamer die de 400m in minder dan 50 sec. liep. In augustus 1977 te Mexico City liep hij de 400m in 47.31 sec. en tenslotte bracht hij te Medellin op 15 juli 1978 het Surinaamse record op 47.09 sec.
- Tijdens de Koninkrijksspelen van 1975 werd hij zowel op de 100m als de 200m tweede.
- Tijdens de Inter-Guyanese spelen van 1976 werd hij eerste op de 400m en tweede op de 200m.

In 1979 nam Gerold ook deel aan de Paso games, maar zijn prestaties waren echter nihil.

In 1980 weigerde hij aan de Olympische Spelen deel te nemen en daarna is eigenlijk weinig van Gerold Pawirodikromo bekend. Wat vaststaat is dat hij na beëindiging van zijn Amerikaanse beurs naar Nederland vertrok, alwaar hij nog enkele opvallende tijden noteerde op de 400m.

Pengel, Otto;

Pengel, Otto; startte omstreeks 1938 met de atletieksport. Hij zat namelijk in de padvinderij, Groep 1, en werd daar door Rik Anijs ontdekt. Later werd hij ook door Wim Bosverschuur geinspireerd om aan atletiek-

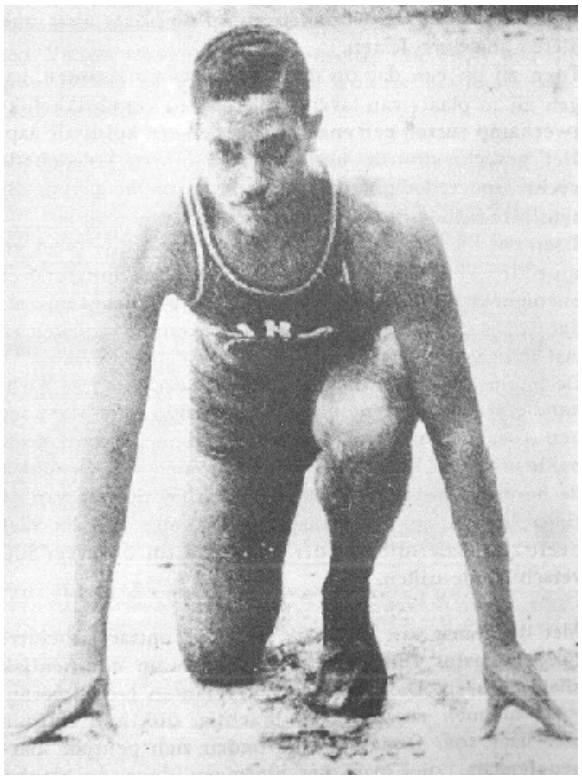

Otto Pengel (foto mevr. V. Pengel-Vyent)

wedstrijden deel te nemen. Otto Pengel nam zowel aan padvinders- als aan schoolwedstrijden deel en regelmatig viel hij in de prijzen. Zijn debuut kwam echter pas op 1 oktober 1940. Hij was toen 14 jaar oud. Door ex-statenvoorzitter Lim A Po werd te Republiek een 8km snelloop georganiseerd. Pengel werd toen winnaar van deze wedstrijd.

In de oorlogsjaren ging hij in de militaire dienst en aldaar kreeg hij van kapitein van Sluiter de gelegenheid te trainen (als burger was het in die dagen niet mogelijk). Otto Pengel specialiseerde zich op de sprintnummers en al spoedig versloeg hij de sterren als Zorgvol, George Spier, Roel Guicherts en Jules Kluis. Na zijn militaire dienst schreef hij zich in bij Spes Patriae. Op 2 maart 1949 leverde hij een opmerkelijke prestatie door met de eer te gaan strijken op de 100m, de 200m en de 400m. Pengel liep de 100m toen in 11.00 sec. en vestigde daarmee een Surinaams record. Dit record zou pas in 1965 verbeterd worden door John Veira (zie John Veira).

Pentjak Silat:

Pentjak Silat: Tussen de elfde en de veertiende eeuw was Pentjak silat een alom bekend verdedigingssport in Indonesië en reeds aktief beoefend tijdens het machtige koninkrijk van Sri Vijaja op Sumatra. Pentjak staat voor ‘bewandel de goede en de juiste weg’, silat betekent ‘verdedig jezelf bij gevaar of het tegenkomen van de vijand’.

Uit de javaanse mythologie wordt het volgende ontstaansverhaal van de pentjak silat aangehaald.

Lang geleden haalden twee vrouwen water uit een kreek in het bos waar ze woonden en op de plaats waar ook dieren hun dorst lesten.

Toen zij op een dag op de waterplaats aankwamen, zagen zij in plaats van lavende dieren een verschrikkelijke tweekamp tussen een enorme tijger en een kolossale aap. Het gevecht duurde uren en de vrouwen volgden de vecht- en verdedigingstechnieken van beide dieren, die tenslotte beiden de dood vonden.

Toen pas haalden de vrouwen hun water uit de kreek en spoedden zich naar huis. Thuis gearriveerd ontstond er onenigheid tussen de vrouwen en hun echtgenoten, omdat de laatsten zeer wilden weten waarom de vrouwen zo laat thuis waren gekomen.

De pogingen van de mannen om hun wederhelften hardhandig aan te pakken mislukten glansrijk, want alle door hen toegebrachte slagen werden prima geweerd door beide vrouwen. Deze vrouwelijke pioniers ontwikkelden de hoofdlijnen van pentjak silat met bewegingen van de tijger (matjan-an) en de aap (monyet-an). Pentjak silat heeft zich sedertdien verder ontplooid tot ongeveer 300 verschillende stijlen.

Met de komst van de eerste javaanse contract-arbeiders op 9 augustus 1890 naar Suriname kwam ook pentjak silat hierheen. De javaanse contractanten (veelal geronselde mannen en vrouwen) brachten ook hun cultuur hier naar toe. Onder hen bevonden zich pentjak silatbeoefenaars, die over het algemeen door de blanke bezetters vervolgd werden, en hun land hadden moeten ontvluchten omdat de grond hen daar te heet onder de voeten werd.

Deze, door noodzaak gedwongen, contractanten hadden een rotsvaste wil en waren vooral geduchte expertvechters. Zij onderwezen later hun opzienbarende en persoonlijkheidsvormende kennis aan hun kinderen en kleinkinderen.

Hoewel pentjak silat al sinds 1890 in Suriname moet zijn bedreven, wordt pas in 1950 opwachting hiervan gemaakt. Dit komt omdat deze tak van sport alleen onder de javaanse contractanten in het geheim werd beoefend. Vandaar dat het tientallen jaren duurde eer pentjak silat bekendheid kreeg in Suriname.

In 1927 werd de toen 10-jarige Bapah Soelijo Dipowidjojo door zijn vader Pah Dipo ingewijd in de geheimen van pentjak silat. Na jarenlange trainingen om de kunst van deze gevechtssport onder de knie te krijgen, richtte Bapah Soelijo Dipowidjojo op 16 juni 1950 de eerste pentjak silat school op in Suriname, namelijk Pamuda Timbol Tjokro Bwana. De betekenis van Pamuda Timbol is 'de overdracht van de kunst door de guru op de leerlingen' en Tjokro Bwana is 'het wapen van Indonesië'. Bapah Soelijo Dipowidjojo werd geïnspireerd door het feit dat pentjak silat gedurende de Indonesische onafhankelijkheidstrijd die in 1942 begon, veelvuldig werd toegepast door de Indonesische inwoners.

Met de oprichting van Pamuda Timbol Tjokro Bwana werd pentjak silat uit haar isolement gehaald, hoewel het toch nog 30 jaren zou gaan duren eer overige bevolkingsgroepen meer vat zouden krijgen in deze gevechtssport. Bapah Soelijo Dipowidjojo is de geestesvader van pentjak silat in Suriname

Enkele opvallende gebeurtenissen die hierna plaatsvonden zijn:

- De oprichting van de Surinaamse Pentjak Silat Associatie in oktober 1985.
- De deelname aan de Internationale Pentjak Silat Wereldkampioenschappen, die in juli 1986 te Wenen (Oostenrijk) werden georganiseerd.
  R. Kalidjo en R. Tjokrotaroeno veroverden in de klasse free fight een bronzen plak.

Persad, Marius:

Persad, Marius: startte rond 1962 met het damspel. Hij behaalde in 1964 het semi-kampioenschap en verraste op 19 november 1965 een ieder toen hij een remise afdwong van semi-wereldkampioen Baba Sy. In 1967 behaalde hij ongeslagen het semi-kampioenschap en in 1968 nam hij deel aan de wereldkampioenschappen die

Marius Persad (foto De Ware Tijd)

te Bolzano (Italië) georganiseerd werden. In 1973 werd hij landskampioen en dat jaar vertegenwoordigde hij Suriname tijdens het Scholten Honig toernooi in Nederland (zie dammen).

Philips van, Theo;

Philips van, Theo; leerde van een oudere broer de regels van het schaakspel kennen. Dit gebeurde in de oorlogsjaren en dat was mogelijk daar hij thuis een schaakbord en stukken had.

In 1961 begon hij met zijn vrouw de elementaire beginselen van het schaken door te nemen en vanaf 1962 speelde hij in een Amsterdams schaakhuis, waar elk formaat schaker aangetroffen werd. In 1965 nam hij deel aan een vierkamp van het Hoogoventoernooi en werd ongeslagen tweede.

Omstreeks 1968 kwam hij naar Suriname en sloot zich aan bij de schaakvereniging 'Paramaribo' waar hij het eerste jaar meteen clubkampioen werd en deze prestatie herhaalde hij nog vijf keer in successie (zie schaken). In 1969 werd hij voorzitter van Paramaribo.

Theo van Philips heeft de Surinaamse schaaksport van een langzame vergrijzing gered. Omstreeks 1972 was Paramaribo de enige actieve schaakvereniging en er waren alleen ouderen als lid ingeschreven.

In die dagen begon van Philips met schaaklessen op de televisie en door de toenemende interesse onder de jongeren gaf hij in de middaguren gratis schaaklessen in de Hendrikschool. Op 19 mei 1972 richtte hij 'Het Jonge Paard' op en deze vereniging werd de eerste jeugdschaakvereniging. Met deze stap werd de kiem gelegd die in Suriname voor de enorme opleving van de schaaksport in de tachtiger jaren zou zorgen (zie Het Jonge Paard).

Pollard, Erwin;

Pollard, Erwin; begon op jonge leeftijd met de badmintonsport. Hij begon eerst bij Vams in 1962, die na een jaar Castrol heette, maar later wederom een naamsverandering onderging en vanaf 1963 Magic Stars heette (zie Magic Stars).

Erwin speelde anderhalf jaar voor Magic Stars en richtte in 1965 RSL op. In het eerste jaar met RSL werd hij kampioen in de eerste klasse, daarna in de hoofdklasse tot tweemaal toe semi-kampioen. In 1968 werd hij sterrenkampioen gemengd-dubbel en de jaren daarna werd hij semi-kampioen heren-dubbel.

In 1972 leidde hij RSL naar het juniorenkampioenschap.

In 1975 werd Erwin benoemd tot trainer van de nationale selektie, deze taak nam hij over van Willy Axwijk (zie Willebrod Axwijk). In die jaren waren Willy Axwijk en Hugo Ment de enige twee gediplomeerde sportleraren met de specialiteit badminton, terwijl Erwin en Lilian Bendter de engie twee personen waren die met succes een badminton-trainingscursus van de SOSIS hadden doorlopen.

In 1984 leidde Erwin Pollard zowel de junioren als de seniorenploeg naar het Carebaco kampioenschap (zie Carebaco).

Purperhart, Frits;

Purperhart, Frits; begon op Bronsplein te voetballen, waar hij voor Ajax speelde. Na twee jaren zat hij in het team van de selektie van de Bronsplein Sportbond. Op aandringen van zijn vader, die toen trainer bij Naks was, ging hij twee jaar voor Naks spelen. In 1963 werd Frits Purperhart door van Bosse van Leo Victor warm gemaakt en dat jaar stapte hij over. Merkwaardig genoeg werd Leo Victor juist dat jaar kampioen (zie voetbal). Frits Purperhart stond bekend als een begaafde voetballer met een uitmuntende traptechniek. Hij werd zelfs beschouwd als één van de beste schutters die Suriname ooit heeft voortgebracht. In 1966 werd hij uitgeroepen tot voetballer van het jaar, later tot de meest voorbeeldige voetballer van het jaar.

In 1970 werd hij met 13 doelpunten topscoorder van de bondscompetitie, terwijl hij in 1973 met 14 doelpunten wederom topscoorder werd.

In 1965 werd hij aanvoerder van het elftal van de leeuwen en drie jaar later aanvoerder van de nationale selektie. Van 1965 tot 1977, met korte onderbrekingen, was hij in de Surinaamse kleuren te zien. Met zijn ploeg werd hij 1x landskampioen, 1x sterrenkampioen en 1x Caribisch kampioen. In 1974 leidde hij als trainer jeugd Leo Victor naar het kampioenschap. In 1978 was hij zowel trainer als speler toen de senioren het kampioenschap behaalde.

Frits Purperhart (midden) (foto De Ware Tijd)

R

Ralph, Joe

Ralph, Joe; een bokser die op 18-jarige leeftijd (1920) uit Suriname vertrok om zich voorgoed in Europa te vestigen. In België kwam hij in contact met de bokssport en hij ontplooide zich tot één der grootste boksers die Suriname ooit heeft voortgebracht. Hij stond bekend als de Zwarte Panter van Rotterdam en in België als de Belgische Terror.

Joe Ralph kwam ook naar het Caribisch Gebied om het tegen boksers uit deze regio op te nemen en hij versloeg vele West-Indische kampioenen. Zo vocht hij op maandag 26 februari 1932 tegen de Trinidadiaanse kampioen Kid Cephus te Port of Spain. In 1936 overkwam Ralph een dramatische voorval te Georgetown.

Hij kreeg namelijk enkele klappen op het hoofd te incasseren en behalve dat hij een nederlaag leed, verloor hij ook zijn gezichtsvermogen (zie boksen).

Op zaterdag 30 mei 1936 werd ten bate van Joe Ralph een bokswedstrijd te Georgetown georganiseerd. Daar dit gevecht weinig geld opbracht werd in 1937 in België een bokstoernooi georganiseerd, waaraan ook Nederlandse boksers deelnamen. Dit bokstoernooi werd een groot succes. Joe Ralph kreeg nog een klap te incasseren, daar zijn echtgenote hem in de steek liet, maar hij vond troost bij zijn toen 12 jaar oude dochtertje die hem dagelijks bleef bezoeken.

Vanwege zijn flinke lichaamsbouw liet men hem af en toe poseren als model voor jonge kunstenaars op de academie voor kunst en wetenschappen te Brussel.
Enkele boksresultaten van Joe Ralph zijn:

10-11-30	Thomas Guerrier (Haiti)	5e ronde gewonnen
02-02-31	Kid Jack (Egyptische Jood)	7e ronde knock out
29-10-32	Earl Jones	3e ronde knock out

Earl Jones was in de middengewichtsklasse kampioen van Barbados en Martinique.

Ready;

Ready; tennisvereniging die in juni 1930 door progressieve Surinamers onder leiding van de heer R.C. Schoon-

Open house clubgebouw Ready 1948
Achter (v.l.n.r.): Frank Essed, H. Naarendorp, Johnson, Sonja Huisden, Lonel Selman, Emile Monkou, Alvares, Chris Huisden, Betta Guida (later Hewitt), Hennie Tjon A Ten, ?, Chin, Chris Lo A Sjoe.
Midden: Hedwich Axwijk, Lise Rijssel, Terry Smith, Anna-Bella Wright, R.C. Schoonhoven, Bouwer, Abrahams.
Voor: Ewald Robles, ?, Emma Lublick, Monpellier, Ursic Silos, Etmé Hidalgo, Coos Mecidi. (foto mevr. Essed-Fruin)

hoven werd opgericht. Het eerste bestuur van Ready zag er als volgt: R.C. Schoonhoven (voorzitter), A. May (secretaris), mej. A. Wright (penningmeester), H. da Costa en L. Rens (commissarissen).

In die jaren kwam men in Suriname niet makkelijk tot tennissen. Slechts de uitgezonden Hollandse hoofdambtenaren en enkele anderen die in hun kringen frequenteerden, werden als lid van één der tennisclubs geaccepteerd.

De oprichters van Ready maakten het mogelijk dat ook Surinamers de tennissport konden beoefenen.

Jaren later werd Boys opgericht en door het Hernhutterschap Onderwijs Fonds de t.v. Swift. Met de komst van deze tennisverenigingen kon een ieder die daarvoor interesse had en van onbesproken gedrag was in Suriname tennissen.

De tennissers van Ready trainden niet lang op de banen van Kersten, want op zondag 30 juni 1930 vond de inwijding van een nieuwe tennisbaan op het erf van Loge Volharding aan de Keizerstraat plaats.

Later werd het terrein in de Lothlaan gekocht, waar de baan rond 1950 werd aangebracht. Het terrein werd door het lid Frank Essed van zijn leraar ir. van Wouw voor een zacht prijsje t.b.v. Ready gekocht. De leden stortten elk Sf. 50,- hiervoor.

Oude leden van deze tennisvereniging waren Leo Tjin A Djie en Lilian Kaboord - Polak, die later in de t.v. Boys ettelijke jaren de scepter hebben gezwaaid over de tennissport (zie tennissport). Verder waren mej. A. Wright en L. Huisden leden van deze vereniging.

In 1935 werd Ready voor de eerste maal clubkampioen van Suriname. Rond 1960 werd in deze club aangevangen met een moderne methode van training die gericht was op het aanvalsspel. Er werden dubbels gevormd en op hun kwaliteiten getoetst. Het resultaat bleef niet uit. Spelers als Henk Emnes, Stanley Franker, Rudi la Rose, Patrick Silos, Karel Persad, G. van Dijk, Eugene Heikerk, Winston Linger en de dames Yvonne Koole, Ingrid Lieuw, Ankie van Dijk en Martha Silos waren de resultaten hiervan. De trainer die hierbij een belangrijke rol gespeeld heeft, was Lionel Silos.

Nadat tussen 1961 en 1968 geen clubkampioenschappen werden georganiseerd, vonden in 1969 de eerste indoorkampioenschappen in de Sporthal plaats. Gestreden werd om de Fatum beker. Ready werd de eerste indoor clubkampioen.

In 1970 veroverde Ready deze titel wederom en in dat jaar waren haar spelers oppermachtig. Martha Silos werd bij de dames indoorkampioene. Winston Linger behaalde de titel bij de heren B, terwijl Roy Mac Donald bij de heren A met de eer ging strijken.

In 1972 werd Ready voor de vierde achtereenvolgende keer clubkampioen.

In 1971 werd de Fatum beker haar eigendom en in 1972 veroverde ze voor de eerste maal de wisselbeker van de STB. Het team van Ready bestond in 1972 uit de spelers Stan Franker, Henk Emnes, Martha Silos en Yvonne Koole.

Reumel, Harold;

Reumel, Harold; een voetballer die meer bekend stond onder de naam Brammerloo vormde in de zestiger jaren met Wiene Schal en Roy Vanenburg het gevaarlijke trio van Transvaal (zie Edwin Schal, zie Roy Vanenburg), voor welke vereniging hij

vanaf zijn aansluiting in 1963 negen jaar speelde. Daarvoor speelde hij voor The Goal Getters van Moengo. Reumel heeft een belangrijke rol gespeeld bij het zesmaal achtereenvolgend behalen van het landskampioenschap (zie Transvaal, zie voetbal). In 1966 werd hij topscoorder van de competitie.

Righters, Frank;

Righters, Frank; voetballer die zijn voetbalcarriére bij Orkaan J.C. een club uit Coronie begon, maar stapte later over naar Voorwaarts. Het eerste jaar bij Voorwaarts speelde hij als middenvelder, maar trainer Lemmers zag in hem meer een centrale back. Righters ging naar de achterlinie en groeide uit tot één van de beste centrale backs van Voorwaarts. Hij heeft langer dan tien jaar voor Vorie gespeeld en was 5 jaar aanvoerder van het eerste elftal.

Frank Righters (foto De Ware Tijd)

Van 1973 tot 1978 trainde hij de Voorwaarts-junioren en onder zijn leiding werden ze tweemaal jeugdkampioen. Daarnaast assisteerde hij trainer Lemmers bij de oefeningen van het hoofdklasse-elftal. Hij nam afscheid van de voetbalsport als actieve voetballer, nadat Voorwaarts in 1977 na 20 jaar wederom landskampioen werd (zie voetbal).

Rijzenburg, Leo

Rijzenburg, Leo (geb. 1914 - gestr. 16-03-85) trad op 19-jarige leeftijd in 1933 voor het voetlicht toen Suriname bezoek kreeg van de beroemde Venezolaanse voetbalvereniging El Deportivo. Hij mocht toen met voetbalgrootheden als Hans Nahar en Henny Landkoer de eer van ons land verdedigen (zie Hans Nahar, zie Hendrik Landkoer).

Na het vertrek van de Venezolanen staken de spelers Dorder, Landkoer, Belgrave, Doesburg, Kerk en Rijzenburg de koppen bij elkaar en besloten een Surinaamse El Deportivo op te richten. Deze vereniging had echter geen lange levensduur.

De grootste bloeiperiode van Rijzenburg was in de tijd toen hij voor Cicerone (zie Cicerone), in die dagen zonder meer de sterkste club van ons land, voetbalde. In de dertiger jaren was Leo Rijzenburg een niet te passeren achterhoede-speler van zowel Cicerone als de nationale selektie. Hij speelde 36 interlands voor Suriname.

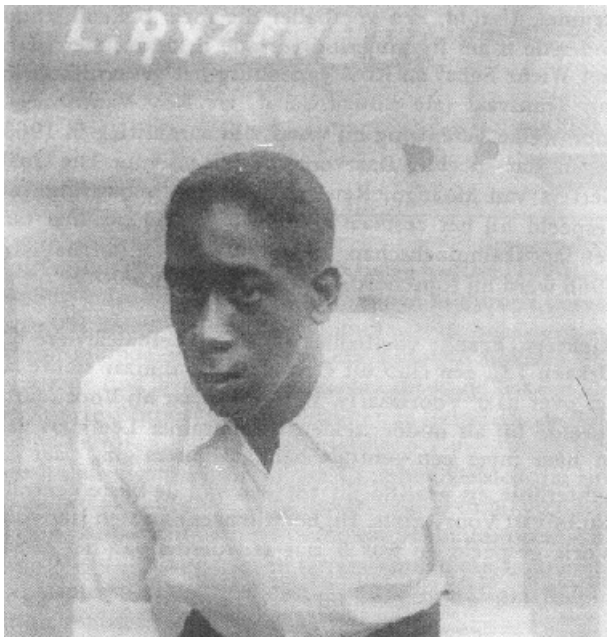

Leo Rijzenburg (foto R. Balrak)

Landen die hij in die dagen bezocht waren: Curaçao, Aruba, Venezuela en Brazilië.

Na een ruzie viel Cicerone echter uiteen en de meeste spelers, waaronder Rijzenburg, vormden toen de club Arsenal.

Leo bleef een topvoetballer tot aan het begin van de Tweede Wereldoorlog. Hij stopte een tijdje met het voetballen, maar na de oorlog trok hij weer zijn voetbalschoenen aan en trad in dienst van Robinhood, waar hij het zelfs tot aanvoerder bracht.

Robinhood:

Robinhood: voetbalvereniging die een belangrijke rol in Suriname heeft gespeeld. Rond eind 1944 begonnen enkele werknemers op het emplacement Beekhuizen tijdens de schafturen bij wijze van ontspanning een balletje te trappen. Op een goede dag in de maand januari 1945 opperde de heer Anton Blijd het idee tot oprichting van een voetbalvereniging. Dit idee vond bijval bij de heren A. Wan Soi Moi, Jules Markiet, Emile Burleson, Miller, Kappel, Bergwijn, Hunsel en H. Mac Nack. Op 6 februari 1945 vond de oprichtingsvereniging plaats en J.R. Nelom, die schildersbaas was op het emplacement, werd tot voorzitter aangewezen. Het eerste elftal van Robinhood zag er als volgt uit:

Doel: Kappel

Achter: Jules Markiet, A. Wan Soi Moi

Midden: Hunsel, Faverius, S. Powell

Voor: Miller, Rotsburg, E. Pont, Emile Burleson, R. Dulder.

De eerste bal werd geschonken door de heer Nelom, maar spoedig moesten de leden bijleggen voor de aanschaf van een andere bal.

In 1946 nam Robinhood deel aan de SVB-competitie en wel in de ongeschoeide klasse. Deze afdeling van de SVB

Robinhood begin tachtiger jaren
Staand (v.l.n.r.): Ro Kolf, *Milton Lieveld*, *Edmund Leiles*, *Delano Righters*, *Ricardo van Troon*, *Brondenstein*, *Roy George.*
Knielend: Kenneth Stejward, *Renaldo Entigh*, *Wilfred Garden*, *Umberto Klinker*, *Imro Pinas.*
Voor: zoon Ro Kolf. (foto De Ware Tijd)

stond onder leiding van de heer Philip Goedhart. Robinhood werd kampioen en kreeg als kampioensprijs 12 paar voetbalschoenen en promoveerde naar de 2de klasse van de SVB. Het eerste geschoeide elftal van Robinhood was als volgt: S. Powel? J. Markiet, S. Mijnals, W. Loor, E. Burleson, E. Goedhart, E. Pont, L. Mijnals, F. Wilson, R. Samuels en L. Zaalman.

Vermeld dient te worden dat in de beginjaren de Robinhood-trui uit witte borstrokken bestond die door de heer Nelom met verf in de gewenste kleuren werden beschilderd.

In 1947 nam Robinhood deel aan de SVB-competitie in de tweede klasse. Aan het einde van het competitiejaar promoveerde zij naar de eerste klasse (thans hoofdklasse) van de SVB. Sindsdien heeft deze vereniging samen met andere clubs als Transvaal het voetbalgebeuren in, Suriname bepaald (zie voetbal).

Hoogtepunten in de historie van Robinhood zijn:

- Het 19 maal behalen van het landskampioenschap (zie voetbal). In 1989 behaalde Robinhood voor de zevende achtereenvolgende keer de titel landskampioen.
- Het vijfmaal behalen van het Caribisch Kampioenschap (zie Concacaf).
- In 1948 werd de eerste Robinhood speler in de SVB-ploeg opgenomen. Deze was F. Wilson die samen met de nationale ploeg naar Nederland ging (zie voetbal).

Het team van Robinhood dat in 1964 ongeslagen het kampioenschap behaalde. Staand v.l.n.r.: Jordan, Waterval, Krenten, Sion, El liot (wijlen) en Koorndijk. Zittend: van Dorpel, Kluivert, Mijnals, Niekoop, Haltman en Chyril.

Roethof, Ronald;

Roethof, Ronald; een dammer die de schijnwerpers echt goed op zich liet schijnen toen hij in december 1983 aan de wereldjeugd damkampioenschappen deelnam en tot de zevende partij de top uitmaakte. Dit toernooi werd van 3 tot 23 december 1984 te Amstelveen georganiseerd. Roethof speelde remise tegen de Rus Keisels (de demi-kampioen) en tegen de andere Rus Valnerie (die op een gedeelde eerste plaats eindigde)

Opvallend is wel dat hij van alle drie Nederlanders verloor. Roethof eindigde op de 6de plaats. Hij werd toen onderscheiden met de prijs van de spectaculairste slagwerk van de kampioenschappen.

Ronald Roethof werd in 1983 jeugdkampioen en in 1984 werd hij door de Surinaamse Dam Bond uitgeroepen tot jeugdkampioen, daar dat jaar geen kampioenschappen werden georganiseerd. In 1985 prolongeerde hij deze titel, maar werd 5de tijdens de landskampioenschappen en 8ste tijdens de wereldjeugdkampioenschappen.

In 1986 werd hij tijdens de landskampioenschappen semi-kampioen en dat jaar nam hij samen met Eduard Autar en Chitanie deel aan de wereldkampioenschappen voor landenteams. Suriname werd toen vierde (zie dammen).

In 1987 werd Ronald Roethof demi-landskampioen.

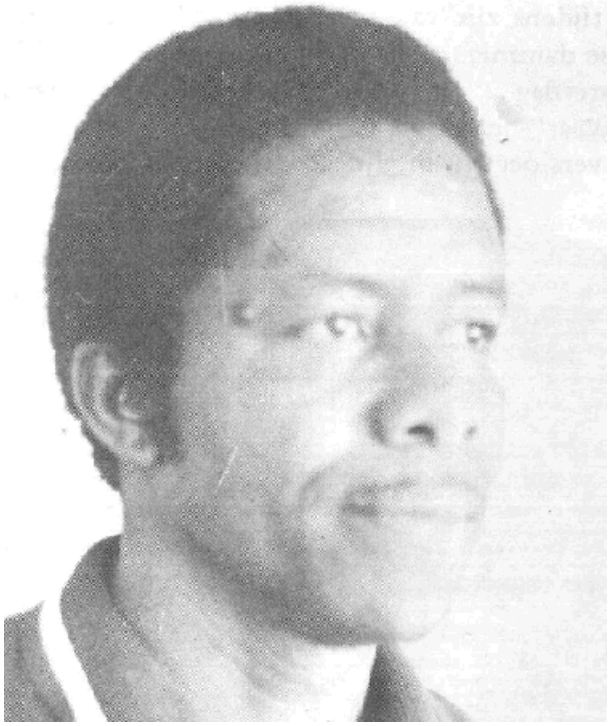

Roland Kolf.
De man die Robinhood als trainer leidde naar zeven achtereenvolgende landstitels. (foto De Ware Tijd)

S

Sadiek, John

Sadiek, John (geb. 22-06-45); begon al op 5-jarige leeftijd met de damsport. In 1956 werd hij op 11-jarige leeftijd in het dagblad ‘De Ware Tijd’ gepresenteerd als ‘Het damwonder van Suriname’. In 1958 werd hij Suriname's eerste nationale jeugdkampioen. Zowel in 1959, 1960 en 1961 prolongeerde hij deze titel. Met deze prestatie werd John Sadiek niet alleen de eerste nationale, maar ook de jongste (13 jaar) jeugdkampioen (zie dammen).

In 1965 werd hij landskampioen en aan internationale wedstrijden nam hij deel in Nederland (1970), Suriname (1971) en Haiti (1979), steeds met redelijk resultaat. In 1981 verwierf hij de titel van nationaal grootmeester door semi-kampioen te worden in het (marathon) Fernandes Damtoernooi.

In 1983 werd hij sneldamkampioen zowel in Suriname alswel van een naar hem vernoemd toernooi in Nederland (tijdens zijn vakantie), bezet door de sterkste Surinaamse dammers aldaar.

Op zaterdag 22 februari 1986 startte hij in het dagblad ‘De West’ met een damrubriek. Op zaterdag 20 juni 1987 versloeg hij in zijn laatste partij Franklin Waldring

John Sadiek (foto Sport en Jeugdzaken)

tijdens het landskampioenschap en zorgde daarmee voor sensatie. Hij werd hiermee de eerste Surinamer die na 22 jaar wederom landskampioen werd.

In november 1987 nam John Sadiek deel aan het vijfde Pan Amerikaans damtoernooi. Dit toernooi werd gehouden in Sao Paolo. Sadiek eindigde ongeslagen op de tweede plaats en behaalde de internationale dammeester titel. John Sadiek werd de tweede Surinamer die deze titel behaalde, maar was wel de eerste die de titel internationale dammeester in één toernooi verkreeg.

In 1988 prolongeerde hij het nationaal kampioenschap en vestigde een record door uit 22 partijen 38 punten te halen, wat neerkomt op een score van 86,3 percent.

Het oude record stond op naam van Eduard Autar, die in 1986 uit 19 partijen 32 punten scoorde en zodoende op een gemiddelde van 84,2 percent kwam (zie Eduard Autar).

Sahadewsing, Armand;

Sahadewsing, Armand; begon reeds op 10-jarige leeftijd te voetballen bij Klein Maar Dapper. Alleen klein gebouwde jongens werden tot deze vereniging toegelaten, vandaar de naam. Na 2 jaar voor KMD te hebben gevoetbald, speelde hij nog voor Sparta, Tuna en Unitas, eer hij als 16-jarige naar de hoofdklasse stapte.

Door interventie van de voetballers Eliazer en Edam werd hij namelijk lid van Transvaal.

Armand speelde van 1956 tot 1966 briljant voetbal bij Transvaal als rechtsbuiten en in de zestiger jaren was hij ook nog aanvoerder van Transvaal.

In 1957 maakte hij zijn debuut in het nationaal elftal en tot 1966 had hij een vaste plaats in de bondsploeg. In 1966 vertrok hij naar Nederland en behaalde aldaar het KNVB-trainerslicentie D, C en B. Terug in Suriname heeft hij als trainer verscheidene voetbalverenigingen getraind.

Sanders de, Ludwig

Sanders de, Ludwig (geb. 23-09-26) werd in 1938 door de padvinders Johan Ferrier, Robert Ferrier, Frits Tjon A Jong e.a. gemotiveerd om met de atletieksport te beginnen. Het was toen een gebruik dat deze padvinders des zondags om 6.00 uur v.m. trainden.

De Sanders raakte erg gefascineerd door deze serieuze aanpak, waardoor hij het besluit nam om ook aan die vroege trainingen deel te nemen. Als resultaat daarvan nam hij aan atletiekwedstrijden deel en niet zonder succes.

In 1950 namen Surinaamse atleten voor het eerst deel aan atletiekwedstrijden in het buitenland en wel op Curaçao (zie atletiek).

Ludwig de Sanders was de uitblinker van de Surinaamse selectie. Hij won niet minder dan 4 medailles waarvan 3 gouden, en wel op de onderdelen 1500m, hoogspringen en verspringen. Deze prestaties moeten niet onderschat worden, daar Suriname in totaal 4 gouden medailles won. In hetzelfde jaar leidde Ludwig de basketbalvereniging Spes Patriae naar het eerste landskampioenschap. Vanwege deze prestaties werd hij de eerste sportman van het jaar en mocht hij het sportvuur aansteken (zie sportman van het jaar, zie sportweek).

In de periode 1950-53 heeft hij zijn stempel op de Surinaamse atletieksport gedrukt en het was in deze dagen een normale zaak dat hij met de eer ging strijken op de onderdelen 1500m, 3000m, verspringen en hoogspringen.

Hij vestigde niet minder dan 13 Surinaamse records en zijn beste resultaten zijn 1500m (4 min. 27 sec.), 3000m (9 min. 51.0 sec.), hoogspringen (1,78m) en verspringen (6,80m).

Behalve de atletieksport heeft Ludwig de Sanders zijn sporen ook verdiend als coach van de Surinaamse boksselectie aan het eind van de vijftiger jaren. Hij behoorde verder tot de eerste Surinamers die zich in 1952 lieten inschrijven bij de Surinaamse Jiu Jitsu en Judo Amateurs Vereniging (zie judo). Hij was tevens bestuurslid van het eerste bestuur van Watra Mama en hij is bovendien de geestesvader geweest van de Koninkrijksspelen (zie Koninkrijksspelen). Van 1983 tot 1985 leidde hij als voorzitter de Surinaamse Atletiek Bond.

Sankatsing, Mireille

Sankatsing, Mireille (geb. 15-09-69) begon in 1981 met de atletieksport Ze startte bij de atletiekvereniging Eagles, die onder leiding stond van trainer Rita Balrak (zie Rita Balrak). Zij stapte na de oprichting van Profosoe in 1984 over naar deze atletiekvereniging. Haar specialiteiten waren de 800m en de 1500m, maar in 1988 kwam daar ook de 400m bij.

Op 13 november 1982 zag de toen 13-jarige Mireille kans atletiek-historie te maken door een nieuw Surinaamse record op de 1500m (5 min. 23.03 sec.) te vestigen. Met deze prestatie werd zij de jongste recordhoudster in de Surinaamse atletiekgeschiedenis. Vóór Mireille waren Hanna Rosheuvel (400m en 800m), Dennis Malone (verspringen), Rita Brunst (800m) en Lilian Tholen (verspringen) de jongsten die een Surinaamse record verscherpten. Deze atleten waren allen toen 17 jaar oud. Op 24 april 1984 maakte Mireille wederom sensationeel atletiekgeschiedenis, daar zij tijdens de Carifta-Games te Bahamas de 1500m in 4 min. 50.4 sec. liep en zilver veroverde. Het was niet alleen de eerste maal dat een Surinaamse junior tijdens de Carifta Games een medaille veroverde, maar Mireille werd bovendien de eerste Surinaamse die de 1500m in minder dan 5 minuten liep. Op 24 juni 1984 was het wederom raak te Puerto Rico. Tijdens de junior Zuidamerikaanse kampioenschappen won ze goud op de 1200m (3 min. 38.40 sec.) en vestigde bovendien een nieuw spelenrecord in de klasse ‘meisjes jonger dan 17 jaar’.

Vanwege haar prestaties werd Mireille Sankatsing in 1984 en 1985 uitgeroepen tot ‘atlete van het jaar’. Mireille vestigde tot nog toe de meeste juniorenrecords en wel dertien. Vóór haar stond dit record op naam van Hugo Fernandes-Mendes en wel met twaalf. Mireille Sankatsing is bovendien de beste junior die de Surinaamse atletieksport heeft voortgebracht; als geen ander won zij tijdens internationale wedstrijden de meeste medailles.

Haar internationale prestaties als junior zijn:

- Zilver op de 1500m (24-04-84) te Bahamas tijdens de Carifta Games
- Goud op de 1200m (24-06-84) te Puerto Rico tijdens de Zuidamerikaanse kampioenschappen
- Zilver op de 800m (01-05-85) te Frans Guyana tijdens de 3de Jeux de la Guyana

- Zilver op de 800m (09-04-85) te Nassau tijdens de Carifta Games
- Brons op de 800m te Barbados tijdens de Carifta Games in april 1986
- Zilver op de 1500m te Barbados tijdens de Carifta Games in april 1986
- Zilver op de 800m te Frans Guyana in april 1987
- Zilver op de 800m te Jamaica tijdens de Carifta Games in april 1988
- Brons op de 1500m te Jamaica tijdens de Carifta Games in april 1988

Vanwege haar prestaties kreeg zij van de Eastern Michigan University in de USA een atletiek scholorship.

Mireille Sankatsing (foto De Ware Tijd)

Schaakolympiade:

Schaakolympiade: Sinds 1927 wordt door de Internationale Schaak Federatie (FIDE) om de twee jaar een groot landentoernooi georganiseerd waarbij alle lidlanden van de FIDE de gelegenheid hebben elkaar te bekampen om

de Olympische schaaktitel. Evenals bij de Olympische Spelen gaat het om Olympisch goud, zilver en brons, terwijl persoonlijke prestaties gehonoreerd worden.

Elk lidland mag maximaal 6 spelers afvaardigen inclusief reserve-spelers. Er wordt echter steeds aan vier borden gespeeld in vooraf bepaalde volgorde. Dus een speler die door zijn land als eerste bord speler is opgegeven, kan alleen aan dat bord spelen en niet lager. Er zijn landen die uit taktisch overwegingen hun sterkste speler aan het laagste bord laten spelen om zo zeker punten te scoren. Bij sterke schaaklanden zoals de Sovjet Unie en Hongarije speelt dit echter nauwelijks een rol, aangezien het krachtverschil tussen de eerste en laagste bordspeler miniem is.

De Olympiade is in omvang het grootste schaakevenement in de wereld. Sinds de eerste officiële Olympiade, in Londen 1927, is er een konstante groei geweest. De eerste Olympiade telde slechts 16 deelnemers, terwijl aan het toernooi in 1982, waar Suriname voor het eerst deelnam, niet minder dan 110 landenteams aanwezig waren.

Daarnaast waren er nog eens 53 damesteams die elkaar afzonderlijk van de heren bekampten (bij de dames worden er op 3 borden gespeeld). Bij elkaar waren er meer dan 1000 schakers in Lausanne (Zwitserland). Slechts 20 lidlanden hadden verstek laten gaan.

Schaakolympiade 1982
Links Kiem Thin Tjong Tjin Joe, rechts Anatoly Karpov; wereldschaakkampioen. (foto fam. J. Tjon Tjin Joe)

De persoonlijke resultaten van de Surinaamse deelnemers aan de schaakolympiade zijn:

1982

Gespeeld	Winst	Remises	Verlies	Bordpt.	Score in %
J. Lindeboom					
12	5	2	5	6	50,00*)
E. Koenders					

*) Volgens FIDE-maatstaven hebben deze schakers een internationale FIDE-Rating van maximaal 2205 punten toegekend gekregen.

9	1	3	5	2,5	27,78
K.T. Tjong Tjin Joe					
11	2	5	4	4,5	40,91
G. Hoefdraad					
9	1	5	3	3,5	38,89
C. Kaslan					
10	5	3	2	6,5	65,00*)
W. Veer					
5	1	3	1	2,5	50,00

1984

W.N. Veer					
10	3	2	5	4	40,00
H. Chin A Lien					
9	3	3	3	4,5	50,00*)
R. Dos Ramos					
8	3	2	3	4	50,00*)

*) Volgens FIDE-maatstaven hebben deze schakers een internationale FIDE-Rating van maximaal 2205 punten toegekend gekregen.
*) Volgens FIDE-maatstaven hebben deze schakers een internationale FIDE-Rating van maximaal 2205 punten toegekend gekregen.
*) Volgens FIDE-maatstaven hebben deze schakers een internationale FIDE-Rating van maximaal 2205 punten toegekend gekregen.

I. Bondo					
11	1	2	8	2	18,20
D. Gayadin					
9	6	2	1	7	77,80*)
C. Kaslan					
9	2	3	4	3,5	38,90

1988

J. Neijhorst					
13	7	3	3	8,5	65,38*)
B. Jurgens					
13	1	7	5	4,5	34,62
M. Jurgens					
13	7	2	4	8	61,54*)
R. Munshi					
13	4	1	8	4,5	34,62

In 1984 behaalde Dewperkash Gajadin vanwege zijn prestatie een bronzen plak op het 5de bord.

Schakel, Gemeenschaps Centrum de:

Schakel, Gemeenschaps Centrum de: Ter gelegenheid van het 75-jarige bestaan op 18 april 1967 van de St. Alphonskerk aan de Verl. Keizerstraat vroeg de parochieraad zich af hoe men kleur kon geven aan dit feit. Toen viel op hoe weinig in Suriname gedaan werd voor de vorming van de medemens. Men besloot toen voor de bewoners van de omgeving van de kerk een gemeenschapscentrum te bouwen.

Ter voorbereiding van het één en ander werd op 19 juli 1966 een comité opgericht dat diverse aktiviteiten ontplooide zoals kindermiddagen, kleurkaartenacties, loterijen, kalenders, kerstkaarten en hoofddoekenakties. De netto-opbrengst van deze aktiviteiten bedroeg Sf. 25.000,-. De Stichting Kinderzegels Suriname en de St. Paasweldadigheidszegels schonken elk Sf. 10.000,--. Van de Nederlandse Ontwikkelingshulp kreeg men Sf. 159.112,--. Hierdoor kon aan de bouw van het sportcomplex gestart worden. Op maandag 19 oktober 1970 werd De Schakel door gouverneur J.F. Ferrier (1967-1975) officieel geopend.

*) Volgens FIDE-maatstaven hebben deze schakers een internationale FIDE-Rating van maximaal 2205 punten toegekend gekregen.
*) Volgens FIDE-maatstaven hebben deze schakers een internationale FIDE-Rating van maximaal 2205 punten toegekend gekregen.
*) Volgens FIDE-maatstaven hebben deze schakers een internationale FIDE-Rating van maximaal 2205 punten toegekend gekregen.

Schaken

Schaken (v. Middelned. scaec, v. Perz. sjah = koning), bordspel dat de oorlog verzinnebeeldt en dat gespeeld wordt door twee spelers die over een gelijke, door schaakstukken belichaamde strijdmacht beschikken, op een vierkant bord dat verdeeld is in 64 afwisselende licht en donker gekleurde, vierkante velden van gelijke grootte. Het bord wordt zodanig geplaatst dat zich voor beide spelers aan de rechteronderzijde een licht gekleurd veld bevindt. Ieder der beide spelers beheert een strijdmachtvoor de één licht gekleurd (wit), voor de ander donker (zwart)- die bij de aanvang zowel wat betreft opstelling als materiële waarde gelijk is. In tegenstelling tot de meeste bordspelen zijn de schaakstukken onderling niet gelijk. Zij verschillen zowel in waarde als in de aard der toegestane bewegingen.

Het spel begint met een zet van wit. De spelers zijn om de beurt aan zet en zijn verplicht een zet te doen.

De koning heeft het recht zich naar alle richtingen te bewegen, doch niet meer dan één schrede (veld) tegelijk. Het is hem verboden een veld te betreden dat door een vijandelijk stuk of pion wordt beheerst (zich in schaak te bewegen).

De dame heeft het recht zich onbeperkt in alle richtingen (horizontaal, vertikaal en diagonaal) voort te bewegen. De toren heeft het recht zich onbeperkt horizontaal en vertikaal voort te bewegen. De loper heeft het recht zich onbeperkt diagonaal voort te bewegen. Het paard heeft het recht tot het maken van de paardesprong, het verplaatst zich eerst één veld horizontaal of verticaal en doet dan één stap diagonaal zodanig dat het nimmer naast het uitgangsveld komt.

De pion heeft het recht per zet één veld recht vooruit te gaan. Vanaf zijn positie in de beginstelling van de partij mag de pion twee velden recht vooruit gaan, hij hoeft dit echter niet te doen. Geen enkel stuk of pion mag over een eigen of vijandelijk stuk heen springen, met uitzondering van het paard en de toren bij de rochade.

Een stuk of pion mag nooit een veld betreden dat door een eigen stuk of pion wordt bezet. Betreedt hij een veld dat door een vijandelijk stuk of pion wordt bezet, dan neemt hij dit van het bord weg. In de schaakterminologie heet dit ‘slaan’. Slaan is bij schaken niet verplicht.

Alle stukken slaan overeenkomstig hun normale loop. De pionnen echter slaan op afwijkende wijze. Zij nemen een vijandelijk stuk of pion weg, indien dit zich schuin voor hen bevindt. Een speciaal geval is het zgn. ‘en passant’ slaan. Indien een zwarte pion zich op de vierde lijn bevindt mag hij een witte pion slaan die één zet daarvoor van zijn uitgangsstelling (tweede lijn) is opgerukt naar de vierde lijn en nu onmiddellijk links of rechts naast de zwarte pion staat.

De zwarte pion doet nu alsof de witte pion maar één veld is opgerukt en slaat ook naar het veld dat de pion dan betreden zou hebben.

Het recht op en passant slaan is een tijdelijk recht. Indien de zwarte speler aan een andere zet de voorkeur geeft, zijn de pionnen elkaar definitief gepasseerd en zullen zij elkaar nooit meer kunnen slaan. Het recht geldt uiteraard ook voor de witspeler in de overeenkomstige situatie aan de andere kant van het bord.

Een regel van grote invloed, in het bijzonder op het eindspel, is die betreffende het recht op promotie van een pion die de overzijde van het bord bereikt. De speler die zulk een pion beheert, mag in de plaats van de ‘promoverende pion’ een stuk van zijn kleur kiezen. In het algemeen zal dit een dame zijn. Het mag wel geen koning zijn.

De rochade is min of meer wezensvreemd aan de grondregels van de loop der stukken. Zij is ontstaan uit de behoefte de koning snel in veiligheid te brengen en de

toren aan het spel te doen deelnemen. De rochade wordt uitgevoerd door de koning en de toren. De koning wordt twee plaatsen naar rechts (korte rochade) af naar links (lange rochade) verschoven, waarna de dichtsbijzijnde toren over de koning heen springt en naast hem wordt geplaatst. De rochade geldt als één zet. Zij mag niet worden uitgevoerd indien de koning en/of de betrokken toren al gespeeld zijn; evenmin indien de koning in schaak staat of één der velden die de koning moet passeren door een vijandelijk stuk wordt bestreken.

Het doel van het schaakspel is het 'schaakmat zetten' van de vijandelijke koning. Een koning staat mat, indien hij door een vijandelijk stuk of pion wordt bedreigd (d.w.z. dat stuk of pion) het veld beheerst waarop de koning zich bevindt en zich aan deze bedreiging niet kan onttrekken: het aanvallende stuk of pion kan niet worden geslagen, de koning kan zich niet begeven naar een veld dat niet door de tegenpartij wordt beheerst, en er bestaat geen mogelijkheid tot 'tussenplaatsing'. Hieruit volgt dat de koning zich nimmer vrijwillig 'in schaak' mag begeven. Een speler staat pat indien hij aan zet is, maar geen stuk of pion kan verzetten. In het bijzonder kan ook de koning in zulk een geval zich niet verplaatsen zonder zich 'in schaak' te begeven, hetgeen verboden is.

Pat-finesses doen zich overwegend voor in eindspelen. De speler met materieel overwicht moet zich voor deze situatie hoeden, omdat pat 'remise' (gelijkspel) betekent.

Bijzondere vormen van schaken: grote populariteit geniet het snelschaken, waarbij de toegestane bedenktijd vijf tot tien minuten per speler beperkt wordt. In vele gevallen brengt tijdoverschrijding van een der spelers de beslissing. Een hoge graad van precisie kan worden bereikt bij het correspondentieschaak, waarbij de spelers elkaar hun zetten schriftelijk meedelen. De spelduur kan zich over verscheidene jaren uitstrekken.

Een publieke attractie is de simultaanseance, waarbij een sterke schaker het opneemt tegen twintig tot veertig spelers tegelijk.

De simultaanspeler heeft gewoonlijk aan alle borden wit en loopt langs de in een kring opgestelde borden. Zijn tegenstanders moeten zetten zodra de simultaanspeler hun bord bereikt.

Schaken is al meer dan 100 jaar oud en tot heden neemt het in populariteit toe. In de Middeleeuwen en nog enige eeuwen later was schaken uitsluitend een vermaak voor de adel en de geestelijke stand. Tegenwoordig is het een spel voor iedereen geworden. Hoewel het sinds de vroegste tijden heel wat wijzigingen heeft ondergaan, zijn deze wijzigingen slechts uiterlijk. In wezen echter is het schaakspel hetzelfde gebleven. Steeds heeft het de strijd tussen twee vijandelijke partijen willen voorstellen, een strijd die volgens bepaalde wetten wordt geleverd. Het schaakspel heeft veelzijdige aspecten, het is een strijd, maar ook een stuk wetenschap en kunst. Het richt zich tot het verstand, tot de fantasie en tot de wil en biedt dus plaats zowel voor de koele, nuchtere beschouwing als voor de geniale intuïtie.

Omtrent de oorsprong van het schaakspel tast men nog in het duister. Waarschijnlijk werd het reeds eeuwen voor de Christelijke jaartelling in Voor-Indië gespeeld. De oudste auteur die van het spel gewaag maakt is de Arabische schrijver Masoedi (overleden ongev. 959 na Chr. te Cairo). In zijn werk 'Gouden Weiden' verzamelde

hij materiaal uit meer dan 80 geschriften, die hij op zijn reizen in Indië had aangetroffen. Volgens Masoedi zou het schaakspel zijn uitgevonden tijdens de regering van de Indische vorst Belhith (ongev. 300 na Christus). Volgens deskundigen echter is deze bron niet betrouwbaar.

Ibn Challikan (1211-1281) meent dat de Brahmaan Sissa uitvinder van het schaakspel zou zijn. Hij zou het uitgevonden hebben om zijn vorst Shihram afleiding te geven. Deze was zo opgetogen over het spel dat hij bevel gaf in alle tempels schaakborden op te stellen.

Ook wordt Palamedes genoemd, ofschoon men bij de oude Grieken geen sporen van het schaakspel heeft aangetroffen. In ieder geval het spel bestond er reeds in de 6e eeuw na Christus in Indië.

Het spel wordt namelijk beschreven in een Sanskrietgeschrift genaamd Tschatoerangavidja, hetgeen betekent 'Wat in vieren gedeeld is'. Dit spel werd door 4 personen gespeeld. In elke hoek van het bord werden 8 stukken opgesteld, namelijk voorop 4 voetsoldaten (pionnen) en hierachter de andere stukken t.w. koning, olifant (loper), paard en boot of strijdwagen (toren).

Hoewel dit zgn. 4 schaak vele regels gemeen had met de latere twee partijen-schaak lag het fundamentele verschil hierin dat het voor 4 personen oorspronkelijk een gelukspel was, daar het met dobbelstenen werd gespeeld. Na de 6e eeuw schijnt het Tschatoeranga langzamerhand te zijn ontwikkeld tot het Middeleeuwse tweepersoonsschaak. De oude naam Tschatoeranga werd in het Perzisch overgenomen als Tschatrang en in het Aziatisch als Shatrandj. Een oud woord dat nog terug te vinden is, is rochade of rokade. Het doel was zoveel mogelijk materiaal buit te maken en wanneer alle vijandelijke stukken (behalve de koning) van het bord waren, had men gewonnen. Ook had men gewonnen als men de tegenstander pat had gezet.

Vanuit Perzië ging dit spel in de 9e eeuw over naar Arabië en naar alle waarschijnlijkheid hebben de Arabieren, die in de 8ste eeuw Spanje veroverden, het spel naar Europa gebracht.

Omstreeks 1000 na Christus was het spel in Italië bekend en spoedig over geheel Europa. De Arabische regels ondergingen toen vele veranderingen, vooral tijdens de Renaissance. In 1480 verscheen het eerste Nederlandse schaakboek in druk. Het eerste internationale toernooi werd in 1575 aan het hof van Filips II te Madrid gehouden. De vier sterkste spelers namen toen deel en winnaar werd de Italiaan Leonardo.

Op 20 juni 1924 werd de FIDE (de wereld schaakbond) opgericht (zie Fide).

Wanneer het schaakspel in Suriname is geïntroduceerd staat nu niet vast. In het boek van Sandew Hira dat in 1983 verscheen 'Van Priary tot en met de Kom' wordt

aangehaald dat in 1770 de planter of administrateur in de stad het biljartspel, schaken en dammen bedreef. Schaken, biljart en dammen zijn ongetwijfeld vóór 1770 in Suriname geïntroduceerd.

De oudst bekende schakers van Suriname zijn P.A. May; industrieel en de onderwijzer Rhenardus, die na de Eerste Wereldoorlog hier te lande de sterkste schakers waren. Zij hebben getracht hun schaakkennis over te dragen aan jongeren en zij zijn daar volledig in geslaagd.

Eén van hun leerlingen was Adriaan de Vries die 10-15 jaar lang zijn scepter zou zwaaien over de Surinaamse schaaksport. In deze periode was de Vries onbetwist de sterkste Surinaamse schaker. Zo verzamelde hij een groepje jongelui om zich heen om hen in te wijden in de geheimen van het schaakspel. Als aanvoerder van het Surinaamse schaakleven was geen moeite hem te veel. In 1924 richtte hij de eerste schaakvereniging op die de naam droeg van 'Schaakmat', maar later een naamsverandering onderging en toen 'Morphy' heette, genoemd naar Paul Morphy (1837-1884), de grote Amerikaanse schaakgenie van de 19e eeuw.

Schakers uit deze periode waren behalve de Vries ook nog Marengo, Bloemendaal, B. de Mesquita, Themen, Tjon A Man, Rellum, Schoonhoven en Buth.

De schaakvereniging Morphy telde in 1925 al 18 leden en bezat een vast speellokaal ten huize van de voorzitter Adriaan de Vries aan de Watermolenstraat 39, waar men op de zaterdagavond en de zondagmorgen samen kwam om elkaar aldaar te bekampen. Het lag toen al in de bedoeling middels leerboekjes de theoretische kennis van de leden te verhogen.

In september 1924 startte Morphy met een schaaktoernooi, dat pas in februari 1925 eindigde. De oorzaak dat dit toernooi zolang duurde, moet gezocht worden in het feit dat deelnemers, die geen kans meer hadden op een hoge notering, vaak verstek lieten gaan. Morphy had misschien daarom geen lang leven.

De Vries gaf echter de moed niet op en dikwijls loofde hij prijzen uit, alleen maar om sterke spelers aan te lokken zich met hem te meten op de 64 velden om daardoor het spelpeil omhoog te brengen en het spel populair te maken.

Met recht mogen we daarom Adriaan de Vries gedurende deze periode de ongekroonde koning van het Surinaams schakersgilde noemen en de nestor van ons Surinaamse schaakleven, daar hij in de vijftiger jaren nog één der trouwste leden was van de inmiddels gevormde schaakverenigingen.

In de maand 1927 kwam de schaakgenie Schapiro naar Suriname voor het spelen van een simultaanseance met 20 Surinamers. Dit toernooi vond op maandag 19 september om 20.00 uur in Het Park plaats en tegen kwart voor 12 was het al ten einde. Schapiro won 19 partijen en speelde 1 remise. Merkwaardig genoeg speelde hij tegen een zekere Simons, een beginner, remise.

Deze periode was de tijd van de natuurspelers, die veelal hun eigen schaakstukken vervaardigden en zonder theoretische scholing louter door practische oefening tot een behoorlijk sterkte wisten te klimmen. Zo leerde b.v. Richenel Markus schaken in 1936 met stukken waar een klosje de koning van het schaakspel moest voorstellen, een stukje hout was de koningin en verschillende knopen stelden de overige stukken voor. Dat dit geen beletsel was een sterke speler te worden, werd wel bewezen door

het feit dat hij in 1938 een simultaanseance tegen 12 borden speelde. Hij won er 8 en speelde 2 remise.

In juni 1937 namen de heren M. Lichtveld en A. Smit het initiatief de schaaksport wederom leven in te blazen door een schaakvereniging op te richten. Zij vroegen aan de heer Siegfried Beck, die in Nederland verschillende functies bekleed had in schaakverenigingen om zijn medewerking te verlenen. Op woensdag 30 juni 1937 werd de eerste vergadering gehouden en werd de schaakvereniging Paramaribo opgericht. Het bestuur bestond uit de leden: Siegfried Beck (voorzitter), A. Smit (secretaris) en M. Lichtveld (penningmeester).

De verenigingsavonden waren iedere dinsdagavond om 8 uur in een lokaal in hotel River View. De contributie bedroeg Sf. 1,- per maand. Enkele schakers van deze vereniging waren Kerk, Goedhart en Lepelblad. De schakers van Paramaribo hebben ook een tweetal jaren geoefend bij de heer Lepelblad aan huis (zie Paramaribo).

Helaas sluimerde deze vereniging (1938) in en gedurende een aantal jaren raakte de beoefening van het schaakspel sterk op de achtergrond, mede door de Tweede Wereldoorlog. Het enige teken van schaakleven was in die jaren de schaakrubriek in 'Het Nieuws' verzorgd door ds. Paaps die zijn rubriek ondertekende met 'De Pion'. Deze rubriek werd in de vijftiger jaren nog gepubliceerd. Ook het blad Suriname verzorgde een schaakrubriek, waarvan de bekende Adriaan de Vries de redacteur was, in welke rubriek die problemen en eindspelen ter oplossing aangeboden werden en voor de goede oplossers prijzen uitgeloofd werden.

Behalve deze twee kranten probeerden enkele schakers op andere manieren de schaaksport in leven te houden. Zo maakte Adriaan de Vries in october 1937 een trip naar Trinidad en Barbados voor het spelen van enkele wedstrijden. Op 20 october 1937 kwam hij in Trinidad tegen de 16 jarige Arneaud uit, terwijl hij op 21 october 1937 J.G. Quashie; kampioen van de Eastern Chess Club, bekampte.

De Vries won beide partijen. Later in de maand vertrok hij naar Barbados waar hij uitkwam tegen twee schaakkampioenen aldaar. Beide partijen eindigden in remise. Een ander schaker uit deze periode was de heer R. Dompig. Hij trachtte hier te lande enkele schaaksimultaans in Belevue te organiseren.

Zo organiseerde hij er één op 3 december 1939, terwijl een andere op zondag 23 februari 1941 plaatsvond. Wat het laatstgenoemde toernooi betreft, speelde Dompig in totaal 9 partijen waarvan hij er 5 won, 3 verloor en één remise speelde.

De heer L. Kanteman, een ander Surinaamse schaker kwam in maart 1944 tweemaal uit tegen Mr. Sylvain Groen, één van de sterkste speler van Curaçao. De strijd eindigde 1-1.

Tenslotte nam de schaker Pang A Tjok in 1945 op Curaçao deel aan een toernooi en eindigde op de tweede plaats.

In de maand augustus 1945 namen enige schakers het goede voornemen om één of meer verenigingen te vormen voor de beoefening van dit edele spel. In die dagen waren er wel enige goede schakers, maar ze waren niet bij een groep aangesloten. Deze heren namen het initiatief een concours te houden voor het kampioenschap van Suriname, waarbij in 2 klassen zou worden gespeeld. Dit toernooi zou de geschiedenis in gaan als de eerste Surinaamse landsschaakkampioenschap. Initiatiefnemers waren de heren Richinel Markus, Alfred Soares en Leedz.

In november 1945 werd een comité gevormd dat tot doel had het organiseren van kampioenschappen voor Suriname, welke een jaarlijkse terugkerende evenement moest worden. Het comité bestond uit de volgende leden: Ds. C.A. Paaps (voorzitter), V.A. Heymans (secretaris), L.A. Kanteman (penningmeester) en de leden Adriaan de Vries, pater C. Donicie, A.L.P. Smit, J. Morpurgo, J. Pengel en H.C. Axwijk.

De openingswedstrijden vonden op donderdag 6 december 1945 om 19.30 uur in de militaire cantine in Fort Zeelandia plaats. Er waren 16 deelnemers, verdeeld in twee klassen.

In de klasse A bekampten de gevorderden elkaar, terwijl in de klasse B de minder gevorderden tegen elkaar uitkwamen.

In de klasse A kwamen tegen elkaar uit Bloem, Headly, Adelaar, L. Kanteman, Baltus Jessurun, Esser, Markus en A. Soares.

In de klasse B kwamen tegen elkaar uit E. Pengel, Ticoaloe, A. Pengel, Raillard, Mesquita en Jordaan.

Aangetekend dient te worden dat de heer Ticoaloe een hier gestationeerde Indiase marinier was. De eerste Surinaamse schaakkampioen werd Baltus Jessurun.

De heer Jessurun vertrok niet lang daarna naar Nederland en heeft hierdoor zijn titel niet kunnen verdedigen, maar het schaken is hij trouw gebleven. In een sterke Utrechtse club speelde hij in de hoofdklasse nog zijn partijtje mee.

Op initiatief van Dr. J.H.E. Ferrier en door bemiddeling van O & O (later Dienst Welzijnzorg) werd het mogelijk dat grootmeester Max Euwe in 1946 naar Suriname kwam. Max Euwe was in de periode 1935-1937 wereldkampioen schaken. Hij gaf hier een tweetal simultaanseances in Het Park. Dit bezoek stimuleerde onze schakers dusdanig dat aan de stilstand op schaakgebied een einde kwam. Op 30 november 1946 werd de ingeslapen schaakvereniging ‘Paramaribo’ onder een nieuw bestuur tot nieuw leven gewekt. De opleving op schaakgebied werkte krachtig door.

Eén van de eerste daden van het nieuw bestuur onder voorzitterschap van de heer L. Kanteman was voor de vereniging rechtspersoonlijkheid aan te vragen.

Paramaribo zou het schaakleven voor lange tijd gaan bepalen in Suriname.

In 1947 werden, onder voorzitterschap van J.H.C. Vrijer, de kampioenschappen door deze vereniging georganiseerd. Ook op ander terrein deed deze vereniging actief werk; bekend waren in die jaren de radiolezingen over schaken door de heer Gerold Febis. Behalve de kampioenschappen werden ook enige malen bekerwedstrijden georganiseerd en wel voor de eerste keer in 1949. Het was toen Ir. J.v.d. Meulen die kort tevoren uit Nederland was gekomen en zich dadelijk onder de sterkste spelers rangschikte, door de beker te veroveren. In 1950 werd Richinel Markus de bekerwinnaar en in 1951 C. de Boer.

Gedurende deze jaren werd er ook contact gehouden met het schaakleven buiten Suriname. Zo waren onze schakers enige jaren aangesloten bij de West-Indische Schaakbond, die haar zetel had op Curaçao. Door de grote afstand en de soms trage correspondentie liet de samenwerking echter wel te wensen over.

Op woensdag 19 april 1948 speelde de heer A. Soares, kampioen van Suriname, een internationale partij tegen de heer Elsio Hudson, clubkampioen 1947 en 1948 van Curaçao. De Surinaamse kampioen won in 50 zetten de partij.

Om het contact met de buitenwereld te verbeteren, werden naar verscheidene fondsen gezocht. Deze verbetering werd verkregen na het tweede bezoek van Dr. Max Euwe aan ons land in 1949, toen hij na zijn Argentijnse toernooi op doorreis ook hier enkele simultaan-voorstellingen gaf.

Een aardig voorval tijdens één van deze wedstrijden mag nog vermeld worden. Het was de heer F. van Dijk die bij het opstellen van de stukken tot de ontdekking kwam dat er een paard ontbrak aan de stukken waarmee de simultaanspeler moest spelen.

Wat nu? In allerijl werd Dr. Euwe hiervan op de hoogte gebracht.

'Wel' zei deze 'Ik zal dan aan uw bord met een paard minder spelen'. F. van Dijk speelde remise.

mise.

Aan Dr. Euwe werden de moeilijkheden van internationaal contact voorgelegd en door diens bemiddeling werd het toen mogelijk, dat onze spelers zich rechtstreeks bij de KNSB konden aansluiten.

Ieder maand werd toen het tijdschrift van de KNSB ontvangen, zodat de schakers hun theoretische kennis konden verhogen.

Een groot gebeuren in 1950 was de komst van de Mexicaanse grootmeester Señor Reno Pratt, kampioen van Mexico, naar Suriname.

Op donderdag 23 november 1950 speelde hij een simultaanseance met 29 tegenstanders. Hij won hiervan 23, speelde 3 remise en wel tegen de heren Smit, E. Malm en C. de Boer. Hij verloor van M. Bonse, F. van Dijk en J. van de Meulen.

Aangetekend dient te worden dat de heer Pratt erg langzaam speelde en vele Surinamers hierdoor vermoeide. Het gevolg was dat de heer Pratt enkele wedstrijden cadeau kreeg, daar de Surinamers ondanks hun betere spelpositie hun partijen opgaven. Om 16.30 uur startte deze simultaan en het duurde ruim acht uren.

Op vrijdag 25 november 1950 kwam de Mexicaanse

kampioen uit in een blindsimultaanseance tegen 8 tegenstanders. Hij dwong toen veel respect van zich af. De tegenstanders waren: Max Bonse, van Mook, Vrijer, Bloem, Markus, Oldenstam, Pengel en Hooten. Van de 8 partijen won de heer Pratt er 4, speelde 1 remise (Pengel) en verloor er 3 (Vrijer, Bloem en Markus). Ook toen duurde deze simultaan erg lang. Men startte om 20.30 uur en om 3 uur in de ochtend besloot men de nog af te spelen vier wedstrijden af te breken en degenen met een betere spelpositie tot winnaar aan te wijzen. Na de Mexicaan Pratt deed in 1952 M. Najdorf, de kampioen van Argentinië een aanbod om tegen een tiental borden een blindsimultaanseance te geven. Dit aanbod moest door de te hoge kosten door de vereniging worden afgewezen.

Was Paramaribo in 1950 nog de enige schaakvereniging, in 1951 werd een ander vereniging opgericht, en wel Caissa. Deze oprichting vond als volgt plaats. In 1951 werd een wedstrijd van een tiental schakers georganiseerd tussen de sv Paramaribo en de leraren van de AMS en de Kweekschool, die door de leraren werd gewonnen. Op initiatief van de heer W. van Dijk, directeur van de Kweekschool, besloten de leraren zich te verenigen in Caissa. Ook werd besloten de competitie elk jaar in februari te houden.

In 1952 eindigde dit toernooi gelijk en bleef de beker bij Caissa.

In 1953, 1954 en 1955 veroverde Paramaribo echter de beker.

Op vrijdag 29 januari 1953 werd nog een schaakvereniging opgericht en wel in het gebouw van Court Humaniteit aan de Steenbakkergracht. Deze vereniging beschikte over een opleidingsklasse voor degenen die nimmer in aanraking waren gekomen met de schaaksport. Deze opleidingsklasse telde toen al 16 leden. Er was ook een damesafdeling die 6 leden telde. Men startte bovendien meteen al met een clubcompetitie.

Deze schaakvereniging kreeg de naam van Aljechin, genoemd naar wijlen de wel wereldvermaarde schaker Alexander Aljechin, die van 1927-1935 en dan van 1937-1946 wereldschaakkampioen was. Hij stierf in 1946.

De geestesvader van deze schaakvereniging was de heer P. Denz. Na de opening werd een simultaan met de heer Max Bonse gespeeld. Bonse won 6 partijen, verloor er één en speelde één remise. Ondanks deze enthousiaste start had Aljechin geen lang leven, daar zij in 1954 insliep. In 1953 werd de titel om het landskampioenschap in een open toernooi verspeeld, zodat iedereen kon deelnemen aan de strijd. Niet minder dan 39 deelnemers meldden zich aan. Dit toernooi werd spannender, daar het nu tevens kon gelden als klassificatie-toernooi. Het startte in augustus 1953 en eindigde in oktober 1954. De rangschikking van de eerste vier schakers was als volgt: C. de Boer (36 punten), A. Soares (34 punten), Jacobs (33,5 punten) en Th. Jordaan (33 punten).

Daar de strijd van het landskampioenschap 1953 zo lang duurde, werd in 1954 voor de tweede maal besloten de strijd een ander tint te geven. In december 1954 werd door de schaakverenigingen Paramaribo, Caissa en Paranam besloten om de landstitel als volgt te regelen.

1. De titel moest door de titelhouder verdedigd worden in een match met nader vast te stellen aantal partijen tegen een door de besturen aan te wijzen uitdager.
2. Het aanwijzen van de uitdager geschiedde als volgt:
    a. De winnaar van de clubcompetitie in elke vereniging werd clubkampioen.

b. De diverse clubkampioenen speelden onderling een toernooi, volgens bepalingen door de besturen opgesteld.
c. De winnaar van het toernooi werd candidaat-lands-kampioen en had het recht de landskampioen uit te dagen op voorwaarden door de besturen vastgesteld.

3. De houder van de titel landskampioen speelde in de onderlinge clubcompetitie niet om een plaats op de ranglijst, doch buiten mededingen.
4. Eindigde de landskampioen als eerste tijdens de clubcompetitie dan speelde zijn onmiddellijke opvolger mee in het toernooi dat de uitdager zou aanwijzen.

De strijd om de landstitel 1954 werd in dit verband als volgt geregeld. Caissa wees drs. J. Belle als candidaat aan, terwijl Paramaribo de heer Jules E. Jacobs koos, die clubkampioen werd. Paranam nam dit jaar niet deel. De eerste partij tussen de heren Belle en Jacobs werd op 23 december 1954 gespeeld. De heer Belle won deze tweekamp met 2,5 om 1,5 en mocht de heer de Boer uitdagen.

Op 10, 11, 24, 25 februari, 4 en 10 maart 1955 kwamen deze heren tegen elkaar uit. Deze tweekamp eindigde onbeslist 3-3 en C. de Boer prolongeerde zodoende de titel. Op 19 september 1955 werd de Surinaamse Schaak Bond opgericht. De eerste voorzitter van deze bond was Ir. H. Meyer.
Op 27 december 1955 werd een nationaal schaaktoernooi geopend door gouverneur Klaasesz (1949-1956). 80 schakers namen hieraan deel in verschillende categorieën. Aangetekend dient te worden dat ook jeugdschaakwedstrijden georganiseerd werden. De winnaars van dit toernooi waren:

Groep A	A. Soares (1e)	Jules Jacobs (2e)
Groep B	G. Febis	Theo Jordaan
Groep C	M.L. de Koning	A.M. de Vries
Groep D	L.E. Kerk	
Jeugdklasse		
Groep A	A.R. Sedney	H. Rusland
Groep B	D. Bangoer	M. Chandie
Groep C	F. Frijmersun	E. Haime
Groep D	P.L. Bottse	D. Gonsalves

In 1956 werd voor de eerste maal de clubkampioenschappen georganiseerd door de Surinaamse Schaak Bond. Paramaribo werd de eerste clubkampioen van Suriname en in 1957 prolongeerde zij de titel.

De eerste jeugdschaakvereniging werd op initiatief van Adjiedj Bakas op 10 september 1960 opgericht. Deze vereniging droeg de naam van ‘Schaken leert denken’. Het bestuur zag er als volgt uit: G. Leckie (voorzitter), L. Jong (secretaris), G. Ragoenatsingh (penningmeester), M. Varseveld (commissaris), Adjiedji Bakas (adviseur). De jongens kregen in het beginne 1 maal per week schaaklessen van 1,5 uur. De cursusleider was de heer Jules Jacobs, die ook de beschermheer van deze vereni-

ging was. Schaken Leert Denken startte met 14 leden. In hetzelfde jaar werd een aanvang gemaakt met de eerste nationale jeugdkampioenschappen. Wim Veer kwam als winnaar uit de bus en werd zodoende de eerste jeugdkampioen van Suriname. In 1961 prolongeerde Wim Veer deze titel als volgt:

W.N. Veer	7 gespeeld	7 punten
W. Chin Sue	7 gespeeld	5,5 punten
Annelle Anches	7 gespeeld	4,5 punten
R. Beudeker	7 gespeeld	3 punten
H. Anches	7 gespeeld	2 punten
E. Anches	7 gespeeld	1,5 punten

In de zestiger jaren ging het bergafwaarts met de schaaksport. Zo sluimerde de Surinaamse Schaak Bond in en vele clubs maakten hun laatste dagen mee. Slechts Paramaribo bleef over.

Schakend Suriname had in deze jaren toch nog kontakt met het buitenland. Zo kwam in augustus 1961 de schaakmeester I. Branicki van Polen naar Suriname, terwijl in Nederland de heren Brouwn (1967) en Theo van Philips (1968) Suriname tijdens internationale wedstrijden vertegenwoordigden.

Aan het begin van de zeventiger jaren verzorgde Theo van Philips via de televisie schaaklessen om de jeugd aan te moedigen deze tak van sport te beoefenen (zie Theo van Philips).

In 1972 begon hij na zijn t.v.-lessen met een aantal kleinere jongens in de Hendrikschool en richtte op 19 mei 1972 ‘Het Jonge Paard’ op.

In die dagen was deze vereniging de enige jeugdschaakvereniging (zie Het Jonge Paard). Door deze daad van de heer Theo van Philips werd de schaaksport van een zekere ondergang gered en werd het zaad voor de enorme vooruitgang van de tachtiger jaren gezaaid.

Schakers die door van Philips getraind werden zijn de gebroeders Ferdinand en Ronald Bonapart, Gillmore Hoefdraad (zie Gillmore Hoefdraad), Ruben Valpoort, de gebroeders Oliveira en anderen.

In 1973 organiseerde ‘Het Jonge Paard’ een jeugdtoernooi dat door Ruben Valpoort gewonnen werd.

In 1974 ging het eerste Suralco Jeugdschaak Toernooi van start en met dit evenement werd de toekomst van de schaaksport veilig gesteld.

De toen dertienjarige Ferdinand Bonapart werd jeugdkampioen en in augustus 1975 vertegenwoordigde hij Suriname tijdens de wereld jeugdschaakkampioenschappen te Joegoslavië.

In 1976 werd Suriname door Frank Lo Kim Lin op de wereldjeugdkampioenschappen in Nederland vertegenwoordigd. In augustus 1977 richtten Frank Lo Kim Lin, Etienne Koenders en Guno Oliveira de schaakclub ‘En Passant’ op in het Jeugdcentrum.

‘En Passant’ bracht schakers voort als Jerome Lindeboom, Iwan Bonoo, Tjenga Hoost en Vickram Sawh. In 1979 werd de eerste seniorenkampioenschappen (het NEN-toernooi) georganiseerd, waarvan Lothar Saam landskampioen werd.

Op 22 augustus 1979 verscheen het eerste Surinaamse schaakblad genaamd Secondant. De redakteuren waren Etienne Koenders, Carlos dos Ramos en Guus Pengel (zie Secondant).

In 1979 werd het snelschaaktoernooi en het interclubtoernooi door de schaakbond geintroduceerd. Eerder introduceerde ‘En Passant’ de traditionele vierdamentoernooi en ‘Het Jonge Paard’ het dames- en het scholenschaaktoernooi.

Door het organiseren van al deze toernooien kwam er weer leven in de schaaksport van Suriname.

In 1981 werd de opkomst van de jeugdigen aan de top van de Surinaamse Schaaksport ingeluid. Aan de elfjarige Kiem Thin Tjong Tjin Joe werd toestemming verleend, vanwege zijn prestaties, aan het NEN-toernooi deel te mogen nemen (zie Kiem Thin Tjong Tjin Joe).

Kiem-Thin Tjong Tjin Joe jeugdkampioen 1982
(foto R. dos Ramos)

Ook de zeventienjarige Jerome Lindeboom bevestigde de opkomst van de jeugd door met de titel naar huis te gaan. Met deze prestatie vestigde Lindeboom enkele records. Hij werd namelijk de eerste Surinamer die in één jaar zowel jeugd- als landskampioen werd. Hij werd ook nog de jongste landskampioen (zie Jerome Lindeboom). Op 7 november 1981 om 16.00 uur werd de opening van de Willem Campagne Schaakschool, de eerste Surinaamse schaakschool, plechtig verricht door de toenmalige voorzitter van de SSB de heer John Lenne. Op die dag waren 102 kinderen aanwezig afkomstig van de lagere scholen te Zorg en Hoop en omgeving. De initiatiefnemers waren Frank Lo Kim Lin, Gillmore Hoefdraad en Paul Victoriashoop.

Enkele instrukteurs die geruime tijd les hebben gegeven op de Willem Campagne schaakschool zijn o.a. Ricardo

en Carlo dos Ramos, Aubrey Kappel en Dewperkash Gajadin.

In 1982 nam Suriname voor het eerst deel aan de schaakolympiade (zie schaakolympiade).

Dat de schaaksport in een nieuwe ontwikkeling was beland, bleek uit het feit dat meerdere verenigingen werden opgericht.

De winnaars van het schaaklandstournooi 1981
(v.l.n.r.): Frank Lo Kim Lin, Etienne Koenders, Jerome Lindeboom, Ricardo dos Ramos.
Voor: Kiem-Thin Tjong Tjin Joe. (foto De Ware Tijd)

Op 18 augustus 1977 zag ‘En Passant’ het levenslicht. Frank Lo Kim Lin was de geestesvader (zie Frank Lo Kim Lin). CSV '81 (met als oprichter Frank Lo Kim Lin) zag het daglicht op 16 februari 1983, terwijl SCVU (later Caissa '84, met als oprichter Carlo dos Ramos) op 23 maart 1983 een feit was.

Het schaken werd in die tijd ook naar de districten gebracht, wat resulteerde in de oprichting van de schaakvereniging ‘Dima’ in Nickerie, ‘Moengo’ op Moengo, ‘Billiton’ te Billiton en ‘De Vork’ in Saramacca. Opgemerkt kan worden dat Kiem Thin Tjong Tjin Joe in 1984 op veertienjarige leeftijd zowel jeugd- als landskampioen werd en daarmee de prestatie van Jerome Lindeboom in 1981 overtrof.

Volgens de Surinaamse Schaakbond werd Kiem Thin dat jaar ook snelschaakkampioen en werd zodoende de eerste Surinamer die alle drie nationale titels in één jaar won.

Ondanks de positieve ontwikkelingen kwam er in 1986 een splitsing binnen de Surinaamse schaaksport. Een stuurgroep onder voorzitterschap van Paul Victoriashoop distantieërde zich van de bond onder voorzitterschap van Jerry Tjong Tjin Joe. Het conflict was zo fel, dat deze zelf in de rechtszaal werd uitgevochten, maar de rechter kon geen oplossing in het geschil brengen. In september 1986 organiseerde de Stuurgroep haar nationale kampioenschappen en uit deze strijd kwam Wim Veer jr. ongeslagen uit de strijd. In december 1986 organiseerde de schaakbond haar nationale kampioenschappen en het was toen Henk Chin A Lien die ongeslagen uit de bus kwam.

Ondanks het conflict bereikte de schaaksport in Suriname grote hoogten.

Zo nam een negen man sterke delegatie van de Stuurgroep in 1987 deel aan een toernooi in Guyana. Ricardo dos Ramos kwam toen als winnaar uit de bus. Wim Veer jr. en Dew Gajadin werden respectievelijk tweede en derde.

In oktober 1989 organiseerde de Stuurgroep een landentoernooi tussen Suriname en Guyana in de Stadszending. In november 1989 organiseerde zij de eerste nationale dames landskampioenschappen.

Aruna Jarbandhan werd de eerste dames schaakkampioene van Suriname.

In november 1989 organiseerde de Stuurgroep een publieke schaaksimultaanseance aan de Waterkant w.o. voor het eerst een dame in de persoon van Aruna Jarbandhan het opnam tegen 9 schaakspelers. Hiervan won ze 7 partijen, verloor er 1 en speelde 1 remise.

Het is jammer dat er nu een splitsing is binnen de schaaksport.

De nationale kampioenen die zijn voortgebracht

1946	Baltus Jessurun
1947	Alfred Soares
1948	Alfred Soares
1949	L. Kanteman
1950	L. Kanteman
1951	C. de Boer
1952	Alfred Soares
1953	C. de Boer
1954	C. de Boer
1955	C. de Boer
1956	Jules Jacobs
1957	Jules Jacobs
1958	Jules Jacobs
1959	Jules Jacobs
1960	Jules Jacobs
1961	Jules Jacobs
1962	Lothar Saam
1963	Jules Jacobs
1964	Lothar Saam
1965	Lothar Saam
1966	Brouwn
1967	Brouwn
1968	Theo van Philips
1969	Theo van Philips

1970	Lothar Saam
1971	Theo van Philips
1972	Theo van Philips
1973	Theo van Philips
1974	Piet Sonneveld
1975	Wim N. Veer
1976	Wim N. Veer
1977	Wim N. Veer
1978	Wim N. Veer
1979	Lothar Saam
1980	Wim Veer
1981	Jerome Lindeboom
1982	niet georganiseerd
1983	Dewperkash Gajadin
1984	Kiem Thin Tjong Tjin Joe
1985	Kiem Thin Tjong Tjin Joe
1986	Wim Veer jr./ Henk Chin A Lien
1987	Endy Kasanardjo/ Julian Neyhorst
1988	Endy Kasanardjo/geen toernooi
1989	Franklin Mungroo/ geen toernooi

Links: stuurgroepskampioen

Rechts: schaakbondskampioen

Bijzonderheden van de landskampioenen:

Kiem Thin Tjong Tjin Joe werd in 1984 de jongste landskampioen daar hij met zijn 14 jaar de titel veroverde (zie Kiem Tjin Tjong Tjin Joe). Wim Veer sr. (1975-'78 en 1980) en Wim Veer jr. (1986) zijn de enige familieleden

die de titel veroverden.

De jeugdkampioenen die de schaaksport voortbracht zijn:

1960	Wim Veer
1961	Wim Veer
1974	Ferdinand Bonapart
1975	Ronald Bonapart
1976	Guno Oliveira
1977	Frank Lo Kim Lin
1978	Gillmore Hoefdraad
1979	Gillmore Hoefdraad
1980	Gillmore Hoefdraad
1981	Jerome Lindeboom
1982	Kiem Thin Tjong Tjin Joe
1983	Henk Chin A Lien
1984	Kiem Tjin Tjong Tjin Joe
1985	Endy Kasanardjo
1986	niet georganiseerd
1987	Selwijn Kasanardjo/Julian Neyhorst
1988	Endy Kasanardjo/Benito Jurgens
1989	Franklin Mungroo/geen toernooi

Links: Stuurgroeps kampioen

Rechts: Schaakbonds kampioen

Surinaamse schakers poseren met de Guyanese president Desmond Hoyte, na hun succes in the Open Guyana Chess Tournament, augustus 1989 Ricardo dos Ramos werd kampioen, Wim Veer jr. tweede en Dewperkash Gajadin derde. Staand (v.l.n.r.): Carlos dos Ramos, Oyfa Cho Chia Yuen, Erik Veldkamp, president Hoyte, Aubrey Kappel, Dewperkas Gajadien, Ricardo dos Ramos. Hurkend: Wim Veer jr., Auke Treu en Edson Koorndijk. (foto R. dos Ramos)

In 1982 werd Kiem Tjin Tjong Tjin Joe de jongste jeugdkampioen. Hij was toen slechts twaalf jaar oud.

De snelschaaklandskampioenen die de schaaksport voortbracht zijn:

1979	Jerome Lindeboom
1980	Wim Veer sr.
1981	Gillmore Hoefdraad
1982	niet georganiseerd
1983	Wim Veer sr.
1984	Wim Veer jr/Kiem Tjin Tjong Tjin Joe
1985	Kiem Thin Tjong Tjin Joe
1986	Wim Veer jr.
1987	Wim Veer jr.
1988	Endy Kasanardjo
1989	Dewperkash Gajadin

Volgens de Surinaamse Schaakbond werd Kiem Thin Tjong Tjin Joe in 1984 snelschaakkampioen. Kiem Thin werd zodoende de eerste Surinaamse schaker die in één jaar alle drie nationale titels won.

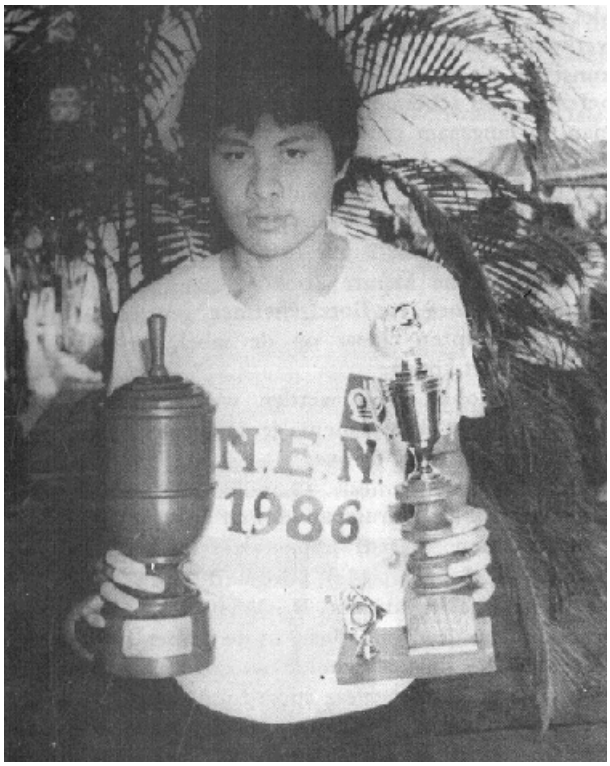

Henk Chin A Lien (foto fam R. Chin A Lien)

Volgens de Stuurgroep van de Surinaamse Schaakbond werd Wim Veer jr. in 1984 snelschaakkampioen. De Stuurgroep is daarom van mening dat Endy Kasanardjo in 1988 de eerste Surinamer werd die in één jaar alle drie nationale kampioenschappen won.

Schal, Edwin;

Schal, Edwin; begon in 1962 bij Transvaal met de voetbalsport en is in de periode 1962-1978 uitgegroeid tot één van Suriname's grootste voetballers. Met Transvaal werd hij menigmaal kampioen, namelijk in de jaren 1965 t/m 1970, 1973 en 1974. Met Transvaal werd hij in 1970 Caribisch kampioen, zo ook in 1973 en 1974. In 1973 werd hij bovendien ook Concacaf kampioen (zie Concacaf).

Hij werd semi-landskampioen in de jaren 1964, '71, '75, '76 en 1978. Zijn eerste internationale wedstrijd speelde hij op 7 april 1964 tegen de Braziliaanse club Oliria. Transvaal won toen de wedstrijd met 4-0, waarvan Wiene een doelpunt scoorde.

Zijn laatste internationale wedstrijd speelde hij op 7 oktober 1979 tegen de Braziliaanse vereniging Santa Cruz. Transvaal verloor toen met 1-5.

Enkele bijzonderheden van Wiene Schal zijn:

- In 1968 werd hij uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar)

- In 1972 werd hij de eerste Surinamer die het Concacaf-team vertegenwoordigde (zie voetbal)
- Hij werd meerdere malen topscoorder van de SVB-competitie w.o. 1968 met 14 en 1973 met 20 doelpunten.
- Hij was in 1977 de grote motor bij de start van georganiseerde damesvoetbal en langer dan 10 jaar is hij trainer geweest van de sterkste damesvoetbalvereniging Oema Soso (zie damesvoetbal, zie Oema Soso).

  Hij is ook trainer geweest van Transvaal (1979-'81). In 1968 en 1972 werd hij uitgeroepen tot voetballer van het jaar.

Schermen;

Schermen; ging over van een wilde en oorlogzuchtige bedoeling tot een volwaardige gevechtsport. Bij de Egyptenaren werd vooral met de lans als mede pijl en boog gevochten, daarbij kwam ook het zwaardschermen bijkijken.

Bij de Romeinen en de ridders werd vooral met het zwaard gevochten. Het zwaardschermen mag men als een voorloper van het huidige schermen beschouwen, ook het Japanse zwaardvechten kan men als een voorloper noemen.

Schermen is de strijd van man tot man met een stok of met blanke wapenen. Stokschermen wordt vooral in het oosten beoefend bijvoorbeeld in Japan. In het westen verstaat men onder schermen meestal een duel, maar uitgevochten met floret, degen of sabel.

Door constructie van bijzondere schermwapens, het gebruik van dekkingsmiddelen (masker, borstlap, armkap, speciale kleding enz.) en scherp omlijnde reglementen wordt het gevaar voor ongevallen beperkt. De moderne algemeen gebruikelijke schermwapens zijn floret, degen en sabel (sportsabel). De floret weegt maximaal 500 g en heeft een lengte van maximaal 110 cm. De kling (het deel van het wapen tussen de punt en de kom, dit is de schijf die de hand en pols beschermt, is zeer buigzaam.

De maximumlengte van het gehele wapen en van de kling is gelijk aan die van de floret. De kom is echter groter en dieper. De sabel weegt maximaal 500 g en is minder buigzaam. De lengte bedraagt max. 105 cm, die van de kling max. 88 cm. De kom beschermt de hand ook tegen een houw. Floret en degen zijn uitsluitend steekwapens, de sabel wordt zowel voor steken als voor houwen gebruikt.

Bij het schermen op floret en sabel is het trefvlak (het deel van het lichaam waarop een treffer als geldig wordt aangemerkt) beperkt.

Het trefvlak op floret is het bovenlichaam (van kraag tot liesplooien - armen en hoofd niet meegerekend), de zij en de rug echter tot de heupen.

Het trefvlak op sabel is het gehele bovenlichaam boven de lijn die de verbinding vormt tussen de bovenste punt

en van de beide liesplooien, met inbegrip van het hoofd. Er zijn ook sabelconventies die o.a. de onderlinge voorrang der treffers regelen. Overtredingen kunnen in bepaalde gevallen met treffers of met diskwalifcatie worden gestraft.

Het degenschermen daarentegen is een zo nauwkeurig mogelijke nabootsing van het tweegevecht; het kent geen conventies en het gehele lichaam is geldig als trefvlak. Voor alle wapens geldt echter als fundamentele regel dat men moet raken zonder geraakt te worden.

De strenge doorvoering van dit beginsel geeft aan het schermen een grotere fijnheid dan aan andere verdedigingssporten eigen is.

Dames beoefenen het schermen uitsluitend met de floret.

Bij degenschermen (sinds 1934) en bij floretschermen (sinds 1955) vindt de registratie van treffers tegenwoordig langs elektrische weg plaats. De wedstrijdloper (van kurk of linoleum) is bij het floretschermen 14m, bij de andere wapenen 18m lang, de breedte bedraagt 1,80 tot 2,00 m. De duur van de wedstrijd (zuivere gevechtsduur) bedraagt bij de heren 6 minuten, bij de dames 5 minuten. De wedstrijd eindigt eerder indien één der schermers 5 geldige treffers heeft geplaatst. De internationale leiding berust bij de in 1913 opgerichte Federation International d'Escrime (FIE, zie Grote Winkler Prins Encyclopedie).

Het schermen werd als tak van sport aan het begin van de 20ste eeuw door de Nederlandse militairen geïntroduceerd in Suriname. De eerste aantekeningen over deze sport zijn te vinden in 1907. De schietvereniging Weerbaarheid organiseerde voor jongelui die tenminste 17 jaar oud waren een gymnastiekcursus in het fort Zeelandia. De cursisten werden ook in de schermwapenen ingericht.

De schermsport heeft altijd een geïsoleerde levensbestaan gekend en er kan moeilijk gesproken worden over de ontwikkeling in deze tak van sport.

In de koloniale tijd waren er enkele padvinders die aan sabelschermen deden onder leiding van de militairen. Het was namelijk zo dat er onder de militairen enkele instructeurs waren.

Pas na de Tweede Wereldoorlog kwam het schermen steeds meer op de voorgrond, daar vaak op het toenmalig Gouvernementsplein (nu Eenheidsplein) demonstraties werden georganiseerd. Zo werd op maandag 30 augustus 1948 door de militairen een schermdemonstratie gehouden.

In 1965 kwam de heer Max Brugman sr. als beroepsmilitair naar Suriname en deze heer was een verwoedliefhebber van de schermsport. Hij ontplooide reeds kort na zijn aankomst grote activiteiten op het schermgebied. In april 1965 bestond er reeds een kleine groep schermenthousiasten die zich toen al schermvereniging ‘Scaramouche’ noemden, hoewel zij met vele moeilijkheden (schermmateriaal, accommodatie enz.) te kampen hadden.

Door de heer Brugman werd echter reeds een maand later het initiatief genomen om een schriftelijk verzoek bij de Commandant van de Troepenmacht in te dienen om gebruik te maken van de accommodatie en het schermmateriaal van de Troepenmacht.

Het verzoek werd ingewilligd en op 27 augustus 1965 werd ‘Scaramouche’ officieël opgericht en werd hiermede de eerste burger schermvereniging van Suriname. Met de oprichting begon de vereniging met de daadwerkelijke uitvoering van haar doel om de schermkunst in Suriname te bevorderen. Avond aan avond oefenden de

schermenthousiasten o.l.v. de heer Brugman en langzaam groeide het aantal leden. Zo had de vereniging in maart 1968 ongeveer 100 leden.

Om de schermsport in populariteit te doen stijgen, organiseerde deze vereniging verscheidene activiteiten.

Zo werd op zondag 2 juli 1967 in het Prins Bernhard Kampement (nu Memre Boekoe Kazerne) schermwedstrijden in sabel- en floretschermen georganiseerd. De heren bekampten elkaar op de sabel, terwijl de dames het floret kozen.

Op 15 oktober 1967 werden wederom schermwedstrijden in het kampement georganiseerd. We kregen toen als winnaars uit de bus:

Floretschermen (dames): Chandler (1e), C. Rupertie (2e), Nelstein (3e), Brugman (4e) en Ellis (5e).

Sabelschermen (heren): Spanje (1e), Dijkman (2e), Van Es (3e), J. Stomp (4e), Boogaard (5e).

De jeugdprijs werd aan H. Verstralen overhandigd. Scaramouche deed nog meer. In december 1967 organiseerde zij op diverse scholen w.o. de AMS schermdemonstraties, teneinde deze sport bij de jeugd te introduceren. Op zondag 11 februari 1968 werden 2de klasse schermwedstrijden gehouden in voorbereiding tot de 1e klasse wedstrijden (de landskampioenschappen) die op 25 februari 1968 georganiseerd zouden worden. De deelnemers werden in vier poules onderverdeeld t.w. 2 floret- en 2 sabelpoules.
De uitslag van deze wedstrijden waren als volgt:

Floret (dames)		gewonnen	verloren
1.	Mevr. T. Burkens	7	0
2.	M. Brugman	5	2
3.	Mevr. G. Bolwerk	4	3
4.	Mej. L. Bakrude	4	3
5.	R. Seedorf	4	3
6.	Mevr. A. Sloot	4	3
7.	H. Verstralen	2	5
8.	I. Chateau	1	6

Sabel (heren)		gewonnen	verloren
1.	K. Kooyman	6	1
2.	H. Corporaal	6	1
3.	H. Stuut	4	3
4.	G.H. Consen	3	4
5.	Maronier	3	4
6.	R. Dawson	3	4
7.	R. van Kanten	3	4
8.	H. Alberga	0	7

Aangetekend moet worden dat Max Brugman jr. en H. Verstralen jongens waren, maar daar zij tot de junioren

werden gerekend liet men ze deelnemen bij de dames. Zondag 28 februari 1968 is een historische dag voor de Surinaamse schermsport, daar op deze dag de eerste landskampioenschappen werden georganiseerd. Vermeldt dient te worden dat zowel bij het floretschermen als bij de sabelschermen de eerste drie winnaars naar de hoofdklasse promoveerden, terwijl de overigen in de eerste klasse bleven. De resultaten van deze dag waren als volgt:

Floret (dames): T. Burkens, M. Chandler, van der L'Isle, N.J. Nelstein, G. Bolwerk, Max Brugman jr., J. Fitz James en L. Bakrude. Zij werden achtereenvolgens 1ste t/m 8ste.

Sabel (heren): G. Nelstein, N. Gerharz, Max Brugman sr., J. Dubois, J. Stomp, H. Corporaal, K. Kooyman, M. Singh en D. Romkema.

Dit toernooi was een groot succes, maar desondanks moest Saramouche een zware klap incasseren daar zij in maart 1968 afscheid moest nemen van haar schermmeester Max Brugman sr., die terugging naar Nederland.

Saramouche is deze klap nooit te boven gekomen en rond 1975 bestond ze er niet meer.

Schietsport;

Schietsport; wedstrijdsport met vuurwapens, heeft zich uit het jacht en krijgswezen ontwikkeld en wordt behalve om sportieve redenen ook wel beoefend als doelbewuste bijdrage tot de nationale weerbaarheid. De schietsport kent talrijke disciplines, die verschillen naar aard van het wapen, naar het doel (vaste of bewegende schijf) en naar de voorwaarden waaronder geschoten moet worden (lichaamshouding, afstand, aantal schoten en toegestane tijdsduur). In alle gevallen moet uit de vrije hand worden geschoten. De Olympische disciplines zijn o.a.:

Klein kaliber vrij geweer

klein kaliber vrij geweer (kal. 5, 6 mm, gew. max. 8 kg), 3 × 40 schoten in drie houdingen (liggend, knielend, staand) in resp. 1,5, 1,75 en 2 uur, schijf op 50m, diameter roos 12,4 mm.

Klein kaliber standaard voor dames,

klein kaliber standaard voor dames, 3 × 20 schoten, drie houdingen, in totaal 2 uur en 30 minuten

Kleiduivenschieten

Kleiduivenschieten (skeet), met hagelgeweren kal. 12, op bewegende doelen (kleiduiven zijn kleine schoteltjes van aardwerk), welke vanaf acht verschillende posities worden beschoten zgn. uitgaande, inkomende en dwars kleiduiven; elke duif mag éénmaal worden beschoten; de totale wedstrijd gaat over 200 duiven.

Kleiduivenschieten

kleiduivenschieten (trap), met hagelgeweren, kal. 12 op bewegende doelen, welke vanaf vijf verschillende posities worden beschoten in tegenstelling tot skeet, alleen uitgaande duiven, welke tweemaal beschoten mogen worden; de totale wedstrijd gaat over 200 duiven.

Lopende keiler

lopende keiler d.i. een afbeelding van een lopende keiler (wild zwijn) op 50m afstand, 30 schoten ‘fast run’. De keiler is 2,5 sec. zichtbaar.

De internationale wedstrijdorganisatie berust bij de Union. Internationale de Tir (opgericht in 1887, zie Grote Winkler Prins Encyclopedie).

Willen wij de oorsprong van de schietsport nagaan dan moeten we eeuwen terug naar de betekenis van het woord gilde. Een gilde was een vereniging van personen die een gemeenschappelijk doel nastreefden. Hoewel de naam sinds de 8ste eeuw bekend is, kan men het bestaan van de instelling reeds in de 5de eeuw vaststellen. De oude Germaanse gilden waren verenigingen waarvan de leden maaltijden en drinkgelagen hielden, oorspronkelijk met heidens ritueel, later met christelijk religieuze handelingen en betoon van liefdadigheid ter ere van de patroonheilige van het gilde of ter nagedachtenis van een gestorven gildebroeder. Door de middeleeuwen heen is de essentie hetzelfde, hoewel de gilden zich hebben aangepast aan religieuze, sociale, economische, culturele en politieke ontwikkelingen, zodat een grote diversiteit ontstond. Naast de oude godsdienstige en charitatieve gilden, gevormd door klerken en leken, ontstonden er nieuwe in de wereld van de handel (koopmansgilden), het handwerk en de kleinhandel (ambachtgilden), onder de kunstenaars, dichters, toneelspelers en schilders (culturele gilden) en onder de militairen (schuttersgilden) enz.

De schuttersgilde was de benaming voor verenigingen die sedert de middeleeuwen voor de verdediging van de stad of plaats instonden en daartoe hun leden de nodige opleiding gaven. Voor het rekruteren en oefenen van de weerbare mannen moesten aanvankelijk de ambachten instaan, maar daarnaast voelde men sterk behoefte aan in de krijgsdienst en vooral in het boogschieten beter getrainde burgers.

In de tweede helft van de 13de eeuw verschenen daarom in de steden bijzondere korpsen van kruisboogschutters, uitgerust, gekleed, bevoorraad en bezoldigd door het stadsbestuur. Tijdens de 14de eeuw vormden zij gilden, waarvan de leden zich regelmatig oefenden en wedstrijden organiseerden. Kruisboogschutters van niet mmder dan 36 steden namen in 1350 te Doornik deel aan een dergelijk schuttersfeest.

Weldra volgden de handboogschutters en vanaf het einde van de 15de eeuw ook kolveniers- of busgilden, die geen schiet- of vuurwapens, maar stootwapens als zwaarden en hellebaarden hanteerden.

Naar het voorbeeld van de stedelijke verenigingen ontstonden in de late middeleeuwen de talrijke plattelandsschutterijen, bij wie zich gaandeweg de evolutie van wapenbeoefening naar sportbeoefening voltrok.

Na een duidelijk vervalperiode in de 18de eeuw werden

de schutterijen in Nederland van 1815 tot 1901 opgenomen in de militaire organisatie van het land. Vooral na de Eerste Wereldoorlog werden talrijke oude gilden opnieuw opgericht (zie Grote Winkler Prins Encyclopedie).

Aan het eind van de 19de eeuw werd het schieten als tak van sport door de Nederlandse militairen hier te lande geïntroduceerd. In 1893 werd de schietvereniging 'Surinaamsche Schietvereniging' opgericht (zie SSV).

Op woensdag 21 october 1896 startte deze vereniging met schietoefeningen met de Beaumontgeweren. Er werd tweemaal in de week geoefend en wel op woensdag om 16.00 uur en zondag om 18.00 uur.

Op zaterdag 19 november 1898 werd door het korps der politie op de schietbaan te Combé een concours met de karabijn georganiseerd. Dit concours moet de eerste schietconcours zijn dat in Suriname werd gehouden. Er waren 15 prijzen w.o. één van de Commissaris van Politie, één van de Procureur Generaal en één van de Advocaat Generaal.

Bij de beambten namen 13 schutters aan deze wedstrijd deel en de eerste vier winnaars waren resp. H. van Duive, F. Heuke, M.H. Etsius en J.E. Schoenman. Bij de inspekteurs waren er slechts twee deelnemers, waarvan J. Hiemcke eerste en J. Bergonje tweede werd. Aangetekend dient te worden dat deze wedstrijd op zondag 20 november 1898 werd gehouden. Hierna bekampten de deelnemers elkaar met revolver; er was namelijk een extra prijs door de waarnemend distriktscommissaris van beneden-Suriname en die van beneden Para uitgeloofd. De prijs die door G.F.A. Carstens werd gewonnen was een stel manchetteknoppen die een revolvermodel vormden.

In 1898 zag het bestuur van de Surinaamsche Scherpschutters Vereniging er als volgt uit: R.E. van Lier (voorzitter), H. Esser (onder-voorzitter). J.A. de Fonseca (secretaris), A.J. Bueno de Mesquita (penningmeester) en F. Eyckmans (commissaris).

De eerste oefendag waarbij met het Flobertgeweer getraind werd, vond op zondag 16 april 1899 om 7 uur op de schietbaan te Combé plaats. Behalve op zondag werd ook op donderdag geoefend.

Op zondag 28 mei 1899 werd onder gunstige weersomstandigheden te Combé het eerste schietconcours gehouden voor de leden van SSV.

Voor die gelegenheid was aan de zijde van het schiethuisje een smaakvol versierde tent opgericht. Geïnviteerd was de gouverneur als beschermheer, de Procureur Generaal als ere-voorzitter en de commandanten van schutterij en landmacht als ere-leden, alsmede de distriktscommissaris van Beneden-Suriname.

De erevoorzitter en ereleden vereerden de vereniging met hun tegenwoordigheid, terwijl de distriktscommissaris schriftelijk zijn leedwezen betuigde verhinderd te zijn aan de feestelijkheden deel te nemen.

Voorts dient vermeld te worden dat het concours opgeluisterd werd door de bereidwillige medewerking van enige muziekliefhebbers.

Wat de wedstrijden zelf betreft, werd aan de heer J. von Norman (52 punten) als ere-prijs uitgereikt een vergulde pendule onder een stolp, uitgeloofd door de erevoorzitter en de ere-leden.

De heer F. Eyckmans (42 punten) kreeg een cognacstel, H. Esser kreeg (38 punten) een zilveren voetstuk en G. Green (38 punten) een Swizzleglas. De zo juist genoemde prijzen waren door SSV uitgeloofd. Een ereprijs; een paar gouden manchetteknopen,

uitgeloofd door de heer A. Ezechiels, werd door de heer von Norman gewonnen. Op dinsdag 10 november 1903 organiseerde de politie te Combé haar jaarlijks schietconcours. Uit de veertien schutters behaalden de volgende personen met het Mannlichergeweer (model 1895) de uitgeloofde prijzen; bij de beambten werden respectievelijk 1e, 2e en 3e I. van Broekhoven, A. Lammers en Jaegers.

In de klasse van de inspekteurs waren er 2 deelnemers, waarvan J.F. Morren eerste en J.H. Hiemcke tweede werd.

De eerste schietontmoeting tussen de militairen en de politie moet in 1904 hebben plaatsgevonden. Op zondag 11 december 1904 werd namelijk een schietconcours uitgeschreven door de schietvereniging 'Weerbaarheid' van de Koninklijke Nederlandse Bond voor onder-officieren. Tijdens deze wedstrijden waren gouverneur Lely (1902-1905) en gade aanwezig. In de afdeling personeelsleden werd P. van den Broek met 52 punten eerste, D.C. Schippers werd tweede met 51 punten, terwijl sergeant Altendorf met 51 punten de derde prijs in beslag mocht nemen. Tijdens de korpsenwedstrijd kwam politie met 147 punten als winnaar uit de bus. De heer Gerber werd met 57 punten winnaar tijdens de keuzewedstrijden. Hierna gaven de leden van de schietvereniging een vrijwillige bijdrage. De resultaten waren: J.H. Hiemcke 58 punten, P. van den Broek 55 punten en D. Schippers 54 punten.

Op 26 en 27 mei 1906 organiseerde de schietvereniging 'Weerbaarheid' schietwedstrijden. In de korpsenwedstrijd ging de schietvereniging Paramaribo met de eer strijken. Paramaribo werd vertegenwoordigd door kapitein C.M. Kroesen, A.A. ter Laag en A.W.M. ter Laag. Als prijs werd aan deze vereniging een verguld zilveren medaille met diploma overhandigd, die zelf door deze vereniging was uitgeloofd.
De uitslag van deze wedstrijd was als volgt:

1.	Paramaribo	471	punten
2.	Militair Korps	459	punten
3.	Wilhelmina	440	punten
4.	Weerbaarheid	433	punten
5.	Politie Korps	420	punten

Vermeldenswaard is dat er maximaal 540 punten te behalen was.

Uit het vorenstaande blijkt duidelijk dat met de loop van de jaren meerdere schietverenigingen het levenslicht zagen.

Ook blijkt dat in de beginperiode van de schietsport voornamelijk leden van de gewapende macht en enkele gegoedde burgers deze tak van sport bedreven. Bovendien werden niet veel wedstrijden georganiseerd. Slechts de jaarlijkse wedstrijden van de politie en de militairen

werden gehouden. Aan het eind van elk jaar kwamen deze korpsen tegen elkaar uit.

Er was toen geen sprake van buitenlands contact, dat zou pas na de Tweede Wereldoorlog mogelijk blijken te zijn. Al met al zou de schietsport in ons land nog voor tientallen jaren een geïsoleerde leventje leiden.

De schutters die vóór de Eerste Wereldoorlog van zich lieten horen, waren: hoofdinspekteur Morren, adjudant Tims, J.A. Lemmers, Bart, Koopman, adjudant-inspekteur Schoenman, majoor G.W. Brunswijk, adjudant W.A. Njoe en adjudant-inspekteur A.L. Bueno.

Om een beeld te krijgen wat de spelregels in die dagen waren, moeten we teruggaan naar november 1911. Op deze dag werd door de militairen een toernooi gehouden. Voor het doelschieten waren de regels als volgt: De bedoeling was om 5 borstschijven met 0,5m tussenruimte opgesteld op 200m afstand te raken. De houding was naar keuze; knielend, zittend of liggend. De tijdsduur was 70 seconden na de commando 'vuren' voor elke serie. Er werd geschoten in 2 serie elk van 5 patronen. In de eerste serie moest men minstens 2 verschillende schijven treffen. Zij die hieraan niet voldeden werden voor de 2e serie gediskwalifiseerd. Werd in de 2e serie de 3 andere schijven getroffen dan kwam de schutter in aanmerking voor de officiële wedstrijd en voor een gratificatie. Had de schutter in de eerste serie wel 2 schijven geraakt, doch niet binnen 20 seconden dan ging hij toch naar de 2de serie.

De eerste maal dat er medailles werden uitgedeeld, vond tijdens het prijsschieten van de militairen in december 1912 plaats. Deze medailles werden aan korporaal Winkler en de infanteristen van Well, Dalger en Ovett uitgereikt. Ook waren er enkele geldprijzen voor de winnaars.

Na de Tweede Wereldoorlog kwam er wat meer leven binnen de schietsport. Zo werd politieman Lobman in 1948 en 1949 uitgeroepen tot schutter van het jaar. Het was in 1948 de eerste keer dat een Surinaamse sporter tot de beste van het jaar werd uitgeroepen (zie sportman van het jaar).

In 1951 bleek na de schietwedstrijden van 30 september 1951 hoofd-inspekteur Douglas de beste schutter te zijn. Dat jaar werd niet afzonderlijk gekampt tussen ambtenaren en minderen, maar gezamenlijk.

Met het pistool werd Douglas eerste en bij de karabijn vierde. Hij behaalde hierdoor het hoogste gemiddelde en sleepte vier prijzen in de wacht t.w. de gouvernementsprijs, de Procureur Generaalsprijs, en 2 korpsprijzen.

Na hem behaalde op het pistoolschieten een prijs in volgorde; Soeperman, inspekteur Wekker, Chiffram, inspekteur Guicherit en Tjen A Njien. De meester op het karabijnschieten was beambte Plukker, die niet minder dan 39 punten behaalde (het hoogst te behalen aantal punten was 40).

Tijdens het schieten behaalden zijn collega's Reingoud en Wezenhagen eveneens 39 punten en moest tussen hen opnieuw gekampt worden. Plukker handhaafde zich, terwijl Reingoud en Wezenhagen 2de van 3de werden. Het eerste internationale toernooi moet op zaterdag 29 november 1957 zijn georganiseerd. Er werd toen een driekamp afgedraaid tussen de politie uit Brits Guyana, de Troepenmacht en het Korps Gewapende Politie. De Guyanezen kwamen met F. Cannon, Laydood en Dawridge. De Troepenmacht werd vertegenwoordigd door sergeant-majoor Antonius, wachtmeester Maasdam en sergeant Blom. Het Korps Gewapende Politie had als

afgevaardigden brigadier Lobman en de beambten Loetawan, Felter en Terzoel. Gestreden werd op de onderdelen pistool en karabijn.

Het verloop van deze wedstrijden kon echter niet achterhaald worden, maar gezien de resultaten van latere ontmoetingen kan aangenomen worden dat de Guyanezen met de eer gingen strijken.

Een ander internationale ontmoeting vond in oktober 1961 plaats toen het Korps Gewapende Politie naar Brits Guyana ging. Er werd aan verschillende wedstrijden deelgenomen, maar de onzen waren niet in staat een teamprijs naar huis te nemen.

Om de Laydoe Challence Cup werd de uitslag; Guyana 520 punten en Suriname 443 punten. De beste pistoolschutter voor Guyana was senior superintendent F. Cannon, terwijl voor Suriname brigadier G. Felter de beste was. De beste karabijnschutter voor Guyana was ook F. Cannon terwijl Arnold Lobman de beste was voor Suriname.

Het hoogste gemiddelde behaalde F. Cannon, terwijl G. Felter voor Suriname het hoogste gemiddelde behaalde. Om de Freitas Trophy (pistoolschieten) was de uitslag als volgt: Brits Guyana Police A 277 punten, Korps Gewapende Politie 272 punten, Brits Guyana Police 233 punten.

Om de Clementi Challence Cup (karabijnschieten) namen 7 ploegen deel. Brits Guyana Police behaalde 399 punten, Brits Guyana Police B 384 punten en Suriname 370 punten.

De wedstrijden op pistoolschieten werden geschoten op 10 en 20 yards (met tijdsbepaling) en die op karabijnschieten op 100, 200 en 300 yards, zowel staand, knielend als liggend.

In december 1961 kwamen de Guyanezen naar Suriname en wederom wisten zij de onzen te verslaan.

Een groot internationale toernooi vond in december 1967 plaats.

Hieraan namen deel: Politie Suriname, de Scherpschutters (opgericht 1 november 1960), de Troepenmacht Suriname, de Trinidad Police, Barbados, Guyana en Frans Guyana. Suriname won dit toernooi verrassend, terwijl op de 2de en 3de plaats De Scherpschutters en Trinidad Police eindigden. Tot de beste schutter werd Tjon Saw Change van de Scherpschutters uitgeroepen. Aangetekend kan worden dat Politie Suriname vertegenwoordigd werd door Reinier Nibte, Klein en Felter. Voor de Scherpschutters gingen in het strijdperk: Tjon Saw Change, Gorlitz en Gorlitz jr. De heren Murk, Ophorst en Wooter vertegenwoordigden de Troepenmacht. In de zeventiger jaren ontstond er een relatie tussen de Scherpschutters en L'Arquibuse uit Frans Guyana. Rerelmatig ontmoetten deze verenigingen elkaar in het

strijdveld. Zo versloeg L'Arquibuse de Scherpschutters in 1970 en 1975, maar in 1977 namen de onzen revanche.

Hoewel de schietsport al aan het begin van deze eeuw serieus werd beoefend in Suriname was men toch niet overgegaan tot het oprichten van een overkoepelend orgaan. In juli 1979 werd een werkgroep gevormd bestaande uit de toen aanwezige verenigingen; de Scherpschutters, Srefidensi en Kersten. Deze werkgroep had tot doel het oprichten van een Surinaamse schietfederatie.

Met de komst van deze federatie kon aansluiting gezocht worden bij het Surinaams Olympisch Comité. De schietsport werd zodoende uit haar isolement gehaald.

In de tachtiger jaren werd regelmatig aan internationale toernooien in het Caribisch Gebied deelgenomen en zelfs aan de Cacso spelen 1986 en de Paso spelen van 1987 waren de Surinaamse schutters vertegenwoordigd. Ze zullen in de jaren 90 zeker meer van zich laten horen.

Schipper, Leo

Schipper, Leo (geb. 20-09-38, gestr. september 1984) begon bij de voetbalvereniging Naks te voetballen. Op 11 april 1957. ging hij naar Transvaal.

Hij speelde ampertjes een jaar voor Transvaal, want op 28 april 1958 stapte hij over naar Robinhood. Voor deze vereniging speelde Schipper tot 1964, toen stopte hij definitief met het actief voetbal.

In zijn voetballoopbaan speelde Schipper 26 keer voor de nationale selektie van Suriname. Hij kwam uit in het elftal dat in 1960 tijdens voorronden van de Olympische Spelen het moest opnemen tegen Cuba en Peru (zie Olympische Spelen).

Schipper of 'Baas Skippa' zoals hij werd genoemd heeft zowel met Robinhood als met de Surinaamse selektie gevoetbald op Trinidad, de Nederlandse Antillen en in Brazilië. Zijn grootste wedstrijd was tevens zijn afscheidswedstrijd, namelijk de finale wedstrijd Robinhood - Leo Victor om het kampioenschap 1963 op 14 februari 1964.

Robinhood verloor toen met 1-0, en Leo Victor werd kampioen.

Die bewuste afscheidswedstrijd van Schipper stond onder leiding van Freddie Goedhart, bijgestaan door de heren Leo Raggobar en Eugene Rudge. Het jaar daarop werd Robinhood ongeslagen kampioen, maar Schipper was er toen niet meer bij.

Een andere wedstrijd waarin Leo uitblonk was de wedstrijd Suriname - Trinidad op Curaçao op 25 oktober 1959 gespeeld.

De wedstrijd eindigde 2-2 en het was de eerste keer dat het een Surinaamse selektie gelukt was gelijk te spelen tegen de Antillen op hun eigen bodem.

Het Rifstadion van Curaçao was toen uitverkocht.

Nadat Schipper zich had teruggetrokken, is hij nog enkele jaren trainer geweest van Robinhood vóór hij de skepter overdroeg aan trainer Ro Kolf (zie Roland Kolf).

Schipper richtte samen met Jimmy Bhagwandas en oom Hoen te Rensprojekt een sportbond op, waar Schipper woonde tot zijn dood.

Schoolsport:

Schoolsport: Met de introductie van gymnastiek in Suriname rond 1904 werd daadwerkelijk een aanvang gemaakt met de eerste schreden van sport in schoolverband. In deze beginperiode werd onder leiding van de eerste luitenant Boertje een gymnastiekcursus opgezet voor militairen. De sergeanten en korporaals die daaraan deelnamen, toonden veel ambities zodat het denkbeeld geopperd werd het onderwijs aan een deel der leerlingen wat verder uit te strekken om hen instaat te stellen de akte van bekwaamheid in de gymnastiek gelijkstaande aan de hulpakte in Nederland te behalen. Dit examen werd met goed gevolg afgelegd door de sergeanten de Jong, Kahlman van Noord en korporaal Bakker. Nog vóór dit examen plaatsvond was door de Koninkelijke Nederlandse Bond van oud-onderofficieren het initiatief genomen om een cursus in de gymnastiek voor kinderen te openen. Deze cursus was een succes. In december 1906 telde de cursus 10 jongens en 13 meisjes die tweemaal per week les kregen van de vorengenoemde 3 sergeanten.

Op maandag 17 december 1906 werd in de gymzaal van de Hendrikschool een gymnastiekuitvoering gegeven door deze kinderen.

Door het succes hiervan werd langzaam maar zeker gymnastiek op de mulo-scholen als vak ingevoerd en deed de sport haar intrede op de scholen.

De eerste sportontmoeting, waarbij een school betrokken was, vond op 8 januari 1912 plaats en wel tussen de leerlingen van de Hendrikschool van de 5de, 6de en 7de klas. Deze voetbalwedstrijd eindigde 6-1 voor de combinatie 5de-7de klas, maar aangetekend dient te worden dat in eerste instantie de stand 2-2 was. De scheidsrechter keurde echter het tweede doelpunt van de 6de klas, vanwege buitenspel af. De leerlingen van de 6de klas waren het hiermee niet eens, vandaar dat ze uit protest het speelveld verlieten. Een dergelijke handeling werd gestraft door toekenning van 5 doelpunten aan de tegenpartij. Ondanks deze negatieve gebeurtenis kan worden aangenomen dat de Hendrikschool de eerste school geweest is waar sport bedreven werd.

Een andere voetbalwedstrijd die kort hierna volgde werd in februari 1912 gespeeld en wel tussen v.v. Napoleon van de padvinders en de leerlingen van de Willemschool Napoleon won deze ontmoeting met 6-0.

De eerste gymnastiekcursus voor het behalen van de akte gymnastiek (lichamelijke opvoeding) startte op 15 april 1913 en duurde tot 3 oktober 1914. De cursus stond onder leiding van L. Meyer en H. Meerdink en werd verzorgd voor onderwijzers van de 3de rang en hoger. Men moest wel jonger dan 31 jaar zijn.

Men startte met 25 onderwijzers en het lesgeld bedroeg Sf. 3,-- per maand. Van deze 25 onderwijzers namen slechts 4 deel aan het examen dat op 28 en 29 september en verder op 1, 2 en 3 oktober 1914 werd afgenomen. Drie kandidaten ondergingen met succes dit examen en deze heren waren; M.L. Pool, L.R. Rahin en E.E. Vervuurt.

Op initiatief van de heer J. Einaar, onderwijzer aan de Nieuwe school werd voor de leerlingen van de 3 hoog-

ste klassen een sportvereniging in januari 1918 opgericht. Deze vereniging droeg de naam van Sport Staalt Spieren (SSS) en was de eerste sportvereniging in schoolverband. Het eerste bestuur van SSS zag er als volgt uit; R. Anijs (voorzitter), Ch. Keller (secretaris), M. Trott (penningmeester), A. Zinhagel (1e commissaris), J. Does (2e commissaris), mej. J.J. Kinsdel (kassierster). Beschermheer van deze vereniging was de heer C.M. Themen; hoofd van de Nieuwe school, terwijl het overige personeel de vereniging financieel steunde.

De sportleiders waren J. Binaar (korfbal), E.Th. Anijs, Albert Anijs (cricket) en J. Smit (gymnastiek).

Hoe deze sportvereniging zich in schoolverband verder ontplooide, is nu niet duidelijk, maar vaststaat dat hierna meerdere scholen met een sportvereniging begonnen. Zo werd in januari 1929 door een onderwijzer van de Selecta uloschool een korfbalvereniging opgericht, terwijl in maart 1929 mej. Thomson een korfbalvereniging voor de leerlingen van de 4de klasse van de Hendrikschool oprichtte.

Aangetekend kan worden dat in augustus 1929 W. Teixeira in Nederland de MO-akte gymnastiek behaalde en hiermee de eerste Surinamer was met dit diploma. Na de sportweek van 1931 ontstond het idee om ook scholenwedstrijden te organiseren en na vele inspanningen lukte het het Surinaamsche Sportcomité op vrijdag 12 en zaterdag 13 augustus 1932 de eerste scholenwedstrijden te organiseren (zie Surinaamsche Sportcomité). Enkele resultaten waren:

Jongens

Touwtrekken; Hendrikschool (eerste), Christelijke school (tweede), Wanicaschool (derde)

Halterrappen; Themenschool, Zuiderstadschool, Oranjeschool, Wanicaschool.

Verspringen door 4 jongens; Hendrikschool 16,39m, Christelijke school 15,83m en Themenschool 15,34m.

Meisjes

Verspringen door 4 meisjes: Christelijke school 13,86m, Emmaschool 12,76m

Halterrappen: Christelijke school

Op 12 augustus 1932 startte ook het eerste mulo-scholen voetbaltoernooi, waaraan de Hendrik-, de Graaf van Zinzendorf- en de Paulusschool deelnamen. Dit toernooi werd op initiatief van L. Polak georganiseerd ten bate van de Costerstichting (voor kindervoeding).

Het team van de Hendrikschool bestond uit de volgende spelers: H. de Vries, J. Brakke, F. Liem Tjauw, H. Dutier, L. Arron, H. Isselt, M. Abrahams, L. Herrenberg, F. Dutier, P. Wong, M. Kersout, W. de Vlugt en F.E.A. Blom.

Het team van St. Paulusschool bestond uit: E. Samson, E. Wekker, J. Rack, L. Gardeslen, W. Ho Kan You, A. Chin A Moei, E. Chin Ten Fung, G. Hermelijn, B. van Lierop, E. Blijd, H. Panday, P. Tjon Liem Sang en J. Tjoen Poen Tjoen (capt.).

Voor de Graaf van Zinzendorfschool kwamen op het veld: W. van der Meer, E. Wong A Soy, A. Wong Yaw (capt.), A. Tjon Joek Tjin, E.M.H. Doelwijt, S. Karman, H. Stenhuys, E. Wijdt, E. Watchman, M. Aksel, H. Landkoer, H.G. Welles, G. Dundas, U. Fitz-Jim, J. Kraag.
De resultaten waren:

10-08-32	Hendrik - Graaf	3-2
16-08-32	Hendrik - St. Paulus	2-2
20-08-32	St. Paulus - Graaf	1-1
22-08-32	Graaf - St. Paulus	3-0
24-08-32	St. Paulus - Hendrik	2-1
04-09-32	Hendrik - Graaf	2-1

De Hendrikschool kwam als winnaar uit de bus.

Aangetekend kan worden dat Michel Kersout van de Hendrikschool de eerste dan wel één van de eerste Surinamers moet zijn geweest die nog op school zat en voor een nationale selectie uitkwam.

In 1933 startte de eerste ulo-scholen voetbalcompetitie. Willibrordusschool werd hiervan de kampioen. Op 15 maart 1934 werd voor de tweede maal de ulo-scholen voetbalcompetitie georganiseerd. De Selectaschool won toen alle wedstrijden en werd hierdoor de nieuwe kampioen.

Door de Tweede Wereldoorlog werden geen sportontmoetingen in schoolverband georganiseerd, maar na de oorlog werden steeds meer toernooien georganiseerd. Vandaag de dag kennen wij het mulo-scholieren- en het middelbaarscholieren toernooi. Ook wordt jaarlijks het inter-fakultaire sporttoernooi georganiseerd.

Opgemerkt dient te worden dat de Koninkrijksspelen (zie Koninkrijksspelen) en het Inter Guyanese sporttoernooi bestemd waren voor scholieren van voornamelijk de mulo- en de middelbare scholen, terwijl de inter-fakultaire Guyanese spelen en de Centraal Amerikaans en Caribische Universitaire spelen voor de studenten van de universiteit zijn.

Schroeff van der, Gerard Johan Cornelis

Schroeff van der, Gerard Johan Cornelis (geb. 05-12-13) kwam reeds op 10-jarige leeftijd in aanraking met de tennissport en werd hij lid van de tennisclub Paramaribo, alwaar hij samen met Wiesje de Freitas-Hirschfeld, Just Gouvernante, J. Nobrega en Otto Vervuurt speelde. In 1929 leidde hij samen met kapitein Schlimmer en Dr. Aars Paramaribo naar het eerste clubkampioenschap (zie tennis).

In 1931 werd hij de eerste officiële landskampioen door de titel heren-enkel te veroveren. Samen met Wiesje de Freitas-Hirschfeld werd hij gemengd-dubbelkampioen en met Scholze veroverde hij de heren-dubbeltitel (zie tennis).

Gerard van der Schroeff drukte vanaf toen zijn stempel op de tennissport in Suriname. In 1931 veroverde hij de titel heren-enkel op Coenraad Fernandes en werd

10 achtereenvolgende jaren landskampioen eer hij in 1941 de titel aan Herman Tjin A Djie verloor.

Met van der Schroeff werd Paramaribo meerdere malen clubkampioen en zo veroverde ze een hattrick in 1938, 1939 en 1940.

Gerard vertegenwoordigde Suriname meerdere malen tijdens internationale wedstrijden. Van 7 tot en met 12 april 1932 nam hij aan het eerste internationale toernooi dat in Suriname georganiseerd werd deel (zie tennis). Su-

riname kwam toen uit tegen Guyana om de A.A. Dragtenbeker.

In mei 1940 kwam hij uit tegen de Amerikaan Reece en nam in 1941 en 1942 wederom deel aan het A.A. Dragten toernooi.

Gerard van der Schroeff heeft ook als bestuurslid van de SVB zijn sporen verdiend. In 1940 werd hij penningmeester tevens waarnemend voorzitter van de SVB en kort daarop werd hij voorzitter. Hij bleef bestuurslid van de bond tot 1951.

In 1946 heeft hij samen met de heren Eddy Wessels en Morris Wijngaarde de voetbalsport nieuw leven ingeblazen en het was onder zijn voorzitterschap dat de SVB over de eerste buitenlandse trainer uit Nederland, namelijk de heer Dubois, kon beschikken (zie voetbal).

Deze werd aangetrokken in verband met het feit dat Suriname in 1948 Nederland enkele wedstrijden zou moeten spelen.

Secondant;

Secondant; is het eerste schaaktijdschrift in Suriname geweest. Het eerste nummer verscheen op 22 augustus 1979 in de vorm van een stencil en had een kostprijs van 50 cent. De redactie bestond toen uit Etiënne Koenders, Carlos dos Ramos en Guus Pengel. De bedoeling van dit blad was om als communicatie- en als informatiemiddel te dienen voor de schaakwereld in Suriname. Ook was het de bedoeling om de overige denksporten (bridge en dammen) erbij te betrekken, maar daar is weinig van terecht gekomen omdat niet voldoende artikelen over deze denksporten naar de redactie van Secondant verzonden werden. Het is wel zo dat Franklin Waldring een tijdje als medewerker, de damnieuwtjes verzorgde (zie Franklin Waldring).

Secondant maakte een ontwikkeling mee die de moeite waard is te bestuderen. Was het zo dat het eerste numner meer op een stencil leek, waarvan het kopij binnen twee weken werd afgewerkt, het volgende nummer had een gekleurde omslag met een nette tekening erop. Secondant koste bij het derde nummer 75 cent, daar de redaktie voor elk nummer geld van ergens moest lenen om dat nummer te bekostigen, vandaar dat men dit probleem middels prijsstijging probeerde op te lossen. Men had ook gebruikt gemaakt van abonnees, maar dat leverde niet de gewenste resultaten.

binnen één jaar (bij het 5de nummer) van juli-augustus 1980 had dit blad een opmerkelijk gezichtsverandering ondergaan. Van een stencil veranderde het in een blad (nog steeds stencilvorm) met een gekleurde omslag, omslagband, fotostencils, diagrammen en doordrukletters. Dit had tot gevolg dat het overzichtelijker werd. In dat nummer was het blad versterkt met Robert Ramsaram en Peter van de Boogaard, later kwam ook Jerome Lindeboom erbij (zie Jerome Lindeboom).

Met de komst van adverteerders onderging Secondant wederom een gezichtsverandering. Het 14de nummer (4de jaargang) van juni 1982 kreeg een cover-foto. Intussen maakte Carlos dos Ramos alleen nog de redactie uit, wat hij tot het 22ste nummer (6de jaargang) zou blijven doen.

Het nummer van mei 1983 (5de jaargang nr. 18) kreeg een professionele vormgeving, het werd nu gelay-out en foto's kwamen ook in het blad voor. Secondant was van een stencil veranderd tot een waarachtig tijdschrift.

Een doel van dit blad was zich altijd onafhankelijk op te stellen om zoveel mogelijk objectief te kunnen zijn. Een probleem dat dit blad altijd heeft gehad was de onderbemaning van de redactie welk probleem men niet heeft kunnen oplossen.

Sen A Kaw, Louis

Sen A Kaw, Louis (geb. 10 mei 1919); een dammer die zijn jeugd heeft doorgebracht aan de Koningstraat in de omgeving van Poelepantje (Domineekreek). Daar mocht hij reeds op 4-jarige leeftijd onder toezicht van Willem Campagne met zijn eerste zwemlessen beginnen (zie Willem Campagne).

In latere jaren heeft hij zich verdienstelijk gemaakt voor de justitie als opspoorder van verdronken personen.

Dammen leerde hij van twee vrienden, namelijk Eddy Artist en George Eenraam, die sterk in deze denksport geinteresseerd waren. De heren verdienden hun brood als taxi-chauffeurs te Poelepantje en om de tijd te doden als er niets te verdienen was, speelden zij een partijtje dammen. Ze hadden elk een dambord in hun auto.

De belangstelling groeide voor dit spel en met de dag nam het aantal dammers toe. Bekende personen die in deze omgeving het spel beoefenden waren; Johan Pengel (later premier), Leo Duiker, Lim A Po en Hafiskhan. Louis raakte zo gefascineerd in het damspel dat hij zelfs de hindostanen, die hun karretje met houtskools 's avonds op Poelepantje lieten staan om bij daglicht de reis verder voort te zetten, ging opwachten en voor een partijtje uitdaagde. De inzet bedroeg niet meer dan een dubbeltje.

Louis leerde de belangrijkste kneepjes van het dammen van Johan Pengel, terwijl hij later van Leo Duiker bepaalde damsystemen leerde toepassen.

In 1939 beheerste hij het dammen zodanig dat hij het tegen een ieder kon opnemen. Tegenstanders uit die periode waren: Ellis, Dompig, Lo Then Sjoe, Dorder en Hafiskhan.

In 1949 werd de eerste damvereniging, Suriname, opgericht en Louis werd lid hiervan.

In 1952 werd het eerste landsdamkampioenschap georganiseerd en Louis Sen A Kaw kwam als winnaar uit de bus (zie dammen).

In 1958 en 1960 veroverde hij deze titel wederom.

In 1953 speelde hij zijn eerste interland tegen Jacques Amzand die de Nederlandse Antillen vertegenwoordigde. Sen A Kaw won overtuigend. Toch was dit toernooi geen echte interland, daar Amzand Surinamer was die op de Antillen werkte, aldaar nationaal kampioen werd en in die hoedanigheid de Antillen vertegenwoordigde (zie Amzand).

In 1960 nam Louis Sen A Kaw deel aan de wereldkampio enschappen die te Hengelo (Nederland) georganiseerd werden.

Aan dit wereldtoernooi namen 14 grootmeesters deel en met een totaal van 25 punten uit 26 wedstrijden, behaalde Louis de achtste plaats (zie dammen).

De Nederlandse Dambond benoemde Sen A Kaw tot

grootmeester, temeer daar hij de grootmeester van Frankrijk Verse tweemaal versloeg.

Door de Surinaamse Dam Bond zou hij pas in 1976 tot grootmeester worden benoemd (zie dammen).

Sheortan, Djagdies

Sheortan, Djagdies (geb. 22-01-50); leerde reeds vroeg van zijn vader dammen. Zijn vader stond namelijk bekend als 'de middenspel specialist'.

Djagdies Sheortan begon zijn damcarrière als lid van de Combé damvereniging 'De Arend', van welke vereniging hij in 1969, 1970 en 1971 op grootse wijze kampioen werd.

In 1969 kwam hij uit in het 'Naks Invitatie Toernooi', waaraan ook Ton Sijbrands deelnam. In dit toernooi eindigde hij op de zesde plaats.

In 1973 veroverde hij tijdens de landskampioenschappen een gedeelde tweede plaats. In 1974 viel Sheortan de eer te beurt om als begeleider van de heer Franklin Waldring op te treden. Waldring vertegenwoordigde Suriname als landskampioen tijdens het wereldkampioenschap (zie Franklin Waldring).

Er volgde toen een damloze periode voor Sheortan, daar hij zich om principiële redenen terugtrok uit de damsport.

In 1979 zorgde hij voor een come-back door deel te nemen aan het 'Amerdiep Damtoernooi' en als vierde te eindigen.

In hetzelfde jaar nam hij deel aan het I. Fernandes & Son Damtournooi en aan de landskampioenschappen. Tijdens beide toernooien eindigde hij in de middenmoot. Tijdens de landskampioenschappen van 1980 werd hij demi-kampioen en mocht zodoende Suriname vertegenwoordigen tijdens het Internationaal Zone 4 Damtoernooi.

In 1981 was het zover; Djadies Sheortan werd landsdamkampioen (zie dammen).

Silos, Martha

Silos, Martha (geb. 02-08-54) deed als 9-jarige in 1962 haar eerste stap op de tennisbaan van Ready. Ze kwam echter niet van de grond en schakelde toen over naar de zwemsport en kwam spoedig in de topgroep terecht. In 1968 werd zij opgenomen in de zwemselektie voor deelname aan de Koninkrijksspelen.

Onder leiding van haar vader, de bekende oud-tennisser Lionel Silos, bleek Martha voldoende talent te bezitten om een goed tennisspeelster te worden; ze schakelde wederom over en bereikte spoedig de top. Vermeldenswaard is dat Ready de club van haar vader was (zie Ready).

In 1969 zat ze in de tennis-jeugdselektie en in 1970 nam ze deel aan de Koninkrijksspelen. Tijdens dit toernooi verloor de Surinaamse selektie van Nederland, maar Martha won zowel het dames-enkel als het damesdubbelspel van Curaçao.

In datzelfde jaar kwam een tennisploeg van Curaçao op bezoek. Martha won samen met Ans Buitenman het dames-dubbel en met Henk Emmes het gemengd-dubbelspel.

Een hoogtepunt in 1970 was het behalen van het indoorkampioenschap. Martha versloeg de toenmalige kampioene mevr. Betz.

Zes maanden later nam mevr. Betz echter revanche tijdens de open kampioenschappen.

Martha Silos (foto De Ware Tijd)

In 1970 vestigden de dames Martha Silos/Ans Buitenman vs Dorien van Tongeren/Betz een record door een tenniswedstrijd van drie uur te spelen. Martha en Ans kwamen als winnaressen uit de bus.

In 1973 vertrok Martha voor verdere studie naar Nederland.

Singh Chaitram;

Singh Chaitram; cricket-speler die in het jaar 1904 te Guyana is geboren. Als jongeman kwam hij naar Suriname om zich voorgoed hier te vestigen. Ondanks zijn drukke werkzaamheden als zakenman heeft hij kans gezien 10 jaar lang zeer aktief de cricketsport te beoefenen.

Van 1931 tot 28 maart 1984 was hij bovendien bestuurslid van de cricketbond. Hij was verder voorzitter van het Kewall Cup Cricket Comité. In 1957 ontving hij na gedurende 25 jaren bestuurslid van de SCB te zijn geweest een gouden medaille van de bond. Hij was ook bestuurslid van de golfclub Paramaribo.

Chaitram Singh heeft veel gedaan voor de cricketsport en hij mag net als William Bourne beschouwd worden als één der geestesvaders van deze tak van sport (zie William Bourne).

SNL;

SNL; Sportvereniging Nationaal Leger: In 1926 werd de Militaire Voetbal Vereniging (MVV) opgericht, maar vóór deze vereniging hadden reeds andere militaire verenigingen het levenslicht gezien.

Zo werd in 1909 de voetbalvereniging Militaire Voetbal Club Juliana (MVCJ) opgericht, die uit verscheidene afdelingen bestond. Geestesvader van deze vereniging was

kapitein Hirschman, die meende dat het voetbalspel zich leende voor militaire oefeningen, daar het een grote mate van behendigheid, rapheid en doorzicht vereiste (zie voetbal).

MVCJ is de eerste officiële voetbalvereniging van Suriname geweest en verrichtte baanbrekend werk voor de voetbalsport in ons land en was in de beginjaren de toonaangevende voetbalvereniging.

In 1911 werd zij winnaar van de eerste voetbalcompetitie die hier te lande werd georganiseerd, terwijl ze tijdens de eerste competitie om het landskampioenschap (1924) in de tweede klasse semi-kampioen werd (zie voetbal).

Andere militaire voetbalverenigingen die in die dagen werden opgericht, waren: Zeelandia, Concordia en Uitspanning Door Inspanning (UDI).

Deze verenigingen hielden later op te bestaan en ook MVCJ moet tussen 1924 en 1926 haar laatste adem hebben uitgeblazen.

Spelers die een belangrijke rol voor MVCJ hebben gespeeld, waren: Steenlage, van Lint, Rijzenbrei, Remens, Dijkstra, Bulting, Greeneveld, van der Elst, Rovers, J. Arentz, Graat, Donckers, Smit, Kroes, Lijssen, de Roo, Meyer, Dijkstra, Smeulders en Blom.

Op 5 januari 1926 werd de Militaire Voetbal Vereniging opgericht met als doel binnen het leger een zo optimaal mogelijke lichamelijke conditie te stimuleren bij de manschappen. In 1929 werd deze vereniging semi-landskampioen.

In de veertiger en vijftiger jaren stond MVV meer bekend als de ‘Beer’ vanwege de kracht die zij in die dagen bezat.

Een hoogtepunt was het behalen van het landskampioenschap in de jaren 1948 en 1949. Een dieptepunt was toen MVV in 1975 degradeerde van de hoofdklasse naar de eerste klasse. Reeds in 1976 promoveerde zij wederom naar de hoofdklasse. Spelers die rond de veertiger en vijftiger jaren MVV naar de top brachten waren: A. Nijman, A. Babb, E. Paton, R. Zorgvol, H. Leeuwin, R. de Clerq, D. Samson, R. Nelom, Ch. Knel, H. Alberga, A. Kamperveen, P. Mac Donald, C. Orna, G. Cairo, Belfor, Amelo, Derby, Schrijvers, Niekoop, Wouter, Letbom, Triel, Hedly, Doesburg, Plein en Oosterdorp.

Vanwege uitbreiding van de takken van sport binnen het nationaal leger, onderging deze vereniging een naamsverandering en heette vanaf 1982 Sportvereniging Nationaal Leger (SNL).

De takken van sport die toen ook nog bedreven werden waren: atletiek, korfbal, basketbal en boksen.

In 1985 werd SNL voetbal demi-kampioen.

Snelloop dwars door Paramaribo:

Snelloop dwars door Paramaribo: Op 29 augustus 1936 werd op initiatief van de Nederlandse militairen een snelloop door Paramaribo georganiseerd. De afstand was

9,7 km, een ieder die de leeftijd van 16 jaar bereikt had mocht hieraan deelnemen en de deelname was kosteloos. De start vond om 17.00 uur vanuit het fort Zeelandia plaats en de route was: Fort, langs gouvernementshotel naar de Gravenstraat, linksaf via de Noorderkerkstraat naar Spanhoek en links door de Domineestraat naar de Zwartenhovenbrugstraat, welke werd gevolgd tot naar de Gemenelandsweg, dan werd ingeslagen en gevolgd tot de Steenbakkersgracht. Genoemde gracht links aan de noordzij ingeslagen tot aan de van Idsingastraat, deze rechts en over de Kwattaweg, rechts naar de Wagenwegstraat, vandaar uit lopende naar de Zwartenhovenbrugstraat, welke werd gevolgd tot de brug bij de gasfabriek om vervolgens langs de Saramaccastraat en Waterkant naar het fort terug te keren.

Op verschillende punten langs de route waren personen van de geneeskundige dienst aanwezig, terwijl drs. van Slee de staart der lopers volgde in zijn auto.

Met de auto en het rijwiel waren enige comité-leden, herkenbaar aan een oranjeband, vóór de lopers aan het uitrijden, om de route aan te geven en de weg vrij te maken. Langs de weg en op kruispunten van wegen waren controleposten ingericht om te voorkomen dat een verkeerde weg werd ingeslagen. Het was verboden met ontbloot bovenlichaam te lopen.

Het was verder verboden:

a Het lopen te onderbreken door mee te rijden op één of ander voertuig.

b Af te wijken van de voorgeschreven route.

c Anderen te hinderen of handelingen te plegen, waardoor lopers in hun vaart werden belemmerd.

d In het midden of rechts van de weg te lopen, anders dan bij passeren van voorgangers, tenzij de veiligheid dit wenste. De trottoirs moesten zo min mogelijk worden gebruikt. Er werd dus aan de linkerzijde van de weg gelopen.

Behalve vorenstaande maatregelen had de organisatie ook rekening gehouden met andere zaken. In het fort Zeelandia was een startbureau, waar iedere groep of persoon zich moest aanmelden voor de start. De deelnemers moesten om 16.30 uur in het fort aanwezig zijn, ten einde na melding te kunnen worden voorzien van een band met nummer.

Deze band werd gedragen aan de linkerbovenarm, waarbij het nummer duidelijk zichtbaar moest zijn. Bij enige militairen die voorzien waren van een oranje band, kon men inlichtingen inwinnen. Een wacht lette op de kleding van de lopers.

Er werd in 2 groepen gelopen:

a. Gewapende korps (militairen en politie) en

b. burgergroepen en personen.

De prijzen die uitgereikt werden waren: voor de algemene winnaar de ‘Gouverneur Kielstra wisselbeker’. Voor de eerste burger was door de handel van Paramaribo de ‘Handelsbeker’ beschikbaar gesteld en voor de eerste militair of agent was door de Commandant der Troepenmacht in Suriname de ‘Fort Zeelandia wisselbeker’ uitgeloofd. Deze bekers moesten tweemaal achtereen of driemaal in totaal gewonnen worden, wilden zij eigen-

dom van de winnaar worden. Voor de eerste binnengekomen atleet in iedere groep werd een eigendomsbeker uitgeloofd, voor de tweede binnenkomer was een beeldje op voetstuk, voorstellende een hardloper, beschikbaar gesteld, terwijl voor de derde binnenkomer was een zilveren draagvoorwerp, voorstellende het wapen van Suriname, uitgeloofd. Opmerkelijk is toch wel dat uitvallers naar fort Zeelandia moesten voor controle en voor het inleveren van hun nummer.

Het organiserend comité bestond uit de volgende personen: Kapitein Sluijter, Olton Baltzer, C. Mac Donald, 't Hoogerhuis, Herrenberg, Bruijning, R.D. Simons, Mobach, Amo, William Kraan, Morpurgo, van Gheel, Gilldemeester, de Graaf, Vogel, H.J. de Vries, da Ponte en Fernandes.

Drs. van Slee had de leiding over de medische verzorging. Aan de eerste snelloop dwars door Paramaribo die op de historische zaterdag 29 augustus 1936 werd gelopen, lieten 170 atleten zich inschrijven, waarvan 143 deelnamen. Het startschot werd door mej. Kielstra gelost. De padvinders waren de grote winnaars tijdens deze loop, daar zowel nummer 1 als 2 uit deze groep afkomstig waren. De 17 jarige M. de Barrios, die slechts 1,25m lang was, won in 42 minuten deze loop. Rene de Vries werd tweede, derde werd L. van Ommeren (burger) en H. Klei (burger) werd vierde. De eerste militair was L. Proeve (46 minuten), terwijl E. Bakboord (politie) en W. Hendrik (militair) in deze categorie 2de en 3de werden.

De ‘snelloop dwars door Paramaribo’ heeft door de jaren heen grote lopers voortbracht. Enkele zijn: M. de Barrios, J. Kersenberg, Rudie Madretsma, Sewsankar, Leon Jones, Peter Bots en Jegney Barron.

Sewsankar
De atleet die de 10.000m blootsvoet liep en in 1951 de snelste tijd van alle georganiseerde tien kilometers liep.

Overzicht van de snellopen dwars door Paramaribo

1936	M. de Barrios	42 min.
1937	M. de Barrios	34 min. 55 sec.
1938	M. de Barrios	36 min.
1943	Bhoop Narain	33 min. 30 sec.
1944	Petrus Wolfjager	33 min.
1945	Autar Moosig	35 min.
1946	J. Kersenberg	32 min. 45 sec.
1947	J. Kersenberg	33 min. 15 sec.
1948	J. Kersenberg	32 min. 38 sec.
1949	Rudie Madretsma	32 min. 45 sec.
1950	Sewsankar	31 min. 15 sec.
1951	Sewsankar	30 min. 15 sec.
1952	Sewsankar	32 min. 45 6 sec.
1953	Soekram	
1954	Soekram	31 min. 32.5 sec.
1955	Rudie Madretsma	31 min. 11.4 sec.
1956	Rudie Madretsma	31 min. 51 sec.
1957	Boedram Matabadal	31 min. 58.7 sec.
1958	Soechit	33 min.
1959	Johan Manichand	33 min. 11 sec.
1960	Lodewijk Wielsen	34 min. 08.6 sec.
1961	Ramesh	35 min. 10 sec.
1962	Leon Jones	33 min. 04.5 sec.
1963	Leon Jones	32 min. 29.6 sec.
1964	Leon Jones	32 min. 47 sec.
1965	Herbert Sandvliet	32 min. 52 sec.
1966	Peter Bots (8 km)	22 min. 53.7 sec.
1967	Peter Bots	33 min. 39.1 sec.
1968	Peter Bots	
1969	Sheik Hassan	34 min. 28.1 sec.
1970	Peter Bots	
1971	Peter Bots	33 min. 44.1 sec.
1972	Peter Bots	

1973	Harold Ognelod	36 min. 37.8 sec.
1974	Mohammed Molai	
1976	Desire Bouterse	39 min. 14.9 sec.
1977	Eric Moore	35 min. 25.7 sec.
1978	Eric Moore	35 min. 30 sec.
1979	Dewperkash Balgobind	
1981	Jegney Barron	37 min. 25.34 min.

Bijzonderheden van de snellopen dwars door Paramaribo

In de jaren 1939-1943, 1975 en 1982 werd deze snelloop niet georganiseerd. Na 1982 werden per jaar meerdere snellopen georganiseerd en kwam juist die van augustus-september te vervallen, waardoor moeilijk kan worden aangegeven welke snelloop de traditionele is. Vandaar dat bovenstaande lijst tot en met 1981 gaat. Vaststaat dat tussen 1982-1986 Jegney Barron de meest dominerende atleet was. Tussen 1987-1989 zwaaide Premradj Binda zijn scepter over de snellopen dwars door Paramaribo (zie marathon).

In 1953 (Modeste uit Trinidad) en 1968 (Sheik Hassan uit Guyana) werd de eerste prijs niet uitgereikt aan de winnaar, daar de atleet buiten mededingen deelnam.

- Peter Bots vestigde in 1972 een record door wel 6 maal deze loop te winnen.
- Harold Ognelod is de jongste winnaar tijdens deze loop geweest; in 1973 was hij 16 jaar oud.
- Sewsankar en Soekram zijn de enige broers die tijdens deze loop met de eer gingen strijken.

SOC; Het Surinaamse Olympisch Comité

SOC; Het Surinaamse Olympisch Comité is opgericht op 4 september 1959 en is het Nationale Olympisch Comité van Suriname dat als zodanig door het Internationale Olympisch Comité is erkend.

De eerste voorzitter van deze organisatie was de heer Sam Salomons.

Het is een onafhankelijk en autonoom orgaan, dat verantwoording verschuldigd is aan het IOC en zich distantieert van zaken van politieke, religieuze en commerciële aard en zich ten doel stelt:

- De verbreiding en bescherming van de Olympische beweging en de amateursport.
- De bevordering en aanmoediging van de lichamelijke, morele en culturele opvoeding der Surinaamse jeugd ten behoeve van de karaktervorming, de gezondheid en de burgerzin.

Het SOC heeft de taak om de Olympische beweging te bevorderen middels samenwerking met sportbonden, zowel nationaal als internationaal, alsmede organisaties, de regering enz.

Ook bevordert het de deelname aan door het IOC erkende Olympische en regionale spelen en andere met goedkeuring van het IOC plaatsvindende evenementen. Verder bevordert het SOC ook de training van coaches, trainers, bestuursleden enz. die middels Olympic Solidarity, een fonds gevormd uit televisierechten van Olympische Spelen dat mede bestemd is voor dit doel, voor een training naar het buitenland gestuurd worden.

Ook kunnen experts uit andere landen aangetrokken worden om in Suriname cursussen te geven of om adviezen te geven bij het aanleggen van sportvelden enz.

Er worden verder regelmatig regionale en mondiale congressen gehouden, waarbij het SOC ook uitgenodigd wordt om medezeggenschap te hebben bij het vaststellen van het algemeen Olympisch beleid.

Overzicht van de voorzitters van het SOC zijn:

1959-1961	Sam Salomons
1961-1968	Otto R.G. Vervuurt
1969-1971	Paul J. Kappel
1971-heden	Baltus F.J. Oostburg

Spes Patriae;

Spes Patriae; jeugdsportvereniging die op 2 maart 1946 werd opgericht.

Deze oprichting vond in een periode plaats dat de drang naar zelfstandigheid en waardering van het eigene in ons land sterk naar voren kwam. Het verlangen naar autonomie drong destijds ook tot de jeugd door. Een groep jongelingen besloot daarom de vereniging op te richten. Eén der oprichters is niemand anders dan Eddy Bruma.

In Spes Patriae bestond er een grote eenheid, waar het eigen belang niet prevaleerde.

Aangetekend dient te worden dat Spes Patriae de eerste jeugdvereniging werd, die door de jeugd zelf bestuurd werd en een algemeen karakter droeg. Spes Patriae had bovendien zowel op Curaçao als op Aruba een afdeling. De afdeling van Aruba werd op 19 september 1948 opgericht.

Spes Patriae is één der weinige sportverenigingen geweest die in verscheidene takken van sport haar naam gevestigd heeft. Deze vereniging stond bovendien ook bekend om haar 'Spes Patriae sportweek'.

Elk jaar organiseerde zij in de week van haar jaardag een sportweek, waarbij de meeste takken van sport uit die dagen bedreven werden.

Deze sportweek werd zelfs populairder dan de sportweek van september.

In de beginjaren was de heer I. Osanto de voorzitter en Robles de Medina de beschermheer.

Sport:

Sport: Het woord sport dat aan het Engels is ontleend heeft een Franse oorsprong. De heer Jusserand, die afgezant van Frankrijk in de VS was, toonde dit in 1903 aan. Les Sports et les jeux d'exercice dans L'ancienne France.

Hij haalde Franse gedichten van de 13de eeuw aan, waarin 'desporter' voorkomt in de betekenis van 'zich waarmaken'.

Bij Rabelais vindt men hetzelfde werkwoord in verband met het balspel in de openlucht gespeeld.

Van de Fransen namen de Engelsen het woord over.

Chauces sprak van 'desport' voor spelen in de open lucht. Later werd het woord tot sport verkort. De heer Jusserand toonde tevens aan de vele tegenwoordige sporttakken o.a. voetbal, kolven, cricket enz. in de 16de eeuw in Frankrijk druk werden beoefend, getuige verscheidene afbeeldingen van die tijd.

Sport-Arena:

Sport-Arena: Op vrijdag 8 februari 1974 verscheen het eerste nummer van Sport Arena. De sportverslaggevers die aan dit sportblad verbonden waren, zijn Desi Truideman, Cyriel Biervliet en R. Dissels.

Het was de bedoeling om alle takken van sport zoveel als mogelijk te belichten en in het begin verscheen dit sportblad tweemaal per maand, maar later verscheen het wekelijks.

Door de economische problemen in de 80'er jaren trokken vele adverteerders zich terug met gevolg dat Sport Arena in problemen geraakte. In december 1982 verscheen het laatste nummer van dit sportblad.

Sporter;

Sporter; was een sportblad dat voortvloeide uit het maandblad Taekwondo. In mei 1984 verscheen het eerste nummer van Sporter en de bedoeling van dit blad was om ruime aandacht te besteden aan de ontwikkeling van onze sport. Sporter wilde een doorbrak forceren door meer te schrijven over opinievorming, de problematiek van de sport zelf en mogelijke oplossingen. De redactie van dit sportblad bestond uit:

Iwan Tseng (hoofdredacteur), Gerard Alberga, Luciën Dubois, Erwin Pollard en Ricky Stutgard.

Helaas had Sporter geen lange levensduur.

Sportjournalistiek:

Sportjournalistiek: De ontwikkeling van de sportjournalistiek ging gepaard met de komst van de krant, de radio en de televisie.

De sportjournalistiek maakte verscheidene fasen door, vandaar dat het goed is deze onder de loupe te nemen.

De verschijning van de eerste krant in Suriname was het gevolg van de stichting van de eerste drukkerij in 1772, toen aan mr. Wolphert Jacob Beeldsnijder-Matroos 'een privelege van de drukpers' werd verleend voor de tijd van 23 jaar. In augustus verzocht en verkreeg mr. Beeld-

snijder Matroos verlof voor de wekelijkse uitgifte van een courant. Op 10 augustus 1774 verscheen zodoende het eerste nummer van 'De Weeklijksche Woensdaagsche Surinaamsche Courant'.

Aangenomen wordt dat de eerste krant in de wereld in Duitsland op 15 januari 1609 verscheen. De eerste krant in Nederland zag het daglicht op 14 juni 1618.

De heer Fred Oudschans Dentz zegt in een uitgave van de West-Indische Gids 'Suriname maakt onder de toen bestaand Nederlandsche koloniën geen slecht figuur en was de tweede, waarin een courant uitkwam. In Nederlandsch Oost-Indië (nu Indonesië) was op 7 augustus 1744 de eerste krant verschenen 'De Batavia Nouvellen en Politique Raisonnementen'. Aldus de heer Oudschans Dentz.

De Weeklijksche Woensdaagsche Surinaamsche Courant, die in het Nederlands verscheen en in quarto formaat werd uitgegeven telde 4 bladzijden, elk verdeeld in 2 kolommen, bepaalde zich dan nog tot mededelingen betreffende de havenbeweging. Er was toen nog geen sprake van sportjournalistiek in Suriname.

Deze krant had een lang leven en onder verschillende namen vindt men haar nog tot 1805 terug (zie De Ware Tijd van 10 augustus 1974).

Tijdens de periode van de Bataafse Republiek verscheen zij in folio schrijfformaat en heette toen 'Bataafse Surinaamse Courant'.

Het eerste blad dat volgens de heer Dentz tweemaal per week uitkwam was 'De Surinaamsche Courant en Algemene Nieuwstijdingen'. Deze krant verscheen voor het eerst in 1795 en het was waarschijnlijk ook het eerste tweetalige nieuwsblad (Nederlands en Engels) voor Suriname.

Al aan het eind van de 19de eeuw werden sportactiviteiten, die door de Vereniging voor nationale feesten te Paramaribo waren georganiseerd, in de lokale bladen verslagen, hier begint in feite de sportjournalistiek in Suriname. Een krant die hierbij een belangrijke rol speelde was 'De Surinamer' die op 15 november 1911 het levenslicht aanschouwde. Met de komst van 'De West' op 1 oktober 1909 werd de interesse voor de sport steeds groter, zodat de sportjournalistiek langzaam maar zeker vorm begon te krijgen.

De takken van sport die in de periode 1900-1920 voornamelijk werden belicht waren: schieten, cricket, voetbal, biljart en zwemmen.

Het eerste sportblad in Suriname zag het levenslicht op donderdag 3 januari 1929 en droeg de naam van 'De Sport'. Het stond onder redaktie van de heren Jean Heilbron, M.T. Hijlaard en John Wijngaarde en verscheen om de twee weken. De redaktie van dit blad speelde een andere belangrijke rol; zij organiseerde namelijk op 14 juli 1929 de eerste officiële zwemwedstrijden in Suriname (zie zwemmen).

'De Sport' had een levensduur van twee jaar daar ze in januari 1931 vanwege technische redenen ophield te bestaan.

Op 15 december 1950 verscheen het eerste nummer van Sport Ontspannings Kroniek (ofwel SOK); dit sportblad stond onder leiding van de redakteuren Jules Defares en André Kamperveen (zie André Kamperveen).

SOK is het tweede sportblad dat in Suriname het levenslicht aanschouwde. Het verscheen eerst eenmaal per week, maar in 1951 werd het tweemaal per week voor de man gebracht. In april 1955 werd SOK een algemeen weekblad.

De Ware Tijd (oprichting in 1958) en de Vrije Stem (1960) hebben ook veel voor de sport, door verspreiding van sportnieuws en bekendheid geven aan takken van sport, gedaan. Samen met De West hebben ze veel bijgedragen aan de ontwikkeling van de denksporten zoals dammen, schaken en bridge. Toch moet toegegeven worden dat de eerste damrubriek hier te lande in het dagblad 'Het Nieuws' in 1950 verscheen.

Door de oprichting van de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname op 7 maart 1963 begonnen de sportjournalisten in georganiseerder verband te werken. Aangetekend kan worden dat in 1961 al een vereniging van sportverslaggevers bestond die onder leiding stond van Ronny Rens.

Zo werden sportjournalisten naar het buitenland gestuurd om internationale wedstrijden te verslaan en deze later hier te publiceren. De eerste keer dat een sportjournalist naar het buitenland ging voor het verslaan van wedstrijden vond in februari 1936 plaats toen de SVB een excursie naar Brazilië (zie voetbal) organiseerde. Edgar Wijngaarde ging toen als sportverslaggever mee. Vooral in de zeventiger en tachtiger jaren was er een positieve ontwikkeling op te merken binnen de sportjournalistiek. Zo zagen vele sportbladen het levenslicht; Spiegel (07-07-64), Sport Njoenso foe heri Sranang (01-10-70), Sport Arena (08-02-74) Supporter (14-10-76), Sporter (mei '84), Sportscoop (07-05-85), Sportforum (15-05-85), Sportrevue (24-02-86) enz.

Hoewel er al sinds 1931 bij de SVB sprake was om uit te komen met een bondsorgaan, was het de dambond die op vrijdag 2 augustus 1968 met 'Damwereld' uitkwam. Damwereld mag beschouwd worden als het eerste sportblad die door een bond werd gepubliceerd. Later namen verscheidene bonden dit voorbeeld over. Enkele van deze bonden waren de Schaakbond met Secondant (22-08-79), de basketbalbond en de atletiekbond met Sur Athletics (22-04-83).

Middels de krant (en het tijdschrift) kon men voor- en nabeschouwingen over de wedstrijden verslaan en werd de interesse voor de sport gestimuleerd.

Sportjournalisten die hierbij een belangrijke rol gespeeld hebben, zijn o.a. Edgar Wijngaarde, Jules Defares, Jack van de Berge, Andre Kamperveen, S. Heymans, Henk Esajas, Desi Truideman, Cyriel Biervliet, William Kraan, John Wijngaarde, Jean Heilbron, M.T. Hijlaard, Ronny Rens, Guno Hoen, Robby Rosario, Irwin Wist, Iwan Tseng, Cliff Djamin, Rik Schuitemaker enz.

Met de komst van de radio op 14 mei 1935 werd een nieuwe fase voor de sportjournalistiek in Suriname ingeluid.

De ontwikkeling van de telefoon en radio in Suriname vond als volgt plaats: In 1880 maakte de Nederlandse Landmacht een aanvang met de lijntelefonie in Suriname ten behoeve van militair strategische verbindingen. In 1887 kwam de eerste telefonische verbinding tussen

Fort Zeelandia en Fort Nieuw Amsterdam tot stand. Op 18 september 1889 kreeg de Franse Kabel Maatschappij 'Societé Francaise des Telegraphes Sousmarins' vergunning om via het leggen van een zeekabel tussen Martinique, Paramaribo en Cayenne, Suriname met het wereldtelegraafnet te verbinden. Voor zover Suriname geïnteresseerd was in het sportgebeuren van de wereld, was het nu pas mogelijk informatie hieromtrent te vergaren, die dan in de lokale kranten werden verslagen. In 1907 nam de kolonie Suriname het telefoonnet van de luchtmacht over wat betekende het ontstaan van het Lands Telefoonwezen onder het departement der Koloniale Spoorwegen, belast met het openbaar telefoonnet. Het is dan ook vanaf 1907 dat meer sportactiviteiten in de lokale kranten verschenen.

Langzamerhand groeide de interesse voor de sport van den vreemden vooral toen op 10 augustus 1927 rechtstreeks telegrafische verbindingen met Nederland en Amerika werd geopend.

In deze periode begonnen radio-ontvangtoestellen hun intrede in de huizen van Paramaribo te doen. Het waren batterijtoestellen. Op 1 februari 1932 was de electrische stroomlevering een feit en de groei van radio's nam sterk toe (zie Geschiedkundige tijdtafel van Suriname-Oudschans Dentz).

Eén der eerste sporttoernooien die via de ontvangtoestellen kon worden gevolgd, was de strijd om de Walcot beker tussen Suriname en Britsh Guyana in maart 1932. Bij de Lands Radio Dienst en aan de Zwartenhovenbrugstraat waar de Surinam Bazaar was gevestigd, werden de uitslagen van deze wedstrijden op een bord bekend gemaakt. Suriname won toen één van de drie wedstrijden (2-1), speelde één gelijk (3-3) en verloor de laatste (1-3) om zodoende de beker te behouden, daar zij al in 1931 kampioen was geworden (zie NGVB).

Een ander internationale sportontmoeting die middels de radio-ontvangtoestellen kon worden gevolgd, was de voetbalontmoeting tussen Nederland en België op zondag 17 october 1932.

Door de groei van het aantal radiotoestellen in Suriname achtte men de tijd rijp om een eigen omroepstation te bezitten.

De heer J.E. Herrenberg, die bij verschillende personen had aangedrongen op de oprichting van een radiostudio, nam tenslotte het resolute besluit. Hij gaf de grote lijn aan waarlangs de verzorging van de nieuwling zich zou moeten bewegen om hem een goede groei te verzekeren. Bemoeienissen van de heer J.E. Herrenberg hadden mogelijk gemaakt dat in een eerder stadium de lands radio dienst uitzendingen verzorgde.

Op 14 mei 1935 werd de Algemene Vereniging Radio Omroep Suriname (Avros) opgericht en kon de volgende dag bekend worden gemaakt dat het omroepstation het leven was ingestapt. Middels een 25 watt kortegolfzender op ongeveer 40 meter golflengte werd een aanvang gemaakt met de eerste omroepuitzendingen.

De zender en studio waren ondergebracht in de oude meterkamer van de IRD in de Cultuurtuinlaan.

Op maandag 20 mei 1935 werd via Avros de eerste sportontmoeting uitgezonden en deze betrof de voetbalwedstrijd tussen Suriname en Curaçao in het kader van het Gouverneur Slobbe-toernooi.

Curaçao won toen met 1-0.

De tweede sportontmoeting die live uitgezonden werd, was de tweede ontmoeting tussen Suriname en Curaçao die op woensdag 22 augustus 1935 werd gespeeld. Suriname won toen met 4-1 en werd winnaar van de wisseltrofee.

Het eerste sportprogramma bij de Avros heette ‘Sportpraatje’ en werd verzorgd door sergeant Roell, het werd op maandag van 6.45 uur tot 7.00 uur verzorgd. Sergeant Roell is bovendien de geestesvader van het jeugdvoetbal in Suriname.

De eerste grootse rechtstreekse internationale live sportuitzending vond op zondag 29 juni 1958 door Avros via Radio Nederland plaats en wel om kwart over tien 's morgens. De wedstrijd die verslagen werd, was de finale om het wereld voetbalkampioenschap, welke gespeeld werd tussen Brazilië en Zweden. Brazilië versloeg Zweden met 5-2 en werd voor de eerste maal wereldkampioen. Tijdens dit toernooi maakte de wereld en ook Suriname kennis met Edson Arantes de Nascimento alias Pele.

Degene die bij het verslaan van deze wedstrijd een belangrijke rol gespeeld heeft, was de sportkommentator Jack van den Berge. Jack versloeg al sinds 1947 via de Avros sportwedstrijden, waarbij hij veel aandacht schonk aan de wereldkampioenschappen en de Olympische Spelen. Jack van den Berge is de tweede sportjournalist in Suriname die een sportrubriek via de radio verzorgde. Hij versloeg meer dan 200 internationale wedstrijden in de periode 1947-1974 (zie Jack van den Berge).

In 1957 kreeg Suriname haar tweede radiostation namelijk Rapar, die op 28 januari het levenslicht aanschouwde. Apintie kwam op 2 augustus 1958, SRS op 14 augustus 1965 enz.

Op dinsdag 28 november 1972 werd voor de eerste maal in de radiohistorie een rechtstreekse internationale uitzending door Surinamers verzorgd. De SRS kwam deze eer toe, die haar sportjournalist Ben Douglas naar Curaçao zond voor het verslaan van de twee ontmoetingen tussen Suriname en Trinidad. Suriname verloor de eerste wedstrijd (1-2) en speelde op donderdag 30 november 1972 gelijk (1-1).

De sportjournalistiek had met deze prestatie wederom een mijlpaal bereikt.

Met de komst van de radio konden sportevenementen live uitgezonden worden, wat de ontwikkeling van de sport ten goede kwam. Sportjournalisten die hierbij een belangrijke rol vertolkt hebben, zijn: Sergeant Roell, Purcy Esajas, Willebrod Axwijk, André Kamperveen, Jack van den Berge, Johnny Kamperveen, Baltus Lochem, Iwan Tseng, Luciën Dubois, Frits Tolud, Guno Hoen, Renaldo Brammerloo, Cliff Djamin en anderen.

De ontwikkeling van de televisie in Suriname geschiedde als volgt: Op zondag 19 oktober 1958 werd voor de eerste maal in Suriname een televisie uitzending ontvangen. De technici O. Morroy van LTT (nu Telesur) en J. Cats van Kersten's radiohandel, boekten eindelijk succes nadat zij geruime tijd met een tweetal televisie ontvangers experimenteerden, maar vanwege de gebrekkige antennes steeds faalden. Met toestemming van de direk-

teur van LTT mochten ze toen hun proeven voortzetten op het ontvangstation van LTT aan de Tweede Rijweg, waar men beschikte over zeer speciale antennes. Daar lukte het de heren op het scherm van de televisie-ontvanger een duidelijk zichtbaar beeld van een televisiestation van Caracas te ontvangen.

Merkwaardig genoeg betrof dit een sportprogramma waarin paardenrenwedstrijden werden vertoond, afgewisseld met verschillende reclames.

Op maandag 19 oktober 1959 was het dan zover, de allereerste tv-uitzending in ons land vond plaats aan de Steenbakkerijstraat.

Men maakte namelijk gebruikt van een groot scherm waarop de televisie-beelden geprojecteerd werden.

In 1960 ging de heer J. Cats, hoofd van de radio-afdeling van Kersten bij de Philipsfabriek te Eindhoven een opleiding volgen voor service aan tv-toestellen.

In 1965 volgde hij een aanvullende cursus en terug in Suriname gaf hij een cursus alhier. Niet lang hierna was de eerste televisiestation in Suriname een feit, de Surinaamse Televisie Stichting (STVS) kwam op 20 oktober 1966 in de lucht.

Het eerste sportprogramma op deze zender heette Sportrevue en werd door André Kamperveen verzorgd (zie André Kamperveen).

Wanneer de eerste nationale live sportontmoetingen werden vertoond kon niet worden vastgesteld, maar geruime tijd werden voetbalwedstrijden uitgezonden. Deze wedstrijden werden uitgezonden zolang het daglicht het toestond.

De eerste internationale live sportontmoeting die via de STVS werd uitgezonden vond op 1 juni 1978 plaats, tijdens de wereldkampioenschappen te Argentinië. Om 14.30 uur zond men live de openingsceremonie uit, waarna om 15.35 uur de eerste voetbalwedstrijd West-Duitsland vs Polen werd gespeeld.

Op 31 mei 1986 werd een aanvang gemaakt met de wereld voetbalkampioenschappen te Mexico. De Surinaamse sportjournalistiek maakte wederom geschiedenis. De STVS zond onder leiding van Ray Wimpel en Henk Esajas alle 52 gespeelde voetbalwedstrijden uit.

Tot nog toe hebben we het niet gehad over de direkte invloed van de sportjournalistiek op het sportgebeuren in Suriname.

Een voorbeeld hiervan is de wedstrijd tegen Guyana op 29 augustus 1976. Suriname verloor in juli 1976 de eerste wedstrijd met 0-2 en de tweede wedstrijd moest in augustus gespeeld worden. Deze wedstrijden werden in verband met de voorronde van de wereldkampioenschappen 1978 gespeeld. Om verder te komen moest Suriname tenminste met 3-0 winnen van Guyana. De sportjournalisten brachten geheel Suriname op stelten en motiveerden een ieder om naar het stadion te komen en onze jongens te stuwen naar de overwinning. Men gebruikte hierbij de slogan ‘W' nak din drie’, en dan werd er driemaal in de handen geklapt. De Surinamers, kwamen massaal naar het stadion en de gehele wedstrijd schreeuwde het publiek de slogan. Suriname won de wedstrijd met 3-0 (zie voetbal).

Een ander opvallende gebeurtenis vond op 30 maart 1980 plaats.

In verband met de voorronde wedstrijden van de Olympische Spelen 1980 moest een wedstrijd gespeeld worden tegen Costa Rica.

De sportjournalisten brachten wederom een massa in beweging en ze proclameerden de leuze ‘Wij gaan naar Moskou nu’.

Elke stadionbezoeker kreeg een Surinaams vlaggetje en de stoottroepen kregen bovendien een pet en een shirt waarop de leuze stond. De verscheidene radiostations gaven ook nog gratis zendtijd.

Het kon echter niet baten, daar Suriname verloor met 2-3 (zie Olympische Spelen).

Toch moet toegegeven worden dat voor het eerst in de sporthistorie in Suriname zoveel personen met vlaggen gezwaaid hebben en uit volle borst het Surinaams volkslied hebben gezongen.

Sportman/-vrouw van het jaar:

Sportman/-vrouw van het jaar: De eerste maal dat een sporter uitgeroepen werd tot de beste van het jaar, vond op 17 maart 1948 plaats. Op die dag werd namelijk de politieagent Arnold Lobman uitgeroepen tot schutter van het jaar. Deze uitverkoring werd door de organisatoren van het schietconcours voor politie gedaan (zie schietsport).

De eerste uitverkoring tot sportman vond in 1951 plaats en het Algemeen Sportcomité bepaalde dat jaar de ‘sportman van het jaar’.

In 1951 ging men er namelijk toe over de sportweek te startten met het aansteken van het sportvuur. Degenen die de meest opvallende prestatie in de loop van het seizoen (van september 1950 - augustus 1951) had geleverd, kreeg de eer het sportvuur aan te steken. De eerste sportman van het jaar werd de atleet Ludwig de Sanders, die enkele opmerkelijke prestaties had geleverd (zie Ludwig de Sanders).

Tijdens het eerste internationale toernooi, waaraan de Surinaamse atletiekploeg deelnam won hij van de vier gouden medailles die Suriname veroverde wel liefst drie (zie atletiek). Hij leidde bovendien Spes Patriae als captain naar het eerste basketbalkampioenschap (zie basketbal).

In april 1958 begon de heer André Kamperveen met een programma via Avros om te komen tot de ‘sportman van het jaar’ (zie André Kamperveen).

Er werden formulieren uitgedeeld, waarop iedereen kon invullen ‘Mijn sportman is .....’. Er werd een trofee uitgeloofd, maar deze methode vond echter geen ingang bij het sportminnend publiek.

In 1961 meende het Algemeen Sportcomite dat de sportman van het jaar gekozen moest worden door sportjournalisten, die zich hadden verbonden in een vereniging, net zoals het in het buitenland geschiedde en vandaar dat zij de al opgerichtte Vereniging van Sportverslaggevers om hulp vroegen. Deze vereniging stond toen onder leiding van Ronnie Rens. August Wooter werd de eerste Surinamer die door deze vereniging werd uitverkoren. Op 7 maart 1963 werd de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname (VSJS) opgericht en de initiatiefnemers waren André Kamperveen, Ronnie Rens, Jack van de Berge en Jimmy White (zie sportjournalistiek).

Kamperveen werd de eerste voorzitter van deze vereniging. In 1964 breidde de VSJS haar uitverkoring uit en behalve 'sportman' werden ook 'voetballer, basketballer, minst gepasseerde doelman, wedstrijd en meest voorbeeldige voetballer van het jaar' aangewezen.

Tot sportman werd Walther Braithwaite uitgeroepen (zie Walther Braithwaite), Siegfried Haltman werd voetballer 1964, Tjon A Man basketballer 1964, Emile Barron minst gepasseerde doelman, Gerrit Niekoop topscoorder 1964, terwijl Henry Enig uitverkoren werd tot meest voorbeeldige voetballer van het jaar. Wedstrijd van het jaar werd Robinhood vs Transvaal.

Nadat in 1985 geen uitverkoring plaatsvond door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname, dit vanwege het slecht functioneren van deze organisatie, nam in december 1986 de sportredaktie van Radio Paramaribo het initiatief de sporters van het jaar uit te roepen. Aangetekend dient te worden dat in 1986 enkele historische uitverkoringen plaatsvonden.

- Het was de eerste maal dat 20 sporters uitgeroepen werden.
- Het was de eerste maal dat zowel een sportman als een sportvrouw aangewezen werden.
- Het was de eerste maal in de Surinaamse sporthistorie dat één sporter tot tweemaal toe werd uitgeroepen tot sportman. Anthony was al in 1984 tot Sportman uitgeroepen.

De lijst van sportman (vrouw) van het jaar is als volgt:

1951	Ludwig de Sanders (atletiek/basketbal)
1952	André Kamperveen (voetbal)
1953	Willebrod Axwijk (atletiek)
1954	H. Sallons (atletiek)
1955	Jules Walker (atletiek)
1956	Wim Esajas (atletiek)
1957	Ramon Krieger (basketbal)
1958	Iwan Sibilo (basketbal)
1959	Hesdy van Wilgen (basketbal)
1960	Henk Fokke (zwemmen)
1961	August Wooter (voetbal)
1962	Gladys Simons (zwemmen)
1963	Roy Mac Donald (tennis)
1964	Walther Brathwaite (cricket)
1965	Kenneth de Koning (tennis)
1966	John Veira (atletiek)

1967	Gerard Brunings (wielrennen)
1968	Wiene Schal (voetbal)
1969	Ismay van Wilgen (basketbal/volleybal)
1970	Dorien van Tongeren (zwemmen/tennis)
1971	Romeo Caster (badminton)
1972	Clyde Headly (zwemmen)
1973	Eduard Pirau (atletiek)
1974	Ricardo Elmont (judo)
1975	Harley Overman (dammen)
1976	Roy Bottse (atletiek/boksen)
1977	Roberto Hens (zwemmen)
1978	Sonja Leckie (badminton)
1979	Johan Chin (biljart)
1980	Pauline Nesty (zwemmen)
1981	Jegney Barron (atletiek)
1982	geen uitverkoring
1983	Mike van Daal (badminton)
1984	Anthony Nesty (zwemmen)
1985	geen uitverkoring
1986	Anthony Nesty (zwemmen) en Audrey Boomgaard (bodybuilding)
1987	Anthony Nesty en Vanessa Touw Ngie Tjouw (zwemmen)
1988	Anthony Nesty en Vanessa Touw Ngie Tjouw (zwemmen)

Bijzonderheden van de ‘sportlui van het jaar’.

- De jongste sportman (in dit geval sportvrouw) is Dorien van Tongeren, die in 1970 slechts 11 jaar oud was (zie Dorien van Tongeren).
- De oudste sportman is Johan Chin die in 1979 44 jaar oud was (zie Johan Chin)
- Het enige gezin dat tot tweemaal toe een sportman/vrouw voortbracht, is de familie Nesty. In 1980 werd Pauline Nesty (zie Pauline Nesty) sportvrouw, terwijl Anthony Nesty (zie Anthony Nesty) in 1984 voor de eerste maal sportman werd.
  Hesdy van Wilgen (1959) en Ismay van Wilgen (1969) waren neef en nicht.
- Gladys Simons is de eerste sportvrouw van het jaar. In 1962 werd zij tot sportvrouw uitgeroepen.

De lijst van voetballers van het jaar is als volgt:

1964	Siegfried Haltman (Robinhood)
1965	Armand Sahadewsing (Transvaal)
1966	Frits Purperhart (Leo Victor)
1967	Frits Purperhart (Leo Victor)
1968	Wiene Schal (Transvaal)
1971	Arnold Zebeda (Robinhood)
1972	Wiene Schal (Transvaal)
1973	Theo Klein (Transvaal)
1974	Rinaldo Entingh (Robinhood)
1975	Henry Playfair (Voorwaarts)
1976	Wilfred Garden (Robinhood)
1977	Remie Olmberg (Robinhood)
1978	Frank Borgia (Leo Victor)
1979	Wilfred Garden (Robinhood)
1980	Kenneth Stjeward (Robinhood)
1981	Carlo Monpellier (Transvaal)
1982	geen uitverkoring
1983	Rinaldo Entingh (Robinhood)
1984	Ludwig Simson (Transvaal)
1985	geen uitverkoring
1986	Regilio Doest (Transvaal)

De lijst van basketballers van het jaar is als volgt:

1964	R. Tjon A Man
1965	R. Tjon A Man
1971	Robby Kerk
1972	Jozef Chelius
1973	Harold Tonck
1974	John Dawson
1975	Jozef Chelius
1976	Glenn Omanette
1977	Roy Eudoxie
1978	Marcel Henar

1979	Lucien Blaaker
1981	Ivy Tjien Fooh
1983	Isaac Kembell

1984	August Faverius
1986	Henk Robinson

Sportweek:

Sportweek: De oorsprong van de traditionele sportweek, die jaarlijks rond de maanden augustus-september in Suriname wordt georganiseerd, moet in 1890 gezocht worden.

Na de dood van koning Willem III in 1890 werden in de maanden augustus-september in verband met de jaardag van Wilhelmina feestelijkheden georganiseerd.

In het jaar 1893 werden voor de eerste maal sportactiviteiten door de 'Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo' georganiseerd.

In het jaar 1898 (en wel op 1 september) kwam Wilhelmina op de troon nadat ze op 31 augustus 18 jaar oud geworden was, nog regelmatiger werden activiteiten in de genoemde maanden ontplooid.

Ondanks het feit dat al aan het eind van de 19de eeuw verscheidene activiteiten georganiseerd werden, moet toegegeven worden dat de trant van een sportweek pas in het jaar 1923 te zien was. In dat jaar herdacht koningin Wilhelmina haar 25-jarige regeringsjubileum en om hieraan een sportkarakter te geven, organiseerde het Rooms Katholieke Sportcomité op 4, 5 en 6 september sportactiviteiten.

De takken van sport die toen bedreven werden waren atletiek, korfbal, voetbal, roeiwedstrijden, wielren- en motorbotenwedstrijden.

In mei 1931 werd de gedachte geuit binnen het Surinaamsche Sportcomité een sportweek in augustus te houden. Van meerdere zijden werd echter de vrees geuit dat de termijn van voorbereiding en training tekort was en de zaak daardoor op een mislukking zou uitlopen. Ondanks deze vrees werd het Sportweekcomité opgericht onder voorzitterschap van de heer Bruyning, terwijl aan gouverneur A.A. Rutgers (1928-1933) het beschermschap werd aangeboden.

De voorbereiding bracht veel werk met zich mee, doch het uitvoerend comité verkreeg van verschillende zijde loyale medewerking, dat haar taak zeer verlicht werd en vruchtbaar werk bericht kon worden.

De eerste Sportweek startte op dinsdag 25 augustus 1931 met atletiekwedstrijden. De overige takken van sport die toen bedreven werden, waren; wielrennen, roeien, motorbotenwedstrijden, voetbal enz.

Het hoogtepunt van deze sportweek was de uitreiking van de prijzen op de filmavond in Bellevue, waar gouverneur A.A. Rutgers (1928-1933) de prijswinnaars persoonlijk toesprak.

In 1951 werd voor de eerste maal het sportvuur aangestoken, welke de gehele Sportweek moest blijven bran den. De atleet die deze eer te beurt viel, was Ludwig de Sanders (zie Ludwig de Sanders). Met de komst van het sportvuur werd de eerste sportman van het jaar uitverkoren (zie sportman van het jaar).

De Sportweek heeft door de loop van de jaren vele hoogtepunten gekend, maar na de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 werd ze langzaam maar zeker op de achtergrond geschoven.

Sur-Athletics;

Sur-Athletics; was het kwartaalblad van de Surinaamse Atletiek Bond dat voor het eerst op 22 april 1983 verscheen. De geestesvaders van dit blad waren Wati Deets en Ricky Stutgard. De bedoeling van dit blad was om de atletiek meer bekendheid te geven in Suriname en om de ontwikkelingen in deze tak van sport te bevorderen.

In juli 1984 introduceerde men een kleuren-cover (waarop Mireille Sankatsing).

In tegenstelling tot de overige sportkranten en tijdschriften, die steeds geconfronteerd waren met het financiële probleem, ondervond Sur-Athletics weinig of geen last hiervan.

Men maakte namelijk gebruik van vele donateurs, die maandelijks Sf. 2,50 voor de bond stortten.

In oktober 1984 stapte Ricky Stutgard uit de redactie, maar door aanvulling met enkele personen bleef het blad behouden.

Surinaamsch Sportcomité;

Surinaamsch Sportcomité; Deze organisatie werd op 5 september 1920 opgericht en de rol die zij gespeeld heeft is van historische waarde geweest voor de Surinaamse sport. Dit comité stelde zich blijkens de statuten ten doel de beoefening van de openlucht-sporten in Suriname te bevorderen door alle wettelijke en geoorloofde haar ten dienste staande middelen en zij was voor 29 jaren opgericht.

Zij bestond uit gewone leden, ondersteunende leden en ereleden.

Gewone leden waren ten eerste de 6 oprichters, namelijk de heren H.E. Aletrino, C.J. Booms, J.C.M. Chabot, W. Heshusius, R.D. Simons en E. de Vries, en ten tweede de rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen.

Ereleden werden door de algemene leden vergadering benoemd.

Ondersteunende leden waren fysieke personen of rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen of lichamen die jaarlijks of ineens een minimumbijdrage betaalden volgens de bepalingen van het huishoudelijk reglement.

Het Surinaamsch Sportcomité kreeg van gouverneur Staal (1916-1920) een terrein op Combé (naast de oude schietbaan) ter beschikking, waardoor zij de jeugd en jongelingschap een goede gelegenheid ter beoefening van de sport kon verschaffen. Enkele belangrijke taken die deze vereniging verricht heeft, zijn:

- In 1922 sloot zij een overeenkomst met de overheid, waarbij het sportterrein in de Cultuurtuinlaan werd afgestaan aan deze organisatie. Deze daad was van groot belang, daar de sport op neutraal terrein bedreven kon worden en de religieuze conflicten voorkomen konden worden (zie André Kamperveen Stadion, zie ook voetbal).
- In 1931 en wel op 25 augustus startte het ‘Surinaamsch Sportcomité’ met de eerste sportweek in Suriname (zie Sportweek).
- Op vrijdag 12 en zaterdag 13 augustus 1932 organiseerde zij de eerste scholenwedstrijden hier in Suriname (zie Schoolsport).

Rond 1933 was de heer R.D. Simons voorzitter van deze organisatie.

Surinaamsche Scherpschutters Vereniging (SSV);

Surinaamsche Scherpschutters Vereniging (SSV); werd in 1893 opgericht en werd de eerste vereniging in Suri-

name waar een tak van sport bedreven werd. Het doel van de oprichting was het vormen van volksweerbaarheidscorpsen.

Sedert de oprichting van deze vereniging werd telkens het beschermheerschap aan de gouverneur, het erevoorzitterschap aan de procureur-generaal en het ere-lidmaatschap aan de commandant van de troepenmacht aangeboden. 8 1/2 jaar lang bepaalde deze vereniging het wel en wee van de schietsport, maar hierna bloedde het langzaam dood door gebrek aan motivatie.

Op woensdag 1 juni 1910 blies men nieuw leven in deze vereniging en één der initiatiefnemers was de heer A.S.J. Fernandes. Er werd een nieuw bestuur gevormd en de volgende personen hadden zitting hierin: C.M.H. Kroesen, A.S.J. Fernandes, M.A. d'Fonseca, B.H. Juda en Bueno Bibaz.

In 1893 heette deze vereniging Surinaamsche Schietvereniging, maar in 1910 veranderde de naam evenwel in Surinaamsche Scherpschutters Vereniging. Hoelang SSV het na 1910 heeft volgehouden, is nu niet bekend.

Strijdhaftig, Ursila;

Strijdhaftig, Ursila; judoka die geboren is op 14 april 1955 op Curaçao uit Surinaamse ouders. Ze kwam uit een gezin van 6 kinderen, waarvan zij enig meisje is.

Op 6-jarige leeftijd zag ze voor het eerst een judo-demonstratie op de televisie en na afloop van dit programma vroeg ze haar moeder om op judoles te gaan, maar deze wilde er niets van afweten.

Vier jaar later kon zij haar moeder toch vermurven en schreef zich toen in op de judoschool van de bekende Surinamer Carlos Braaf, die op de Antillen een judoschool had. Daar behaalde Ursila de oranje band waarna zij bij Jan Clara op les ging alwaar ze de bruine band behaalde. Aan internationale toernooien heeft ze niet deelgenomen, maar in clubverband is ze vaak met de eerste plaats naar huis gegaan.

In januari 1975 kwam zij naar Suriname en werd ze door judoka Ralph van Keeken aangespoord zich aan te sluiten bij Budokwai, de school van August Hens en daar werd ze in augustus 1975 de eerste Surinaamse vrouw die de zwarte band behaalde.

Stutgard, Dennis

Stutgard, Dennis (geb. 17-07-61); een veelzijdige sporter, die zowel in de judo- als de atletieksport bekendheid genoot.

Dennis begon in 1975 met de judosport bij de heer Ronny Wijngaarde.

In 1977 werd de judoschool van de heer Wijngaarde officieel overgenomen door de gebroeders Jerry en Ralph van Keeken en werd toen omgedoopt tot ‘Hajime’ (zie Hajime). Dennis bleef bij Hajime tot 1980.

In 1977 werd Dennis jeugdkampioen in de klasse 15-16 jaar. Hij vertegenwoordigde Suriname menigmaal in het buitenland. Zo bezocht hij Frans Guyana (1977 en 1979), Guyana (1978) en Puerto Rico (1979, tijdens de Panam Games).

In 1980 startte hij met de atletieksport bij A.A.C. Dia, maar stapte in 1981 over naar Eagles.

Hij werd menigmaal nationaal kampioen op het onderdeel hink-stap-sprong en wel in de jaren 1982 t/m 1984 en 1987.

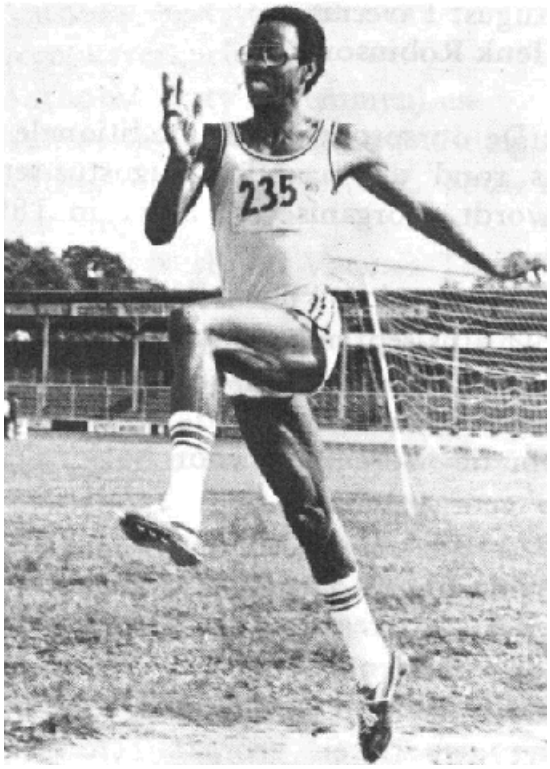

Dennis Stutgard (foto De Ware Tijd)

Hij vestigde bovendien tweemaal een Surinaams record op het onderdeel 110m horden. Op 1 mei 1988 liep hij 16.3 sec., terwijl hij op 1 mei 1989 de 110m horden in 15.7 sec. aflegde.

Op de 4 × 100m estafette vestigde hij samen met Roël Tholen, Dennis Mac Intosch en Maikel Naarendorp een Surinaams record (43.7 sec. 24 mei 1986).

Suhoza;

Suhoza; werd op 12 februari 1940 opgericht en met deze oprichting werd zij de eerste officiële zwemvereniging in Suriname (zie zwemmen).

Initiatiefnemer was de heer J.F.D. Haenen, die in october 1939 startte met de bouw van een zwembad op het terrein waar de zaagmolen van Suhoza bevond, een eindje voorbij Nieuw Bethesda.

Op zaterdag 16 maart 1940 werd dit eerste zwembad in Suriname opengesteld en bij deze inwijding was ook gouverneur Kielstra (1933-1944) aanwezig.

Het doel van Suhoza was de zwemsport in Suriname in het algemeen te bevorderen en voorts alles te ondernemen wat in het belang, ten grieve en tot vermaak van hare leden gedaan kon worden.

Zij trachtte dit doel te bereiken door het beschikbaar stellen van een zwemgelegenheid, het organiseren van zwemcursussen en zwemwedstrijden en voorts door alle andere wettige middelen. Om als lid toe te treden moest men zich schriftelijk of mondeling wenden tot de secretaris van de vereniging.

Het bestuur bestond uit 7 leden, die voor 3 jaar werden gekozen. Het eerste bestuur werd weliswaar benoemd en zij zag er als volgt uit: J. Frickers, Ph. Fernandes, A.

Schubert, F.E. Mathijssen, A. van der Voet, J.F.D. Haenen en J.D. Emanuels (zie Gouvernements Advertentie Blad 1940).

Supporter:

Supporter: Op 14 oktober 1976 verscheen het eerste nummer van Supporter. Het ontstaan van dit sportblad geschiedde als volgt: Rond de maand juli 1976 kwam Stanley Rensch met het voorstel om een maandblad uit

te geven dat zo breed mogelijk van opzet zou zijn: overzichten van de actuele gebeurtenissen, commentaren, populair wetenschappelijke bijdragen, sportinformatie en nog veel meer.

Deprez, die belast werd met de eindredaktie, sprak enkele vrienden aan, namelijk Surinader Dwarkasing, Eugene Vreugd, Iwan Tseng en Iwan Sakoer. Het nam enkele weken in beslag om voldoende basisgegevens te verzamelen en vooral Iwan Sakoer hield zich hiermee bezig.

In eerste instantie zou het blad de naam van 'Z' dragen, een bewust gekozen inhoudloze naam.

Begin september was de sportredaktie klaar met het kopij en het wachten was nu op de uitgave. Dit bleef echter zolang op zich wachten, dat de nieuwswaarde ervan geheel verdween. Vreugd en Deprez voelden zich beet genomen en stapten uit de redactie.

Stanley Rensch bleef in dit blad geloven en drong erop aan dat het een 'Z'-produktie moest zijn, later opgeslokt zou worden in een maandblad. Op deze manier bleef dit blad 8 weken lang een Z-produktie.

Tot de uitgave van Supporter is zonder dralen beslist. Men koos voor een passende, internationale naam ontwierp een kop, huurde een electrische schrijfmachine maakte zelf de lay-out en foto's en de drukker leverde op 14 oktober de eerste editie af, die op de bromfiets aan tien verkopers werden afgeleverd.

De verkoop van de eerste Supporter liet te wensen over, maar dankzij de interlands tegen Trinidad en een voetbaltoernooi met Paysandu en Remo uit Belem do Para, verkochten de volgende edities aanmerkelijk beter.

Ook de lijst van medewerkers groeide aan. Na 25 edities was men zo ervarend met de lay-out en de verzorging van Supporter dat men er een echte magazine van maakte. De naam Supporter was een begrip geworden en de tijd was voorbij dat de redactieleden voor elke wedstrijd een kaartje moesten kopen. De sportbonden verleenden hun medewerking.

De wedstrijden in het Concacaftoernooi en de voorronde van de wereldkampioenschappen zorgden voor wat opleving voor het blad. Door de prijsverhoging van de drukker (45 percent) was men genoodzaakt de verkoopprijs te verhogen.

Het maandblad Supporter was ondertussen een klein bedrijf geworden en Deprez besloot zijn lerarenloopbaan ervoor op te geven. Er werden talrijke contacten gelegd met het buitenland, en hierdoor vond dit blad zelfs weerga in het Caribisch Gebied.

Eind 1978 werd het steeds moeilijker om Supporter op tijd te laten verschijnen daar het in omvang en oplage gegroeid was. In januari 1979 veranderde men van drukker, maar ook daar raakte men na twee maanden geconfronteerd met een prijsverhoging.

Men schakelde een tweede distributeur in voor het verkoop via de winkels, supermarkets en restaurants, maar de afzet werd niet alleen vergroot maar ook zeer vertraagd. Supporter verscheen niet meer op tijd.

De druk van de inflatie maakte dat het te zwaar werd voor de redaktieleden: Roy Shyamnarain (hoofdredakteur), Fred Deprez, Imro Righters, Desney Romeo, Kenneth Biervliet en Eddy Lieuw Tjoen.

Om Supporter te redden verkocht men haar rechten aan uitgever Gerard Alberga, maar het mocht niet meer baten in juli 1979 verscheen het 50ste en laatste nummer van Supporter.

Swift:

Swift: Op 30 april 1940 nam een groep enthousiaste tennisliefhebbers het initiatief nog een tennisvereniging in Paramaribo op te richten.

Eerder waren Suriname, Ready, Paramaribo, Boys en Kersten opgericht.

De behoefte kwam vooral voort uit sociaal maatschappelijke overwegingen. De tennisliefhebbers van Swift kwamen voor uit kringen van een spaarvereniging van onderwijzers, het Hernhutter Onderwijzers Fonds (HOF). Het eerste bestuur van Swift bestond uit de volgende personen: P.A.R. Kolader, A.R. Leeuwin en J. Tjin a Sie.

Het Fonds, lange tijd streng beheerd door de heer Narain bezat een pand aan de Weidestraat. Enkele fondsleden, tennisliefhebbers onder aanvoering van o.a. P.A.R. Kolader en P. Yvel kregen van het fondsbestuur toestemming op het terrein een tennisbaan aan te leggen.

De eerste baan, een zandbaan, werd door de toenmalige leden zelf aangelegd onder de bezielende leiding van Piet Yvel. Voor het onderhoud werd de baan gevormd door een zandbaan, toen regelmatig ‘gerold’.

Omstreeks 1955 werd deze zandbaan door een betonnen vervangen en rond 1983 werd de electrische verlichting geïnstalleerd.

Swift is steeds een kleine, bescheiden vereniging gebleven en is wellicht mede door de ligging van de baan niet algemeen bekend. De baan ligt namelijk op het achterdeel van het terrein aan de Weidestraat en is door gebouwen aan de straatzijde steeds aan het oog onttrokken. Toch heeft Swift niet alleen haar eigen leden tennisplezier geboden. Ze heeft ook in meerdere opzichten bijgedragen tot bevordering van de nationale tennissport.

T

Taekwondo;

Taekwondo; is een zelfverdedigingskunst die zich in de loop van ongeveer 20 eeuwen in Korea ontwikkelde en vandaag als gereglementeerde sport beoefend wordt in meer dan 100 landen.

Naast het praktische nut van zelfverdediging werd de beoefening van taekwondo ook beschouwd als middel tot bevordering van de lichamelijke conditie en gezondheid. Nog belangrijker is echter dat een beoefenaar van taekwondo onder goede leiding kan uitgroeien tot een evenwichtige persoonlijkheid vol zelfvertrouwen met een juiste mentale instelling.

De geschiedenis van taekwondo is als volgt:

De primitieve mens moest teneinde van zijn veiligheid verzekerd zijn, vechttechnieken ontwikkelen om zich te kunnen verdedigen tegen dieren en zijn soortgenoten. Logisch dat hij naast het gebruik van wapens, zoals stokken, stenen e.d. ook z'n lichamelijke faculteiten leerde ontwikkelen om zo er geen wapens bij de hand waren zich vooral met de handen en voeten te verdedigen. Deze verdedigingstechnieken werden vaak in een rituele vorm of dans gegoten en beoefend.

De stammen die zich na het Neoliticum (de benaming van de laatste periode waarin mensen stenen werktuigen gebruikten) in Korea vestigden, kenden verschillende soortgelijke gebruiken. Yongko in Puyo, Tongmaeng in Koguryo, Muchon in Ye.

De ervaring die de oude Koreanen opdeden bij het zich verdedigen tegen mens en dier en het imiteren van vechttechnieken van dieren, leidde langzaam tot een verfijning en ontwikkeling van deze technieken door de nakomelingen van de oude Koreanen en resulteerde in een primitieve vorm van taekyon (de voorloper van taekwondo).

De oorsprong van taekwondo in Korea kan gevolgd worden tot het Koguryo Vorstenhuis, gesticht in 37 vóór Christus, aangezien in ruïnes van graftombes van enkele vorsten van dit vorstenhuis afbeeldingen van taekwondotechnieken gevonden zijn.

De constructie van de graftombes moet volgens historici in de periode van 3 tot 147 na Christus plaats gevonden hebben. Men kan aannemen dat taekwondo reeds in die periode beoefend werd.

Taekwondo werd ook tijdens de Silla dynastie beoefend. Silla was een koninkrijk dat zo'n 20 jaar voor het Koguryo gesticht werd in het noorden van Korea. Te Kyonggu, de oude hoofdstad van Silla, zijn twee reusachtige figuren in taekwondo-standen uitgebeiteld in de Keumkang toren van de Pulkuk sa tempel (zie Taekwondo le jaargang 1984).

Velen zijn van mening dat taekwondo zijn oorsprong vindt in het Chinese kung fu. Maar volgens bestaande Chinese documenten is kung fu door de Indiase

Boedistisch monnik Dharma als een vorm van lichamelijke oefening geïntroduceerd aan de priesters van de Hsiaolin (Shaolin) tempel in China.

Dharma kwam volgens de geschiedschrijvers echter pas in 520 na Christus in China aan en verbleef 9 jaar in de Hsiaolin tempel om zijn zelfverdedigingstechnieken over te dragen aan de Chinese monnikken. Daar de graftombes van het Koguryo vorstenhuis in de periode 3 tot 427 na Christus gebouwd moeten zijn, is het onwaarschijnlijk dat taekwondo zijn oorsprong te danken heeft aan het Chinese kung fu.

Tijdens de Japanse bezetting van Korea (1909-1945) vond een verval van de taekwondo plaats, daar het de Koreanen streng verboden was welke vechtkunst dan ook te beoefenen. Taekyon, zoals de vechtkunst in deze periode werd genoemd, werd desondanks door enkelen in het geheim beoefend.

Na de bevrijding van Korea in 1945 ondernamen enkele Koreanen pogingen om taekyon weer te populariseren. In 1955 werd de naam taekwondo gekozen, hetgeen betekent tae(voet), kwon(vuist), do(kunst).

In deze periode trokken goed getrainde Koreaanse instrukteurs naar alle uithoeken van de wereld waar zij scholen stichtten en de sport bekendheid gaven mede door het geven van spektaculaire demonstraties.

Taekwondo werd door Terry Agerkop in 1968 in georganiseerd verband in Suriname geïntroduceerd. In oktober 1968 begon Agerkop met een school die hij ‘Hwarang do’ noemde naar een groep jonge vrijheidstrijders uit het oude Korea (zie Eric Lee Taekwondo school).

Terry Agerkop begon met een tiental jongens w.o. Romeo Rolador, Frank Doelwijt, Eric Lee, Ben Hupsel enz.

Hoewel Agerkop de taekwondo-sport als eerste in georganiseerd verband in Suriname introduceerde moet toegegeven worden, dat deze tak van sport reeds bekend was. Zo was Frank Doelwijt bevoorrecht lang voor de komst van Agerkop onder leiding van een bij de toenmalige troepenmacht gestationeerde Indo (een nakomeling

van een Hollander en een Indische) te worden begeleid. Frank Doelwijt leerde Eric Lee de diverse kneepjes. Daar Doelwijt en Lee een voorsprong hadden op hun medecollega's, mochten zij tijdens het eerste examen meteen een sprong maken naar de groene band.

In 1969 sloot Ramon Tjon A Fat zich bij de school 'Hwarang do' aan en met zijn komst was een belangrijke deel van de taekwondo kern die de ontwikkeling van deze tak van sport in Suriname zou gaan bepalen gevormd (zie Ramon Tjon A Fat).

In 1970 werd Eric Lee de eerste Surinamer, die hier zijn opleiding had genoten en in Nederland zijn eerste dan behaalde. In hetzelfde jaar (1970) droeg Terry Agerkop zijn school aan Eric Lee en Frank Doelwijt over en verliet Suriname.

De ontwikkelingen die toen plaats vonden zijn:

In 1972 werd Suriname voor het eerst in het buitenland vertegenwoordigd op het gebied van karate.

In 1973 werd Eric Lee 2de dan en was wederom de eerste Surinamer die hier zijn training genoten had en in Europa zijn graad behaalde.

In augustus 1973 vertrok Frank Agerkop (2de dan) naar Venezuela om enkele weken een training te krijgen van de internationale taekwondo-grootmeester Choy Hong Hi uit Korea, stichter van de moderne taekwondo en 10de danner.

Agerkop behaalde toen het erkende hoofdinstrukteurdiploma van grootmeester Choy Hong Hi en hij kreeg bovendien de speciale bevoegdheid tot het afnemen van zwarte band examens in Suriname.

De toen 20 jarige Ramon Tjon A Fat profiteerde als eerste van deze bevoegdheid daar hij op zaterdag 2 februari 1974 in de Hendrikschool met goed gevolg het zwarte band-examen aflegde en zo de eerste Surinamer werd die hier te lande dit examen met succes aflegde (zie Ramon Tjon A Fat).

Ramon was toen lid van Ko Dang Kwan die onder leiding stond van Frank Doelwijt (zie Ko Dang Kwan). Aangetekend kan worden dat de examen-commissie uit de volgende personen bestond: Frank Doelwijt, Frank Agerkop en Harold la Rose.

In september 1974 vertrok Frank Doelwijt naar Canada voor een training. In datzelfde jaar nam hij als lid van het Nederlandse team deel aan de wereldkampioenschappen in Montreal. Het team eindigde op de tweede plaats voor special technics.

Doelwijt werd dat jaar gekozen tot lid van de Board of Directors van de internationale taekwondo federatie en bleef dit tot 1978.

In april 1975 kwam Francisco Charles (4de dan judo, 3de dan aikido en 2de dan karate) van Frankrijk op uitnodiging van Eric Lee naar Suriname.

van 16-18 mei 1975 maakte de school van Lee een bezoek aan Cayenne.

In april 1976 werd Suriname vereerd met een bezoek van generaal Cho Hong Hi, president van de Internationale Taekwondo Federatie.

Er werden zwarte band-examens afgenomen en alle 10 kandidaten slaagden. Mirjam Burkhard werd toen de eerste dame die de zwarte band behaalde.

In september 1976 nam een Surinaamse ploeg deel aan de eerste Caribische Taekwondo-kampioenschappen, die in Jamaica georganiseerd werden. De Surinaamse ploeg bestond uit Glenn Gemerts, Lesley Zeefuik en Ramon Tjon A Fat. Frank Doelwijt was delegatieleider. Suriname eindigde op de tweede plaats. Onze ploeg

versloeg achtereenvolgend Columbia, Dominicaanse Republiek en de VS, maar in de finale verloor ze van Haïti.

Tijdens dit toernooi werd Ramon Tjon A Fat de eerste Caribische zwaargewicht-kampioen (zie Ramon Tjon A Fat).

In januari 1977 werd Suriname wederom vereerd met hoog bezoek. Ditmaal was het de wereldberoemde Koreaanse grootmeester Park Yong Soo, die ter gelegenheid van het eerste lustrum van de school van Frank Doelwijt naar hier kwam. Tijdens de toen gehouden kampioenschappen (9 januari 1977), demonstreerde deze grootmeester zijn kunnen in de Ismay van Wilgen Sporthal. Tijdens deze kampioenschappen eindigde de school van Doelwijt op de eerste plaats en die van Lobman op de tweede (zie Ko Dang Kwan).

Op zondag 11 december 1977 werden voor de eerste maal taekwondo jeugdkampioenschappen georganiseerd waaraan 96 jongens en meisjes in 4 poules deelnamen. De meisjes deden niet onder voor de jongens, daar drie met een bronzen medaille naar huis gingen.
Winnaars van deze wedstrijden waren:

1e		**2e**	**3e**
A:	Arnold Struiken	Dean Alberga	Priadie Amat
B:	Michael Djamadie	Werner Sheoratan	Mearline Liauw
C:	Ricardo Tjon Swie Tong	Tony Saimoen	Joy ten Berge
D:	Jimmy Tjon Swie Tong	Urnestin Boodie	Gerold Becker

Vóór dit toernooi waren de senioren kampioenschappen georganiseerd. Gerold Tjon Swie Tong werd kampioen in de lichtgewichtsklasse, Glenn Gemerts in de middengewichtsklasse en Hesdy Esajas in de zwaargewichtsklasse (zie Glenn Gemerts).

In augustus 1979 vertrok Doelwijt met een team van 5 black belts naar Toronto voor trainingen en deelname aan de internationale CNE-Taekwondo kampioenschappen. Mirjam Burkhard werd Grand Champion in dit toernooi. In 1980 nam ze weer deel en eindigde toen op de tweede plaats.

In oktober 1979 vond de oprichting van de Budo Organisatie als overkoepelende organisatie voor de gevechtsporten in ons land, plaats.

Tot oktober 1982 vormden taekwondo en karate een geintergreerd geheel binnen deze organisatie, maar later viel de Buro Organisatie uiteen.

In 1980 werd het eerste internationale taekwondo toernooi in Suriname georganiseerd. Aruba en Guyana waren de buitenlandse deelnemers.

Suriname werd kampioen, Aruba werd tweede en Guyana derde.

Tijdens de individuele wedstrijden won Glenn Gemerts zilver in de lichtgewichtsklasse en Gerold Tjon Swie Tong won in deze klasse brons.

Rudie Wolf werd tweede in de middengewichtsklasse,

Taekwondoka's bij minister Kamperveen.
Van links naar rechts: ?. Rudie Wolf, *Iwan Fernald*, *Cecil Tirion*, *Glenn Gemerts*, *Selwijn Balijn*, *minister André Kamperveen*, *Gerard Algberga*, *Frank Doelwijt.*
(foto De Ware Tijd)

terwijl Selwijn Balijn goud won in de zwaargewichtsklasse.

In 1982 werd de Budo Organisatie als lid erkend van de Wereld Taekwondo Federatie. Suriname nam toen voor het eerst deel aan de wereldkampioenschappen. Ons team bestond uit Glenn Gemerts, Rudie Wolf en Selwijn Balijn.

In oktober 1982 werd de Surinaamse Budo Organisatie opgesplitst in aparte secties, met gevolg oprichting van de Surinaamse Taekwondo Associatie (STA). De eerste voorzitter was de heer Gerard Alberga.

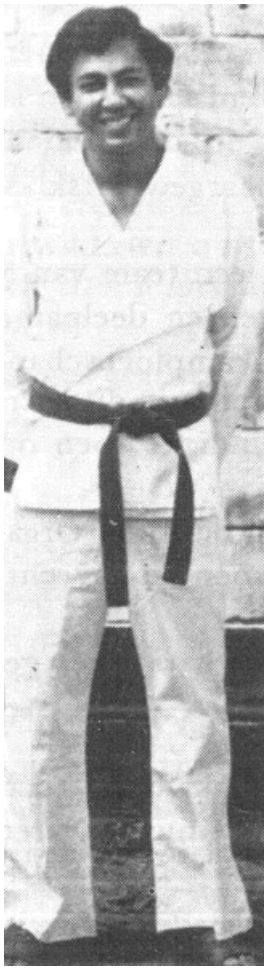

Gerard Alberga

- *vijfde danner*
- *1983-1989: voorzitter Surinaamse Taekwondo Associatie.*
- *1984-1989: Vice-President Panamerican Takewondo Union.*
- *1984: Organisator van de Panamerikaanse Taekwondo Kampioenschappen.*
- *Geestesvader van de taekwondo teamwedstrijden.*

(foto De Ware Tijd)

In januari 1983 kregen we grootmeester Dae Won Moon op bezoek als inspekteur van de PATU i.v.m. de in 1984 te organiseren Pan Amerikaanse Taekwondo-kampioenschappen. Als secretaris-generaal van de Pan Amerikaanse Taekwondo Unie (PATU) was de heer Moon eregast ter gelegenheid van de eerste clubcompetitie in Suriname.

In oktober 1983 participeerde Suriname in de wereldkampioenschappen gehouden te Denemarken.

Van 16 tot 18 november 1984 organiseerde de STA de vierde Pan Amerikaanse Taekwondo-kampioenschappen. Dit toernooi werd een complete succes.

Suriname won niet minder dan vijf medailles, nl. 1 goud, 2 zilver en 2 brons. Ivan Fernald won goud voor Suriname en met deze prestatie werd hij Suriname's eerste Pan-Amerikaans kampioen (zie Ivan Fernald). Vóór aanvang van deze spelen werd op 15 november 1984 Gerard Alberga gekozen tot Vice-President van de Pan Amerikaanse organisatie.

Tafeltennis

Tafeltennis (Eng. tafeltennis of ping pong), een in de 19de eeuw ontworpen en na de Eerste Wereldoorlog als internationale wedstrijdsport opgekomen binnensport, die qua spel idee nauw verwant is met tennis.

Het spelbeeld onderscheidt zich van dat van tennis vooral door de in zeer hoog tempo verlopende slagenwisselingen en door het verbod te volleren: men mag de bal niet terugslaan als hij niet eenmaal op de eigen speelhelft heeft gestuit. Tafeltennis wordt gespeeld op een rechthoekige tafel, waarvan de lengte 274 cm en de breedte 152,5 cm bedraagt, terwijl het tafelblad 76 cm boven de vloer moet liggen. Het oppervlak is donkergroen gekleurd, mag niet glanzen en moet een zodanige veerkracht bezitten dat een tafeltennisbal die een vrije val maakt vanaf 30,5 cm hoogte opspringt tot 23,5 tot 25,5 cm. Het speelvlak wordt door een net, dat 15,25 cm hoog dient te zijn, in twee even grote helften verdeeld. De bal dient zuiver rond te zijn, wit of geel van kleur en van celluloid of een gelijksoortig plastic vervaardigd. Het gewicht mag 2,40-2,53 g bedragen, en mag een diameter van 37,2-38,2 mm hebben.

Het slaghout waarmee de bal wordt geslagen heet ‘bat’ en moet van hout vervaardigd zijn. Aanvankelijk gebruikte men hoofdzakelijk geheel houten bats, doch tegenwoordig zijn de meeste bats voorzien van een rubberbedekking, waardoor het gemakkelijker is de bal met effect te spelen. Sedert 1959 mag echter geen andere batbekleding gebruikt worden dan een laag nopjesrubber van ten hoogste 2 mm (nopjes naar buiten), eventueel aangebracht op een laag schuim- of sponsrubber. In het laatste geval mogen de nopjes naar buiten of naar binnen gekeerd zijn en is de toegestane gezamelijke dikte van de bekleding 4 mm.

De beginslag of service neemt een bijzondere plaats in en is streng gereglementeerd teneinde de serveerder te beletten onevenredig voordeel uit de opslag te trekken. De vrije hand moet open, vlak en horizontaal worden gehouden, de vingers gestrekt en aaneengesloten, de duim los daarvan en eveneens gestrekt in hetzelfde ho-

rizontale vlak als de vingers en de handpalm, de bal rustende op het midden van de handpalm. De serveerder moet de bal met de vrije hand omhoogwerpen.

Na het op de juiste wijze opgooien van de bal wordt deze met het bat geslagen, zodanig dat hij eerst het eigen spelvlak en daarna dat van de tegenstander raakt, zonder met het net in aanraking te komen.

Op het ogenblik dat bij de beginslag het bat met de bal in aanraking komt, moet de bal zich buiten het speelvlak bevinden, dus achter de eindlijnen of de denkbeeldige verlenging hiervan. Elk der spelers poogt de bal zodanig in het speelvlak van de tegenstander te plaatsen dat deze niet in staat is de bal correct te retourneren. Voor elke gewonnen slag wordt een punt toegekend. Hij die het eerst 21 punten heeft behaald wint een game. Hebben beide spelers 20 punten bereikt, dan wordt er doorgespeeld tot één van hen twee punten op dé ander voor staat. Een wedstrijd gaat hetzij om drie gewonnen games (best of five), hetzij om twee (best of three). Na elk vijftal punten wordt van service gewisseld. Bij de stand 20-20 wordt beurtelings geserveerd tot de beslissing gevallen is.

Het lichaam dat het internationale tabletennis-wedstrijdwezen regelt is de International Table Tennis Federation (ITTF), die in 1926 werd opgericht (zie Grote Winkler Prins Encyclopedie).

De tafeltennissport moet rond juli 1936 in Suriname geintroduceerd zijn en wel op Moengo. Op initiatief van de heer A. d'Fonseca kwamen enkele vrienden bij elkaar ter beoefening van de tafeltennissport.

Aan het begin was er een goede opgang, daar men al in staat was een toernooi te organiseren. Aan dit toernooi namen 10 mensen deel en gestreden werd om een polshorloge. Deelnemers van dit toernooi waren: juf G. Schoon en de heren E. Boucke, E. Doelwijt, W. de Miranda, M. de Koning, O. Sanchez, L. Herrenberg, E. Jie Sam Foek, S. Sovan en A. d'Fonseca.

Dit toernooi startte op donderdag 16 juli 1936 in het clubgebouw van Moengo en de winnaars waren: W. de Miranda (1e), A. d'Fonseca (2e) en L. Herrenberg (3e). Ter stimulering van de tafeltennissport in Suriname werd op zondag 26 december 1937 een demonstratie-wedstrijd tussen de heren Rick Anijs en J. van Vonderen gespeeld in het afdelingsgebouw van de padvinders op het Vailliantsplein.

Deze demonstratie had ook ten doel het publiek bij te brengen hoe dit spel technisch moest worden gespeeld. Na afloop van de partij tussen van Vonderen en Anijs, mochten geïnteresseerden een partijtje met deze heren spelen.

Na 1945 kregen Surinamers belangstelling voor tafeltennis. Het tafeltenniscentrum was toen Het Park. Eén keer per jaar organiseerde de Troepenmacht in Suriname een sportweek, waarin ook tafeltennis was opgenomen. genomen.

Bekende spelers van toen zijn o.a. Cyril Jong Tjien Fa, Leo Jong A Kiem, Harold Slengaard, George Wiebers en de gebroeders Emanuels.

Een markant punt in de tafeltennishistorie is het jaar 1948, toen een bundeling van spelers leidde tot de oprichting van een bestuur onder leiding van de heer Rodriques. Op zondag 2 mei 1948 werd een aanvang gemaakt met de eerste open kampioenschappen en deze wedstrijden werden door het pas gevormde bestuur georganiseerd.

In totaal stonden 190 wedstrijden op het programma en de eerste werd gespeeld tussen Harold Slengaard en George Wiebers. Harold Slengaard won niet alleen deze partij, maar hij werd ook kampioen van dit toernooi. Zo werd Harold Slengaard de

eerste tafeltenniskampioen van Suriname. Wel moet aangetekend worden dat George Wiebers in 1948 geen kampioen werd, maar in de jaren 1949-1953 domineerde hij de tafeltennissport (zie George Wiebers).

Na deze kampioenschappen ontstonden verenigingen zoals Patronaat, Brutusclub, Tris en Vervuurt's Bank. Later toen de Chinezen hun entree deden in deze sport, kwam de vereniging Chung Fa erbij.

Patronaat nam toen het initiatief om tweemaal per jaar open wedstrijden te organiseren.

Op 29 januari 1950 werd Spes Patriae competitie-clubkampioen en wel voor de derde achtereenvolgende maal (zie Spes Patriae).

Nadat George Wiebers tussen 1949-1953 tijdens de individuele kampioenschappen gedomineerd had, werd hij in 1954 door Rudy van Bochove onttroond. Rudge werd toen tweede en Jong Tjien Fa derde.

Bij de dames werden respectievelijk Kreps, Putters en Blufpand le, 2e en 3e.
De landskampioenschappen van 1956 die op 20 juni eindigden, brachten de volgende kampioenen naar voren:

Heren-enkel	J.C. Broeders
Dames-enkel	M. Kreps
Heren-dubbel	Haime/Tjin A Djie
Dames-dubbel	A. Putters/Feskins
Gemengd-dubbel	M.Kreps/van Bochove

Op zondag 17 maart 1957 vond in het Patronaat de start plaats van de eerste officiële clubkampioenschappen. Aan dit toernooi namen niet minder dan 10 verenigingen deel. Enkele van de verenigingen werden vertegenwoordigd door:

Kwie Kwie: van Aalst, Jong Tjien Fa en van Aalst
Blue Birds: Slengaard, Ho Len Fat en Lieuw Jie Sang
Bruynzeel: Vriendwijk, Linger en Hessen
HNS: Guman, Chanderbahn en Jagroep
Brutus Club: van Bochove, R. Tjin A Djie en Haime
Spes Patriae: Rudge, G. Wiebers en Emanuels

Behalve vorengenoemde verenigingen namen ook aan het toernooi deel Vitesse, Young China, Patronaat en MTC. Op zondag 12 mei 1957 werd de finale uitgevochten tussen de verenigingen Spes Patriae en de Brutus Club. De uitslag was als volgt:

Spes Patriae	vs	Brutus Club	
Wiebers	-	Tjin A Djie	2-1
Rudge	-	van Bochove	1-2
Emanuels	-	Tjin A Djie	2-1
Wiebers	-	Haime	2-1
Emanuels	-	van Bochove	1-2
Rudge	-	Haime	1-2

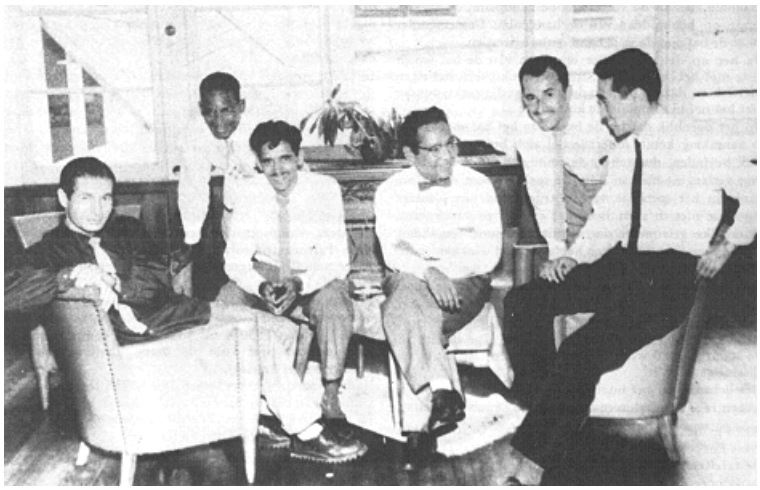

Tafeltennissers op bezoek
(v.l.n.r.): Richard Bergman, *George Wiebers*, *Cyrill Guman*, *Coen Ooft*, *Rudy van Bochove*, *Fuji.*
(foto G. Wiebers)

Door een beter gemiddelde werd Spes Patriae de eerste officiële tafeltennis clubkampioen van Suriname. Dit was echter te verwachten daar Spes Patriae tijdens competitie-toernooien vaker met de eer ging strijken. Zo won ze in 1949 en 1950 het competitie-toernooi. Let wel tijdens deze competitie-toernooien werd niet om het landskampioenschap gestreden.

Kwie Kwie werd bij de dames in 1957 de eerste clubkampioen, mevr. Bakker van deze vereniging kwam ongeslagen uit de strijd.

Na deze geslaagde kampioenschappen organiseerde de Surinaamse Tafel Tennis Bond op dinsdag 18 juni 1957 de persoonlijke kampioenschappen.
Als winnaars kwamen uit de bus:

Heren-enkel	A. Nafzger
Dames-enkel	N. Wong
Heren-dubbel	R. van Bochove/R. Tjin A Djie
Dames-dubbel	N. Wong/Bakker
Gemengd-dubbel	van Bochove/Kreps

Aangetekend moet worden dat A. Nafzger een Nederlandse militair was die bovendien ook nog kampioen was van Limburg.

Uit het vorenstaande blijkt dat de tafeltennissport in ons land voornamelijk inhield het organiseren van landskampioenschappen en clubkampioenschappen, met nu en dan een internationale gast. Zo kwam op 5 september 1948 Harold Slengard uit tegen Philips, semi-kampioen van Guyana. Op 15 januari 1956 hadden we een ander buitenlander op bezoek, namelijk Montesant, kampioen van Curaçao 1954.

Een gebeurtenis dat voor een grote opleving zorgde in deze tak van sport, was de komst van de wereldberoemde tafeltennissers Fuji (van Japan) en Richard Bergman (van Engeland).

Op dinsdag 28 april 1958 kwamen G. Markiet (kampioen 1958), Tjon Koei, Wyat en Ho Len Fat tijdens demonstratiewedstrijden tegen deze heren uit. Suriname verloor alle partijen. Even voor de pauze was het de heer Bergman die iemand uit het publiek uitnodigde om tegen hem te spelen. Tijdens die wedstrijd zat Bergman echter op een stoel achter de tafel en won toch overtuigend zijn partij.

Als neusje van de zalm kwamen Fuji en Bergman tegen elkaar uit in een zeer spannende wedstrijd. Bergman won tenslotte met 3-1.

In 1961 kwamen Bergman en Fuji wederom naar Suriname en op 3 en 4 mei 1961 gaven ze enkele demonstraties in Het Park. De prestaties die Richard Bergman tot 1961 had geleverd waren: 5 maal wereldkampioen, 10 maal winnaar van de open Engelse kampioenschappen en 5 maal winnaar van de open Franse kampioenschappen. De prestaties van Fuji waren: 8 maal Japans kampioen en kampioen 1960 van de prof Championship. Op zondag 27 juni 1965 werd een aanvang gemaakt met de tafeltennis jeugdkampioenschappen. Het was de eerste maal dat dit toernooi hier te lande werd georgani-

seerd, en er namen 35 jongens en 5 meisjes hier aan deel. De meisjes behoorden in de klasse beneden de 18 jaar en zij speelden een volledige kompetitie, wat inhield dat zij tweemaal tegen elkaar uitkwamen. 11 jongens behoorden tot de klasse 15-18 jaar en 19 in de klasse beneden de 15 jaar. Bij de jongens werd het poule systeem toegepast en van iedere poule gingen twee personen naar de volgende ronde. Jammer genoeg dient te worden vermeld dat nu niet bekend is wie de eerste tafeltennisjeugdkampioenen waren.

In de periode 1966-1976 vond geen grote ontwikkeling plaats in de tafeltennissport. De Inter Guyanese Spelen, die in 1966 startten waren de enige spelen waar aangetoond kon worden dat deze tak van sport nog serieus in Suriname bedreven werd.

In de jaren na 1976 werd steeds meer gedaan voor deze tak van sport. Zo werd rond 1976 een comité 'Reactivering tafeltennissport' opgericht, dat tot doel had meer leven in deze sport te blazen.

Grote gebeurtenissen die toen plaats vonden waren:
- Het bezoek van Frans-Guyana in juli 1977, het Bruynzeel Tafeltennis Tournament in april 1978, het bezoek van de Cubanen in mei 1978, deelname aan de 23ste Caribische en Middenamerikaanse kampioenschappen op Aruba, het bezoek van een 7 mansterke ploeg uit de Volksrepubliek China op 7 november 1979 en het bezoek van Zhang Ruobo uit China om Surinamers voor 6 maanden te begeleiden en te trainen.

Tafeltennissers die in deze periode van zich lieten spreken waren: Ricardo Sarham, Roel Chang, Jeffrey Jong Tjien Fa, Ronald Chang, Robert Jack Tjon Tjin Joe, Mans Abendanon, Johnny Ho, S. Fernald, R. Lie, Astrid Kalloe en Chita Girjasingh.

In de tachtiger jaren hebben tafeltennissers aan verscheidene internationale wedstrijden deelgenomen, maar deze tak van sport heeft nog steeds niet de plaats gekregen binnen de Surinaamse gemeenschap die ze wel verdiend.

Tennis;

Tennis; slagbalspel tussen twee personen (enkelspel) of twee paren (dubbelspel), die aan weerszijden van een in het midden van het speelterrein gespannen net zijn opgesteld en die trachten met behulp van een racket de bal zodanig te spelen op de speelhelft van de tegenpartij dat hij niet of niet correct kan worden geretourneerd. Het dubbelspel onderscheidt zich alleen op ondergeschikte punten van het enkelspel (o.a. een breder speelveld), vandaar dat hier zal worden uitgegaan van het enkelspel. Wie de bal vaker dan eenmaal op zijn speelveld heeft laten stuiten, een correct geplaatste bal niet retourneert, in het net slaat of buiten het speelveld slaat, geldt als verliezer van het betrokken spelfragment, dat een onderdeel is van een spel (game).

De telling in de game is als volgt: o (love)-15-30-40-game. Een spel wordt gewonnen door degene wiens tegenstander voor de vierde maal een fout maakt, mits hij zelf ten hoogste twee fouten heeft gemaakt. Hebben beide spelers evenveel en tenminste drie fouten gemaakt, dan wordt doorgespeeld tot een verschil van twee is

bereikt. Na de stand 40-40 gelijk (deuce) kan een langdurige strijd plaatsvinden voor een game is beslist; een voorsprong van één punt na deuce wordt door de scheidsrechter (umpire) aangekondigd met ‘voordeel’ (advantage), gevolgd door de naam van de betrokken speler. Elke game is een onderdeel van een set. Een set is beslist zodra een speler zes games heeft gewonnen, tenzij de stand 5-5 wordt bereikt.

In het laatste geval wordt doorgespeeld tot één der spelers zeven games heeft gewonnen. Na een eventuele 6-6 stand geschiedt dit door een zgn. tie-break, een beslissende game waarin de spelers om beurten serveren. De gehele wedstrijd gaat om een bepaald aantal gewonnen sets, bij de heren gewoonlijk om drie (best of five), bij de dames om twee (best of three).

Bij het begin en na elke fout wordt het spel geopend door de service (opslag). Om beurten serveren de spelers voor de duur van een game (behalve in geval van tiebreak). De service heeft bij tennis een grote invloed op het spelverloop, vooral omdat steeds straffeloos eenmaal fout mag worden geserveerd. Bij de eerste service kan men dus zonder enig risico op alles of niets spelen. Een service die door de tegenpartij niet kan worden geretourneerd heet ace. Een ander bijzonderheid van tennis is het feit dat men de bal desgewenst (behalve op de service) mag retourneren voor hij heeft gestuit (volley). Het spel wordt mede daardoor gekenmerkt door zeer gevarieërde slagenwisselingen. De bal is out wanneer de tegenstander, nadat de bal een keer gestuit heeft, niet bij machte is deze te retourneren.

Zolang de mensheid bestaat, zijn er balspelen. Dat is gebleken uit oudheidkundige opgravingen. De oude Egyptenaren, Grieken en Romeinen beoefenden verschillende balspelen. In de 11de eeuw kende men in Frankrijk een balspel dat wel wordt beschouwd als de voorloper van het tennisspelen zoals we dat nu kennen. Men noemde dit spel ‘jeu de paume’. Het was een soort kaatsspel waarbij een met haar gevulde bal met de palm van de hand werd geslagen. Jeu de paume (letterlijk handpalmspel) werd voornamelijk gespeeld door jonge priesters in de kloosterhoven. Het werd ook gespeeld in adellijke kringen. Zo waren de Franse koningen; Frans I, Karel IX en Hendrik IV goede spelers. Lodewijk X is gestorven aan een kou die hij had opgelopen tijdens het spelen van een partijtje jeu de paume.

De eerste rechthoekige tennisbaan werd in 1230 te Poiteïrs aangelegd en in 1292 registreerde het belastingskantoor van Parijs dertien tennisbalmakers.

In de 14de eeuw verspreidde het spel zich onder de adellijke kringen in geheel West-Europa. Het werd al snel ook populair bij het gewone volk. Oorspronkelijk werd, zoals eerder vermeld, het spel met de hand gespeeld, maar al vrij snel zocht men naar hulpmiddelen, een handschoen, een slaghout en rond 1500 een soort racket. Voor de snaren van dit racket gebruikte men schapendarmen.

Rond 1600 was jeu de paume in Frankrijk uitgegroeid tot de nationale volkssport. Het werd overal gespeeld buiten in het open veld, in parken, op speciale aangelegde binnenbanen in steden, universiteiten en kastelen.

Alleen de stad Parijs kende al in die tijd zo'n 250 binnen-

banen. Tennis zoals het nu wordt gespeeld is ontwikkeld door de Engelsen.

Het woord tennis (of zoals het vroeger in oud Frans werd geschreven teniz, maar in moderner Frans tenez) betekent 'opgepast' en duikt voor het eerst op in 1399. De Engelsen gebruikten namelijk dit buitenlandse woord voor iedere service als kreet, waarmee zij hun tegenstander waarschuwden en spraken het op zijn Engels uit; tennis.

In 1873/1874 ontwikkelde een Engelse majoor Walter Wingfield een balspel dat hij Sphairistike (ook wel Spharistique) noemde, dit was een Grieks woord wat betekende; de kunst de bal te slaan. Twee jaar later werd in Engeland het lawn tennis (tennis op grasbanen) ingevoerd en met deze 2 vormen (lawn tennis en Sphairistike) nam de ontwikkeling van het huidige tennis een aanvang. Nadat in 1877 in Wimbledon de eerste Engelse kampioenschappen plaats vonden, trad in 1880 de definitieve vorm met de huidige regels in werking.

In 1882 waaide de eerste tennisbal vanuit Engeland de Noordzee over naar Nederland, waarin de eerste tennisclubs werden opgericht respektievelijk Readey en Sphaerinda.

Een man die in Nederland heel veel heeft gedaan voor de ontwikkeling van de tennissport is de legendarische Pim Mulier.

Tot de eeuwwisseling werden er overal in Nederland tennisclubs opgericht en in 1899 om precies te zijn 5 juni werd de Nederlandse Lawn Tennis Bond opgericht. Op de dag van de oprichting waren er 15 clubs aangesloten. In 1900 werd met een competitie van 5 teams gestart. In deze periode waaide de tennissport over naar Suriname, zo werd de eerste tennisbaan in Nickerie door commissaris van Drimmelen in 1903 geopend. Het was een zandbaan. De eerste meldingen over de tennissport te Paramaribo werden in 1909 aangetekend. In de maand maart 1909 werd namelijk een vergunning verleend aan de Surinaamse Lawn Tennis Club om op het bij haar gebruik zijnde, aan het gouvernement behorende terrein van een speelvloer te voorzien. Over deze tennisclub is nu echter niets meer bekend.

Op 1 april 1915 vond de oprichting plaats van de tennisvereniging Paramaribo. Deze vereniging stelde zich ten doel de tennissport te beoefenen en te bevorderen. Dit trachtte zij te bereiken door het beoefenen en propageren van het tennisspel, het organiseren van wedstrijden en het samenwerken met andere verenigingen en organisaties die hetzelfde doel beoogden. Paramaribo zou in de komende tientallen jaren één der voornaamste rollen vertolken in de tennissport (zie Paramaribo).

In deze periode werden onderlinge wedstrijden tussen de tennissers van de toenmalige tennisclubs (tennisclub Paramaribo, tennisclub Kersten) georganiseerd en de tennissport bleef lange tijd geisoleerd, temeer daar het alleen door de gegoede burgerij werd gespeeld.

Op 7 januari 1923 werd een heren-dubbel gespeeld tussen de teams Huizinga/Terlaak vs Fernandes/Scholze. Eerstgenoemden wonnen met 6-3, 4-6, 8-6. Deze wedstrijd diende als afscheidswedstrijd voor Huizinga die terug naar Nederland keerde.

Een ander wedstrijd uit die periode vond op 6 mei 1923 plaats. Terlaak/Bär kwamen uit tegen Scholze/Fuchs en wonnen met 6-1 om 6-3.

Hierna werd een heren-enkel wedstrijd gespeeld tussen Fernandes en Trijssenaar. Fernandes won als volgt 6-4 om 7-5.

Aangetekend kan worden dat in 1923 de tweede tennisbaan in Nickerie door direkteur Spence werd geopend en wel te Waterloo. Het was een grasbaan.

In de maand januari 1924 werd een tennis-comité opgericht om kampioenschappen voor Paramaribo te organiseren.

Aanvankelijk werden slechts dames- en heren-enkel kampioenschappen georganiseerd en hieraan namen 5 dames en 16 heren deel. Op zondag 27 januari 1924 startten de eerste kampioenschappen in Suriname. Bij de dames kwamen in het strijdperk: mej. Samson, mej. Benz, mevr. Schliessles, mevr. Rietberg en mevr. Jacky.

Bij de heren kwamen in het strijdperk: Dr. Hille Ros Lambers, Schliessles, Kersten, Coenraad Fernandes, la Fuente, van Eyck, Kletter, Scholze, Irwin, Fuchs, Gonggrijp, Trijssenaar, D. Samson, Bär, Prellwitz en Lashley. Op donderdag 4 februari 1924 kwamen in de finale tegen elkaar uit mevr. Schliessles vs mej. Samson 7-5 om 6-2.

Op zondag 7 februari kwamen Coenraad Fernandes en Bär uit tegen elkaar en deze partij eindigde 6-3, 6-4, 2-6, 2-6, 6-4.

De heer Coenraad Fernandes en mevr. Schliessles werden met deze prestatie de eerste kampioenen van Paramaribo. Aangetekend kan worden dat beide personen tot de tennisvereniging Paramaribo behoorden. Alle wedstrijden werden op het terrein van Kersten tennisclub, ingang Steenbakkerijstraat, gespeeld en de toegangsprijs was Sf. 0,25 per persoon per middag.

Het tennis-comité organiseerde in februari 1925 voor de tweede maal kampioenschappen. Dit jaar namen alleen heren deel en voor de eerste maal waren er heren-dubbelkampioenschappen. De inschrijfgelden bedroegen voor beide kampioenschappen Sf. 1,50 en de wedstrijden werden wederom op het terrein van Kersten tennisclub georganiseerd. Zij die zich wilden inschrijven moesten zich bij secretaris F. Trijssenaar laten registreren.

Aan de heren-enkelwedstrijden namen er 16 personen deel. Deze waren: Schliessles, Samson. Ottens, Fuchs, Mees, Lashley, Prellwitz, Anijs, Trijssenaar, Schalkwijk, la Fuente, Scholze, Buffel, Buchanen, Fernandes en Buchanen. Bij de heren-dubbelwedstrijden waren er 16 teams w.o. Abercrombie/Schnitger, Scholze/Fernandes, Salm/Pretllwitz, Schliessles/Ottens, Gonggrijp/Trijssenaar, Kletter/Lashley, Mees/Fuchs, Buffet/Buchanen, la Fuente/Samson en Aletrino/Schalkwijk.

Op dinsdag 10 februari 1925 gingen deze kampioenschappen van start en op zaterdag 21 februari werd de finale om het heren-dubbel kampioenschap gespeeld. Het team Scholze/Fernandes kwam uit tegen het team Gonggrijp/Trijssenaar.

Eerstgenoemden wonnen de partij en werden herendubbelkampioen.

Op 1 maart vond de finale heren-enkel plaats tussen Trijssenaar en Fernandes. Trijssenaar won als volgt: 3-6, 6-3, 7-6, 6-1 en werd heren-enkelkampioen.

Vermeldenswaard is dat ook buitenlanders aan deze

kampioenschappen hebben deelgenomen, daar de heren Buffet en Buchanen Amerikanen waren.
In 1926 werden in september de kampioenschappen georganiseerd. Merkwaardig genoeg werden voor de eerste maal gemengd-dubbelwedstrijden georganiseerd, maar dames-enkelwedstrijden waren niet op het programma. De finale wedstrijden waren als volgt:

Heren-enkel:	Coenraad Fernandes - van Beusekom	6-2, 5-7, 6-2, 6-4
Heren-dubbel:	Coenraad Fernandes/Scholze - Ottens/Faria	6-2, 6-4, 4-6, 6-0
Gemengd-dubbel:	van Beusekom/van Beusekom - Ottens/mej. Samson	8-6, 8-10, 6-4

In 1929 kregen de tenniskampioenschappen een officiëlere trant. Daar men de officiële landsclubkampioenschappen wilde organiseren, maar het tenniscomité niet aan alle voorwaarden voldeed, werd deze op de achtergrond gezet en werd het Miners Tennis Wisselbeker Comité in september 1929 samengesteld. Dit comité bestond uit Dr. C. Aars (voorzitter); hij was lid van de tennisclub Surinaamsche Lawn Tennis Club, secretaris H.Ph. Schliessles was lid van Paramaribo en G. Scholze die lid was van de tennisclub Kersten. De leden Nobrega en F.I. Rodrigues waren respectievelijk leden van de verenigingen Fogarty en Soekibaka. Uit het vorenstaande blijkt dat in de loop van de jaren meerdere tennisverenigingen opgericht waren.

Deze verenigingen hadden bovendien allen een eigen terrein, daar alleen clubs met een eigen terrein aan deze kampioenschappen konden deelnemen. Er werd namelijk uit en thuis gespeeld.

Gestreden werd in de klassen heren-enkel en heren-dubbel en elke club moest tenminste 3 van haar leden inschrijven.

Aangetekend kan worden dat een club de beker in drie achtereenvolgende jaren moest winnen, eer deze haar eigendom werd.

De openingswedstrijd vond op vrijdag 18 oktober 1929 plaats op het terrein der firma Fogarty ltd. Dit toernooi werd in februari 1930 afgesloten met Paramaribo als de eerste clubkampioen van Suriname.

Deze vereniging behaalde het kampioenschap door van de 24 gespeelde wedstrijden 21 te winnen en 3 te verliezen. De spelers die voor de overwinning van Paramaribo zorgden waren: Gerard van der Schroeff, kapitein Schlimmer en Dr. Aars.

In 1930 werd Suriname clubkampioen en deze overwinning was niet te verwonderen daar Schlimmer en Dr. Aars dat jaar voor Suriname speelden.

De derde speler van Suriname was de heer Westrik. Een opvallende gebeurtenis in 1930 was de inwijding van een nieuwe tennisbaan op het erf van Loge Volharding aan de Keizerstraat door de pasopgerichte tennisclub Ready (zie Ready). Het eerste bestuur van Ready zag er als volgt uit: R. Schoonhoven (voorzitter), A. May (secretaris), mej. A. Wright (penningmeester), H. da Costa en L. Rens (commissarissen).

Op maandag 18 augustus 1930 werden na jaren wederom dameswedstrijden georganiseerd. Er werd om een beker gestreden die door bemiddeling van de heer E. Wessels; agent alhier van de Fleetfoot fabrieken in Noord-Amerika, was uitgeloofd.

Op 25 augustus 1930 versloeg Wiesje de Freitas-Hirschfeld met 6-2, 6-3 mej. A. Samson en won zodoende de beker. Op 20 augustus versloeg de Freitas van Leesten met 6-4 om 6-2, terwijl ze op 23 augustus van Lynden versloeg met 6-3 om 6-0.

Wiesje de Freitas-Hirschfeld zwaaide tot aan het begin van de veertiger jaren haar scepter over de damestennissport. Zij was lid van de tennisvereniging Paramaribo. In 1932 won ze voor de derde achtereenvolgende maal de fleetfoot beker en werd zodoende eigenares hiervan. Op 22 maart 1931 werd door het Tennis Comité een aanvang gemaakt met de eerste officiële landskampioenschappen.

Let wel de vorengenoemde kampioenschappen waren voor Paramaribo bestemd, andere distrikten namen niet aan deze wedstrijden deel.
Voor alle wedstrijden was de entree gesteld op Sf. 0,25 terwijl de finales Sf. 0,50 waren. De finales van deze wedstrijden waren als volgt:

Gemengd-dubbel:	G. van der Schroeff/de Freitas vs Wessel/Bibaz	6-3, 6-2
Dames-dubbel:	de Freitas/Samson vs Kersten/Vlij tenhouten	6-3, 6-2
Heren-dubbel:	van der Schroeff/Scholze vs Schlimmer/Elsbach	6-3, 6-0, 7-5
Dames-enkel:	de Freitas vs A. Samson	3-6, 6-3, 6-2
Heren-enkel:	van der Schroeff vs Schlimmer	6-3, 6-0, 6-1

Tijdens deze eerste landskampioenschappen waren de tennisspelers van Paramaribo oppermachtig. Ze wonnen namelijk alle kampioenschappen. De grote sterren tijdens dit toernooi waren Gerard van der Schroeff en Wiesje de Freitas-Hirschfeld, die elk met drie titels naar huis gingen (zie Gerard van der Schroeff).

In februari 1932 werd door de heren J. Nobrega, J. Liaenen en J. Zeegelaar het initiatief genomen de kampioenspeler van Demerara (toen Brits-Guyana). Mathias en zijn makker C. de Freitas naar Suriname te laten overkomen voor het deelnemen aan een toernooi. Door de heer A.A. Dragten werd een beker beschikbaar gesteld en door firma Fogarty 3 gouden medailles.
Wie de beker driemaal won zou eigenaar hiervan worden. Op donderdag 7 april 1932 werd de eerste internationale tenniswedstrijd in Suriname gespeeld. De resultaten waren als volgt:

Donderdag 7 april:	Franken vs Westrik	6-4, 6-3
Vrijdag 8 april:	Mathias/Franken vs van der Schroeff/Reitsma	4-6, 6-2, 8-6
Zaterdag 9 april:	Mathias vs van der Schroeff	6-3, 7-5
Zondag 10 april:	Mathias/Franken vs Reitsma/van der Schroeff	6-4, 6-1

Maandag 11 april:	Franken - Westrik	6-0, 6-4
Dinsdag 12 april:	Mathias vs van der Schroef	7-5, 3-6, 2-6.

Uit vorenstaande kan dus uitgemaakt worden dat de eerste Surinaamse internationals de heren Gerard van der Schroeff, Reitsma en Westrik waren. De Brits-Guyanezen waren Mathias en Franken, laatstgenoemde was in de plaats van de Freitas gekomen. Brits-Guyana won dit toernooi en ging met de wisselbeker naar huis. In 1933 waren Gerard van der Schroeff en Haenen aangewezen

om naar Brits Guyana te gaan voor deelname aan de tweede internationale kampioenschappen. Dit ging echter niet door, daar het organiserend land af liet weten. Het duurde 9 jaar eer wederom voor de Dragten beker werd gestreden.

Aangetekend kan worden dat de heer Riedel in 1933 kampioen werd van Commewijne. In de finale versloeg hij Luitink met 6-4, 6-4. Ook kan worden vermeld dat op 20 juni 1934 de oprichting van de tennisvereniging Boys plaats vond. De oprichters waren J. Nassief, J. Wessels, A. Gonsalves, J. Chehin, A. Dutier, H. Tjin A Djie en mevr. Nunes. Boys zou een belangrijke rol gaan vertolken in de Surinaamse tennissport (zie Boys).

In de dertiger jaren vonden verscheidene bijzonderheden plaats in de tennissport. Zo werd tennisvereniging Paramaribo in 1933 voor de derde achtereenvolgende maal kampioen en werd eigenaar van de Miner cup. Welke club in 1934 clubkampioen werd, is nu niet bekend. Vast staat dat in 1935 Ready het kampioenschap veroverde. Paramaribo werd toen tweede, Ido, Kersten, Surinam en Oranje werden respectievelijk 3e, 4e, 5e en 6e. Op 3 maart 1935 werd de tennisclub Marowijne opgericht. De eerste voorzitter was de heer E.P. Berkeley, terwijl op 7 juni 1936 de vierde tennisbaan te Nickerie werd opgericht. Eerder was de derde tennisbaan te Waterloo door direkteur Gordon geopend, het was een zandbaan.

Nog een opvallende gebeurtenis was het feit dat Gerard van der Schroeff in 1938, 1939 en 1940 heren-enkel kampioen werd. In 1940 versloeg hij Herman Tjin A Djie in de finale en wel met 6-4, 6-3 (zie Gerard van der Schroeff).

Dat jaar werd heren-dubbelkampioen het team van Gerard van der Schroeff/J. de Miranda. Zij versloeg in de finale J. Nobrega/J. Gouvernante met 6-3, 6-3. Gemengddubbelkampioen werd het team J. Nobrega/W. de Freitas-Hirschfeld. Zij versloegen mej. Lilian Polak/Herman Tjin A Djie met 6-2, 6-3.

In de dertiger jaren behaalde Paramaribo vrij makkelijk het kampioenschap, zo werd ze in 1937 uit 15 gespeelde partijen kampioen met 28 punten.

Surinam behaalde toen 22, Kersten 16, Boys 12, Ready 10 en Ido 2.
In 1940 ging het een tikje moeilijker. Na 24 gespeelde partijen was de stand Paramaribo (18 punten), Boys (18), Surinam (14), Ready (6) en Kersten (4). Er werd vervolgens een competitie tussen Paramaribo en Boys afgedraaid en de resultaten waren:

Heren-enkel:	Gerard van der Schroeff vs Herman Tjin A Djie	7-5, 2-6, 1-6
Gemengd-dubbel:	Haenen/W. de Freitas vs Tjon Joe Wai/L. Polak	6-3, 7-5
Heren-dubbel:	Brouwers/de Miranda vs Thijm/Tjon Pian Yi	6-1, 8-6

Paramaribo won deze competitie met 2-1 en werd zodoende clubkampioen. Een groot gebeuren in 1940 was de komst van de Amerikaanse tennisspeler W.B. Reece, die op de 7de plaats van de Amerikaanse ranglijst stond. Op 3 mei 1940 kwam hij hier aan en dwong veel respect af.

Reece speelde alhier de volgende partijen:

4 mei G. van der Schroeff vs Reece	3-6, 2-6
7 mei H. Tjin A Djie vs Reece	3-6, 0-6
8 mei J. de Miranda vs Reece	4-6, 2-6

In 1941 werd Paramaribo wederom clubkampioen. Vermeld dient te worden dat ze hierbij een record vestigde, Paramaribo zag namelijk kans van de 24 gespeelde wedstrijden wel liefst 23 te winnen. Tennisspelers die aan dit toernooi deelnamen waren:

Paramaribo; Gerard van der Schroeff, J. de Miranda, J. Nobrega, mevr. Wiesje de Freitas-Hirschfeld, J. Gouvernante.

Boys; Herman Tjin A Djie, J. Wessels, R. Tjong A Jong, mej. G. Rietwijk, L. Tjon Pian Yi.

Surinam; van Exel, S. Newcomb, Frikkers, mevr. de Rooy, W. Stieltjes

Ido; H. Larijn, J.D. Emanuels, A. Treurniet, mej. R. van der Jagt, J. Tjong A Jong

Ready; S. Kanteman, R. Schoonhoven, J. Monkou, mej. A. Wright, Ch. Huisden.

In september 1941 werd voor de tweede maal het toernooi om de Dragtenbeker in Paramaribo georganiseerd. Suriname moest 9 jaar op een revanche wachten, maar toen deze uiteindelijk kwam was haar wraak ook zoet. Suriname werd vertegenwoordigd door Herman Tjin A Djie, Gerard van der Schroeff en J. de Miranda, terwijl Brits-Guyana L. Gordon en A. Fonseca naar Paramaribo stuurden. De wedstrijden verliepen als volgt:
Tjin A Djie/van der Schroeff vs Franken/Fonseca
3-6, 6-4, 6-0
J. de Miranda/van der Schroeff vs Franken/Fonseca
6-3, 6-2

De Dragtenbeker kwam nu in handen van Suriname. In september 1942 werd voor de derde maal om de Dragtenbeker gestreden. Dat jaar werd het toernooi in Brits-Guyana georganiseerd en Gerard van der Schrceff vertrok samen met Herman Tjin A Djie om het tegen de Guyanezen op te nemen. Aangetekend kan worden dat het de eerste maal was dat Surinaamse tennisspelers naar het buitenland vertrokken.

De onzen speelden in totaal vier wedstrijden, maar wonnen slechts één. De Brits-Guyanezen werden hierdoor voor de tweede maal winnaar van de beker. Of zij de beker voor de derde maal wonnen, is nu niet bekend, daar niet is achterhaald als dit toernooi voor de vierde maal werd georganiseerd. Het is mogelijk dat de Tweede Wereldoorlog de spelbreker in deze was.

Door de Tweede Wereldoorlog lag de tennissport enkele jaren stil en pas in 1948 was er weer een opleving te bespeuren.

In juli 1948 vond de wederoprichting van de Surinaamse Tennis Bond plaats. Het bestuur zag er toen als volgt uit: J. Crena Uiterwijk (voorzitter), P.J.C. Waaldijk (secretaris), J.P.L. Stalaert (penningmeester), J. Nobrega, E. Robles, H. Tjin A Djie en W. Kensdel (leden). In de maand juli 1948 kwam Nieuw-Nickerie op bezoek om het tegen de stadbewoners op te nemen. Nieuw-Nickerie werd vertegenwoordigd door H. Ho A Sjoe, A.M. Vieira, A. Maynard, H. Getrouw en de dames B.

Spence en Alice Jansen. De stadbewoners werden vertegenwoordigd door Leo Tjin A Djie, J. Nobrega, Vasconcellos, Schouten en de dames Harten en Schouten. De Nickerianen verloren met 1-4.

Aan het eind van de maand augustus 1948 werd een internationale toernooi georganiseerd. Brits-Guyana werd vertegenwoordigd door Guy Carl, Mc Cowan, Ivan Philips en mevr. Gunby. Voor Suriname kwamen in het strijdperk: Leo Tjin A Djie, Herman Tjin A Djie en mevr. Schouten.

Suriname versloeg Guyana zowel bij heren-enkel als dubbel en won het toernooi. Mevr. Gunby raakte geblesseerd waardoor de dames enkel en gemengd-dubbel wedstrijden geen voortgang vonden.

In november 1948 werd Leo Tjin A Djie de ster van de landskampioenschappen door alle drie titels te veroveren. Hij werd heren-enkel kampioen, samen met Herman Tjin A Djie werd hij ook heren-dubbelkampioen en gemengd-dubbelkampioen werd hij samen met mej. Harten (zie Leo Tjin A Djie).

Een groot internationale tennistournement dat in Suriname werd georganiseerd vond in 1950 plaats. Hieraan namen Curaçao, Brits-Guyana en Suriname deel. Van 21 t/m 25 augustus kwam Suriname uit tegen Brits Guyana. Van 26 t/m 28 augustus kwam Brits Guyana uit tegen Curaçao en van 5 t/m 8 september bekampte Suriname Curaçao. Suriname won dit toernooi en veroverde de Amstelbeker. Voor Suriname kwamen uit Leo Tjin A Djie, Gerard van der Schroeff, mevr. A. Schouten en mevr. Lilian Kaboord. Brits Guyana kwam met de spelers Gonsalves, Philips en mevr. Gunby, terwijl Curaçao vertegenwoordigd was door Pimentel, Gerhands en mevr. Brandwijk.

De clubkampioenschappen van 1950 zorgden voor wat opschudding daar niet Paramaribo maar Boys clubkampioen werd. Op de derde plaats eindigde Surinam, Ready, Billiton en Kersten werden respectievelijk 4de, 5de en 6de.

In de vijftiger jaren namen onze tennisspelers vaker deel aan internationale wedstrijden en vaker vielen zij in de prijzen.

Zo bestreden Suriname en Frans-Guyana elkaar voor het eerst in augustus 1951. George Hindorie, Olton van Genderen, Leo Tjin A Djie, Gerard van der Schroeff en J. Nobrega kwamen voor Suriname uit, terwijl Rullier, Tenaille, Roseman, Floride en Ho Kong Kin de Fransguyanezen vertegenwoordigden. Suriname won dit toernooi.

Tijdens de landskampioenschappen van 1952 zorgde George Hindorie voor sensatie door in de finale om het heren-enkelkampioenschap Leo Tjin A Djie te verslaan met 6-0, 6-2. Na een hegenomie van 4 jaar was eindelijk iemand instaat Leo te verslaan. Leo Tjin A Djie herstelde zich wel snel, want hij won samen met zijn broer Herman de heren-dubbel en samen met mej. Quant het gemengd-dubbelkampioenschap.

Een kampioenschap dat ook voor opschudding zorgde was het clubkampioenschap van 1958. Frank Yvel en Rufus Blufpand van Swift zagen kans in twee sets de gebroeders Leo en Herman Tjin A Djie uit te spelen en wel 6-3 om 11-9. Langer dan 10 jaar was het geen enkel heren dubbel gelukt deze gebroeders te verslaan. Deze wedstrijd werd dan ook wedstrijd van het jaar genoemd. A. Sparenberg, Wim Duval en Frank Yvel vertegenwoordigden Suriname in october 1959 tijdens een interland te Frans-Guyana. Hieraan namen deel Martinique, Guadeloupe, Belem, Suriname en gastland Frans-Guyana. Belem kwam als kampioen uit de strijd.

Suriname eindigde als semi-kampioen. Martinique werd 3de, Guadeloupe 4de en Frans Guyana 5de.

De zestiger jaren brachten nieuwe tennisspelers aan het firmament zoals Rannie Tjin A Djie, Marijke Kaboord, Kenneth de Koning, Roy Mac Donald en Liesbeth Damaleyn. Het meest opvallende internationale toernooi in deze jaren was dat met de Nederlandse Antillen om de wisseltrofee van Pan-American Airways.

In 1963 had Pan American Airways nl. een wisseltrofee uitgeloofd. Het land dat deze trofee driemaal wist te veroveren werd bezitter hiervan.

Het duurde vijf jaren eer de beker het eigendom werd van Suriname. De resultaten van dit toernooi waren als volgt:

1963

Suriname werd vertegenwoordigd door Rannie Tjin A Djie, Theo Lutz, Kenneth de Koning, Roy Mac Donald, Liesbeth Damaleyn, Jong A Kiem en Lionarons. Curaçao won toen met 5-2.

Dames-enkel:	Kaboord vs Jansen	7-5, 2-6, 7-5
Heren-enkel:	de Koning vs Flores	5-7, 3-7, 9-11
	Mac Donald vs Hose	2-6, 4-6
Heren-dubbel:	Jong A Kiem/Lionarons vs Flores/Ralph	1-6, 1-6
	Mac Donald/Tjin A Djie vs Hose/Flores	2-6, 6-3, 1-6
Dames-dubbel:	Kaboord/Damaleyn vs Hofland/Jansen	3-6, 6-4, 4-6
Gemengd-dubbel:	Kaboord/Tjin A Djie vs Hofland/Flores	6-4, 6-4

Deze wedstrijden werden van 11 tot en met 16 september 1963 gespeeld.

1964

Was het eerste toernooi in Suriname gespeeld, dit jaar werd ze te Willemstad georganiseerd. Suriname verloor toen met 3-4.

Dames-enkel:	L. Damaleyn vs L. Brant	3-6, 5-7
	M. Kaboord vs L. Sules	7-8, 3-6
Heren-enkel:	R. Mac Donald vs O. Hernandez	6-2, 6-0
Gemengd-dubbel:	M. Kaboord/de Koning vs B. Everteen/R. Pimentel	6-4, 4-6, 6-3
Heren-dubbel:	de Koning/Tjin A Djie vs D. Haseth/Brakke	3-6, 2-6

1965

Dit jaar werd het toernooi in Suriname georganiseerd en ook door de Surinamers gewonnen. Jammer genoeg zijn geen resultaten van deze wedstrijden bekend.

1966

Het toernooi van 1966 was extra spannend daar de Ne-

derlandse Antillen in 1963 en 1964 de trofee hadden gewonnen, terwijl Suriname deze in 1965 veroverde. Met nog de strijd bij de heren-dubbel te gaan tussen Stanley Franker/Henk Emnes aan Surinaamse zijde en Salas/Donny Haseth aan de zijde van de Antillen was de stand 3-3. Nadat de Antillen de eerste set wonnen met 7-5 zag Suriname kans de twee volgende sets te winnen met 6-4 om 6-5 om voor de tweede maal de trofee te veroveren.

Heren-enkel:	Emnes vs Haseth	3-6, 7-9
	R. Mac Donald vs O. Salas	4-6, 6-4, 6-3
Dames-enkel:	Lieuw vs Schaarden	6-4, 2-6, 6-3
	Lo Sak Sjoe vs H. Hofland	1-6, 1-6
Dames-dubbel:	Loe Sak Sjoe/Lieuw vs van Amerongen/Everteen	06, 3-6
Gemengd-dubbel:	Lo Sak Sjoe/Franker vs Everteen/Haseth	3-6, 7-9
Heren-dubbel:	Franker/Emnes vs Haseth/Salas	5-7, 6-4, 6-5

1967

In augustus 1967 kwam de Antilliaanse ploeg naar Suriname om voor de vijfde maal deel te nemen aan het landentoernooi Suriname-Antillen.

Het tennisteam van 1963
Staand (v.l.n.r.): Theo Lutz, Ranny Tjin A Djie, Marijke Kaboord, Kenneth de Koning. Knielend: George Hindorie, Roy Mac Donald.
(foto M. Kaboord)

Voor Suriname kwamen in het strijdperk Henk Emnes, Kenneth de Koning, Ingrid Lieuw, Rudy la Rose, mevr. Dorien van Tongeren en mej. F. de Haas.

Suriname versloeg de Antillen met 5-2 en werd eigenaar van de wisseltrofee die door Pan American Airways (P.A.A.) was uitgeloofd.

Een andere cup die ook door Suriname gewonnen werd, was de Jos D. Emanuels Cup. In 1965 startte een interland tussen Suriname en Guyana om deze cup. Suriname won in 1965, '66 en 1967 en werd eigenaar van deze cup.
In 1968 startte men met een interland Suriname vs Trinidad om de Maduro wisseltrofee. Suriname verloor in 1968 en 1971, maar won in 1969 en 1970 de beker. 1972 werd het beslissende jaar welk land voorgoed de trofee in haar bezit mocht nemen. De wedstrijden werden op 12, 13 en 14 october 1972 op de tennisbanen van Suriname gespeeld en het verloop was:

Dames-enkel:	A. Buitenmans - N. Pimentel	7-9, 3-6, 1-2
Heren-enkel:	F. Yvel - R, Plaate	8-6, 3-6, 2-6
	S. Franker - I. Pimentel	0-6, 2-6
Dames-dubbel:	M. Kaboord/A. Buitenmans - Pimentel/A. Salas	7-5, 6-3
Heren-dubbel:	Franker/Yvel - Pimentel Hennip	2-6, 6-8

Lilian Kaboord-Polak kampioene 1954
1954 werd Lilian Kaboord-Polak voor de eerste maal dames-enkel kampioene. In 1960 werd Marijke met haar 15 jaar de jongste dames-enkel kampioene in de tennishistorie. Op maandag 12 maart 1990 maakte Erica Consen sporthistorie.
Als 14 jarige werd ze de jongste Surinaamse dames-enkel kampioene aller tijden.
Voor de eerste maal in de Surinaamse sporthistorie veroverden binnen één familie drie achtereenvolgende generaties (grootmoeder, moeder en kind) een nationale titel.
(foto L. en M. Kaboord)

Marijke Kaboord kampioene 1960
1954 werd Lilian Kaboord-Polak voor de eerste maal dames-enkel kampioene. In 1960 werd Marijke met haar 15 jaar de jongste dames-enkel kampioene in de tennishistorie. Op maandag 12 maart 1990 maakte Erica Consen sporthistorie.
Als 14 jarige werd ze de jongste Surinaamse dames-enkel kampioene aller tijden.
Voor de eerste maal in de Surinaamse sporthistorie veroverden binnen één familie drie achtereenvolgende generaties (grootmoeder, moeder en kind) een nationale titel.
(foto L. en M. Kaboord)

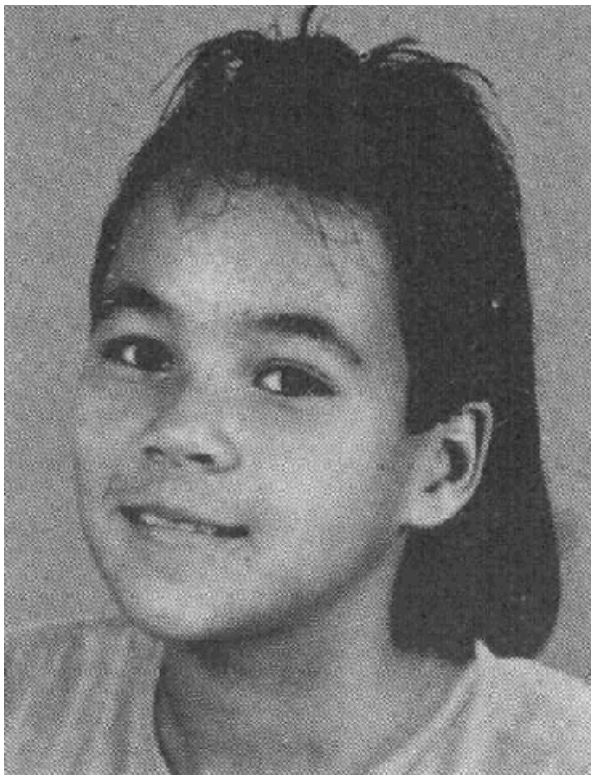

Erica Consen kampioene 1990

1954 werd Lilian Kaboord-Polak voor de eerste maal dames-enkel kampioene. In 1960 werd Marijke met haar 15 jaar de jongste dames-enkel kampioene in de tennishistorie. Op maandag 12 maart 1990 maakte Erica Consen sporthistorie.
Als 14 jarige werd ze de jongste Surinaamse dames-enkel kampioene aller tijden.
Voor de eerste maal in de Surinaamse sporthistorie veroverden binnen één familie drie achtereenvolgende generaties (grootmoeder, moeder en kind) een nationale titel.
(foto L. en M. Kaboord)

Franker/S. Polak - R. Trappenhuis/I. Pimentel	3-6, 6-2, 6-4

Trinidad won dus met4-3.

Om de tennissport meer ingang te doen vinden bij het groot publiek werden in 1974, 1975 en 1976 onder auspiciën van de Surinaamse Tennis Bond en de Sosis, tennispromotion-toernooien georganiseerd.

In 1974 en 1975 lag het accent op het geven van clinics aan de jeugd en het vertonen van passende films, terwijl in 1976 het accent op wedstrijden werd gelegd. Zo werd een toernooi georganiseerd waaraan verscheidene toppers deelnamen w.o. Stanley Franker, Kenneth de Koning, Woody van Ommeren, Patrik Silos, Winston Linger, Eugene Heikerk, Frank Yvel, Sonny Polak, Fried Wijngaarde en Just Watson (zie Woody van Ommeren). In 1977 werden onder voorzitterschap van Peter van Leeuwen actieprogramma's uitgevoerd om de tennissport in Suriname meer bekendheid te geven. Naast de kompetitie werd voor het eerst een instrukteurs- en scheidsrechters opleiding in ons land gehouden, wat een succes werd. Ook werd voor de eerste maal een begin gemaakt met de centrale training voor de jeugd tot en met 14 jaar en van 15 tot 18 jaar. Verder werd een jeugdvakantie-programma in samenwerking met de Sosis afgewerkt.

Een interessant toernooi dat in augustus 1977 werd georganiseerd was het Snauwaert/Yoney toernooi. Dit toernooi werd in verband met het 20-jarig bestaan van Oase georganiseerd. Kenneth de Koning werd winnaar, Benny Simons van de Verenigde Staten werd tweede en Stanley Franker werd derde (zie Kenneth de Koning, zie Stanley Franker).

Op vrijdag 7 april 1978 werd op de banen van de sportvereniging Oase voor de eerste maal het junioren Maggi Internationale Tennis Tournament gestart. Behalve gastland Suriname namen ook hieraan deel Aruba, Trinidad, Guyana en Frans-Guyana. Het lukte alleen Fredriek van de Kolf tijdens de dames-enkelwedstrijden een gouden plak te veroveren.

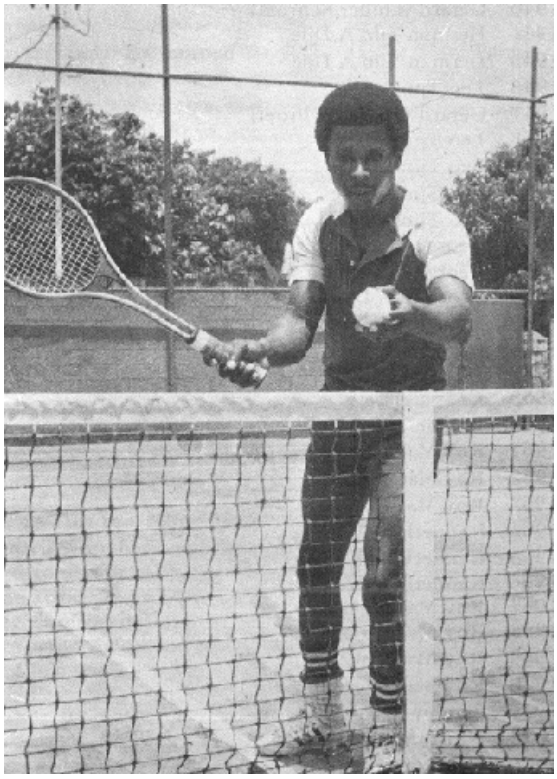

Eugene Heikerk

In de tachtiger jaren werd wel veel gedaan voor de tennissport. Zo nam men aan verscheidene internationale wedstrijden deel. Tennisspelers die toen van zich lieten spreken waren: Guido Robles, Gerda Tjon Soei Len - Baänk, Jorgen Lieuw Kie Song en Patricia van Aerde - Milzink.

Toch moet toegegeven worden dat de jeugd in de tachtiger jaren niet voldoende doordrong naar de top. We moesten het meer hebben van oude rotten in het vak als Woody van Ommeren. Het is te hopen dat in de negentiger jaren de jeugd meer van zich zal laten spreken.

Overzicht van de landskampioenen die de tennissport voortbracht:

Heren

1924	Coenraad Fernandes
1925	F. Trijssenaar
1926	Coenraad Fernandes
1931	Gerard van der Schroeff
1932	Gerard van der Schroeff
1933	Gerard van der Schroeff
1934	Gerard van der Schroeff
1935	Gerard van der Schroeff
1936	Gerard van der Schroeff
1937	Gerard van der Schroeff
1938	Gerard van der Schroeff
1939	Gerard van der Schroeff
1940	Gerard van der Schroeff
1941	Herman Tjin A Djie
1945	Herman Tjin A Djie
1946	Leo Tjin A Djie
1947	Gerard van der Schroeff
1948	Leo Tjin A Djie
1949	Leo Tjin A Djie
1950	Leo Tjin A Djie
1951	Leo Tjin A Djie
1952	George Hindorie
1953	George Hindorie

1954	Leo Tjin A Djie
1955	Leo Tjin A Djie
1956	Leo Tjin A Djie
1957	Leo Tjin A Djie
1958	A. Sparenberg
1960	Rannie Tjin A Djie
1961	Roy Mac Donald
1962	Roy Mac Donald
1963	Roy Mac Donald
1964	Kenneth de Koning
1965	Kenneth de Koning
1966	Kenneth de Koning
1967	Roy Mac Donald
1968	Roy Mac Donald
1969	Roy Mac Donald
1970	Roy Mac Donald
1971	Stanley Franker
1975	Winston Linger
1976	Winston Linger
1977	Woody van Ommeren
1978	Patrick Silos
1979	Fried Wijngaarde
1981	Woody van Ommeren
1983	Patrick Silos
1984	Guido Robles
1985	Guido Robles
1986	Woody van Ommeren
1987	Woody van Ommeren
1988	Woody van Ommeren
1989	Jorgen Lieuw Kie Song
1990	Woody van Ommeren

Dames

1924	Schliessles
1930	Wiesje de Freitas-Hirschfeld

1931	Wiesje de Freitas-Hirschfeld
1932	Wiesje de Freitas-Hirschfeld
1947	A. Harten
1948	Schouten
1949	Schouten
1950	Schouten
1951	Schouten
1952	Alice Jansen
1954	Lilian Kaboord - Polak
1958	Borstlap
1960	Marijke Kaboord
1961	Marijke Kaboord
1964	Marijke Kaboord
1965	Marijke Kaboord
1966	Olly Beck
1967	Ingrid Lieuw
1970	M. Betz
1971	Ans Buitenman
1972	Marijke Consen-Kaboord
1973	Cynthia Ponse
1974	Cynthia Ponse
1975	Cynthia Ponse
1977	Ingrid Cheng
1978	Cynthia Ponse
1979	Ingrid Cheng
1981	N. Bromet
1982	Gerda Tjon Soei Len - Baank
1983	Gerda Tjon Soei Len - Baank
1984	Gerda Tjon Soei Len - Baank
1985	Gerda Tjon Soei Len - Baank
1986	Gerda Tjon Soei Len - Baank
1987	Gerda Tjon Soei Len - Baank
1988	Gerda Tjon Soei Len - Baank
1989	Patricia van Aerde - Milzink
1990	Erica Consen

Thesos

Thesos (Tot heil en sterking onzer spieren); turnvereniging die op 14 maart 1909 werd opgericht en startte met 6 jongemannen waaronder Jan van Eer.

Deze vereniging had ten doel om de spierkracht der leden te versterken en hen te vormen tot weerbare mannen (later ook weerbare vrouwen).

Eind mei 1910 maakte het publiek tijdens een voorstelling in Thalia aangenaam kennis met de leden van Thesos met als leider de heer Jan van Eer. Deze voorstelling viel zo in de smaak, dat Thesos zelf haar eerste voorstelling op 18 juni 1910 organiseerde en haar tweede op 7 december 1910. De turnsport was als een bom in Suriname ingeslagen (zie turnen).

Op 14 maart 1984 herdacht Thesos haar 75-jarig bestaan. In deze periode heeft zij vele ups en downs gekend. Mensen die een belangrijke rol gespeeld hebben in de loop der jaren zijn: Jan van Eer, Messas, Pater, Hirasing, Fokké, de Vries, George van Zichem, Miranda, Ruperti, Favery, Haasdijk, Brouwn, Deekman en Spong.

Tjin A Djie, Leonard E.Th.

Tjin A Djie, Leonard E.Th. (geb. 29-04-12) kwam rond 1933 in contact met de tennissport, nadat hij Gerard van der Schroeff zag spelen tegen een employe van Bata. Deze spannende game werd voor Tjin A Djie de eerste aansporing om de tennissport te gaan beoefenen. Hij liet zich inschrijven bij Ready. Topspelers van Ready waren in die dagen R. Schoonhoven, T. Smith, J. Monkou, Chr. Huisden, Lam Lion, H. Thijm, A. May en de dames A. Wright, G. Lobrechts, Wine Oostvriesland en H. Nemelc.

Reeds na anderhalf jaar spelen lukte het Leo in de finale van Harry Thijm te winnen. Later sloot Tjin A Djie zich aan bij 'Paramaribo', waar spelers waren als Gerard van der Schroeff, Brouwers en Wiesje de Freitas-Hirschfeld (zie Gerard van der Schroeff).

In 1938 vertrok hij naar Curaçao en daar werd hij lid van Racing Club Curaçao (RCC). Hij was slechts 6 maanden in dienst bij de Shell toen een zekere Hoyer hem vroeg Curaçao te vertegenwoordigen tijdens een internationale ontmoeting tegen Aruba.

Curaçao won deze ontmoeting en Tjin A Djie won beide partijen die hij speelde.

Van 1939 tot 1942 werd hij kampioen van RCC en van 1943 tot 1948 kampioen van Asiento.

In 1946 kwam hij met vakantie naar Suriname en toevallig werd in die periode de tennis landskampioenschappen georganiseerd. In de finale versloeg hij zijn broer Herman, terwijl hij samen met hem heren-dubbel kampioen werd. Aangetekend mag worden dat op 26 maart 1958 de heren-dubbel Herman en Leo Tjin A Djie door Frank Yvel en Rubus Blufpand werd verslagen. Langer dan 10 jaar was het geen enkel heren-dubbel team gelukt deze prestatie te leveren (zie tennis).

In 1948 keerde Leo Tjin A Djie terug naar Suriname en tussen 1948 en 1957 werd hij 8 maal landskampioen. Ook met Lilian Kaboord veroverde hij menigmaal de gemengd-dubbel titel en met zijn broer Herman de herendubbel titel.

Tjon A Fat, Ramon:

Tjon A Fat, Ramon: begon bij Terry Agerkop in 1969 met de taekwondo sport. Toen Agerkop in 1970 Suriname verliet was hij blauwe bander (zie taekwondo). De school werd toen overgedragen aan Eric Lie en Frank Doelwijt, maar in 1972 begon Frank met een eigen school en Ramon stapte toen over. Hij was toen bruine bander en werd al gauw instrukteur van een onderafdeling gevestigd in de Hendrikschool. Uit deze afdeling groeide later zijn eigen school Yu Sin, nadat hij de zwarte band had behaald.

Op zaterdag 2 februari 1974 werd Ramon Tjon A Fat de eerste Surinamer die hier te lande de eerste dan voor taekwondo behaalde. In september 1976 nam Suriname deel aan de eerste Caribische taekwondo kampioenschappen. Tjon A Fat werd met Glenn Gemerts en Lesley Zeefuik semi-kampioen tijdens het landentoernooi;

bovendien won hij goud tijdens de zwaargewicht-wedstrijden en werd de eerste Caribische zwaargewicht-kampioen (zie taekwondo).

Op 1 augustus 1979 maakte hij deel uit van het eerste bestuur van de Surinaamse Taekwondo Bond. Hij werd later international referee en in die hoedanigheid participeerde hij aan vele internationale taekwondo kampioenschappen. Enkele van deze toernooien zijn; de 5e WK Taekwondo Kampioenschappen in oktober 1983 te Kopenhagen (Denemarken), de World Games van juli 1985 en de Pan-Amerikaanse Spelen van augustus 1987.

Tijdens de Pan Amerikaanse Kampioenschappen die in november 1984 te Paramaribo werden georganiseerd, trad hij op als tournament director, tevens als lid van de arbitration board, het hoogste arbitrage-orgaan.

Aangetekend kan worden dat hij in oktober 1983 te Denemarken, na een gedegen opleiding tezamen met Gerard Alberga met lof het Internationale Meesterschap behaalde. In april 1984 werd hij door WTF president Dr. Un Yong Kim benoemd tot lid van de technische commissie van de World Taekwondo Federation, de commissie die het technisch beleid van taekwondo in de wereld uitstippelt. Ramon Tjon A Fat is de eerste Surinamer die deze eer te beurt viel.

Tjon A Jong, Ronald:

Tjon A Jong, Ronald: begon te voetballen in het doel van de Moengonese club Excelsior. Later stapte hij naar Sonny Boys waar hij naam maakte. Sonny Boys was populair vanwege haar frisse en enthousiaste spel en kreeg de naam van ‘kampioendoder’.

Zo stevende Robinhood in 1963 ongeslagen naar het kampioenschap, maar in een ontmoeting tegen Sonny Boys werd ze verslagen met 1-4. Tjon A Jong speelde 5 jaar voor Sonny Boys om dan Robinhood te versterken.

Tussen 1963 en 1969 heeft hij een belangrijke rol in de Surinaamse voetbalsport vertolkt; zo vertegenwoordigde hij Robinhood en de nationale ploeg in 21 wedstrijden. Een dieptepunt in zijn voetballoopbaan was de ontmoeting Suriname - Mexico in 1965 in het kader van voorronde van de Olympische Spelen. Suriname verloor met 0-6 (zie Olympische Spelen).

Nadat Tjon A Jong in 1969 met de voetbalsport stopte, stampte hij samen met zijn vrienden Leo Schipper en Jimmy Bhagwandas, te Peu et Content een goedlopende sportorganisatie uit de grond (zie Leo Schipper). In 1972 vertrok hij echter naar Nederland.

Tjong Tjin Joe, Kiem Thin;

Tjong Tjin Joe, Kiem Thin; viel in 1981 op toen hij als 11-jarige op basis van zijn prestaties op het schaakgebied toestemming kreeg om mee te mogen doen aan het landsschaakkampioenschap.

Met deze prestatie werd hij de jongste schaker die aan dit toernooi deelnam (zie schaken).

In 1981 werd hij bovendien kampioen van ‘Het Jonge Paard’ en zowel in 1982 als 1983 prolongeerde hij deze titel.

In 1982 werd Kiem Thin op 12-jarige leeftijd jeugdkampioen door het jeugdkampioenschap voor schakers tot 19 jaar te winnen.

Hij werd hierdoor de jongste jeugdkampioen (zie schaken).

In 1984 verraste hij vriend en vijand toen hij op 14-jarige leeftijd zowel jeugd- als landskampioen werd. Kiem Thin verbrak hiermee het record van Jerome Lindeboom, die in 1981 als jongste schaker (17 jaar) zowel jeugd als landskampioen werd (zie Jerome Lindeboom).

Kiem-Thin Tjong Tjin Joe (foto De Ware Tijd)

In 1985 nam Kiem Thin deel aan de junioren wereldkampioenschappen te Israël. In 1985 werd hij wederom landskampioen, en werd hij bovendien snelschaakkampioen.

In 1986 verliet hij Suriname om verder te studeren in het buitenland.

Tonck, Harold

Tonck, Harold (geb. 08-03-43) was in de zestiger en zeventiger jaren achterspeler van de basketbalvereniging Ravens. Met deze vereniging werd hij in 1970, '71, '72 en in 1973 landskampioen en in bondsverband nam hij aan meer dan 35 internationale wedstrijden deel. Behalve dat Tonck speler was, fungeerde hij ook als trainer van zowel Ravens als van het damesteam Dragons. In 1973 werd hij vanwege zijn prestaties uitgeroepen tot basketballer van het jaar (zie sportman van het jaar).

Tongeren van, Dorien;

Tongeren van, Dorien; heeft haar sporen voornamelijk in de zwemsport verdiend, maar heeft ook in de tennissport als in de basketbalsport van zich laten spreken. Ze was lid van Oase.

Omstreeks 1968 begon ze met zwemmen en tennis. In 1969 werd ze tijdens de tenniskampioenschappen kampioene bij zowel de B- als de A-klasse.

In 1970 tijdens de selectie-wedstrijden voor de Koninkrijksspelen vestigde ze 3 Surinaamse records en tijdens de Koninkrijksspelen won ze zowel zilver als brons (zie Koninkrijksspelen).

In 1970 werd ze vanwege haar prestaties uitgeroepen tot sportvrouw van het jaar en werd met haar 11 jaren de jongste sporter die uitverkoren werd (zie sportmanvrouw van het jaar).

Dorien van Tongeren bereikte in 1972 haar top, toen ze tijdens de Koninkrijksspelen goud won op de 100m rugslag (zie Koninkrijksspelen).

Dorien won niet minder dan 5 keer de Dolfijn 1 km en wel van 1970 tot 1974 en heeft menigmaal een Surinaamse record gevestigd (zie Dolfijn).

Dorien van Tongeren heeft haar scepter gezwaaid over de zwemsport aan het begin van de zeventiger jaren en haar prestaties zouden aan het eind van de zeventiger jaren overtroffen worden door Pauline Nesty (zie Pauline Nesty).

Transvaal:

Transvaal: Op 15 januari 1921 werd de voetbalvereniging Transvaal opgericht. Deze vereniging zou in de loop van de jaren één der belangrijkste rollen in de voetbalsport van Suriname vertolken.

In 1924 werd voor de eerste maal de competitie om het landskampioenschap van Suriname georganiseerd. Transvaal nam toen in de tweede klasse deel (dat is de huidige eerste klasse) werd ongeslagen kampioen en wel als volgt: 6 gespeeld, 6 gewonnen, 12 competitiepunten, 16 doelpunten voor en 0 tegen (zie voetbal).

In 1925 zette Transvaal haar overwinningsroes voort en werd dat jaar voor de eerste maal landskampioen (zie voetbal).

Transvaal werd in totaal 15 maal landskampioen en wel in de jaren: 1925, '37, '38, '50, '51, '58, '62, '65 t/m '70, '73 en 1974.

In 1970 werd Transvaal de eerste Surinaamse voetbalvereniging die Caribisch kampioen werd.

In 1973 werd Transvaal de eerste Surinaamse voetbalvereniging die Concacaf kampioen werd (zie Concacaf). 1973 is overigens het topjaar van Transvaal geweest. Ze werd:

1. ongeslagen kampioen van de hoofdklasse.
2. ongeslagen kampioen van de junioren.
3. ongeslagen kampioen van het Sterrentoernooi.
4. ongeslagen kampioen van het Caribisch Gebied.
5. ongeslagen kampioen van de Concacaf.
6. Wiene Schal werd topscoorder in de hoofdklasse (20 doelpunten).
7. Dennis van la Para werd topscoorder bij de junioren.
8. Imro Pengel werd minst gepasseerde doelman van de hoofdklasse.
9. Ricardo Sylvester werd minst gepasseerde doelman bij de junioren.
10. Theo Klein werd uitgeroepen tot voetballer van het jaar.
11. Wedstrijd van het jaar tegen Robinhood die in een gelijke stand van 1-1 eindigde werd na het nemen van strafschoppen gewonnen door Transvaal met 4-2 (zie Transie - R.E. Letterboom)

De spelers die hiertoe hadden bijgedragen waren Wiene Schal (aanvoerder), Castillion, Theo Klein, Winston Bundel, Gesser, Paul Corte, Headly, Roy Vanenburg, Nortan, Del Prado, Lagadeau, Sordam, Monsanto, Grootfaam, Schenkers, Anches en Boschman. Trainer in die dagen was Jules Lagadeau (zie Jules Lagadeau). Tot op heden kan geen enkele ander voetbalvereniging in Suriname bogen op zulk een groot succes op alle fronten.

In 1981 werd Transvaal voor de tweede maal Concacafkampioen.

Winston Bundel is de enige voetballer die beide malen met Transvaal Concacafkampioen werd (zie Concacaf). Aangetekend dient te worden dat in Transvaal-kringen beweerd wordt dat zij in 1970 voor de eerste maal Concacaf-kampioen werd (zie Transie - R.E. Letterboom) en

Transvaal 1962
Staand (v.l.n.r.): Ronald Breinburg, *Emile Barron*, *Enser*, *Baba Karsters*, *Maatstaf*, *Armand Sabadewsing.*
Knielend: I. Fraenkel, *Doug Douglas*, *R. Kortram*, *Jules Lagadeau*, *Konrad.*
(foto H. Neijhorst).

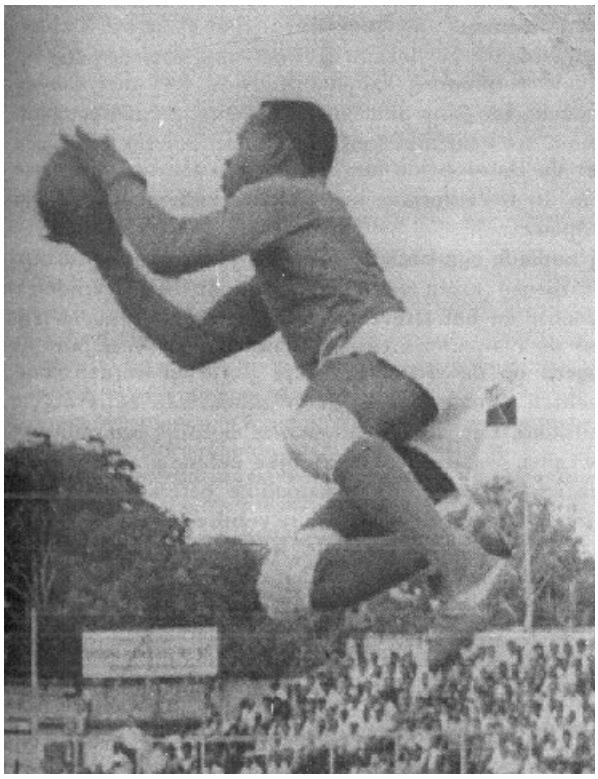

Emile Barron

- *1959 t/m 1976: doelman transvaal*
- *1964 t/m 1975: doelman van de nationale selektie*
- *1964 t/m 1968 en 1970: minst gepasseerde doelman*.
- *1962, 1964 t/m 1970 en 1973: nationaal kampioen*.
- *1970 en 1973 Concacaf-kampioen*.

(foto E. Barron)

zodoende driemaal met de eer ging strijken. Als dat waar is dan is Winston Bundel de enige voetballer die met Transvaal drie keren Concacaf kampioen werd. Andere hoogtepunten in de Transvaal historie zijn:

- Het groot succes in Nederland en België in het jaar 1968 (zie voetbal).
- Wiene Schal werd tot sportman van het jaar uitgeroepen in 1968 (zie Edwin Schal).
- Op 28 januari 1971 speelde Transvaal de 1000ste officiële wedstrijd van Pele, tegen het Braziliaanse Santos (zie voetbal).
- In 1972 werd Wiene Schal de eerste Surinaamse voetballer, die het Concacaf-elftal mocht vertegenwoordigen (zie Edwin Schal).
- Transvaal werd Caribisch kampioen in 1970, '73, '74, '81 en 1985.

Triathlon:

Triathlon: De betekenis van triathlon is de volgende: Tri is drie en athlon is het Griekse woord voor wedstrijd. De triathlon is de nieuwste ontwikkeling op het gebied van de meerkamp.

De meerkamper is in dit geval dan ook geen specialist op een van de onderdelen, maar moet beschikken over kracht, snelheid, uithouding en souplesse. De triathlon ontstond in Hawaii door de drie meest belangrijke duurwedstrijden aldaar samen te voegen.

De eerste triathlon werd dan ook op Hawaii gehouden op 18 februari 1978 en werd gewonnen door Gordon Haller.

In verband met haar 22ste jaardag organiseerde Neptunes op 17 februari 1985 de eerste mini-triathlon in Suriname (zie Neptunes).

Geestesvader van deze mini-triathlon was Chris van Lierop en de te overbruggen afstand was 1 kilometer zwemmen, 25 km fietsen en 4,2 km hardlopen.

Winnaar van de eerste triathlon in Suriname werd Hugo Goossen die de afstand in 1u.17min.30 sec. aflegde (zie Hugo Goossen).

Raoul Samson werd tweede (1u. 19 min. 29 sec.) en Ricky Haarloo werd derde (1u. 21 min. 09 sec.).

Bij de dames ging Christel van Lierop (1u. 40 min. 9 sec.) met de eer strijken, terwijl Anne de Vries bij de heren-veteranen (boven de 35 jaar) als eerste over de finish ging. Bij de dames-veteranen werd mevr. Marlene Simons-Diaz nummer één.

In 1986 vergrootte men de afstanden en de triathlon werd 1 km zwemmen (20 × 50m in Parima zwembad), daarna 45 km fietsen en 10 km hardlopen.

In 1988 kreeg de triathlon een internationaal karakter toen enkele buitenlanders hieraan deelnamen.

Winnaars van de georganiseerde triathlons zijn:

1985	Hugo Goossen
1986	Realdo Jessurun
1987	Realdo Jessurun
1988	Gregor Stam
1989	Pim van den Bos

Turnen:

Turnen: In het Nederlandse taaleigen betekent het in ruime zin: het beoefenen van gymnastiek in verenigingsof wedstrijdverband (vrije oefeningen, ritmische gymnastiek, grondgymnastiek, toestelgymnastiek, trampolinespringen). De betekenis in engere zin beperkt zich tot het toestelturnen. In Duitsland wordt het woord turnen voor gymnastiek in het algemeen gebruikt, terwijl met het Duitse woord 'gymnastik' veelal de ritmische gymnastiek wordt aangeduid.

Het turnen vindt zijn oorsprong in Duitsland, waar in de tijd dat Pruisen door de Fransen werd overheerst, met name Johann F.L.C. Jahn (meer bekend Turnvater Jahn) zich inzette voor lichamelijk oefening, teneinde het volk krachtig en weerbaar te maken.

Johann Jahn (geb. 11-08-1778, gestr. 15-10-1853) was Duits pedagoog, hij studeerde theologie en filosofie en begon na de Franse overwinning op Pruisen (1806) een actie tot verheffing van het vernederde Duitse volk. Lichamelijke ontwikkeling achtte hij een van de middelen om het gevoel van nationale eigenwaarde bij de Duitsers te stimuleren.

Het was namelijk zo, dat aan het eind van de 18de eeuw Duitsland politiek gezien in Europa weinig in te brengen had. Aan het eind van de 18de eeuw kwam een sterk nationalistische stroming in Duitsland op gang.

Het doel was.

1. Verwerven van internationalistische prestige.
2. Verdedigen van Duitsland tegen aanvallen van buiten.
3. De burgers meer invloed te laten krijgen in het gecentraliseerd staatsbestel.

In dit kader zouden lichamelijke oefeningen een zeer belangrijke rol gaan spelen.

Reeds vroeg raakte Jahn geconfronteerd met de nadelen van de staatkundige verdeeldheid van Duitsland. Hij woonde in het betwist gebied.

Jahn had maar één doel nl. de eenheid van Duitsland bewerkstelligen. Hij zwierf door heel Duitsland, bestudeerde zeden en gewoonten van de Duitsers en kwam steeds meer tot de overtuiging dat een volk met een zo grote en gelijke cultuur en historische tradities, ook staatkundig één behoorde te zijn, waarbij Pruisen een voorname rol toebedeeld moest krijgen.

In 1806 liep Napoleon na de slag bij Jena de Duitse staten onder de voet. Ook Pruisen kwam onder Franse invloed en Jahn vestigde zich in Berlijn.

In 1810 verscheen zijn Deutchse Volkstum. Dit was eigenlijk een nationalistische beginsel-verklaring. Hierin zei Jahn dat er maar één middel was om het zo vernederde Duitse volk te redden. 'Redding en verheffing van het Duitse volk is alleen mogelijk door een op nationale eenheid gerichte volksopvoeding en binnen deze opvoeding zullen de lichamelijke oefeningen door de karakter ontwikkelende waarde die zij hebben een belangrijke plaats innemen'.

De waarde van de lichamelijke oefening voor de persoonlijkheidsontplooiing van het individu was niet aan de aandacht van Jahn ontsnapt. Als leerkracht aan het gymnasium trok hij met leerlingen op schoolvrije middagen naar de Hassenheide om aan gymnastiek oefeningen te doen. In 1811 vormde hij een vaste kern en opende zijn turnplatz.

Hij noemde zijn bezigheid met de jongemannen turnen. Het turnen kreeg pas betekenis door zijn bevrijdingsgedachte en het streven naar de nationale eenheid. Tijdens de rustperiode tussen de oefeningen wees Jahn de jongens op de vroegere Duitse glorie en werden voordrachten gehouden over de grootheid van het vroegere Duitsland. Het Jahnse turnen was eigenlijk een politieke beweging, waarin de

lichamelijke oefening als een trekpleister fungeerde. De lichamelijke oefeningen hadden ook nog de waarde van militaire voorbereiding.

Toen het moment van de bevrijding van Duitsland (1813) aanbrak concentreerden de turners zich in Preslo om onder leiding van Willem III de strijd te voeren tegen Frankrijk. Jahn werd commissaris-generaal van het leger en na het sluiten van de vrede ontving hij een ere-pensioen. Het werd echter een bittere teleurstelling voor de turners daar de Duitse eenheid niet gerealiseerd werd. De Duitse vorsten haastten zich namelijk zo snel ze konden de voor hen zo voordelige autonomie te herstellen.

Reeds toen beschouwde men de turners als staatsgevaarlijke groeperingen.

Ongeduldig geworden door het uitblijven van de Duitse eenheid, begonnen de turners aggressief op te treden. Jahn hield in 1817 opruiende redevoeringen en naast een aantal grofheden stelde hij een paar niet te realiserende eisen.

De turners begonnen openlijk te demonstreren. In de herfst van 1817 zou het Wartburgfest worden herdacht. Bij die gelegenheid veroorzaakte de turners incidenten door het verbranden van anti-nationalistische literatuur. De turnbeweging begon duidelijk een revolutionaire karakter te krijgen en werd op last van de overheid te Preslo en Lightzich verboden. In Pruisen was het turnen reeds onder staatstoezicht. Toen te Mannhein de Oostenrijkse staatsraad Kotzebue vermoord werd door de turner George Sand (1820) werd de turnorganisatie in Duitsland verboden.

Vele vooraanstaande turners werden vervolgd. Men oefende toen in gymnastiekzalen, maar mocht geen politiek bedrijven. In 1819 werd Jahn wegens hoogverraad gearresteerd.

In 1820 werd hij vrijgelaten doch werd hem huisarrest opgelegd. In 1825 werd hij vrijgelaten maar mocht zich niet vestigen in Berlijn en steden waar universiteiten en gymnasia waren gevestigd.

Hij stond voortdurend onder staatstoezicht, maar hij hield zich niet altijd aan deze bepalingen en werd daarom vaak verbannen.

In 1848 schreef hij een zwanenrede en hierin trachtte hij als het ware een levensrechtvaardiging te geven en vroeg hij nogmaals om begrip voor de bedoeling van turnen. Hij stierf in 1853.

Personen als Adolf Spiesz, Hans Massmann en Maul zouden de turnsport verder in ontwikkeling brengen.

Adolf Spiesz (1810-1858) wist zich aan te passen aan de rationalistische opvattingen en de gereglementeerde organisatie van de scholen in zijn tijd. Hij is de grondlegger van het klassikale gymnastiek onderwijs. Niet alleen de methodiek, maar ook de didactiek der Duitse gymnastiek paste zich aan bij de in die tijd overheersende pedagogische inzichten van Herbart. Een andere verdienste van Spiesz is de invoering van het meisjesgymnastiek.

Voor de turnsport in engere zin heeft Johann Jahn vele verdiensten gehad. Zo ontwierp hij de rekstok en de brug. Nadat het verbod op turnen was opgeheven, verbreidde deze tak van sport zich over geheel Europa en later ook over de wereld.

Soort-oefeningen: Onder invloed van het turnverbod in Duitsland ontwikkelde het turnen zich vnl. als toestelturnen. De hoofdtoestellen zijn paard, rekstok, brug en ringen. De ringen worden stilhangend en zwaaiend gebruikt. Vooral in Nederland was ringzwaaien voor dames.

Later is het van het internationale wedstrijd afgevoerd. Als belangrijke nieuwe onderdelen voor het damesturnen zijn de evenwichtsbalk en de brug met ongelijke liggers ingevoerd.

De vrije oefeningen werden aanvankelijk slechts als vooroefeningen beschouwd d.w.z. als voorbereiding op het toestelturnen. Later kregen ze een eigen plaats en drongen er elementen van de grondgymnastiek en balletbewegingen in door.

De in de jaren twintig in het programma van het damesturnen opgenomen ritmische gymnastiek is, vooral onder invloed van Tsjechoslowakije en andere landen van het

Oostblok, omgevormd tot de zgn. moderne ritmische gymnastiek, waarin het gebruik van velerlei soorten handgereedschappen een belangrijke rol speelt. Als nieuw element in het damesprogramma moet nog genoemd worden de jazz-gymnastiek (een soort go-go-gymnastiek), waarvan de inspiratiebron ligt in de dansvormen van de musical West Side Story.

De uitvinding van de (Amerikaanse) trampoline bracht een nieuw element in het turnen dat echter niet in turnmeerkampen werd opgenomen, maar afzonderlijk wordt beoefend.

Hoewel al heel vroeg in deze eeuw geturnd werd in Suriname, kon turnen niet uitgroeien tot een volwaardige tak van sport.

In autustus 1903 werd de eerste acrobatische club in Suriname opgericht en wel door de heer J. Lobo. Deze vereniging droeg de naam van Surinaamsche Acrobaten Club. Zij bestond uit een tiental jongens en had een tent aan de Gravenstraat op de hoek van de Anniestraat (zie acrobatiek).

Over deze vereniging is nu weinig bekend.

Op maandag 16 november 1906 werd in de gymzaal van de Hendrikschool een uitvoering gegeven door de leerlingen van de gymnastiekcursus. De nummers van het programma werden over het algemeen goed uitgevoerd, vooral nummer 5 (afstanden) viel in de smaak. Aangetekend dient te worden dat deze gymnastiekcursus onder leiding van luitenant Boertje stond, die bijgestaan werd door luitenant Dames. De instructeurs waren de onderofficieren de Jong, Kalkman en van Oordt, allen geexamineerde gymnastiekmeesters. Deze opvoering, waaraan 9 jongens en 12 meisjes deelnamen, werd bijgewoond door gouverneur Idenburg (1905-1908) en zijn adjudant.

Op 14 maart 1909 werd door Jan van Eer de turnvereniging Thesos (Tot Heil en Sterking Onzer Spieren) opgericht en langer dan 25 jaar zwaaide Jan van Eer zijn scepter over deze vereniging. Tijdens een voorstelling in Thalia eind mei 1910 leerde het Surinaamse publiek vereniging Thesos kennen en daar men erg enthousiast was over het gepresenteerde, organiseerde Thesos op zaterdag 18 juni 1910 haar eerste eigen show, terwijl op zaterdag 7 december 1910 de tweede show werd gehouden.

Met de komst van Thesos werd de turnsport ook goed in Suriname geintroduceerd. In deze periode werd een andere acrobatenclub opgericht, namelijk ‘De Acrobaten Club Kleine Yuma’ die onder leiding stond van de heer J.A. Nederbriel. Ook werd in 1910 Olympia opgericht door Gerrit Niekoop. In 1919 onderging Olympia een naamsverandering en heette vanaf toen UNI.

Als er naar geestesvaders voor de turnsport in Suriname wordt gezocht, dan komen de namen Jan van Eer en Gerrit Niekoop meteen in aanmerking hiervoor. Zoals eerder vermeld diende van Eer deze tak van sport langer dan 25 jaar; van Niekoop is bekend dat hij 30 jaar lang

de leiding van UNI heeft uitgemaakt (zie Gerrit Niekoop). Verenigingen die in de loop van de jaren werden opgericht waren; Tonido (Tot Ons Nut Is Dit Opgericht) op 5 januari 1913, terwijl Tog (Tot Ons Genoegen) op 15 september 1929 het levenslicht aanschouwde.

Het eerste bestuur van Tog bestond uit; I.A. van Sprang (voorzitter), Th.A. Simons (secretaris), mej. A. Vervuurt (penningmeester), R.C. Frederik en J.L. Bottenbly (commissarissen).

Turners die in de periode 1909-1933 veel bekendheid genoten waren Jan van Eer, Gerrit Niekoop, de gebroeders Sing, Paul van der Kuyp, Jan Rambouts, Brouwn, Messas, Pater, Hirasing, Fokké, de Vries, George van Zichem, Miranda, Ruperti, Favery, Haaswijk e.a.

Ondanks de vele uitvoeringen die door de turnverenigingen werden gegeven, vond er toch geen daadwerkelijke ontwikkeling in de turnsport plaats.

De oorzaken die hiertoe geleid hebben zijn:

- De verenigingen werkten afzonderlijk van elkaar, en er was geen comité of een bond die de ontwikkeling van de turnsport coördineerde.
- Er was geen competitie, waardoor de turners hun krachten niet tegen elkaar konden meten.

In 1954 is er wel een poging gedaan de turnsport te coordineren. Onder auspiciën van de afdeling Vorming Buiten Schoolverband vergaderden enkele vertegenwoordigers van de gymscholen Thesos en UNI met elkaar om in december 1954 turnwedstrijden te organiseren. De onderdelen waren grondgymnastiek, hoogrek, ringen, brug en paard. Als dit toernooi ooit georganiseerd is, is niet bekend, daar nergens resultaten hiervan vermeld werden.

In de zeventiger jaren hebben de ‘kinderen Oehlers’ een belangrijke rol gespeeld in de turnsport en ook de familie Zalman met Jong Talent heeft aan het eind van de zeventiger en in de tachtiger jaren haar steentje bijgedragen.

De ontwikkeling binnen de turnsport zal echter nog plaats moeten vinden.

V

Valois Smith, Jules:

Valois Smith, Jules: startte in 1959 met het damspel in los verband en in 1960 begon hij in georganiseerd verband voor het Jeugdcentrum te spelen. In 1961 maakte hij zijn debuut toen hij tijdens de nationale damjeugdkampioenschappen met een gelijk (13) aantal punten als Johnny Sadiek eindigde. Jules Valois Smith verloor toen de tweekamp die hij hierna tegen Sadiek moest spelen en werd semi-jeugdkampioen (zie John Sadiek).

Jules Valois Smith (foto De Ware Tijd)

In 1962 nam hij als 19-jarige deel aan de nationale kampioenschappen en verraste vriend en vijand toen hij de titel veroverde. Met deze prestatie werd hij de jongste nationale damkampioen van Suriname.

Jules Valois Smith mocht Suriname toen vertegenwoordigen tijdens twee internationale toernooien en wel te Luik en Hoogezand-Sappemeer.

Tijdens het toernooi te Luik (België) eindigde hij op een gedeelde vijfde plaats met twee andere dammers, terwijl hij te Hoogezand-Sappemeer (Nederland) op de tiende plaats eindigde (zie dammen).

Jules Valois Smith werd in 1963 wederom landskampioen en in 1976 werd hij door de Surinaamse Dam Bond betiteld tot nationale grootmeester (zie dammen).

Vanenburg, Roy;

Vanenburg, Roy; begon op 13-jarige leeftijd (1961) te voetballen bij Ajax op Bronsplein. Later stapte hij naar Jong Naks die op het Patronaatterrein speelde en hier ontmoette hij spelers als Frits Purperhart en Imro Pengel (zie Frits Purperhart).

In 1964 stapte Roy over naar de hoofdklasser Hercules. In Hercules waren toen bekende spelers als Rinaldo Krenten, Franklin 'Jeep' Kranenburg, George Barron enz.

Van 1965 tot 1967 speelde Roy voor Robinhood om in november 1967 over te zwaaien naar Transvaal. Vanaf 1965 maakte hij al deel uit van de nationale selektie en in 1966 was hij aanvoerder van de jeugdselektie, die bij de Koninkrijksspelen het kampioenschap behaalde (zie Koninkrij ksspelen).

In 1968 werd Roy samen met Wiene Schal topscoorder van de SVB-competitie met 14 doelpunten, terwijl hij in 1971 met 16 doelpunten topscoorder werd (zie Edwin Schal).

Behalve dat hij in die jaren enkele malen met Transvaal het kampioenschap behaalde, werd hij in 1973 ook nog Concacafkampioen (zie Concacaf).

In 1981 stopte hij definitief met voetballen en vermeldenswaard is dat hij in de topsektie van de SVB 18 jaren heeft gespeeld, waarvan 15 jaren in het nationale elftal. Vanaf 1981 legde hij zich volledig op de vorming en begeleiding van jonge voetballers en heeft hij als trainer gefungeerd bij Transvaal, Takdier Boys, Paloeloe en SNL.

Van la Parra, Dennis;

Van la Parra, Dennis; speelde op 11-jarige leeftijd voor Wie Eegie Sanie aan de Weidestraat. Omstreeks zijn 14de stapte hij over naar Transvaal.

Zijn eerste wedstrijd in de jeugdklasse was tegen Leo Victor.

Twee jaar speelde hij voor de junioren, maar werd vaker uitgeleend aan de seniorenploeg. In het seizoen 74/75 scoorde hij 21 doelpunten.

Transvaal werd toen ongeslagen jeugdkampioen en Dennis eindigde op de tweede plaats van de topscoorderslijst. Zijn eerste voetbalschoenen kreeg hij van Jacques Boschman de voormalige back van Transvaal. Dennis adoreerde Roy Vanenburg, die toen voor Robinhood speelde. Hij vond het geweldig met de schoenen van Vanenburg te mogen rondsjouwen na een wedstrijd. Toen Vanenburg naar Transvaal stapte bleef de persoonlijke bewondering bestaan en trok hij op met Transvaal. Op een avond, na een wedstrijd trok Jacques Boschman zijn schoenen uit en overhandigde deze aan Dennis.

Dennis speelde de eerste wedstrijd in de hoofdklasse tegen Funmakers. In 1974 zat hij in de jeugdselektie, die Europees kampioen Nederland met 2-1 versloeg (zie Koninkrijksspelen). Zowel met Transvaal als de bondsselektie heeft hij aan vele internationale wedstrijden

deelgenomen.

Hij bleef 12 jaren bij Transvaal en ging in 1985 over naar Leo Victor.

Van Leeuwaarde, Luciën;

Van Leeuwaarde, Luciën; begon op 8 mei 1973 bij de heer Hens met de judosport. De judoka's die toen de judosport domineerden, waren Iwan Bansia (zijn favoriet), Iwan Blijd, Ricardo Elmont, Winston Currie, Meda

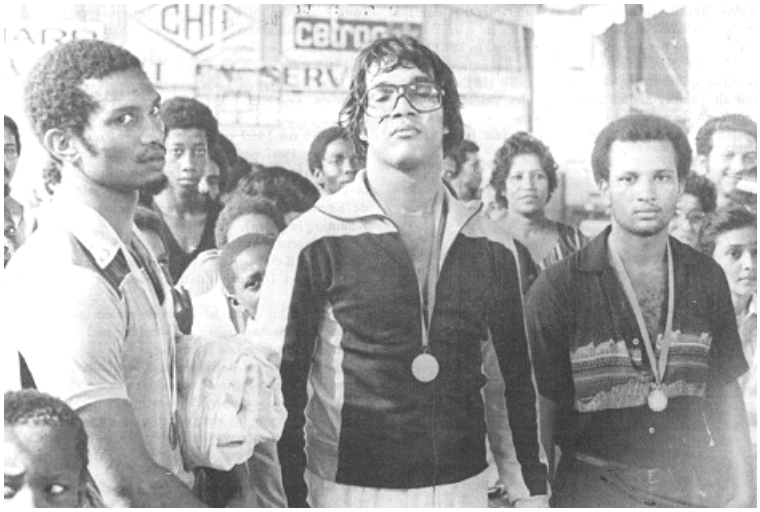

De winnaars in de alle categorieën klasse
(v.l.n.r.): John Kohinor, Lucien van Leeuwaarde, Harold Kohinor.
(foto L. van leeuwaarde)

Kommies en Ralph van Keeken (zie Ricardo Elmont, zie Iwan Bansia).

Tijdens de nationale kampioenschappen had Luciën steeds de pech zijn aartsrivaal John Kohinor tegenover zich te hebben, die na een moeilijke wedstrijd Luciën versloeg.

In 1977 was het echter zover Luciën werd in de halfmidden gewichtsklasse nationaal kampioen.

Datzelfde jaar zat hij in de nationale selektie die het tegen Frans-Guyana opnam. Suriname won toen met 6-1.

Luciën kon in 1978 zijn titel echter niet verdedigen daar dat jaar geen nationale kampioenschappen werden georganiseerd. Aangetekend kan worden dat in de periode 1978-1981 geen judokampioenschappen werden georganiseerd.

In 1981 behaalde Luciën zijn zwarte band en in 1982 vertegenwoordigde hij Suriname tijdens het drielandentoernooi. Suriname, Frans-Guyana en Martinique kwamen toen tegen elkaar uit. Martinique werd kampioen, Suriname semi-kampioen.

In 1982 vertegenwoordigde Luciën Suriname tijdens de Cacso-spelen en behaalde toen een bronzen medaille in de halfzwaargewichtsklasse. Met deze prestatie werd hij de tweede judoka die tijdens de Cacso spelen een medaille voor Suriname veroverde (zie Cacso spelen).

Veira, John;

Veira, John; begon onder leiding van trainer George Wiebers omstreeks 1962 met de atletieksport. Later werd hij ook nog getraind door Walther Braithwaite, Gustaaf van Lierop en Lesley Rodgers.

Zijn onderdelen waren de 100m, de 4 × 100m estafette, verspringen, hoogspringen en hink stap sprong.

John Veira vestigde niet minder dan 19 Surinaamse records. In 1964 werden in totaal 24 Surinaamse records verbeterd, John nam niet minder dan 8 voor zijn rekening. Hiermee vestigde hij ook nog het record voor de meeste records die in één jaar door een atleet gevestigd werden. In 1988 vestigde Letitia Vriesde 13 Surinaamse records in één jaar en toen pas werd Johns prestatie overtroffen.

Hij werd bovendien de eerste Surinamer die de 100m onder 11.0 sec. liep. Op 31 augustus 1965 klokte hij 10.7 sec. en verbeterde het officieuze record van Otto Pengel (11.00 sec., zie Otto Pengel).

John Veira (foto G. Wiebers)

John werd de eerste Surinamer die tijdens verspringen de 7m grens passeerde. Op 1 september 1964 sprong hij 7,03m om het record op 30 oktober 1965 naar 7,41m te brengen.

Hij werd de eerste Surinamer die tijdens het hoogspringen over de 1,90m lat ging. Op 26 januari 1964 sprong hij 1,90m en later bracht hij het record naar 1,97m (1-9-64).

Verder is John Veira de eerste Surinamer die tijdens het onderdeel hink-stap-sprong de 15m grens passeerde. Op 8 maart 1970 sprong hij 15,27m tijdens de Cacso spelen. Vanwege zijn prestaties werd hij in 1966 uitgeroepen tot sportman van het jaar. In verband met het 35-jarig bestaan van de Surinaamse Atletiek Bond werd hij in december 1983 uitgeroepen tot atleet aller tijden.

Veira, Joyce;

Veira, Joyce; begon in 1967 intensief de atletieksport te beoefenen. Als leerlinge van de Graaf van Zinzendorfschool nam ze regelmatig deel aan schoolwedstrijden. Tijdens deze spelen was reeds duidelijk dat ze een nieuw ster aan het atletiekfirmament was.

Op aandrang van haar broer John schreef ze zich in als lid van Roda '54, waar trainer Wiebers de scepter zwaaide en waar John ook lid van was (zie George Wiebers). Joyce Veira verbeterde 6 Surinaamse records en wel de 100m driemaal (12.3 sec./12.0 sec./12.09 sec.) de 200m eenmaal (25.3 sec.) en verspringen tweemaal (5,19m/5,51m).

In 1970 (maart) nam ze deel aan de Texaco spelen en werd derde op het onderdeel verspringen.

In mei 1970 won Joyce tijdens de Whitsuntide games op Grenada driemaal goud, terwijl ze in juli 1970 derde werd op de 100m tijdens de Koninkrijksspelen. In december 1970 nam ze deel aan atletiekwedstrijden op Barbados en behalve twee Surinaamse records die ze vestigde won ze ook enkele medailles.

In augustus 1971 nam Joyce deel aan de Paso games te Cali (Columbia).

Joyce Veira (foto De Ware Tijd)

In 1983 werd ze de eerste vrouwelijke voetbaltrainer van de SVB. Zij behaalde toen het diploma-C.

Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo;

Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo; werd op 15 januari 1893 opgericht. Deze vereniging stelde zich ten doel de volksfeesten te leiden en te bevorderen. Leden konden zijn personen, die de leeftijd van 18 jaar hadden bereikt.

De gouverneur was de ere-voorzitter en tijdens koninginnejaardagen werden activiteiten ontplooid. Het eerste bestuur zag er als volgt uit: David Juda (voorzitter), A. Conradi (onder-voorzitter), R. Bueno de Mesquita (penningmeester), D. Charlouis, A. van 't Hoogerhuis, J.B. Snetlage (commissarissen) en J. Brandon (secretaris). De Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo is de eerste organisatie geweest in Suriname die sportactiviteiten ontplooide.

Aangetekend dient te worden dat al in 1860 een commissie werd geinstalleerd, die tijdens koningjaardagen verscheidene evenementen (waaronder roeiwedstrijden) organiseerde. Uit deze commissie is de Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo ontstaan.

Zo organiseerde deze commissie op 19 februari 1885 in verband met de 68ste geboortedag van koning Willem III verscheidene evenementen.

Deze feestelijkheden bestonden uit: roeiwedstrijden om 9.30 uur, volksspelen op het Gouvernementsplein (nu Eenheidsplein) om 16.00 uur, vuurwerk om 20.30 uur

en een kinderfeest voor de leerlingen der gouvernementsen door het gouvernement gesubsidieërde scholen.

De eerste activiteiten die de Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo organiseerde waren:

- Op 2 augustus 1893 in verband met de jaardag van H.M. de Koningin Regentes, een bloemententoonstelling, volksspelen op het Gouvernementsplein en vuurwerk.
- Op 31 augustus 1893 in verband met de jaardag van de koningin, roeiwedstrijden voor vissersboten, zes riemtentcorjalen, vier-riemssloepen en open geboeide corjalen met 4 pagaaiers en stuurman.

Ook werden er een kinderfeest en volksspelen georganiseerd.

De rol van de Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo moet niet onderschat worden, daar het deze vereniging is geweest die de eerste sportwedstrijden organiseerde. Behalve de watersport organiseerde deze vereniging de eerste atletiekwedstrijden (zie atletiek), de eerste voetbalcompetitie (zie voetbal) en de eerste wielrenwedstrijden (zie wielrennen).

Deze vereniging legde ook de basis voor het organiseren van de sportweek (zie sportweek).

Vlijter, Ronny;

Vlijter, Ronny; is een veelzijdige sportman geweest. Zijn sportcarrière begon op Paranam waar hij woonde. Daar heeft hij aan verschillende zaalsporten en aan voetbal gedaan. Aangezien in die tijd veel personen in die omgeving van de Pararivier verdronken, besloten hij en enkele vrienden te leren zwemmen. De belangstelling voor de zwemsport is bij hem opgewekt door de hoofdonderwijzer Rudi Laats.

In Parima heeft Vlijter meerdere malen deelgenomen aan wedstrijden tegen de Tris. Hij won prijzen bij de onderdelen schoolslag en vlinderslag. Later heeft hij de personeelsleden van de Surinaamsche Bank het zwemmen bijgebracht. Hij behaalde het instrukteursdiploma en richtte de zwemvereniging Trapoen op, die o.a. bestond uit de gebroeders Bottenbley, Headley, Braaf, Does en anderen.

In 1963 vertrok hij naar Nederland alwaar hij werkte in zwembaden om zijn studie te bekostigen. Hij behaalde het trainersdiploma en het instrukteursdiploma reddend zwemmen. Dit diploma gaf hem de bevoegdheid de hoogste zwemcursussen te verzorgen en examens af te nemen.

In 1972 keerde hij terug naar Suriname, richtte de trainings- en reddingsorganisatie S-75 op.

Op zekere dag vroeg Franklin Waldring hem voorzitter te worden van de Surinaamse Dam Bond. Vlijter werkte namelijk samen met Waldring bij het bacovenbedrijf Surland. Vlijter werd secretaris van de Dam Bond en in maart 1979 werd hij voorzitter.

Vanwege de positieve bevindingen van de heren Jurg (voorzitter van de FMJD) en Rozenburg van de werelddambond over de dammerij in Suriname, werd Vlijter gevraagd zich beschikbaar te stellen voor een funktie bij de werelddambond (zie FMJD).

Tijdens het congres in januari 1980 werd Vlijter gekozen tot bestuurslid van de FMJD. Zijn funktie hierbinnen was coördinator van de Amerika's en hij behield deze funktie tot 1988.

Ronny Vlijter werd de tweede Surinamer die bestuurslid werd van een wereldsportorganisatie. André Kamperveen was de eerste (zie André Kamperveen).

Tijdens het zone-viertoernooi dat in april 1980 in Suriname werd georganiseerd, werd de Pan Amerikaanse Dam Federatie opgericht. Vlijter werd de eerste voorzitter van deze organisatie.

Voetbal:

Voetbal: De oorsprong van het voetbalspel moet 3000 jaar vóór Christus gezocht worden. In die tijd werd in China een spel beoefend dat men ‘Tsu chu’ noemde, hetgeen zoveel betekende als ‘de bal met de voet trappen’. Het was een sport die voornamelijk door soldaten werd beoefend. Twee ploegen stonden voor het keizerlijke paleis als tegenstanders tegenover elkaar. Het ging erom de bal in een doelnet te krijgen dat tussen twee enkele meters hoge bamboestangen gespannen was. Al naar gelang van het succes werden voor de doeltreffende schoten punten gegeven en zelfs geschenken aan de spelers aangeboden.

Nog vóór Christus'geboorte kwam de ontwikkeling van enkele vaste spelregels opgang. Deze hielden in opgaven over de aanvoerder, de vaste plaatsen van de ploegleden, de bal, de makelij van de bal enz.

Terwijl men oorspronkelijk ballen met haarvulling gebruikte, ging men er in latere eeuwen toe over lucht in een lederen omhulsel te blazen. Op die manier had men de beschikking over een voortreffelijk spel attribuut.

Vermoedelijk is het voetbalspel van China naar Japan overgewaaid, zij het dan dat in de vorm wel enige veranderingen kwamen. Sedert 578 na Christus kent men in Japan een godsdienstig ‘cirkelvoetbal; Kemari’ genaamd. Een spel dat tot in onze dagen behouden is gebleven. Japan is trouwens niet het enige voorbeeld dat ons bewijst hoe nauw soms religie en balspel met elkaar verwerven zijn. Zo werd bij bepaalde religieuze feesten in Achter-Indië en in Indonesië ook een bepaald cirkelvoetbal beoefend. Godsdienstige balspelen kent men eveneens van de Sioux-indianen in Noord-Amerika, van de Azteken in Mexico, maar ook uit Duitsland, Engeland en Frankrijk.

In het gebied van de Middellandse Zee zijn het de Egyptenaren, Grieken en Romeinen, die zich voor het voetbalspel interesseerden.

Uit grafvondsten blijkt dat voor wat Egypte betreft al 2000 jaar vóór Christus het geval was.

Bij de Grieken werd ‘Episkyros’ gespeeld, een spel dat op enige overeenkomst met het voetbalspel kan bogen, maar er bestaat geen zekerheid dat juist dit balspel voor de Europeanen het uitgangspunt voor het voet-

balspel zou zijn. Dit spel is volkomen te vergelijken met het door de Romeinen beoefende 'Harpastum'.

De uitspraken van de geschiedschrijvers zijn te onnauwkeurig om daaruit zonder meer voetbal te kunnen afleiden. Harpastum geleek meer op een balstrijd dan op een voetbalspel, omdat de bal in het doel gedragen moest worden. De Romeinse soldaten zorgden ervoor dat Harpastum ook in Engeland kwam, de bakermat van het moderne voetbalspel. Men mag daaruit echter in geen geval concluderen dat slechts hierdoor het huidige spel zou zijn ontstaan. Eén ding is zeker, dat ook de Engelsen balspelen kenden, maar men weet niet of in de loop van de tijd ook niet in Germaanse balspelen elementen van het Harpastum van de legioensoldaten overgenomen werden en daaruit een nieuw spel ontstond.

Gedurende de Middeleeuwen betekenden de balspelen in Engeland in het leven van iedereen zoveel, dát zelfs koninklijke besluiten uitgevaardigd moesten worden om aan het nutteloze balspel een halt toe te roepen. Dat gebeurde in 1315 en 1349, maar die verbodsbepalingen konden de opmars niet stuiten. Ondanks alles won het voetbalspel terrein, ook al schreef 200 jaar later een criticus meedogenloze woorden als '... het voetbalspel is een duivels tijdverdrijf en een bron van nijd, verbittering en wrok, ja zelfs van moord en doodslag'.

In die tijden leverden de ploegen van Engelse dorpen strijd met elkaar. Het was telkens een verbitterd worstelen tussen de gezamelijke mannelijke bevolking van twee dorpen. Overwinnaar was het team dat het gelukte de bal in het doel van de tegenstanders te drijven. Later stapte men van deze 'massa veldslagen' af en men beperkte het aantal spelers per dorp van 30 tot 40 man. Gelijktijdig werden twee bosjes als doel gekozen.

Ook Frankrijk was destijds een waar centrum van het voetbalspel. Zo stelde bijvoorbeeld het Franse klooster Auxerre in de 14de eeuw als eis aan de novicen dat zij bij hun intrede een voetbal meebrachten.

In Italië was de hartstocht voor het voetbalspel zo groot, dat toen Florence in de 16e eeuw met de prins van Oranje in oorlog was, een wedstrijd plaatsvond tussen verdedigers en belegeraars. Het werd als juist beschouwd dat de edelen zich naast de kunst van het wapen ambacht ook de kunst van het voetbalspel behoorden eigen te maken. Niet minder dan drie kerkelijke pausen uit de familie Medici waren in hun jeugd hartstochtelijke voetbalspelers.

Al deze voetbalspelen waren echter een mengelmoes van rugby en voetbal. Pas in de 19de eeuw ontwikkelden zich daaruit langzamerhand twee op zichzelf staande takken van sport.

In 1863 werd in Engeland de Football Association opgericht. In 1883 kwam men tot de ons gebruikelijke opstelling; één doelverdediger, 2 backs, 3 middenspelers en 5 voorhoedespelers.

Dankzij de jonge Engelsen verbreidde het voetbalspel zich snel over het continent. Bovendien maakten vele jonge Europeanen kennis met het spel in Engeland zelf en introduceerden zij het in hun vaderland.

Dat moet ook het geval in Nederland zijn geweest, vermoedelijk leerde de Haarlemse jongen Pim Mullier in Engeland het voetbalspel kennen. In elk geval in 1879 zag de toen 14-jarige Pim Mullier een voetbal liggen in een winkel aan de Amsterdamse Leidsestraat. Hij kocht de bal en richtte in september 1879 met een

aantal vriendjes de eerste Nederlandse voetbalvereniging op (zie Het grote sportboek door Dick van Rijn).

Dat was het begin van de voetbalsport in Nederland. In 1889 richtte Mullier met 7 klubs en totaal 250 leden de Nederlandse Voetbal Bond op. Het duurde niet lang meer eer de voetbalsport in Nederland overwaaide naar Suriname.

Op 1 augustus 1895 werd de voetbalsport in Suriname geintroduceerd door de oprichting van de voetbalvereniging 'Wilhelmina' (zie Geschiedkundige tijdtafel van Suriname-Oudschans Dentz).

Een zekere Taytelbaum en anderen hadden deze voetbalvereniging opgericht, echter is hiervan niet veel bekend (zie sporthelden uit ons verleden - Guno Hoen).

Omstreeks 1900 probeerde Johan Bendter, een zoon van de toenmalige direkteur van de plantage Berlijn aan de Commewijne, het voetbalspel op gang te brengen. Hij werd gesteund door Puthy Themen, Jacques Buth, Eddy Polak en Stuart Dragten, maar het één en ander resulteerde nog niet in een krachtige beoefening van de voetbalsport (zie sporthelden uit ons verleden - Guno Hoen).

Maandag 6 september 1909 is voor de Surinaamse voetbalsport een historische datum. Op deze dag schreef kapitein Hirschman, kommandant der troepen, een nota aan de gouverneur, waarin hij voorstelde om een deel van het Gouvernementsplein (nu Eenheidsplein) ter beschikking te stellen voor de militairen ter beoefening van het voetbalspel.

Hij vestigde er de aandacht op dat hij in navolging van Nederlands Oost Indië, bereids een aanvang had gemaakt met de beoefening van het voetbalspel. Volgens kapitein Hirschman leende dit spel zich uitermate goed voor militaire sportbeoefening, aangezien het een grote mate van behendigheid, rapheid en inzicht vereiste. Bovendien is het kenmerkend aanvallend karakter bij het voetballen een vrij goede militaire oefening. Gouverneur Fock (1908-1911) ging akkoord met dit voorstel en het terrein werd afgestaan, evenwel met enkele voorwaarden. Zo mocht er des zondags niet gespeeld worden. Het gras mocht geen schade ondervinden en de wandelaars moesten gevrijwaard blijven van overlast.

Later drong kapitein Hirschman aan om een behoorlijk sportveld aan te leggen, maar door gebrek aan geldmiddelen kwam dit voorstel niet van de grond.

In 1909 werd de voetbalvereniging de Militaire Voetbal Club Juliana (MVCJ) opgericht, die uit verscheidene afdelingen bestond (zie SNL). Rond 18 januari 1910 werd door een vijftigtal jongelui, overwegend studenten, een vereniging opgericht die de naam droeg van Surinaamse Voetbal Vereniging (SVV). Het eerste bestuur bestond uit: P.F. Schuitemaker (voorzitter), Jean R. Heilbron, Daniël Fernandes, Coenraad Fernandes en J. Hutinch. Er werd tweemaal per week op het Combé-terrein geoefend en de oefendagen waren maandag en zaterdag

van 16.00 uur tot 18.30 uur.

SVV was een echt studentenvereniging.

Op 5 maart 1910 werd de eerste voetbalwedstrijd in Suriname gespeeld en wel tussen MVCJ en SVV. De spelers van deze verenigingen waren: SVV: Ten Houte de Lange (keeper), Piet Payens, van Reyendam (backs), Wildeboer, da Costa, Nassy (midden), Bakker, Houtinck, C. Fernandes, D. Fernandes (voorhoede).

MVCJ: Steenlage (keeper), van Lint, Rijzenbrei (backs), Remens, Bulting, Dijkstra (midden), Bulting, Groeneveld, v/d Elst, Rovers (voorhoede).

De wedstrijd werd op het Gouvernementsplein (nu Eenheidsplein) gespeeld en de leiding was in handen van de 1e luitenant Bennekon.

SVV won met 4-1, terwijl gerust werd met 3-0. Aangetekend dient te worden dat deze wedstrijd opgeluisterd werd door de militaire kapel. SVV had geen lang leven daar vele spelers het land verlieten om verder te gaan studeren. De overige spelers gingen toen naar Hou Braeft Stand (zie Hou Braeft Stand).

In 1910 werden verscheidene voetbalverenigingen opgericht en enkele hiervan zijn: Sport Staalt Spieren (SSS), Excelsior en Hou Braeft Stand (HBS).

Aangetekend kan worden dat Hou Braeft Stand (opgericht op 25 februari 1910) de eerste sportvereniging in Suriname was (zie HBS).

Deze vereniging was bovendien de eerste in Suriname die de beschikking had over een eigen terrein.

Op 3 september 1910 kwam HBS uit tegen SSS. Deze wedstrijd werd op het terrein van HBS gespeeld en de toegangsprijs bedroeg 10 cent.

Jammer genoeg is de uitslag van deze wedstrijd niet bekend.

Wel is de uitslag bekend van de ontmoeting op 17 april 1911 toen HBS uitkwam tegen SSS. De spelers van deze verenigingen waren:

SSS: Wijngaarde (keeper), Rickets, Kamphuys (backs), Caupain, Simons, Tjin Kon Fat (midden), Buth, Lobato, Zeegelaar, W. Morren en J. Dragten (voor).

HBS: Dragten (keeper), Bakker, van Ryendam (backs), Abercrombie, Huitinck (midden), Coenraad Fernandes, Daniel Fernandes, A. Schuitenmaker, da Costa, Wildeboer (voor). HBS won deze wedstrijd met 4-3.

Een overzicht van gespeelde wedstrijden in 1911 is:

april	Utrecht vs MVCJ	1-5
30 april	MVCJ vs HBS	5-0
1 mei	MCVJ vs Excelsior	3-2
19 mei	Utrecht vs HBS	3-0
24 juni	SSS vs Excelsior	2-5

Aangetekend kan worden dat de spelers van Utrecht matrozen van een Nederlands schip waren. In september 1910 kwam HBS al uit tegen dit team en verloor toen met 0-3. Die wedstrijd kan misschien als eerste ontmoeting tegen een buitenlandse team gelden, hoewel Utrecht niet een permanent voetbalteam was.

In het Gouvernements Advertentie Blad van 15 augustus 1911 stond de volgende aankondiging: Ter kennis van het publiek wordt gebracht dat vanaf heden aan een ieder verboden is om op het Gouvernementsplein te voetballen

Paramaribo 14 augustus 1911
De Commissaris van politie
w.g.J.C.W. Brunings wd

Deze aankondiging zorgde voor grote paniek onder de voetballiefhebbers. MVCJ, die het hart was van de voetballerij, werd hierdoor gevoelig getroffen, daar zij geen terrein meer had om te voetballen.

De overige voetbalverenigingen stonden er minder ongelukkig voor, maar hadden met organisatorische problemen te maken. Zo had HBS een eigen terrein en een groot aantal leden, maar was niet instaat steeds 11 spelers bijeen te brengen, bovendien stelde zij haar terrein alleen voor SSS ter beschikking. Andere voetbalverenigingen voetbalden weliswaar op Combé, maar zij waren verzwakt daar vele spelers voor studie het land verlieten. Ook Quick kon moeilijk 11 spelers bijeen trommelen, vandaar dat men aan een samensmelting dacht van SSS en Quick. Het werd de voetballiefhebbers nu duidelijk dat zij een eigen sportterrein moesten aanleggen, maar de aanleg van een sportterrein zou nog heel wat stof doen opwaaien (zie André Kamperveen Stadion). Aangetekend dient te worden dat er wel voetbalwedstrijden op het plein werden gespeeld, maar men moest eerst een vergunning aanvragen, wat niet makkelijk te krijgen was.

Door de Vereniging van Nationale Feesten te Paramaribo werd in september 1911 de eerste voetbalcompetitie georganiseerd. De regels voor dit toernooi waren:

- Het aantal behaalde doelpunten gedurende de wedstrijden telden niet.
- Aan de winnende partij werden 2 punten toegekend. Bij gelijkspel werd aan elk partij één punt toegekend.
- Voor elk partij moesten twee afgevaardigden op het terrein aanwezig zijn die in geval van geschillen met de Commissie van de Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo, die onder voorzitterschap van Theo Juda was, een oplossing voor de geschillen moest zoeken.

De prijzen bestonden uit een wisselbeker, uitgeloofd door de Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo. HBS loofde 11 zilveren medailles en een voetbal uit. Als scheidsrechter van deze wedstrijden fungeerde S. da Costa. Aan deze competitie namen drie verenigingen deel namelijk Sport Staalt Spieren, Hou Braeft Stand en de Militaire Voetbal Club Juliana.

Dinsdag 5 september 1911 is de historische dag voor de Surinaamse voetbalsport daar een aanvang werd gemaakt met de eerste voetbalcompetitie hier te lande. SSS kwam uit tegen HBS.

SSS werd toen vertegenwoordigd door: Heshusius (keeper), Polak, Ho A Sjoe (backs), Tjin Kon Fat, Elias, Rickets (midden), Zeegelaar, Rank, Wijngaarde, Caupain en Lobato (voor).

Voor HBS kwamen op het veld: Huitinck (keeper), Blaschman, Reyendam (backs), Bakker, Abercrombie, la Pierre (midden), C. Fernandes, Wildeboer, D. Fernandes, da Costa en A. Schuitemaker (voor).

HBS trapte tijdens deze wedstrijd als eerste uit en mid-

dels Daniel Fernandes werd gescoord. Caupain van SSS scoorde het tegendoelpunt en met 1-1 werd gerust. Bij de aanvang van de tweede helft wisselde HBS haar keeper en bracht SSS een kleine wijziging in haar voorhoede. In de tweede helft moest de centervoor van SSS worden weggedragen na een trap van de tegenpartij. Merkwaardig genoeg was de dader in de eerste helft al 5 malen gestraft wegens overtredingen, maar was niet uit het veld gezet. SSS kreeg een directe vrije trap en Zeegelaar maakte daar 2-1 van.

Later zag HBS kans de stand op 2-2 te brengen. Na deze wedstrijd werd protest geleverd omtrent het tweede doelpunt van SSS en pas in de week van 18 september werd dit protest geaccepteerd. HBS won dus met 2-1. Op woensdag 6 september speelden HBS en MVCJ tegen elkaar en deze wedstrijd eindigde 2-2. Op donderdag 7 september behaalde MVCJ een monsterzege op SSS door met 8-1 te winnen. Nadat in de week van 18 september het tweede doelpunt van SSS was afgekeurd, kwamen MVCJ en HBS wederom tegen elkaar uit en wel op donderdag 21 september 1911. De scheidsrechter was toen luitenant van Duinen. MVCJ won de wedstrijd met 2-0 door doelpunten van de Roo en Donckers en werd zo de eerste competitiewinnaar van Suriname.

De spelers van MVCJ waren: J. Arentz (keeper), Graat, Donckers (backs), Smit, Kroes, Lijsen (midden), de Roo, Meyer, Dijkstra, Smeulders en Blom (voor).

MCVJ moest toch een gevoelige klap incasseren, daar de spelers Smeulders, Graat en de Roo op woensdag 27 september 1911 voor 6 maanden naar Albina werden gestationeerd, terwijl Bakker voor studie terugging naar Nederland.
Een overzicht van gespeelde wedstrijden in 1912:

14 januari	MVCJ vs HBS	10-1
17 januari	SBS vs Excelsior	0-4
28 januari	SBS vs Mon Tresor	1-1
6 februari	SBS vs Columbia	4-0
29 april	SSS vs Zeelandia	1-0

Uit deze resultaten blijkt dat meerdere voetbalverenigingen in de loop van de jaren waren opgericht.

In 1914 werd de eerste voetbal bond in Suriname opgericht, namelijk de Surinaamsche Voetbal Bond. Het bestuur bestond uit de heren Booms (voorzitter), W.A. Hennekes (Secretaris), Ch.E.J. Lobato (penningmeester) en A.C. Polak (Commissaris). De statuten van deze bond werden krachtens artikel 1667 van het Burgerlijk Wetboek door gouverneur van Asbeck (1911-1916) bij resolutie van 8 juli 1914 no 2710 goedgekeurd. Uit het Gouvernements Advertentie Blad van dinsdag 11 augustus 1914 staan de statuten van deze bond vermeld, om enkele te behandelen.

Naam en duur

Art. 1 De naam der vereniging is Surinaamse Voetbal Bond. Zij is gevestigd te Paramaribo en wordt opgericht voor den tijd van 3 jaar te rekenen van datum der erkenning bij Gouvernements Besluit.

Doel

Art. 2 Het doel van de bond is de bevordering der voetal in den ruimst mogelijke zin.

Lidmaatschap

Art. 3 De bond bestaat uit gewone leden, donateurs en ere-leden. Het bestuur bestaat uit 5 leden, welke bij meerderheid van stemmen op een algemene vergadering wordt gekozen. Het treedt telken jaar af, doch is terstond herkiesbaar.

Er staan ook andere regels vermeld. Zo moest elke competitiewedstrijd uiterlijk half vijf aanvangen. De vereniging die dan niet gereed was, betaalde Sf. 1,-- boete ten bate der bondskas, behoudens dispensatie van het bestuur. Een vereniging die niet kwam opdagen verloor met 5-0 plus een boete van Sf. 1,--. Voor militaire verenigingen gold dit niet, indien gemotiveerd bleek dat zij door dienst verhinderd waren. Verder ontmoetten de in de competitie spelende verenigingen elkaar viermaal. De eerste verenigingen die zich bij deze bond aansloten waren Zeelandia, Excelsior en Velocitas.

Als inschrijfgeld stortten ze allen Sf. 5,--.

Het eerste nationale elftal werd op donderdag 9 juli 1914 samengesteld door een commissie bestaande uit de heren Willem Heshusius, Flu, Amo, Langkamp, Hennekes en Ho Asjoe. Het eerste SVB-elftal zag er als volgt uit: van Straten (keeper), Langkamp, Flu, Heeres (backs), van Duren, Amo, van Amson (midden), Hennekes, Levy, van der Opstal, van der Heuvel (voor).

De keeper, alle drie achterhoede spelers, Hennekes en van der Heuvel waren afkomstig van de voetbalvereniging Zeelandia. De gehele middenlinie was van Excelsior, Levy was van Velocitas.

Opmerkelijk is wel dat de commissieleden zelfs voetballers waren en het is daarom niet te verwonderen dat zij ook de selektie uitmaakten.

De eerste oefenwedstrijd van de nationale selektie vond op zondag 19 juli 1914 plaats op het Gouvernementsplein onder leiding van scheidsrechter van der Upwich. Er werd tegen Zwaluw gespeeld. Het nationale elftal won met 7-3.

Op woensdag 22 juli vond onder leiding van de heer W. Heshusius een oefening plaats, terwijl op zondag 26 juli 1914 het nationale elftal van Zwaluw verloor met 3-4. De oorzaak hiervan moet gezocht worden in het feit dat vijf basis spelers ditmaal niet deelnamen. Hennekes had een dienststraf en mocht de buitenlucht gedurende 14 dagen niet zien. Verduren en van Amson waren ziek, terwijl Langkamp en Amo niet hadden gespeeld.

Het was namelijk de bedoeling dat op 3 augustus 1914 een interland tussen Suriname en Brits-Guyana zou worden georganiseerd, die echter niet doorging. Men had feest

te Demerara en was daardoor niet bij machte een speciale excursie voor deze interland te arrangeren.

In december 1914 werd door de SVB een kampioenschap uitgeschreven voor de eerste en tweede klasse competitie, maar omdat de spelers van de militaire vereni-

gingen naar de Lawa werden gecommandeerd, werd dit toernooi niet uitgespeeld en staakte men het voor onbepaalde tijd. Dit gebeurde ook met de competitie van december 1915 en 1916.

Problemen waren er dus genoeg in deze periode, maar dat was niet alles daar ook op het veld strubbelingen ontstonden. Zo werd op zondag 14 juni 1914 een wedstrijd gespeeld tussen Zeelandia en Excelsior. Zeelandia won met 2-0, maar deze wedstrijd kenmerkte zich vol miseres van knoeigrage spelers. Zo kleedde de scheidsrechter zich in hetzelfde uniform als één der elftallen, zodat men hem vaak voor een speler aanzag en men de bal naar hem toespeelde of hem ontweek. De grensrechter wedijverde met de scheidsrechter wie het meest aantal wenken gaf aan Zeelandia, terwijl de andere grensrechter slaags raakte met het publiek doordat hij gedurende de wedstrijd aanhoudend twistte met één der spelers, daar deze de mening was toegedaan dat de speler slecht speelde. Deze speler werd het gezeur moe en na de rusttijd werd hij vervangen door een andere speler.

Ook in de wedstrijd van 21 juni 1914 tussen Zeelandia en Excelsior werd eerstgenoemde door de scheidsrechter bevoordeeld. Het was daarom niet te verwonderen dat Zeelandia met 5-0 won. Aangetekend kan worden dat volgens de regels de uitdager een scheidsrechter moest aanwijzen, die de wedstrijd moest leiden. Excelsior had verzuimd dat te doen, zodat Zeelandia met een scheidsrechter kwam opdagen.

Voorwaarts in de twintiger jaren.
Staand (v.l.n.r.): onbekende, *Harry Heilbron*, *Eugene Leckie*, *John Monkou*, *Tjin A Sie*, *Montesant (donateur)*, *?*, *Riek Anijs*, *Wim van Geerke.*
Knielend: Jacques Bueno de Mesquita, *Harry Nassy*, *Rene Leckie*, *Frank Olivierira*, *Steward de Vries.*

Zittend: Jean Heilbron, *Othmar May*, *Reinier Ma A Jong*.

Opgemerkt kan worden dat in deze dagen voor de rust een voetballer als keeper kon fungeren, maar na de rust in de voorhoede werd opgesteld. Zo 'n wedstrijd vond op 28 juni 1914 plaats tussen Zeelandia en Velocitas. Coenraad Fernandes was voor de rust keeper, maar hierna voorhoede-speler. Dit soort voetbal komt ons bekend voor bij het straatvoetballen.

De eerste internationale wedstrijd van het SVB-elftal vond plaats op 17 augustus 1915. Demerara versloeg Suriname toen met 0-5 en ook een ploeg van de militairen

ging op 18 augustus 1915 roemloos ten onder. De opstelling van de Surinaamse selektie was:

Heeres (keeper, Juliana), Flu, Scheermacher (backs, Unitas), Cramer, Levy, Smit (midden, Unitas), van Amson, van Buren, Wolf (voor, Juliana), Rellum (voor, Paramaribo), van Leeuwaarde (voor, Unitas).

De mening van de Brits-Guyanezen over het Surinaamse spel was dat wij wel goede spelers hadden maar 'they lack combinations'.

Het ontbreken van een sportterrein en het niet optimaal kunnen functioneren van de SVB, maakte dat in deze periode weinig voetbalwedstrijden werden georganiseerd. In 1917 was zelfs een dieptepunt van de voetbalsport te bespeuren, daar dat jaar slechts één wedstrijd gespeeld werd. In het boek van Guno Hoen 'Sporthelden uit ons verleden' wordt aangegeven dat in 1916 tijdens een wedstrijd een gevecht uitbrak tussen militairen en burgers. De toenmalige P.G. en de kommandant van de troepen-

macht namen harde maatregelen tegen de twee knokkende partijen. Dit was dan de reden waarom in 1917 geen wedstrijden meer mochten worden georganiseerd.

In 1915 bereikte de drang naar een sportterrein haar hoogtepunt.

- Het Steuncomité beloofde het aanleggen van een sportterrein in haar programma op te nemen, maar hiervan kwam weinig terecht.
- Bij een openbare behandeling in 1915 omtrent de begroting van 1916 werd op de wenselijkheid van een sportterrein door de heer van Asch van Wijck gewezen.
- De heer van der Upwich schreef op 12 juni 1915 in 'Op den Uitkijk' een artikel omtrent een sportterrein, waarbij hij als alternatief opgaf de gouvernementsweide of het terrein van de veemarkt. Ook de heer Edgar Wijngaarde gaf menigmaal in de 'Surinamer' zijn visie over het sportterrein.
- In juni 1915 wees gouverneur van Asbeck (1911-1916) het verzoek van de SVB af om de oude begraafplaats aan de Gravenstraat, die in geen 40 jaar gebruik werd, af te staan.
- Men had in 1915 verder een terrein aan het Molenpad op het oog voor het sportterrein en het was ook de bedoeling een wielrenbaan daar aan te leggen.
- In 1917 verrichtte de SVB ondanks haar zwakke invloed een historische taak, toen zij een verzoek aan de overheid deed om een perceel land groot 20400m^2 aan de Cultuurtuin voor 75 jaar in erfpacht aan te vragen en deze ook te krijgen. Hieruit blijkt dat de 'Cul' al sinds 1917 als voetbalterrein werd gezien. In 1917 hield deze SVB op te bestaan en de oorzaken die geleid hebben dat de eerste voetbal bond slecht functioneerde zijn de volgende:

* Het voetbalspel bevond zich nog in een groeifase waarbij een bond nog geen noodzaak was. De doorvoering van de competitie was onmogelijk gebleken wegens gebrek aan deelnemende verenigingen. De bond had ledenloze tijden gekend, dat zij er alleen voor stond.
* Het bondsbestuur werd op de voorzitter na, gevormd uit jonge mensen d.w.z. mensen met te weinig invloed.

Uit al het vorenstaande is dus duidelijk gebleken dat georganiseerd voetbal zoals gedacht wordt, niet op 25 juli 1919 met de oprichting van de Katholieke Sport Centrale (KSC) in Suriname werd geintroduceerd. Er zijn verscheidene data aan te geven, zo kan 8 juli 1914 met de erkenning van de eerste Surinaamsche Voetbal Bond als datum worden aangegeven. Men mag zelfs 5 september 1911 aannemen als de start van georganiseerd voetbal, daar op deze dag een aanvang werd gemaakt met de eerste voetbalcompetitie. Ook kan 5 maart 1910 met de eerste officiële voetbalwedstrijd (tussen MVCJ en SVV) als start dienen en tenslotte hebben we 6 september 1909, de dag dat kapitein Hirschman een brief verzond naar gouverneur Fock om toestemming te krijgen te voetballen op het Gouvernementsplein. Al met al georganiseerd voetbal is vóór 1919 in Suriname geintroduceerd.
Een overzicht van gespeelde wedstrijden in deze periode:

10-1-15	Concordia vs MVCJ	1-0
17-1-15	Militair elftal vs Burger elftal	3-2

14-3-15	Unitas vs Militair elftal	4-1
31-5-15	Militair elftal vs Unitas	3-2
20-6-15	Militair elftal vs Balantia	3-0
19-7-15	Militair elftal vs Balantia	5-0
2-7-16	MVCJ vs Nationaal elftal	0-1
9-9-16	UDI vs SVV	2-1
10-9-16	SPO vs Valour	2-1
23-9-16	SPO vs Valour	3-2
2-10-16	UDI vs Valour	0-7

Vorenstaande resultaten geven duidelijk aan dat er enkele nieuwe verenigingen waren ontstaan. Zo werd de Surinaamsch Voetbal Vereniging (SVV, niet te verwarren met haar naamgenoot van 1910) op zondag 5 september 1915 opgericht. Het bestuur bestond uit Heshusius (voorzitter), Beeldsnijder (secretaris), Ho Asjoe (penningmeester) en Polak (commissaris).

In 1916 kwam Uitspanning Door Inspanning (UDI), dit was een militaire vereniging, terwijl Valour, een burger vereniging was, die eerst in Velocitas was opgegaan, maar zich in maart 1915 wederom losmaakte. In januari 1918 werd de eerste voetbalvereniging in Nickerie opgericht. Deze club droeg de naam van Sport Staalt Spieren (SSS) niet te verwarren met haar naamgenoot van de stad. De eerste voorzitter van deze club was de heer J.A. Rellum.
In december 1918 werd de Surinaamse Sport Bond (SSB) opgericht. Deze bond nodigde de verenigingen UDI, Go Ahead, Excelsior en Paramaribo uit voor het spelen van wedstrijden. Deze wedstrijden waren bedoeld als oefening voor de spelers die eventueel in het Surinaamse elftal zouden uitkomen tegen Brits-Guyana. De wedstrijden werden in januari en februari 1919 gespeeld en enkele uitslagen waren:

Paramaribo vs Go Ahead	2-1
UDI vs Go Ahead	6-1
Go Ahead vs Excelsior	4-2

Ondanks deze wedstrijden ging het toernooi tegen Brits-Guyana niet door.

De eerste competitie-wedstrijden in Suriname die na 1911 uitgespeeld werden, vonden in 1919 plaats en werden door de SSB georganiseerd. De competitie was in twee klassen verdeeld.

De eerste wedstrijd werd op 8 januari 1919 gespeeld, Blauw Wit kwam toen uit tegen Excelsior. De uitslag was 2-2. Op 7 september 1919 eindigde dit toernooi, Blauw Wit werd kampioen van de eerste klasse en UDI semikampioen. In de tweede klasse ging Go Ahead met de eer strijken, terwijl DOS zich met de tweede plaats tevreden moest stellen.

Opgemerkt kan worden dat de vereniging Olympia op 27 juli 1919 werd opgericht en meteen op die dag een competitie-wedstrijd speelde, Olympia kwam toen uit tegen UDI en won bovendien met 3-2.

Olympia speelde later een belangrijke rol in de Surinaamse voetbalsport.

Een ander vereniging die in 1919 werd opgericht was Voorwaarts en wel op 1 augustus 1919. Voorwaarts speelde haar eerste wedstrijd op 16 november 1919 tegen het tweede elftal van Olympia en verloor met 0-4. Voorwaarts werd de enige voetbalverenigng die vóór de oprichting van de huidige SVB al bestond en alle opkomende problemen overleefde om zelfs in 1989 haar 70-jarig bestaan te herdenken (zie Voorwaarts).

1919 is een erg belangrijk jaar voor de voetbalsport. Behalve de eerste competitie die na 1911 werd uitgespeeld en behalve het feit dat in dat jaar twee historische verenigingen het levenslicht aanschouwden, werd op 25 juli 1919 de Katholieke Sport Centrale (KSC) opgericht. De verenigingen als Olympia, Voorwaarts sloten zich bij de KSC aan.

In die dagen bestond er in geheel Suriname een grote wrijving tussen de roomskatholieken en vooral de protestanten. Daar KSC een roomskatholieke bond was, vond deze naijverstemming zijn weerslag in de voetbalsport. Deze negatieve ontwikkeling zou later van invloed zijn op het voetbalgebeuren (zie NGVB).

Deze wrijving was dan ook de aanleiding dat de RK-clubs die bij de KSC waren aangesloten een voorkeursbehandeling kregen. Deze negatieve tendens bereikte een zodanige climax, dat er binnen sportminnend Suriname reacties opkwamen om een neutrale organisatie op te richten. Mensen die hierbij een belangrijke rol hebben gespeeld waren dr. E. Snellen en Walther Hewitt (zie Walther Hewitt).

Op 1 oktober 1920 werd de Surinaamse Voetbal Bond opgericht, deze was de tweede voetbalbond in Suriname met dezelfde naam.

Met de komst van de SVB verlieten Blauw Wit en Excelsior de KSC en stapten over naar de SVB. Slechts één RK-club sloot zich aan bij de SVB, namelijk Olympia, maar dan pas na 5 juni 1921.

Op 15 januari 1921 werd een andere historische voetbalvereniging opgericht namelijk Transvaal (zie Transvaal).

In hetzelfde jaar en wel op 3 juni 1921 werd Ajax opgericht. Het eerste bestuur van Ajax bestond uit: Ch. Foster (voorzitter), H. Landkoer, S. Lemmers, E. Sarmoat, H. Clemens, J. Wolf en L. Kolf.

Met de komst van de SVB in 1920 kwam de voetbalsport in een stroomversnelling terecht. Deze tak van sport werd nu op georganiseerder wijze bedreven; zo werden de voetbalregels samengesteld en enkele hiervan waren:

Art. 1 Er werd gespeeld volgens de spelregels van de Nederlandse Voetbal Bond met de volgende bijzondere bepalingen. De wedstrijden vingen aan, voor de tweede klasse om 16.15 u. en voor de eerste klasse om 17.15 u. De speeltijd bedroeg 2 × 25 minuten met een rusttijd van 5 minuten. Was één der verenigingen 10 minuten na het vastgesteld aanvangsuur niet gereed, dan werd zij geacht de wedstrijd verloren te hebben.

Art. 2 Er werd gespeeld o.l.v. door de commissie aangewezen scheidsrechters. Elk uitspraak van de scheidsrechter diende zonder voorbehoud te worden aanvaard behouds beroep bij de protestcommissie. Op de speeldag moest ieder der spelende clubs zorgen voor een goede voetbal en een grensrechter.

Art. 3 Eventuele protesten moesten 5 minuten na afloop van de wedstrijd mondeling bij de scheidsrechter worden ingediend en bovendien bij de heer A.E. Aletrino.

Art. 4 De protestcommissie werd gevormd door de sub-commissie voor de regeling van de voetbalwedstrijden.

Art. 5 Mocht aan het eind der wedstrijd de stand gelijk zijn dan werd nog 10 minuten gespeeld, was de stand nog gelijk dan moest het lot bepalen.

De eerste prijs voor de eerste en tweede klasse was een grote zilveren medaille en een voetbal.

De tweede prijs voor beide klassen was alleen een grote zilveren medaille.

Opvallend is dat met de organisatie van de SVB, ook de KSC met nieuwe regels kwam. Zo werd vanaf 5 juni 1921 een zeker bedrag toegekend aan de elftallen die wedstrijden hielden op het Patronaatterrein.

Dit bedrag was Sf. 40,--, waarvan Sf. 25,-- werd toegekend aan de winnaar, terwijl de verliezer Sf. 15,-- kreeg. Bij een gelijke stand werd het geld gelijk verdeeld. Naar alle waarschijnlijkheid moet KSC deze regeling hebben getroffen om verenignggen naar zich toe te trekken en de strijd tegen de SVB in haar voordeel te beslechten.

Op 28 januari 1921 vond de eerste internationale wedstrijd bij deze SVB plaats en wel tegen Brits Guyana. Suriname verloor toen met 1-2. Het SVB elftal bestond uit: Wim Anijs (keeper, Blauw Wit), Nijhoff, N. Gerard (backs, UDI), Michel Chehin (midden, Olympia), L. de Noten (midden, UDI), Eggers (midden, Excelsior), J. Petersen (voor, UDI), J.S. de Freitas, Walther Amo, A. Bundel (voor, Olympia), Harry Slengaard (voor, Excelsior).

Op 30 augustus 1921 kwam Brits Guyana uit tegen Olympia en verloor met 2-4, maar op 4 september versloeg zij Zwaluw met 1-0. Olympia is de eerste Surinaamse ploeg die de Guyanezen een nederlaag toebracht. In 1921 werd op initiatief van waarnemend directeur van Cultuurtuin; Walther Hewitt, gesteund door de directeur van landbouw, dr. E. Snellen, een sportterrein in de Cul aangelegd (zie Andre Kamperveen Stadion, zie Walther Hewitt).

In 1922 sloot het Surinaamsch Sportcomité een overeenkomst met de overheid, waarbij het sportterrein in de Cultuurtuinlaan werd afgestaan aan het vorengenoemde comité (zie Surinaamsch Sportcomité).

Dit sportterrein is het gebied waar het André Kamperveen Stadion en het Dr. E. Snellenpark nu staan en werd in die dagen ‘Het huis van de neutralen’ genoemd, wat inhield dat het bestemd was voor clubs die niet dogmatisch en niet fanatiek katholiek waren. Dit terrein was voor alle taken van sport bestemd (zie Sporthelden uit ons verleden door Guno Hoen).

In 1923 stelde luitenant A.J. Dahler zich beschikbaar als voetbal scheidsrechter en werd hierdoor de eerste scheidsrechter van deze SVB. Op 29 juli 1923 werd door

gouverneur van Heemstra (1921-1928), in aanwezigheid van ongeveeer 2400 mensen, het terrein in de Cul geopend. Op 5 augustus 1923 werden de eerste voetbalwedstrijden gespeeld. De voetbaluitslagen waren:

Juliana vs Transvaal	0-2
Voorwaarts vs Excelsior	1-1
Olympia vs UDI	5-0
Tonido vs Vlaamsche Leeuw	1-0

Op 27 augustus 1923 kwam Suriname uit tegen Brits Guyana en versloeg deze met 2-1. Harry Slengaard scoorde het eerste en Wim van Aalst het tweede doelpunt. Dit was de eerste maal dat een Surinaamse nationale selectie van Guyana won. De Surinaamse selektie bestond uit: Bijlhout (keeper), Conrad, N. Gerard (backs), Michel Chehin, L. de Noten, Bosnie (midden), J. Petersen, Wim van Aalst, Harry Slengaard, Jozef Chehin, A. Bundel (voor).

In 1924 ging de eerste competitie om het landskampioenschap van Suriname van start. Olympia werd de eerste landskampioen en deze prestatie behaalde zij als volgt: 11 gespeeld, 7 gewonnen, 1 verloren, 3 gelijk, 17 competitiepunten, 22 doelpunten voor en 3 doelpunten tegen. Blauw Wit werd toen semi-landskampioen.

In de tweede klasse (de huidige eerste klasse) werd Transvaal kampioen en wel als volgt; 6 gespeeld, 6 gewonnen, 12 competitiepunten, 16 doelpunten voor en 0 tegen. In deze klasse werd Juliana semi-kampioen.

Aangetekend kan worden dat de spelers John Wessels, S. Amo, Michel en Jozef Chehin en Mook de sterke basis van Olympia vormden.

Ondanks dit succes zou Olympia in 1924 toch nog voor wat problemen zorgen.

In 1924 lag het namelijk in de bedoeling een toernooi te organiseren, waaraan Brits Guyana en Trinidad zouden deelnemen. De SVB hield een vergadering waarbij de nationale selektie samengesteld zou worden. Olympia liet echter weten dat zij geen spelers kon afvaardigen voor de selectie, daar binnenkort een RK-voetbalbond zou worden opgericht. Zij verzochten de vergadering te verdagen, maar men ging niet accoord met dit voorstel. Op 10 augustus 1924 werd de Katholieke Voetbal Bond opgericht (zie NGVB) en in september 1924 liet Olympia zich afschrijven van de SVB en ging toen spelen bij de Katholieke Voetbal Bond. In deze periode werden verscheidene voetbalverenigingen opgericht.

Be Quick was in januari 1924 een feit en op 1 september 1924 zag de Surinaamse Politie Sportvereniging het levenslicht. De eerste voetbalvereniging in Moengo werd in maart 1925 opgericht en de tweede voetbalverenigng heette Fearless en zij werd op 28 mei 1925 gedoopt (zie Fearless).

De derde voetbalvereniging in Moengo was Artillerie (3 oktober 1925). Op 5 januari 1926 vond de oprichting plaats van de Militaire Voetbal Vereniging (zie SNL), terwijl Mind Your Own Business (Myob) op 9 februari 1927 kwam.

Op vrijdag 15 mei 1925 vertrok een nationale elftal van de Katholieke Voetbal Bond naar Brits Guyana voor het spelen van enkele wedstrijden aldaar. De spelers die deze reis meemaakten waren: M. Chehin, M. Holtuin, J. de Freitas, A. Bosni, W.

Amo, J. Chehin (capt.), Moe, A. Chon A Chu, C. Tjon A Tjoe, Klink, Wessels en W. van Aalst.
De resultaten waren:

18-5-25	Suriname - Brits Guyana Football	0-0
20-5-25	Suriname - Brits Guyana	5-3
		(J. Chehin 2x, Klink, Wessels, van Aalst)
22-5-25	Suriname - Georgetown Football Club	1-0
		(J. Chehin)
23-5-25	Suriname - Brits Guyana	0-0
26-5-25	Suriname - Brits Guyana	0-1

Vanwege deze prestaties deelde gouverneur Nysingh (1924-1925) middels een brief mede dat het personeel van de landskantoren 1½ uur vrij kregen om de spelers te onthalen.

De allereerste buitenlandse reis die een Surinaamse sportploeg maakte vond in mei 1925 plaats (zie De West 1925, zie Geschiedkundige tijdtafel van Suriname-Oudschans Dentz).

Op 4 mei 1926 werd een afscheidswedstrijd voor luitenant Dahler georganiseerd. De luitenant ging namelijk terug naar Nederland.

Behalve dat hij de eerste scheidsrechter was bij deze SVB, heeft hij jaren de militairen in verschillende takken van sport getraind. De afscheidswedstrijd ging tussen een combinatie Ajax/Excelsior vs Transvaal/Voorwaarts. De eindstand was 0-0.

Op vrijdag 15 april 1927 ging Voorwaarts naar St. Laurent voor het spelen van een wedstrijd aldaar. Voorwaarts werd de eerste voetbalvereniging die een trip naar het buitenland maakte. Voorwaartsspelers die meegingen waren onder anderen Harry Nassy, John Monkou, Jean Heilbron, Frank Oliveira, John Leps, Louis Monkou, Gerrit Brakke, Max Lashley, Eddie da Costa, Riek Anijs en Hans Nahar. Per motorboot werd de reis tot Moengo Tapoe afgelegd en daar per fiets langs de Weyneweg voortgezet.

Op zondag 17 april 1927 speelde Voorwaarts tegen St. Laurent en won met 8-0. Op dinsdag 19 april keerde deze vereniging huiswaarts.

In februari 1929 bracht de Trinidadiaanse voetbalclub Casuals een bezoek aan Suriname.

In het boek van Guno Hoen ‘Sporthelden uit ons verleden’ wordt aangehaald dat Casuals in 1927 hier kwam en verder staat vermeld dat donkerkleurige spelers niet tegen Casuals mochten spelen, daar de Trinidadianen de mening waren toegedaan ‘We only play against white players’. Dit was dan ook de redenen waarom spelers als Julius Kruidenhof en Kolf ‘Papa Dang’ niet geselekteerd werden.

Uit de achterhaalde berichten van de maand februari 1929 kon het vorenstaande niet teruggevonden worden, bovendien blijkt dat de genoem de spelers wel aan de wedstrijden hadden deelgenomen (zie De West van februari 1929).

Op 8 februari 1929 kwam Casuals uit tegen Excelsior en won met 2-1. Het team van Excelsior bestond uit spelers als: Halfhide, Kolader, Brunings, Wijsman, Wijdenbosch, Solingen, Trot, Bijlhout.

Op 11 februari 1929 versloeg het nationale elftal Casuals met 3-2.

Suriname werd toen vertegenwoordigd door Halfhide, Cronie, Slengaard, Landkoer, Petersen, Kruidenhof, Kolf Wijsman, Monkou, Clemens en Bijlhout.

Zwaluw speelde op 13 februari 1929 gelijk tegen Casuals 1-1, terwijl Ajax op 14 februari 1929 dezelfde prestatie leverde: 1-1.

Ajax werd vertegenwoordigd door van de Leyden, Cronie sr, Kolf sr, Kruidenhof, Kolf jr, Landkoer, Arduin, Cronie jr en Warning. Op 19 februari 1929 versloeg Casuals het nationale elftal met 1-0.

Wanneer in 1929 daadwerkelijk Casuals niet wilde spelen tegen donkerkleurigen, dan is het heden ten dage moeilijk in te denken dat deze vereniging wederom een bezoek aan Suriname zou kunnen brengen.

In 1931 was deze vereniging namelijk wederom in Suriname. Aangetekend kan worden dat in 1931 Casuals ook met een cricketteam (zie cricket) kwam en tijdens die cricketwedstrijden werd ook tegen donkerkleurigen gespeeld.
De voetbalresultaten waren:

8-2-29	Excelsior vs Casuals	2-2
		(Slengaard 2x)
10-2-29	Suriname vs Casuals	3-2
		(Petersen, Slengaard, Landkoer)
12-2-29	Zwaluw vs Casuals	1-1
		(Wijsman sr.)
14-2-29	Ajax vs Casuals	1-1
		(Landkoer)
17-2-29	Moengo vs Casuals	1-0
		(Strijdhaftig)
19-2-29	Suriname vs Casuals	0-1

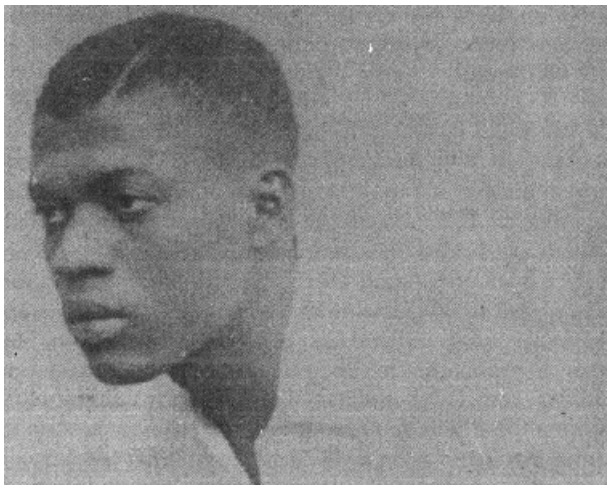

Charles Wijdenbosch

- *In de dertiger jaren voetballer van Cicerone.*
- *Van 1932 t/m 1935 landskmapioen.*
- *In de dertiger jaren speler van de nationale selektie.*

(*foto R. Balrak*)

Op het congres van 17 en 18 mei 1929 te Madrid van de FIFA werd de SVB erkend als nationale voetbalbond van Suriname. Deze gebeurtenis zorgde ervoor dat de strijdvraag wie de nationale voetbalbond van Suriname was, de SVB of de NGVB, in het voordeel van de SVB werd beslecht.

De erkenning van de SVB door de FIFA werd op vrijdag 7 juni 1929 middels een fakkeloptocht met militaire muziek in Suriname gevierd. In die dagen was de Vries voorzitter van de SVB.
In augustus 1929 kwam het Guyanese elftal op bezoek en ze speelde enkele wedstrijden alhier. De uitslagen waren:

25-8-29	Zwaluw vs Guyana	0-0
27-8-29	Voorwaarts vs Guyana	1-3
		(auto goal)
29-8-29	Excelsior vs Guyana	1-4
1-9-29	Go Ahead vs Guyana	0-1
4-9-29	Ajax vs Guyana	0-0
5-9-29	Suriname vs Guyana	3-0
		(Landkoer 2x, Slengaard)
6-9-29	Oranje vs Guyana	2-1
7-9-29	SSC vs Guyana	2-1
		(Landkoer, Slengaard)

Ondanks het feit dat pas in 1925 de eerste voetbalvereniging in Moengo werd opgericht, waren de Moengonezen in 1930 al in staat in een toernooi het nationaal elftal van Suriname te verslaan.

Op 25 en 26 december 1930 kwam namelijk een elftal van Moengo uit tegen nationaal Suriname, gestreden werd om de Lewis Cup. De eerste wedstrijd eindigde 0-0 en de tweede 5-1 in het voordeel van Moengo.

Het enige doelpunt van het SVB-elftal werd door Matthes Brakke gescoord uit een penalty. Door deze overwinning werd Moengo eigenaar van de Lewis Cup. Voor Moengo kwamen op het veld: Talberg (keeper), Vries, R. Tjon A Man (backs), W. Soe Angie, J. Refos, C. Schröder (midden), J. Jie Sam Foek (capt), E. Tjon A Man, Landkoer, Scholsberg en Strijdhaftig (voor). Anton Jie Sam Foek was de trainer van Moengo.

De SVB werd vertegenwoordigd door; Nassy (keeper), Elliot, Monkou (backs), de Vries, Wijngaarde, Brunings (midden), Brakke, Leckie, Elsenhout, Gouvernante, van Aalst (voor).

Door deze overwinning van de Moengonezen wensten Go Ahead en Ajax niet meer tegen Moengo te spelen. Naarstig werd naar een ander vereniging omgekeken en Voorwaarts was bereid het op te nemen tegen Moengo. Op 28 december 1930 werd deze wedstrijd gespeeld en Voorwaarts verloor met 1-2. Wim van Aalst redde middels een loeier de eer van Voorwaarts na een 0-2 achterstand.

Aangetekend kan worden dat Moengo het SVB-elftal al in 1929 met 2-0 had verslagen.

In januari 1931 kwam zoals eerder vermeld het team van Casuals wederom op bezoek. De resultaten van de gespeelde wedstrijden waren:

14-1-31	Ajax vs Casuals	3-0
		(Elsenhout, Arduin, Refos)

16-1-31	Voorwaarts vs Casuals	3-4
		(Chas van Aalst 3x)
18-1-31	Suriname vs Casuals	2-0
		(van Aalst, Landkoer)
20-1-31	Suriname vs Casuals	4-0
		(Stomp, Kolf, Slengaard, van Aalst)

De eerste Trinidadiaanse voetbalvereniging die naar Suriname kwam, is dus Casuals geweest. De eerste Venezolaanse selektie waartegen Suriname speelde was El Deportivo, die in september 1933 een bezoek aan ons land bracht. De uitslagen van de gespeelde wedstrijden waren:

2-9-33	Cicerone vs El Deportivo	1-1
		(Wijdenbosch)
3-9-33	Suriname vs El Deportivo	0-4
4-9-33	Voorwaarts vs El Deportivo	0-0
5-9-33	Suriname vs El Deportivo	0-0

De Surinaamse selektie bestond uit: Charles Naloop (keeper), Chas van Aalst, John Monkou (backs), Leo Rijzenburg, Charles Wijdenbosch, Sijlbing (midden), Eugene Rene, Cornelis Naloop, Henny Landkoer, Anton Balrak, Just Gouvernante, Harry Nassy en Frits Oostenbroek (voor).

Aangetekend kan worden dat de wedstrijd van Cicerone de 25ste achtereenvolgende van deze club was waarbij de ploeg 21 overwinningen en 4 gelijk gespeelde wedstrijden op haar naam had staan.

Niet lang hierna verloor Cicerone haar 26ste wedstrijd (zie Cicerone). Voorwaarts versloeg haar met 1-0.

Ter gelegenheid van het feit dat 300 jaar daarvoor het Nederlands gezag zich te Curaçao vestigde, werd in augustus 1934 een toernooi op dit eiland georganiseerd. Op 22 juli 1934 vertrok de ploeg uit Suriname en het verloop van de wedstrijden was:

Curaçao vs Suriname	3-2
Curaçao vs Suriname	2-2

Voor Suriname kwamen op het veld: Henny Landkoer, Harry Nassy, Charles en Cornelis Naloop, Eddy Douglas, Matthes Brakke, John Monkou, Emile Monkou, Nol Gomperts, Just Gouvernante, Archie Brunings, Hans Nahar, Eugene Rene, Waldy Goedhart, Leo Rijzenburg en Frits Oostenbroek.

Curaçao werd winnaar van dit toernooi.
In mei 1935 werd gestart met de interland Suriname-Curaçao om de Gouverneur van Slobbe - Wisselbeker. De uitslagen waren:

20-5-35	Suriname vs Curaçao	0-1
22-5-35	Suriname vs Curaçao	4-1
		(Nahar 2x, Landkoer, Wijdenbosch)

In hetzelfde jaar kwam ter gelegenheid van de sportweek, Suriname uit tegen een ploeg uit Brazilië en eentje uit Venezuela. De uitslagen waren:

Braziliaanse ploeg vs Suriname	1-1
	(Naloop)
Braziliaanse ploeg vs Venezuela	1-0
Suriname vs Venezuela	0-0
Suriname vs Brazilië	1-2
	(Nahar)
Brazilië vs Venezuela	0-0
Suriname vs Venezuela	3-1
	(Landkoer 2x, Nahar)

De selektie uit Brazilië behaalde uit de vier gespeelde wedstrijden 6 competitiepunten, Suriname behaalde 4 en de selektie uit Venezuela 2.

Charles Naloop (foto R. Balrak)

Op dinsdag 23 juli 1935 versloeg PVV, de ploeg van DRD in de SVB-competitie met 11-1 en vestigde hiermee een Surinaamse record. Hans Nahar scoorde wel liefst zevenmaal, wat ook een Surinaamse record was (zie Hans Nahar).

Aangetekend kan worden dat pas op 26 juni 1955 de Voorwaartsspeler Purcy Samsey het record van Nahar evenaarde, terwijl Louis Mijnals van Robinhood op 26 november 1961 dit record verbeterde.

Opmerkelijk is wel dat PVV in de volgende wedstrijd van MVV verloor met 1-8. Deze wedstrijd werd op 2 augustus 1935 gespeeld.

In februari 1936 werd door de SVB een excursie naar Brazilië georganiseerd. Dit was de eerste maal dat een Surinaamse selektie naar Brazilië ging. De spelers waren: Charles Naloop (keeper, Cicerone), John Monkou (back, Voorwaarts), Leo Rijzenburg, (back, Cicerone), Emile Monkou (midden, Voorwaarts), Charles Wijdenbosch (midden, Cicerone), H. Holband (midden, Cicerone), E. Refos (voor, Jong Ajax), Hans Nahar (voor, PVV), Hugo Landkoer (voor, Cicerone), Cornelis Naloop (voor, Cicerone), Just Gouvernante (voor, Voorwaarts). Reservespelers waren: Henny Landkoer (Cicerone), Waldy Goedhart (Transvaal), G. Wijsman (Go Ahead) en Jack Esajas (PVV). S. Mobach was de leider van de ploeg en John Monkou was de aanvoerder. De resulta-

ten waren:

27-2-36	Suriname vs Tuna	3-1
		(Hugo Landkoer 2x, Nahar)
28-2-36	Suriname - Paysandu	3-3
		(Nahar, Hugo Landkoer 2x)
1-3-36	Suriname vs Club do Remo	3-4
		(Nahar, Hugo Landkoer 2x)

Aangetekend kan worden dat Paysandu in die dagen kampioen was van Belem. Hoewel deze excursie een groot succes was, zou de tweede excursie naar Brazilië pas in 1967 plaatsvinden.

Dat de distrikten in die dagen relatief goed voetbalden en de verenigingen van de stad partij gaven werd steeds weer bewezen.
Nadat Moengo in 1929 en 1930 naar de stad kwam was het in 1936 de beurt aan Nickerie. Nickerie kwam in Paramaribo uit tegen de voetbalverenigingen van de NGVB, speelde in totaal 5 wedstrijden en versloeg zelfs de NGVB-kampioen namelijk Boys. De resultaten waren:

27-12-36	Nickerie vs Mariënbrug	1-1
		(de Clerq)
	Nickerie vs Olympia	0-0
	Nickerie vs Hallo	2-0
	Nickerie vs Surinam	1-0

De spelers van Nickerie die voor deze prestaties zorgden, waren o.a. de Clerq, Blijd, Simons, Kaersenhout, Aloysius, W. Buie, Henricus alias Riboet en keeper Patrick. Keeper Patrick viel tijdens deze wedstrijden op, daar hij in 5 wedstrijden slechts één doelpunt toeliet en dan nog een penalty.
De Nickeriaanse prestatie stimuleerde de Coronianen zodanig dat zij in de tweede helft van januari 1937 naar Nickerie gingen voor het spelen van enkele wedstrijden aldaar. Overmoedig door het succes van enkele weken

Just Gouvernante (foto R. Balrak)

daarvoor in de stad, maakten de Nickerianen de volgende leuze 'Nickerie sa seni din go na hoso nanga 4-0'. Groot was de Nickeriaanse teleurstelling toen de wedstrijden als volgt eindigden:

Coronie - Nickerie	3-1
Coronie - Zwaluw	2-2
Coronie - Nickerie	0-1
Coronie - Nickerie	0-0

Gemotiveerd door de wedstrijden die de voetbalverenigingen van de NGVB speelden tegen Nickerie, besloot de SVB de nationale selektie naar Nickerie te zenden om het daar op te nemen tegen de Nickerianen.

Voor de SVB kwamen op het veld; Casper (keeper), Pique, Leo Rijzenburg (backs), Brasdorp, Doesburg, Ravales (midden), M. Brakke, Landkoer, R. Nelom, C. Naloop, Wijsman (voor).

Voor de Nickeriaanse selektie kwamen op het veld; Clarke (keeper), Peton, Anton de Clerq (bakcs), Hasselbank, Pollard, Cyrus (midden), Tham, Dikmoet, Richard de Clerq, H. de Clerq, E. Roberts (voor).
Het verloop van de gespeelde wedstrijden was:

7-2-37	SVB vs Nickerie	0-1
8-2-37	SVB vs Nickerie	1-3
10-2-37	SVB vs Nickerie	0-1
11-2-37	SVB vs Nickerie	6-5
14-2-37	SVB vs Nickerie	2-0

In de tweede wedstrijd speelde Nickerie bijna de gehele tweede helft met 10 man en werd keeper Casper door een opgelopen blessure vervangen door keeper Knel.

Tijdens de wedstrijd van 11 februari maakten Richard de Clerq (Nickerie) en Cornelis Naloop (SVB) furore door elk drie doelpunten te scoren.
Door het succes van Nickerie besloten deze distriktbewoners in maart 1937 Paramaribo te bezoeken. De resultaten waren:

28-3-37	Nickerie vs Cicerone	1-1
29-3-37	Nickerie vs SVB	3-1
1-4-37	Nickerie vs SVB	0-3
4-4-37	Nickerie vs SVB	0-2

In augustus 1937 was Nickerie wederom te Paramaribo, maar dit maal waren de prestaties pover en de oorzaak moet gezocht worden in het feit dat tussen maart en augustus 1937 vele van de Nickeriaanse toppers hun distrikt verlieten om in Paramaribo te gaan spelen.
De resultaten van de gespeelde wedstrijden waren:

29-8-37	Nickerie vs Transvaal	1-3
31-8-37	Nickerie vs SVB	1-7
2-9-37	Nickerie vs Arsenal	0-2

In januari 1937 organiseerde de SVB in verband met het huwelijksfeest van prinses Juliana en prins Bernhard een internationale toernooi, waarna Brits Guyana en Trinidad deelnamen. De resultaten waren:

4-1-37	Suriname vs Brits Guyana	8-0
(Nelom 3x, Hugo Landkoer 3x, Henny Landkoet 2x)		
5-1-37	Trinidad vs Brits Guyana	3-0
6-1-37	Trinidad vs Suriname	1-1
		(Hugo Landkoer)
8-1-37	Trinidad vs Suriname	3-3
		(Henny Landkoer, Nelom, C. Naloop)

10-1-37	Trinidad vs Suriname	2-2
		(Nahar 2x)

Trinidad werd toen tot winnaar van dit toernooi uitgeroepen en mocht met de beker naar huis. Vermeld kan worden dat tijdens de wedstrijd van 8 januari Suriname met 0-2 had achtergestaan.

De Surinaamse selektie bestond uit: Casper (keeper), John Monkou, Leo Rijzenburg (backs), Charles Wijdenbosch, Emile Monkou, Waldy Goedhart (midden), Cornelis Naloop, Rene Nelom, Hugo Landkoer, Henny Landkoer, Just Gouvernante (voor).

Door de Tweede Wereldoorlog kwam de voetbalsport lam te liggen. Een groot aantal topvoetballers ging in de militaire dienst en toen de oorlog echt goed uitbrak, werden de meeste jongemannen door de dienstplicht ingelijfd met als gevolg dat geen enkel burgervereniging in staat was om een behoorlijk elftal op het veld te brengen. De SVB functioneerde nagenoeg niet.

In 1942 werd de Militaire Voetbal Organisatie opgericht en zij organiseerde wedstrijden in de ‘Cul’ wat tot doel had veel publiek aan te trekken om zodoende intensievere beoefening van de sport te bewerkstelligen. De grote man achter deze wedstrijden was kolonel A. van Oosten, die gedurende de oorlogsjaren erg veel voor de sport in het algemeen heeft gedaan.

In november 1943 was er weer wat leven te bespeuren binnen de SVB, daar zij een selektie samenstelde die het op moest nemen tegen Brits-Guyana.
De spelers die geselekteerd werden, waren: Daisy Samson, Rene Nelom, Charles Knel, Echteld, Richard de Clerq, George Spier, Kairo, La Parra, Kaersenhout, Paton, van Ommeren, Lieuw On, Elshot, Pique, Buie, Mye en Woerdings. De uitslagen van de gespeelde wedstrijden waren:

15-11-43	Suriname vs Brits Guyana	0-2
16-11-43	Suriname vs BGVC	2-2
		(Spier 2x)
17-11-43	Suriname vs BG. Garrason	1-3
		(Alberga)
21-11-43	Suriname vs Brits Guyana	1-0
		(Samson)
22-11-43	Suriname vs Brits Guyana	4-0
		(Spier 2x, Samson, Kaersenhout)

Door twee van de drie hoofdwedstrijden te winnen, veroverde Suriname de Betty Brown-wisselbeker. In 1945 zou Guyana naar Suriname komen om voor de Betty Brown wisselbeker te spelen. Guyana verloor toen alle drie wedstrijden en wel met 1-3 (26 augustus), 1-4 (31 augustus) en 0-6 (2 september).

Op 6 februari 1945 werd Robinhood opgericht; deze voetbalvereniging zou in de toekomst een belangrijke rol gaan spelen in de voetbalsport (zie Robinhood). In mei 1946 ging een SVB ploeg naar Curaçao voor het deelnemen aan een landentoernooi aldaar. Behalve Suriname en gastland Curaçao, namen ook nog deel Aruba, Columbia en Feyenoord (Nederland). Hoewel Suriname goed startte tegen Columbia leed zij de grootste nederlagen in haar voetbalhistorie. Het drama begon in de

Cornelis Naloop (foto R. Balrak)

wedstrijd tegen Aruba, toen keeper Charles Knel zwaar geblesseerd werd door een Arubaan. De Surinaamse goalie liep een kaakbeenfractuur op en moest vervangen worden door Cornelis Graanoogst (zie Cornelis Graanoogst). Suriname stond toen met 0-1 achter. De Surinaamse spelers konden deze gevoelige klap niet te boven komen en verloren alle andere wedstrijden. Het verloop van deze wedstrijden was als volgt:

30-5-46	Suriname vs Columbia	1-1
		(de Clerq)
6-6-46	Suriname vs Aruba	1-8
		(Samson)
10-6-46	Suriname vs Curaçao	0-6
13-6-46	Suriname vs Feyenoord	1-8
		(Rack)

Curaçao werd kampioen van dit toernooi, terwijl Feyenoord op de tweede plaats eindigde. Feyenoord is de eerste Nederlandse ploeg die tegen een Surinaamse selectie uitkwam. Vermeld kan worden dat Hans Nahar tijdens dit toernooi Aruba vertegenwoordigde, maar hij was niet tijdens de wedstrijd tegen Suriname opgesteld (zie Hans Nahar).

De Surinaamse selektie bestond uit Charles Knel en Cornelis Graanoogst (keepers), Paton, Elshot, Emile Monkou (backs), Woerdings, Echteld, Hein Leeuwin, Babb, Andre Deira (midden), Andre Kamperveen, Daisy Samson, Richard de Clerq, Rene Nelom, Leo Rack, Vossie Belgrave (voor).

Als manager ging Morris Wijngaarde mee en Bill Bromet mocht tijdens dit toernooi enkele wedstrijden leiden als scheidsrechter. Bill Bromet is de eerste Surinaamse scheidsrechter geweest die enkele internationale wedstrijden tijdens een groot

internationale toernooi mocht leiden. Aangetekend dient te worden, dat Charles Knel na zijn kaakblessure nooit meer gekeept heeft.

Een bijzonderheid in 1947 was het feit dat op vrijdag 28 maart 1947 voor de eerste maal avondwedstrijden in Suriname gehouden werden.

Om 19.00 uur kwamen de Hendrikschool en de Selectaschool tegen elkaar uit.

Om 20.00 uur kruisten Naks en Robinhood de degens, terwijl om 21.00 uur Transvaal en Paramaribo elkaar in het strijdperk bekampen.

Aangetekend kan worden dat de avondwedstrijden een voorstel waren van Wim Bosverschuur.

Op maandag 12 april 1948 kwam de Nederlandse trainer Bois naar Suriname om het SVB-elftal te trainen, eer deze de reis naar Nederland zou wagen. Trainer Bois bleef tot 24 juli 1948 in Suriname en hij werd de eerste buitenlandse trainer die een nationale ploeg van Suriname begeleidde.

Op zondag 18 juli 1948 werd voor de eerste maal de SVB-vlag in de Cul gehesen. Deze vlag was door mevr. Berkleef gemaakt. Op 18 juli 1948 nam trainer Bois afscheid in de Cul van de SVB.

Op 24 juli 1948 vertrok een Surinaamse ploeg naar Nederland voor het spelen van een aantal wedstrijden aldaar. Deze SVB-ploeg was de eerste die een reis naar Nederland maakte. De spelers die deze reis meemaakten waren: Cornelis Graanoogst, Nijman, Gill, Zorgvol, Vossie Belgrave, Daisy Samson, Andre Kamperveen, Richard de Clerq, Wilson, Guno Hoen en trainer Bois. Suriname maakte een goede beurt en de uitslagen van de gespeelde wedstrijden waren:

4-8-48	Suriname vs Ajax	2-2
		(Samson, Kamperveen)
7-8-48	Suriname vs Feyenoord	1-3
		(de Clerq)
11-8-48	Suriname vs Ajax	2-2
		(Samson, Kamperveen)
15-8-48	Suriname vs Tilburg 2-2	(Kamperveen, Deira)
25-8-48	Suriname vs Be Quick	1-3
		(Kamperveen)
29-8-48	Suriname vs DFC	1-1
	Suriname vs Haagse combinatie	0-3

De eerste maal dat de SVB-vlag wapperde tijdens een officiële wedstrijd, was op 4 augustus 1948.

}In mei 1950 kwam de Braziliaanse ploeg Nautico op bezoek, speelde hier vier wedstrijden en won er drie:

7-5-50	Suriname - Nautico	2-4
		(Nelom, U A Sai)
9-5-50	Suriname - Nautico	2-2
		(Samson, Nelom)

11-5-50	Moengo - Nautico	0-10
14-5-50	Suriname - Nautico	1-4
		(Leeuwin)

In maart 1951 bezocht Nautico Suriname wederom. Was het zo dat zij in 1950 onverslagen uit de strijd kwam, in 1951 moest zij enkele klappen incasseren:

25-3-51	Robinhood vs Nautico	2-2
		(Michel Kruin, Winter)
28-3-51	Voorwaarts vs Nautico	0-3
30-3-51	Suriname vs Nautico	3-2
		(Guno Hoen 2x, Ferdinand U A Sai)

Robinhood kampioen 1953
De eerste ploeg van Robinhood die landskampioen werd.
Van l.n.r.: J. Gersie (trainer), Stanley Mijnals, Michel Kruin, Humphrey Mijnals, L. Brown, A. Killian, Louis Mijnals, J. Promes, F. Wilson, C. Johnson, A. Promes, P. Sjiem Fat, E. O'Niel, Pascal, James Winter en Frank Mijnals.
(Foto G. Gersie)

1-4-51	Suriname vs Nautico	3-5
		(Hoen, Kamperveen, Deira)
3-4-51	Suriname vs Nautico	1-5
		(Hoen)
5-4-51	Robinhood vs Nautico	2-1
		(Winter, L. Mijnals)

De Surinaamse selektie met reserves van 1951 zag er als volgt uit: Nijman en Cornelis Graanoogst (keepers), Zorgvol, Babb, Humphrey Mijnals (backs, Andre Deira, Humphrey Mijnals, Promes, Francis, Hein Leeuwin (midden), Samson, Wilson, Andre Kamperveen, Guno Hoen, Rene Nelom, Michel Kruin en Ferdinand U A Sai (voor). In november 1952 kwam Voorwaarts in haar laatste competitiewedstrijd uit tegen PVV. Voorwaarts ging de rust in met 4-0 en na de rust kwamen de Voorwaartsspelers met splinternieuwe truien op het veld waarop stond 'Voorwaarts kampioen 1952'.

Voorwaarts won verdiend van PVV met 9-1.
In december 1952 kwam het Caribisch elftal naar Suriname voor het spelen van enkele wedstrijden alhier (zie De West december 1952). Het verloop van deze wedstrijden was:

7-12-52	Suriname vs Caribisch team	2-2
		(Kamperveen 2x)
9-12-52	Robinhood vs Caribisch team	1-2
11-12-52	Suriname vs Caribisch team	2-2
		(Kruin, Hoen)
14-12-52	Suriname vs Caribisch team	4-0
		(Testing 2x, Kruin, Nelom)
16-12-52	Voorwaarts vs Caribisch team	2-0
		(Degenaar 2x)

In het boek van Robinhood '20 jaren Robinhood' dat in 1965 voor de eerste maal verscheen, staat aangegeven dat Michel Kruin, Humphrey Mijnals en André Kamperveen uitverkoren waren in 1952 het Caribisch team te vertegenwoordigen. Dit kon echter niet achterhaald worden. Wat wel vaststaat is, dat tijdens de wedstrijden van december 1952 de vorengenoemde spelers voor Suriname gespeeld hebben en

niet voor het Caribisch team (zie De West december 1952). In het boek van Voorwaarts ‘70 jaar Voorwaarts’, dat in augustus 1989 werd gepubliceerd, wordt aangegeven dat de Surinaamse selektie met 1-2 verloor van het Caraibisch team. Dit is niet juist. Robinhood verloor met 1-2.

Op 29 augustus 1953 vond de opening plaats van het toenmalige Suriname Stadion (zie André Kamperveen Stadion). Er werden verscheidene internationale wedstrijden georganiseerd. Het verloop van de wedstrijden was:

29-8-53	Suriname vs Aruba	3-3
		(Kamperveen, Hoen, Nelom)
1-9-53	Suriname vs Paisandu	5-4
		(Kamperveen 2, U A Sai, Hoen)
	Suriname vs Aruba	3-3
		(Kamperveen 3x)

Op 1 augustus 1954 vond in het Suriname Stadion een wedstrijd plaats tussen de nationale ploeg van Nederland en die van Suriname. Voor Suriname kwamen op het veld: keeper Nijman (MVV), backs; Killian (Robinhood), Louis Mijnals (Robinhood), midden; Deira (MVV), Humphrey Mijnals (Robinhood), Mans (Voorwaarts), voor; Frank Mijnals (Robinhood), André Kamperveen (MVV), Michel Kruin (Robinhood), Kogeldans (Voorwaarts) en Leo Rack (MVV).

Voor Nederland kwamen op het veld: Keeper; van der Wind (PSV), backs; Kuys (Haarlem), Odenthal (Haarlem), midden; Bennaurs (DOSKO), van de Hoek (Feyenoord), Klaassesz (VVV), voor; Luyten (DOS), Brooymans (RAC), van Melis (Eindhoven), van der Gyp (Emma) en Dillen (PSV).

Scheidsrechter was Brunette van Trinidad. Nederland won deze partij met 4-3. Kogeldans scoorde tweemaal en Louis Mijnals eenmaal. De tweede wedstrijd die 5 augustus 1954 werd gespeeld, won Nederland met 2-0. In 1954 werd onder voorzitterschap van SVB-voorzitter Emile de la Fuente (zie Emile de la Fuente) een fusie aangegaan met de NGVB (zie NGVB). Vanaf toen werd NGVB gebruik om jeugdwedstrijden en ontmoetingen tussen clubs en distrikten te organiseren. Het conflict tussen de SVB en de NGVB, dat tientallen jaren stand heeft gehouden, behoorde nu tot het verleden. Door deze fusie waren Sonny Boys, Leo Victor en Bintah Merah genoodzaakt over te stappen naar de SVB en in 1955 namen zij voor het eerst deel aan de SVB-competitie (zie Leo Victor).

Op 30 juli 1958 leed Suriname een grote nederlaag hier te lande. Nederland versloeg Suriname met 9-2. Gerust werd met 8-0 en de tussenstand was zelfs 9-0 geweest. De spelers van Suriname waren: Mac Nack (Sonny Boys), Ormskirk (Naks), Welles (Voorwaarts), Graanoogst (Sonny Boys), Humbert Boerleider (Transvaal), Leo Marcet (Sonny Boys), Wilson (Robinhood), Foe A Man (Sonny Boys), Wasiman (Transvaal) en Louis Mijnals (Robinhood).

Nederland kwam met: Moulijn (Feyenoord), de Groot (Stormvogels), Janssen (Stormvogels), Rutten (MVV), den Engelse (ADO), Fransen (GVAV), Schilder

(Sparta), Kruiver (PSV), van der Lee (Sparta), Kraag (DOS) en Heeswijk (Blauw Wit).

Hebben wij het al gehad over twee ontmoetingen tussen Nederland en Suriname (1954 en 1958), in 1960 vond een derde ontmoeting plaats.

Opvallend is dat beweerd wordt dat de ontmoeting van 1960 de eerste officiële ontmoeting tussen Suriname en Nederland was. Wat wel duidelijk is, is het feit dat Suriname verloor met 3-4. De grote man bij Nederland was Kruiver die 3 doelpunten scoorde, terwijl August Foe A Man twee doelpunten voor Suriname in het Nederlandse doel stopte. De opstelling van beide ploegen was als volgt:

Suriname:

Frans Berggraaf (keeper), Ronald Breinburg, August Wooter (backs), Armand Sahadewsingh, Erwin Sparendam, Adolf Poerwo (midden), August Foe A Man, Kara Schuttle, Leo Schipper en Harold Cyrill (voor).

Nederland:

Graafland (keeper), Kuys, van der Hart, Wiersma (backs), Ryvers, Kruiver, Klaassenz, Muller (midden), Kerkhofs, van der Linden en Swart (voor).

Enkele opvallende gebeurtenissen aan het eind van de vijftiger jaren waren geweest:
- De officiële aansluiting van de Bronsplein Sportbond bij de SVB op 19 juli 1957 en,
- de oprichting van de scheidsrechtersorganisatie in 1958, terwijl in 1959 de SVB zich aansloot bij het SOC.

Vermeld kan worden dat in 1957 Suriname werd toegelaten als lid van de 'Centre Americana y del Caribe de futbol'. Door deze aansluiting kon Suriname in februari 1960 deelnemen aan het kampioenschap van Midden-Amerika, dat op Cuba werd georganiseerd. Behalve gastland Cuba en Suriname namen ook deel Honduras, Costa Rica en de Nederlandse Antillen. Suriname eindigde op een gedeelde derde plaats met Honduras.

In april 1960 nam Suriname voor het eerst deel aan het kwalificatietoernooi voor deelname aan de Olympische Spelen te Lima (Peru). Suriname kwam echter niet ver (zie Olympische Spelen).

In september 1963 werd het eerste officiële jeugdelftal samengesteld. Deze ploeg vertrok toen naar Trinidad om het tegen de jeugdselektie van Trinidad op te nemen. Dit gebeurde op 22 september en daarmee speelde onze jeugdploeg haar eerste internationale wedstrijd die

Pengel neemt een vrije trap. (foto M. Nibte)

eindigde in 2-2 gelijk. Op 24 september 1963 maakte Suriname korte metten met Trinidad door haar met 3-0 te verslaan.

In 1965 nam Suriname voor het eerst deel aan de voorronde-wedstrijden voor deelname aan de wereldkampioenschappen. Na 1965 probeerde Suriname het wederom in 1968, 1972, 1976 en 1977
De resultaten van de gespeelde wedstrijden waren:

1965:

7 februari	Suriname vs Trinidad	1-4
14 maart	Suriname vs Trinidad	6-1
februari	Suriname vs Costa Rica	0-1
28 februari	Suriname vs Costa Rica	1-3

1968:

Suriname vs Ned. Antillen	6-0
Suriname vs El Salvador	6-0
Suriname vs Ned. Antillen	0-2
Suriname vs El Salvador	4-1

1972:

Suriname vs Trinidad	1-2
Suriname vs Trinidad	1-1
Suriname vs Antiqua	6-0
Suriname vs Antiqua	3-1

1976/1977:

juli '76	Suriname vs Guyana	0-2

De nationale selektie in de zestiger jaren.
Staand (v.l.n.r.): Kenneth Kluivert, Emile Barron, Stanley Krenten, Siegfried Haltman, Jules Lagadeau, Armand Sahadewsing.
Knielend: Leter, Ronald Koorndijk, Bill Waterval, Sion. (foto E. Barron)

29-8-76	Suriname vs Guyana	3-0
		(George 2x, Playfair)
14-11-76	Suriname vs Trinidad	1-1
		(George)
28-11-76	Suriname vs Trinidad	2-2
		(Entingh, auto goal)
19-12-76	Suriname vs Trinidad	3-2
		(George 2x, Olmberg)
8-10-77	Suriname vs Guatemala	2-3
		(Schal, Righters)
12-10-77	Suriname vs Canada	1-2
		(Olmberg)
15-10-77	Suriname vs Mexico	1-8
		(Schal)
19-10-77	Suriname vs El Salvador	2-3
		(Emanuelson, Olmberg)
23-10-77	Suriname vs Haiti	0-1

Ondanks de inzet is het Suriname nog steeds niet gelukt de eindronde van de wereldkampioenschappen te behalen.

De selektie van 1965 die voor het eerst deelnam aan kwalificatiewedstrijden, bestond uit de spelers; Emile Barron, Humbert Boerleider, Ramon Elliot, André

Fernandes, Siegfried Haltman, Kenneth Kluivert, Stanley Krenten, Jules Lagadeau, Armand Monsanto, Gerrit Niekoop, Frederik Piqué, August Plein, Harold Brammerloo, Armand Sahadewsing, Arnold Sanches, Henk Schotborg en Ewald Sion.

De selektie van 1976/77 bestond de volgende spelers; Edmund Leilis, Brondenstein, Gordon, Remie Olmberg, Ewout Leefland, Renaldo Entingh, Frits Purperhart, Arnold Miller, Errol Emanuelson, Delano Righter, Rustenberg, John Castillion, Frank Borgia en trainer/coach Walther Brathwaite.

In de zestiger en zeventiger jaren vonden vele opvallende gebeurtenissen, de voetballerij betreffende, plaats. Zo werd in 1966 het Bondskantoor in gebruik genomen. Op 20 september 1966 werd Freddy Goedhart benoemd tot Fifa-scheidsrechter en hij werd de eerste Surinaamse Fifa-scheidsrechter (zie Freddy Goedhart).

Op zaterdag 5 februari 1972 werd E.A. Rudge de tweede Surinaamse Fifa scheidsrechter.

In april 1967 vertrok een Surinaamse selektie naar Brazilië voor het spelen van enkele wedstrijden aldaar. Net als in maart 1936 leverde onze nationale ploeg nu ook goede prestaties. Zo versloeg de selektie Esporte de Bahia, van welke vereniging beweerd werd dat zij op eigen terrein onverslaanbaar was. Aangetekend dient te worden dat Esporte de Bahia kort daarvoor nog Santos met Pele had verslagen. Suriname versloeg bovendien ook de kampioen van Belem, Paisandu. Een overzicht van de ge-

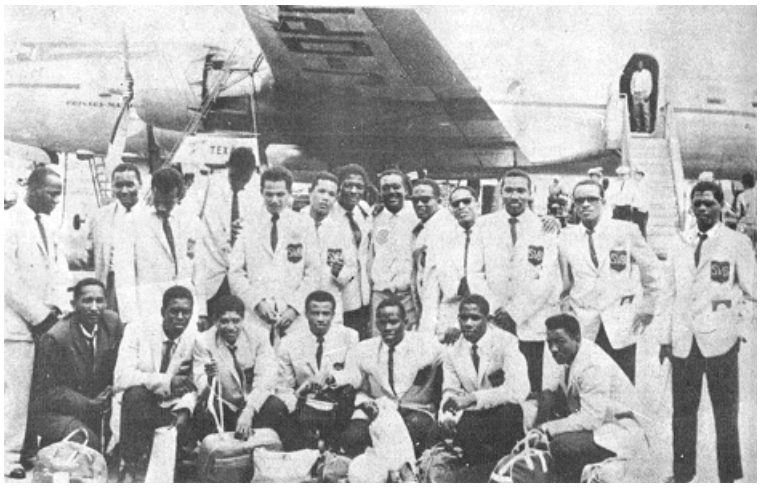

De nationale selektie die deelnam aan de voorronde van de wereldkampioenschappen in 1965.
Staand (v.l.n.r.): Vossie Belgrave, onbekende, ?, ?, Adolf Poerwo, Monsanto, Harry Blijd, onbekende, Emile Barron, August Wooter, Humbert Boerleider, Harrison, Jules Lagadeau.
Knielend: Onbekende, Weidum, Leo Schipper, Leo Marcet, Baba Karsters, Siegfried Haltman, Henk Schotborg.
(foto H. Neijhorst)

speelde wedstrijden is:

2-4-67	Suriname vs Flamingo	1-1
		(Lagadeau)
4-4-67	Suriname vs Paisandu	3-2
		(Purperhart 2x, Lagadeau 1x)
7-4-67	Suriname vs Flamingo	1-1
		(Lagadeau)
9-4-67	Suriname vs Esporte de Bahia	2-1
12-4-67	Suriname vs Alagaos	3-2
		(Doesburg 2x, Brammerloo 1x)
	Suriname vs Remo	1-2
	Suriname vs Rabello	1-2
		(Doesburg)

De Surinaamse selektie bestond uit: Emile Barron, Frederik Pique, Ramon Elliot, Roy Vanenburg, Wong Swie Sang, Frits Purperhart, Jules Lagadeau, Conrad, Harold Brammerloo, Ewald Sion, Siegfried Haltman, Armand Doesburg, Edwin Schal, Jacques Boschman en Vakkers. Suriname speelde in deze periode vaker tegen Braziliaanse clubs.

De opvallendste ontmoetingen hierbij waren die in 1969 en 1971. In 1969 kwam namelijk de Braziliaanse voetbalvereniging Flamengo op bezoek. Met Flamengo kwam mee de international Garrincha. Op zondag 26 januari 1969 verloor Robinhood met 1-3, terwijl Transvaal op dinsdag 28 januari 1969 de Brazilianen versloeg met 3-2. Op woensdag 27 januari 1971 kwam Santos, inclusief koning Pele, op bezoek om het op te nemen tegen de zesvoudige landskampioen Transvaal. Santos won deze wedstrijd met 4-1.

Voor Transvaal kwamen op het veld; Emile Barron, Nortan, Gesser, Sordam, Boschman, Lagadeau, Bundel, Vanenburg, Schal, Brammerloo, Klimsop.

Santos werd vertegenwoordigd door Cejos. Lima, Ramon Delgodo, Olando, Hildo Leo, Mene, Arken, Pi Colé, Pele, Edu.

Deze voetbalwedstrijd die op donderdag 28 januari 1971 werd gespeeld was van historische betekenis daar Pele zijn 1000ste officiële wedstrijd speelde.

Een overzicht van ontmoetingen met Braziliaanse clubs zijn:

19-8-60	Transvaal vs Paisandu	2-0
		(Lagadeau, Pietje Frankel)
21-8-60	Robinhood vs Paisandu	2-2
		(Poerwo, Chirill)
	NGVB vs Paisandu	1-2
		(Buyne)
2-4-61	Suriname vs Recife	1-2
		(Niekoop)
5-4-61	Suriname vs Recife	1-3
		(Niekoop)

24-1-62	Leo Victor vs Fortaleza	2-2
		(Leter, Griffith)
26-1-62	Robinhood vs Fortaleza	1-3
		(Soeparno)
28-1-62	Suriname vs Fortaleza	1-0
		(Mijnals)
2-2-62	Transvaal vs Fortaleza	1-2
		(Kamsoe)
10-4-62	Transvaal vs Santa Cruz	1-2
		(Ronald Breinburg)
12-4-62	Robinhood vs Santa Cruz	0-2
27-2-63	Transvaal vs Fortaleza	2-3
		(Breinburg 2x)
1-3-63	Leo Victor vs Fortaleza	3-3
		(Emile Esajas 2x, Griffith)
3-3-63	Robinhood vs Fortaleza	2-3
		(Haltman, van Tol)
4-6-63	Robinhood vs Paisandu	3-1
		(Krenten, Schipper, Esajas)
5-4-64	Robinhood vs Oliria	0-2
7-4-64	Transvaal vs Oliria	4-0
		(Brammerloo, Grootfaam, Monsanto, Schal)
9-4-64	Robinhood vs Oliria	1-1
		(Kluivert)
14-6-64	Robinhood vs Botafoga	1-2
		(Stanley Krenten)
17-6-64	Transvaal vs Botafoga	1-4
		(Lagadeau)
19-6-64	Leo Victor vs Botafoga	0-5
20-1-65	Suriname vs Bangu	3-4
		(Haltman, Krenten 2x)
24-1-65	Suriname vs Bangu	1-1

		(Pique)
23-1-66	Transvaal vs Nautico	1-1
		(Lagadeau)
6-2-66	Robinhood vs Paulista	0-4
8-2-66	Transvaal vs Paulista	1-1
		(Schal)
17-5-66	Transvaal vs Fluminense	2-2
		(Lagadeau, Sahadewsingh)
19-5-66	Transvaal vs Fluminense	2-3
		(Schal, Satimin)
11-2-67	Suriname vs Tuna	4-1
		(Haltman 2x, Brammerloo, Purperhart)
14-2-67	Transvaal vs Tuna	1-3
		(Oehlers)
16-2-67	Robinhood vs Tuna	0-2

Ter gelegenheid van het 150-jarige bestaan van Brazilië werd een mini-wereldtoernooi van 27 mei tot 10 juli 1972 georganiseerd.

Aan dit toernooi nam ook het Concacaf-elftal deel. Op maandag 2 mei 1972 ontving de SVB een telegram van de Concacaf, waarin verzocht werd Wiene Schal ter beschikking te stellen van het Concacaf-elftal.

Aangetekend kan worden dat Wiene Schal de eerste Surinamer is die het Concacaf-elftal vertegenwoordigde (zie Edwin Schal).
De resultaten van dit elftal zijn:

Concacaf elftal vs Frankrijk	?
Concacaf elftal vs Columbia	3-4
Concacaf elftal vs Afrika	0-0
Concacaf elftal vs Argentinië	0-7

Een ander uitverkoring vond in 1973 plaats toen Wiene Schal en Arnold Miller (zie Arnold Zebeda) aangewezen werden het Caribisch elftal te vertegenwoordigen.

Dit elftal bestond uit 5 Guyanezen, 3 Trinidadianen, 2 Barbadianen en 2 Surinamers. Op 6 juni 1973 kwam dit team te Georgetown uit tegen de Hull City Tigers van Engeland. De eindstand was 1-1. Schal scoorde het doelpunt voor het Caribisch team.

In 1973 werd André Kamperveen tijdens de Concacaf-conferentie te Mexico gekozen tot lid van de strafcommissie.

Tijdens het Concacaf-congres van 3-6 augustus 1975 in Mexico werd André Kamperveen gekozen tot lid van het hoofdbestuur van de Concacaf (zie André Kamperveen).

Hadden wij het eerder over ontmoetingen met Braziliaanse clubs, nu zullen wij het hebben over ontmoetingen met Nederlandse clubs. Behalve 1948 hebben Surinaamse verenigingen vaker Nederlandse clubs bestreden op het voetbalveld. Mogelijk dat 1968 (Transvaal) en 1976 (Robinhood) de meest succesvolle ontmoetingen zijn geweest.

In 1968 vertrok Transvaal naar Nederland en België voor het spelen van enkele wedstrijden aldaar. Het verloop van deze wedstrijden is:

Nederland:

Transvaal vs Sparta	2-1
Transvaal vs Ajax	1-4
Transvaal vs Elinkwijk	2-1
Transvaal vs Alkmaar	3-1
Transvaal vs NAC	3-1

Belgie:

Transvaal vs F.C. Antwerpen	2-2

In juli 1976 maakte Robinhood een reis naar Nederland, alwaar zij enkele wedstrijden tegen de sterkste voetbalverenigingen speelde. Robinhood maakte een goede beurt.

24-7-76	Robinhood vs Ajax	3-4
		(Entingh, Natthoe, Emanuelson)
31-7-76	Robinhood vs Feyenoord	1-3
		(Zebeda)
8-8-76	Robinhood vs NEC	1-0
		(Olmberg)
11-8-76	Robinhood vs F.C. Den Haag	1-1
		(Entingh)
13-8-76	Robinhood vs Elinkwijk	1-1
		(George)
15-8-76	Robinhood vs Haarlem	3-1

(Entingh, Emanuelson, George)

Hoewel de reis een groot succes werd, duurde het precies 10 jaar eer Robinhood wederom naar Nederland ging.

In augustus 1978 ging Voorwaarts naar Nederland, maar in tegenstelling tot Transvaal en Robinhood maakte Voorwaarts geen mooie beurt.

Mexico '77, het nationale elftal tijdens de voorronde van de wereldkampioenschappen.
Staand (v.l.n.r.): Roy Vanenburg, Brondenstein, Edmund Leiles, Remie Olmberg, Frits Purperhart, Edwin Schal.
Knielend: Rinaldo Entingh, Errol Emanuelson, Wilfred Garden, Roy George, Delano Righters.
(foto E. Leilis)

Voorwaarts vs Telstar	0-1
Voorwaarts vs NEC	0-12
Voorwaarts vs F.C. Amsterdam	2-4
Voorwaarts vs F.C. Haarlem	0-4
Voorwaarts vs F.C. Den Haag	0-5

Ook in de tachtiger jaren vonden ontmoetingen plaats tussen Surinaamse- en Nederlandse verenigingen. De meest opvallende ontmoetingen vonden plaats in 1980, '82, '86 en '89.

In mei 1980 kwam Feyenoord op bezoek. De resultaten waren:

25-5-80	Transvaal - Feyenoord	0-0
27-5-80	Robinhood - Feyenoord	0-5

In januari 1982 kwam Ajax met spelers als Gerald Vanenburg, Wim Kieft, Frank Rijkaard, Soren Lerby en Johan Cruiff naar Suriname.
Ajax versloeg op 10 januari Transvaal met 3-0.

In juli 1986 ging Robinhood naar Nederland. De resultaten waren:

27-7-86	Robinhood - Excelsior	0-1
30-7-86	Robinhood - Kleurrijk	1-2
		(Delano Righters)

2-8-86	Robinhood - Pec Zwolle	2-1 (M. Grando, R. Tjon A Meeuw)
6-8-86	Robinhood - club uit Haarlem	1-1
9-8-86	Robinhood - Volendam	3-3 (Righters, Stjeward, Grando)
13-8-86	Robinhood - Ajax	2-5 (D. Righters 2x) Marco van Basten scoorde 3x.

In 1989 ging de nationale selektie naar Nederland. Suriname kwam uit tegen Nederland, de Nederlandse Antillen en Oost-Duitsland in een vierlanden toernooi. Suriname eindigde op de derde plaats.

Ook wat organisatorische zaken betreft, deed Suriname het niet slecht. Zo werd André Kamperveen in october 1977 benoemd tot Vice-President van de Concacaf, terwijl hij op zaterdag 28 januari 1978 te Haiti uitverkoren werd tot de eerste voorzitter van de pas opgerichte Caribbean Footbal Union (CFU). Tijdens het congres van de FIFA, dat op 6 en 7 juni 1980 werd georganiseerd te New York, werd Kamperveen bij akklamatie

gekozen tot bestuurslid van de FIFA (zie FIFA).

Kamperveen werd de eerste Surinamer die als bestuurslid van een wereldsportorganisatie werd aangesteld (zie André Kamperveen).

In october 1978 nam Suriname deel aan het CFU toernooi. Dit toernooi werd voor de eerste maal georganiseerd en wel te Trinidad. De Surinaamse ploeg bestond uit de volgende spelers: Roy Belfor, Mukesh, Suresh Bissumbar, Frank Borgia, John Brasdorp, Ricardo Calor, Willem Edhart, Wilfred Garden, Roy George, Aloysius Hankers, John Leisberg, Dennis van la Parra, Siegfried Rustenberg, Jan Voorn, Gerrit Waal, Edmund Leiles en trainer Rob Groener.

Trainer Rob Groener werd in augustus 1978 aangetrokken om de selektie te trainen. Op donderdag 7 september 1978 startte deze trainer zijn eerste oefening. Rob Groener zou twee jaar lang de nationale selektie begeleiden.

Flamengo op bezoek.
(v.l.n.r.): Garincha, Jules Lagadeau, Paul Enrice.
(foto H. Neijhorst)

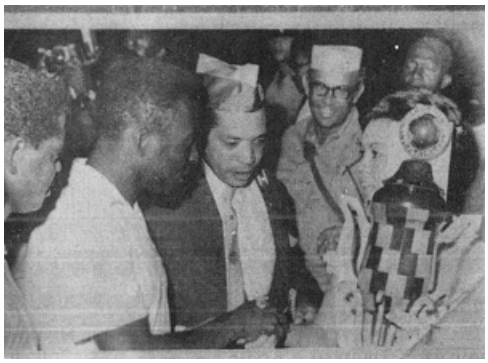

Voor de wedstrijd Transvaal - Santos wordt Pele geschenken aangeboden (foto H. Neijhorst)

Om terug te komen op het CFU toernooi; het verloop was als volgt:

Suriname vs Haiti	4-0
Suriname vs Antiqua	4-0
	(Calor 2x, Leisberg, George)
Suriname vs Trinidad	1-0

(George)

Suriname werd de eerste CFU-kampioen. Roy George werd uitgeroepen tot beste speler van dit toernooi. Hiermede werd hij aangewezen als aanvoerder van het Caraibisch elftal dat het in november 1978 moest opnemen tegen een team uit Nationalistisch China. Deze wedstrijd werd op Trinidad gespeeld. Aangetekend kan worden dat 6 spelers van Suriname het Caraibisch elftal vertegenwoordigden waaronder Roy George, Renaldo Entingh en Edmund Leiles. Op 29 november 1978 werd deze wedstrijd gespeeld en China verloor met 1-5, zowel George als Entingh scoorden een doelpunt.

In de tachtiger jaren kende de Surinaamse voetbalsport weinig hoogtepunten. Wel namen wij in 1980 deel aan voorronde-wedstrijden voor deelname aan de wereldkampioenschappen, maar Suriname behaalde de eindronde niet.

Als hoogtepunt in de tachtiger jaren kan ongetwijfeld genoemd worden het voor de tweede maal behalen van het Concacaf-kampioenschap door Transvaal in 1982 (zie Concacaf).

Ook het voor de zevende achtereenvolgende maal behalen van het landskampioenschap door Robinhood in 1989 kan als hoogtepunt gerekend worden.

In de tachtiger jaren kreeg de voetbalsport door het deviezenprobleem met financiële problemen te kampen. Het gevolg hiervan was dat er in de tweede helft van de tachtiger jaren niet kon worden deelgenomen aan vele internationale wedstrijden. Het is te hopen dat de negentiger jaren rooskleuriger zullen zijn.

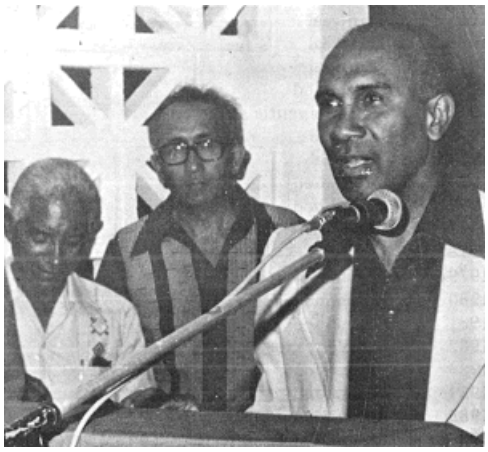

André Kamperveen (foto De Ware Tijd)

Overzicht van de landskampioenen die de voetbalsport voortbracht:

1924	Olympia
1925	Transvaal
1926	Ajax
1927	Ajax
1928	Ajax
1929	Ajax
1930	Excelsior Blauw Wit
1932	Cicerone
1933	Cicerone
1934	Cicerone
1935	Cicerone
1936	Voorwaarts
1937	Transvaal
1938	Transvaal
1939	Arsenal
1940	Arsenal
1941	Voorwaarts
1948	MVV
1949	MVV
1950	Transvaal
1951	Transvaal
1952	Voorwaarts
1953	Robinhood
1954	Robinhood
1955	Robinhood
1956	Robinhood
1957	Voorwaarts
1958	Transvaal
1959	Robinhood
1960	afgebroken
1961	Leo Victor

1962	Transvaal
1963	Leo Victor
1964	Robinhood
1965	Transvaal
1966	Transvaal
1967	Transvaal
1968	Transvaal
1969	Transvaal
1970	Transvaal
1971	Robinhood
1972	geen competitie
1973	Transvaal
1974	Transvaal
1975	Robinhood
1976	Robinhood
1977	Voorwaarts
1978	Leo Victor
1979	Robinhood
1980	Robinhood
1981	Robinhood
1982	Leo Victor
1983	Robinhood
1984	Robinhood
1985	Robinhood
1986	Robinhood
1987	Robinhood
1988	Robinhood
1989	Robinhood

Bijzonderheden van de landskampioenen

MVV beweert 7 achtereenvolgende jaren landskampioen te zijn geweest. Dit zou alleen in de oorlogsjaren mogelijk zijn, maar dit is niet juist omdat van 1942 tot en

met 1947 geen competitie werd georganiseerd. MVV kan wel in die periode de sterkste vereniging zijn geweest, maar dat is iets heel anders dan landskampioen zijn.

Robinhood beweert in 1958 landskampioen te zijn geweest. Robinhood en Transvaal behaalden tijdens de competitie een gelijk aantal punten. Er werd een beslissingswedstrijd georganiseerd die 0-0 eindigde.

Volgens artikel 3 moest Robinhood vanwege een beter doelsaldo als kampioen worden aangewezen. Door een verkeerde interpretatie gebeurde het echter niet (zie '20 jaren Robinhood' - A.A. Koenders).

In 1973 werd Transvaal vijfvoudig kampioen en dan wel ongeslagen; landskampioen, sterrenkampioen, jeugdkampioen, Caribisch kampioen en Concacaf-kampioen (zie Transvaal).

Meerdere malen leverde de competitie niet direkt een winnaar op. Er moest een beslissingswedstrijd georganiseerd worden eer de landskampioen bekend werd. Dit gebeurde in de volgende jaren:

1958	Transvaal vs Robinhood	0-0
1963	Robinhood vs Leo Victor	0-1
1970	Robinhood vs Transvaal	3-5
1977	Transvaal vs Voorwaarts	1-3
1978	Robinhood vs Leo Victor	2-3 (na verlenging)
1982	Robinhood vs Leo Victor	3-4 (na verlenging en dan strafschoppen).

De grootste overwinning tijdens een finale-wedstrijd werd door Voorwaarts behaald en wel in november 1952. Voorwaarts versloeg PVV toen met 9-1.

De langste finale-wedstrijd werd op 2 maart 1983 gespeeld. Nadat de wedstrijd Robinhood vs Leo Victor na 90 minuten en daarna nog 2 × 15 minuten geen kampioen had opgeleverd, werden strafschoppen genomen. Leo Victor was gelukkiger en won met 4-3. Deze wedstrijd had pakweg 2,5 uren geduurd.

De grootste nederlagen internationaal geleden door een Surinaamse team

18-8-15	Surinaamse militairen vs Brits-Guyana	0-6
6-6-46	Suriname vs Aruba	1-8 (Samson)
10-6-46	Suriname vs Curaçao	0-6
13-6-46	Suriname vs Feyenoord	1-8 (Rack)

11-5-46	Moengo vs Nautico	0-10
30-7-58	Suriname vs Nederland	2-9
		(Wilson, Mijnals)
april '61	Transvaal vs Recife	0-6
1968	Suriname vs El Salvador	0-6
15-10-77	Suriname vs Mexico	1-8
		(Schal)
15-8-78	Voorwaarts vs NEC	0-12

Frank Borgia

- *Speler van Leo Victor en de nationale selektie in de 70'er en 80'er jaren.*
- *1978 en 1982: landskampioen.*
- *1978 CFU-kampioen. (foto F. Borgia)*

Transvaal voor de vijfde achtereenvolgende maal kampioen.
(v.l.n.r.): Paul Corte, Jules Lagadeau, Roy Vanenburg, Edwin Schal, Nortan, Wong Sai Sang, Noslin.

(foto H. Neijhorst)

De grootste overwinningen internationaal bereikt door een Surinaamse team

17-4-27	Voorwaarts vs St. Laurent	8-0
4-1-37	Suriname vs Brits-Guyana	8-0

(Nelom 3x, Hugo Landkoer 3x, Henny Landkoer 2x)

2-9-45	Suriname vs Brits-Guyana	6-0
(Rene Nelom 2x, R. de Clerq, D. Samson, G. Spier)		
2-2-47	Suriname vs Frans Guyana	9-0
30-3-64	Robinhood vs Frans Guyana	7-1
25-7-65	Suriname vs Cayenne	7-0
(Schoonhoven 3x, Saften 2x, Enser, Brammerloo)		
1968	Suriname vs Ned. Antillen	6-0
1972	Suriname vs Antiqua	6-0
11-7-76	Voorwaarts vs Christaanburg	12-0
(Windzak 2x, Trimo 2x, Graanoogst 2x, Playfair 2x, Cairo 2x, Richters, Rustenberg)		
juli	'76 Voorwaarts vs Christaanburg	8-1
juli '76	Jai Hind vs Christaanburg	8-1

De meeste doelpunten door één voetballer internationaal gescoord is vier. Op 2 februari 1947 scoorde André Kamperveen 4 doelpunten tegen Frans Guyana. Suriname won toen met 9-0. Op 31 juli 1953 versloeg Robinhood, Deportivo met 4-2. Alle vier doelpunten werden door Michel Kruin gescoord.

Grote overwinningen nationaal behaald zijn:

23-7-35	PVV vs DRD	11-1
		(Hans Nahar 7x)
maart '51	MVV vs PVV	10-0
26-6-55	Voorwaarts vs Binta Merah	18-0
		(Samsey 7x, Kogeldans 4x, George Degenaar 4x,

Edmund Leiles (foto E. Leilis)

Voorwaarts 1957
Achter (v.l.n.r.): E. Goudmijn, S. Nahar, L. Welles, Duurvoort, J. Wielkens.
Midden: W. Esajas, E. Hupsel, J. Ethard.
Voor: Ch. van Lierop, C. Graanoogst, Pique.

		Welles 2x, Wolf)
26-11-61	Robinhood vs De Ster	16-0
		(L. Mijnals 8x, Waterval 4, Haltman 2x, Krenten 2x)
20-8-78	Robinhood vs Fortuna	12-0
		(Emanuelson 3x, Richters 3x, Entingh 2x, Olmberg 2x, Stewart, Held)
	Robinhood (junioren) vs Indramaju	20-0

Louis Mijnals scoorde op 26 november 1961 acht doelpunten en vestigde hiermee het record meest aantal gescoorde doelpunten in één wedstrijd.

Volleybal;

Volleybal; een in 1896 door de Amerikaan William G. Morgan in Massachusetts geintroduceerde teamsport. De geschiedenis van de volleybalsport is als volgt: William Morgan, physical director aan de plaatselijke Young Men Christian Association (YMCA) in Holyoke, Massachusetts, gaf les aan zakenmensen, die het nieuwe spel basketbal (1891) te vermoeiend vonden. Morgan zocht daarom naar een groepsspel dat binnen gespeeld kon worden, eenvoudig te leren was, en dat vooral niet inspannend mocht zijn. Een spel voor de recreatie dus, en dat was volleybal ook in de beginjaren.

Aan weerskanten van een 6 voet en 6 duim hoog opgehangen tennisnet stond een aantal spelers. De binnenbal van een basketbal moest met de handen van de ene naar de andere kant van het net worden geslagen zonder dat de bal gedurende het heen en weer spelen op de grond mocht komen. Daar de binnenbal te licht bleek te zijn, werd een speciale bal ontworpen en dit spel werd door Morgan 'Mintonette' genoemd. Deze naam is afgeleid van minton, een indiaanspel, waarbij het in principe hetzelfde was. Het mintonspel van de indianen kan als een voorouder van het volleybal gezien worden.

Nadat Morgan in 1896 tijdens een conferentie van de YMCA physical directors in het Springfield College te Springfield het spel door 2 teams uit Holyoke had laten demonstreren, stelde prof. H.T. Halsted voor het spel volleybal te noemen. Een volley is een tennisterm, waarmee een teruggeslagen bal wordt aangeduid die de grond niet heeft geraakt.

Vanuit Springfield College begon het volleybalspel zijn vlucht over de VS en daarna over de wereld. De YMCA zag namelijk de mogelijkheid om door middel van de nieuwe spelen basketbal en volleybal bekendheid bij de jeugd te krijgen en aan populariteit te winnen, waardoor het mogelijk was de doelstellingen van de YMCA beter te verwezenlijken. Het eerste artikel over het nieuwe spel, geschreven door J.Y. Cameron, verscheen in 1896 in de juli-uitgave van Physical Education. Onder supervisie van de YMCA verspreidde het volleybalspel zich snel over successievelijk Nrd-, Centraal- en Zuid Amerika, het Verre Oosten en Europa.

Volleybal bleek een spel te zijn voor jong en oud, voor school en competitie, een spel dat overal waar ruimte was om een net te spannen gespeeld kon worden.

In Zuid Amerika speelde men al volleybal in de beginjaren van 1900; Cuba in 1905, Puerto Rico in 1909, Peru in 1910, Uraguay 1912, Brazilië en Mexico 1917. In het Verre Oosten drong volleybal ook erg vroeg in deze eeuw door; Filippijnen in 1910, China in 1913 en Japan in 1913.

De Aziatische regels en de wijze waarop het spel werd gespeeld, verschilden aanmerkelijk met de regels en de speeltrant van Europese volleybal. Een veld van 20 bij 11 een 2,30 m hoog net, 9 spelers opgesteld in drie rij en van drie met sterke specialisatie waren typerende kenmerken voor het Aziatisch volleybal.

Op woensdag 15 september 1937 werd op de tennisbaan bij de Firma Wn Fogarty ltd. de volleybalsport middels een demonstratie-wedstrijd geintroduceerd door enkele jongemannen uit Demerara. Het kwam echter nog niet tot een krachtige beoefening van de volleybalsport.

Op zaterdag 10 october 1942 werd ter gelegenheid van de Chinese republieksdag op het terrein van Chung Fa Foei Kon om 18.30 uur een vriendschappelijk wedstrijd georganiseerd tussen 35th Bombing Squadron en Chung Fa Foei Kon. De Chinezen wonnen met 21-12 en 21-13.

Het valt duidelijk op te maken dat men toen niet met de nu bekende regels speelde. 10 oktober 1942 is de dag dat de eerste volleybalwedstrijd in Suriname werd georganiseerd.

De eerste volleybalcompetitie startte op zondag 21 februari 1942. Deze competitie werd door de basketball association georganiseerd en hieraan namen 4 Amerikaanse en 2 Chinese verenigingen mee, de heer Jules Fernandes, vertegenwoordiger van Coca Cola hier te lande, stelde enkele prijzen beschikbaar. Op 21 februari 1943

speelden in de eerste wedstrijd 35th Bombing Squadron tegen Head Quarters Paramaribo. Het is nu echter niet bekend welke vereniging als winnaar uit de bus kwam.

Na 1943 zou het toch nog 20 jaren gaan duren eer de volleybalsport daadwerkelijk tot ontplooiing kwam.

In 1963 werd een comité Propaganda Volleybal opgericht en dit comité trachtte de volleybalsport meer bekendheid te geven in Suriname. Het doel van dit comité werd nog hetzelfde jaar bereikt daar men in april 1963 al dacht aan het oprichten van een volleybalbond.

Ter gelegenheid van de oprichting van de volleybalbond werd op 28 april 1963 door de Troepenmacht een volleybaltoernooi georganiseerd.

12 verenigingen namen hieraan deel en zij waren onderverdeeld in vier poules. Als poulewinnaars kwamen uit de bus: CLD, Smash, Tris en Aquila. In de semi-finale kwam CLD uit tegen Smash en Tris tegen Aguila. CLD en Tris wonnen hun partij en kwamen in de finale tegen elkaar uit. CLD won van Tris met 3-0. De prijzen werden door de voorzitter van de volleybalbond, de heer Leerdam, uitgereikt.

Op dinsdag 15 december 1964 werd op de banen van het Patronaat een aanvang gemaakt met de eerste volleyballandskampioenschappen. Niet minder dan 10 verenigingen namen hieraan deel en deze waren; Vams I en II, AMS-B, Patronaat, Swallows, RVS 1 en 2, Kampong All Stars, De Arend en de militairen.

Het was ook voor de eerste maal dat volgens een full competitie werd gespeeld, dus een competitie in twee ronden. De wedstrijden werden gespeeld volgens het systeem ‘best of five’ en volgens de spelregels vastgesteld door de Nederlandse Volleybal Bond. Tijdens de openingswedstrijd kwamen RVS en Kampong All Stars tegen elkaar uit.

Bij de heren werd Vams de eerste landskampioen, terwijl bij de dames Oase met de eer ging strijken.

In 1967 werd voor de eerste maal een nationale volleybalselektie gevormd. Als trainers waren aangewezen Ben Eykenduin en sgt. Dick Staphorst, terwijl een keuzecommissie bestaande uit de heren sgt. majoor Spanje, sgt. van Mils en E. Hoeve de volleyballers voor de nationale selektie kozen. De selektie bestond uit: J. Baars, H. Baars, R. Kroon, Dick Staphorst, Desi Truideman, Samisoe, J. van Tongeren, L. Godfried en L. Schoonhoven.
Op 12 mei 1967 vertrok deze selektie uit Suriname om het op de Nederlandse Antillen in vier wedstrijden op te nemen tegen de Antillianen. De resultaten waren:

12-5-67	Suriname vs Super Cleaning	0-3
13-5-67	Suriname vs Sithoc	1-3

Krawasie
Staand (v.l.n.r.): Betty Burgos, *Enro Prade*, *Cruden*, *Denice de Rooy*, *Vanessa de Vries*, *Diana Loor*, *Lucien Lo Fo Wong (coach).*
Knielend: ?, *?*, *Astrid Anches*, *Vonsee*, *Lucie Lobo. (foto De Ware Tijd)*

De Surinaamse ploeg verloor drie van de vier gespeelde wedstrijden.

In juli 1967 werd de dames-volleybalploeg van Oase voor de derde achtereenvolgende maal ongeslagen landskampioen. Degenen die voor deze prestatie zorgden waren: Loes, Han en Clothilda Dumoleyn, Jenny Verberne, Anneke Kit, Joke de Haas en coach/trainer Ch. Mathieu. Niet lang na deze overwinning vertrokken de gezusters Dumoleyn naar Nederland, wat een zware klap voor Oase was.

Ondanks het vertrek van de gezusters Dumoley, veroverde Oase toch nog in 1968 het landskampioenschap en dan wel voor de vierde achtereenvolgende maal. De damesselektie van Oase zag er toen als volgt uit: Kosters, de Haan, Hajens, van het Riet, Bronkhorst, Jonkers, van Zyp en trainer John Zuidema.

Aangetekend moet worden dat het eerste sterrentoernooi in 1967 een aanvang maakte. Op vrijdag 4 augustus 1967 organiseerde SUVOBO dit toernooi, waaraan drie verenigingen deelnamen. Dit toernooi was bestemd voor de verenigingen die tijdens de competitie het hoogst eindigden.

Dit sterrentoernooi werd echter geen succes, daar landskampioen Tris hieraan niet deelnam. De verenigingen die wel deelnamen waren: Oase, Kampong All Stars en Patronaat (semi-kampioen). Op 11 augustus 1967 versloeg Patronaat, Kampong All Stars en werd winnaar van dit sterrentoernooi alleen bestemd was voor heren.

Nam Tris in 1967 niet deel aan het sterrentoernooi, in 1968 waren ze wederom aanwezig tijdens het landskampioenschap. Tris werd voor de tweede achtereenvolgende maal landskampioen en de heren die voor deze prestatie zorgden waren: Dick Staphorst, Wensveen, Linssen, Borger, Hortema, Overvelde, van Woensel, van de Linden, Vermeulen en trainer Scholze.

In augustus 1975 maakte de nationale selektie haar tweede buitenlandse reis en ditmaal ging men naar Guyana. De onzen maakten toen een beter beurt, daar ze alle vier gespeelde wedstrijden wonnen, en wel als volgt:

Suriname vs East Berbie	3-1

	(15-6, 15-2, 9-15, 15-6)
Suriname vs Rort Mourant	3-0
	(15-11, 15-11, 15-5)
Suriname vs Guyana	3-0
	(16-14, 15-9, 15-6)
Suriname vs Guyana	3-2
	(15-9, 15-12, 8-15, 11-15, 15-6)

De uitblinker tijdens deze wedstrijden was captain August van Wilgen.

Op 28 augustus 1976 vertrok de damesploeg Antillianas naar de Antillen om haar krachten te meten tegen de damesploegen aldaar. De dames die deze toer meemaakten waren Denise de Rooy, Lucie Adams - Lobo, Jeanet Lie Kwie-Day, Petra Beems, Betty Burgos en Ruby Nijssen.

Antillianas nam ook enkele gastspeelsters mee, deze waren: Lilleke Olmtak, Ardiente, Lydia Ravales, Detta Wolf en Judith Huisden.

Over Antillianas gesproken, geen enkele volleybalploeg heeft in deze tak van sport zo gedomineerd als deze vol-

leybalvereniging in vooral de zeventiger jaren deed. Antillianas werd dan 10 jaar landskampioen waarvan zeven werd meer dan 10 jaar landskampioen waarvan zeven keer achtervolgend. Aangetekend moet worden dat rond de periode 1972-1974 deze vereniging een naamsverandering onderging en vanaf toen Krawasie heette. Ook is Antillianas de eerste dames volleybalploeg geweest die naar het buitenland ging.

In augustus 1977 bracht Sithoc een bezoek aan Suriname. De kampioen van Curaçao won alle drie gespeelde wedstrijden.

10-8-77	De Arend vs Sithoc	2-3
12-8-77	Suriname vs Sithoc	2-3
14-8-77	De Arend vs Sithoc	2-3

In verband met de jaardag van Sithoc vertrok in mei 1978 een Surinaamse selektie naar Curaçao. De resultaten aldaar waren:

Suriname vs Maduro	1-3
Suriname vs Curaçao	2-3
Suriname vs Arusino	3-2

Aangetekend kan worden dat deze wedstrijden voor Suriname bedoeld waren als voorbereidingswedstrijden op de Cacso spelen van juli 1978. Tijdens de Cacso spelen die te Medellin werden georganiseerd werd de Surinaamse volleybalselektie echter weggeveegd van het strijdperk (zie Casco spelen).

Een goede beurt maakte de Surinaamse selektie wel in

Lyzecks
Staand (v.l.n.r.): John Kappel, Claudia Straal. ?. Jeffrey Straal. ?. Melvin Tjon Sie Fat.
Knielend: Carlo Graangoost, Dirk Currie, Gunther, Gilberto Krieger, Ruben Fransman. (foto De Ware Tijd)

augustus 1980 in Cayenne tijdens een aldaar georganiseerd inter-Guyanees volleybaltoernooi. Zowel bij de heren als de dames werd Suriname eerste. In beide klasse werd Frans-Guyana tweede en Guyana derde.

De volleybalsport heeft zelf in de tachtiger jaren nog niet de plaats gekregen dat zij verdient. Een oorzaak hiervan moet gezocht worden in het feit dat volleybal altijd in de schaduw van basketbal heeft gestaan.

Enkele hoogtepunten in de tachtiger jaren zijn geweest:

- Yellow Birds (dames) werd van 1983 t/m 1989 zesmaal achtereenvolgend landskampioen.....

- In november 1985 werd de Surinaamse dames selektie kampioen van het drie-landen toernooi dat in Suriname georganiseerd werd. Behalve Suriname namen ook Trinidad en Venezuela deel.

- In juni 1986 nam Suriname zowel met een heren- als damesploeg deel aan de Cacso-spelen te Santo Domingo. De prestaties waren echter nihil.

- In 1989 werd Yellow Birds zowel bij de dames als bij de heren landskampioen. Voor het eerst in de Surinaamse volleybaihistorie werd een vereniging zowel dames als heren kampioen in hetzelfde jaar.

Overzicht van de landskampioenen die de volleybalsport voortbracht:

Heren:

1965	Vams
1966	Real Volley Stars
1967	Tris
1968	Tris
1969	Tris
1970	Oase I
1971	Oase I
1972	Oase I
1973	De Arend
1976	De Arend
1979	Yellow Birds
1980	Lyzecks
1982	Lyzecks
1983	Yellow Birds
1984	Lyzecks
1986	Lyzecks
1987	Lyzecks
1988	Condor
1989	Yellow Birds

Dames:

1965	Oase
1966	Oase
1967	Oase
1968	Oase
1969	Antillianas
1970	Antillianas
1971	Antillianas
1972	Antillianas
1973	Oase

1975	Antillianas
1976	Krawasie
1977	Krawasie
1978	Krawasie
1979	Krawasie
1980	Krawasie
1981	Krawasie
1982	Avantie
1983	Avantie
1984	Yellow Birds
1985	Yellow Birds
1986	Yellow Birds
1987	Yellow Birds
1988	Yellow Birds
1989	Yellow Birds

Yellow Birds (1984)
Staand (v.l.n.r.): Patricia de Leon (capt.), *Debby Yvel*, *Ingrid Peerwijk*, *Ivonne Willemzorg*, *Ileen Gimith*, *Thea Fitz Jim*, *Verdy Getrouw (trainer/coach).*
Knielend: Hellen Doelwijt, *Astrid Ravenberg*, *Hellen Renfurm*, *Marleen Sedney. (foto De Ware Tijd)*

Voorwaarts;

Voorwaarts; voetbalvereniging die op 1 augustus 1919 het levenslicht aanschouwde. Voorwaarts werd geboren toen enige schoolvrienden, voornamelijk van de Hendrikschool besloten in clubverband verder de voetbalsport te beoefenen. Dit geschiedde ten huize van de dertienjarige Bob Verhoeven in het Fort Zeelandia.

Met Bob waren bij de oprichting aanwezig o.a. Max

Enuma, William Read, Daisy A. Samson, George Meyer, Henny van Eyck, A. Eddie Zaal en van Hoek.

De eerste voorzitter was Jean Heilbron, terwijl Henny van Eyck de eerste onder-voorzitter werd.

Op 16 november 1919 speelde Voorwaarts haar eerste officiële wedstrijd tegen het tweede team van Olympia en verloor met 0-4.

De eerste opstelling van Voorwaarts zag er als volgt uit: Otmar May (keeper), George Meyer, Eli Polak (backs), Jagessar, Leo Lashley, Sem Salomons (midden), Daisy Samson, Slaterus, William Read, Henny van Eyck en Jacques Samuels (voor), zie 'Voorwaarts 1919-1 augustus - 1964' door N.I. Guicherit en anderen.

Voorwaarts is de enige voetbalvereniging die vóór de huidige Surinaamse Voetbal Bond werd opgericht en tot vandaag de dag nog bestaat (zie voetbal).

Voorwaarts heeft vele grote voetballers gekend en enkele hiervan zijn; Harry Nassy, Eddy Douglas, John en Emile Monkou, Wim en Riek Anijs, Eugéne en René Leckie, Nol Gomperts, Jacques en Mathaës Brakke, Just Gouvernante, Bakker de Vries, Hans Nahar. Deze spelers hebben vanaf de geboorte van de geelzwarten tot kort voor de Tweede Wereldoorlog de naam van hun club bijzonder hoog weten te houden.

In 1938 ontstond er een ernstige crisis onder de spelers van deze club en vond het bestuur het raadzaam om tot ontbinding van de vereniging over te gaan. In 1940, kort voor de Tweede Wereldoorlog staken enkele oud Voorwaartsers zoals Eddy Douglas, Frits Juda en Sik Heymans de koppen bij elkaar en werd vanuit deze hoek tot heroprichting van Voorwaarts overgegaan. De eerste deelneming aan de SVB-competitie was direkt raak, Voorwaarts werd landskampioen. De heropleving van Voorwaarts duurde echter niet lang. De Tweede Wereldoorlog brak toen uit, ontwrichtte alle sportorganisaties w.o. ook Voorwaarts.

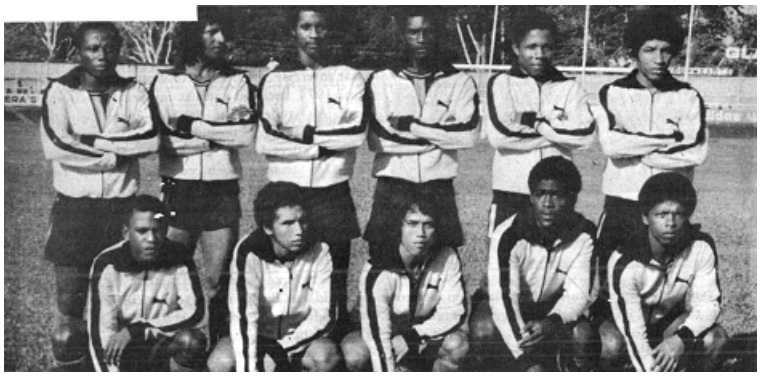

Staand: Siegfried Rustenberg, *Biem Soekhai*, *Henri Playfair*, *Henri Leidsman*, *Franklin Rigters en Harold Forster.*
Zittend: Jantje Voorn, *Imro Jap A Joe*, *Trimo Kasio*, *Roy Belfor en Romeo Forster*.

Direkt na dit oorlogsgeweld ging de scout van Voorwaarts, namelijk Frits Juda, op verkenningspad (zie Frits Juda). In afzienbare tijd slaagde hij erin om een Voorwaarts-team met spelers als Henar, Leo Rack, Curie Sam Sie, H. Ho A Hing, Guno Hoen, Bakboord en Holband bij elkaar te trommelen.

Voorwaarts heeft lange tijd een hoofdrol gespeeld in het voetbal binnen en buiten Suriname, maar in 1988 degradeerde zij naar de eerste klasse.

Voorwaarts werd vijfmaal landskampioen en wel in de jaren 1936, '41, '52, '57 en 1977. Het kampioensteam van 1952 bestond uit de spelers Wijks, L. Mans, G. Hoen, U. Samsey, A. Degenaar, L. Kogeldans, G. Degenaar, R. Ghuicheriet, Esser, C. Graanoogst en Gill.

Voorwaarts is de eerste voetbalvereniging van Suriname die een reis naar het buitenland maakte. In april 1927 vertrok een ploeg van Voorwaarts naar St. Laurent om aldaar een wedstrijd te spelen (zie voetbal).

Voorwaarts heeft enkele opvallende records geboekt:

- Op 7 juli 1976 behaalde Voorwaarts de grootste overwinning internationaal. Op die dag versloeg zij Christaanburg van Guyana met 12-0.
- Voorwaarts is ook de club die de grootste overwinning nationaal behaalde. Op 26 juni 1955 versloeg zij Binta Merah met 18-0.
- Ook is Voorwaarts de vereniging die tijdens haar laatste wedstrijd om het landskampioenschap, de grootste overwinning behaalde. In 1952 (november) overtroefde Voorwaarts PVV met 9-1.
- Ook moet toegegeven worden dat Voorwaarts de voetbalvereniging is die de grootste nederlaag internationaal leed. Op 15 augustus 1978 versloeg NEC de geelzwarten met 12-0.

W

Waka Go;

Waka Go; wandelvereniging die op 14 september 1977 werd opgericht door enkele personen die de afstand Paramaribo-Albina hadden gelopen. Deze loop was namelijk door de BVSS georganiseerd. Het doel van deze vereniging was de wandelsport te propageren in het bijzonder de lange afstanden.

De eerste internationale looptocht van deze vereniging vond plaats in 1981, toen men van Albina naar Cayenne liep.

Waldring, Franklin

Waldring, Franklin (geb.2-12-35) dammer die sinds 1967 een belangrijke rol heeft gespeeld aan de top van de Surinaamse damsport. Hij is vaker tijdens de landskampioenschappen in de prijzen gevallen en werd viermaal landskampioen en wel in 1966, '74, '81 en 1985. In 1974 en 1985 werd hij zelfs ongeslagen kampioen. Franklin mocht Suriname vaker vertegenwoordigen in het buitenland. Zo nam hij in 1974 deel aan het kandidatentoernooi in Tiflis waar hij de vijfde plaats behaalde. Tijdens dat toernooi weigerde Franklin onder de Nederlandse vlag te spelen.

Van links naar rechts: Franklin Waldring, *Eduard Autar*, *Mohanlall. (foto De Ware Tijd)*

Hij eiste van de Russen de Surinaamse vlag. Om dit probleem op te lossen waren de Russen genoodzaakt een Surinaamse vlag te zoeken.

In 1975 zorgde Waldring tijdens de derde ronde van het KSH-damtoernooi in Hoogezand-Sappemeer wederom voor opschudding door de toenmalige Nederlandse kampioen Harm Wiersma te verslaan; dit gebeurde op 30 juli. Onze landgenoot werd tijdens dat toernooi zesde. Een jaar later werd Wiersma wereldkampioen. In 1980 werd Waldring samen met Eduard Autar landskampioen, nadat beide dammers met hetzelfde aantal punten eindigden en ook de tweekamp van 5 partijen geen beslissing had gebracht. In juni 1985 werd hij met zijn 50ste jaar de oudste damlandskampioen.

Weidum, Helen; sportvrouw die in haar sportloopbaan aan verscheidene takken van sport heeft gedaan, maar vooral in de atletieksport en de karatesport haar naam liet gelden. In 1974 startte ze met de basketbalsport; ze speelde voor De Schakel om in 1977 over te gaan naar Yellow Birds.

Helen Weidum (foto H. Weidum)

Intussen begon ze in 1976 met de atletieksport bij de atletiekvereniging Eagles, die onder leiding stond van trainer Rita Balrak.

Haar interesse voor de atletieksport groeide, nadat ze in april 1977 deelnam aan het middelbaar scholieren toernooi. Als studente van de AMS stond zij onder leiding van Betty Burgos, terwijl zij daarnaast werd bijgestaan door de atleet Lothar van Kanten. De atletiekploeg van de AMS trainde toen voornamelijk op het SOSIS, maar op aandrang van de atleet Michael Blaaker ging de ploeg in het toenmalig Suriname Stadion trainen onder leiding van trainer Balrak.

Met een stoot van 7,70m op het nummer kogelstoten werd Helen Weidum tweede tijdens het scholierentoernooi, terwijl ze vierde werd tijdens het speerwerpen. Ze bleef lid van Eagles tot oktober 1984, waarna ze samen met anderen op 4 december 1984 de atletiekvereniging Profosoe oprichtte.

Helen heeft Suriname menigmaal in het buitenland vertegenwoordigd. In 1977 en 1978 nam ze deel aan de Inter-Guyanese spelen. Tijdens het toernooi van 1978 werd ze uitgeroepen tot ‘most outstanding atlete’. In 1979 werd ze tijdens de Kersten Games zowel op discuswerpen als kogelstoten vierde. In april 1983 nam ze deel

aan de Withsuntide Games op Grenada. Op 22 februari 1986 stootte ze tijdens het kogelstoten 13,84m en verbrak hiermee het oude Surinaamse record van Orlanda Lynch (12,92m).

Tijdens de Cacso spelen van 1986 stootte ze 13,88m en daarmee werd ze op dit onderdeel vierde.

Wat de karatesport betreft, startte Helen op 16 oktober 1979 onder leiding van Wilfred Burgos met deze tak van sport. Op 3 maart 1984 werd ze de eerste Surinaamse zwarte bandster om in 1986 de eerste Surinaamse tweede danster te worden. In oktober 1986 vertrok Helen voor verdere studie naar het buitenland.

Wiebers George

Wiebers George (geb. 7-8-26); atleet die als welp in de padvinderij voor het eerst kennis maakte met de atletieksport. Dit gebeurde in 1936 en van toen af beoefende hij de sport intensief.

George Wiebers (foto G. Wiebers)

George Wiebers viel vaker in de prijzen tijdens de atletiekwedstrijden op de onderdelen polsstokhoogspringen en speerwerpen.

In 1945 werd hij zelfs kampioen polsstokhoogspringen. In 1951 introduceerde hij samen met Willebrod Axwijk de vijfkamp en dit nummer bestond uit de onderdelen: 100m, 400m, speerwerpen, hoogspringen en verspringen.

In 1949 richtte hij samen met Willebrod Axwijk (zie Willebrod Axwijk) de eerste damesvereniging Elvedo op (zie Elvedo).

Op 30 december 1954 richtte trainer Wiebers Roda '54 op. George Wiebers bleef tot 1984 trainer van deze atletiekvereniging en in deze periode heeft hij vele grote atleten voortgebracht, zoals John en Joyce Veira, Glenn Gentle, Dennis Malone, Edward Cruden enz. In 1984 stapte hij naar SNL over; deze club behaalde dat jaar meteen het kampioenschap (zie SNL).

George Wiebers is ook nationaal trainer geweest. In 1960 werd hij bondstrainer van de Surinaamse Atletiek Bond en deze functie zou hij (met enkele onderbrekingen) tot 1980 bekleden.

Behalve atletiek bedreef hij ook andere sporten. In de vijftiger jaren was hij een basketbalcrack. Hij speelde voor Spes Patriae (zie Spes Patriae).

Van 1948 tot 1953 was hij de meest dominerende tafeltennisser (zie tafeltennis) in Suriname.

In 1975 werd trainer Wiebers als eerste Surinamer door de organisatie van Centraal Amerikaanse en Caribische spelen onderscheiden vanwege de vele diensten die hij

jarenlang voor de sport in het algemeen en aan de atletieksport in het bijzonder had bewezen.

Wielersport;

Wielersport; de sport van het wielrennen. Ontwikkeld na de uitvinding van het rijwiel (de fiets) in Duitsland (1816) door de jonkheer Drais von Sauerbronn. Hij kwam op een goede dag met een bouwsel op proppen, waar velen van opkeken. 'Grote Bi' zoals deze fiets genoemd werd had een groot voorwiel, een klein achterwiel, beide van hout met ijzeren banden, bevatte geen zadel, noch tandwielen en ketting.

Het rijwiel was uitgevonden.

Hoewel dat rij wiel bestemd was voor rijke mensen, begon men in Frankrijk al gauw aan wielrenwedstrijden te denken. Die werden na heel wat praten en vooral na heel wat tegenstand ergens in een groot park te Parijs op 31 mei 1868 georganiseerd. Het werd echter geen spectakel. Een jaar later werd een race over 130 km (van Parijs-Rouen) georganiseerd. Deze wedstrijd was succesvoller en werd gewonnen door de Engelsman James Moore in een tijd van 1u.07.23 min. Vanaf toen werden regelmatiger wedstrijden georganiseerd, maar dan alleen wegwedstrijden. Pas in deze eeuw (in de twintiger jaren) kwamen er baanwedstrijden (zie Het Grote sportboek - Dick van Rijn).

De wielrensport wordt onderverdeeld in de weg- en de baanwedstrijden. Een derde minder beoefende tak is die van de terreinwedstrijden of cyclecross.

Wegwedstrijd zijn alle wegwedstrijden die op normale al dan niet goed geplaveide wegen gehouden worden. De afstanden liggen tegenwoordig tussen de 80 en 250 km. Eén van de oudste zogenaamde klassiekers is Parijs-Brest-Parijs, waarbij zonder onderbreking 1200 km moeten worden afgelegd. Een speciale soort wegwedstrijd wordt gevormd door de etappewedstrijden, die zijn twee of meerdaagse wedstrijden waarbij dagelijks een gedeelte van de totale afstand wordt afgelegd.

De beroemdste daarvan is de Tour de France, waarbij de rennerskaravaan in een periode van 3 weken ruim 4000 km aflegt.

Een aparte vorm van de wegwedstrijden is de tijdrit. Hierbij starten de rijders afzonderlijk met gelijke tussenpozen.

De tijd, het horloge is hierbij de tegenstander. Iedere renner moet alleen rijden en dus alleen alle moeilijkheden overwinnen. Wie ingehaald wordt moet op geruime

afstand achter zijn nieuwe voorman gaan rijden of aan de andere kant van de weg rijden, zodat er geen sprake kan zijn van het zogenaamd uit de wind rijden.

Er zijn eveneens ploegenwedstrijden, waarbij iedere ploeg apart vertrekt en de tijd van drie besten als resultaat voor de vereniging genoteerd wordt.

Baanwedstrijden worden verreden op speciaal daarvoor geconstrueerde houten of cementen kombanen. De afstandlengte varieert van 200 tot 500m. De bochten zijn sterk verhoogd, terwijl ook de zgn. rechte einden naarbinnen glooiend verlopen. De steilte van de bochten is afhankelijk van de baanlengte. Een 200m baan heeft bochten rond de 45 graden, de bochten van de 500m zijn 25 graden.

De baansport kent ook tal van onderdelen. Bij de sprintwedstrijden (max. 1000m) wordt de beslissende eindsprint meestal pas in de tweede helft van de te rijden afstand aangezet.

Er zijn ook lange afstandwedstrijden op de baan. De grens ervan ligt meestal op 50 km.

Ploegkoersen zijn eveneens zeer populair en de koppelwedstrijd staat daarbij wel het hoogst aangeschreven. Hierbij vormen twee tot drie renners een koppel. Eén van hen is op de baan in strijd, terwijl de andere rust in de cabine van het rennerskwartier of langs de baanbalustrade en zijn beurt afwacht om af te lossen soms wel na iedere ronde. Het koppel met de grootste puntenaantal wordt dan winnaar.

Voor de achtervolging start de renner of ploeg niet naast, maar op gelijke afstand op de tegen over elkaar liggende einden (of in de bochten) van de baan. Ze proberen elkaar in te halen. Amateurs rijden daarbij 4 en beroeprenners 5 km. De strijd is beslist wanneer de totale afstand is afgelegd wanneer een tegenstander wordt ingehaald (zie Het grote sportboek door Dick van Rijn).

Deze tak van sport werd vanaf het eind van de vorige eeuw in Suriname bedreven. Het eerste rijwiel werd al in 1893 in Suriname ingevoerd (zie geschiedkundige tijdtafel van Suriname door Fred-Oudschans Dentz) en de eerste wielrenvereniging werd in januari 1896 opgericht en was haar naam ‘Surinaamse Rijwielen Bond’. Ere-voorzitter van deze vereniging was de heer J.D.F. Horst. Op zondag 19 januari 1896 organiseerde deze vereniging onder leiding van de ere-voorzitter de eerste wielrenwedstrijd in Suriname. De baan was de rijweg naar Kwatta van plantage Kwatta tot Rosignol en de afstand bedroeg 1800m.

De heer J.D. Taytelbaum eindigde als eerste, tweede werd John Simons en derde van Lierop. De winnaar kreeg een gouden medaille en werd met muziek en vaandels in optocht naar zijn woning gebracht. J.D. Taytelbaum werd met deze prestatie de eerste wegkampioen van Suriname.

Ondanks het feit dat Suriname vele wielrijders telde, had de wielrenvereniging toch weinig leden. Misschien is dit dan ook de oorzaak geweest dat deze vereniging geen lang levensduur had. Het is nu niet bekend wanneer de Surinaamse Rijwielen Bond op hield te bestaan, maar na 1896 is niets meer van deze vereniging bekend.

Na 1896 werden de meeste wielrenwedstrijden georganiseerd door ‘de Vereniging voor Nationale Feesten te Paramaribo’. Zo organiseerde deze organisatie op 2 augustus

1896 een bloemencorso met fietsen waaraan 17 rijders deelnamen. Er waren 6 prijzen, allen kunstvoorwerpen:

- Voor de fraaist versierde fiets met rijder ging de eerste plaats naar J. Behr. Tweede werd J.B. Louzada.
- Voor de fraaist versierde fiets werd aan de heer J.J. Liems een pressepapier uitgereikt, terwijl de heer J.D. Taytelbaum als tweede prijs een beker kreeg. John Simons werd toen derde.

Op 31 augustus 1986 werd door vorengenoemde vereniging twee wielrenwedstrijden georganiseerd rondom het Gouvernementsplein. In de klasse 9-14 jaar werd James Douglas de kampioen, terwijl bij de volwassenen John Simons met de eer ging strijken. Beide winnaars kregen een zilveren medaille. Vermeld kan worden dat de volwassenen eerst op Racers en dan op Roadsters moesten fietsen.

Uit het vorenstaande blijkt dus dat de fiets niet alleen als race-middel werd gebruikt, maar het diende ook als pronkmiddel.

Door het ontbreken van een echte wielrenvereniging kon deze tak van sport niet tot ontplooiing komen, ondanks het feit dat wielrennen voor de Eerste Wereldoorlog zo populair was in Suriname dat al in 1915 gedacht werd om een wielrenbaan aan te leggen aan het Molenpad. Dit plan werd echter niet tot uitvoering gebracht.

Rond 1923 groeide de animo om in georganiseerd verband Suriname op de fiets te verkennen. Men organiseerde daarom fietstochten en één der eerste fietstochten werd op 23 september 1923 door de korfbalvereniging Vitesse georganiseerd. Een tiental dames en een twaalftal heren maakten toen een fietstocht in de omstreken van Paramaribo. Men raakte na dit uitstapje zodanig geinspireerd dat in hetzelfde maand een wielervereniging die de naam droeg van ‘Eerste Surinaamse Rijwiel Vereniging’, werd opgericht.

Op zondag 7 october 1923 organiseerde deze vereniging haar eerste fietstocht. Ze legde de reis naar Lelydorp, heen en terug in 1 uur en 45 minuten af.

De eerste fietstocht naar het buitenland vond op 11 juli 1950 plaats. Een ploeg van Raleigh club vertrok uit Paramaribo met als doel Guyana. Degenen die aan deze fietstocht deelnamen waren de heren H. Brendel, J. Darthuyzen, L. Simons, A. da Silva, M. Vervuurt, H. Rebout, L. Darthuyzen en mevr. I. da Silva.

Men vertrok uit Paramaribo om 4 uur in de ochtend en op 15 juli reisde men per barkas ‘Agatha’ naar Springland, waar men groots werd ontvangen door de Guyanezen. Op maandag 24 juli werd de terugreis aanvaard en op vrijdag 28 juli 1950 was men wederom te Paramaribo.

Intussen was het wedstrijdkarakter al aardig doorgedrongen in de wielrensport. Al vanaf 1931 werden regelmatig

wielrenwedstrijden georganiseerd. Zo werden in verband met de sportweek 1931 op zondag 6 september wielrenwedstrijden georganiseerd. Deze wedstrijden hadden als startpunt de omgeving van de oude Israelitische begraafplaats, 14 deelnemers namen aan deze wedstrijd deel en honderden toeschouwers schaarden zich langs de weg. Dankzij de uitstekende assistentie van de politie konden de diverse nummers ongehinderd plaats hebben. De eerste race begon om 15.00 uur en na elk 3 minuten startte een volgende deelnemer. Bij loting was de volgorde van starten bepaald en merkwaardig genoeg was dat de nummers 1, 2, 3 en 4 ook op de eerste, tweede, derde en op de vierde plaats eindigden.

W. Kong A Sang werd eerste in een tijd van 14 min.30 sec. Vervolgens gingen respectievelijk over de finish E. Oldenstam (14 min. 35 sec.), H. Klei (15 min. 05 sec.), de Witt (16 min.), Fintley (16 min. 56 sec.) en Gomes (17 min. 11 sec.). De prijzen die aan de wielrenners werden uitgereikt waren respectievelijk Sf. 20,--, Sf. 15,--, Sf. 10,--, Sf. 7,50, Sf. 5,-- en Sf. 2,50.

Na deze wedstrijd vond een wedstrijd plaats tussen de drie besten. De afstand was nu langer en ging ditmaal van de Oude Israelitische begraafplaats naar de Tweede Rijweg, Verlengde Gemenelandsweg, Eerste Rijweg en dan terug. E. Oldenstam werd wederom eerste en H. Klei tweede.

Door de Tweede Wereldoorlog was de wielrensport jaren op de achtergrond geschoven, maar in 1948 kwam er wederom opleving.

Ter gelegenheid van het 50 jarig regeringsjubileum van H.M. Wilhelmina in september 1948, werd een comité samengesteld voor het organiseren van wedstrijden. Het comité bestond uit de volgende personen; Wim Bosverschuur, lt. Harry Pelkman, lt. de Boer, J. de Vries en majoor Dongen.

Er werd een wedstrijd over 80 km georganiseerd, welke op donderdag 2 september werd verreden. De start vond om 14.00 uur plaats en Wilfred Kross (23 jaar) won deze race in een tijd van 2u.26min.4sec. Bisnath Balkaran (20 jaar) werd tweede en J. Jagnannansingh (27 jaar) werd derde.

Met deze overwinning was het tijdperk van Wilfred Kross ingeluid. Hij zou tot 1952 de meest dominerende wielrenner van Suriname zijn.

In verband met de sportweek 1950 werd een wedstrijd over een parcours van 7 km georganiseerd en de wielrenners zouden 6 maal deze afstand moeten afleggen. Op 3 september vond de wedstrijd plaats en Wilfred Kross werd hiervan de winnaar (1u. 13 min. 30 sec.), no 2, 3 en 4 waren respectievelijk Brewster, Frank Moll en Staniramsing.

Bij de dames werd 14 km verreden en als winnares kwam Truus Mack uit de bus, terwijl Ida Gunthman en Olga Sumter tweede en derde werden. Op zondag 12 november 1950 werd een wedstrijd tussen de wielrenners Kross en Tjong A Kiet over 240 km georganiseerd. Wilfred Kross was oppermachtig, daar hij Tjong A Kiet wel 20 km achter zich liet.

Op maandag 11 december 1950 behaalde Kross zijn derde overwinning door de 20 km race in 32 minuten af te

Wilfred Kross (l) en trainer Coutinho (foto mevr. Kross)

leggen. Tweede werd Frank Moll, gevolgd door Eugene Liauw A Ngie en Benschop. Aan deze race namen 26 wielrenners deel.

In mei 1951 vertrok Wilfred Kross naar Guyana voor het deelnemen aan enkele wedstrijden aldaar. Dit was de eerste maal dat een Surinamer aan een internationale wedstrijd deelnam. Kross verbeterde daar het record op de 3 mijl in een tijd van 8 min. 44.7 sec. Hij kreeg als winnaar 2 rijwielen en voor de lapwedstrijden in de drie en vijf mijl wedstrijden 2 medailles. Aan deze wedstrijden nam ook Trinidad deel.

Op 7 juni 1952 werd de Surinaamse Wielrenners Bond (in september 1959 omgedoopt in Surinaamse Wielren Unie) opgericht. Het eerste bestuur bestond uit de personen: Phedor Emanuels (voorzitter), Jacques Stuger (secretaris), Harold Heath (penningmeester), Willebrod Axwijk, Brewster, Lieuw Choy en mej. Olga Sumter (commissarissen).

Op 8 november 1952 werden over een afstand van 70 km wegwedstrijden georganiseerd. Eugene Liauw A Ngie werd toen eerste, Berghout tweede en Wim Gummels derde. Wilfred Kross die deze wedstrijd zowel in 1950 als 1951 had gewonnen, moest tijdens deze race eruit stappen.

Op de 28 km voor dames werd Truus Mack kampioene en Ina Landvreugd semi-kampioene.

In verband met de opening van het toenmalige Suriname Stadion werden op 31 augustus en 1 september 1953 de eerste internationale wielrenwedstrijden in Suriname georganiseerd. Wim Gummels leverde de beste prestatie

door als eerste Surinamer met een gouden medaille naar huis te gaan. Ina Landvreugd was instaat een gouden medaille te veroveren. De resultaten van de eerste internationale wedstrijden hier te lande zijn:

5000m	Johnson	7 min:33.2 sec.
1200m	Liddell	
2000m	Robello	2 min:47.5 sec.
1000m	Hacket	12.8 sec.
15000m	W. Gummels	24min:09.3 sec.
5000m	Liddell	7min:33.4 sec.
1200m	Johnson	
2000m	Gordon	2min:47.8 sec.
1000m	Mathieuw	12.7 sec.
15000m	Liddell	24min:39.4 sec.

Let wel bij de 1000m werd slechts de laatste 200m van dit onderdeel ‘getimed’

Dames		
1000m	Marchall	1min:35.5 sec.
1500m	Marchall	2min:25.1 sec.
2000m	Marchall	4min:23.9 sec.
3000m	Marchall	5min:17.4 sec.
2500m	Landvreugd	4min:40.3 sec.
1000m	Landvreugd	1min:36.0 sec.
1500m	Landvreugd	2min:25.2 sec.
2000m	Landvreugd	4min:26.0 sec.
3000m	Landvreugd	5min:21.6 sec.
2500m	Clarke	

Eugene Liauw A Ngie veroverde op de 25.000m een bronzen medaille. Aan dit toernooi nam behalve Suriname

Links: Frank Moll, rechts Wilfred Kross
(foto mevr. Kross)

ook Guyana, Trinidad en Barbados deel.

Op zaterdag 5 december 1953 werden de eerste nationale baanwedstrijden georganiseerd. Liauw A Ngie behaalde bij de A-klasse de meeste punten en werd daardoor Suriname's eerste wielrenkampioen op de baan. Eugene Liauw A Ngie behaalde in totaal 15 punten, Wim Gummels 13, Frank Moll 11 en Wilfred Kross 10 punten. De wielrenners moesten elkaar bekampen op een 1000m, een 2000m en een 5000m.

Degene die de meeste punten vergaarde werd dan kampioen. Bij de dames behaalde Ina Landvreugd 20 punten, terwijl de Sanders 9 en Cameron 6 punten behaalde.

Op 21 april 1954 werden wederom internationale wedstrijden in het toenmalige Suriname Stadion georganiseerd. Alleen Ina Landvreugd zag kans met enkele gouden plakken naar huis te gaan. Zij won namelijk de 2000m, de 3000m en de 4000m.

Eugene Liauw A Ngie veroverde één zilveren (9000m) en twee bronzen plakken (1000m en 3000m), terwijl Wilfred Kross brons won op de 9000m.
Tijdens de nationale kampioenschappen van 10 juli 1954 waren de resultaten als volgt:

3000m	Liauw A Ngie	5min:39.3 sec.
5000m	Liauw A Ngie	8min:54.1 sec.
15000m	Liauw A Ngie	24min:11.8 sec.
3000m	Grebmijn	5min:39.6 sec.
5000m	Kross	8min:54.2 sec.
15000m	Kross	24min:11.9 sec.

De algemene uitslag was als volgt Liauw A Ngie 20 punten, Wilfred Kross 8 en Lo Fo Sing 7 punten.

Op 29 augustus 1954 werd een internationale wegwedstrijd van 105 km georganiseerd, waaraan 24 Surinamers en 10 Guyanezen deelnamen.

Eugene Liauw A Ngie versloeg de Guyanees Robles na een felle strijd en ging als eerste over de finish in 37:24 min.07.3 sec. De nummers 3 en 4 gingen naar de Guyanees Robello en de Surinamer Wilfred Kross.

Uit vorenstaande resultaten blijkt dat Eugene Liauw A Ngie na 1952 de wielrenner was die het meest van zich liet spreken.

In de zestiger jaren is de naam Gerard Brunings het meest genoemd binnen de Surinaamse wielrensport. Gerard Brunings viel goed op in september 1965 toen hij op 15 jarige leeftijd de ronde van Paramaribo (40 km) won en daarmee de titel van Stanley Hunte overnam. In 1966 prolongeerde Gerard Brunings de titel.

Op 2, 8 en 9 juli 1967 werden in het Suriname Stadion (nu André Kamperveen Stadion) door de Surinaamse Wielren Unie wedstrijden georganiseerd. Gerard Brunings was wederom de wielrenner die het meest opviel daar hij winnaar werd op de 1000m, de 2000m en de 3000m. Vanwege zijn goede prestaties werd hij in 1967 uit geroepen tot sportman van het jaar. In 1968 (juli) ging hij naar Nederland om deel te nemen aan de voorselectiewedstrijden voor de Olympische Spelen. Hij probeerde namelijk zich te selekteren in het Nederlandse wielerteam, maar deze poging mislukte.

In augustus 1970 vertrok Gerard Brunings naar Leicester ter deelname aan de wereldkampioenschappen wielrennen. Hij kwam echter niet ver.

In de zeventiger jaren kwamen andere wielrenners, maar toegegeven moet worden dat de wielrensport het niveau van de jaren 50 niet haalde. In de jaren '80 was er wel een grote opleving te bespeuren.

Wielrenners die toen van zich lieten spreken waren: Max Victoriashoop, Marco Pont, Realdo Jessurun.

Wijntuin, Olivia;

Wijntuin, Olivia; badmintonspeelster die in 1977 bij de vereniging Magic Stars begon met de badmintonsport. In 1978 werd ze semi-kampioene bij de meisjes enkel wedstrijden en enkel kampioene tijdens het Srefidensitoernooi van 1978.

In 1979 werd zij meisjes dubbelkampioene en behaalde zij het kampioenschap tijdens de dames-B enkelwedstrijden. In 1980 werd ze dames enkel kampioene in de B-klasse en veroverde zowel in 1982, '83 als 1984 het kampioenschap tijdens de dames-B wedstrijden. In 1983 behaalde zij tijdens de damesdubbel wedstrijden samen met Diana Uiterloo het kampioenschap.

Wat de Carebaco-wedstrijden betreft werd zij in 1982 dames enkel semikampioene. In 1984 werd zij wederom semi-kampioene en werd uitgeroepen tot the most outstanding female player van het toernooi.

Wilgen, van Hesdy

Wilgen, van Hesdy (geb. 21-12-41): basketballer was in de zestiger jaren captain van hoofdklasser De Arend en was jaren niet weg te denken in een ploeg van De Arend of in de nationale bondsselektie. Als captain bracht hij rust bij de jongens en fungeerde hij bovendien als playmaker. Hoogtepunten in zijn basketballoopbaan zijn geweest:

- 1960, hij nam deel aan de voorronde-wedstrijden van de Olympische Spelen in Bologna (Italië).
- 1969, De Arend werd onder zijn leiding als eerste in de sporthal kampioen. Dat succes was voor een groot deel aan Hesdy te danken. Hij speelde niet alleen mee, maar trainde en coachte de ploeg naar het kampioenschap.
- Een ander hoogtepunt bereikte hij in een wedstrijd tegen Ravens die op het speelveld van Paramaribo werd gespeeld. Hesdy boekte toen een persoonlijk record van 49 baskets.
  Hesdy van Wilgen heeft aan meer dan 75 internationale wedstrijden deelgenomen. In 1959 werd hij uitgeroepen tot ‘sportman van het jaar’.

Worstelen;

Worstelen; gevechtsport die al enkele duizenden jaren beoefend wordt, behoort tot de meest mannelijke takken van sport. Al meer dan 4000 jaar geleden zijn op de wanden van het vorstengraf van Beni Hassan in Egypte 400 afbeeldingen aangebracht van worstelen. De Egyptenaren zijn de leermeesters der Grieken geweest en deze sport werd in 708 vóór Christus in de Olympische vijfkamp opgenomen.

De Olympische vijfkamp bestond toen uit de onderdelen: hardlopen, discuswerpen, speerwerpen, springen en worstelen.

Met de inzinking van de Griekse volkskracht gingen tevens de sportieve en ridderlijke begrippen verloren, zo ook bij het worstelen. Men mocht in die tijd zo ongeveer alles doen, wat men wenselijk achtte om de overwinning te behalen zonder gevaar te lopen uitgesloten te worden. In 1896 tijdens de moderne Olympische Spelen werden natuurlijk andere regels toegepast.

Vóór de Eerste Wereldoorlog kwamen worstelaars hier te lande al tegen elkaar uit, maar in de meeste gevallen betrof het Nederlandse militairen die hier gestationeerd waren. Zo bekampten op maandag 28 maart 1910 in de Sociable Hall de kampioenen J. Qualles en A.J. Fargundus elkaar.

De eerste Surinaamse worstelaar is ongetwijfeld een zekere Gëeerd geweest, die in de periode 1917-1920 veel faam verwierf. Eind september 1917 ging deze worstelaar naar Brits Guyana om het daar op te nemen tegen enkele Guyanese worstelaars. Hij kwam uit tegen Clem Johnson (kampioen van West-Indië), Dr. White en Marshall. Geëerd, die slechts 75 kg woog, verloor alleen van Johnson, die 110 kg woog, 6 voet en 2 duim lang was. In februari 1918 ging Geëerd wederom naar Brits Guyana om het op te nemen tegen Johnson, maar in die strijd liep hij een schouderfractuur op.

Op 24 februari 1918 kwam Johnson naar Suriname om de strijd aan te gaan tegen Sieben (een Hollandse militair). Sieben werd tijdens de eerste ontmoeting gediskwalificeerd, daar hij de fout beging uit de ring te stappen om zijn bezwete gezicht te vegen. Johnson was niet tevreden met dit resultaat en gaf Sieben op 26 februari 1918 een revanche, hij kreeg echter spijt hiervan want hij werd toen door Sieben verslagen. Vermeldenswaard is dat deze twee partijen drie ronden telde en elke ronde duurde onafgebroken 30 minuten. In april 1918 nam Geëerd het te Brits Guyana op tegen de Guyanees Dandy Dan en de Japanner Otta Toka; hij won beide partijen. Op 18 september 1918 vertrok Geëerd uit Suriname om een reis te maken naar Trinidad, Barbados en St. Lucia. Op Trinidad werd hij door Ahmed Bux verslagen. In augustus 1919 was Geëerd wederom op Trinidad om het daar tegen de Japanner Kawamura (55 kg) op te nemen in een gevecht over zes ronden. Deze partij eindigde onbeslist, maar de scheidsrechter wees Geëerd als winnaar aan. In januari 1920 maakte Sieben een reis door West Indië en hij kwam uit tegen worstelaars aldaar.

Na de worstelaars Geëerd en Sieben werd in de periode 1920-1950 weinig geworsteld in Suriname. Aangetekend dient te worden dat van politie-zijde geen toestemming verleend werd om worstelwedstrijden te organiseren. Mogelijk vanwege de problemen die zich voordeden bin-

nen de bokssport kwam de politie tot deze beslissing (zie boksen).

Aan het eind van de veertiger jaren was langzaam maar zeker een opleving te bespeuren in de worstelsport en hiermede was de periode van Oesman Imandi een feit (zie Oesman Imandi).

Op 3 mei 1953 kwam Oesman, zoals Imandi beter bekend stond, uit tegen Ambikapersad. Dit gevecht werd op het terrein van het NGVB-stadion georganiseerd. Oesman won de eerste ronde en zowel de 2de als de 3de ronde eindigden onbeslist. Hierdoor werd Oesman als winnaar aangewezen. Een ander gevecht van Oesman vond op 24 januari 1954 plaats. Hij kwam toen uit tegen Sankar, die hem tijdens het gevecht in een nekgreep te pakken kreeg. Oesman zag hieruit te komen en Sankar te verslaan.

Op zondag 20 februari 1955 vond tijdens een worstelwedstrijd tussen Oesman (27 jaar) en Tiemel (47 jaar) een incident plaats. Er werd gestreden om het kampioenschap van Suriname en hoewel Oesman de meerdere was van Tiemel verklaarde de jury bestaande uit 4 personen dit gevecht ongeldig. De regels die golden voor dit gevecht waren dat de worstelaars zich niet mochten schuldig maken aan het toepassen van valse grepen, het toedienen van slagen met de handpalm of de zijkant van de hand. Ook was het toedienen van vuistslagen of klappen niet toegestaan. De jury verklaarde dit gevecht te zijn ongeldig daar zij de mening was toegedaan dat Oesman zich niet stoorde aan de gestelde regels en zowel in de eerste als tweede ronde Tiemal vuistslagen en klappen had toegebracht. Enkele toeschouwers meenden echter dat de jury, die uit vier hindoes bestond, partijdig gejureerd had en Tiemel die ook hindoe was, bewust had bevoordeeld. Opvallend is dat net als bij de voetbalsport ook de worstelsport te kampen had met religieuze problemen (zie voetbal).

In mei 1959 kwam Tiemal de semi-kampioen van Suriname uit tegen Samson, kampioen van West Indië. Tiemal die 51 jaar oud was en 92 kg woog, zag toch kans van zijn veel jongere (32 jaar) en veel zwaardere (112 kg) tegenstander een draw af te dwingen. Dit gevecht vond in het Snellenpark plaats.

Door de goede prestatie van Tiemal verplaatste promotor A. Joemratie het volgende gevecht van de Guyanees Samson naar het Suriname Stadion om zoveel mogelijk worstelliefhebbers de gelegenheid te bieden deze partij te zien. Het was de eerste maal dat in het Suriname Stadion (nu André Kamperveen Stadion) werd geworsteld. Oesman kwam toen uit tegen Samson. Dit gevecht leek echter meer op een comediespel. Het publiek protesteerde fel, temeer daar Samson een grote mate van vrees voor Oesman toonde en hij bij iedere aanval van Oesman het hazenpad koos. Ook bracht hij ongeoorloofde slagen op Oesman toe, waardoor het gevecht dreigde te ontaarden in een bokspartij. Indien er geen ringen op het veld waren geplaatst zou het voetbalveld voor Samson in zijn vluchtpogingen ook te klein zijn geweest. Ondanks de slechte indruk die Samson maakte, schroomde de jury er toch niet voor om te beslissen dat het gevecht in een draw geëindigd was. Het publiek was toen niet meer te bedaren.

Opgemerkt kan worden dat net als bij boksen ook tijdens worstelwedstrijden weddenschappen werden aangegaan met de promotors, wat dan ook de aanleiding was voor de promotors om van tevoren te bepalen wat het verloop van zo'n gevecht moest zijn (zie boksen).

Een beter gevecht kreeg het publiek op zondag 28 juni 1959 toen de 25 kg lichter wegende Ambikapersad Ihinkoe-Rai uitkwam tegen Samson.

Eerstgenoemde wist in de 3de ronde Samson op zijn buik te krijgen en vervolgens op zijn rug, waardoor hij het gevecht won. Groot was de vreugde bij het publiek daar Ambikapersad de enige Surinamer was die de Guyanees Samson op zijn rug kreeg. Het tijdperk van Ambikapersad was aangebroken (zie Ambikapersad).

Als we een evaluatie over de ontwikkeling van de worstelsport moeten maken, dan zal sterk opvallen dat deze tak van sport bij wijlen goede tijden heeft gekend, maar nimmer tot een grote hoogten is gekomen. Ook valt op dat deze tak van sport in de loop der jaren voornamelijk door Surinamers van hindostaanse afkomst werd bedreven. Ook heeft de worstelsport altijd een professioneel karakter gehad en konden enkele 'slimme' promotors hun eigen zak flink vetmesten ten koste van goede worstelaars.

Daar er geen sprake was van een goede organisatie vond geen daadwerkelijke ontwikkeling in deze tak van sport plaats en kwijnde zij langzaam maar zeker weg.

In 1967 kwam er enige hoop, toen hier op eigen kosten de Nederlandse worsteltrainer Ed Alflen (een man die verscheidene malen Nederlands kampioen werd) aankwam. De heer Alflen zette zich geheel en belangeloos in om de worstelsport in goede banen te leiden. Hij richtte met medewerking van de bestaande verenigingen een bond op en trainde het jong talent geheel gratis. Wedstrijden die later door hem werden georganiseerd tussen de door hem getrainde worstelaars, toonden duidelijk aan dat er met een goede training en goede organisatie veel bereikt kon worden. De wedstrijden stonden bovendien op een hoog peil.

Trainer Alflen ondervond echter van bepaalde zijde weinig medewerking en toen hij vanwege familie-omstandigheden naar Nederland terug ging klapte de worstelorganisatie ineen.

Ondanks deze slechte omstandigheden waaraan de worstelsport aan het eind van de jaren '60 leed, vonden in deze periode toch enkele positieve gebeurtenissen plaats.

- Zo kwam in oktober 1967 Anton Geesink (Olympisch kampioen) op bezoek en kwam Wim Ruska in augustus 1968 naar Suriname.

Ook kan worden opgetekend dat op 27 februari 1966 de eerste dames worstelwedstrijd werd georganiseerd.

Aan het begin van de zeventiger jaren probeerde men de worstelsport nieuw leven in te blazen, waarbij het amateuristische karakter sterker naar voren kwam. Eén der initiatiefnemers was dhr. Nurmohammed.

Zo werden er in verscheidene klassen open kampioen-

schappen georganiseerd met het landskampioenschap als inzet. In 1973 werd Jawalapersad Mangre kampioen alle categorieën, terwijl Lekhram Marapin Gopie in 1974 de titel veroverde.

Op dinsdag 26 november 1974 werd de eerste officiële internationale ontmoeting georganiseerd. Deze was tegen Guyana. Sovan van Suriname (71 kg) versloeg Egbert (73 kg) van Guyana. De tweede partij ging tussen Jolalapersad Mangre en de Guyanees Desmond Greene. Ook deze partij werd in het voordeel van ons landgenoot beslecht. Ondanks alle inzet belandde de worstelsport toen toch in een winterslaap. Aan het eind van de zeventiger jaren en wel in de maand juni 1979 daagde Nini Harpal iedere worstelaar uit om het tegen hem op te nemen. Jozefzoon nam de uitdaging aan, maar werd in de Ismay van Wilgen sporthal verslagen. Nini Harpal won dit gevecht en hiermee was het tijdperk van Nini Harpal een feit dat tot 1984 zou duren.

Z

Zaalvoetbalsport;

Zaalvoetbalsport; teamsport die door de Nederlandse sergeant Dick Staphorst in Suriname (1973) werd geintroduceerd. Door zijn inzet werden toen jaarlijkse toernooien georganiseerd tussen de burgerij en TRIS.

In januari 1977 werd hier de eerste zaalvoetbalcompetitie georganiseerd. Initiatiefnemers waren de heren Errol Stuger en Sydney Montesieu, terwijl de organisatie van dit toernooi in handen was van de SOSIS.

De eerste zaalvoetbalcompetitie was in 1977 mogelijk daar van 1973 tot 1976 enkele verenigingen werden opgericht. Enkele daarvan waren: Hermandad, Eds Discobar, Friends, Prisiri, Sequir, Roline's (later Inter Ma-Retraite) en Kontjo.

De eerste zaalvoetbalcompetitie werd in de week van 8-16 januari 1977 georganiseerd en hieraan namen 21 senioren- en 7 juniorenploegen deel. Bij de senioren werden de ploegen in 3 poules van 7 verdeeld en werd een knock-out systeem toegepast.

Friends werd ongeslagen kampioen en deze ploeg bestond uit de spelers: Whinsley Lawton, Froster jr. Harold Nijverman, Harold Rustenberg, Ronny Westmaas, Carlo Maas, Rudi Naarden, Loeki Robles, Ronny Oktober, Sultan en Ronde.

Waldy Alibux was voorzitter en trainer/coach van-deze vereniging. Er werden ook 3 persoonlijke prijzen aan de spelers van Friends uitgereikt. Ronny Westmaas werd met 24 doelpunten topscoorder. Op de tweede plaats eindigde Harold Rustenberg met 22 doelpunten. Doelman Whensley Lawton was de minst gepasseerde keeper. Om dit toernooi te organiseren werd een commissie geinstalleerd en behalve de twee initiatiefnemers hadden hierin ook zitting Desi Samson, Walther Brathwaite. Wat de junioren betreft, daar toonden de Schwitzschool en Oranje Dassers zich de besten.

In het begin waren er geen gediplomeerde zaalvoetbal scheidsrechters in Suriname. Het waren de commissieleden die meestal de leiding van de wedstrijden op zich namen. Toen een zekere Held dan ook uit Nederland kwam, alwaar hij als scheidsrechter had gefunctioneerd en zijn bijzonder bijdrage leverde aan de toepassing van de spelregels, was dat een mijlpaal in de geschiedenis van ons zaalvoetbal.

Een dieptepunt in deze sport kwam toen na een wedstrijd een scheidsrechter verschrikkelijk werd mishandeld, waardoor hij moest worden opgenomen in het ziekenhuis. Het ergste van deze zaak was dat spelers zich schuldig hadden gemaakt aan dit feit. Zij werden voor het leven geschorst door de commissie en ook door de strafrechter werden zij veroordeeld.

Hoewel in 1980 als 1981 landkampioenschappen zijn georganiseerd was er van augustus 1980 tot februari 1981 een leegte te bespeuren in de zaalvoetbalsport. Na de afsluiting van de competitie in augustus 1980 vertrok Errol Stuger naar Nederland.

In dat jaar was het de bedoeling van de commissie, het hele zaalvoetbal-gebeuren te dragen aan de Surinaamse Voetbalbond. Maar door diverse omstandigheden vond de overdracht geen voortgang. Toen besloot Maurits de Miranda over te gaan tot het oprichten van een zaalvoetbalbond. De realisatie hiervan vond plaats op 2 februari 1981 en de Surinaamse Zaalvoetbalbond (SZVB) werd een feit met de Miranda als eerste voorzitter.

Landskampioenen die de zaalvoetbalsport voortbracht zijn: Sequir (1980), Surle Maggi (1981), Fashion shop (1982), Inter Ma-Retraite (1983 en 1984), Linco (1986), Mengao (188) en DSB (1989).

In het buitenland heeft Suriname haar stempel nog niet kunnen drukken. Althans niet als nationale selektie. Enkele ploegen zijn wel vaker naar het buitenland geweest en hebben Suriname toen aardig vertegenwoordigd. Zo bezochten uit Brazilië Globo Esport in 1983, Remo en Paisandu in 1984 ons land, terwijl voor de oprichting van de SZVB de toenmalige commissie een ploeg uit Utrecht (Nederland) op bezoek kreeg. Tijdens het bestuur-Simmons werd aandacht besteed aan een nationale selectie. Koorndijk en Siegfried Rustenberg zouden zich daarmee belasten. Hiervan is echter niet veel van terecht gekomen.

Het is te hopen dat in de jaren '90 de zaalvoetbalsport zal uitgroeien tot een volwaardige sport.

Zebeda, Arnold

Zebeda, Arnold (geb. 26-4-46) voetballer van Robinhood in de periode 1969-1979. Hij opereerde op twee posities, eerst als linkervleugelspits en daarna als middenvelder/spelbepaler. Op deze post verwierf hij naam en faam zowel in binnen- als buitenland.

Samen met Remie Olmberg en Edmund Leilis was hij dan ook uitverkoren, om uit te komen voor het Caribisch team tegen the New York Cosmos, die in Trinidad op toernee was, compleet met koning Pele en kaiser Frans Beckenbauer. In augustus 1977 verloor het Cari-

bisch team met 1-4 van Cosmos. Arnold Zebeda die ook bekend stond als Arnold Miller is jarenlang aanvoerder geweest van het meest succesvolle elftal van Robinhood. In 1971 werd hij door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot voetballer van het jaar. Hij is ook aanvoerder geweest van de nationale selektie.

Zwemmarathon:

Zwemmarathon: onderdeel van de zwemsport, waarbij ongeveer 18 km wordt afgelegd. De belangstelling voor de zwemmarathon begon op 24 augustus 1875, toen de Engelsman kapitein Matthew Webb het Engelse kanaal in 21 uren en 45 minuten en daarbij in totaal 38 mijl aflegde. Het kanaal is in rechte lijn 20 mijl lang, gemeten tussen de witte krijtrotsen van Dover en Cap Gris Ned aan de overkant tussen Calais en Boulogne. Het was Webb's tweede poging. Deze prestatie moet niet onderschat worden, daar het tot 1911 duurde eer het een ander persoon lukte het Engelse kanaal over te zwemmen. Het was de Engelsman William Burgess die na elf pogingen dit moeilijke traject in 20 uren en 30 minuten aflegde.

Het Engelse kanaal werd de trekpleister van vele zwemmers over de gehele wereld die gefascineerd werden deze afstand zwemmend te overbruggen.

De resultaten van deze marathonzwemmers werden hier te lande voornamelijk in De West gepubliceerd en ook Surinamers raakten in de ban om lange afstanden zwemmend te overbruggen.

Vrijdag 27 december 1918 is een erg belangrijke datum in de historie van de Surinaamse zwemsport, daar op die dag Club Kraan een vriendschappelijk wedstrijd organiseerde en de bestaande clubs (Dolfijn en Neptunes) waren dan ook uitgenodigd. De zwemmers werden door de motorboot Cristoph Kersten omstreeks 15.30 uur van de Marinetrap naar Tout Lui Faut gevaren. Door de heer Adolf F.C. Curiel werd een zilveren beker uitgeloofd aan degene die de Marinetrap als eerste bereikte. De jury bestond uit 3 mensen t.w. Dr. L.C. Aletrino (van Club Kraan), R.D. Simons (van Neptunes) en iemand van de militairen.

Op zondag 12 juni 1921 namen 22 deelnemers het initiatief de afstand Domburg - Paramaribo zwemmend te overbruggen. Negen zwemmers bereikten de finish en de gehele afstand legden zij in 3½ uur af. Degenen die de route aflegden waren: Max Barends, Rudolf Burke, Willem Campagne, Gilly Glans, Guillaume Goede, Hans Jurrjens, William Kraan, Leo del Prado en Richenel Zschuschen.

Enige zwemmers moesten wegens last van kramp onderweg in de boot worden genomen, terwijl een tweetal wegens verkleuming de strijd moesten staken. Van verschillende kanten werd bij de tocht medewerking ondervonden. De commissaris van Domburg stelde een boot beschikbaar voor de tocht, terwijl zijn echtgenote de zwemmers op een kop cacao onthaalde. Het Surinaamsch Sportcomité had zich voorgenomen de zwemmers te verwelkomen bij hun terugkeer aan de Marinetrap en hun te onthalen in het Park. De zwemmers echter, niet wetende welk een eer hun

was toegedacht, kwamen aan wal aan de Saramaccastraat, zodat zij de hulde misliepen. Zij kregen echter de volgende dag een hartelijk schrijven van het comité. Zondag 12 juni 1921 is de historische dag in de geschiedenis van de zwemmarathon van Suriname. Aangezien die dag de allereerste zwemmarathon in Suriname werd gezwommen.

Op maandag 30 april 1923 werd er een schepje bovenop gedaan. De route werd toen Waterland - Paramaribo (ongeveer 26 km). Twintig deelnemers vertrokken om 4.30 uur v.m. per motorboot Elisabeth naar Waterland. Te Waterland aangekomen ging men omstreeks 7.00 uur het water in. De zwemtocht duurde bijna 6 uren en 9 deelnemers legden deze afstand af. Deze personen waren: Harry Amo, J. Bottenbly, Willem Campagne, Ch. Kamerling, William Kraan, Albert May, Sam Straker, W. Tjin Asie en Richenel Zschuschen. Tijdens deze zwemtocht waren er twee roeivaartuigen in de nabije omgeving die degenen die niet meer konden het water uithaalden.

Op zondag 12 juni 1927 werd voor de tweede maal de afstand Domburg - Paramaribo gezwommen. 30 zwemmers namen hieraan deel, waarvan wel liefst 24 de afstand aflegden. Eigenlijk lag het in de bedoeling bij Soekibaka te stoppen, maar de stemming was van dien aard dat men besloot door te gaan. De 24 zwemmers waren: Harry Amo, Rudolf Burke, Willem Campagne, G. Couvreur, Albert de Freitas, Martijn Goede, Th. Hiemcke, F. Haarloo, H. Heilbron, Mohamed Isaak, William Kraan, Just Kruisland, Edgar Wijngaarde, J. Lindveld, Ch. Lim Tjau, Albert May, M. Malmberg, D. Rosheuvel, M. Stiesri, George van Sichem, H. Tjin Asie, W. Tjin Asie, J. Wix en O. Walter. De zwemmers vertrokken iets over 6 van Domburg en waren omstreeks tien uur bij de Marinetrap.

Hoewel alle 3 zwemmarathons succesvol waren verlopen en door de Surinaamse gemeenschap hoog gewaardeerd werden, zou de vierde pas in 1965 worden gezwommen. De geestesvaders van deze zwemmarathon zijn ongetwijfeld Willem Campagne en William Kraan, maar waarom juist de afstand Domburg - Paramaribo (marinetrap) werd gekozen en waarom na 1927 geen marathons werden gezwommen is niet bekend.

Op zondag 21 november 1965 namen enkele zwemmers het initiatief de afstand Domburg-Paramaribo zwemmend te overbruggen. De initiatiefnemers waren Albert del Prado, Harold Does, Domingo Moll en Ro Angel. Alleen de 18-jarige Albert del Prado haalde na ruim drie uren de Marinetrap. Harold Does viel als laatste in de omgeving van Bruynzeel uit. De prestatie van Albert del Prado was van dien aard dat op zondag 9 januari 1966 14 zwemmers de afstand Paranam-Paramaribo trachtten

te overbruggen. Bij de steiger van Paranam gingen deze zwemmers in het water en na ruim 5 uren bereikten twee zwemmers, Albert del Prado en John Alvares, de Marinetrap. De afstand Paranam-Paramaribo is ongeveer 38 km en is hiermee de langste afstand die door Surinamers is gezwommen.

In mei 1973 namen Peace For Ever en Neptunes het initiatief de route Domburg-Paramaribo jaarlijks te organiseren, maar nu met een wedstrijdkarakter. Gestreden zou worden om de 'Meester Willem Campagne Wisseltrofee' en op elke 1 juli zou de strijd gevoerd worden.

Hoewel de vreugde onder de zwemmers groot was, was er toch een verdrietige ondertoon, daar de geestesvader van de zwemmarathon; Willem Campagne, 6 dagen eerder (25 juni) op 82-jarige leeftijd was overleden. Ter nagedachtenis van deze zwempionier werd één minuut stilte in acht genomen (zie Willem Campagne).

Op 1 juli 1973 werd de eerste officiële zwemmarathon georganiseerd, waaraan 29 zwemmers deelnamen. De jongste zwemmer was Sammy Gonesh (10 jaar).

De 15 jarige Roberto Hens legde de afstand in 3u.03min. af, als tweede bereikte Lothar Schenkers de eindstreep (3u.04min.) en als derde kwam Edley Lo Fo Sang (3u.04min.05sec.) bij de Marinetrap aan.

Saskia Karg won bij de dames in een tijd van 3u.06 min. Marjory Tjin Kon Koen werd runner up (3u.16min.0sec.) gevolgd door haar zus Cynthia Tjin Kon Koen (3uur 16min.50sec.). Aangetekend kan worden dat van de eerste 10 aankomers wel 4 meisjes waren.

Overzicht van de winnaars van de georganiseerde zwemmarathons

Heren

1973	Roberto Hens	3.03
1974	Roberto Hens	2u.55 min.
1975	Max Brandon	3u.47min.
1976	Cecil Bergen	
1977	Hugo Goossen	2u.30.45mijn.
1978	Hugo Goossen	3u.12.6min.
1979	Hugo Goossen	
1980	Tjakko de Boer	2u.40.53min.
1981	Hugo Goossen	2u.07.45min.
1982	Anthony Nesty	
1983	Hugo Goossen	2u.59.26min.
1984	Anthony Nesty	2u.24.56
1985	Anthony Nesty	2u.24.58min.
1986	Allan Schweitz	2u.32.20

1987	Giovanni Linscheer	
1988	Johny Cheng	2u.33.08
1989	Enrico Linscheer	2u.23.12

Dames

1973	Saskia Karg	3u.06min.
1974	Saskia Karg	
1975	Shirley Baynatsah	
1976	Shirley Baynatsah	
1977	Pauline Nesty	3u.31.18min.
1978	Deborah Cheng	
1979	Pauline Nesty	3u.21.18min.
1980	Pauline Nesty	2u.45.44min.
1981	Pauline Nesty	2u.10.18min.
1982	Pauline Nesty	
1983	Christel van Lierop	
1984	Pauline Nesty	2u.37.42min.
1985	Claudia van Lierop	
1986	Deborah Cheng	2u.31.26min.
1987	Vanessa Touw Ngie Tjouw	
1988	Vanessa Touw Ngie Tjouw	
1989	Mary Lou Leckie	2u.29.25min.

Winnaars van 1981
Van links naar rechts: Deborah Cheng, Pauline Nesty, Claudia van Lierop
(foto De Ware Tijd)

Winnaars van 1981
Van links naar rechts: Hugo Goossen, Anthony Nesty, Johnny Cheng (foto De Ware Tijd)

Bijzonderheden over de zwemmarathons

Hugo Goossen is de jongste overall-winnaar van de zwemmarathon. In 1977 was hij slechts 13 jaar oud.

- Pauline Nesty (1977) en Deborah Cheng (1978) zijn de jongsten die bij de dames wonnen. Beide dames waren 11 jaar oud.
- In 1986 maakte Deborah Cheng geschiedenis, daar zij de eerste dame werd die overall-winnares werd.

Zwemsport;

Zwemsport; tak van sport die zowel individueel als in teamverband in het water wordt beoefend.

Het zwemmen behoort beslist tot de oudste lichamelijke vaardigheden. Tot ver in de 19e eeuw echter werd het in het algemeen alleen maar uit nuttigheidsoverwegingen beoefend en ternauwernood als sport. Als enige uitzondering op die regel horen we in oude Scandinavische sagen en liederen verhalen over zwemwedstrijden. Het kon ook moeilijk anders, want zwemmen was in de oude tijden echt geen volkszaak en van een werkelijke verbreiding van het zwemmen is pas sprake ten tijde van Rousseau met zijn streven 'Terug naar de natuur'.

Het eerste rivierbad ter wereld bouwde monseigneur Poitevin in 1760 door in de Seine twee schepen aan elkaar te verbinden.

In Duitsland kwam het eerste zwembad in 1777 tot stand in de Rijn bij Mannheim, maar het duurde in het waterrijke Nederland tot 1830 voordat de Breda de eerste militaire zwemschool werd gesticht, terwijl pas in 1846 in Amsterdam de eerste particuliere zweminrichting verrees.

Het aantal zwemmers steeg met de gelegenheid om te leren zwemmen. Het ontbrak nergens aan waarschuwingen, verbodsbepalingen en beperkingen. Gemengd zwemmen was toen nog niet (en is nog steeds niet overal) toegestaan, maar toch steeg het aantal geoefende zwemmers en zwemsters.

In Duitsland werd de pedagoog Guths Muths één van de krachtigste propagandisten voor het zwemmen. In Engeland was het de filosoof John Locke, in Nederland de heer C.F. Schmidt (1806) en in Suriname waren het de heren William Kraan (1902) en Willem Campagne (1911). In 1902 vormden de heer William Kraan en Dr. Meurs een zwemclubje dat de naam kreeg van Club Kraan en regelmatig zwommen de leden van deze club in het Saramaccakanaal. Club Kraan mag beschouwd worden als de pionier op het zwemgebied. Dit zwemclubje zou onder leiding van de heren William Kraan en Willem Campagne uitgroeien tot een waar sportcentrum (zie 'De Dolfijn' van augustus 1986).

Ook Willem Campagne begon later in de Domineekreek te zwemmen en zonder dat hij de heer Kraan kende richtte hij ook een zwemclub op. In 1911 vond de kennismaking plaats tussen Kraan en Campagne en vanwege de goede relatie die er ontstond besloten de heren de twee verenigingen te laten samensmelten. William Kraan werd toen de leider van deze nieuwe vereniging en bij zijn afwezigheid had Willem Campagne de leiding. Toen Kraan reglementen voor de vereniging wilde samenstellen, verbood Campagne hem dat te doen. De heer Campagne vond dat alleen de heer Kraan de baas moest zijn en ook blijven. Opmerkelijk is wel dat de vriendschap tussen Kraan en Campagne tot de dood van Kraan (1948) voortduurde en dat er nooit een scheuring tussen de heren heeft plaats gevonden.

Het jaar 1918 kan beschouwd worden als het jaar dat de zwemsport daadwerkelijk het grote publiek bereikte, daar de animo voor deze tak van sport sterk toenam en

steeds werd het verzoek gedaan een zweminrichting aan de oever van de Surinamerivier aan te leggen.

De zwemsport was echter niet populair bij de ouders, daar bij gebrek aan een behoorlijke zweminrichting de jeugd meestal op eigen houtje leerde zwemmen met het

William Kraan

- *speelde tussen 1902 en 1948 de meest dominerende rol binnen de zwemsport*.
- *geestesvader van de zwemsport*.
- *geestesvader zwemmarathon*.

(foto De West)

gevolg dat al te vaak ongelukken plaatsvonden.

Op geregelde tijden werden de ouders opgeschrikt door het bericht dat er weer iemand verdronken was. Dit was dan ook de reden waarom de ouders hun kinderen van het water hielden.

Met de komst van de zwemmers als Willem Campagne en William Kraan nam deze angst af, daar deze heren in de Domineekreek de jeugd de kunst van het zwemmen bijbrachten. Dankzij de medewerking van de heer van 't Hoogerhuys werden in de Domineekreek enige balken geplaatst (30m lang en 6m breed), waarbinnen de leerlingen zonder gevaar zwommen.

Deze inrichting bleek al gauw te primitief en te klein te zijn, zodat niet veel nieuwelingen konden worden toegelaten. Wanneer een leerling tweemaal de lengte van de geul kon zwemmen werd hij beschouwd als voldoende geoefend om de oversteek van het kanaal (ongeveer

30m) te kunnen ondernemen. De eerste oversteek was voor de betrokkene een hele gebeurtenis. Het was zijn promotie tot zwemmer. Eerst wanneer bleek dat een leerling zich makkelijk en zonder vrees in diep water bewoog, werd hij beschouwd als afgericht te zijn en leverde het zwemmen in het kanaal voor hem geen gevaar meer op.

Er waren ook strenge regels. Zodra een leerling zich buiten het afgebakende gedeelte begaf werd hem de verdere toegang tijdelijk of voorgoed ontzegd. De oefeningen vonden vier middagen in de week plaats en dat betekende 40-50 leerlingen in de Domineekreek. Vermeldenswaard is dat de zwemcursus in de droge tijd plaatsvond en in die periode moesten de geoefende zwemmers maar in de rivier zwemmen.

Op dinsdag 16 september 1918 werden in aanwezigheid van gouverneur G.J. Staal (1916-1920), diens vrouw en mejuffrouw Staal zwemactiviteiten gehouden. Vanuit een visserbootje woonden de gasten de promotie bij van een leerling die voor het eerst het kanaal moest overzwemmen, terwijl verder enige oefeningen werden gehouden in snelzwemmen, springen, duiken en in het redden van drenkelingen. Wat het laatste betrof, vlotte het niet helemaal daar men de juiste methode nog niet had uitgevonden. Gouverneur Staal berichtte meerdere malen op bezoek bij de zwemmers te komen en beloofde prijzen beschikbaar te stellen als een wedstrijd georganiseerd werd.

Ook onder de dames groeide de animo en zij besloten op de zondag te zwemmen. Dit was een moedige daad daar er geen geweldige kleedgelegenheid was. De kleine jongens gebruikten een open loods als kleedkamer, terwijl de ouderen zich behielpen met een kamertje, welwillend door de sluiswachters ter beschikking gesteld. Door de grote toevloed van zwemmers werd deze kamer al gauw te klein. Er ontstond een plan om een grote kleedkamer van gevlochten troelie te maken; en tevens wilde men de strook langs het kanaal open kappen. Ten einde aan de nodige fondsen te komen, werd besloten om aan de deelnemers van de oefeningen een maandelijkse contributie te vragen. Voor de jongeren beneden 18 jaar was het bedrag 10 cent en de ouderen betaalden 25 cent. Aan de overheid werd het verzoek gedaan een zwembassin in de rivier te maken. Ook werd in die dagen al gesproken over een zwembad in Paramaribo. De redakteur van De West, de heer Kraan, organiseerde op vrijdag 27 september 1918 om 20.00 uur in zijn woning aan de Herenstraat 88, een vergadering waarin over het bouwen van een zwembad werd gesproken. Deze vergadering was voor een ieder toegankelijk, maar vooral voor de particulieren die bereid waren in hun zakken te gaan. De heer H.M. Bensdorp kwam die avond met een uitgewerkt plan. Toch zou het nog jaren duren voordat het eerste zwembad werd aangelegd.

In 1918 waren er al drie zwemverenigingen in Suriname, namelijk Club Kraan, Neptunes en de Dolfijn (van de militairen).

Op zondag 20 october 1918 werden tijdens een excursie naar het Kabelstation zwemwedstrijden georganiseerd. Door geruchten dat de plaats gevaarlijk was wegens sterke stromingen, rotsen en pirengs was de deelname gering. Slechts 7 militairen en 3 burgers namen aan de wedstrijden deel. Van Club Kraan waren er slechts 2 deelnemers. Een afstand van ongeveer 600m werd overbrugd en de winnaars waren allen militairen en wel de fuseliers Hauses, Maesen en Nozenen.

Het kwam vaker voor dat gewaarschuwd werd niet te zwemmen in bepaalde wateren. Zo werd in De West van vrijdag 16 augustus 1918 gewaarschuwd tegen

ziektekiemen die in de sloten en stilstaand water voorkwamen, daar vooral de jongeren in de wateren zwommen.

In 1926 zou het gevaar voor het oplopen van de Bilharzia ziekte voor wat ophef zorgen in Suriname. In dat jaar zou namelijk de oude arm bij de sluis van Beekhuizen omgewerkt worden tot een zwembassin, maar dr. Bonne waarschuwde tegen Bilharziaziekte. De heren William Kraan en Willem Campagne protesteerden hier tegen, ze waren namelijk van mening dat de zwemplaats niet geinfecteerd kon worden, gezien de afwezigheid van de platte slakken en de verversing van het water. dr. Lompestelde hen in gelijk, toen Kraan hem in de Stadszending vroeg om bilharziagevaar in de zwemplaats. Voorzichtigheidshalve kregen alle zwemmers verlof elk jaar kosteloos 'hun doosje' met ontlasting naar het lab te sturen, maar geen echte kanaalzwemmer heeft ooit Bilharzia opgelopen.

De eerste officiële zwemwedstrijden werden door de redaktie van het sportblad 'De Sport' op zondag 14 juli 1929 georganiseerd. Als beginpunt was bepaald het perceel Hosain aan het Saramaccakanaal even voorbij de Poelepantjebrug en de route liep langs de boerderij van de heer Putscher. De zwemcommissie was in handen van Willem Campagne en H.A. Tjin Asie.

De heer Abrahams had zijn kleedkamer aan het kanaal open gesteld voor de dames, terwijl de firma Fogarty 6 prijzen beschikbaar stelde. Ook de heren Bueno, M. Abrahams, R. de Boer loofden prijzen uit, namelijk elk twee, terwijl Gelukkige Dag, de heer I. Haas en de heer H. Raatgever elk één prijs ter beschikking stelden. Voor de dames was een 100m uitgeschreven, terwijl de heren een 200m moesten zwemmen. Aan dit toernooi namen 5 dames en 54 heren deel. Tijdens deze wedstrijden werden enkele schoonheidsfoutjes gemaakt; zo liet de tijdopname iets te wensen over, terwijl bij de namen verwarring optrad. Zo werd de prijs van Isaac Mohamed abusievelijk aan zijn broer Jacob uitgereikt. Aan Marius David werd een prijs gegeven die Kersout toekwam. De uitslagen waren als volgt:

100m:

mej. Klein (90 sec.) gevolgd door mej. Brouwers, Wright en Nye. Mej. Kenson gaf het onderweg op.

200m:

Brouwers en Richard Mohamed zwommen beiden 3min. 55 sec. Ze moesten daarom de week daarop overkampen. Poortvliet die 3de werd moest ook de volgende week opnieuw zwemmen, daar men zijn tijd niet goed had kunnen opnemen. Als nummer 4, 5, 6, 7 en 8 gingen respectievelijk over de finish Kersout, David Marius, Isaac Mohamed, Meurs en Amo.

Op zondag 21 juli 1929 vond de finale tussen de drie zwemmers plaats. Richard Mohamed (3 min. 35 sec.) werd eerste, Poortvliet (3 min. 37 sec.) tweede en Brouwers derde. De prijzen werden door de heer M.T. Hijlaard uitgereikt.

Aangetekend dient wel te worden dat behalve de heren Kraan en Campagne ook de heer Hugo Corsten veel heeft gedaan ter bevordering van de zwemsport. Zo organiseerde hij in de dertiger jaren zwemcursussen.

De drang naar een zwembad in Paramaribo werd zo groot, dat in 1937 zelfs in de koloniale Staten (de volksvertegenwoordiging toen) een verzoek aan het gouvernement werd gedaan om een klein bedrag te subsidiëren voor de aanleg van een zwembad.

De Surinaamse Waterleiding had in deze periode het voornemen een zwembassin te Halibé aan te leggen, maar door de hoge kosten werd hiervan afgezien. In october 1939 nam de heer Haenen het initiatief een zwembad aan te leggen op het terrein, waar vroeger de zaagmolen van Suhoza zich bevond, een eindje voorbij Nieuw Bethesda. Zo legde men een cementenbassin aan van 20 bij 12 meter diepte. Naast het zwembad werden ook enkele kleedkamers gebouwd.

Op zaterdag 16 maart 1940 werd het eerste zwembad in Suriname opengesteld voor het publiek. Bij deze inwijding waren gouverneur Kielstra (1933-1944) en andere autoriteiten aanwezig. Onder leiding van Rick Anijs werd een zwemdemonstratie gehouden, terwijl hierna een estafetteloop van 4 × 20m werd georganiseerd. Gouverneur Kielstra loste het startschot.

Aangetekend dient te worden dat op zondag 10 mei 1936 een zwembassin voor de militairen in het fort Zeelandia werd ingewijd, waardoor zwembad Zeelandia het eerste zwembad in Suriname is, maar zwembad Suhoza is het eerste officiële zwembad dat voor Surinaamse zwemmers en niet specifiek voor militairen werd opengesteld. Zwemmers die zich bij Suhoza aansloten waren: Bob de Graaf, Henk Tillema, Zus Haenen, Roline Frickers, Pim Tilleman, Ninon Vervuurt, Hildegrade Fernandes, Ommi Haenen, Jan Smit, Guy de Smedt, Coen Frickers, Hans de Graaf, Frans Logemans, Frits Pengel, Ray Emanuels, Jan Mobach, Dik Vink, Wim Smit, Joyce Emanuels, Jeanette Lagoutte, Hugo Vervuurt, Otto Pengel en Harold Vervuurt.

Ter viering van zowel haar eerste, tweede en derde jaar van bestaan organiseerde Suhoza zwemwedstrijden voor haar leden en wel op de onderdelen 12m en 20m. Aangetekend dient te worden dat in 1943 een wedstrijd ‘zwemmen met de paraplu’ werd georganiseerd. In dat jaar was de heer Jos D. Emauls organisator van de wedstrijden. (zie Suhoza)

In 1948 moest de zwemsport met het overlijden van William Kraan een zware klap incasseren. Het plein in de omgeving van Poelepantje werd toen naar deze grote sportman genoemd. De toekomst van de zwemsport kwam toen volledig in handen van Willem Campagne. Rond 1950 waren er meerdere zwembaden aangelegd, maar ze waren allen van particulieren. Zo was er één op het erf van de bank op Moengo en Paranam en één te Zorg en Hoop.

Aangetekend dient te worden dat aan het eind van de veertiger jaren niet meer in de Domineekreek werd gezwommen daar het water verontreinigd werd doordat de Hernhutterstraat en de Koningstraat in de kreek loosden door riolen die vuil water aanvoerden; dit had tot gevolg dat het water te vettig was. De zwemmers hadden

geen plaats meer om te zwemmen en steeds moest de heer Campagne de vraag aanhoren ‘Wanneer zwemmen we?’.

In juli 1949 herhaalden enige studenten van de Normaalschool deze vraag en zonder dat hij wist waar dit moest gebeuren antwoordde de heer Campagne ‘De volgende zondag’. Toen de dag was aangebroken nam hij de jongens mee naar de algemene steiger aan de Waterkant en daar ontmoette hij een oude zwemmaker namelijk de heer Poortvliet. Van hem en diens chef kregen zij toestemming daar te zwemmen, het nadeel was echter dat hierna de zwemmers zeep en gasoline moesten gebruiken om het teerbezinksel af te wassen. Het was namelijk zo dat de boten hun afgewerkte olie daar in het water spoten. Er moest een andere zwemplaats worden gevonden en via majoor Boogh en Ir. van der Hoeven; chef van Bouwdepartement, werd een andere plaats bij de Surinamerivier te betreden.

In de middag telde het aantal deelnemers gemiddeld 150 zwemmers en op zondagmiddag kwamen wel liefst 250 tot 300 mensen zwemmen.

Het zwemmen werd als volgt geregeld: De heer Campagne liet 400 kaarten drukken en elke zwemmer kreeg een nummer voor de administratie. Elke zwemmer moest een bijdrage doen die varieerde van 2 tot 50 cent en afhankelijk van de draagkracht kon oplopen tot Sf. 1,-- en Sf. 2,50. Dit geld werd als vergoeding aan de wachters gegeven. Na 2 of 3 maanden was dan weer een bijdrage nodig.

Aangetekend dient te worden dat het uitgeven van kaartjes ook een ander doel had, namelijk voorkomen dat bijvoorbeeld kinderen van de Poliklinickschool meededen en anderen die van hun ouders niet mochten zwemmen. De aanvraag tot zwemmen geschiedde als volgt:

- Door de ouders mondeling of schriftelijk.
- Zwemmers brachten hun vrienden mee, deze kregen hun nummer en moesten de handtekening van de ouders de volgende keer laten zien.

Om te voorkomen dat de kinderen zelf een handtekening plaatsten, waren enkele controlemaatregelen getroffen. Op zondag 11 februari 1951 werd het zwembad Kwie Kwie geopend als eerste in Paramaribo. Dankzij de samenwerking van het bestuur en de leden (60 in totaal) kon dit zwembad gebouwd worden. De zwemvereniging Kwie Kwie werd op 26 november 1950 opgericht (zie Gouvernements Advertentie Blad 1951) en stelde zich ten doel de zwemsport en verwante sporten te beoefenen en te bevorderen. Ze trachtte dit doel te bereiken door het bouwen van een zwembassin en op gezette tijden zwemoefeningen te houden als mede door andere wet-

tige middelen. Het eerste bestuur van Kwie Kwie zag er als volgt uit: J. Edel (voorzitter), J. Raatgever (onder-vooorzitter), G. Lichtveld (penningmeester), R. Burke (secretaris) en D.A. Samson (commissaris).

Op 25 augustus 1951 werd een ander historische zwemvereniging opgericht, namelijk de Dolfijn (zie de Dolfijn). Het eerste bestuur bestond uit G.J. Nijweide (voorzitter), W.J.J. Snijders (onder-voorzitter), H.J. Heinsdijk-Rijnaarts (penningmeesteres), A. Jie Sam Foek, E. Robles, D. Sillevis, F. Ferrari, W.J.A. Wijnhoven (commisarissen).

Niet lang na de oprichting van de Dolfijn werd ook Oase opgericht en wel op 28 september 1951.

Door de komst van vorengenoemde zwemverenigingen was het nu mogelijk competitie-wedstrijden te organiseren. De eerste competitie vond dan op zondag 14 september 1952 plaats. De Dolfijn werd eerste, Oase tweede en Kwie Kwie derde. De winnaars van de gehouden wedstrijden waren:

25m schoolslag jongens 10-12 jaar	J. van Meerten (Dolfijn)
25m schoolslag meisjes 10-12 jaar	Heinsdijk (Dolfijn)
50m schoolslag jongens 12-14 jaar	R. Morren (Oase)
50m schoolslag meisjes 12-14 jaar	I. Beck (Oase)
25m borstcrawl jongens 14-16 jaar	Y. Gorgens (Kwie Kwie)
50m borstcrawl heren	J. Ziel (Oase)
50m schoolslag dames	Groeneveld (Dolfijn)
3 × 50m wisselslag heren	Oase
10 × 25m estafette alle leeftijden	Oase
Hindernisrace voor kleintjes	Denny Cabell

Vermeldenswaard is dat de Dolfijn de wisseltrofee in bezit kreeg en met deze prestatie werd zij de winnaar van de eerste zwemcompetitie (zie de Dolfijn) in Suriname. Op woensdag 22 april 1953 werd de Surinaamse Zwembond opgericht. Het bestuur bestond uit F.A. Tjon A Yong (voorzitter), M.R. Pool (onder-voorzitter), F.W. Karthaus (secretaris), A.M.W.L. Baay (tweede secretaris), E.J. Speek (penningmeester) en de commissarissen W.H. Campagne, J. Ziel en W.J.J. Snijders. 't Hoen was 2de penningmeester.

Kwie Kwie, de Dolfijn en Oase werden de eerste zwemverenigingen die zich aansloten bij de SZB.

Op zondag 27 september 1953 werd het tweede Kwie Kwie wisselbekertoernooi georganiseerd. De Dolfijn werd wederom winnaar en zodoende definitief eigenaar van de wisseltrofee. Dit toernooi was van historische betekenis daar voor de eerste maal alle tijden van alle zwemmers werden genoteerd volgens de gestelde regels. Ook maakte men voor het eerst kennis met het schoonspringen. In de pauze gaven de heren van Dongen, Laatst en Pool een geslaagde demonstratie schoonspringen. De resultaten van dit toernooi waren:

10 t/m 13 jaar:

50m schoolslag jongens Rob Speek	48.3 sec.
50m schoolslag meisjes Hebel Montagne	48.6 sec.
25m borstcrawl jongens J. van Kessel	16.0 sec.
25m borstcrawl meisjes G. Wittenberg	17.6 sec.
3 × 25m wisselslag jongens Dolfijn	59.7 sec.
3 × 25m wisselslag meisjes Dolfijn	65.4 sec.

14 t/m 16 jaar:

50m schoolslag jongens F. Fatma	37.8 sec.
50m schoolslag meisjes Vera Speksnijders	46.2 sec.
50m borstcrawl jongens R. Fatma	32.2 sec.
50m borstcrawl meisjes I. Beck	17.2 sec.
25m rugslag jongens J. Hermans	19.2 sec.
25m rugslag meisjes Ina Beck	21.0 sec.

Senioren:

50m schoolslag heren G. Ma Ayong	41.4 sec.
50m schoolslag dames Douman	47.2 sec.
50m borstcrawl heren G. Ma Ayong	30.9 sec.
50m borstcrawl dames V. Speksnijders	40.1 sec.
3 × 50m wisselslag heren Oase	1.17.6 min.
3 × 50m wisselslag dames Dolfijn	1.41.1 min.

In december 1953 werd de zwembond twee verenigingen rijker, namelijk Redi Doti uit Paranam en ‘Wij Zwemmen’ uit Paramaribo.
De eerste nationale zwemkampioenschappen werden op zondag 20 december 1953 georganiseerd. Alle vijf zwemverenigingen die bij de bond aangesloten waren, namen hieraan deel. Deze kampioenschappen startten om 10 uur in het zwembad van Oase. De resultaten waren als volgt:

Adspiranten:

50m schoolslag jongens J.R. Speek (Dolfijn)	47.7 sec.
50m schoolslag meisjes H. Montagne (Dolfijn)	47.3 sec.

25m rugslag jongens J.R. Speek (Dolfijn)	19.8 sec.
25m rugslag meisjes G. Wittenberg (Dolfijn)	20.4 sec.
25m borstcrawl jongens P. Mastenbroek (Dolfijn)	16.0 sec.
25m borstcrawl meisjes G. Wittenberg (Dolfijn)	17.2 sec.

Junioren jongens:

50m schoolslag H. Wessels (Oase)	43.4 sec.
50m rugslag J. Hermans (Dolfijn)	40.1 sec.
50m borstcrawl J. Hermans (Dolfijn)	33.8 sec.

Junioren meisjes:

50m schoolslag Vera Speksnijders (Dolfijn)	46.6 sec.
50m rugslag I. Beck (Oase)	45.0 sec.
50m borstcrawl Vera Speksnijders (Dolfijn)	38.8 sec.

Senioren heren:

100m schoolslag J. Steibinitsky (Oase)	1.34.4 min.
50m rugslag W. van Wamel (Wij Zwemmen)	37.3 sec.
50m borstcrawl G. Ma Ayong (Wij Zwemmen)	30.0 sec.
3 × 50m wisselslag Oase (Hermans, Malmberg, Alvares)	2.00.8 min.

Wij kregen de volgende rangschikking: De Dolfijn 63 punten, Oase 48 punten, Wij Zwemmen 16 punten, Redi Doti 6 punten en Kwie Kwie 0 punt.

Een ander historisch gebeurtenis op deze dag was de introductie van waterpolo. Oase en een combinatie van de overige verenigingen speelden een waterpolo demonstratie-wedstrijd. Oase verloor met 2-5.

Op 8 augustus 1954 werden voor de tweede maal de nationale kampioenschappen georganiseerd en ditmaal in

de Dolfijn. De resultaten waren:

Meisjes adspiranten:

50m schoolslag N. de Vries	47.0 sec.
50m rugslag F. de Vos	58.5 sec.
50m borstcrawl N. de Vries	44.8 sec.

Jongens adspiranten:

50m schoolslag R. Speek	45.1 sec.
50m rugslag J. Bontekoe	43.5 sec.
50m borstcrawl J. Bontekoe	35.7 sec.

Meisjes junioren:

50m schoolslag Vera Speksnijders	44.4 sec.
50m rugslag I. Beck	44.7 sec.
50m borstcrawl Vera Speksnijders	37.2 sec.

Jongens junioren:

50m schoolslag J. Hermans	44.0 sec.
50m rugslag J. van Kessel	40.1 sec.
50m borstcrawl J. Hermans	32.8 sec.

Dames:

50m schoolslag G. Ferrari	50.6 sec.
50m borstcrawl D. Speek	42.6 sec.

Heren:

100m schoolslag J. Sterbinitsky	1.34.3 min.
50m rugslag J. Guillonard	39.6 sec.
50m borstcrawl E.R. Meyer	30.1 sec.
3 × 50m wisselslag Dolfijn	1.55.1 min.

De Dolfijn behaalde 105 punten, Oase 36, Kwie Kwie 22, Wij Zwemmen 5 en Redi Doti 1 punt.

In 1954 groeide de belangstelling voor het oprichten van een algemeen zwembad. Op dinsdag 10 augustus 1954 vond een bespreking plaats met de leden van de Stichting Algemeen Zwembad Suriname, te weten William Campagne, Emile de la Fuente, Speek, van Zuylen en Mouke Pool. Gouverneur Klaasesz (1949-1956) beloofde tijdens deze vergadering zijn medewerking om te komen tot een algemeen zwembad in Suriname. Ook werd door de overige aanwezigen besloten feestelijkheden te organiseren ten einde het gestelde doel te bereiken. Aangetekend dient te worden dat tijdens de nationale kampioenschappen van 8 augustus 1954, 150 zwemmers naar gouverneur Klaasesz waren gestapt en hem hadden gevraagd om zijn medewerking, vandaar dat op 10 augustus 1954 vorengenoemde vergadering werd gehouden. Ook werd besloten dat het zwembad zou worden gebouwd op het terrein van de padvinders aan de Weidestraat. De bouwkosten werden door Ir. Nagel geraamd op Sf. 220.000,--.

Op 12 december 1958 was zwembad Parima een feit en op die dag werd het door gouverneur Tilburg (1956-1962) geopend en met de bouw van dit zwembad was het ook voor de volksklasse mogelijk op verantwoorde wijze het zwemmen in een zwembad aan te leren (zie Parima).

Met de bouw van Parima was het nu mogelijk het schoolzwemmen in Suriname te introduceren. Een commissie, bestaande uit mej. Baay en de heren Stemmerink en Pool, kwam na studie tot de slotsom dat de vierde klassen van de lagere school het meest in aanmerking kwamen het zwemmen aan te leren. Tevens kwam de commissie tot de conclusie dat het schoolzwemmen het liefst als een les opgevat moest worden, en dus als een onderdeel op het rooster diende voor te komen.

Een schema werd aan de hand van een enquete aan schoolhoofden en ouders gezonden. Per lesuur moesten 40 kinderen leren zwemmen. Een lesuur moest 30 minuten duren, waarbij 15 minuten 20 kinderen in het water moesten zijn, terwijl de andere kinderen toeschouwers waren. In 1959 telde Paramaribo 3400 leerlingen in de 4de klas van de lagere school waarvan 2396 van hun ouders toestemming kregen om te leren zwemmen. Op twee scholen na namen alle lagere scholen deel aan het schoolzwemmen. Jongens en meisjes mochten niet op dezelfde dagen zwemmen, zodat weleens combinatie van scholen moest plaatsvinden.

Dagelijks waren 640 leerlingen in Parima en de kosten van het schoolzwemmen in 1959 waren ongeveer Sf. 30.000,--. Vanaf april 1959 was schoolzwemmen een feit in Suriname.

Op 2 september 1960 werden in verband met de sportweek zwemwedstrijden georganiseerd. De resultaten van de winnaars geven een beeld van het niveau aan het begin van de zestiger jaren.

50m schoolslag adspirant meisjes Kitty Feskens	43.3
50m schoolslag adspirant jongens Alvino Bendter	39.9
100m schoolslag jongens Freddy Samseer	1.27.1
100m schoolslag meisjes Monique Esser	1.41.8
100m schoolslag heren Frans Kossels	1.32.0

50m rugslag adspirant meisjes Helen Samson	43.0
50m rugslag adspirant jongens Jules Sabajo	40.9
50m rugslag meisjes Monique Wijnhoven	41.2
50m rugslag jongens Wim Menke	37.8
100m rugslag jongens Henk Pasman	1.26.2
100m rugslag heren Henk Fokke	1.19.8
50m borstcrawl adspirant meisjes Winneke Heller	36.6
50m borstcrawl adspirant jongens Jules Sabajo	32.7
100m borstcrawl jongens Bert Diepstraten	1.15.8
100m borstcrawl heren Hans Hertley	1.12.1
3 × 50m wisselslag adspirant meisjes Dolfijn	2.04.1
3 × 50m wisselslag adspirant jongens Parima	1.49.5
3 × 50m wisselslag jongens Redi Doti	1.51.6

Op zaterdag 25 juni 1961 werden in verband met de lustrumviering van de Dolfijn zwemwedstrijden georganiseerd. De ster van deze wedstrijden was Gladys Simons die met een half uur tussenruimte twee Surinaamse records verbeterde. De resultaten waren:

Schoolslag:

200m jongens Freddy Samseer	2.55.4 min.
50m adspirant meisjes Sandra Hermelijn	44.6 sec.
50m adspirant jongens Glenn Dawson	43.0 sec.
100m heren Kenneth Dawson	1.25.7 min.
50m meisjes Liesbeth Dumo	

Rugslag:

50m adspirant meisjes Gladys Simons	40.6 sec.
50m adspirant jongens Wim Munsterman	42.4 sec.
100m meisjes Monique Wijnhoven	1.41.5 min.
100m heren Wim Menke	1.27.5 min.

Borstcrawl:

50m adspirant meisjes Gladys Simons	35.1 sec.
50m adspirant jongens Glenn Dawson	35.2 sec.
100m jongens Bert Diepstraten	1.18.5 min.
100m heren Hans Hertley	1.18.2 min.

Wisselslag (3 × 50m):

Individueel jongens Freddy Samseer	2.14.7 min.
Individueel heren Theo Anken	2.10.3 min.
Estafette jongens Parima	1.43.0 min.
Estafette meisjes Parima	1.48.4 min.

Uit deze resultaten blijkt dat in de loop der jaren het wedstrijdprogramma steeds uitgebreid werd, wat een goede ontwikkeling in de zwemsport aantoont. De zwemmers vielen aan het begin van de jaren zestig zodanig op dat in 1960 Henk Fokke en 1962 Gladys Simons tot sportman respectievelijk sportvrouw werden uitgeroepen. (zie sportman van het jaar)

Gladys Simons die lid was van de Dolfijn is de eerste Surinaamse dame die tot sportvrouw werd uitgeroepen. Aan het begin van de zestiger jaren heeft zij gedomineerd in de zwemsport. Zo vestigde ze op 26 november 1961 tijdens de landskampioenschappen een Surinaams record op de 50m rugslag (40.1 sec.) en won ze de borstcrawl in een tijd van 35.8 sec.
De zwemkampioenschappen van 1962 verliepen als volgt:

Schoolslag:

50m adspirant meisjes Lucy An Versteegh	45.9 sec.
50m adspirant jongens Eric Kafiludi	42.0 sec.
100m meisjes Kitty Feskens	1.34.9 min.
100m jongens Peter Versteegh	1.24.6 min.

200m heren Henk van de Ree	3.20.8 min.
200m meisjes Kitty Feskens	3.30.1 min.

Vlinderslag:

100m heren Dick Visser	1.30.1 min.

Rugslag:

50m adspirant meisjes Jacqueline Simons	43.7 sec.
50m adspirant jongens Bert Six	40.3 sec.
100m meisjes Gladys Simons	1.32.5 min.
100m jongens Frank Robles	1.32.7 min.
100m heren Henk Fokke	1.17.9 min.
200m jongens Frank Robles	3.23.5 min.

Borstcrawl:

50m adspirant meisjes Jolanda Hedges	38.7 sec.
50m adspirant jongens Andrew Hermelijn	33.1 sec.
100m meisjes Anne Marijke Exel	1.22.1 min.
100m jongens Albert del Prado	1.09.3 min.
100m heren Henk van de Ree	1.09.3 min.
3 × 50m vrije slag estafette adspirant jongens de Dolfijn	1.50.3 min.
meisjes de Dolfijn	2.11.8 min.
jongens de Dolfijn	1.47.3 min.

Op zaterdag 16 februari 1963 vond de oprichting plaats van nog een historische zwemvereniging, namelijk Neptunes. De eerste voorzitter van deze vereniging was de heer August Hermelijn (zie Neptunes).

In de zestiger jaren maakte de zwemsport een positieve ontwikkeling door. Vooral met de start van de Koninkrijkspelen in 1966 groeide de belangstelling voor deze tak van sport sterk. In 1967 werd Marcel Nahar de eerste niet-Nederlander die goud won tijdens de Koninkrijksspelen (zie Marcel Nahar). Hij won de 100m schoolslag. Een soortgelijke prestatie leverde Oscar Braaf in 1968 op de 100m rugslag (zie Koninkrijksspelen). De zwemsport was in de lift.

Aan het begin van de jaren zeventig was het wedstrijdprogramma opmerkelijk uitgebreid en waren de prestaties van de zwemmers van hoger gehalte.
De landskampioenschappen van 13 en 14 juni 1970 leverden het volgende overzicht:

Schoolslag:

50m meisjes B	Dorien van Tongeren	43.4 sec.
50m jongens B	J. Faber	44.5 sec.
100m meisjes C	C. Buth	1.40.7 min.
100m jongens C	P. Geux	1.27.5 min.
100m meisjes D	Fr. Miedema	1.34.2 min.
100m jongens D	Clyde Headley	1.23.6 min.
100m heren	Marcel Nahar	1.22.0 min.

Vrije slag:

50m meisjes A	Y. Hagens	40.7 sec.
50m jongens A	A. Vlugher	41.0 sec.
100m meisjes C	Helga Gonggrijp	1.15.0 min.
100m jongens C	P. Geux	1.10.0 min.
100m jongens D	Clyde Headley	1.03.6 min.

Vlinderslag:

50m meisjes A.	Y. Hagens	52.6 sec.
50m jongens A	H. Geux	49.6 sec.
50m meisjes B	Dorien van Tongeren	40.2 sec.
100m jongens C	E. Burke	1.19.0 min.
100m meisjes C/D	Xandra Bouman	1.34.7 min.
100m jongens D	Clyde Headley	1.14.2 min.
100m heren	Rinio Artist	1.13.5 min.

Rugslag:

50m meisjes A	B. Kurk	52.0 sec.
50m jongens A	R. Blufpand	53.2 sec.
50m meisjes B	Dorien van Tongeren	38.3 sec.
50m jongens B	J. Faber	44.1 sec.
100m jongens C	Robles de Medina	1.20.8 min.
100m meisjes C	Margreet Schaad	1.28.4 min.
100m jongens D	Clyde Headley	1.17.4 min.
100m meisjes D	Xandra Bouman	1.34.5 min.

100m heren	Rinio Artist	1.20.8 min.

In de zeventiger jaren ging het steeds beter met de zwemsport. Enkele gebeurtenissen die hierbij een belangrijke rol gespeeld hebben zijn:

- Dorien van Tongeren werd in 1970 gekozen tot sportvrouw van het jaar. Met haar 11 jaar werd ze bovendien de jongste sporter die in Suriname met deze eer heeft gestreden (zie sportman van het jaar).
  Dorien van Tongeren won in 1972 tijdens de Koninkrijksspelen goud op de 100m rugslag (zie Dorien van Tongeren).
- Margreet Schaad won in 1974 goud op de 100m schoolslag tijdens de Koninkrijksspelen (zie Koninkrijksspelen).

Een zwemselectie nam in 1976 deel aan wedstrijden in Guyana. Onze zwemmers maakten een goede beurt, daar ze bijna alle onderdelen wonnen. Roberto Hens werd zelfs uitgeroepen tot 'the most outstanding swimmer' (zie Roberto Hens). Roberto werd in 1977 bovendien uitgeroepen tot sportman van het jaar (zie sportman van het jaar).

Hans Prade jr. won zilver tijdens de Centraalamerikaanse en Caribische spelen voor junioren op 15 juni 1979 op de 50m schoolslag (39.87 sec.). Deze wedstrijden werden te San Cristobol georganiseerd. Met deze tijd werd Hans Prade jr. op de wereldranglijst in de top 25 times in de leeftijdklasse A geplaatst. Hans Prade jr. werd als 8ste genoteerd en hij is de eerste Surinaamse zwemmer die op een wereldranglijst voorkwam.
De snelle vooruitgang van de zwemsport bleek ook in de resultaten en de records die regelmatig werden verbeterd. Zo organiseerde Oase op 12 december 1976 het toernooi om de Oase Wisselbeker. Niet minder dan 15 records werden toen verbeterd. Aangetekend kan worden dat dit toernooi voor de derde maal werd georganiseerd. De Dolfijn kwam zowel in 1974 als in 1975 als winnaar uit de bus. In 1976 zag de Witte Lotus echter kans de Dolfijn te verslaan. De records die toen sneuvelden waren:

Leeftijd: 8-10 jaar

Naam	Slag	Oud rec.	Nieuw rec.
Pauline Nesty	vlinder	44.7	39.5
Pauline Nesty	rug	44.1	41.6
Anthony Nesty	vlinder	42.4	38.9
Anthony Nesty	vrije	36.0	35.5
Esther Prade	school	46.9	45.0
Giovanni de Vries	school	45.7	43.1

Leeftijd: 11-12 jaar

Karin Prins	vlinder	42.2	41.6
Emmelio de Vries	school	44.7	41.6
Cedric van Kempen	vrije	34.2	33.3
Janine Lie A Kwie	vrije	35.9	34.7

Janine Lie A Kwie	rug	47.3	40.8
Janine Lie A Kwie	school	46.8	44.3
Leeftijd: 13-14 jaar			
Remco Marica	rug	38.6	35.2
Xandra Nagel	vlinder	37.0	36.4
Xandra Nagel	vrije	32.9	31.4

Zwemmers van de tachtiger jaren
Van links naar rechts: Niko Kluyver, Hugo Goossen, Kenneth Mac Donald (trainer), Pauline Nesty en Deborah Cheng. (foto De Ware Tijd)

Op 22 en 23 december 1979 werden tijdens de tweede Dolfijn open Kerstkampioenschappen in het 25m bad 10 rekords verbeterd.
Pauline Nesty werd tijdens dit toernooi uitgeroepen tot 'the most outstanding swimmer'. Zij behaalde 5 overwinningen en vestigde 2 rekords. Guno van der Jagt werd bij de heren de beste zwemmer met 3 overwinningen en 2 nationale records.
Een overzicht van de gevestigde rekords zijn:

Perry Jong Pian Kie	100m schooslag	1.13.73 min. jongens A
Pauline Nesty	100m vlinderslag	1.17.52 min. Surinaams
Guno van der Jagt	100m vlinderslag	1.03.52 min. Surinaams
Hans Prade jr.	50m schooslag	39.32 sec. jongens A
Vinod Budhulall	50m schoolslag	36.81 sec. jongens C
Marjorie Sandel	50m schoolslag	39.66 sec. meisjes C
Pauline Nesty	100m rugslag	1.17.89 min. Surinaams

Hugo Goossen	100m rugslag	1.08.4 min.
		Surinaams
Niko Kluyver	100m borstcrawl	57.4 sec.
		Surinaams
Niko Kluyver	4 × 50m pers. wisselsl.	2.30.24 min.
Guno van der Jagt	4 × 50m pers. wisselsl.	2.29.11 min.
		Surinaams

Op 9 januari 1980 vertrok een zwemploeg naar Trinidad om deel te nemen aan de open en leeftijdskampioenschappen van dat land. De ploeg won 15 gouden, 12 zilveren en 9 bronzen plakken. Bovendien vestigde ze 6 records.

In de klasse tot 8 jaar won Germaine Relyveld niet minder dan 4 gouden medailles, namelijk op de onderdelen 50m vrije-, 50m vlinder-, 50m school- en 50m rugslag.

De overige winnaars waren:

Meisjes B	Claudia van Lierop	2x (school- en vrije slag)
Meisjes B	Christel van Lierop	2x (100m rug- en 100m vlinderslag)
Jongens B	Hans Prade jr.	1x (100m schoolslag)
Jongens C	Cedric van Kempen	3x (100m vrije-, rug- en schoolslag)
Open klasse	Niko Kluyver	3x (200m rug-, 100m rug en 1500m)

Aangetekend moet worden dat Giovanni Linscheer, die ook aan deze kampioenschappen deelnam, de jongste Surinamer werd die ooit Suriname tijdens internationale wedstrijden in het buitenland heeft vertegenwoordigd. Giovanni was toen slechts 7 jaar oud (zie Giovanni Linscheer).

Tijdens de nationale kampioenschappen van 31 mei en 1 juni 1980 mocht Pauline Nesty 16x een gouden medaille in beslag nemen.

Een prestatie die nooit eerder geleverd was. Pauline vestigde bovendien ook nog twee Surinaamse rekords. Vanwege haar prestaties werd ze uitgeroepen tot ‘the most outstanding swimmer’ (zie Pauline Nesty). Hugo Goossen werd bij de heren tot de beste zwemmer uitgeroepen (zie Hugo Goossen).
Tijdens deze kampioenschappen werden 8 nationale rekords en 20 leeftijdsrekords verscherpt. Een overzicht van de gevestigde rekords zijn:

	Nieuw record	**Oud record**
800m vrije slag Pauline Nesty	11.04.94 min.	11.06.0 min.
200m schoolslag Perry Jong Pian Kie	2.48.48 min.	2.48.9 min.
100m vlinderslag Guno van der Jagt	1.03.34 min.	1.04.3 min.
400m pers. wisselslag Guno van der Jagt	5.22.03 min.	5.28.0 min.
100m rugslag Pauline Nesty	1.15.20 min.	1.15.4 min.

200m pers. wisselslag Hugo van der Jagt	2.26.20 min.	2.28.29 min.
100m vrije slag Hugo Goossen	58.02 sec.	58.24 sec.
4 × 100m wisselslag Dolfijn	4.37.89 min.	4.41.6 min.

Op zaterdag 2 augustus 1980 werden de ‘Dick Watson sprint meets’ in Parima georganiseerd en wederom sneuvelden vele records, namelijk 8 nationale en 16 leeftijdsrekords. Pauline Nesty was ook nu goed voor twee records. Met deze records in het 50m bad bracht zij van de 15 Surinaamse damesrecords niet minder dan 12 op haar

Hugo Goossen (foto De Ware Tijd)

Giovanni Linscheer
1989: Jeugdkampioen; Zuid-Amerika en Centraal Amerika op de 50m en 100m borstcrawl.
1989: Carifta kampioen op de 100m borstcrawl
(foto mevr. S. Linscheer-Graanoogst)

naam. Slechts de drie schoolslagen stonden niet op haar naam daar ze niet zo graag schoolslag zwom.

Pauline Nesty heeft als geen ander aan het eind van de zeventiger en het begin van de tachtiger jaren de Surinaamse zwemsport volledig beheerst.

Nog enkele voorbeelden van haar suprematie:

- Tijdens de Oase-wedstrijden van november 1980 won ze 3 gouden medailles, waarbij twee nationale records werden gevestigd. Tijdens deze wedstrijden werden in totaal drie Surinaamse records gevestigd.
- Tijdens de derde Dolfijn Kerstzwemwedstrijden won ze 5 van de 6 damesonderdelen, vestigde 3 nationale records in het 25m bad en werd zij uitgeroepen tot ‘the most outstanding swimmer’. De wisseltrofee werd haar

eigendom, omdat ze in 1978 en 1979 al was uitverkoren. Vanwege deze prestaties werd Pauline in 1980 uitgeroepen tot sportvrouw van het jaar (zie sportman van het jaar).

- Op 28 en 29 maart 1981 werden de zwemwedstrijden georganiseerd en niet minder dan 14 nationale records werden verscherpt.

Bij de dames werden in totaal 6 records verbeterd en Pauline nam individueel 5 voor haar rekening, terwijl ze samen met Deborah Cheng, Marjorie Sandel en Christel van Lierop het zesde record vestigde.

De prestaties van Pauline Nesty zijn fabelachtig te noemen en toch zouden ze overtroffen worden door één zwemmer, namelijk haar jongere broer Anthony Nesty (zie Anthony Nesty).

Pauline Nesty (foto De Ware Tijd)

Zwemdelegatie 1984
Voor (v.l.n.r.): Sheila Mac Intosch, Pauline Nesty, mevr. Debie, Sheila Kort, Cherida Meza, Enrico Linscheer, Diego van Kempen, Giovanni Linscheer, Anthony van Lierop.
Midden: ?, Allan Schweitz, Claudia van Lierop, Orlando van Amson, mevr. Willy Alberga, minister Li Fo Sjoe, ?, Hans Prade, Christel van Lierop.
(foto De Ware Tijd)

Het verhaal van Anthony Nesty begon al enkele jaren eerder, maar toegegeven moet worden dat hij pas goed met zijn doorbraak bezig was toen hij tijdens de vijfde Dolfijn zwemkampioenschappen op 26 februari 1983 een nieuw Surinaams record op de 100m vlinderslag (59.4 sec.) vestigde. Met deze prestatie werd hij de eerste Surinamer die de 100m vlinderslag in minder dan één minuut zwom.

1983 was overigens het jaar van de Nesty's, daar zij de meest opvallende prestaties leverden. Zo wonnen ze de Dolfijn 1 km en de Witte Lotus 1500m. Van 27 juni tot 1 juli 1983 werden te Santo Domingo de XIII CCCAN zwemkampioenschappen georganiseerd. Pauline won brons op de 100m rugslag in een tijd van 1.10.89 min. terwijl Anthony zilver won op de 100m vlinderslag (58.76 sec.).

Tijdens deze spelen werden 6 nationale records en 11 leeftijdsrecords gevestigd. De nationale records waren:

-	200m rugslag	Pauline Nesty	2.42.70 min.
-	100m rugslag	Pauline Nesty	1.11.74 min. (serie)
-	100m rugslag	Pauline Nesty	1.10.89 min. (finale)
-	200m schoolslag	Melvin Asin	2.42.78 min.
-	100m vlinderslag	Anthony Nesty	58.62 sec. (serie)
-	400m pers. wisselslag	Anthony Nesty	5.02.39 min.

Tijdens de zesde Dolfijnkampioenschappen van 16 en 18 december 1983 vestigde Anthony Nesty 4 nieuwe Surinaamse records namelijk:

400m vrije slag	4.16.8 min. (oude op zijn naam met 4.22.7 min.)
50m vlinderslag	27.0 sec. (oude op zijn naam met 28.5 sec.)
200m pers. wisselslag	2.19.3 min. (oude op naam van Goossen met 2.20.8)
200m pers. wisselslag	2.18.6 min.

Vanwege deze goede prestaties werd Anthony Nesty in 1983 door de Vereniging van Sportjournalisten in Suriname uitgeroepen tot ‘zwemmer van het jaar’.

In 1984 nam Anthony Nesty deel aan de Olympische Spelen samen met Hugo Goossen. In februari 1985 won hij goud tijdens de CCCAN-spelen op de 100m vlinderslag (56.11 sec.) en zilver op de 200m vlinderslag. In juli 1986 werd hij de eerste Surinamer die tijdens de Cacso spelen goud won en wel op de 100m vlinderslag (54.56 sec., zie Cacso spelen). Eerder in het jaar en wel op 10 april 1986 won hij goud te Peru op de 100m vlinderslag (57.40 sec.) tijdens de Zuidamerikaanse kampioenschappen. In juni 1987 versloeg hij de toenmalige wereldrecordhouder van de 100 vlinderslag; Pablo Morales, op de 50 yards vlinderslag. Op maandag 10 augustus 1987 werd hij de eerste Surinamer die een medaille won tijdens de Pan Amerikaanse spelen.

Hij won de 100m vlinderslag in 53.89 sec. (zie Paso games).

In october 1988 werd Anthony Nesty Suriname's eerste Olympisch kampioen. Hij won de 100m vlinderslag in 53.00 sec. een nieuw Surinaams en spelenrecord (zie Olympische Spelen).

In 1984, '86, '87 en 1988 werd hij uitgeroepen tot ‘sportman van het jaar’ (zie sportman van het jaar).

Er gebeurde opvallend meer in de zwembaden van Suriname. Zo hadden we de opkomst van de gebroeders Giovanni en Enrico Linscheer, Nancy Halfhuid, Ricky Haarloo, Angelique Budel, Deborah van Gom, Mariska Blankendaal, Haydimira Rosario, Germaine Haime, Cherida de Meza, Bianca Ceuppens en Vanessa Touw Ngie Tjouw.

Als er een opvolgster gevonden is voor Pauline Nesty dan is het ongetwijfeld Vanessa Touw Ngie Tjouw die vanaf 1987 een dominerende rol speelt in de zwemsport. Ze won al enkele malen de Dolfijn 1 km (1988 en 1989), kwam al tweemaal als winnares uit de bus tijdens de zwemmarathon (1987 en 1988), is al tweemaal uitgeroepen tot ‘sportvrouw van het jaar’ (1987 en 1988) en is hiermee de eerste Surinaamse die tot tweemaal tot sportvrouw werd uitgeroepen.

Vanessa Touw Ngie Tjouw heeft bovendien meerdere

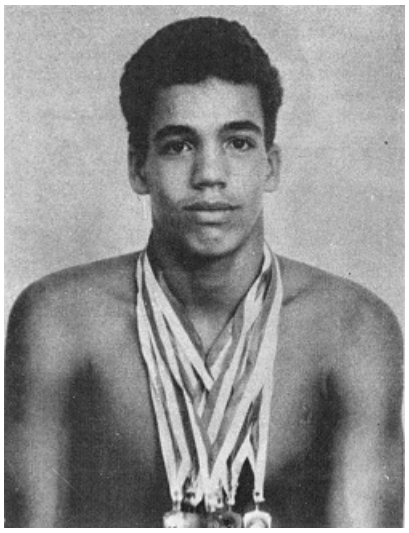

Enrico Linscheer
1989: Jeugdkampioen CCCAN 100m borstcrawl
(foto mevr. S. Linscheer-Graanoogst)

malen een record verbeterd. Een voorbeeld hiervan is december 1988 toen ze tijdens de 11de Dolfijn kampioenschappen wel 6 maal een record verbeterde. In totaal werden 8 verscherpt.

Wanneer de zwemsport zich zo mag blijven ontwikkelen dan zullen we in de negentiger jaren nog meer Olympische kampioenen mogen begroeten.

Vanessa Touw Ngie Tjouw (foto De Ware Tijd)

Bronvermelding

Boeken

W. van Dijk en C.F. Getrouw - ‘De ontwikkeling van de Surinaamse geschiedenis’ Par'bo 1953
J. Fontaine - ‘Uit Suriname's historie’ Zutphen 1980
N. Guicherit - ‘Voorwaarts 1919 - 1 augustus - 1964’ Parbo' 1964
S. Hira - ‘Van Priary tot en met de Kom’ Rotterdam 1983
G. Hoen - ‘Sporthelden uit ons verleden’ Par'bo 1980
G. Hoen - ‘Onze sporthelden deel 2’ Par'bo 1989
A.A. Koenders - ‘20 jaren Robinhood’ 2de druk - Par'bo 1985
D.H. Liong A Kong e.a. - ‘70 jaar Voorwaarts’ Par'bo 1985
H. Peneux e.a. - ‘Robinhood 1965-1985’ Par'bo 1985
F. Oudschans-Dentz - ‘Geschiedkundige tijdtafel van Suriname’ 1946
D. van Rijn - ‘Het groot sportboek’ 5de druk Helmond 1972
B. Scholtens - ‘Suriname tijdens de Tweede Wereldoorlog’ Par'bo 1985
R.W. Stutgard - ‘Wat zit verkeerd in de atletieksport van Suriname?’ Par'bo 1983
N. Willson e.a. - ‘Het marathonboek’ Rijswijk 1981

Encyclopedieën

Grote Winkler Prins Encyclopedie 7e druk - Amsterdam 1966-'77
Oosthoeks Encyclopedie 6e druk - Utrecht '68
Encyclopedie van Suriname - Amsterdam 1977
Deltas grote Jeugdencyclopedie - Harderwijk '77
Funk and Wagnalls New Encyclopedia - New York 1979
The American Peoples Encyclopedia - New York 1968

Kranten

De West	- van 1909 t/m 1989
De Ware Tijd	- van 1958 t/m 1989
De Vrije Stem	- van 1960 t/m 1982
De Surinamer	- tussen 1911 en 1947
Suriname	- tussen 1876 en 1940
Surinaamse Almanak	- tussen 1889 en 1936

Tijdschriften

Gouvernements Advertentie Blad	
	van 1880 t/m 1975
Gouvernements Blad	van 1880 t/m 1975
Secondant	van 1979 t/m 1984
De Dolfijn	augustus 1986, 23e jaarg.
Sur-Atletics	van 1983 t/m 1989
Atletiekwereld	1968 34e jaargang
SOC-Bulletin	juli 1987
Transie	1982, 10e jaargang
Taekwondo	1984, 1e jaargang
Sportforum	1985, 1e jaargang
Sporter	1984, 1e jaargang
Sportarena	1982
Op Uw Plaatsen	1983, 6e jaargang
Bodybuilding	1988

Een woord van dank

Een woord van dank aan de personen en instanties die pro-deo hun bijdrage hebben geleverd. Deze bijdrage hield tenminste één der onderstaande punten in:

- het screenen van dit boek,
- het geven van adviezen,
- het lenen van foto's,
- het distribueren van brieven,
- het maken van reclame,
- het aanbrengen van de informatie op het geheugen medium,
- bereid zijn als borg in te staan.

Deze personen en instanties zijn:

Eduard Autar
Rita Balrak
Emile Barron
Bibliotheek Adek universiteit
Frank Borgia
Armand Boldewijn
Katleen Burke
Pearly Buitenman
Dhr. Walther Brathwaite
Mevr. I. Campagne
Dhr. R. Chin A Len
Computercentrum Adek universiteit
De Dolfijn
Luciën Dubois
Dhr. Siegfried Esajas
Dhr. Bernhard Etnel
Mevr. Essed - Fruin
Dhr. Jo van Fredrikslust
Prof. Hugo Fernandes - Mendes
Glenn Gersie
Haidy Gravenberch
Mevr. Henar - Hewitt
Dhr. Frits Juda
Mevr. Lilian Kaboord - Polak
Mevr. Marijke Kaboord
Mevr. Kross
Edith en Gusta Kesoemoarso
Dhr. Bennie Kletter
Luciën van Leeuwaarde
Mevr. Sylvia Linscheer - Graanoogst
Dhr. Purcy Leeflang
Dhr. Edmund Leilis
Andra van Ommeren - Nunes de Gouveia

Dwight van Ommeren
Drs. Henk van Ommeren
Gerold Pawirodikromo
Mevr. V. Pengel - Vyent
Ricardo dos Ramos
Sandra de Randamie
Ilse Rickets
Pramila Ramawadh
Dhr. Roland Rogers
Staatsarchief
John Stutgard
Silvie Stutgard
Dennis Stutgard
Sandra Stutgard
Mevr. Mireille Stolz
Dhr. Stanley Slijngard (Sombra)
Dhr. Kenneth Slijngard
Dhr. Hendrik Slijngard
Dhr. Andre Si Ma Joe
Stuurgroep van de Surinaamse Schaak Bond
Dhr. Hendrik Sylvester
Mevr. Gertrude Telting - Jie
Virginia Telting
Trees Telting
Jules Telting
Roland Tevreden
Mevr. Vera Tonch - Dias
Ruth Tjin Liep Sie - Tjon Affo
Drs. Jerry Tjon Tjin Joe
Dhr. Purcey Tjon Lim Sang sr.
Sandra Veira
Paul Victoriashoop
Rudie Vonsee

De Ware Tijd
Ir. John Morgenstond
Dhr. Hugo de Miranda
Ir. Eduard Monsels
Drs. Henry Neijhorst
Onderwijs bibliotheek
Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling
Mevr. Philema van Ommeren - Parma
Dhr. Magnus Nibte
De West
Ir. Dennis Wip
Dhr. George Wiebers
Dhr. Ray Wimpel

Een woord van dank aan de donateurs die het financieel mogelijk hebben gemaakt dat dit sportboek werkelijkheid is geworden en een lang gekoesterde wens hielpen verwezenlijken.

Deze donateurs zijn:

- Britisch-American Tobacco Company (Batco)
- CHM Suriname N.V.
- Fresco
- Omni Travel
- Surinaamse Alcohol Bedrijf (SAB)
- Sail
- Surinam Shipping
- Ir. Eduard Monsels
- Ministerie van Onderwijs van Suriname
- Staatsolie N.V.
- Doorson's konstruktie-industrie
- Paul Victoriashoop
- Hakrinbank
- De Centrale bank van Suriname

Een woord van waardering

Ricky Stutgard heeft door uitgifte van deze sportencyclopedie wederom gedemonstreerd dat hij een doorzetter is.

U moet weten dat wij al jaren vrienden zijn en deze vriendschap is ontstaan toen wij samen Suriname vertegenwoordigden in de nationale judoselektie.

Tijdens zijn gevechten bewonderde ik hem al om zijn doorzettingsvermogen en zijn prestaties logen er niet om. Helaas beoefent hij vanwege omstandigheden deze tak van sport niet meer.

Wie gedacht had dat hij zich volledig uit het sportgebeuren zou terugtrekken heeft zich aardig vergist. Hij maakte zich namelijk verdienstelijk binnen de atletieksport. Al in 1983 kwam hij uit met 'Wat zit verkeerd in de atletieksport van Suriname?' en publiceerde zo het eerste Surinaamse atletiekboek.

Na uitgifte van dat sportboek zei Ricky mij dat hij een sportencyclopedie wilde schrijven, maar dat klonk als een grote grap. Wie kan nu over takken van sport schrijven zonder dat hij deze ooit gezien heeft?

In augustus 1989 dacht ik hier anders over na verscheidene onderwerpen van het concept te hebben mogen doornemen. Bij mij rees meteen de vraag 'Hoe is hij aan al deze gegevens gekomen?'

Uit zijn antwoord bleek dat hij vijf jarenlang in de archieven van bibliotheken had doorgebracht. Hoe hij dit heeft kunnen combineren met zijn studie is voor mij nog steeds een raadsel, daar hij in deze periode ook het M.O.A. scheikunde diploma en de titel Bachelor of Science in de veeteelt behaalde.

Op z'n vraag als ik hem wilde helpen bij de afronding en publicatie van dit sportboek, was mijn antwoord natuurlijk 'Ja', daar Ricky in mijn ogen het onmogelijke had bewerkstelligd.

Aangezien Ricky iemand is die niet van stagnaties houdt, benoemde hij mij van het één op het ander moment tot zijn public relation-man, die ervoor moest zorgen dat de nodige financiën verkregen, en de noodzakelijke reclames gemaakt werden.

Dit was voor mij een hele eer.

Deze sportencyclopedie is een stuk Surinaamse geschiedenis, die misschien verloren zou zijn gegaan, indien Ricky niet het initiatief had genomen om het vast te leggen.

Des te meer moet dit initiatief gewaardeerd worden, als we eraan denken dat door de branden van de laatste tijden (bv. het Kantongebouw) veel archiefmateriaal verloren is gegaan.

Mensen die zich voor Suriname verdienstelijk hebben gemaakt moeten gewaardeerd worden.

Zo vind ik ook dat Ricky Stutgard gewaardeerd moet worden voor het werk dat hij heeft geleverd. Mensen als Ricky Stutgard zijn zeer, zeer zeldzaam in Suriname.

Luciën G. van Leeuwaarde
Public Relation-man